

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION ÅR 1961

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS. REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häften och Statistisk Information tillsammans pris kr 26,— per år.

INNEHÅLL

Nr 1. Januari

- 4 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 5 Uppgifter om bostadsbyggandet under tredje kvartalet 1960
- 7 Fördelningen på hushållstyper inom olika åldrar
- 12 Sysselsättning inom industrin
- 14 Konsumentprisindex för november 1960

CONTENTS

PERIODICAL SURVEYS

- 4 *Statistisk Information, Index*
- 5 *Data on house production during the third quarter of 1960*
- 7 *Repartition of different ages on types of households*
- 12 *Employment in mining and manufacturing*
- 14 *The consumer price index for November 1960*

Nr 2. Februari

- 20 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 21 Statens utgifter för sociala ändamål 1961/62
- 24 Ålderdomshemmens driftkostnader år 1958
- 29 Utlänningar i Sverige
En översikt för fjärde kvartalet 1960 och läget den 1 januari 1961
- 33 Omsättningen inom detaljhandel m m 3:e kvartalet 1960
- 36 Summary på engelska
- 37 Konsumentprisindex för december 1960
- 39 Sysselsättning inom industrin

PERIODICAL SURVEYS

- 20 *Statistisk Information, Index*
- 21 *State expenditure for social purposes 1961/62*
- 24 *Working costs for the homes for aged in 1958*
- 29 *Aliens in Sweden: a review for the third quarter of 1960 and the situation on 1st January 1961*

INLEDNING

TILL

Sociala meddelanden / utgifna af K. Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik. – Stockholm, 1912-1967.

Ingår 1912-1953 i: Statistiska meddelanden. Ser. F, Sociala meddelanden. – Fr. o. m. 1913 utgiven av Socialstyrelsen.

Kumulerade sakregister för 1903-1922, 1923-1932, 1933-1942 och 1943-1947.

1915-1944 även med innehållsförteckning på franska, 1945-1957 med sammanfattningar på franska och engelska, 1958 med sammanfattningar på engelska och 1959-1962 vissa nummer med sammanfattningar på engelska.

1959-1962: "Tidskriften Sociala meddelanden utges med åtta artikelnummer (Allmänna häftet) och tolv separata häften med statistiskt informationsmaterial (Statistisk information)".

Föregångare:

Meddelanden från K. Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik. – Stockholm : 1903-1911.

Efterföljare:

Socialnytt : sociala meddelanden / Socialstyrelsen. – Stockholm : Socialstyrelsen, 1968-1990.

Sociala meddelanden : statistisk information. 1961: jan-dec.
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2009.

urn:nbn:scb:se-socmed-19611s

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION ÅR 1961

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS. REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häften och Statistisk Information tillsammans pris kr 26,— per år.

INNEHÅLL

Nr 1. Januari

- 4 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 5 Uppgifter om bostadsbyggandet under tredje kvartalet 1960
- 7 Fördelningen på hushållstyper inom olika åldrar
- 12 Sysselsättning inom industrin
- 14 Konsumentprisindex för november 1960

CONTENTS

PERIODICAL SURVEYS

- 4 *Statistisk Information, Index*
- 5 *Data on house production during the third quarter of 1960*
- 7 *Repartition of different ages on types of households*
- 12 *Employment in mining and manufacturing*
- 14 *The consumer price index for November 1960*

Nr 2. Februari

- 20 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 21 Statens utgifter för sociala ändamål 1961/62
- 24 Ålderdomshemmens driftkostnader år 1958
- 29 Utlänningar i Sverige
En översikt för fjärde kvartalet 1960 och läget den 1 januari 1961
- 33 Omsättningen inom detaljhandel m m 3:e kvartalet 1960
- 36 Summary på engelska
- 37 Konsumentprisindex för december 1960
- 39 Sysselsättning inom industrin

PERIODICAL SURVEYS

- 20 *Statistisk Information, Index*
- 21 *State expenditure for social purposes 1961/62*
- 24 *Working costs for the homes for aged in 1958*
- 29 *Aliens in Sweden: a review for the third quarter of 1960 and the situation on 1st January 1961*

- 33 *Turnover in retail trade etc during the third quarter of 1960*
- 36 *Summary in English*
- 37 *The consumer price index for December 1960*
- 39 *Employment in mining and manufacturing*

Nr 3. Mars

- 44 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 45 Barnavårdsnämndernas verksamhet under år 1959. Preliminär redogörelse
- 48 Utbetalda barnbidrag under år 1960
- 49 Socialhjälp och barnavård till utlänningar under år 1958
- 50 Preliminära uppgifter om bostadsbyggandet under fjärde kvartalet och hela år 1960
- 53 Löneförhållandena för arbetare inom industri i november 1960
- 57 Summary
- 58 Konsumentprisindex för januari 1961
- 63 Sysselsättning inom industrin

PERIODICAL SURVEYS

- 44 *Statistisk Information, Index*
- 45 *The work of the Child Welfare Boards during 1959. Preliminary report*
- 48 *General childrens allowances*
- 49 *Social assistance and child welfare provided for aliens during 1958*
- 50 *Housing construction during the fourth quarter of and the whole year 1960. Preliminary report*
- 53 *Wages in industry in November 1960*
- 57 *Summary*
- 58 *The consumer price index for January 1961*
- 63 *Employment in mining and manufacturing*

Nr 4. April

- 68 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 69 Fosterbarns skol- och yrkesutbildning
- 79 Socialvårdens kostnader och finansiering år 1959
- 85 Nykterhetsvårdsklientelet under år 1959
- 95 Daghem, lekskolor och eftermiddagshem
- 97 Sysselsättning inom industrin
- 101 Konsumentprisindex för februari 1961
- 103 Summary

PERIODICAL SURVEYS

- 68 *Statistisk Information, Index*
- 69 *The school and vocational training of fosterchildren*
- 79 *The cost of social welfare and how it is financed during 1959*
- 85 *The clientele of the Temperance Boards during 1959*
- 95 *Day nurseries, nursery schools and after-noon-homes*

- 97 *Employment in mining and manufacturing*
- 101 *The consumer price index for Februar 1961*
- 103 *Summary in English*

Nr 5. Maj

- 108 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 109 Konsumtionsförhållandena i de nordiska länderna — några jämförelser
- 113 Summary
- 115 Omsättningen inom detaljhandel m m 4:e kvartalet 1960
- 119 Konsumentprisindex för mars 1961
- 121 Sysselsättning inom industrin

PERIODICAL SURVEYS

- 108 *Statistisk Information, Index*
- 109 *Consumption in the Nordic Countries — Some comparisons*
- 113 *Summary*
- 115 *Turnover in retail trade etc in the fourth quarter of 1960*
- 119 *The consumer price index for March 1961*
- 121 *Employment in mining and manufacturing*

Nr 6. Juni

- 128 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 129 Kostnader för barns konsumtion, vård och uppföstran åren 1958 och 1961
- 142 Summary på engelska
- 143 Mödrahjälpen år 1960
- 149 Utlänningar i Sverige. En översikt för första kvartalet 1961 och läget den 1 april 1961
- 153 Uppgifter om bostadsbygget under första kvartalet 1961
- 156 Löneförhållandena för arbetare inom industri i februari 1961
- 160 Summary på engelska
- 161 Sysselsättning inom industrin
- 163 Konsumentprisindex för april 1961

PERIODICAL SURVEYS

- 128 *Statistisk Information, Index*
- 129 *The costs of children's consumption, care and education in the years 1958 and 1961*
- 142 *Summary in English*
- 143 *Maternity assistance during 1960*
- 149 *Aliens in Sweden: a review for the first quarter of 1961 and the situation on 1st April 1961*
- 153 *Data on house production during the first quarter of 1961*
- 156 *Wages in industry in Februar 1961*
- 160 *Summary in English*
- 161 *Employment in mining and manufacturing*
- 163 *The consumer price index for April 1961*

Nr 7. Juli

- 170 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 171 Ungdomsvårdsskolorna år 1960
- 175 Nykterhetsnämndernas verksamhet under år 1960
- 179 Statsbidrag till ålderdomshem
- 181 Konsumentprisindex för maj 1961
- 184 Sysselsättning inom industrin

PERIODICAL SURVEYS

- 170 *Statistisk Information, Index*
- 171 *Approved schools during 1960*
- 175 *The work of the Temperance Boards during 1960*
- 179 *State grants to homes for the aged*
- 181 *The consumer price index for May 1961*
- 184 *Employment in mining and manufacturing*

Nr 8. Augusti

- 190 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 191 Bostadsbyggandet år 1960. Översikt utarbetad av bostadsstyrelsen
- 202 Social hemhjälp åt äldre och invalider år 1960
- 204 Frånvaro inom industrin under veckan 20—26 november 1960
- 209 Omsättningen inom detaljhandel m m I:a kvartalet 1961
- 213 Konsumentprisindex för juni 1961
- 216 Sysselsättning inom industrin

PERIODICAL SURVEYS

- 190 *Statistisk Information, Index*
- 191 *Housing construction during 1960. A survey of the Board of Housing*
- 202 *National Home-Help Scheme during 1960*
- 204 *Absenteeism in industry during the week 20—26 November 1960*
- 209 *Turnover in retail trade etc during the first quarter of 1961*
- 213 *The consumer price index for June 1961*
- 216 *Employment in mining and manufacturing*

Nr 9. September

- 222 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 223 Uppgifter om bostadsbyggandet under andra kvartalet 1961
- 225 Utlänningar i Sverige.
En översikt för andra kvartalet 1961 och läget den 1 juli 1961
- 229 Löneförhållandena för arbetare inom industri i maj 1961
- 233 Summary på engelska
- 234 Sysselsättning inom industrin
- 236 Konsumentprisindex för juli 1961

PERIODICAL SURVEYS

- 222 *Statistisk Information, Index*
- 223 *Data on house production during the 2nd quarter of 1961*

- 225 *Aliens in Sweden*
A survey of the 2nd quarter of 1961 and the situation on 1st July 1961
- 229 *Wages in mining and manufacturing in May 1961*
- 233 *Summary in English*
- 234 *Employment in mining and manufacturing*
- 236 *The consumer price index for July 1961*

Nr 10. Oktober

- 242 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 243 1959 års socialhjälpundersökning
- 246 Socialhjälp under år 1960
- 248 Konsumentpriserna i Sverige och i utlandet 1957—mars 1961
- 252 Konsumentprisindex för augusti 1961
- 254 Sysselsättning inom industrin
- 256 Summary på engelska

PERIODICAL SURVEYS

- 242 *Statistisk Information, Index*
- 243 *The 1959 social assistance*
- 246 *Social assistance in 1960*
- 248 *Consumer price in Sweden and abroad 1957—March 1961*
- 252 *The consumer price index for August 1961*
- 254 *Employment in mining and manufacturing*
- 256 *Summary in English*

Nr 11. November

- 262 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 263 Barnavårdsnämndernas verksamhet under år 1960
Preliminär redogörelse
- 266 Utlänningar i Sverige
En översikt för tredje kvartalet 1961 och läget den 1 oktober 1961
- 270 Omsättningen inom detaljhandel m m 2:dra kvartalet 1961
- 274 Konsumentprisindex för september 1961
- 276 Sysselsättning inom industrin
- 277 Summary på engelska

PERIODICAL SURVEYS

- 262 *Statistisk Information, Index*
- 263 *The work of the Child Welfare Boards during 1960*
- 266 *Aliens in Sweden*
A survey of the third quarter of 1961 and the situation of 1st October 1961
- 270 *Turnover in retail trade etc during the second quarter of 1961*
- 274 *The consumer price index for September 1961*
- 276 *Employment in mining and manufacturing*
- 277 *Summary in English*

Nr 12. December

- 282 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 283 Allmänna arvsfonden under budgetåret 1960/61
- 284 Uppgifter om bostadsbyggandet under tredje kvartalet 1961
- 287 Löneförhållandena för arbetare inom industri i augusti 1961
- 291 Konsumentprisindex för oktober 1961
- 294 Sysselsättning inom industrin

- 297 Sakregister för 1961
- 298 Författarregister till år 1961

PERIODICAL SURVEYS

- 282 *Statistisk Information, Index*
- 283 *The National General Inheritance Fund during the budget-year 1960/61*
- 284 *Data on house production during the third quarter of 1961*
- 287 *Wages in industry during August 1961*
- 291 *The consumer price index for October 1961*
- 294 *Employment in mining and manufacturing*

- 297 *Index for 1961*
- 298 *Index of authors for 1961*

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

Nr 1 • JANUARI • 1961

KUNGL SOCIALSTYRELSEN • STOCKHOLM

SOCIALSTYRELSENS STATISTISKA

AVDELNINGAR

Birger Jarls torg 14. Telefon: 22 12 00, rikssamtal 22 12 50

FJÄRDE BYRÅN (byrån för pris- och socialvårdsstatistik)

BYRÅCHEF

Erland v Hofsten 21 80 41

SOCIALVÅRDSSTATISTIK (barnvårdsstatistik, socialhjälpstatistik, nykterhetsvårdsstatistik, socialutgifter):

Förste aktuarie Linnéa Jonsson och aktuarie Britta Belo samt amanuenserna Marianne Elg och Barbro Wängberg

KONSUMENTPRISINDEX:

Tf förste aktuarie Inga Tammelin (20 95 89) och förste aktuarie Ejnar Olsson, amanuenserna Åke Larsson och Yngve Lindén samt kanslisten Ingrid Lindgren

FÖRFRÅGNINGAR OM INDEX:

Fröken Maja Gustafsson (22 12 00, ankn 96)

LEVNADSKOSTNADSUNDERSÖKNINGAR:

Tf förste aktuarie Veikko Orpana

KANSLI:

Fru Ulla Weise (22 12 04)

FEMTE BYRÅN (byrån för löne- och sysselsättningsstatistik)

BYRÅCHEF

Leif Björk 21 80 43

Förste aktuarie Roland v Euler

LÖNESTATISTIK FÖR ANSTÄLLDA INOM JORDBRUK, INDUSTRI, HANDEL, SAMFÄRDSSEL, RESTAURANGER M M, STATISTIK RÖRANDE SYSSELSÄTTNING INOM INDUSTRIEN:

Förste aktuarierna Ingrid Dalén och Carl Y:son Hermelin, tf förste aktuarierna Thore Grönqvist och Dagmar Witkowsky-Johnsson, aktuarierna Arved Oksaar och Vera Katz

STATISTIK RÖRANDE OMSÄTTNINGEN I DETALJHANDELN:

Aktuarie Jonas Elmdahl

HÅLKORTSAVDELNINGEN:

Förste aktuarie Carl Y:son Hermelin, aktuarie Arved Oksaar och förste maskinoperatör Elisabeth Hellström

KANSLI:

Fru Ann-Britt Gripenfors (22 12 05)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS

REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

ARGÅNG 1961 NR 1 • Januari

Innehåll

- 4 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 5 Uppgifter om bostadsbyggandet under tredje kvartalet 1960
- 7 Fördelningen på hushållstyper inom olika åldrar
- 12 Sysselsättning inom industrin
- 14 Konsumentprisindex för november 1960

Contents

The National Social Welfare Board, Statistical Divisions

PERIODICAL SURVEYS

- 4 *Statistisk Information, Index*
- 5 *Data on house production during the third quarter of 1960*
- 7 *Repartition of different ages on types of households*
- 12 *Employment in mining and manufacturing*
- 14 *The consumer price index for November 1960*

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! Inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet och Statistisk Information tillsammans kr 26,— per år.

Redaktion: Birger Jarls torg 2, tel 22 12 00, ankn 40 (redaktionen personligen)

Vid återgivande av artiklar ur denna tidskrift skall källan anges. Socialstyrelsen ansvarar ej för åsikter som framförs i signerade artiklar.

STATISTISK INFORMATION

PERIODISKA ÖVERSIKTER

VARJE MÅNAD:

Konsumentprisindex
Sysselsättning inom industrin

VARJE KVARTAL:

Senast

Löneförhållandena för arbetare inom industri 1960: dec
Omsättningen inom detaljhandeln m m 1960: nov
Uppgifter om bostadsbyggandet detta nr
Utlänningar i Sverige 1960: nov

VARJE ÅR:

Arvsfonden, allmänna 1960: dec
Barnvårdsnämndernas verksamhet 1960: juni
Barnbidrag, allmänna 1960: mars
Bostadsbyggandet 1960: okt
Daghem och förskolor 1960: febr
Frånvarofrekvensen inom industrin 1960: maj
Hemhjälp, social 1960: juli
Konsumentpriserna i Sverige och i utlandet 1960: sept
Mödrahjälpen 1960: sept
Nykterhetsnämndernas ingripanden.
Preliminär rapport 1960: juni
Nykterhetsnämndernas verksamhet 1960: dec
Nykterhetsvårdsklientelet 1960: sept
Socialhjälp och barnavård till utlänningar 1959: okt
Socialhjälp 1960: nov
Socialvårdens kostnader och finansiering 1960: april
Statens utgifter för sociala ändamål 1960: febr
Ungdomsvårdsskolorna 1960: maj
Vårdanstalt för alkoholmissbrukare, intagna på 1960: nov
Ålderdomshem, statsbidrag till 1960: juli
Ålderdomshemmen, antal platser och vårdtagare m m 1960: mars

INDEX PERIODICAL SURVEYS

EVERY MONTH

The consumer price index
Employment in mining and manufacturing

EVERY QUARTER

Wages in industry 1960: Dec
Turnover in the retail trade etc 1960: Nov
Data on house production this issue
Aliens in Sweden 1960: Nov

EVERY YEAR

National General Inheritance Fund 1960: Dec
The work of the Child Welfare
Boards 1960: June
General children's allowances 1960: March
Housing construction 1960: Oct
Day nurseries and nursery schools 1960: Febr
Absenteeism in industry 1960: May
National Home-Help Scheme 1960: July

Most
recently in

Consumer prices in Sweden and
abroad 1960: Sept
Maternity assistance 1960: Sept
Cases of intervention by the Temp-
erance Boards
Preliminary report 1960: June
The work of the Temperance Boards 1960: Dec
The clientele of the Temperance
Boards 1960: Sept
Social assistance and child welfare
provided for aliens 1959: Oct
Social assistance 1960: Nov
The cost of social welfare and how
it is financed 1960: April
State expenditure for social purposes 1960: Febr
Approved schools 1960: May
Persons admitted into institutions
for inebriates 1960: Nov
State grants to homes for the aged 1960: July
The number of places in homes
for the aged and the number of
inmates, etc 1960: March

Uppgifter om bostadsbyggandet under tredje kvartalet 1960

Angående primärmaterial till och uppläggning av följande redovisning hänvisas till Sociala Meddelanden, Statistisk Information, januari 1960 (s 11).

»Småhus» är den gemensamma benämningen på enfamiljs- och tvåfamiljshus samt rad- och kedjehus. Övriga hus utgörs av flerfamiljs-

hus och hus för huvudsakligen andra än bostadsändamål — »icke-bostadshus». Då antalet lägenheter i icke-bostadshus är ringa (mindre än en procent av den totala bostadsproduktionen) betecknas i följande tabeller alla andra hus än småhus som »flerfamiljshus».

Tab 1. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga hus i olika kommuner och kommungrupper¹

	Totalt						Därav i småhus					
	1959			1960			1959			1960		
	3:e kv	1—3 kv	Hela året	3:e kv	1—3 kv		3:e kv	1—3 kv	Hela året	3:e kv	1—3 kv	
Stockholm	721	3 654	5 538	1 326	4 551		67	276	341	226	511	
Stockholms inre förortskrets ²	1 451	3 624	5 039	2 024	5 374		264	695	1 023	267	901	
Göteborg	852	3 148	4 015	964	3 715		33	212	307	36	202	
Vissa förortskommuner till Göteborg ³	405	1 084	1 331	551	1 530		122	460	565	163	449	
Malmö	428	2 325	3 608	469	1 644		52	243	324	59	209	
Övriga städer med 30 000—100 000 invånare	4 331	11 091	15 445	3 717	10 519		355	1 167	1 792	252	1 232	
10 000—30 000 »	2 901	7 909	11 714	1 974	7 152		344	1 556	2 363	318	1 587	
under 10 000 »	788	2 306	3 645	774	2 346		181	682	997	151	661	
Övriga köpingar	932	3 283	4 641	813	2 861		244	997	1 614	220	963	
Summa	12 809	38 424	54 976	12 612	39 692		1 662	6 288	9 326	1 692	6 715	

Tab 2. Antal lägenheter i påbörjade hus i olika kommuner och kommungrupper¹

	Totalt						Därav i småhus					
	1959			1960			1959			1960		
	3:e kv	1—3 kv	Hela året	3:e kv	1—3 kv		3:e kv	1—3 kv	Hela året	3:e kv	1—3 kv	
Stockholm	2 095	4 660	5 505	778	2 605		447	662	770	296	531	
Stockholms inre förortskrets ²	1 628	4 358	7 823	2 324	4 424		409	926	1 175	335	822	
Göteborg	1 669	3 671	4 407	1 917	3 312		105	225	336	73	141	
Vissa förortskommuner till Göteborg ³	687	1 912	2 270	824	1 734		268	500	680	167	516	
Malmö	778	2 276	3 342	213	1 540		45	144	238	74	210	
Övriga städer med 30 000—100 000 invånare	3 960	11 351	15 027	5 411	11 561		551	1 535	1 875	807	1 651	
10 000—30 000 »	3 961	8 530	10 610	4 032	8 244		781	1 970	2 292	812	1 774	
under 10 000 »	1 187	2 666	3 984	791	2 695		344	730	964	297	715	
Övriga köpingar	989	3 176	4 597	1 219	3 041		510	1 220	1 570	491	1 389	
Summa	16 954	42 600	57 565	17 509	39 156		3 460	7 912	9 900	3 352	7 749	

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1960.

² Boo, Botkyrka, Danderyd, Djursholm, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Märsta, Nacka, Saltsjöbaden, Sollentuna, Solna, Stocksund, Sundbyberg, Tyresö, Täby, Upplands-Väsby, Österhaninge.

³ Angered, Askim, Kungsbacka, Kungälv, Källered, Landvetter, Lerum, Mölndal, Nödinge, Partille, Råda, Skallsjö, Starrkärr, Säve, Torslanda, Tuve, Ytterby, Öckerö.

Tab 3. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga, påbörjade och pågående flerfamiljshus. Hela riket

	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Inflyttningsfärdiga under									
hela året	36 385	42 377	45 713	40 578	41 043	47 335	44 841	51 372	
1:a kvartalet	8 147	10 304	9 412	8 759	12 618	13 798	10 487	9 007	10 421
2:a »	7 703	8 577	9 587	10 057	7 289	10 850	10 296	14 025	13 875
3:e »	7 808	7 932	9 566	8 588	7 524	9 302	9 248	13 197	12 041
4:e »	12 727	15 564	17 148	13 174	13 612	13 385	14 810	15 143	
Påbörjade under									
hela året	41 502	48 648	43 945	42 670	43 892	47 134	52 281	53 079	
1:a kvartalet	9 526	11 012	8 507	7 197	8 858	7 481	4 792	8 174	7 197
2:a »	7 688	9 375	8 963	9 039	12 437	9 736	14 573	14 295	11 321
3:e »	9 632	12 398	13 235	10 533	9 432	13 426	19 161	15 509	15 882
4:e »	14 656	15 863	13 240	15 901	13 165	16 491	13 755	15 101	
Pågående vid slutet av									
1:a kvartalet	41 100	45 600	50 200	47 800	47 700	48 000	48 400	60 700	60 000
2:a »	41 100	46 400	49 600	46 800	52 800	46 900	52 700	61 000	57 500
3:e »	42 900	50 800	53 300	48 700	54 700	51 000	62 600	63 300	61 300
4:e »	44 800	51 100	49 400	51 400	54 300	54 100	61 500	63 300	

Tab 4. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga hus i städer med 30 000—100 000 invånare¹

Städer	1959			1960		Städer	1959			1960	
	3:e kv	1—3 kv	Hela året	3:e kv	1—3 kv		3:e kv	1—3 kv	Hela året	3:e kv	1—3 kv
Borås	228	706	1 052	207	395	Luleå	75	204	415	16	211
Eskilstuna . .	168	399	659	289	550	Lund	325	694	944	320	1 028
Gävle	356	708	838	358	598	Norrköping . .	431	1 073	1 290	290	961
Halmstad . . .	99	297	454	101	296	Solna	272	636	768	401	1 208
Hälsingborg .	258	620	903	139	556	Södertälje . .	113	472	621	150	480
Jönköping . .	339	598	792	99	437	Trollhättan . .	146	454	503	147	314
Kalmar	89	413	463	133	427	Uddevalla . .	82	444	610	166	423
Karlskoga . . .	4	167	298	126	206	Uppsala . . .	628	1 307	1 647	703	1 960
Karlskrona . .	17	145	184	78	140	Västerås . . .	366	755	1 481	82	288
Karlstad . . .	296	655	889	2	243	Örebro	207	569	810	137	368
Linköping . . .	104	411	592	174	638	Tillhopa . . .	4 603	11 727	16 213	4 118	11 727

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1960.

Fördelningen på hushållstyper inom olika åldrar

I levnadskostnadsundersökningen för år 1958¹ redovisas uppgifter om konsumtionens storlek, varvid bl a särredovisning har skett för olika hushållstyper. Vid sidan av dessa redogörelser har det intresset att utnyttja materialet från undersökningen för en analys av hushållstyperna utan samband med hushållens konsumtionsförhållanden.

Föreliggande artikel omfattar en redovisning dels av förekomsten av olika hushållstyper och dels av åldersfördelningen hos medlemmarna inom de olika hushållstyperna. Tidigare har denna fråga behandlats beträffande personer i åldern 67 år och däröver i en artikel om åldringarnas fördelning på olika hushållstyper m m (Soc Medd, Stat Inf, november 1960). Efterföljande redogörelse omfattar samtliga åldersgrupper.

Då levnadskostnadsundersökningen endast omfattade privathushållen, ingår i materialet inga personer, som vid undersökningstillfället var varaktigt intagna på anstalter, ålderdomshem etc. Ej heller ingår de män, som fullgjorde sin första värnpliktstjänstgöring. Samplet till undersökningen är så konstruerat, att det möjliggör skattningar rörande totalbefolkningen.

I tab 1 redovisas hushållens fördelning efter hushållstyp inom de tre kommuntyperna a) Stockholm, Göteborg, Malmö, b) övriga städer och köpingar samt c)

övriga kommuner. I tabellen anges dels antalet i undersökningen ingående hushåll, dels det uppräknade antalet. Detta uppräknade antal är det man approximativt skulle ha erhållit, om urvalsfraktionen i samtliga strata hade varit lika med den största förekommande urvalsfraktionen.

Till samma hushåll har i levnadskostnadsundersökningen hänförts personer, som hade gemensam bostad och helt eller delvis gemensam mathållning. Med minderåriga barn avses de som undersökningsåret uppnådde högst 16 års ålder. Som studerande har räknats studerande barn i åldern 17—21 år, vilka var mantalskrivna på det utlottade hushållets adress, även om vederbörande på grund av studier vistades på annan ort. Till gruppen övriga hushåll har räknats varje hushåll, som förutom hushållsföreståndare, maka, minderårigt barn eller studerande även omfattade någon annan person. Således ingår här t ex hushåll med vuxna hemmavarande barn och hushåll som består av ett par syskon.

Som framgår av tab 1 utgjorde hushållstypen övriga hushåll en relativt stor andel av hushållen. Gruppen var, som antytts ovan, mycket heterogen till sin sammansättning. I tablåen på nästa sida redovisas familjeställningen — dvs relationen till hushållsföreståndaren — hos de till denna hushållstyp hörande hushållsmedlemmarna. Med hushållsföreståndare avses för gifta par mannen och i övrigt den äldste, såvitt ej annan person med hänsyn till ekonomiska eller andra skäl bör anses som hushållsföreståndare.

¹ En slutlig redogörelse för denna undersökning utkommer inom kort i form av publikationen »Hushållens konsumtion 1958», ingående i Sveriges officiella statistik. Preliminära rapporter från undersökningen har publicerats i Soc Medd 1958: 12 och Soc Medd, Stat Inf, november 1959.

Antal personer tillhörande hus- hållstypen övriga hushåll	Därav i procent med familjeställningen									Summa
		huvud- person	maka	minder- årigt barn, barn- barn	vuxet barn, barn- barn	far, mor, svärfar, svärmor	annan besläk- tad vuxen person	tjänare	annan ej be- släktad vuxen person	
i under- sök- ningen	upp- räknat tal									
4 381	34 955	27,6	17,5	18,4	23,5	4,3	5,7	2,0	1,0	100

Av tabblån framgår bl a att medlemmarna i övriga hushåll till nästan en fjärdedel utgjordes av vuxna barn. Även minderåriga barn utgjorde en relativt stor andel. Däremot var personer med familjeställningen far, mor, svärfar, svärmor förhållandevis få. Tvågenerationshushåll syntes sålunda vara betydligt vanligare än tregenerationshushåll i denna grupp.

I tab 2 och 3 samt i diagrammet redovisas fördelningen av män respektive kvinnor efter hushållstyp inom olika åldersgrupper. De ensamstående har här

slagits samman till en grupp och likaså makar utan barn. Makar och minderåriga barn samt makar och studerande och ev minderåriga barn har redovisats tillsammans med fördelning efter antalet minderåriga barn.

De minderåriga barnen, dvs åldersgrupperna 0—6 och 7—16 år, återfanns naturligtvis samtliga i hushållstyperna makar med minderåriga barn och/eller studerande, ensamstående med minderåriga barn och/eller studerande samt övriga hushåll. Förskolebarnen fanns i större utsträckning än skolbarnen i den förstnäm-

Tab 1. Hushållens fördelning efter hushållstyp och kommundyp

Hushållstyp	Stockholm, Göteborg, Malmö			Övriga städer och köpingar			Övriga kommuner			Samtliga hushåll		
	Antal hushåll i undersökn	Antal hushåll, upp- räknat tal	%	Antal hushåll i undersökn	Antal hushåll, upp- räknat tal	%	Antal hushåll i undersökn	Antal hushåll, upp- räknat tal	%	Antal hushåll i undersökn	Antal hushåll, upp- räknat tal	%
Ensamstående man under 67 år . . .	44	865	8,1	61	1 195	7,6	54	771	4,7	159	2 831	6,6
Ensamstående kvinna under 67 år . . .	65	1 285	12,0	76	1 485	9,4	42	761	4,7	183	3 531	8,3
Ensamstående man el kvinna 67 år o över	41	805	7,5	54	1 065	6,8	51	907	5,6	146	2 777	6,5
Makar utan barn, mannen under 67 år .	103	1 878	17,5	146	2 655	16,9	191	1 964	12,1	440	6 497	15,2
Makar utan barn, mannen 67 år o över .	20	381	3,5	44	832	5,3	69	1 034	6,4	133	2 247	5,3
Makar och minderåriga barn	295	3 317	30,9	419	5 257	33,5	676	4 938	30,3	1 390	13 512	31,6
Makar och studerande och ev minderåriga barn	9	180	1,7	27	444	2,8	43	345	2,1	79	969	2,3
Ensamstående med minderåriga barn och/eller studerande	17	235	2,2	11	177	1,2	20	284	1,7	48	696	1,6
Övriga hushåll . . .	105	1 784	16,6	175	2 593	16,5	828	5 265	32,4	1 108	9 642	22,6
Summa	699	10 730	100	1 013	15 703	100	1 974	16 269	100	3 686	42 702	100

**Tab 2. Procentuell fördelning efter hushållstyp inom olika åldersgrupper.
Män**

Ålder	Antal personer i undersökningen	Antal personer, uppräknat tal	Därav i procent tillhörande hushållstypen								Summa	
			ensamstående	makar utan (hem-måvande barn	makar och minderåriga barn, makar och studerande och ev minderåriga barn				ensamstående med minderåriga barn och/el stud	övriga hushåll		
					0 barn (enbart studerande)	1 barn	2 barn	3 och flera barn				summa
0— 6 år	665	6 268	.	.	.	23,8	29,5	32,6	85,9	1,6	12,5	100
7—16 »	1 244	10 987	.	.	.	17,5	28,3	27,6	73,4	3,9	22,7	100
17—21 »	322	3 000	1,3	2,0	6,6	10,3	3,1	1,0	21,0	2,4	73,3	100
22—29 »	487	4 923	12,7	9,8	—	21,2	9,0	2,7	32,9	—	44,6	100
30—39 »	846	8 328	8,0	12,5	—	24,1	22,8	16,3	63,2	—	16,3	100
40—49 »	992	9 529	6,1	12,8	1,2	18,8	20,7	12,6	53,3	0,4	27,4	100
50—59 »	757	7 293	8,2	25,7	2,9	15,8	5,5	3,1	27,3	0,7	38,1	100
60—66 »	375	3 954	8,1	46,5	1,1	7,0	0,9	0,2	9,2	—	36,2	100
67— »	415	4 953	18,8	45,0	0,1	1,8	0,1	—	2,0	—	34,2	100
Samtliga	6 103	59 235	6,3	14,8	0,9	17,0	16,6	13,6	48,1	1,2	29,6	100

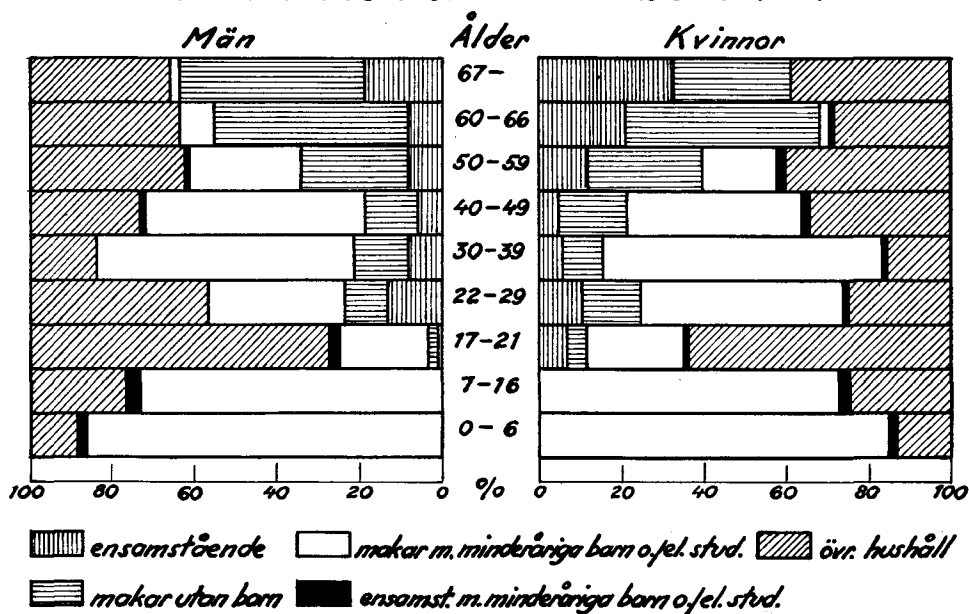
da av dessa grupper. Endast en åttodel av förskolebarnen tillhörde gruppen övriga hushåll, medan en fjärdedel av skolbarnen hörde dit. Detta betingas naturligtvis bl a av att det i hushåll, där det fanns vuxna barn, var vanligare att det även fanns skolbarn än förskolebarn.

Från och med nästa åldersgrupp representeras även andra hushållstyper. Man börjar också urskilja anmärkningsvärda skillnader mellan männens och kvinnornas relativa fördelning. Av männen i åldern 17—21 år levde endast drygt en procent som ensamstående, medan motsva-

**Tab 3. Procentuell fördelning efter hushållstyp inom olika åldersgrupper.
Kvinnor**

Ålder	Antal personer i undersökningen	Antal personer, uppräknat tal	Därav i procent tillhörande hushållstypen									
			ensamstående	makar utan (hem-måvande) barn	makar och minderåriga barn, makar och studerande och ev minderåriga barn				ensamstående med minderåriga barn och/el stud	övriga hushåll	Summa	
					0 barn (enbart studerande)	1 barn	2 barn	3 och flera barn				Summa
0— 6 år	631	5 754	.	.	.	22,2	30,1	32,9	85,2	2,1	12,7	100
7—16 »	1 225	10 561	.	.	.	16,5	26,8	29,2	72,5	3,4	24,1	100
17—21 »	316	3 243	6,5	4,8	6,7	12,4	2,2	2,2	23,5	0,8	64,4	100
22—29 »	487	5 763	10,5	13,8	—	26,6	15,6	8,2	50,4	0,8	24,5	100
30—39 »	924	8 957	5,9	9,2	0,3	22,2	26,9	19,0	68,4	1,4	15,1	100
40—49 »	870	8 980	4,7	15,5	1,4	19,7	13,4	7,9	42,4	3,0	34,4	100
50—59 »	661	7 104	12,2	28,3	3,0	12,0	2,9	0,3	18,2	1,8	39,5	100
60—66 »	340	4 259	21,2	47,4	—	1,5	—	—	1,5	1,0	28,9	100
67— »	402	5 575	33,1	27,7	0,1	0,4	—	—	0,5	—	38,7	100
Samtliga	5 856	60 196	8,9	14,5	1,0	16,1	15,5	13,2	45,8	1,9	28,9	100

PERSONERNAS PROCENTUELLA FÖRDELNING EFTER HUSHÅLLSTYP INOM OLIKA ÅLDERSGRUPPER

rande siffra för kvinnorna var fem gånger så stor. Kvinnornas tidigare giftermåls-ålder avspeglar sig också i tabellen. Beträffande hushållstyperna med minderåriga barn och/eller studerande må uppmärksammas, att åldersgruppen 17—21 år dels utgjordes av studerande barn, dels av unga föräldrar. De flesta torde dock ha varit studerande, åtminstone bland männen. Männen i denna åldersgrupp hörde i större utsträckning än kvinnorna till gruppen övriga hushåll, vilket torde innebära, att de bodde kvar längre i föräldrahemmet.

I de följande åldersgrupperna, 22—39 år, återfanns de flesta kvinnorna i hushållstyperna makar med minderåriga barn och/eller studerande, medan männen ännu i åldern 22—29 år, liksom i den föregående åldersgruppen, till relativt stor del tillhörde gruppen övriga hushåll.

Från 40-årsåldern ökade återigen tillhörigheten till hushållstypen övriga hushåll, såväl bland männen som bland kvinnorna. Detta torde betingas av att vederbörandes barn då i stor utsträckning vuxit upp men bodde kvar i hemmet. Dessutom hade föräldrar och svärföräldrar uppnått sådan ålder, att de kanske behövde vård och därför flyttat samman med sina barn.

Från 50-årsåldern ökade även den procentuella andelen ensamstående, i synnerhet bland kvinnorna. Beträffande personer i åldern 67 år och däröver kan observeras, att en tredjedel av kvinnorna var ensamstående men endast en knapp femtedel av männen.

I tab 4 och 5 redovisas för var och en av hushållstyperna ensamstående, makar utan barn och övriga hushåll hushållsmedlemmarnas fördelning på olika åldrar.

Tab 4. Procentuell fördelning efter ålder inom olika hushållstyper. Exklusive makar och ensamstående med minderåriga barn eller studerande.
Män

Ålder	Hushållstyp		
	Ensamstående	Makar utan (hemma-varande) barn	Övriga hushåll
0—6 år . .	.	.	4,5
7—16 » . .	.	.	14,2
17—21 » . .	1,1	0,7	12,5
22—29 » . .	16,6	5,5	12,5
30—39 » . .	17,7	11,9	7,7
40—49 » . .	15,5	13,9	14,9
50—59 » . .	15,8	21,4	15,9
60—66 » . .	8,5	21,1	8,1
67— » . .	24,8	25,5	9,7
Summa	100	100	100

Man kan utgå från att de ensamstående kan uppdelas i tre kategorier, nämligen personer som ännu ej gift sig, men som kommer att göra det, personer som hela livet igenom lever ensamma och personer som varit gifta, men som genom dödsfall eller skilsmässa blivit ensamma. Den första och sista gruppen torde vara av större storleksordning än den mellersta. Detta antyds också av redovisningen i tab 5. Beträffande männen verkar denna tendens mindre utpräglad. Den omständigheten att männen i större utsträckning än

kvinnorna tycktes bo kvar i hemmet tills de gifte sig spelar naturligtvis in här.

Makar utan barn kan likaså uppdelas i tre kategorier, nämligen unga makar, som ännu ej hunnit få barn, makar som ej kan eller vill få barn och äldre makar, vilkas barn redan lämnat hemmet.

Tab 5. Procentuell fördelning efter ålder inom olika hushållstyper. Exklusive makar och ensamstående med minderåriga barn eller studerande.
Kvinnor

Ålder	Hushållstyp		
	Ensamstående	Makar utan (hemma-varande) barn	Övriga hushåll
0—6 år . .	.	.	4,2
7—16 » . .	.	.	14,6
17—21 » . .	3,9	1,8	12,0
22—29 » . .	11,2	9,1	8,1
30—39 » . .	9,9	9,4	7,8
40—49 » . .	7,8	15,9	17,7
50—59 » . .	16,1	23,0	16,1
60—66 » . .	16,8	23,1	7,1
67— » . .	34,3	17,7	12,4
Summa	100	100	100

De i gruppen övriga hushåll ingående personerna befann sig huvudsakligen i åldrarna 7—29 och 40—59 år, vilket innebär att de till stor del utgjordes av vuxna barn och deras föräldrar.

Maj-Britt Karlsson

Sysselsättning inom industrin¹

Tab 1. Sysselsättning inom industrin september—oktober 1960

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Antal anställda arbetare (exkl permitterade)	Indextal för oktober 1960 (september 1960 = 100)					Antal övertidstimmar i % av samtliga arbetstimmar		Antal arbetare (%) frånvarande av personliga skäl	
		Antal anställda arbetare (exkl permitterade)			Antal i arbete varande arbetare	Antal arbetstimmar (inkl övertid)	sept 1960	okt 1960	sept 1960	okt 1960
		Män	Kvinnor	Så						
Gruvindustri	5 426	100,0	..	99,9	100,4	98,8	2,3	2,5	8,6	8,2
Metall- och verkstadsindustri	214 895	100,6	102,1	100,7	101,7	106,9	3,5	3,4	9,4	8,4
Jord- och stenindustri	24 117	99,8	101,1	99,9	100,3	102,7	3,5	3,6	7,2	6,9
Träindustri	37 359	100,0	98,2	100,0	100,3	102,8	2,9	2,9	6,2	5,9
Massa- och pappersindustri	44 308	99,7	100,7	99,8	101,1	101,0	5,3	5,8	9,6	8,4
Grafisk industri	16 992	100,6	99,9	100,5	102,9	105,4	4,6	4,3	9,4	7,2
Livsmedelsindustri	31 452	105,4	101,6	104,2	106,2	106,5	3,5	3,1	8,7	6,9
Dryckesvaru- och tobaksindustri	5 725	98,7	99,9	99,1	101,8	100,0	2,3	2,4	12,3	9,9
Textil- och beklädnadsindustri	56 297	100,5	100,1	100,3	100,1	102,6	1,9	2,1	7,9	8,1
Läder-, hår- o gummivaruind	19 680	100,6	100,4	100,5	101,5	106,2	2,4	2,3	7,4	6,6
Kemisk och kemisk teknisk ind	18 767	99,5	100,1	99,6	101,1	102,9	3,3	3,6	10,5	9,2
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	475 018	100,6	100,7	100,6	101,6	104,9	3,4	3,4	8,8	7,9
Statliga verkstäder m m	15 082	99,6	100,6	99,6	100,3	..	..	..	10,2	9,6

Tab 2. Indextal (uträknade enligt kedjemetod, oktober 1959 = 100) för antal anställda arbetare (exkl permitterade) september 1959—oktober 1960

	1959			1960									
	sept	nov	dec	jan	febr	mars	april	maj	juni	juli	aug	sept	okt
Gruvindustri	100,0	99,7	99,2	99,6	100,9	101,0	101,0	101,4	102,7	101,8	101,4	101,4	101,3
Metall- o verkstadsind	99,7	101,1	101,6	101,7	102,6	103,4	103,9	103,7	105,9	105,8	105,6	106,7	107,4
Jord- och stenindustri	100,2	100,0	98,7	96,1	97,1	98,1	99,9	101,6	103,9	103,5	102,6	102,6	102,5
Träindustri	101,1	99,2	98,4	98,4	100,2	102,6	106,5	107,5	110,5	110,8	107,7	106,8	106,8
Massa- och pappersind	99,9	100,1	100,0	100,0	100,5	101,4	102,0	102,4	105,9	107,1	104,2	103,3	103,1
Grafisk industri	99,6	100,4	100,2	99,0	98,5	98,6	98,4	98,0	100,2	100,4	100,6	102,0	102,5
Livsmedelsindustri	95,4	99,1	93,1	89,4	89,2	88,7	89,7	89,9	93,1	95,4	94,2	93,3	97,2
Dryckesvaru- och tobaksindustri	100,3	100,7	104,8	100,4	100,9	101,5	104,8	107,2	115,0	114,2	106,8	102,8	101,9
Textil- o beklädnadsind	99,8	100,1	100,1	100,3	101,6	101,6	100,9	100,0	100,1	98,7	99,9	101,5	101,8
Läder-, hår- och gummivaruindustri	97,8	100,4	100,1	99,8	99,9	100,8	100,3	99,5	99,6	98,7	98,9	99,0	99,5
Kemisk och kemisk teknisk industri	100,0	101,2	100,7	99,9	101,1	102,2	102,2	102,4	106,5	106,4	103,5	103,2	102,8
Samtl industrigrupper	99,5	100,5	100,2	99,7	100,6	101,4	102,1	102,1	104,3	104,3	103,5	103,9	104,5

¹ En redogörelse för uppläggnen av den i tab 1—3 redovisade statistiken och för de använda beräkningsmetoderna m m har lämnats i Sociala Meddelanden, Statistisk Information, april 1960 (s 93—95). Utförligare redogörelser återges dels i Meddelande från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik (adress Birger Jarls torg 14, Stockholm 2) och dels i Arbetsmarknadsstatistik, utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (adress Lindhagensgatan 74, Stockholm 12).

Tab 3. Antal i augusti—oktober 1960 under en vecka avgångna resp nyanställda arbetare samt antal arbetare med deltidsarbete resp korttidsarbete i procent av hela antalet arbetare, som varit i arbete under den redovisade avlöningsperioden

	Avgångna arbetare			Nyanställda arbetare			Deltidsarbete			Korttidsarbete		
	aug	sept	okt	aug	sept	okt	aug	sept	okt	aug	sept	okt
Gruvindustri	0,64	0,50	0,14	0,44	0,54	0,24	0,17	—	0,10	—	—	—
Metall- och verkstadsindustri . . .	1,03	0,68	0,63	1,13	1,04	0,93	0,47	0,49	0,48	0,00	0,03	0,03
Jord- och stenindustri	0,77	0,56	0,55	0,74	0,55	0,59	1,80	2,04	1,85	0,28	0,34	0,39
Träindustri	1,21	0,73	0,72	1,12	0,74	0,53	0,65	0,77	0,88	0,37	0,17	0,03
Massa- och pappersindustri . . .	0,95	0,55	0,47	0,56	0,51	0,47	1,32	0,97	1,08	0,03	0,03	0,04
Grafisk industri	0,93	0,48	0,74	0,84	1,00	0,78	1,72	1,87	2,01	0,08	0,09	0,09
Livsmedelsindustri	1,87	1,24	1,11	1,28	1,99	1,85	4,19	4,99	5,02	0,57	0,19	0,38
Dryckesvaru- och tobaksindustri .	1,30	1,29	0,86	0,45	0,23	0,58	0,85	0,87	0,99	0,71	0,46	0,47
Textil- och beklädnadsindustri . .	0,94	0,76	0,66	1,12	1,07	0,91	7,27	7,39	7,51	0,29	0,33	0,47
Läder-, hår- och gummivaruiindustri	0,95	0,90	0,83	1,20	0,85	0,90	3,23	3,79	3,61	0,03	0,09	0,03
Kemisk och kemisk-teknisk industri	1,11	0,87	0,82	1,13	0,69	0,80	1,55	1,65	1,51	0,27	0,02	0,01
Samtliga industrigrupper	1,06	0,73	0,67	1,04	0,97	0,88	1,88	1,96	2,01	0,14	0,11	0,13

Konsumentprisindex för november 1960

Konsumentprisindex för november 1960 har av socialstyrelsen beräknats till 160 (1949 = 100) mot 159 för oktober. Med två decimaler är talet för november 159,81 mot 159,17 för oktober. Indextalen för de olika huvudgrupperna av varor och tjänster för tidigare beräknings-tillfällen återges i tab 1.

Prisförändringar på enskilda varuslag märks i första hand inom gruppen livs-medel, vilken stigit med 0,7 procent. Höj-da priser har noterats för bland annat smör, kalvkött, fläsk, charkuterivaror och fisk, medan däremot mjölk och kaffe m m har gått ner i pris.

Inom bränsleposten beror uppgången på ökade priser på ved, kol och koks och inom undergruppen inventarier och hus-geråd på högre glas- och porslinspriser.

Inom övriga huvudgrupper kan bland prisstegringarna nämnas höjda notering-ar för biljetter till biografier och idrotts-tävlingar samt för bussresor.

Prisutvecklingen under de senaste må-naderna för vissa undergrupper av varor och tjänster belyses av indextalen i tab 2.

Pensionspristalet har beräknats till 130, och därmed får folkpensionärer m fl yt-terligare ett indextillägg fr o m februari 1961.

Inga Tammelin

Tab 1. Konsumentprisindex 1950—november 1960 (år 1949 = 100)¹

Tidpunkt	Livs- medel	Alkohol- haltiga drycker o tobak	Bostad, bränsle o lyse	Därav		Klä- der o skor	Inven- tarier o hus- geråd	Diverse	Total- index	Kommers- kollegii partipris- index
				bostad	bränsle o lyse					
1950 årsm	102	102	99	100	96	102	101	100	101	105
1951 »	119	116	110	102	130	124	118	112	117	134
1952 »	134	120	117	108	139	127	127	121	126	142
1953 »	137	122	120	116	129	123	127	124	128	134
1954 »	137	129	122	120	125	123	126	126	129	133
1955 »	144	132	126	124	130	120	127	129	133	138
1956 »	154	135	139	135	147	120	129	134	139	145
1957 »	157	152	147	140	162	122	133	142	145	147
1958 »	163	171	154	149	163	125	134	149	152	144
1959 »	165	173	156	155	158	125	134	150	153	144
1959 nov	168	173	155	155	153	126	134	151	154	147
1959 dec	169	173	156	156	156	126	134	151	154	148
1960 jan	177	180	156	156	156	129	137	153	159	147
febr	175	180	157	156	156	129	140	154	159	147
mars	175	179	156	157	153	131	140	154	159	147
april	174	179	155	157	151	131	140	154	158	147
maj	175	179	155	157	151	131	140	154	159	148
juni	176	179	158	160	152	131	140	154	159	149
juli	175	179	158	161	152	131	140	155	159	148
aug	174	179	158	161	152	130	140	155	159	148
sept	174	179	159	161	153	131	140	155	159	148
okt	174	179	158	161	152	131	140	155	159	149
nov	176	179	159	161	153	131	141	155	160	150

¹ Indextalen för varje kvartal och månad 1950—1959 se SocM 1957: 4, s 255, och 1958: 3, s 191, samt SocM, Stat Inf 1959, s 104, och 1960, s 67.

Tab 2. Indextal för olika delposter år 1959 och september–november 1960 samt talens procentuella förändringar december 1959–november 1960

Huvudgrupper och undergrupper	Väg- nings- tal 1960	Indextal (1949 = 100)				Pro- centuell förändring ¹ dec 1959— nov 1960
		1959, årsme- deltal	Sept 1960	Okt 1960	Nov 1960	
Livsmedel	309	165	174	174	176	+ 4
Mjöl, gryn och bröd	37	163	178	180	180	+ 9
Mejeriprodukter	53	159	167	168	169	+ 2
Matfett utom smör	8	126	131	131	130	+ 4
Ägg	8	120	140	133	137	+ 13
Kött	20	211	238	236	239	+ 9
Fläsk	20	202	228	228	234	+ 15
Charkuterivaror och köttkonserver	20	169	189	190	192	+ 13
Fisk och fiskkonserver	13	182	186	188	192	+ 5
Rotfrukter och grönsaker	18	206	182	188	187	— 15
Frukt och bär	30	137	136	134	137	— 7
Specerier	45	175	177	176	175	+ 1
Läskedrycker och lättöl	9	153	162	162	163	+ 5
Förtäring utom hemmet	28	186	210	211	212	+ 12
Alkoholhaltiga drycker och tobak	88	173	179	179	179	+ 3
Spritdrycker och vin	45	209	218	218	218	+ 4
Öl	10	143	150	150	150	+ 5
Tobak	33	146	149	149	149	+ 2
Bostad, bränsle och lyse	147	156	159	158	159	+ 1
Bostad utan bränsle och lyse	101	155	161	161	161	+ 3
Bränsle och lyse	46	158	153	152	153	— 2
Kläder och skor	120	125	131	131	131	+ 5
Kläder	99	122	127	127	128	+ 5
Konfektion och skrädderiarbete	58	127	132	133	134	+ 6
Underkläder och strumpor	14	96	97	97	97	+ 3
Päls- och skinnvaror, huvudbona- der, handskar m m	10	116	123	121	121	+ 4
Tyger, garner och sybehör	17	137	141	140	140	+ 2
Skor	21	143	153	154	154	+ 5
Inventarier och husgeråd	99	134	140	140	141	+ 5
Möbler	12	135	147	147	147	+ 8
Radio och musikinstrument	14	109	104	104	104	+ 1
Armatyr, husgeråd och verktyg	26	143	153	153	155	+ 8
Hushållstextilier	18	130	134	134	135	+ 5
Moped, cyklar, sportartiklar och leksaker	19	137	144	145	146	+ 5
Personliga effekter	10	127	138	138	138	+ 5
Diverse	237	150	155	155	155	+ 3
Läkemedel och tandläkararvode	15	150	152	152	152	+ 1
Kroppsvård	18	138	145	145	145	+ 5
Rengöringsmedel och tvätt	11	99	103	103	103	+ 4
Läsning och skrivmateriel	20	185	204	205	205	+ 7
Post och tele	14	171	169	169	169	—
Nöjen och rekreation	21	153	158	158	159	+ 4
Resor	38	155	156	156	157	+ 1
Motorfordon	79	142	147	147	147	+ 3
Hemhjälp	8	188	202	202	202	+ 4
Blommor m m	13	127	127	124	128	+ 1
Totalindex	1 000	153	159	159	160	+ 4

¹ Beräknad på indextal med två decimaler. Siffran 0 anger en förändring mindre än en halv procent.

Trycklov 10 januari 1961

Pris 1,60

KUNGL. BOKTR. STHLM 1961 610100

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

Nr 2 • FEBRUARI • 1961

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN • STOCKHOLM

SOCIALSTYRELSENS STATISTISKA AVDELNINGAR

Birger Jarls torg 14. Telefon: 22 12 00, rikssamtal 22 12 50

FJÄRDE BYRÅN (byrån för pris- och socialvårdsstatistik)

BYRÅCHEF

Erland v Hofsten 21 80 41

SOCIALVÅRDSSTATISTIK (barnavårdsstatistik, socialhjälpstatistik, nykterhetsvårdsstatistik, socialutgifter):

Förste aktuarie Linnéa Jonsson och aktuarie Britta Belo samt amanuenserna Marianne Elg, Barbro Wängberg och Anita Lagerkvist

KONSUMENTPRISINDEX:

Förste aktuarierna Inga Tammelin (20 95 89) och Ejnar Olsson, amanuenserna Åke Larsson och Yngve Lindén samt kanslisten Ingrid Lindgren

FÖRFRÅGNINGAR OM INDEX:

Fröken Maja Gustafsson (22 12 00, ankn 96)

LEVNADSKOSTNADSUNDERSÖKNINGAR:

Vakant. Aktuarie Veikko Orpana

KANSLI:

Fru Ulla Weise (22 12 04)

FEMTE BYRÅN (byrån för löne- och sysselsättningsstatistik)

BYRÅCHEF

Leif Björk 21 80 43

Förste aktuarie Roland v Euler

LÖNESTATISTIK FÖR ANSTÄLLDA INOM JORDBRUK, INDUSTRI, HANDEL, SAMFÄRDELSSEL, RESTAURANGER M M, STATISTIK RÖRANDE SYSSELSÄTTNING INOM INDUSTRIEN:

Förste aktuarierna Ingrid Dalén och Carl Y:son Hermelin, tf förste aktuarierna Thore Grönqvist och Dagmar Witkowsky-Johnsson samt aktuarie Vera Katz

STATISTIK RÖRANDE OMSÄTTNINGEN I DETALJHANDELN:

Aktuarie Jonas Elmdahl

HÅLKORTSAVDELNINGEN:

Förste aktuarie Carl Y:son Hermelin, tf förste aktuarie Thore Grönqvist och förste maskinoperator Elisabeth Hellström

KANSLI:

Fru Ann-Britt Gripenfors (22 12 05)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS

REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

ÅRGÅNG 1961 NR 2 • Februari

Innehåll

- 20 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 21 Statens utgifter för sociala ändamål 1961/62
- 24 Ålderdomshemmens driftkostnader år 1958
- 29 Utlänningar i Sverige
En översikt för fjärde kvartalet 1960 och läget den 1 januari 1961
- 33 Omsättningen inom detaljhandel m m 3:e kvartalet 1960
- 37 Konsumentprisindex för december 1960
- 39 Sysselsättning inom industrin
- 40 Summary

Contents

The National Social Welfare Board, Statistical Divisions

PERIODICAL SURVEYS

- 20 *Statistisk Information, Index*
- 21 *State expenditure for social purposes 1961/62*
- 24 *Working costs for the homes for the aged in 1958*
- 29 *Aliens in Sweden: a review for the third quarter of 1960 and the situation on 1st January 1961*
- 33 *Turnover in retail trade etc during the third quarter of 1960*
- 37 *The consumer price index for December 1960*
- 39 *Employment in mining and manufacturing*
- 40 *Summary*

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! Inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet och Statistisk Information tillsammans kr 26,— per år.

Redaktion: Birger Jarls torg 2, tel 22 12 00, ankn 81 (redaktionen personligen)

Vid återgivande av artiklar ur denna tidskrift skall källan anges. Socialstyrelsen ansvarar ej för åsikter som framförs i signerade artiklar.

STATISTISK INFORMATION

PERIODISKA ÖVERSIKTER

VARJE MÅNAD:

Konsumentprisindex
Sysselsättning inom industrin

VARJE KVARTAL:

Löneförhållandena för arbetare inom
industri 1960: dec
Omsättningen inom detaljhandel
m m detta nr
Uppgifter om bostadsbyggandet . . . 1961: jan
Utlänningar i Sverige detta nr

VARJE ÅR:

Arvsfonden, allmänna 1960: dec
Barnavårdsnämndernas verksamhet . 1960: juni
Barnbidrag, allmänna 1960: mars
Bostadsbyggandet 1960: okt
Daghem och förskolor 1960: febr
Frånvarofrekvensen inom industrin . 1960: maj

Senast

Hemhjälp, social 1960: juli
Konsumentpriserna i Sverige och i
utlandet 1960: sept
Mödrahjälpen 1960: sept
Nykterhetsnämndernas ingripanden.
Preliminär rapport 1960: juni
Nykterhetsnämndernas verksamhet . 1960: dec
Nykterhetsvårdsklientelet 1960: sept
Socialhjälp och barnavård till utlän-
ningar 1959: okt
Socialhjälpen 1960: nov
Socialvårdens kostnader och finansie-
ring 1960: april
Statens utgifter för sociala ändamål
Ungdomsvårdsskolorna 1960: maj
Vårdanstalt för alkoholmissbrukare,
intagna på 1960: nov
Ålderdomshem, statsbidrag till . . 1960: juli
Ålderdomshemmen, antal platser och
vårdtagare m m 1960: mars

INDEX PERIODICAL SURVEYS

EVERY MONTH

The consumer price index
Employment in mining and manufacturing

EVERY QUARTER

Wages in industry 1960: Dec
Turnover in retail trade etc . . . this issue
Data on house production 1961: Jan
Aliens in Sweden this issue

EVERY YEAR

National General Inheritance Fund 1960: Dec
The work of the Child Welfare
Boards 1960: June
General children's allowances . . . 1960: March
Housing construction 1960: Oct
Day nurseries and nursery schools 1960: Febr
Absenteeism in industry 1960: May
National Home-Help Scheme . . . 1960: July

Most recently in

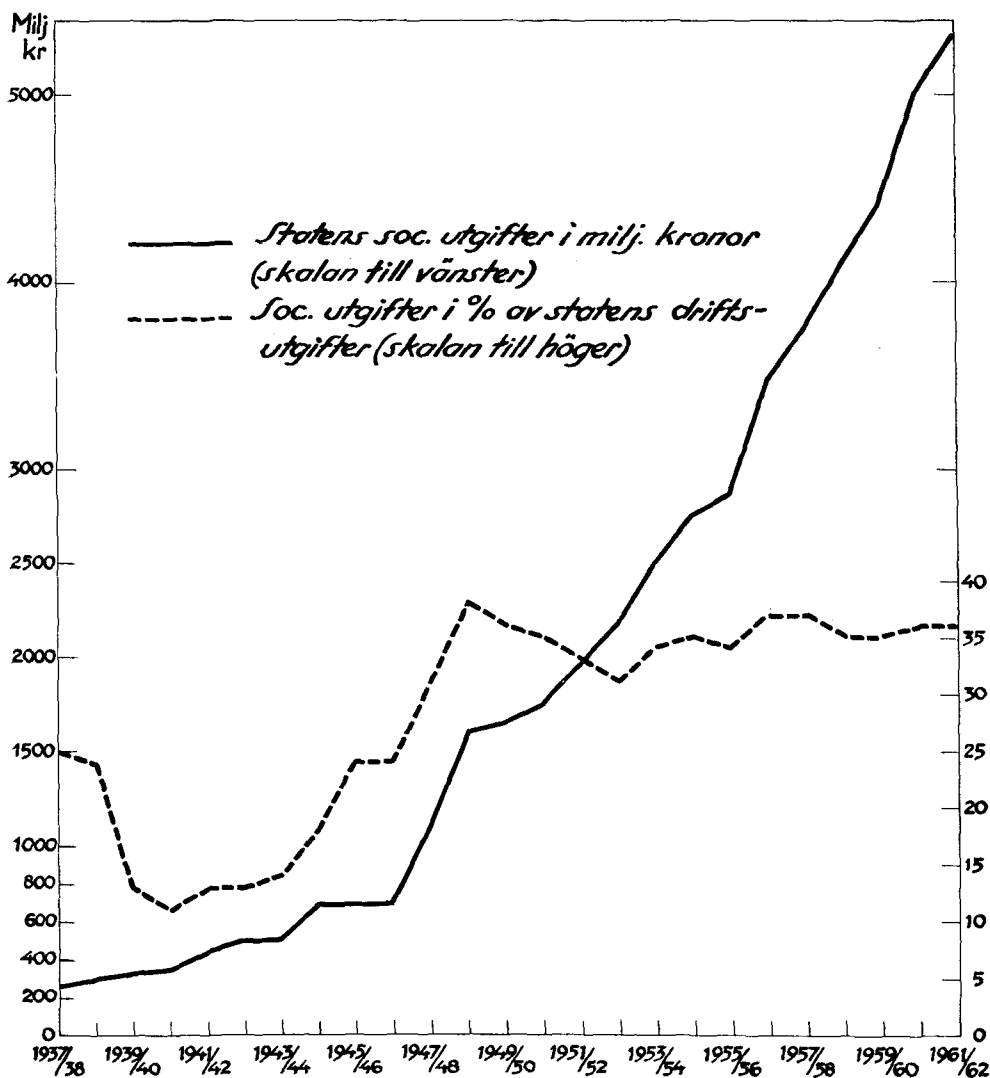
Consumer prices in Sweden and
abroad 1960: Sept
Maternity assistance 1960: Sept
Cases of intervention by the Temper-
ance Boards.
Preliminary report 1960: June
The work of the Temperance Boards 1960: Dec
The clientele of the Temperance
Boards 1960: Sept
Social assistance and child welfare
provided for aliens 1959: Oct
Social assistance 1960: Nov
The cost of social welfare and how
it is financed 1960: April
State expenditure for social purposes this issue
Approved schools 1960: May
Persons admitted into institutions
for inebriates 1960: Nov
State grants to homes for the aged 1960: July
The number of places in homes
for the aged and the number of
inmates, etc 1960: March

Statens utgifter för sociala ändamål 1961/62

Sedan årets statsverksproposition nu framlagts, har i följande tablå statens beräknade socialutgifter för budgetåret 1961/62 under femte huvudtiteln (socialdepartementet) och elfte huvudtiteln (inrikesdepartementet) redovisats tillsammans med motsvarande utgifter i riksstaten för budgetåret 1960/61. En jämförelse visar att

socialdepartementets utgifter beräknas öka med 220 milj kronor eller 4,9 %. De automatiska utgiftsökningarna utgör 151 milj kronor och de icke-automatiska 69 milj kronor.

Huvudtiteln domineras liksom tidigare av fem stora utgiftsposter, nämligen anslagen till allmänna barnbidrag, sysselsätt-

Sociala utgifter i statsbudgeten 1960/61 och 1961/62

	Riksstaten 1960/61, milj kr	Statsverks- propositio- nen 1961/62, milj kr
I. Socialdepartementet		
A. Departementet	1,7	3,0
B. Socialstyrelsen, arbetsdomstolen m m	5,6	6,3
C. Mödrahjälp, socialhjälp, barnavård m m	881,1	873,2
Mödrahjälp	6,2	6,2
Social hemhjälp	2,6	—
Allmänna barnbidrag	809,0	798,0
Bidragsförskott	18,0	18,0
Bidrag till uppförande av barnhem	0,3	0,3
Driftbidrag till barnhem	1,8	1,8
» barnstugor	4,8	4,9
Försöksverksamhet rörande daghem	0,1	0,1
Feriuresor för barn	1,8	1,6
» husmödrar	1,0	0,9
Driftbidrag till barnkolonier	1,7	1,7
» semesterhem, stipendier för husmodersester	1,5	1,5
Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården	15,5	17,2
Ersättning till kommuner enl socialhjälp- och barnavårdsdrag m m	6,2	6,5
Bidrag till anordnande av ålderdomshem	7,0	10,0
Annat	3,6	4,5
D. Nykterhetsvård	43,2	49,7
E. Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet	469,6	483,5
Den offentliga arbetsförmedlingen	35,9	43,4
Bidrag till erkända arbetslöshetskassor	97,0	69,0
Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder (tidigare annan rubricering)	280,0	280,0
Arbetsvårdsverksamhet och omskolningskurser	43,4	76,7
Understöd åt flyktingar m m	3,5	3,5
Övrigt	9,8	10,9
F. Bostadsbyggande m m	370,9	463,9
Ränteftergifter å vissa bostadslån m m	195,0	260,0
Bostadsrabatter	130,0	150,0
Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet	22,0	29,0
Bidrag till inrättande av pensionärshem	10,0	9,0
Övrigt	13,9	15,9
G. Sjukförsäkring, folkpensionering m m	2 714,9	2 827,2
Bidrag till sjukkassor	265,0	285,0
Vissa ersättningar i anledning av olycksfall i arbete	4,2	4,2
Bidrag till folkpensionering m m	2 406,0	2 496,0
Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet	15,0	16,9
Övrigt	24,7	25,1
H. Arbetarskydd	6,8	7,4
I. Diverse	8,5	8,0
Summa A—I	4 502,3	4 722,2
II. Inrikesdepartementet		
A. Departementet	1,8	3,6
B. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården	529,2	594,3
Medicinalstyrelsen med dithörande stater	38,8	48,0
Sjukvårdsanstalter	440,7	488,5
Hälsovård i allmänhet	49,7	57,8
Summa A—B	531,0	597,9
Summa I + II	5 033,3	5 320,1

ningsfrämjande åtgärder och arbetslöshetsförsäkring, bostadssubventioner samt bidragen till sjukkassor och folkpensioner. I riksstaten för innevarande budgetår omfattar dessa utgiftsområden tillsammans 4 254 milj kronor och för nästa budgetår beräknas de till 4 446 milj kronor, dvs i båda fallen omkring 94 % av huvudtitelns totalsumma.

Under anslagen till mödrahjälp, socialhjälp, barnavård m m beräknas emellertid en minskning av allmänna barnbidrag med 11 milj kronor på grund av minskat antal barn i bidragsberättigande ålder. Därjämte bortfaller i enlighet med tidigare beslut den nuvarande särskilda medelsanvisningen till avlöningar till hemvårdarinnor. Under arbetsmarknadsanslagen föreslås höjningar med drygt 33 milj kronor till ytterligare intensifiering av yrkesutbildningen av handikappade och arbetslösa, medan anslagen till arbetslöshetsförsäkringen beräknas minska med 28 milj kronor. Beträffande anslagen till bostadsbyggande m m ligger den största utgiftsökningen, 65 milj kronor, på anslagen till ränteeftergifter å vissa bostadslån. Kostnadsökningen för bostadsrabatter beräknas till 20 milj kronor och anslaget för bostadsförbättringsverksamhet räknas upp från 22 till 29 milj kronor. Under anslagen till sjukförsäkring, folkpensionering m m beräknas automatiska ökningar av bidragen till sjukkassor med

20 milj kronor och till folkpensioner med 90 milj kronor, bl a till följd av befolkningsförskjutningen mot högre åldersgrupper samt kostnaderna för ytterligare ett indextillägg.

De sociala utgifterna under inrikesdepartementet beräknas öka med 67 milj kronor eller 12,6 %. Den största ökningen, 48 milj kronor, avser anslaget till sjukvårdsanstalter.

Statens utgifter för sociala ändamål under de senaste 25 åren, fr o m budgetåret 1937/38 t o m 1961/62, framgår av diagrammet. Med undantag för det senaste året ligger uppgifterna i riksstaten för resp år till grund för detta. Vid periodens början uppgick utgifterna till 260 milj kronor, motsvarande 25 % av de egentliga statsutgifterna, mot vid periodens slut 5 320 milj kronor, motsvarande 36 % av de beräknade egentliga statsutgifterna.

Från den nivå som hade nåtts under slutet av 1930-talet, 25 %, ägde under de första krigsåren en kraftig nedgång rum till följd av de ökade försvarskostnaderna. Vid mitten av 1940-talet ökade så återigen socialutgifternas andel av de egentliga statsutgifterna kraftigt. Maximum, 38 %, nåddes för budgetåret 1948/49. En viss nedgång ägde sedan rum till 1952/53, men sedan dess har i stort sett en stabilisering skett.

Britta Belo

Ålderdomshemmens driftkostnader år 1958

I publikationen Socialhjälpen 1958 (SOS) har tidigare redovisats antalet ålderdomshem, vårdtagare och platser samt vissa data rörande personalen vid hemmen. I denna artikel skall lämnas några sammanfattande resultat rörande hemmens driftkostnader.¹

År 1958 var antalet ålderdomshem 1 363 med tillhopa 40 385 platser. I efterföljande tablå presenteras antalet hem och antalet platser på olika slags avdelningar.

	Antal hem	Antal platser
Egentliga ålderdomshem . . .	1 296	38 625
Sinnessjukavdelningar . . .	13	465
Kronikeravdelningar . . .	63	1 295

Driftkostnaderna avser alla löpande utgifter för hemmen utom kapitalkostnader, dvs räntor, amorteringar och avskriv-

¹ På grund av speciella skäl hann denna del av redogörelsen ej färdigställas i tid för att kunna ingå i årsboken för 1958 och kommer därför att inflyta i 1959 års publikation. År 1959 företogs ingen statistisk undersökning rörande ålderdomshemmen, utan nästa undersökning kommer att avse år 1960.

ningar samt kostnader för nybyggnad och förbättring av fastigheter. Endast utgifter som täckts av ålderdomshemmens stat har redovisats. I detta avseende föreligger emellertid en del olikheter mellan kommunerna i fråga om sättet för redovisningen. Så kan t ex utgifter för beklädnad eller läkarvård för vårdtagarna i en del fall ha upptagits på ålderdomshemmets stat och i andra fall ha fått belasta den öppna socialvården. Vidare redovisas lönekostnaderna i vissa fall brutto och i andra fall netto, dvs med avdrag för den ersättning som personalen lämnat för naturaförmåner i form av fri bostad, kost etc.

De totala driftkostnaderna för ålderdomshemmen utgjorde år 1958 drygt 200 milj kr, vilket innebär en ökning med nära 20 % sedan den närmast föregående undersökningen, som avsåg år 1956 (se tab 1). Av de olika posterna har framför allt hyror, löne- och pensionskostnader samt utgifter för läkarvård och medicin stigit. Minskade utgifter redovisas för flit- och fickpengar samt för beklädnad.

Tab 1. Ålderdomshemmens driftkostnader

	1956 1 000-tal kr	1958 1 000-tal kr	Ökning i %
Underhåll av fastighet	6 610	6 473	— 2,1
Underhåll och komplettering av inventarier	4 970	5 084	+ 2,3
Avlöningar, arvoden o dyl	84 277	106 728	+ 26,6
Pensioner, pensionsavgifter för anställd personal	5 740	7 563	+ 31,8
Värme, lyse, renhållning, vatten, tvätt	17 860	20 171	+ 12,9
Kosthåll	35 682	38 560	+ 8,1
Beklädnad	1 341	1 214	— 9,5
Läkarvård, medicin, tandvård	4 408	5 768	+ 30,9
Flit- och fickpengar	1 429	1 183	— 17,2
Hyror	368	534	+ 45,1
Övriga utgifter	5 436	6 776	+ 24,7
Summa utgifter	168 121	200 054	+ 19,0

Tab 2. Driftkostnader på ålderdomshemmens olika avdelningar

	Egentligt ålderdomshem	Sinnessjukavdelning	Kronikeravdelning	Egentligt ålderdomshem med ej särredovisad spec avd	Egentligt ålderdomshem	Sinnessjukavdelning	Kronikeravdelning	Egentligt ålderdomshem med ej särredovisad spec avd
	utgifter i 1 000-tal kr				i %			
Underhåll av fastighet . . .	5 698	57	101	617	3,2	3,0	2,6	3,3
Underhåll och komplettering av inventarier	4 529	39	76	440	2,6	2,0	1,9	2,4
Avlöningar, arvoden o dyl . . .	93 296	1 112	2 207	10 113	53,1	58,4	56,6	54,4
Pensioner, pensionsavgifter för anställd personal	6 191	108	191	1 073	3,5	5,7	4,9	5,8
Värme, lyse, renhållning, vatten, tvätt	17 823	173	386	1 789	10,2	9,1	9,9	9,6
Kosthåll	34 660	262	581	3 057	19,7	13,8	14,9	16,4
Beklädnad	1 028	11	26	149	0,6	0,6	0,7	0,8
Läkarvård, medicin, tandvård	4 923	43	179	623	2,8	2,3	4,6	3,3
Flit- och fickpengar	1 056	8	10	109	0,6	0,4	0,2	0,6
Hyror	486	6	9	33	0,3	0,3	0,2	0,2
Övriga utgifter	5 962	84	136	594	3,4	4,4	3,5	3,2
Summa utgifter	175 652	1 903	3 902	18 597	100	100	100	100

Av tab 2 framgår driftkostnaderna på ålderdomshemmens olika avdelningar. I de egentliga ålderdomshemmen är även inräknade de sjukavdelningar som ej erhållit stats- eller landstingsbidrag utan drivs helt av kommunerna. Vissa hem med specialavdelningar har ej kunnat särredovisa de olika avdelningarnas kostnader och upptas därför i en särskild grupp under rubriken »Egentligt ålderdomshem med ej särredovisad specialavdelning».

Den största posten utgjorde avlöningar och arvoden, som uppgick till mer än hälften av de sammanlagda kostnaderna för samtliga avdelningar. På sinnessjuk- och kronikeravdelningarna utgjorde lönerna en något större andel än på övriga avdelningar. Utgifter för kosthållet var den näst största posten och uppgick till mellan 14 och 20 % av totalkostnaderna. Här uppvisar sinnessjuk- och kronikeravdelningar lägre andel än övriga avdelningar. I övrigt föreligger inga större skillnader mellan olika typer av avdelningar i fråga om kostnadernas fördelning på olika poster.

I det följande redovisas kostnaderna brutto per vård dag utan avdrag för inkomster av olika slag. Av efterföljande tablå framgår kostnaderna på olika avdelningar på ålderdomshemmen 1956 och 1958 samt ökningen mellan de båda åren.

	Kostnad (kr) per vård dag		Ökning %
	1956	1958	
Egentligt ålderdomshem	13,02	15,03	15,4
Sinnessjukavdelning . .	17,16	20,20	17,7
Kronikeravdelning . .	19,78	22,11	11,8
Egentligt ålderdomshem med ej särredovisad specialavdelning . . .	16,71	19,27	15,3
Samtliga hem	13,54	15,48	14,3

Som synes ställde sig specialavdelningarna betydligt dyrare än de egentliga hemmen, huvudsakligen beroende på behovet av större och mera kvalificerad vårdpersonal.

På grund av det ringa antalet specialavdelningar kommer analysen i det följande att begränsas till de egentliga ålderdomshemmen. Kostnaderna per vård-

Tab 3. Kostnaderna per vård dag i hem med olika platsantal

Antal platser	Kostnad (i kr) per vård dag		Ökning i %
	1956	1958	
— 10 . .	12,28	13,70	11,6
11— 15 . .	12,08	13,96	15,6
16— 20 . .	12,15	14,00	15,2
21— 25 . .	11,72	13,69	16,8
26— 30 . .	11,65	13,80	18,5
31— 40 . .	12,61	14,36	13,9
41— 50 . .	12,94	14,76	14,1
51— 75 . .	13,87	15,52	11,9
76—100 . .	14,14	16,48	16,5
101— . .	15,96	18,30	14,7
Samtliga	13,02	15,03	15,4

dag inom olika dyrortsgrupper framgår av efterföljande tablå.

	Kostnaderna (kr) per vård dag på de egentliga ålderdomshemmen i dyrortsgrupp			
	2	3	4	5
1956	10,79	13,12	13,39	16,89
1958	12,55	15,31	15,54	18,35

Skillnaderna mellan dyrortsgrupperna låg helt naturligt huvudsakligen på avlöningar, pensioner etc, men även andra poster uppgick till väsentligt högre belopp i högsta dyrort än i den lägsta. Beträffande kosthållet¹ förelåg emellertid inga nämnvärda skillnader. Totalkostnaden per vård dag i dyrort 2 utgjorde ungefär två tredjedelar av kostnaden i dyrort 5.

Av tab 3 framgår kostnaden per vård dag för hem av olika storlek. Den lägsta kostnaden per vård dag redovisas för hem med 20—30 platser och för de allra minsta hemmen. Man bör emellertid ha i minnet, att de stora hemmen framför allt återfinns i högre dyrorter, vilket givetvis påverkar lönekostnaderna. I fråga om kostnadsförändringarna sedan 1956 framgår, att den största kostnadsökningen har

¹ Här är även matkostnaderna för personalen inräknade. Detta kan beräknas höja matkontot med omkring 20 %.

Tab 4. Utgifterna per vård dag för egentliga ålderdomshem av olika ålder på landsbygd och i städer

År då hemmet togs i bruk	Kostnad (i kr) per vård dag		
	Landsbygd	Städer	Hela riket 1958
—1900	13,64	18,58	16,19
1901—1910	14,05	16,78	14,85
1911—1920	14,82	15,81	14,95
1921—1925	13,72	16,43	14,08
1926—1930	13,93	16,84	14,38
1931—1935	13,67	17,59	14,29
1936—1940	13,03	14,38	13,81
1941—1946	14,00	14,92	14,52
1947—1952	14,04	16,70	15,10
1953—1958	14,03	17,85	15,43
Summa	13,97	17,26	15,03

drabbat hemmen med 20—30 platser, vilka ju låg lägst i fråga om kostnad per vård dag, och även de större hemmen med 76—100 platser uppvisade en ungefär lika stor ökning.

Kostnaden per vård dag för hem av olika ålder framgår av tab 4 med fördelning på landsbygd och städer. Genomgående var landsbygdshemmen billigare i drift, vilket väl till övervägande delen beror på lägre lönekostnader i lägre dyrort. Den högsta kostnaden redovisas för hemmen byggda 1900 eller tidigare med 16,19 kr per vård dag, närmast följda av de nyaste hemmen med 15,43 kr.

I tablån på nästa sida presenteras de olika utgiftsposterna i kr per vård dag för hem byggda före respektive efter 1947 års ålderdomshemsreform. De nyare hemmens kostnader låg omkring 3 % högre än de äldre hemmens. År 1956 var skillnaden ca 8 %.

Att utgifterna för underhåll av fastighet och inventarier var större i de äldre hemmen är helt naturligt. I fråga om andra kostnader spelar placeringen i dyrort en viss roll, i det att de nyare hemmen i större utsträckning är belägna på platser i högre dyrortsgrupp. Därjämte är

Driftkostnader för äldre och nyare hem

	Kostnad (i kr) per vård dag för ålder- domshem byggda före 1947 1947 eller senare	
Underhåll av fastighet . . .	0,58	0,33
Underhåll och komplettering av inventarier	0,42	0,33
Avlöningar, arvoden o dyl . .	7,82	8,24
Pensioner, pensionsavgifter för anställd personal . . .	0,51	0,55
Värme, lyse, renhållning, vat- ten, tvätt	1,37	1,78
Kosthåll	2,99	2,93
Beklädnad	0,10	0,07
Läkarvård, medicin, tandvård .	0,41	0,44
Flit- och fickpengar	0,10	0,08
Hyror	0,04	0,05
Övriga utgifter	0,49	0,54
Samtliga utgifter 1958	14,83	15,34
1956	12,72	13,73

de nyare hemmen i regel utrustade med mera personal.

Av tab 5 framgår vårdkostnaden på landsbygd och i städer i olika län. De

Tab 5. Utgifter (i kr) per vård dag för egentliga ålderdomshem, länsvis på landsbygd och i städer

Län	Lands- bygd	Städer	Hela riket
Stockholms stad	—	20,29	20,29
Stockholms	15,71	19,24	16,74
Uppsala	14,14	14,55	14,20
Södermanlands	14,14	14,43	14,20
Östergötlands	13,84	16,64	14,92
Jönköpings	13,09	16,44	14,34
Kronobergs	12,32	16,09	12,90
Kalmar	12,33	14,67	12,55
Gotlands	12,84	15,00	13,09
Blekinge	13,57	14,62	13,91
Kristianstads	12,06	14,57	12,52
Malmöhus	12,40	15,25	13,50
Hallands	12,03	18,92	14,15
Göteborgs och Bohus	13,76	15,53	14,91
Älvsborgs	13,12	15,50	13,54
Skaraborgs	12,96	14,84	13,31
Värmlands	15,93	16,28	16,01
Örebro	15,15	17,02	15,78
Västmanlands	14,37	17,34	15,58
Kopparbergs	15,86	17,19	16,09
Gävleborgs	14,74	20,71	16,19
Västernorrlands	14,89	18,51	15,74
Jämtlands	15,23	—	15,23
Västerbottens	14,18	16,82	14,56
Norrbottnens	16,11	18,04	16,58
Summa 1958	13,97	17,26	15,03
1956	12,10	15,05	13,02

högsta kostnaderna redovisas för Stockholms stad (20,29 kr) och län (16,74) samt för Norrbottens län (16,58), medan Kristianstads län och Kalmar län låg lägst med omkring 12,50 kr per vård dag.

Hemmens finansiering

I tab 6 på nästa sida presenteras inkomsterna med fördelning på olika inkomstkällor. För de egentliga ålderdomshemmen och sinnessjukavdelningarna uppgår vårdavgifterna till 41 respektive 34 % av inkomsterna och kommunernas tillskott till omkring hälften. På kronikeravdelningarna är landstingsmedlen dominerande (58 %), och vårdavgifter och kommunala tillskott stannar vid 18 respektive 17 %. Storleken av de kommunala tillskotten för egentliga ålderdomshem med olika platsantal framgår av efterföljande tablå.

Antal platser	Kommunernas utlägg för hemmet per vård dag	
	kr	i % av totala drift- kostnaderna
— 10	6,71	49,0
11— 15	6,56	47,0
16— 20	6,31	45,1
21— 25	6,17	45,1
26— 30	6,16	44,6
31— 40	6,60	46,0
41— 50	6,34	42,9
51— 75	7,64	49,2
76—100	8,27	50,2
101—	10,53	57,6
Samtliga	7,28	48,5

Som synes föreligger inga större variationer med hänsyn till hemmens storlek, bortsett från att de medelstora hemmen på 16—30 platser tycks kräva ett något lägre tillskott än övriga hem.

Slutligen ges i tab 7 en sammanfattande översikt över utgifter och inkomster för olika typer av avdelningar på ålderdomshemmen.

Tab 6. Ålderdomshemmens inkomster

	Egentligt ålder- doms- hem	Sin- nes- sjuk- avdel- ning	Kro- niker- avdel- ning	Egentligt ålder- domshem med ej sär- redovisad spec avd	Egent- ligt ålder- doms- hem	Sin- nes- sjuk- avdel- ning	Kro- niker- avdel- ning	Egentligt ålder- domshem med ej sär- redovisad spec avd
	1 000-tal kr				i %			
Statsmedel	467	2	121	129	0,2	0,1	3,1	0,7
Landstingsmedel	3 999	—	2 250	2 114	2,3	—	57,7	11,4
Bidrag från andra kommuner	1 763	170	14	530	1,0	8,9	0,4	2,9
Av befattningshavare för naturaförmåner	10 343	46	83	729	5,9	2,4	2,1	3,9
Vårdavgifter	72 723	639	720	6 591	41,4	33,6	18,4	35,4
Inkomst av särskild verksamhet	493	5	17	101	0,3	0,3	0,4	0,5
Andra inkomster	726	3	19	122	0,4	0,2	0,5	0,7
Summa inkomster	90 514	865	3 224	10 316	51,5	45,5	82,6	55,5
Kommunernas tillskott	85 139	1 038	678	8 281	48,5	54,5	17,4	44,5
Summa utgifter	175 653	1 903	3 902	18 597	100	100	100	100

Tab 7. Utgifter och inkomster samt kommunernas tillskott (i kr) per vård dag för olika avdelningar vid ålderdomshemmen

	Egentligt ålder- doms- hem	Sinnes- sjuk- avdel- ning	Kro- niker- avdel- ning	Egentligt ålder- domshem med ej sär- redovisad spec avd	Samtliga
<i>Utgifter</i>					
Underhåll av fastighet	0,49	0,61	0,57	0,64	0,50
Underhåll och komplettering av inventarier	0,39	0,41	0,43	0,46	0,39
Avlöningar, arvoden o dyl	7,98	11,80	12,50	10,48	8,26
Pensioner, pensionsavgifter för anställd personal	0,53	1,14	1,08	1,11	0,59
Värme, lyse, renhållning, vatten, tvätt	1,52	1,84	2,19	1,85	1,56
Kosthåll	2,97	2,79	3,29	3,17	2,98
Beklädnad	0,09	0,12	0,15	0,15	0,10
Läkarvård, medicin, tandvård	0,42	0,46	1,02	0,65	0,45
Flit- och fickpengar	0,09	0,08	0,06	0,11	0,09
Hyor	0,04	0,06	0,05	0,03	0,04
Övriga utgifter	0,51	0,89	0,77	0,62	0,52
Summa utgifter	15,03	20,20	22,11	19,27	15,48
<i>Inkomster</i>					
Statsmedel	0,04	0,02	0,68	0,13	0,05
Landstingsmedel	0,34	—	12,75	2,19	0,65
Bidrag från andra kommuner	0,15	1,80	0,08	0,55	0,19
Av befattningshavare för naturaförmåner	0,89	0,49	0,47	0,76	0,87
Vårdavgifter	6,22	6,78	4,08	6,83	6,24
Inkomst av annan verksamhet	0,04	0,06	0,10	0,10	0,05
Andra inkomster	0,06	0,03	0,11	0,13	0,07
Summa inkomster	7,74	9,18	18,27	10,69	8,12
Kommunernas tillskott	7,29	11,02	3,84	8,58	7,36

Linnéa Jonsson

Utlänningar i Sverige

EN ÖVERSIKT FÖR FJÄRDE KVARTALET 1960 OCH LÄGET DEN 1 JANUARI 1961

Nedanstående översikt är liksom tidigare redogörelser beträffande utlänningar i Sverige grundad på statistik utarbetad inom statens utlänningskommission. Närmast föregående kvartalsöversikt framlades i novemberhäftet av Sociala Meddelanden 1960.

Utlänningar med uppehållstillstånd. Enligt 27 § utlänningskungörelsen 4 juni 1954 äger utlänning icke uppehålla sig i riket längre tid än tre månader utan att inneha gällande uppehållstillstånd. Stadgandet gäller dock ej medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och ej heller för utlänningar som innehar bosättningsstillstånd. Vidare må erinras om att barn under 16 år i regel är införda i för-

äldrarnas pass, varvid särskilt uppehållstillstånd inte utfärdas. Som framgår av tab 1 uppgick antalet gällande uppehållstillstånd den 1 januari 1961 till 48 104. Detta innebär en ökning sedan den 1 oktober 1960 med 1 528 men en minskning sedan den 1 januari 1960 med 1 393. Till en del beror minskningen på naturalisationer. För vissa nationaliteter framträder naturalisationens inverkan på antalet uppehållstillstånd mycket starkt, särskilt om jämförelsen utsträcks längre bakåt i tiden. Sålunda uppgick antalet uppehållstillstånd inom den baltiska folkgruppen den 1 januari 1946 till 25 977 mot 4 776 vid sistlidna årsskifte. Det må beaktas att siffrorna också påverkas av bl a emigration.

Naturaliserade utlänningar. Under fjärde kvartalet 1960 har 2 109 utlänningar blivit svenska medborgare, varav 1 933 efter Kungl Maj:ts beslut. Av dessa var 704 resp 669 under 18 år. Beträffande fördelningen efter förutvarande nationalitet kan nämnas, att 554 finländare, 511 tyskar, 258 balter, 199 danskar, 124 norrmän och 83 polacker förvärvat svenskt medborgarskap under det här redovisade kvartalet. Under hela år 1960 förvärvades svenskt medborgarskap av sammanlagt 8 452 personer, bland vilka fanns 2 448 finländare, 2 017 tyskar, 1 151 balter, 616 danskar, 417 norrmän och 301 polacker.

Födda och avlidna utlänningar. Enligt de uppgifter som under fjärde kvartalet

Tab 1. Upphållstillstånd för utlänningar

Nationalitet	1960		1961	
	1 jan	1 okt	1 jan	därav män
Baltisk	5 672	4 903	4 776	3 195
Belgisk	96	88	97	44
Brittisk	1 230	1 317	1 455	756
Fransk	631	582	635	382
Nederländsk . . .	1 206	1 232	1 266	796
Italiensk	3 233	3 237	3 648	2 289
Polsk	1 707	1 508	1 496	919
Schweizisk	1 163	1 193	1 237	791
Tjeckoslovakisk . .	235	201	198	141
Tysk	19 348	18 020	18 130	7 769
Ungersk	6 257	5 725	5 867	3 820
USA-medborgare . .	1 798	1 784	2 115	1 210
Österrikisk	2 741	2 601	2 629	1 435
Övriga	4 180	4 185	4 555	2 932
Summa	49 497	46 576	48 104	26 479

Tab 2. Arbetsanmälda utlänningar i Sverige per den 1 januari 1961, fördelade efter yrkesgrupp och nationalitet

Yrkesgrupp	Totalt	Därav							
		Dansk	Norsk	Fin- ländsk	Bal- tisk	Tysk	Itali- ensk	Ung- ersk	Öster- rikisk
<i>Jordbruk och skogsbruk</i>	10 663	2 586	1 135	5 867	104	510	6	100	71
Jordbruk	2 845	1 676	115	626	23	181	3	67	39
Trädgårdsskötsel	1 101	248	60	426	8	227	3	17	17
Fiske	56	37	1	12	2	2	—	—	—
Skogsbruk	6 661	625	959	4 803	71	100	—	16	15
<i>Industri och hantverk</i>	55 197	9 517	3 608	24 754	1 940	5 194	2 141	3 359	1 222
Malmbrytning o metallindustri	28 281	3 889	1 508	12 877	1 014	2 823	1 654	1 870	756
Jord- och stenindustri	1 621	559	59	482	19	169	118	116	32
Träindustri	2 106	323	196	1 073	75	197	7	74	33
Pappers- och grafisk industri . .	3 011	616	253	1 249	77	326	36	183	51
Livsmedelsindustri	3 297	1 049	214	1 087	55	376	37	174	104
Textilindustri	4 471	659	248	2 078	319	334	63	391	45
Beklädnadsindustri	5 413	456	428	3 292	182	441	83	198	114
Läder-, hår- o gummivaruind	2 336	752	153	720	98	170	38	191	27
Kemisk-teknisk industri	990	227	94	425	27	88	27	53	11
Byggnadsindustri	3 646	981	454	1 467	74	262	76	107	48
Kraft-, belysnings- o vattenverk	25	6	1	4	—	8	2	2	1
<i>Samfärdsel</i>	8 904	2 381	993	2 411	220	1 042	167	109	73
Landtransport	1 484	366	221	519	83	92	20	64	15
Luftfart	60	9	43	3	—	1	1	—	—
Sjöfart	7 360	2 006	729	1 889	137	949	146	45	58
<i>Handel</i>	13 043	1 440	1 315	6 017	271	1 797	334	348	343
Försäljnings- o affärsverksamhet	2 473	416	379	883	47	419	42	47	40
Lagerarbete	1 915	332	235	827	75	116	42	109	27
Bank-ochförsäkringsverksamhet	417	14	34	168	43	55	3	26	8
Hotell och restauranger	8 238	678	667	4 139	106	1 207	247	166	268
<i>Förvaltning och fria yrken</i>	8 908	968	1 490	1 789	439	1 617	233	515	232
Allmän tjänst	67	16	15	23	3	5	—	1	—
Socialvård	68	8	10	13	2	26	—	2	1
Tekniska arbetsområden	4 311	473	984	628	204	753	54	325	139
Kontorsarbete	3 326	305	414	1 039	204	670	65	113	55
Undervisning och journalistik	534	33	52	73	23	65	12	56	13
Organisationsverksamhet	13	—	3	1	2	5	1	—	—
Konstnärlig verksamhet	589	133	12	12	1	93	101	18	24
<i>Hälsa- och sjukvård, hygien . . .</i>	5 923	1 176	717	2 487	74	836	27	112	127
<i>Husligt arbete</i>	6 107	527	484	1 857	19	2 681	43	22	176
<i>Genomgående yrken, diversearbete .</i>	4 122	748	357	1 993	151	346	92	147	71
Genomgående yrken	2 982	508	248	1 435	96	309	83	100	55
Diversearbete	1 140	240	109	558	55	37	9	47	16
<i>Arb, ej hänförl t annan näringsgren</i>	1 142	85	113	311	17	212	32	52	61
<i>Beredskaps- och arkivarbete . . .</i>	114	2	—	7	33	11	—	34	2
Summa	114 123	19 430	10 212	47 493	3 268	14 246	3 075	4 798	2 378
» ¹ / ₁₀ 1960	115 327	19 616	10 077	46 448	3 373	15 212	3 048	4 887	2 863
» ¹ / ₁ 1960	105 958	19 222	9 499	42 066	3 601	14 131	2 617	4 435	2 196

1960 inkommit till utlänningskommissionen var antalet avlidna utlännningar 125, medan antalet av utländska kvinnor i Sverige födda barn uppgick till 1 083. Av barnen hade 382 finländsk, 161 tysk, 159 dansk, 111 norsk och 54 ungersk nationalitet.

Utläningar på den svenska arbetsmarknaden. Enligt utlänningskungörelsen åligger det envar som anställt utlännning i sin tjänst att inom tjugofyra timmar efter anställningens tillträdande göra skriftlig anmälan härom till polismyndigheten i orten. Vid anställningens upphörande skall arbetsgivaren inom samma tidrymd göra motsvarande avanmälan. Anmälningsskyldighet föreligger i fråga om samtliga utländska arbetstagare som fyllt 16 år, oavsett om arbetstillstånd erfordras eller ej. På grundval av till utlänningskommissionen inkomna arbetsanmälningskort — som även passerar länsarbetsnämnderna (bl a i och för yrkeskodifiering) — företas vid varje kvartalsskifte en räkning av antalet arbetsanmälda utlännningar. I det följande framläggs resultaten av den per den 1 januari 1961 verkställda räkningen.

Som framgår av tab 2 uppgick det totala antalet arbetsanmälda utlännningar den 1 januari 1961 till 114 123, vilket innebär en minskning med 1 204 under fjärde kvartalet 1960. En jämförelse med årsskiftet 1959/60 visar däremot en ökning med nära 8 200 personer. Ökningen är härvid främst att hänföra till den finländska arbetskraften.

Av de arbetsanmälda var 75 533 män och 38 590 kvinnor. Under fjärde kvartalet 1960 har antalet män minskat med 223 och antalet kvinnor med 981. Den sedan den 1 januari 1960 redovisade ökningen fördelar sig på ca 6 800 manliga och ca 1 400 kvinnliga arbetstagare.

Icke mindre än 42 % av de utländska

arbetstagarna var av finländsk nationalitet. Tillsammans utgjorde det nordiska inslaget 68 % av den utländska arbetskraften. Bland de i tab 2 och 3 icke redovisade nationaliteterna kan nämnas nederländare (1 093), schweizare (934), jugoslaver (913), briter (904), spanjorer (823) och fransmän (422).

Nedgången i de arbetsanmäldas antal under fjärde kvartalet 1960 utgjorde totalt sett endast 1 %. Minskning har framför allt skett inom de sysselsättningsmässigt sett säsongkänsliga verksamhetsgrenarna hotell- och restaurangverksamhet (— 2 487), konstnärlig verksamhet (— 878) samt elevpraktikarbete (— 756). Minskningarna får emellertid bl a ses mot bakgrunden av den i föregående kvartalsöversikt påpekade eftersläpningen i avanmälningsförfarandet inom ifrågavarande verksamhetsområden. De största ökningarna föreligger inom malmbrytning och metallindustri (+ 1 416) samt skogsbruk (+ 950). Ökningen inom gruppen malmbrytning och metallindustri är av praktiskt taget samma storlek som den under närmast föregående kvartal redovisade. För industrin som helhet har under fjärde kvartalet 1960 antalet arbetsanmälda utlännningar ökat med drygt 1 500.

Antalet finländare visar en fortsatt ökning. Under det här redovisade kvartalet ökade antalet arbetsanmälda finländare med 1 045. Några större förändringar i fråga om de danska och de norska arbetstagarnas totalantal föreligger inte under redovisningsperioden. Antalet tyskar har minskat med nära 1 000, vilket innebär en återgång till den för den 1 juli 1960 redovisade nivån.

Ett ökat antal finländare redovisas framför allt inom skogsbruk (+ 789) samt malmbrytning och metallindustri (+ 795). Sistnämnda ökning fördelar sig på 578 män och 217 kvinnor. Även för

Tab 3. Arbetsanmälda utlänningar i Sverige per den 1 januari 1961, fördelade efter län och nationalitet

Län	Totalt	Därav								
		Dansk	Norsk	Fin- ländsk	Bal- tisk	Polsk	Tysk	Itali- ensk	Ung- ersk	Öster- rikisk
Stockholms stad . . .	24 822	2 398	2 272	10 629	792	248	3 852	799	785	536
Stockholms	9 649	807	582	4 912	263	54	1 596	378	243	194
Uppsala	1 589	162	86	820	60	14	204	21	84	40
Södermanlands	4 323	564	180	2 311	238	26	384	89	235	81
Östergötlands	2 978	497	220	1 040	213	59	431	111	145	61
Jönköpings	2 059	477	142	659	66	31	316	5	157	47
Kronobergs	679	218	37	92	10	14	148	4	94	17
Kalmar	707	151	49	150	23	13	131	12	77	21
Gotlands	196	102	4	56	4	1	16	2	1	—
Blekinge	841	230	30	253	39	15	86	5	108	21
Kristianstads	1 186	524	38	215	9	17	223	7	72	17
Malmöhus	11 363	5 374	423	1 162	155	185	1 673	336	945	196
Hallands	1 211	418	59	226	51	19	190	10	114	16
Göteborgs och Bohus	14 123	3 192	1 927	3 547	757	163	1 688	577	611	206
Älvsborgs	6 125	838	482	3 316	269	51	528	13	234	95
Skaraborgs	1 599	219	138	675	26	12	246	57	84	46
Värmlands	4 119	748	986	1 517	31	15	321	12	126	186
Örebro	4 061	592	279	1 993	77	24	540	35	151	130
Västmanlands	8 312	610	589	4 798	99	54	708	531	314	250
Kopparbergs	4 293	613	452	2 433	22	42	340	22	104	109
Gävleborgs	2 392	296	189	1 383	48	11	245	14	50	42
Västernorrlands	2 277	119	196	1 702	11	4	140	10	20	24
Jämtlands	1 285	41	433	702	3	—	63	5	5	8
Västerbottens	874	51	116	568	1	3	85	3	13	10
Norrbottens	3 060	189	303	2 334	1	7	92	17	26	25
Hela riket	114 123	19 430	10 212	47 493	3 268	1 082	14 246	3 075	4 798	2 378
därav män	75 533	15 456	6 650	28 901	2 416	772	7 532	2 222	3 519	1 557

normmännens del förelåg en ökning inom skogsbruket (+ 188).

Länsuppgifter över antalet arbetsanmälda utlänningar återfinns i tab 3. De största ökningarna under kvartalet föreligger inom Västmanlands län (+ 303), Jämtlands län (+ 175) och Västernorrlands län (+ 134). Dessa ökringar sammanhänger främst med de ovan konstaterade ökningarna inom metallindustrin och skogsbruket. Det är också dessa län som uppvisar de största nettotillskotten av finländsk arbetskraft. Nämnvärda minskningar har inträffat endast inom Stockholms stad, Malmöhus län samt Göteborgs och Bohus län och beror där främst

på ett minskat antal arbetsanmälda utlänningar inom hotell- och restaurangyrkena samt nöjesbranschen.

I fråga om gruppen malmbrytning och metallindustri förelåg den största ökningen, liksom under föregående kvartal, inom Västmanlands län, där det redovisade nettotillskottet uppgick till 335. Inom Stockholms stad och län var ökningen inom nämnda yrkesgrupp 227 resp 309. Antalet arbetsanmälda utländska skogsarbetare ökade inom Västernorrlands län med 271, inom Jämtlands län med 246 samt inom Värmlands län med 143.

Lennart Hellestedt

Omsättningen inom detaljhandel m m 3:e kvartalet 1960¹

Tab 1. Indextal² (2:a kvartalet 1955 = 100) för omsättningen (försäljningens värde) inom enskild detaljhandel m m 2:a kvartalet 1957—3:e kvartalet 1960

	Indextal (2:a kvartalet 1955 = 100) för													
	1957			1958				1959				1960		
	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv
Livsmedelsbutiker	110	110	114	103	112	113	115	104	113	115	126	105	119	120
Beklädnadsbutiker	100	76	115	72	99	71	117	73	98	72	129	68	101	77
Herrkonfektionsbutiker, herrskrädderier	105	76	117	72	103	72	117	74	104	73	134	68	110	79
Damkonfektionsbutiker, sy- ateljéer	91	70	86	54	90	62	85	54	91	62	95	50	94	65
Butiker för herr- och dam- konfektion i kombination samt barnkonfektionsbu- tiker	98	66	101	59	93	61	105	63	91	59	110	55	93	67
Manufakturbutiker och textila varuhus	101	90	133	91	105	89	140	91	109	92	149	90	112	96
Skobutiker och skomakerier	113	90	120	60	113	85	121	66	118	83	123	63	127	95
Skobutiker	113	89	123	61	114	83	123	67	118	81	127	63	127	92
Skomakerier	110	99	99	56	103	99	93	60	113	92	91	61	122	115
Inventariebutiker	111	120	171	130	122	120	192	138	116	132	257	112	125	157
Butiker för heminrednings- textilier	103	111	144	112	110	130	189	136	108	140	248	132	119	157
Butiker för möbler	99	100	159	109	106	102	165	114	111	116	227	94	121	129
Bosättningsaffärer	122	134	184	110	109	124	187	114	109	128	208	97	120	168
Radio-, el- och belysnings- affärer	118	136	181	158	139	122	203	161	119	138	291	122	122	171
Järn-, cykel- och sportaffärer	108	111	97	73	111	108	103	81	117	116	133	77	126	113
Övriga specialbutiker	111	114	136	110	119	119	144	113	122	125	154	111	125	124
Färghandel, parfym- och sjukvårdsaffärer	108	104	122	86	113	108	132	86	113	110	131	79	113	103
Urmakerier, optikaffärer . .	114	122	147	112	116	121	158	114	128	149	194	118	146	156
Bok-, pappers- och musik- handel, tidningskiosker . .	112	126	140	117	122	132	146	121	127	137	160	123	131	142
Tobaksbutiker	101	103	129	109	110	113	133	112	111	116	129	108	105	102
Lanthandel, skeppshandel (med huvudsakligen annat än livsmedel)	120	122	125	102	117	121	119	91	115	112	129	93	119	123
Varuhus, basarer, postorder- firmor	128	122	172	101	135	124	185	113	147	138	217	120	171	150
Summa egentlig detaljhandel .	109	105	124	98	113	107	129	101	115	111	145	98	121	117
Restauranger, kaféer och kon- ditorier	93	95	79	77	93	96	86	78	94	96	88	85	103	103
Restauranger	87	89	73	69	87	92	80	72	88	90	84	82	100	100
Kaféer och konditorier . . .	106	109	93	93	107	106	96	91	106	107	94	91	110	107
Betjädningsställen	120	112	121	111	131	114	128	114	133	116	135	124	147	126
Frisersalonger, hygieniska institut	115	103	113	100	123	106	120	103	126	111	126	106	134	113
Bad- och tvättinrättningar	134	116	121	112	135	119	131	118	137	112	138	119	147	124
Samtliga branscher	108	105	120	96	112	106	125	99	114	109	140	97	120	115

¹ Se anm under tab 5, s 36. — ² Indextalen fr o m 1:a kvartalet 1960 har beräknats med utgångspunkt från omsättningsbelopp i vilka allmän varuskatt ingår.

Tab 2. Indextal¹ för omsättningen (försäljningens värde) inom enskild detaljhandel m m under 3:e kvartalet och 1:a—3:e kvartalen 1960 samt uppräknade försäljningssummor

	Antal identiska företag 2:a och 3:e kv 1960	Uppräknade försäljningssummor milj kr 3:e kv 1960	Indextal för 3:e kv 1961		Indextal för 1:a—3:e kv 1960 (1:a—3:e kv 1959 = 100) ²
			(2:a kv 1960 = 100) ³	(3:e kv 1959 = 100) ³	
Livsmedelsbutiker	671	2 183,8	102	105	103
Beklädnadsbutiker	508	603,7	76	108	102
Herrkonfektionsbutiker, herrskrädderier	91	131,3	71	108	102
Damkonfektionsbutiker, syateljéer	83	93,2	69	105	101
Butiker för herr- och damkonfektion samt barnkonfektionsbutiker	72	119,0	72	113	101
Hatt- och mössbutiker, modebutiker	20	12,1	58	..	..
Manufakturbutiker och textila varuhus	201	225,2	86	104	102
Päls- och skinnvarubutiker	31	12,9	111	98	83
Skobutiker och skomakerier	112	113,8	75	114	106
Skobutiker	70	99,9	73	114	106
Skomakerier	42	13,9	94	125	112
Inventariebutiker	298	462,2	125	119	102
Butiker för heminredningstextilier	47	36,5	132	112	106
» » möbler	61	115,3	107	111	101
Bosättningsaffärer	65	60,1	141	132	110
Radio-, el- och belysningsaffärer	72	193,4	140	125	100
Butiker för hermslöjd och leksaker	47	19,1	122	101	101
Järn-, cykel- och sportaffärer	139	234,2	89	98	101
Övriga specialbutiker	388	746,7	99	100	100
Blomsterhandel	51	48,7	60	100	102
Färghandel, parfym- och sjukvårdsaffärer	54	84,3	91	94	96
Juvellerarbutiker	18	29,5	99	..	..
Urmakerier, optikaffärer	31	46,6	107	105	108
Fotoaffärer och -ateljéer	39	47,9	130	118	112
Bok-, pappers- och musikhandel, tidningskiosker	118	334,5	109	104	103
Tobaksbutiker	39	110,7	97	88	93
Läderhandel	22	15,3	100	..	..
Lanthandel, skeppshandel (med huvudsakligen annat än livsmedel)	27	22,8	104	110	105
Varuhus, basarer, postorderfirmer	20	320,3	88	109	111
Summa egentlig detaljhandel	2 163	4 687,5	96	106	103
Restauranger, kaféer och konditorier	453	348,6	100	107	109
Restauranger	295	236,5	101	111	113
Kaféer och konditorier	158	112,1	97	100	101
Betjäningsställen	263	140,7	86	109	109
Frisersalonger, hygieniska institut	131	70,7	84	102	104
Bad- och tvättinrättningar	125	52,3	85	111	106
Samtliga branscher	2 879	5 176,8	96	106	103

¹ Se not 2, tab 1.

² Uträknade enligt uppgifter från identiska företag.

³ Uträknade enligt kedjemetod.

Tab 3. Indextal¹ för omsättningen (försäljningens värde) inom enskild detaljhandel m m under 3:e kvartalet och 1:a—3:e kvartalen 1960, exklusive och inklusive omsättningen i vissa större varuhus

	Indextal för 3:e kv 1960						Indextal för 1:a—3:e kv 1960 (1:a—3:e kv 1959 = 100) ³		
	(2:a kv 1960 = 100) ²			(3:e kv 1959 = 100) ³					
	exkl varu-husen	enbart varu-husen ⁴	inkl varu-husen ⁴	exkl varu-husen	enbart varu-husen ⁴	inkl varu-husen ⁴	exkl varu-husen	enbart varu-husen ⁴	inkl varu-husen ⁴
Livsmedelsbutiker	102	105	102	105	144	106	103	140	104
Beklädnadsbutiker	76	85	77	108	121	109	102	114	103
Skobutiker, skomakerier . . .	75	80	75	114	104	114	106	102	106
Inventariebutiker	125	123	125	119	113	118	102	108	103
Järn-, cykel- och sportaffärer	89	103	90	98	118	98	101	115	101
Övriga specialbutiker	99	109	100	100	118	101	100	116	101
Restauranger och kaféer . . .	100	118	100	107	118	108	109	119	109
Samtliga branscher	96	102	96	105	123	106	103	119	103

¹ Se not 2, tab 1. — ^{2, 3} Se resp not, tab 2. — ⁴ De av varuhusen särredovisade varugrupperna upptas under resp bransch.

Tab 4. Indextal¹ för omsättningen (försäljningens värde) inom konsumentkooperativ detaljhandel m m under 3:e kvartalet och 1:a—3:e kvartalen 1960 samt uppräknade försäljningssummor

	Uppräknade försäljningssummor milj kr 3:e kv 1960	Indextal för 3:e kv 1960			Indextal för 1:a—3:e kv 1960 (1:a—3:e kv 1959 = 100) ⁴
		(2:a kv 1960 = 100) ²	(3:e kv 1959 = 100) ³	(2:a kv 1955 = 100) ³	
Detaljförsäljning					
Livsmedelsbutiker (inkl butiksbusar) . .	631,7	98	107	125	107
Snabbköpsbutiker	426,0	99	121	258	119
Speceri- och diversebutiker	149,9	97	87	64	88
Charkuteributiker	19,6	87	85	44	83
Mjök- och brödbutiker	32,6	89	91	64	93
Fiskbutiker	3,6	84	100	87	98
Övriga livsmedelsbutiker	0,1	76	52	..	..
Varuhus, specialbutiker, övriga butiker .	122,3	89	119	130	109
Restauranger, serveringar	21,9	110	111	139	110
Samtliga branscher, detaljförsäljning . . .	775,9	97	109	126	107
» » partiförsäljning	43,8	111	121	..	110
Total försäljning	819,7	97	110	..	107

¹ Se not 2, tab 1. — ^{2, 3} Se resp not, tab 2.

Tab 5. Indextal¹ (2:a kvartalet 1955 = 100) för omsättningen (försäljningens värde) inom vissa branscher av enskild och konsumentkooperativ detaljhandel m m 4:e kvartalet 1956—3:e kvartalet 1960

	1956	1957				1958				1959				1960		
	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv
Samtliga branscher	117	93	109	105	121	97	113	107	126	100	115	110	140	99	122	117
Livsmedelsbutiker	113	100	111	110	115	104	113	113	117	105	115	116	128	107	121	122
Restauranger, serveringar	84	79	94	96	80	77	94	97	86	79	95	97	89	86	104	105

¹ Se not 2, tab 1. — Indextalen har uträknats enligt kedjemetod. De för varje kvartal för enskild resp konsumentkooperativ detaljhandel beräknade indextalen med närmast föregående kvartal som bas har vägts samman med de uppräknade försäljningsbeloppen som vikter.

Anm. Beträffande statistikens uppläggning hänvisas till Sociala Meddelanden 1956: 2 och 1958: 2 samt till Sociala Meddelanden, Statistisk Information 1959: februari.

Fr o m jämförelsen mellan 1:a och 2:a kvartalen 1960 har adressregistret för statistiken beträffande enskild detaljhandel m m utökats med ett kompletterande urval av 221 försäljningsställen. Urvalet grundades på en i november 1959 företagen partiell komplettering av styrelsens »butikregister», vilken omfattade samtliga de områden, där komplettering företagit i augusti 1955 resp juni 1956. I städer med kvartersurval uttogs med ledning av uppgifter från lokala myndigheter om byggnadsverksamheten 1953—1959 slumpmässigt ett antal kvarter som tidigare ej ingått i urvalet, varefter man gjorde en undersökning av beståndet av försäljningsställen i dessa kvarter. Kompletteringen genomfördes delvis i samarbete med statens pris- och kartellnämnd.

Det register som användes vid insamlingen av uppgifter för jämförelsen mellan 2:a och 3:e kvartalen 1960 omfattade 4 486 företag (firmor och försäljningsställen) inom enskild detaljhandel m m. Bearbetningsbara svar erhöles från 2 980 företag (66 %). Inom egentlig detaljhandel var svarsfrekvensen 66 %, för restauranger m m 75 % och för betjäningsställen 61 %.

Uppgifter rörande omsättningen inom konsumentkooperativ detaljhandel m m under tredje kvartalet 1960 erhöles från 191 till Kooperativa förbundet anslutna konsumtionsföreningar, Svenska Skoindustri AB m fl. Bland dessa uppgiftslämnare förekom ej något bortfall.

I de redovisade omsättningsbeloppen skulle enligt anvisningarna allmän varuskatt ingå.

Jonas Elmdahl

SUMMARY

State expenditures for social purposes 1961/62
According to the Budget bill now presented to the Riksdag an account for the estimated State social expenditures for 1961/62 financial year under the Estimates for the Ministry of Social Affairs, Labour and Housing and the Estimates for the Ministry of the Interior and Health has been rendered together with corresponding expenditures in the State budget for 1960/61 financial year. A comparison shows that the expenses of the Ministry of Social Affairs etc are calculated to increase by 220 million Swedish crowns or 4.9 per cent. The automatic increases of the expenses amount to 151 million Swedish crowns and the non automatic to 69 million Swedish crowns.

As earlier the Estimates for the Ministry of Social Affairs etc are dominated by five big

expense items, viz. the grants for general childrens allowances, employment promoting measures and unemployment insurance, housing subventions and allowances to sickness benefit societies and old age pensions. In the state budget for the present financial year these categories of expenses represent together 4,254 million Swedish crowns and for the next budget year they are estimated at 4,446 million Swedish crowns, i. e. in both cases about 94 per cent of the total amount of the Estimates for the Ministry of Social Affairs etc.

Under the grants for maternity assistance, social assistance, child care etc a reduction of general childrens allowances of 11 million Swedish crowns is, however, estimated on account of the reduced number of children in the age entitled to these allowances.

Under the labour market grants, increases of well 33 million Swedish crowns are proposed for further intensification of professional train-

Cont on p 40

Konsumentprisindex för december 1960

Konsumentprisindex för december 1960 har av socialstyrelsen beräknats till 160 (1949 = 100) eller samma tal som för november. Med två decimaler är talet för december 160,23 mot 159,81 för november. Indexalen för de olika huvudgrupperna av varor och tjänster för tidigare beräkningstillfällen återges i tab 1.

Prisförändringar för enskilda varuslag märks i första hand inom gruppen livsmedel, som har stigit med 0,4 procent. Höjda priser har noterats för bland annat mejeriprodukter och kött, medan däremot fläsk och socker m m har gått ner i pris.

Inom gruppen alkoholhaltiga drycker och tobak beror uppgången på höjt pris på pilsner. Diverseposten har stigit med en enhet på grund av taxeändringen på drosktrafik och höjda hemhjäpplöner. Inom övriga huvudgrupper har prisförändringarna varit obetydliga.

Prisutvecklingen under de senaste månaderna för vissa undergrupper av varor och tjänster belyses av indexalen i tab 2.

Pensionspristaket har beräknats till oförändrat 130.

Inga Tammelin

Tab 1. Konsumentprisindex 1950—december 1960 (år 1949 = 100)¹

Tidpunkt	Livsmedel	Alkoholhaltiga drycker o tobak	Bostad, bränsle o lyse	Därav		Kläder o skor	Inventarier o hushållsgeråd	Diverse	Totalindex	Kommerskollegii partiprisindex
				bostad	bränsle o lyse					
1950 årsm	102	102	99	100	96	102	101	100	101	105
1951 »	119	116	110	102	130	124	118	112	117	134
1952 »	134	120	117	108	139	127	127	121	126	142
1953 »	137	122	120	116	129	123	127	124	128	134
1954 »	137	129	122	120	125	123	126	126	129	133
1955 »	144	132	126	124	130	120	127	129	133	138
1956 »	154	135	139	135	147	120	129	134	139	145
1957 »	157	152	147	140	162	122	133	142	145	147
1958 »	163	171	154	149	163	125	134	149	152	144
1959 »	165	173	156	155	158	125	134	150	153	144
1960 »	175	179	157	159	153	131	140	155	159	148
1959 dec	169	173	156	156	156	126	134	151	154	148
1960 jan	177	180	156	156	156	129	137	153	159	147
febr	175	180	157	156	156	129	140	154	159	147
mars	175	179	156	157	153	131	140	154	159	147
april	174	179	155	157	151	131	140	154	158	147
maj	175	179	155	157	151	131	140	154	159	148
juni	176	179	158	160	152	131	140	154	159	149
juli	175	179	158	161	152	131	140	155	159	148
aug	174	179	158	161	152	130	140	155	159	148
sept	174	179	159	161	153	131	140	155	159	148
okt	174	179	158	161	152	131	140	155	159	149
nov	176	179	159	161	153	131	141	155	160	150
dec	177	180	159	161	153	131	141	156	160	150

¹ Indexalen för varje kvartal och månad 1950—1959 se SocM 1957: 4, s 255, och 1958: 3, s 191, samt SocM, Stat Inf 1959, s 104, och 1960, s 67.

Tab 2. Indextal för olika delposter år 1959 och 1960, oktober–december 1960 samt talens procentuella förändringar december 1959–december 1960

Huvudgrupper och undergrupper	Vägnings- tal 1960	Indextal (1949 = 100)					Pro- centuell förändring ¹ dec 1959— dec 1960
		1959	1960	Okt 1960	Nov 1960	Dec 1960	
Livsmedel	309	165	175	174	176	177	+ 5
Mjöl, gryn och bröd	37	163	177	180	180	180	+ 9
Mejeriprodukter	53	159	169	168	169	171	+ 3
Matfett utom smör	8	126	131	131	130	129	+ 3
Ägg	8	120	134	133	137	130	+ 7
Kött	20	211	232	236	239	247	+ 13
Fläsk	20	202	217	228	234	231	+ 14
Charkuterivaror och köttkonserver	20	169	182	190	192	192	+ 13
Fisk och fiskkonserver	13	182	187	188	192	194	+ 6
Rotfrukter och grönsaker	18	206	214	188	187	187	— 15
Frukt och bär	30	137	146	134	137	140	— 5
Specerier	45	175	176	176	175	174	0
Läskedrycker och lättöl	9	153	162	162	163	165	+ 7
Förtäring utom hemmet	28	186	208	211	212	212	+ 12
Alkoholhaltiga drycker och tobak	88	173	179	179	179	180	+ 4
Spritdrycker och vin	45	209	218	218	218	218	+ 4
Öl	10	143	150	150	150	152	+ 6
Tobak	33	146	149	149	149	149	+ 2
Bostad, bränsle och lyse	147	156	157	158	159	159	+ 2
Bostad utan bränsle och lyse	101	155	159	161	161	161	+ 3
Bränsle och lyse	46	158	153	152	153	153	— 2
Kläder och skor	120	125	131	131	131	131	+ 4
Kläder	99	122	127	127	128	127	+ 4
Konfektion och skrädderiarbete	58	127	132	133	134	133	+ 5
Underkläder och strumpor	14	96	97	97	97	97	+ 2
Päls- och skinnvaror, huvudbona- der, handskar m m	10	116	122	121	121	122	+ 4
Tyger, garner och sybehör	17	137	141	140	140	140	+ 2
Skor	21	143	154	154	154	154	+ 5
Inventarier och husgeråd	99	134	140	140	141	141	+ 6
Möbler	12	135	145	147	147	147	+ 8
Radio och musikinstrument	14	109	106	104	104	104	+ 1
Armatur, husgeråd och verktyg	26	143	152	153	155	156	+ 9
Hushållstextilier	18	130	134	134	135	135	+ 5
Mopeder, cyklar, sportartiklar och leksaker	19	137	144	145	146	146	+ 5
Personliga effekter	10	127	139	138	138	138	+ 5
Diverse	237	150	155	155	155	156	+ 3
Läkemedel och tandläkararvode	15	150	152	152	152	152	+ 1
Kroppsvård	18	138	145	145	145	145	+ 5
Rengöringsmedel och tvätt	11	99	103	103	103	103	+ 4
Läsning och skrivmateriel	20	185	204	205	205	205	+ 7
Post och tele	14	171	169	169	169	169	—
Nöjen och rekreation	21	153	157	158	159	159	+ 4
Resor	38	155	156	156	157	161	+ 3
Motorfordon	79	142	147	147	147	147	+ 3
Hemhjälp	8	188	199	202	202	207	+ 7
Blommor m m	13	127	127	124	128	126	0
Totalindex	1 000	153	159	159	160	160	+ 4

¹ Beräknad på indextal med två decimaler. Siffran 0 anger en förändring mindre än en halv procent.

Sysselsättning inom industrin¹

Tab 1. Sysselsättning inom industrin oktober—november 1960

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Antal anställ- da arbe- tare (exkl permitter- erade)	Indextal för november 1960 (oktober 1960 = 100)				Antal i ar- bete va- rande ar- betare	Antal övertidstimmar i % av samtliga arbets- timmar		Antal arbe- tare (%) frånvaran- de av per- sonliga skäl	
		Antal anställda arbetare (exkl permitterade)			Antal arbets- tim- mar (inkl övertid)		okt 1960	nov 1960	okt 1960	nov 1960
		Män	Kvin- nor	S:a						
Gruvindustri	5 901	100,1	..	100,2	99,7	105,1	2,7	2,5	8,4	8,9
Metall- och verkstadsindustri . .	219 517	100,6	101,2	100,7	100,9	103,0	3,4	3,3	8,4	8,2
Jord- och stenindustri	26 224	100,0	100,6	100,1	101,0	103,2	3,5	3,1	7,3	6,5
Träindustri	36 797	97,8	98,4	97,8	97,9	102,5	3,1	3,1	5,8	5,8
Massa- och pappersindustri . .	43 411	99,7	100,8	99,8	100,1	101,4	5,8	5,7	8,4	8,2
Grafisk industri	15 519	100,0	102,6	100,5	100,3	100,6	4,1	4,1	6,7	6,9
Livsmedelsindustri	30 265	99,5	100,1	99,7	99,7	102,4	3,1	3,5	7,0	7,0
Dryckesvaru- och tobaksindustri	5 619	99,0	101,5	99,8	101,4	104,1	2,4	2,5	9,8	8,4
Textil- och beklädnadsindustri	55 254	100,3	99,9	100,0	99,6	99,9	2,0	1,7	8,1	8,5
Läder-, hår- o gummivaruind	16 912	100,2	98,7	99,6	99,3	101,2	2,1	2,1	6,6	6,9
Kemisk och kemisk-teknisk ind	18 855	99,6	101,6	100,0	101,4	103,6	3,5	3,0	9,3	8,0
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	474 274	100,1	100,3	100,1	100,3	102,3	3,4	3,3	8,0	7,8
Statliga verkstäder m m . . .	14 887	100,3	99,1	100,2	101,3	..	..	..	9,7	8,7

Tab 2. Indextal (uträknade enligt kedjemetod, november 1959 = 100) för antal anställda arbetare (exkl permitterade) oktober 1959—november 1960

	1959		1960										
	okt	dec	jan	febr	mars	april	maj	juni	juli	aug	sept	okt	nov
Gruvindustri	100,3	99,5	99,9	101,2	101,3	101,3	101,7	103,0	102,1	101,7	101,7	101,6	101,8
Metall- o verkstadsind	98,9	100,5	100,6	101,5	102,3	102,8	102,6	104,8	104,7	104,5	105,5	106,2	106,9
Jord- och stenindustri	100,0	98,7	96,1	97,1	98,1	99,9	101,6	103,9	103,5	102,6	102,6	102,5	102,6
Träindustri	100,8	99,2	99,2	101,0	103,4	107,3	108,3	111,3	111,6	108,5	107,6	107,6	105,2
Massa- och pappersind	99,9	99,9	99,9	100,4	101,3	101,9	102,3	105,8	107,0	104,1	103,2	103,0	102,8
Grafisk industri . . .	99,6	99,8	98,6	98,1	98,2	98,0	97,6	99,7	99,9	100,1	101,5	102,0	102,5
Livsmedelsindustri .	100,9	93,9	90,1	89,9	89,4	90,4	90,6	93,9	96,2	94,9	94,0	97,9	97,6
Dryckesvaru- och tobaksindustri . . .	99,3	104,1	99,7	100,2	100,8	104,1	106,5	114,3	113,5	106,1	102,2	101,3	101,1
Textil- o beklädnadsind	99,9	100,0	100,2	101,5	101,5	100,8	99,9	100,0	98,6	99,8	101,4	101,7	101,7
Läder-, hår- och gummivaruindustri . . .	99,6	99,7	99,4	99,5	100,4	99,9	99,1	99,2	98,3	98,5	98,6	99,1	98,7
Kemisk och kemisk-teknisk industri . .	98,8	99,5	98,7	99,9	101,0	101,0	101,2	105,2	105,1	102,3	102,0	101,6	101,6
Samtl industrigrupper	99,5	99,7	99,2	100,1	100,9	101,6	101,6	103,8	103,8	103,0	103,4	104,0	104,1

¹ En redogörelse för uppläggnngen av den i tab 1—3 redovisade statistiken och för de använda beräkningsmetoderna m m har lämnats i Sociala Meddelanden, Statistisk Information, april 1960 (s 93—95). Utförligare redogörelser återges dels i Meddelande från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik (adress Birger Jarls torg 14, Stockholm 2) och dels i Arbetsmarknadsstatistik, utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (adress Lindhagensgatan 74, Stockholm 12).

Tab 3. Antal i september—november 1960 under en vecka avgångna resp nyanställda arbetare samt antal arbetare med deltidsarbete resp korttidsarbete i procent av hela antalet arbetare, som varit i arbete under den redovisade avlöningsperioden

	Avgångna arbetare			Nyanställda arbetare			Deltidsarbete			Korttidsarbete		
	sept	okt	nov	sept	okt	nov	sept	okt	nov	sept	okt	nov
Gruvindustri	0,50	0,14	0,27	0,54	0,24	0,27	—	0,10	0,12	—	—	0,06
Metall- och verkstadsindustri . . .	0,68	0,63	0,56	1,04	0,93	0,71	0,49	0,48	0,50	0,03	0,03	0,03
Jord- och stenindustri	0,56	0,55	0,49	0,55	0,59	0,79	2,04	1,85	2,13	0,34	0,39	0,36
Träindustri	0,73	0,72	0,87	0,74	0,53	0,52	0,77	0,88	0,80	0,17	0,03	0,07
Massa- och pappersindustri	0,55	0,47	0,37	0,51	0,47	0,49	0,97	1,08	1,11	0,03	0,04	0,04
Grafisk industri	0,48	0,74	0,46	1,00	0,78	0,66	1,87	2,01	1,83	0,09	0,09	0,09
Livsmedelsindustri	1,24	1,11	0,91	1,99	1,85	0,97	4,99	5,02	4,77	0,19	0,38	0,36
Dryckesvaru- och tobaksindustri . .	1,29	0,86	0,36	0,23	0,58	0,70	0,87	0,99	0,83	0,46	0,47	0,44
Textil- och beklädnadsindustri . . .	0,76	0,66	0,63	1,07	0,91	0,73	7,39	7,51	7,78	0,33	0,47	0,44
Läder-, hår- och gummivaruindustri	0,90	0,83	0,51	0,85	0,90	0,56	3,79	3,61	4,42	0,09	0,03	0,02
Kemisk och kemisk-teknisk industri	0,87	0,82	0,71	0,69	0,80	0,62	1,65	1,51	1,50	0,02	0,01	0,01
Samtliga industrigrupper	0,73	0,67	0,59	0,97	0,88	0,68	1,96	2,01	2,02	0,11	0,13	0,13

Cont from p 36

ing of handicapped and unemployed, while it is appreciated that the grants for unemployment insurance will go down with 28 million Swedish crowns. With regard to allowances for dwelling house building etc the largest increase in expenses, 65 million Swedish crowns, is to be referred to interest remissions on certain accommodation loans. The cost increase for accommodation reductions is estimated at 20 million Swedish crowns, and the grant for accommodation improvement activity is calculated to rise from 22 to 29 million Swedish crowns. Under the grants to sick insurance, old age pensioning etc automatic increases of the allowances to sickness benefit societies are calculated to 20 million Swedish crowns, and to old age pensions to 90 million Swedish crowns, owing to, amongst other things, the change of the population towards older age groups and the expenses for another index allowance.

It is calculated that the social expenses under the Ministry of the Interior and Health will increase by 67 million Swedish crowns or 12.6 per cent. The biggest increase, 48 million Swedish crowns, refers to the grant for hospital. (Page 21.)

Working costs for the homes for the aged in 1958

In 1958 the number of the homes for the aged was 1,363 with together 40,385 places. The

total working costs for them were well 200 million Swedish crowns for 1958, which means an increase of almost 20 per cent since the immediately preceding investigation, which referred to the year 1956. Of the various items, especially rents, salary and pension costs as well as expenses for medical care and medicine have increased. Reduced expenses are stated for money for application and pocket money and for clothing.

The largest item was represented by salaries and fees which amounted to more than half of the total costs for all departments. Expenses for the fare was the next greatest item and amounted to between 14 and 20 per cent of the total costs. There are no greater differences between different types of departments with regard to the repartition of the costs on different items.

The gross costs per care day was on an average 15.48 Swedish crowns — in a home for the aged properly speaking 15.03, in wards for mentally sick persons 20.20 and in wards for chronic invalids 22.11 Swedish crowns.

For the homes for the aged properly speaking and the wards for the mentally sick the care expenses amount to 41 respectively 34 per cent of the income, and the contributions of the municipalities to about the half. For the wards for chronic invalids the county grants dominate (58 per cent) and the municipal contributions are limited at 18 respectively 17 per cent. (Page 24.)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

Nr 3 • MARS • 1961

KUNGL SOCIALSTYRELSEN • STOCKHOLM

SOCIALSTYRELSENS STATISTISKA AVDELNINGAR

Birger Jarls torg 14. Telefon: 22 12 00, rikssamtal 22 15 50

FJÄRDE BYRÅN (byrån för pris- och socialvårdsstatistik)

BYRÅCHEF

Erland v Hofsten 21 80 41

SOCIALVÅRDSSTATISTIK (barnavårdsstatistik, socialhjälpstatistik, nykterhetsvårdsstatistik, socialutgifter):

Förste aktuarie Linnéa Jonsson och tf förste aktuarie Britta Belo, aktuarie Marianne Elg samt amanuenserna Barbro Wängberg och Anita Lagerkvist

KONSUMENTPRISINDEX:

Tf förste aktuarie Inga Tammelin (20 95 89) och förste aktuarie Ejnar Olsson, aktuarie Åke Larsson och amanuens Yngve Lindén samt kanslisten Ingrid Lindgren

FÖRFRÅGNINGAR OM INDEX:

Fröken Maja Gustafsson (22 12 00, ankn 96)

LEVNADSKOSTNADSUNDERSÖKNINGAR:

Aktuarie Veikko Orpana

KANSLI:

Fru Ulla Weise (22 12 04)

FEMTE BYRÅN (byrån för löne- och sysselsättningsstatistik)

BYRÅCHEF

Leif Björk 21 80 43

Förste aktuarie Roland v Euler

LÖNESTATISTIK FÖR ANSTÄLLDA INOM JORDBRUK, INDUSTRI, HANDEL, SAMFÄRDSEL, RESTAURANGER M M, STATISTIK RÖRANDE SYSSELSÄTTNING INOM INDUSTRI:

Förste aktuarierna Ingrid Dalén och Carl Y:son Hermelin, tf förste aktuarierna Thore Grönqvist och Dagmar Witkowsky-Johnsson, aktuarierna Arved Oksaar och Vera Katz

STATISTIK RÖRANDE OMSÄTTNINGEN I DETALJHANDELN:

Tf förste aktuarie Jonas Elmdahl

HÅLKORTSAVDELNINGEN:

Förste aktuarie Carl Y:son Hermelin, aktuarie Arved Oksaar och förste maskinoperatör Elisabeth Hellström

KANSLI:

Fru Ann-Britt Gripenfors (22 12 05)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS

REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

ÅRGÅNG 1961 NR 3 · Mars

Innehåll

- 44 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 45 Barnavårdsnämndernas verksamhet under år 1959
Preliminär redogörelse
- 48 Utbetalda barnbidrag under år 1960
- 49 Socialhjälp och barnavård till utlänningar under år 1958
- 50 Preliminära uppgifter om bostadsbyggandet under fjärde kvartalet
och hela år 1960
- 53 Löneförhållandena för arbetare inom industri i november 1960
- 58 Konsumentprisindex för januari 1961
- 63 Sysselsättning inom industrin

Contents

The National Social Welfare Board, Statistical Divisions

PERIODICAL SURVEYS

- 44 *Statistisk Information, Index*
- 45 *The work of the Child Welfare Boards during 1959*
Preliminary report
- 48 *General childrens allowances*
- 49 *Social assistance and child welfare provided for aliens during 1958*
- 50 *Housing construction during the fourth quarter of and the whole year 1960*
Preliminary report
- 53 *Wages in industry in November 1960*
- 58 *The consumer price index for January 1961*
- 63 *Employment in mining and manufacturing*

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! Inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms år för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet och Statistisk Information tillsammans kr 26,— per år.

Redaktion: Birger Jarls torg 2, tel 22 12 00, ankn 40 (redaktionen personligen)

Vid återgivande av artiklar ur denna tidskrift skall källan anges. Socialstyrelsen ansvarar ej för åsikter som framförs i signerade artiklar.

STATISTISK INFORMATION

PERIODISKA ÖVERSIKTER

VARJE MÅNAD:

Konsumentprisindex
Sysselsättning inom industrin

Senast

Hemhjälp, social 1960: juli
Konsumentpriserna i Sverige och i
utlandet 1960: sept
Mödrahjälpen 1960: sept
Nykterhetsnämndernas ingripanden.

VARJE KVARTAL:

Senast

Löneförhållanden för arbetare inom
industri detta nr
Omsättningen inom detaljhandeln
m m 1961: febr
Uppgifter om bostadsbyggandet . . . detta nr
Utlänningar i Sverige 1961: febr

Preliminär rapport 1960: juni
Nykterhetsnämndernas verksamhet . 1960: dec
Nykterhetsvårdsklientelet 1960: sept
Socialhjälp och barnavård till utlän-
ningar detta nr
Socialhjälpen 1960: nov
Socialvårdens kostnader och finansie-
ring 1960: april

VARJE ÅR:

Arvsfonden, allmänna 1960: dec
Barnvårdsnämndernas verksamhet . detta nr
Barnbidrag, allmänna detta nr
Bostadsbyggandet detta nr
Daghem och förskolor 1960: febr
Frånvarofrekvensen inom industrin . 1960: maj

Statens utgifter för sociala ändamål 1961: febr
Ungdomsvårdsskolorna 1960: maj
Vårdanstalt för alkoholmissbrukare,
intagna på 1960: nov
Ålderdomshem, statsbidrag till . . . 1960: juli
Ålderdomshemmen, antal platser och
vårdtagare m m 1960: mars

INDEX PERIODICAL SURVEYS

Most
recently in

EVERY MONTH

The consumer price index
Employment in mining and manufacturing

Consumer prices in Sweden and
abroad 1960: Sept
Maternity assistance 1960: Sept
Cases of intervention by the Temp-
erance Boards

EVERY QUARTER

Most
recently in

Wages in industry this issue
Turnover in the retail trade etc . . 1961: Febr
Data on house production this issue
Aliens in Sweden 1961: Febr

Preliminary report 1960: June
The work of the Temperance Boards 1960: Dec
The clientele of the Temperance
Boards 1960: Sept
Social assistance and child welfare
provided for aliens this issue
Social assistance 1960: Nov

EVERY YEAR

National General Inheritance Fund 1960: Dec
The work of the Child Welfare
Boards this issue
General children's allowances . . . this issue
Housing construction this issue
Day nurseries and nursery schools 1960: Febr
Absenteeism in industry 1960: May
National Home-Help Scheme . . . 1960: July

The cost of social welfare and how
it is financed 1960: April
State expenditure for social purposes 1961: Febr
Approved schools 1960: May
Persons admitted into institutions
for inebriates 1960: Nov
State grants to homes for the aged 1960: July
The number of places in homes
for the aged and the number of
inmates, etc 1960: March

Barnavårdsnämndernas verksamhet under år 1959

PRELIMINÄR REDOGÖRELSE

Barnavårdsmanufakturordnanden. En av barnavårdsnämndens uppgifter är att förordna barnavårdsmän och utöva tillsyn över deras verksamhet. Under år 1959 tillkom drygt 25 000 förordnanden, fördelade på 7 500 för iä-barn och 17 863 för uä-barn. Det totala antalet barnavårdsmanufakturordnanden vid slutet av år 1959 var 131 311.

År	Antal barn		Tillhopa	per 1 000 av befolkningen under 18 år	Därav nyttkomna
	iä	uä			
1940	3 548	95 355	98 903	62	..
1946	9 589	85 135	94 724	54	..
1952	23 948	85 934	109 882	58	..
1957	36 941	89 486	126 427	62	25 352
1958	38 524	90 242	128 766	63	24 957
1959	40 224	91 087	131 311	64	25 363

Den i ovanstående tablå redovisade ökningen av antalet barnavårdsmanufakturordnanden under senare år kommer som syns till större delen på iä-barnen. Deras antal har sedan år 1952 ökat med 68 %.

Huvudanledningen till att barnavårdsmanufakturordnats för iä-barn är äktenskaps-

skillnad samt hemskillnad (drygt 90 % av de nyttkomna barnen). Andra anledningar, såsom söndring, föräldrars död etc, spelar däremot en mycket ringa roll.

Fastställande av faderskap. En av barnavårdsmanufakturordnandens funktioner är att söka få faderskapet till uä-barn fastställt. Beträffande de ca 91 000 uä-barnen vid 1959 års slut hade faderskapet fastställts för 91 % av barnen. Till största delen hade detta skett genom erkännande (86 %) och i resten av fallen genom dom.

Av de ca 8 000 barn för vilka faderskapet ej fastställts var närmare hälften (49 %) under 2 år. Dessutom kan nämnas att ungefär 6/10 av de barn för vilka faderskapet ej fastställts bor i städerna.

Barnavårdsmän. Vid slutet av år 1959 var antalet barnavårdsmän 1 564 mot 1 619 året innan. Som framgår av nedanstående tablå har minskningen av antalet barnavårdsmän oavbrutet fortsatt sedan början av 1940-talet.

	År					
	1940	1946	1952	1957	1958	1959
Städer						
Antal barnavårdsmän	547	424	341	307	310	314
därav, i %, kvinnor	53,7	62,3	73,0	82,4	81,9	82,5
Antal förordnanden per bvman	67	98	160	217	220	225
Landsbygd						
Antal barnavårdsmän	5 774	3 958	1 798	1 362	1 309	1 250
därav, i %, kvinnor	10,7	16,9	24,7	32,1	33,3	35,5
Antal förordnanden per bvman	11	13	31	44	46	49

Antalet förordnanden (dvs barn) per barnavårdsman har ökat mycket kraftigt och är nu i städerna mer än 3 ggr större och på landsbygden mer än 4 ggr större än år 1940. Detta torde sammanhånga med, speciellt beträffande städerna, att kommunala tjänstemän har barnavårdsmannaskap som huvudsaklig syssla. För övrigt bör påpekas att kvinnornas andel starkt ökat inom detta område. Vid slutet av år 1959 var ca 49 % av barnavårdsmännen kvinnor.

Bidragsförskott. Underlåter fader till uä-barn och frånskilda kvinnors barn att betala fastställt underhållsbidrag, kan barnavårdsnämnden förskottera bidraget. Antalet barn för vilka dylika bidragsförskott utbetalades under året var ca 69 000. Deras antal har som syns av efterföljande tabell ökat kraftigt under senare år. Antalet bidragsmottagare under år 1959 var drygt 52 000.

År	Hela antalet barn	per 1 000 barn under 16 år	Högsta utbetalda belopp, kr	Genomsnittligt belopp, kr	Totalt, i 1 000-tal kr
1940	29 705	21,2	250	193	5 700
1946	24 610	15,6	250	198	4 900
1952	40 192	22,6	324 (250)	233	9 400
1957	61 718	33,4	720	484	29 892
1958	65 805	35,7	720	549	36 153
1959	69 007	37,8	720	559	38 576

De barn som erhöll bidragsförskott var till ca 53 % födda inom äktenskapet. Denna andel är betydligt större i städerna (58 %) än på landsbygden (43 %).

Fäderna till barn för vilka bidragsförskott utgår är återbetalningsskyldiga. Under år 1959 inbetalade 39 000 fäder sammanlagt 18,9 milj kr. Detta motsvarar ca hälften av det utbetalda beloppet.

Utfyllnadsbidrag. För barn utgående familjerättsliga underhållsbidrag, vilka understiger 720 kr om året, kan under

vissa förutsättningar »utfyllas» av allmänna medel. Under år 1959 har i utfyllnadsbidrag utbetalats sammanlagt 4,6 milj kr till 34 500 barn.

Arbetsföreläggande. Enligt Bvl kan försumliga föräldrar, vilkas barn omhändertagits, samt föräldrar, som försummar fastställd bidragsskyldighet, erhålla arbetsföreläggande. Under år 1959 beslutades om arbetsföreläggande i 1 521 fall, varav 1 457 för försummad bidragsskyldighet. Drygt 50 % av dessa gjorde därvid inbetalningar för att fullgöra sin skyldighet. Under år 1959 begärde barnavårdsnämnderna dessutom handräckning för inställande till arbete efter beslut om arbetsföreläggande i 643 fall. Av dessa hade 240 beviljats under året.

Förebyggande åtgärder. Barnavårdsnämndernas centrala uppgift enligt barnavårdslagen är att vid behov ingripa för att bereda skydd, vård eller uppfostran åt barn och ungdom antingen genom förebyggande åtgärder eller genom omhändertagande samt att utöva tillsyn över fosterbarnsvården.

Förebyggande åtgärder berör vanvårdade och vanartade barn och ungdomar under 21 år i de fall barnavårdsnämnden anser rättelse möjlig utan att de behöver skiljas från hemmet. Dessa åtgärder omfattar övervakning, förmaning till föräldrar, varning till barnet, ordnande av samsättning o dyl. Kombination av flera åtgärder är vanlig. Under år 1959 var 15 296 barn och ungdomar föremål för förebyggande åtgärder mot 12 464 föregående år. Det innebär en ökning på över 20 %. Ökningen kommer nästan uteslutande på åtgärden övervakning.

Av de 10 780 barn, för vilka förebyggande åtgärder beslöts under året, var 80 % fyllda 13 år och endast 4 % under skolåldern. Motsvarande siffror för år

1958 var 77 % resp 6 %. Vidare framgår av materialet att förebyggande övervakning beslöts för 4 305 barn och att av dessa 3/4 var pojkar.

År	Hela antalet barn	per 1 000 av befolkn under 21 år	Med övervakning
1940	2 920	1,0	1 249
1946	4 583	2,3	..
1952	7 366	3,3	4 628
1957	11 280	4,9	6 251
1958	12 464	5,3	6 774
1959	15 296	6,7	9 391

Skyddsuppfostran. Visar sig de förebyggande åtgärderna vara utan gagn eller nytta, kan barnavårdsnämnden omhänderta barnet för skyddsuppfostran. Det antal barn och ungdomar som omhändertogs under år 1959 var 1 698. Som följande tablå visar var antalet nytillkomna större under år 1959 än under år 1958. Det totala antalet omhändertagna år 1959 var 8 106.

År	Hela antalet barn	per 1 000 av befolkn under 21 år	Nyttillkomna	därav omhändertagna p g a	vanvård (§ 22 mom a)	vanart (§ 22 mom c)
1940	6 516	3,4	1 010	215	458	
1946	7 922	3,9	989	242	451	
1952	6 919	3,1	1 029	328	452	
1957	7 236	3,1	1 218	319	706	
1958	7 657	3,3	1 554	448	894	
1959	8 106	3,6	1 698	394	1 086	

Av de vid årets slut kvarvarande barnen och ungdomarna var 60 % pojkar. Beträffande åldersfördelningen bland de nytillkomna barnen var 73 % över 13 år mot endast 53 % år 1952. En förskjutning i åldersfördelningen mot högre åldrar har sålunda skett under senare år. I detta sammanhang kan nämnas att den genomsnittliga vårdtiden var 4,9 år i de fall då skyddsuppfostran upphört under

året, vilket är obetydligt kortare än 1952 då den genomsnittliga vårdtiden var 5,2 år.

Den vanligaste orsaken till omhändertagande för skyddsuppfostran under 1959 var vanart (64 %) jämfört med vanvård och fara för vanart som vardera angavs i drygt 1/5 av fallen. De omhändertagna barnen hade till 35 % placerats i enskilt hem. Denna andel var dock betydligt högre för samtliga vid årets slut kvarvarande (54 %). Detta beror på att en stor del av barnen under en övergångstid placerats på barnhem för att sedermera få vård i enskilt hem. Ungefär 1/5 av barnen har överlämnats till ungdomsvårdsskola för vård.

Samhällsvård. Om ett barn under 16 år utsätts för nöd i hemmet, är övergivet eller på grund av kroppslig eller andlig sjukdom eller svaghet är i behov av vård utom hemmet, skall sådant barn omhändertas för samhällsvård. På grund av nämnda orsaker omhändertogs 9 349 barn under år 1959. Totalt sett var 23 350 barn omhändertagna för samhällsvård under redovisningsåret. Antalet samhällsvårdade har som framgår av efterföljande tablå minskat något under de senaste åren såväl absolut som relativt.

År	Hela antalet barn	per 1 000 av befolkn under 16 år	Nyttillkomna	därav vårdade i enskilt hem	barnhem
1940	30 021	21,5	6 157	1 945	2 969
1946	25 539	16,2	6 916	2 262	4 284
1952	26 585	14,9	9 982	3 099	6 749
1957	23 972	13,1	9 186	3 105	6 237
1958	23 743	12,9	9 329	3 181	6 325
1959	23 350	12,8	9 349	2 984	5 913

Vad beträffar åldersfördelningen för de nytillkomna barnen var ca 1/3 under 2 år och ungefär lika många över 7 år. Av samtliga den 31/12 kvarvarande samhällsvårdade barn var däremot 2/3 i

eller över skolåldern. Vidare kan nämnas att ca 60 % av de kvarvarande barnen kom från ofullständiga hem, dvs modern var ogift, fränskild, änka eller död.

Av de under 1959 nytilkomna barnen hade majoriteten (63 %) erhållit vård på barnhem, vilket dock för de stora flertalet blott är en övergångsform. Av samtliga den 31/12 kvarvarande barn

vårdades drygt 3/4 i enskilt hem och övriga på barnhem eller annan anstalt (sjukhus, anstalt för psykiskt efterblivna etc).

För ca 9 000 barn upphörde samhällsvården under år 1959. Den genomsnittliga vårdtiden för dessa barn var drygt 2 år.

Marianne Elg

Utbetalda barnbidrag under år 1960

Kvartal	Barnbidragsanvisningar		Gireringsuppdrag	Summa Kronor	Återbetalningar och andra debiteringar	Utbetalat nettobelopp
	Antal	Kronor	Kronor		Kronor	Kronor
1	1 047 223	203 560 478	965 875	204 526 353	24 902	204 501 451
2	1 043 495	202 654 064	1 025 825	203 679 889	17 332	203 662 557
3	1 040 302	201 905 596	966 987	202 872 583	33 472	202 839 111
4	1 036 536	200 969 739	1 011 750	201 981 489	24 470	201 957 019
Summa						812 960 138

Av sammanställningen framgår, att allmänna barnbidrag under år 1960 utbetalats med ett nettobelopp av 812 960 138

kronor, vilket innebär att barnbidrag under året utgått för omkring 1 806 580 barn.

M Runhem

Socialhjälp och barnavård till utlänningar under år 1958

Socialdepartementet har från länsstyrelserna inhämtat uppgifter om socialhjälp och barnavård, som under år 1958 lämnats utlänningar och för vilka ersättning lämnats av staten. En sammanställning av uppgifterna visar, att understöd utgått till 5 468 familjer och ensamstående med ett sammanlagt belopp av 4 605 000 kr. I förhållande till år 1957 innebär detta en viss uppgång såväl i fråga om antalet hjälpta som beträffande de utgivna understödsbeloppens summa. Motsvarande siffror år 1957 utgjorde nämligen 4 895 resp 4 100 000. Fördelningen år 1958 på olika nationaliteter är denna (1957 års siffror inom parentes).

	Antal familjer	Belopp 1 000-tal kr
Danskar	623 (507)	378 (251)
Finnar	1 776 (1 451)	1 000 (812)
Norrmän	613 (519)	419 (343)
Övriga utlänningar	2 456 (2 418)	2 808 (2 694)
Summa	5 468 (4 895)	4 605 (4 100)

Det genomsnittliga understödsbeloppet var emellertid oförändrat eller i runt tal 840 kr.

De nu nämnda siffrorna bör lämpligen ses i relation till antalet utlänningar i riket vid utgången av år 1958. Sedan passfriheten för nordbor genomförts, kan totalantalet utlänningar i riket ej exakt anges. Enligt uppskattningsvis gjorda beräkningar torde de uppgå till omkring

260 000 vid 1958 års början. I denna siffra ingår minderåriga samt utlänningar som tillfälligt vistas här. Antalet arbetsanmälda utlänningar utgjorde i runt tal 128 000, varav 23 600 danskar, 46 000 finnar och 10 800 norrmän.

Det till utlänningar utgivna understödsbeloppet utgör 3,0 % av socialnämndernas och barnavårdsnämndernas sammanlagda understödskostnader under 1958, vilka uppgick till 152,1 milj kr.

Understödsverksamhetens omfattning i olika län framgår av följande sammanställning.

	Antal familjer	Belopp 1 000-tal kr
Stockholms stad	1 098	967
Stockholms	699	443
Uppsala	113	128
Södermanlands	154	191
Östergötlands	258	169
Jönköpings	97	119
Kronobergs	36	48
Kalmar	47	60
Gotlands	6	6
Blekinge	53	58
Kristianstads	60	59
Malmöhus	314	229
Hallands	110	48
Göteborgs och Bohus	674	610
Älvsborgs	335	301
Skaraborgs	142	75
Värmlands	164	125
Örebro	216	207
Västmanlands	204	225
Gävleborgs	94	80
Kopparbergs	144	139
Västernorrlands	97	108
Jämtlands	46	37
Västerbottens	69	45
Norrbottnens	238	128
Tillhopa	5 468	4 605

Ossian Larnstedt

Preliminära uppgifter om bostadsbyggandet under fjärde kvartalet och hela år 1960

Angående primärmaterial till och uppläggning av följande redovisning hänvisas till Sociala Meddelanden, Statistisk Information, januari 1960 (s 11).

»Småhus» är den gemensamma benämningen på enfamiljs- och tvåfamiljshus samt rad- och kedjehus. Övriga hus utgörs av flerfamiljshus och hus för huvud-

sakligen andra än bostadsändamål — »icke-bostadshus». Då antalet lägenheter i icke-bostadshus är ringa (mindre än en procent av den totala bostadsproduktionen) betecknas i följande tabeller alla andra hus än småhus som »flerfamiljshus».

Tab 1. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga hus i olika kommuner och kommungrupper¹

	Totalt				Därav i småhus			
	1959		1960		1959		1960	
	4:e kv	Hela året	4:e kv	Hela året	4:e kv	Hela året	4:e kv	Hela året
Stockholm	1 884	5 538	974	5 525	65	341	197	708
Stockholms inre förortskrets ²	1 415	5 039	2 141	7 515	328	1 023	316	1 217
Göteborg	867	4 015	1 315	5 030	95	307	110	312
Vissa förortskommuner till Göteborg ³	247	1 331	519	2 050	105	565	249	699
Malmö	1 283	3 608	881	2 525	81	324	83	292
Övriga städer med 30 000—100 000 invånare	4 354	15 445	4 283	14 803	625	1 792	574	1 807
10 000—30 000 »	3 805	11 714	2 949	10 103	807	2 363	642	2 231
under 10 000 »	1 339	3 645	1 277	3 624	315	997	275	937
Övriga köpingar	1 358	4 641	1 378	4 240	617	1 614	587	1 551
Summa	16 552	54 976	15 717	55 415	3 038	9 326	3 033	9 754
Övriga landskommuner . .	4 844	14 342	4 666	12 649	3 215	8 620	2 998	7 520
Hela riket	21 396	69 318	20 383	68 064	6 253	17 946	6 031	17 274

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1960.

² Boo, Botkyrka, Danderyd, Djursholm, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Märsta, Nacka, Saltsjöbaden, Sollentuna, Solna, Stocksund, Sundbyberg, Tyresö, Täby, Upplands-Väsby, Österhaninge.

³ Angered, Askim, Kungsbacka, Kungälv, Källered, Landvetter, Lerum, Mölndal, Nödinge, Partille, Råda, Skallsjö, Starrkärr, Säve, Torslanda, Tuve, Ytterby, Öckerö.

Tab 2. Antal lägenheter i påbörjade hus i olika kommuner och kommungrupper¹

	Totalt				Därav i småhus			
	1959		1960		1959		1960	
	4:e kv	Hela året	4:e kv	Hela året	4:e kv	Hela året	4:e kv	Hela året
Stockholm	845	5 505	1 252	3 822	108	770	282	808
Stockholms inre förortskrets ²	3 462	7 760	3 552	7 985	248	1 176	364	1 200
Göteborg	736	4 407	1 399	4 712	111	336	355	497
Vissa förortskommuner till Göteborg ³	358	2 270	311	2 072	180	680	165	707
Malmö	1 066	3 342	933	2 464	94	238	67	277
Övriga städer med 30 000—100 000 invånare	3 676	15 024	3 576	15 134	338	1 874	444	2 101
10 000— 30 000 »	2 075	10 608	3 328	11 546	322	2 295	576	2 361
under 10 000 »	1 311	3 978	932	3 650	232	963	229	955
Övriga köpingar	1 430	4 601	1 472	4 517	350	1 570	384	1 785
Summa	14 959	57 495	16 755	55 902	1 983	9 902	2 866	10 691

Tab 3. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga, påbörjade och pågående flerfamiljshus. Hela riket

	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Inflyttningsfärdiga under hela året	36 385	42 377	45 713	40 578	41 043	47 335	44 841	51 372	50 790
1:a kvartalet	3 147	10 304	9 412	8 759	12 618	13 798	10 487	9 007	10 430
2:a »	7 703	8 577	9 587	10 057	7 289	10 850	10 296	14 025	13 873
3:e »	7 808	7 932	9 566	8 588	7 524	9 302	9 248	13 197	12 135
4:e »	12 727	15 564	17 148	13 174	13 612	13 385	14 810	15 143	14 352
Påbörjade under hela året	41 502	48 648	43 945	42 670	43 892	47 126	52 284	53 065	50 603
1:a kvartalet	9 526	11 012	8 507	7 197	8 858	7 481	4 792	8 171	7 157
2:a »	7 688	9 375	8 963	9 039	12 437	9 736	14 573	14 247	11 337
3:e »	9 632	12 398	13 235	10 533	9 432	13 421	19 160	15 528	15 829
4:e »	14 656	15 863	13 240	15 901	13 165	16 488	13 759	15 119	16 280
Pågående vid slutet av 1:a kvartalet	41 100	45 600	50 200	47 800	47 700	48 000	48 400	60 700	59 900
2:a »	41 100	46 400	49 600	46 800	52 800	46 900	52 700	60 900	57 400
3:e »	42 900	50 800	53 300	48 700	54 700	51 000	62 600	63 200	61 100
4:e »	44 800	51 100	49 400	51 400	54 300	54 100	61 500	63 200	63 000

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1960.

² Se not till tab 1.

³ » » » » 1.

Tab 4. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga hus i städer med 30 000—100 000 invånare¹

Städer	1959		1960		Städer	1959		1960	
	4:e kv	Hela året	4:e kv	Hela året		4:e kv	Hela året	4:e kv	Hela året
Borås . . .	346	1 052	73	468	Luleå . . .	211	415	137	348
Eskilstuna . .	260	659	277	827	Lund . . .	250	944	118	1 146
Gävle . . .	130	838	252	850	Norrköping . .	217	1 290	207	1 169
Halmstad . .	157	454	19	315	Solna . . .	132	768	226	1 434
Hälsingborg	283	903	263	819	Södertälje . .	149	621	121	601
Jönköping . .	194	792	213	650	Trollhättan . .	49	503	74	388
Kalmar . . .	50	463	82	509	Uddevalla . .	166	610	168	591
Karlskoga . .	131	298	319	525	Uppsala . .	340	1 647	344	2 304
Karlskrona . .	39	184	61	201	Västerås . .	726	1 481	478	766
Karlstad . .	234	889	368	611	Örebro . .	241	810	499	867
Linköping . .	181	592	210	848	Tillhopa	4 486	16 213	4 509	16 237

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1960.

Tab 5. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga hus. Länsvis

Län	1959				1960			
	Totalt	Därav i			Totalt	Därav i		
		småhus	städer o köpingar			småhus	städer o köpingar	
			totalt	därav i småhus			totalt	därav i småhus
Stockholms stad . . .	5 538	341	5 538	341	5 525	708	5 525	708
Stockholms län . . .	6 852	1 518	4 097	649	9 319	1 590	5 512	593
Uppsala	2 356	292	1 841	91	2 867	298	2 533	106
Södermanlands . . .	2 310	435	1 954	231	2 454	582	2 172	403
Östergötlands . . .	3 204	617	2 792	320	3 111	661	2 702	383
Jönköpings	2 425	928	1 888	543	2 159	968	1 636	590
Kronobergs	1 135	449	909	248	938	470	659	214
Kalmar	1 745	583	1 360	296	1 783	549	1 243	237
Gotlands	172	102	120	76	102	33	66	18
Blekinge	941	384	524	138	1 076	371	840	143
Kristianstads	1 856	628	1 239	309	1 574	498	1 003	256
Malmöhus	7 115	1 479	6 315	1 011	6 078	1 381	5 425	949
Hallands	1 287	577	888	208	1 112	558	757	249
Göteborgs och Bohus	6 175	1 231	5 316	597	7 444	993	6 602	478
Älvsborgs	3 332	979	2 373	426	2 404	1 113	1 403	436
Skaraborgs	1 834	558	1 414	292	1 489	560	1 056	297
Värmlands	2 866	945	2 243	518	2 181	677	1 479	345
Örebro	2 410	628	2 002	374	2 765	679	2 353	409
Västmanlands	3 022	501	2 421	247	2 458	430	1 829	228
Kopparbergs	2 580	885	1 372	250	2 551	881	1 421	249
Gävleborgs	2 473	576	1 762	250	1 960	519	1 366	221
Västernorrlands . . .	1 880	779	1 060	279	2 087	769	1 302	265
Jämtlands	917	364	479	94	677	257	453	110
Västerbottens	2 456	1 125	1 266	378	1 693	816	917	284
Norrbottens	2 437	1 042	1 177	254	2 257	913	1 150	392
Hela riket	69 318	17 946	52 350	8 420	68 064	17 274	51 404	8 563

Löneförhållandena för arbetare inom industri i november 1960

Sedan flera år tillbaka har socialstyrelsen från företag inom industrin fyra gånger om året inhämtat uppgifter om av arbetare under en avlöningsperiod (som regel i kvartalets mellersta månad) uppburen lönesumma och utförda arbetstimmar. På grundval av dessa uppgifter har beräkningar gjorts rörande förändringarna i arbetarnas genomsnittliga timförtjänster sedan närmast föregående undersökningstillfälle och sedan motsvarande undersökningstillfälle föregående år. För varje undersökningens resultat har redogjorts i Sociala Meddelanden (senast i SocM, Statistisk Information, december 1960).

Från och med år 1959 begärs uppgifter till ovannämnda statistik (den s k kvartalsstatistiken) liksom till sysselsättningsstatistiken¹ (den s k månadsstatistiken) från ett antal företag som utvalts enligt ett stickprovsförfarande. Från en förteckning över ca 7 500 företag (firmor eller arbetsställen), som insänt uppgifter till socialstyrelsens sysselsättningsstatistik i februari 1958, samt från en förteckning över ca 1 750 företag, som vid jämförelse med kommerskollegii register över industriföretag ej kunnat återfinnas i socialstyrelsens register, har samtliga företag med över 25 anställda arbetare utvalts och vart tionde av övriga företag. Därjämte har från en förteckning över ca 1 400 företag i styrelsens register, vilka ej lämnat uppgifter till sysselsättningsstatistiken i februari 1958, verkställts ett ur-

val av företag efter samma grunder. Inalles erhöles på detta sätt 4 496 företag. En utförligare redogörelse för det använda urvalsförfarandet har lämnats i SocM, Statistisk Information, juni 1959, s 197.

De för kvartalsstatistiken erforderliga uppgifterna om utbetalda lönesummor och utgjorda arbetstimmar inhämtades under år 1960 på ett rapportkort, som innehöll uppgifter om a) av arbetare under en avlöningsperiod (som regel i kvartalets mellersta månad) uppburen lönesumma och utförda arbetstimmar (med fördelning på de tre grupperna vuxna manliga arbetare, vuxna kvinnliga arbetare samt minderåriga arbetare plus lärlingar) och b) antal arbetare som varit i arbete under hela eller del av den redovisade avlöningsperioden. I lönesummorna skulle enligt anvisningarna ingå övertidsersättning, skifttillägg, ackordsöverskott m m, men ej semesterlön eller semesterersättning, helgdagslön eller helgdagsersättning (dvs lön som enligt avtal utgår till timavlönade arbetare för vissa bestämda helgdagar), ersättningar vid sjukdom, olycksfall o dyl. För tidigare avlöningsperioder utbetalda lönebelopp, som föranletts av retroaktiva lönebestämmelser i nyingångna avtal, skulle ej medtas.

I allmänhet avser uppgifterna fristående arbetsställen. I några fall redovisas dock flera arbetsställen tillhopa. Redovisningsenheter betecknas i denna redogörelse som »företag».

Förändringarna i arbetarnas förtjänster sedan föregående undersökningstillfäl-

¹ Jfr SocM, Statistisk Information, april 1960, s 93.

Tab 1. Indextal (augusti 1960 = 100 och november 1959 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industri i november 1960

	Företag som lämnat uppgifter för både aug och nov 1960				Företag som lämnat uppgifter för både nov 1959 och nov 1960					
	Antal före- tag ¹	Indextal (aug 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i nov 1960 för			Antal före- tag ¹	Indextal (nov 1959 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i nov 1960 för		Genomsnittlig timförtjänst, kr, i nov 1960 för		
		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	saml arb ²		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	
Gruvindustri	55	103,0	..	103,5	56	108,0	..	7,58	..	
Malmgruvor	48	102,9	..	103,4	49	107,9	..	7,63	..	
Kolgruvor	7	103,1	—	103,1	7	109,7	—	6,25	—	
Metall- och verkstadsindustri	1 017	102,5	100,7	102,3	915	108,2	108,4	6,19	4,40	
Järn-, stål- och kopparverk	37	101,1	100,3	101,3	39	107,0	107,9	6,20	4,33	
Järn- och stålmanufaktur	173	107,5	100,8	107,0	147	113,2	110,5	6,28	4,20	
Mekaniska verkstäder	452	102,5	101,1	102,4	402	107,9	108,3	6,13	4,64	
Reparationsverkstäder	116	98,8	..	99,4	105	108,5	..	6,04	..	
Skeppsvarv	35	101,8	—	101,5	35	107,3	—	6,67	—	
Elektroteknisk industri	104	101,9	100,3	101,5	91	108,3	106,8	5,99	4,37	
Annan metallindustri	100	102,2	101,4	101,8	96	107,5	111,4	5,87	4,28	
Jord- och stenindustri	240	100,5	100,6	100,5	218	108,1	108,6	5,61	3,83	
Torvindustri	4	..	—	..	4	..	—	..	—	
Stenindustri	44	101,3	..	101,4	39	107,9	..	5,53	..	
Kalk- och kritbruk	18	100,3	..	100,4	16	104,5	..	5,58	..	
Cementfabriker	7	101,4	..	101,8	6	106,3	..	5,68	..	
Cementvarufabriker	35	97,2	..	97,1	30	104,9	..	6,22	..	
Tegelbruk	61	101,3	..	101,4	59	109,1	..	5,32	..	
Porslins-, kakel- och lergodsind	14	101,3	101,6	101,8	15	108,5	108,4	5,47	3,98	
Glasindustri	42	102,5	99,1	102,2	39	109,2	108,5	5,40	3,35	
Annan jord- och stenindustri	15	98,6	..	99,0	10	114,3	..	6,32	..	
Träindustri	442	101,5	100,6	101,7	406	108,9	110,0	5,40	4,27	
Sågverk och hyvlerier	192	100,8	..	101,5	185	109,4	..	5,35	..	
Lådfabriker	7	101,0	..	101,6	9	110,7	..	5,35	..	
Fanér- och plywoodfabriker	10	100,8	..	100,7	10	107,9	..	5,64	..	
Byggnadssnickerifabriker	81	102,5	..	103,0	69	109,5	..	5,35	..	
Möbelfabriker	97	102,4	99,7	101,8	83	107,7	109,5	5,54	4,22	
Svarveri- och skidfabriker	30	99,7	..	99,9	26	110,5	..	5,44	..	
Annan trävaruindustri	25	100,1	..	98,9	24	103,3	..	5,37	..	
Massa- och pappersindustri	164	101,8	102,0	102,1	155	109,5	106,9	5,90	4,22	
Massafabriker	54	102,0	..	102,5	53	108,3	..	6,03	..	
Pappersbruk och pappfabr	61	101,7	102,6	102,0	55	110,6	108,0	5,80	4,24	
Wallboardfabriker	9	101,1	..	101,0	9	110,4	..	5,89	..	
Papp- och pappersvaruind	40	102,1	100,3	101,5	38	108,1	104,6	5,88	4,25	
Grafisk industri	191	100,9	102,3	101,0	180	109,0	108,2	6,14	4,31	
Bokbinderier	20	101,2	101,1	100,7	20	109,2	106,8	6,16	4,40	
Bok- och accidenstryckerier	82	101,5	103,9	101,8	78	108,8	108,7	6,03	4,23	
Tidningsstryckerier	62	99,8	103,1	99,7	57	108,1	110,2	6,22	4,19	
Annan grafisk industri	27	101,5	..	102,4	25	112,5	..	6,40	..	
Livsmedelsindustri	286	101,9	100,8	102,0	284	108,4	109,1	5,38	4,07	
Kvarnar	13	97,8	..	97,9	12	107,8	..	5,10	..	
Bageriindustri	62	100,7	99,8	101,3	63	110,3	107,8	5,64	4,39	
Sockerindustri	16	107,0	106,0	107,6	16	110,4	113,3	5,53	4,27	
Choklad- och konfektindustri	19	102,2	102,8	101,4	19	108,0	110,4	5,58	4,06	
Mejeriindustri	42	101,7	101,8	102,0	43	109,8	108,4	5,13	4,00	
Slakterier och charkuterier	77	100,7	99,6	100,9	77	106,5	106,5	5,51	4,14	
Fiskkonserverfabriker	20	95,3	97,4	95,4	20	106,4	113,6	4,66	3,92	
Fruktkonservindustri	13	100,8	99,5	100,0	12	107,6	108,4	4,76	3,65	
Margarinindustri	4	..	..	104,6	4	..	..	..	..	
Annan livsmedelsindustri	20	96,6	101,5	97,4	18	105,3	109,7	4,95	4,15	

¹ Ej uppräknat. — ² Inkl minderåriga.

Tab 1 (forts). Indextal för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industri i november 1960

	Företag som lämnat uppgifter för både aug och nov 1960				Företag som lämnat uppgifter för både nov 1959 och nov 1960				
	Antal före- tag	Indextal (aug 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i nov 1960 för			Antal före- tag	Indextal (nov 1959 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i nov 1960 för		Genomsnittlig timförtjänst, kr, i nov 1960 för	
		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	saml arb		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb
Dryckesvaru- och tobaksind	82	100,6	101,3	100,1	77	107,7	108,5	5,24	4,02
Dryckesvaruindustri	74	100,2	101,8	100,9	70	107,6	109,1	5,23	4,10
Tobaksfabriker	8	101,4	101,5	101,5	7	109,0	107,8	5,36	3,93
Textil- och beklädnadsindustri	504	101,2	100,7	101,0	455	108,8	107,9	4,99	3,93
Ylleindustri	43	102,0	100,8	101,2	38	109,5	107,8	4,86	3,95
Bomullsindustri	48	100,4	100,7	100,6	41	109,4	106,9	4,85	3,95
Linne- och juteindustri	11	102,5	101,8	102,3	7	110,0	105,8	4,62	3,75
Trikåfabriker	66	100,2	100,6	100,1	63	110,0	107,8	5,28	3,90
Sömnadsindustri	235	100,4	100,5	100,4	223	108,7	108,9	5,06	3,91
Hatt- och mössfabriker	20	104,4	100,3	101,0	19	113,7	108,2	5,49	3,87
Annan textil- och beklädn.ind	81	102,5	101,1	102,0	64	106,4	105,2	5,18	4,05
Läder-, hår- och gummivaruind	145	100,5	100,6	100,6	135	107,9	106,7	5,61	3,98
Garverier	14	101,4	..	101,6	13	109,2	..	5,46	..
Päls- och skinnvarufabriker	25	102,9	100,2	101,6	21	108,9	102,3	5,52	3,87
Skoindustri	65	96,9	100,0	98,4	61	107,1	107,8	5,35	3,95
Andra lädervarufabriker	14	101,8	100,6	101,4	15	108,8	105,3	5,36	4,11
Gummivarufabriker	13	101,5	101,2	101,4	12	107,5	106,0	5,84	4,00
Annan läder-, hår- och gum- mivaruindustri	14	101,8	..	101,8	13	107,5	..	5,42	..
Kemisk och kemisk-teknisk ind	132	101,3	101,2	101,2	123	107,0	107,2	5,83	4,20
Rent kemisk industri	22	100,6	..	100,6	23	107,6	..	5,80	..
Färg-, olje- och parfymfabr	38	101,6	102,2	101,5	33	106,7	106,0	6,03	4,48
Sprängämnesfabriker	7	101,0	100,6	101,5	8	105,1	106,5	6,15	4,55
Tändsticksfabriker	7	100,0	100,1	100,1	7	107,6	108,8	5,03	3,70
Annan kemisk-teknisk ind	58	102,1	101,4	101,4	52	108,0	107,8	5,71	4,08
Samtliga industrigrupper	3 258	102,2	101,0	102,2	3 004	108,4	108,3	5,97	4,09

Tab 2. Genomsnittliga timförtjänster, kr, i november 1960 för vuxna manliga industriarbetare i olika dyrortsgrupper

	Genomsnittlig timförtjänst, kr, i dyrortsgrupp				
	2	3	4	5	2—5
Gruvindustri	6,25	6,71	6,75	8,54	7,58
Metall- och verkstadsindustri	5,55	5,97	6,83	6,90	6,19
Jord- och stenindustri	5,34	5,61	6,48	6,88	5,61
Träindustri	5,21	5,41	5,59	5,83	5,40
Massa- och pappersindustri	5,41	6,01	6,08	6,19	5,90
Grafisk industri	5,53	5,81	6,49	6,58	6,14
Livsmedelsindustri	5,29	5,23	5,44	6,06	5,38
Dryckesvaru- och tobaksindustri	4,45	4,92	5,42	5,68	5,24
Textil- och beklädnadsindustri	4,80	5,04	5,35	5,91	4,99
Läder-, hår- och gummivaruindustri	5,57	5,57	5,57	6,40	5,61
Kemisk och kemisk-teknisk industri	5,13	5,71	6,15	6,33	5,83
Samtliga industrigrupper	5,33	5,82	6,44	6,89	5,97

Tab 3. Indextal (november 1959 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industri i Stockholm i november 1960

	Vuxna manl arb	Vuxna kvinnl arb		Vuxna manl arb	Vuxna kvinnl arb
Metall- och verkstadsindustri . .	111,4	107,3	Textil- och beklädnadsindustri .	106,7	108,7
Grafisk industri	110,3	109,2	Läder-, hår- och gummivaruind .	110,2	..
Livsmedelsindustri	107,8	107,6	Kemisk och kemisk-teknisk ind .	111,2	106,0
Dryckesvaru- och tobaksindustri	105,3	107,7	Samtliga industrigrupper	111,0	108,1

len belyses av indextal, vilka beräknats med användande av uppgifter för sådana företag som lämnat uppgifter vid båda de undersökningstillfällena som jämförelsen avser. Företag, för vilka uppgifter erhållits endast vid det ena av de två undersökningstillfällena, har således ej medtagits. För varje industrigrupp har man beräknat två genomsnittliga timförtjänster, en för vardera undersökningstillfället, såsom kvoten mellan lönesumma och timsumma för en vecka. Indextalen har där efter erhållits genom att timförtjänsterna vid det aktuella (senare) undersökningstillfället uttryckts i procent av motsvarande timförtjänster vid det tidigare undersökningstillfället. Såväl lönesummor

som timsummor vid företag som utvalts med sannolikheten 1/10 har vid dessa beräkningar multiplicerats med 10.

Inom flera industrigrupper förekommer ackordsarbete som sträcker sig över flera avlöningsperioder. I sådana fall kan å ena sidan ackordsöverskott som helt eller delvis intjänats under tidigare avlöningsperioder ha utbetalats under redovisningsperioden, medan å andra sidan ackordsöverskott som intjänats under denna period kan komma att utbetalas först senare. Så tex sammanhänger de relativt höga indextalen i tab 1 (augusti 1960 = 100) för vuxna manliga arbetare och samtliga arbetare inom gruppen »järn- och stålmanufaktur» och de relativt låga

Tab 4. Indextal (febr 1947 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare (män, kvinnor, minderåriga) inom industri

	aug 1958	nov 1958	febr 1959 ²	maj 1959	aug 1959	nov 1959	febr 1960 ²	maj 1960	aug 1960	nov 1960
Gruvindustri	257,6	269,5	271,3	282,6	278,5	284,5	285,0	295,7	296,1	306,6
Metall- och verkstadsindustri . .	257,0	259,4	260,3	268,6	266,5	268,8	270,0	282,6	282,7	289,4
därav: verkstadsindustri m m ¹ .	254,2	256,2	257,1	264,9	263,1	264,8	265,8	277,9	278,4	285,3
Jord- och stenindustri	282,8	283,4	289,0	303,0	297,7	301,5	300,5	322,1	321,2	322,7
Träindustri	262,2	262,3	261,3	274,5	275,0	278,1	278,2	294,4	297,5	302,5
Massa- och pappersindustri . . .	276,3	280,1	279,6	297,1	289,3	291,1	294,6	311,2	311,4	317,9
Grafisk industri	233,6	233,6	235,9	245,4	247,0	246,0	251,9	263,8	266,1	268,8
Livsmedelsindustri	243,1	249,7	247,0	259,4	253,1	257,0	260,9	274,6	272,0	277,5
Dryckesvaru- och tobaksindustri .	226,6	229,5	233,7	243,2	245,8	241,2	242,9	263,8	259,7	259,8
Textil- och beklädnadsindustri . .	243,5	244,3	246,2	254,3	251,8	253,9	256,0	271,4	271,8	274,5
Läder-, hår- och gummivaruindustri	251,1	249,9	251,8	262,3	263,7	263,5	265,4	279,3	281,9	283,7
Kemisk och kemisk-teknisk industri	256,4	259,5	254,0	263,9	261,6	269,5	269,9	283,8	282,4	285,6
Samtliga industrigrupper	258,5	262,1	262,8	273,0	269,7	272,9	274,8	289,1	289,0	295,4

¹ Här ingår grupperna järn- och stålmanufaktur, mekaniska verkstäder, reparationsverkstäder, skeppsvarv, elektroteknisk industri och annan metallindustri. — ² Se texten s 57.

index-talen i samma tabell (augusti 1960 = 100) för gruppen »cementvarufabriker» med att stora ackordsöverskott redovisats i november 1960 av ett företag inom den förra gruppen och i augusti 1960 av två företag inom den senare gruppen. Det bör även erinras om att den normala veckoarbetstiden ibland (t ex då fria lördagar förekommer under sommaren) varierar under året utan motsvarande variationer i lönen (veckolön, månads-lön). Vid bedömningen av här redovisade index-tal bör man beakta dessa omständigheter, liksom möjligheten av att primäruppgifterna i vissa fall icke sammanställts i full överensstämmelse med anvisningarna.

I tab 1 återges index-tal, som visar de beräknade timförtjänsternas förändringar från augusti till november 1960 och från november 1959 till november 1960. De förstnämnda index-talen grundas på uppgifter från 3 258 företag och de sistnämnda på uppgifter från 3 004 företag.

I tab 2 återges genomsnittliga timförtjänster för vuxna manliga arbetare i

olika industrigrupper med fördelning på dyrtorsgrupper.

Förändringarna mellan november 1959 och november 1960 i de genomsnittliga timförtjänsterna för vuxna arbetare i Stockholm framgår av index-talen i tab 3.

Tab 4 visar löneutvecklingen sedan augusti 1958 för samtliga arbetare (män, kvinnor och minderåriga). Index-talen i denna tabell har beräknats enligt den skedjemetoden. Vid beräkningen av index-talen för februari 1959 och februari 1960 har hänsyn ej tagits till senare utbetalda retroaktiva lönetillägg. För gruppen »verkstadsindustri m m» företogs år 1959 och 1960 stickprovsundersökningar beträffande de retroaktiva lönetilläggs storlek. I anslutning härtil erhöles index-talen 261,1 resp 274,1 för den genomsnittliga timförtjänsten inklusive retroaktiva lönetillägg i februari 1959 resp i februari 1960.¹

Carl Y:son Hermelin

¹ Jfr SocM, Stat Inf, sept 1959 s 294, okt 1959 s 316 och okt 1960 s 306.

SUMMARY

Wages in mining and manufacturing in November 1960

The Social Welfare Board collects quarterly reports from establishments in mining and manufacturing concerning payrolls and hours worked, relating to one pay period in each quarter.

On the basis of these reports calculations have been made concerning the changes of average hourly earnings of wage-earners since the survey next preceding and since the corresponding survey during the preceding year.

Table 1 gives data on changes of average hourly earnings from August to November 1960 and from November 1959 to November 1960 and on average hourly earnings of adult male and female workers in November 1960. For adult male workers the average hourly earnings increased by 2.2 per cent from August to November 1960 and by 8.4 per cent from November 1959 to November 1960.

In table 2 the average hourly earnings of

adult male workers in November 1960 are shown for different cost-of-living zones.

The changes from November 1959 to November 1960 of average hourly earnings of adult male workers in Stockholm are shown by the index numbers in table 3.

The wage development since August 1958 for all categories of wage-earners (male and female adults and juveniles) is illustrated by the index numbers in table 4. These index numbers are calculated in accordance with the so-called chain method. Retrospective wage supplements are not included in the quarterly reports. In the years 1959 and 1960 the Social Welfare Board has conducted special sample surveys on retrospective wage supplements in the group "verkstadsindustri m m" (engineering industries etc). In this connection the index numbers 261.1 and 274.1 (February 1947 = 100) were computed for average hourly earnings of wage earners in the group mentioned in February 1959 and February 1960, respectively, including retrospective wage supplements.

Konsumentprisindex för januari 1961

Konsumentprisindex för januari 1961 har av socialstyrelsen beräknats till 161 (år 1949 = 100) mot 160 för december 1960. Med två decimaler är talet för januari 160,77 mot 160,23 för december 1960.

Januariindex baseras på en omräkning av decembertalet, som företas varje år.

Denna har bl a inneburit, att de s k vägningstalen reviderats med hänsyn till den privata konsumtionen av varor och tjänster under år 1960 samt att bostadsposten omräknats enligt en särskild undersökning av hyrorna och kostnaderna för egnahem. Omräkningen av decembertalet medförde

Tab 1. Vägningstal i promille för konsumentprisindex 1960–1961

Huvudgrupper och undergrupper	Vägningstal (‰) för			Huvudgrupper och undergrupper	Vägningstal (‰) för		
	år 1960		år 1961		år 1960		år 1961
	kort-tids-index	lång-tids-index (dec)			kort-tids-index	lång-tids-index (dec)	
<i>Livsmedel</i>	309	297	298	Päls- och skinnvaror, huvudbonader, handskar m m . . .	10	10	10
Mjöl, gryn och bröd . .	37	36	38	Tyger, garnar och sybehör	17	14	14
Mejeriprodukter	53	51	51	Skor	21	20	20
Matfett utom smör . . .	8	9	8	<i>Inventarier och husgeråd</i> . .	99	108	110
Ägg	8	9	10	Möbler	12	12	13
Kött	20	19	20	Radio- och musikinstrument	14	24	24
Fläsk	20	18	20	Armatyr, husgeråd och verktyg	26	28	29
Charkuterivaror och köttkonserver	20	18	20	Hushållstextilier	18	18	18
Fisk och fiskkonserver .	13	13	13	Mopeder, cyklar, sportartiklar och leksaker .	19	16	16
Rotfrukter och grönsaker	18	15	13	Personliga effekter . .	10	10	10
Frukt och bär	30	29	26	<i>Diverse</i>	237	235	235
Specerier	45	45	43	Läkemedel och tandläkararvode	15	17	16
Läskedrycker och lättöl	9	8	8	Kroppsvård	18	17	16
Förtäring utom hemmet	28	27	28	Rengöringsmedel och tvätt	11	11	11
<i>Alkoholhaltiga drycker och tobak</i>	88	88	88	Läsning och skrivmateriel	20	19	21
Spritdrycker och vin . .	45	45	45	Post och tele	14	15	14
Öl	10	9	10	Nöjen och rekreation .	21	20	21
Tobak	33	34	33	Resor	38	35	35
<i>Bostad, bränsle och lyse</i> . .	147	155	151	Motorfordon	79	80	80
Bostad utan bränsle och lyse	101	104	103	Hemhjälp	8	8	8
Bränsle och lyse	46	51	48	Blommor m m	13	13	13
<i>Kläder och skor</i>	120	117	118	Totalindex	1 000	1 000	1 000
Kläder	99	97	98				
Konfektion och skrädderiarbeten	58	58	59				
Underkläder och strumpor	14	15	15				

Tab 2. Konsumentprisindex 1950—januari 1961 (år 1949 = 100) ¹

Tidpunkt	Livs- medel	Alkohol- haltiga drycker o tobak	Bostad, bränsle o lyse	Därav		Klä- der o skor	Inven- tarier o hus- geråd	Diverse	Total- index	Kommers- kollegii partipris- index
				bostad	bränsle o lyse					
1950 årsm	102	102	99	100	96	102	101	100	101	105
1951 »	119	116	110	102	130	124	118	112	117	134
1952 »	134	120	117	108	139	127	127	121	126	142
1953 »	137	122	120	116	129	123	127	124	128	134
1954 »	137	129	122	120	125	123	126	126	129	133
1955 »	144	132	126	124	130	120	127	129	133	138
1956 »	154	135	139	135	147	120	129	134	139	145
1957 »	157	152	147	140	162	122	133	142	145	147
1958 »	163	171	154	149	163	125	134	149	152	144
1959 »	165	173	156	155	158	125	134	150	153	144
1960 »	175	179	157	159	153	131	140	155	159	148
1960 jan	177	180	156	156	156	129	137	153	159	147
febr	175	180	157	156	156	129	140	154	159	147
mars	175	179	156	157	153	131	140	154	159	147
april	174	179	155	157	151	131	140	154	158	147
maj	175	179	155	157	151	131	140	154	159	148
juni	176	179	158	160	152	131	140	154	159	149
juli	175	179	158	161	152	131	140	155	159	148
aug	174	179	158	161	152	130	140	155	159	148
sept	174	179	159	161	153	131	140	155	159	148
okt	174	179	158	161	152	131	140	155	159	149
nov	176	179	159	161	153	131	141	155	160	150
dec	177	180	159	161	153	131	141	156	160	150
1961 jan	177	180	163	167	154	130	140	156	161	151

¹ Indextalen för varje kvartal och månad 1950—1959 se SocM 1957: 4, s 255, och 1958: 3, s 191, samt SocM, Stat Inf 1959, s 104, och 1960, s 67.

ingen ändring av det till helt tal avrundade totalindextalet. De reviderade vägningstalen återfinns i tab 1.

I tab 2 redovisas årsmedeltalen av indextalen för de olika huvudgrupperna och för totalindex åren 1950—1960 samt motsvarande indextal för varje månad januari 1960—januari 1961.

Prisförändringar för enskilda varuslag mellan december 1960 och januari 1961 märks bl a inom livsmedelsposten. Höjda priser har noterats för mjöl, smör, margarin, ost, kött m m, medan däremot t ex färsk skinka, sidfläsk och djupfryst spenat har gått ner i pris.

Den huvudsakliga anledningen till uppgången av index beror emellertid på den generella hyreshöjning som trädde i kraft den 1 januari 1961. Bränslepostens

uppgång beror på höjt pris på eldningsolja.

Bland beklädnadsvarorna har prissänkningar förekommit allmänt. Inom övriga huvudgrupper har prisförändringarna varit rätt obetydliga med undantag för lokalresor med buss och spårvagn och förortstrafik med järnväg, där taxehöjningar ägt rum.

Prisutvecklingen under de senaste månaderna för vissa undergrupper av varor och tjänster belyses av indextalen i tab 3.

Uppgången av konsumentprisindex orsakar en höjning av pensionspristalet från 130 till 131. Ökningen medför denna gång ingen ändring av indextilläggen på folkpensionerna.

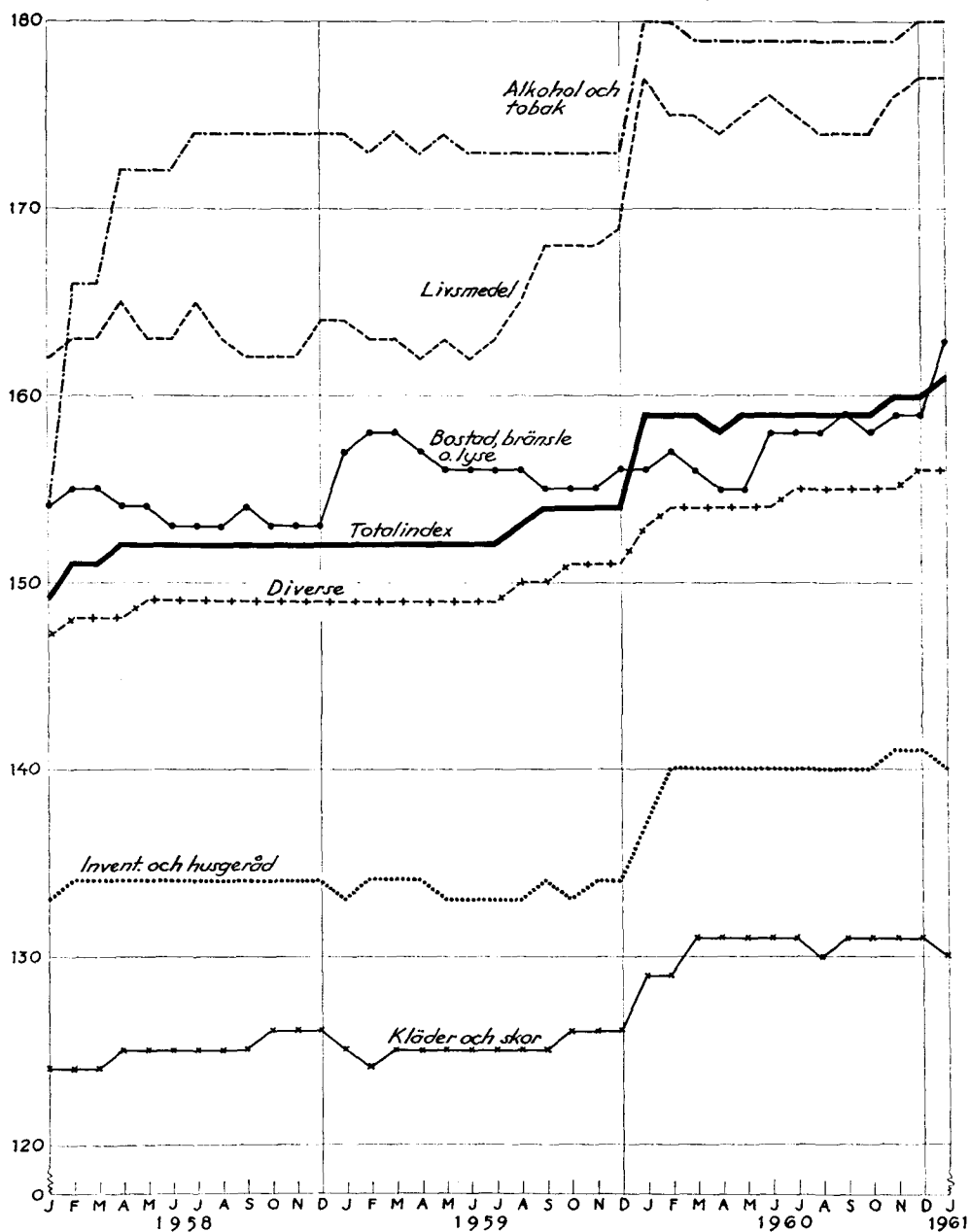
Prisutvecklingen under de tre senaste åren belyses av diagrammet. Av de sex

Tab 3. Indextal för olika delposter år 1960 och november 1960—januari 1961 samt talens procentuella förändringar december 1960—januari 1961

Huvudgrupper och undergrupper	Vägnings- tal 1961	Indextal (1949 = 100)				Pro- centuell förändring ¹ dec 1960— jan 1961
		1960	Nov 1960	Dec 1960	Jan 1961	
Livsmedel	298	175	176	177	177	0
Mjöl, gryn och bröd	38	177	180	180	181	0
Mejeriprodukter	51	169	169	171	172	+ 1
Matfett utom smör	8	131	130	129	130	+ 1
Ägg	10	134	137	130	135	+ 4
Kött	20	232	239	247	251	+ 1
Fläsk	20	217	234	231	231	0
Charkuterivaror och köttkonserver	20	182	192	192	193	0
Fisk och fiskkonserver	13	187	192	194	199	+ 1
Rotfrukter och grönsaker	13	214	187	187	179	— 6
Frukt och bär	26	146	137	140	138	— 2
Specerier	43	176	175	174	173	0
Läskedrycker och lättöl	8	162	163	165	165	0
Förtäring utom hemmet	28	208	212	212	214	+ 1
Alkoholhaltiga drycker och tobak	88	179	179	180	180	0
Spritdrycker och vin	45	218	218	218	217	—
Öl	10	150	150	152	152	0
Tobak	33	149	149	149	149	—
Bostad, bränsle och lyse	151	157	159	159	163	+ 2
Bostad utan bränsle och lyse	103	159	161	161	167	+ 2
Bränsle och lyse	48	153	153	153	154	+ 1
Kläder och skor	118	131	131	131	130	— 1
Kläder	98	127	128	127	126	— 1
Konfektion och skrädderiarbete	59	132	134	133	131	— 2
Underkläder och strumpor	15	97	97	97	97	0
Päls- och skinnvaror, huvudbona- der, handskar m m	10	122	121	122	121	0
Tyger, garner och sybehör	14	141	140	140	139	— 1
Skor	20	154	154	154	152	— 1
Inventarier och husgeråd	110	140	141	141	140	0
Möbler	13	145	147	147	147	—
Radio och musikinstrument	24	106	104	104	103	—
Armatur, husgeråd och verktyg	29	152	155	156	156	—
Hushållstextilier	18	134	135	135	135	0
Mopeder, cyklar, sportartiklar och leksaker	16	144	146	146	146	0
Personliga effekter	10	139	138	138	138	—
Diverse	235	155	155	156	156	0
Läkemedel och tandläkararvode	16	152	152	152	152	0
Kroppsvård	16	145	145	145	145	—
Rengöringsmedel och tvätt	11	103	103	103	103	—
Läsning och skrivmateriel	21	204	205	205	205	0
Post och tele	14	169	169	169	169	—
Nöjen och rekreation	21	157	159	159	159	—
Resor	35	156	157	161	163	+ 1
Motorfordon	80	147	147	147	147	0
Hemhjälp	8	199	202	207	210	—
Blommor m m	13	127	128	126	127	0
Totalindex	1 000	159	160	160	161	0

¹ Beräknad på indextal med två decimaler. Siffran 0 anger en förändring mindre än en halv procent.

KONSUMENTPRISINDEX ÅR 1949=100

huvudgrupperna av varor och tjänster i konsumentprisindex ligger indextalet för kläder och skor alltså lägst med index-
tal mellan 129 och 131 och därnäst kommer kurvan för inventarier och husgeråd
endast omkring 10 enheter högre. Ökningen under 3-årsperioden var vardera 5 % för dessa grupper. Den största stegringen sedan 1949 och även under tiden januari 1958—januari 1960 uppvisar gruppen alkoholhaltiga drycker och tobak, som under de senaste tre åren gått upp med 26 enheter eller 17 %, till största delen beroende på skattehöjningar. Därefter kommer livsmedel med en uppgång sedan januari 1958 av 15 indexen-

heter motsvarande 9 %. Ett medelläge intar kurvorna för bostad, bränsle och lyse samt diverse med en ökning på tre år av vardera 6 %. Vad slutligen totalindex beträffar visar den fr o m april 1958 t o m juli 1959 oförändrat index, varefter en mindre höjning inträffade mot slutet av 1959. Mellan december 1959 och januari 1960 stegrades sedan totalindex med drygt 3 % beroende på den sedan 1 januari införda omsättningsskatten. Därefter har uppgången under 1960 fram till januari 1961 varit relativt obetydlig. Den totala stegringen för totalindex sedan januari 1958 uppgår till 8 %.

Inga Tammelin

Sysselsättning inom industrin¹

Tab 1. Sysselsättning inom industrin november—december 1960

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Antal anställda arbetare (exkl permitterade)	Indextal för december 1960 (november 1960 = 100)					Antal övertidstimmor i % av samtliga arbetstimmor		Antal arbetare (%) frånvarande av personliga skäl	
		Antal anställda arbetare (exkl permitterade)			Antal i arbete varande arbetare	Antal arbetstimmor (inkl övertid)				
		Män	Kvinnor	S:a			nov 1960	dec 1960	nov 1960	dec 1960
Gruvindustri	5 653	99,2	..	99,2	97,1	91,4	2,4	2,3	8,6	10,5
Metall- och verkstadsindustri	205 522	100,2	99,1	100,1	99,0	98,4	3,3	3,1	8,3	9,3
Jord- och stenindustri	23 947	99,1	97,8	99,0	97,2	94,2	3,1	3,1	6,3	8,0
Träindustri	32 147	99,2	98,2	99,2	98,1	94,6	2,8	2,8	5,2	6,2
Massa- och pappersindustri	39 174	100,0	99,9	100,0	99,1	97,3	5,5	6,2	8,4	9,2
Grafisk industri	16 816	99,2	101,5	99,7	99,8	98,4	4,2	4,1	7,4	7,3
Livsmedelsindustri	28 209	99,2	93,1	97,2	96,2	96,9	3,7	4,6	7,5	8,5
Dryckesvaru- och tobaksindustri	5 636	107,4	99,2	104,8	104,5	110,6	2,5	4,7	8,6	8,8
Textil- och beklädnadsindustri	53 884	99,1	99,0	99,0	97,9	96,3	1,7	1,5	8,7	9,7
Läder-, hår- o gummivaruind	18 660	100,1	99,1	99,8	99,0	96,9	2,2	1,9	6,9	7,6
Kemisk och kemisk-teknisk ind	17 685	99,7	97,4	99,2	97,1	96,3	2,9	3,5	7,7	9,6
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	447 333	99,9	98,4	99,6	98,5	97,4	3,2	3,3	7,8	8,9
Statliga verkstäder m m	15 403	100,0	100,2	100,0	94,2	..	..	..	8,6	13,9

Tab 2. Indextal (uträknade enligt kedjemetod, december 1959 = 100) för antal anställda arbetare (exkl permitterade) november 1959—december 1960

	1959	1960											
	nov	jan	febr	mars	april	maj	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Gruvindustri	100,5	100,4	101,7	101,8	101,8	102,2	103,5	102,6	102,2	102,2	102,1	102,3	101,5
Metall- o verkstadsind	99,5	100,1	101,0	101,8	102,3	102,1	104,2	104,1	103,9	104,9	105,6	106,3	106,4
Jord- och stenindustri	101,3	97,4	98,4	99,4	101,2	102,9	105,3	104,9	104,0	104,0	103,9	104,0	103,0
Träindustri	100,8	100,0	101,8	104,2	108,2	109,2	112,3	112,6	109,4	108,5	108,5	106,1	105,3
Massa- och pappersind	100,1	100,0	100,5	101,4	102,0	102,4	105,9	107,1	104,2	103,3	103,1	102,9	102,9
Grafisk industri	100,2	98,8	98,3	98,4	98,2	97,8	100,0	100,2	100,4	101,8	102,3	102,8	102,5
Livsmedelsindustri	106,5	96,0	95,8	95,2	96,2	96,4	99,9	102,4	101,1	100,1	104,3	104,0	101,1
Dryckesvaru- och tobaksindustri	96,1	95,8	96,3	96,9	100,1	102,4	109,9	109,1	102,0	98,2	97,3	97,1	101,8
Textil- o beklädnadsind	100,0	100,2	101,5	101,5	100,8	99,9	100,0	98,6	99,8	101,4	101,7	101,7	100,7
Läder-, hår- o gummi- industri	100,3	99,7	99,8	100,7	100,2	99,4	99,5	98,6	98,8	98,9	99,4	99,0	98,8
Kemisk o kemisk-tekn industri	100,5	99,2	100,4	101,5	101,5	101,7	105,8	105,7	102,8	102,5	102,1	102,1	101,3
Samtl industrigrupper	100,3	99,5	100,4	101,2	101,9	101,9	104,1	104,1	103,3	103,7	104,3	104,4	104,0

¹ En redogörelse för uppläggnen av den i tab 1—3 redovisade statistiken och för de använda beräkningsmetoderna m m har lämnats i Sociala Meddelanden, Statistisk Information, april 1960 (s 93—95). Utförligare redogörelser återges dels i Meddelande från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik (adress Birger Jarls torg 14, Stockholm 2) och dels i Arbetsmarknadsstatistik, utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (adress Lindhagensgatan 74, Stockholm 12).

Tab 3. Antal i oktober—december 1960 under en vecka avgångna resp nyanställda arbetare samt antal arbetare med deltidsarbete resp korttidsarbete i procent av hela antalet arbetare, som varit i arbete under den redovisade avlöningsperioden

	Avgångna arbetare			Nyanställda arbetare			Deltidsarbete			Korttidsarbete		
	okt	nov	dec	okt	nov	dec	okt	nov	dec	okt	nov	dec
Gruvindustri	0,14	0,27	0,31	0,24	0,27	0,14	0,10	0,12	—	—	0,06	0,07
Metall- och verkstadsindustri	0,63	0,56	0,57	0,93	0,71	0,48	0,48	0,50	0,49	0,03	0,03	0,03
Jord- och stenindustri	0,55	0,49	0,56	0,59	0,79	0,41	1,85	2,13	1,68	0,39	0,36	0,86
Träindustri	0,72	0,87	0,67	0,53	0,52	0,42	0,88	0,80	0,85	0,03	0,07	0,36
Massa- och pappersindustri	0,47	0,37	0,44	0,47	0,49	0,26	1,08	1,11	1,16	0,04	0,04	0,05
Grafisk industri	0,74	0,46	0,89	0,78	0,66	0,43	2,01	1,83	2,19	0,09	0,09	0,06
Livsmedelsindustri	1,11	0,91	2,41	1,85	0,97	0,56	5,02	4,77	4,56	0,38	0,36	0,34
Dryckesvaru- och tobaksindustri	0,56	0,36	1,17	0,58	0,70	1,75	0,99	0,83	0,97	0,47	0,44	0,56
Textil- och beklädnadsindustri	0,66	0,63	0,77	0,91	0,73	0,30	7,51	7,78	7,63	0,47	0,44	0,42
Läder-, hår- och gummivaruindustri	0,83	0,51	0,63	0,90	0,56	0,43	3,61	4,42	3,62	0,03	0,02	0,02
Kemisk och kemisk-teknisk industri	0,82	0,71	0,58	0,80	0,62	0,56	1,51	1,50	1,78	0,01	0,01	0,01
Samtliga industrigrupper	0,67	0,59	0,73	0,88	0,68	0,45	2,01	2,02	2,01	0,13	0,13	0,18

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

Nr 4 • APRIL • 1961

KUNGL SOCIALSTYRELSEN • STOCKHOLM

SOCIALSTYRELSENS STATISTISKA AVDELNINGAR

Birger Jarls torg 14. Telefon: 22 12 00, rikssamtal 22 12 50

FJÄRDE BYRÅN (byrån för pris- och socialvårdsstatistik)

BYRÅCHEF

Erland v Hofsten 21 80 41

SOCIALVÅRDSSTATISTIK (barnavårdsstatistik, socialhjälpstatistik, nykterhetsvårdsstatistik, socialutgifter):

Förste aktuarierna Linnéa Jonsson och Britta Belo, aktuarie Marianne Elg samt amanuenserna Barbro Wängberg och Anita Lagerkvist

KONSUMENTPRISINDEX:

Förste aktuarierna Inga Tammelin (20 95 89) och Ejnar Olsson, amanuens Yngve Lindén samt kanslisten Ingrid Lindgren

FÖRFRÅGNINGAR OM INDEX:

Fröken Maja Gustafsson (22 12 00, ankn 96)

LEVNADSKOSTNADSUNDERSÖKNINGAR:

Vakant

KANSLI:

Fru Ulla Weise (22 12 04)

FEMTE BYRÅN (byrån för löne- och sysselsättningsstatistik)

BYRÅCHEF

Leif Björk 21 80 43

Förste aktuarie Roland v Euler

LÖNESTATISTIK FÖR ANSTÄLLDA INOM JORDBRUK, INDUSTRI, HANDEL, SAMFÄRDSEL, RESTAURANGER M M, STATISTIK RÖRANDE SYSSELSÄTTNING INOM INDUSTRI:

Förste aktuarierna Ingrid Dalén och Carl Y:son Hermelin, tf förste aktuarierna Thore Grönqvist och Dagmar Witkowsky-Johnsson, aktuarie Vera Katz

STATISTIK RÖRANDE OMSÄTTNINGEN I DETALJHANDEL:

Tf förste aktuarie Jonas Elmdahl

HÅLKORTSAVDELNINGEN:

Tf förste aktuarie Thore Grönqvist och förste maskinoperatör Elisabeth Hellström

KANSLI:

Fru Ann-Britt Gripenfors (22 12 05)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS

REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

ÅRGÅNG 1961 NR 4 · April

Innehåll

- 68 Statistisk Information, Periodiska översikter
- 69 Fosterbarns skol- och yrkesutbildning
- 79 Socialvårdens kostnader och finansiering år 1959
- 85 Nykterhetsvårdsklientelet under år 1959
- 95 Daghem, lekskolor och eftermiddagshem
- 97 Sysselsättning inom industrin
- 101 Konsumentprisindex för februari 1961
- 103 Summary

Contents

The National Social Welfare Board, Statistical Divisions

PERIODICAL SURVEYS

- 68 *Statistisk Information, Index*
- 69 *The school and vocational training of fosterchildren*
- 79 *The cost of social welfare and how it is financed during 1959*
- 85 *The clientele of the Temperance Boards during 1959*
- 95 *Day nurseries, nursery schools and after-noon-homes*
- 97 *Employment in mining and manufacturing*
- 101 *The consumer price index for Februar 1961*
- 103 *Summary*

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! Inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet och Statistisk Information tillsammans kr 26,— per år.

Redaktion: Birger Jarls torg 2, tel 22 12 00, ankn 40 (redaktionen personligen)

Vid återgivande av artiklar ur denna tidskrift skall källan anges. Socialstyrelsen ansvarar ej för åsikter som framförs i signerade artiklar.

STATISTISK INFORMATION

PERIODISKA ÖVERSIKTER

VARJE MÅNAD:

Konsumentprisindex
Sysselsättning inom industrin

VARJE KVARTAL:

Löneförhållandena för arbetare inom
industri 1961: mars
Omsättningen inom detaljhandel
m m 1961: febr
Uppgifter om bostadsbyggandet . . 1961: mars
Utlänningar i Sverige 1961: febr

VARJE ÅR:

Arvsfonden, allmänna 1960: dec
Barnavårdsnämndernas verksamhet . 1961: mars
Barnbidrag, allmänna 1961: mars
Bostadsbyggandet 1961: mars
Daghem, lekskolor och eftermiddagshem detta nr
Frånvarofrekvensen inom industrin . 1960: maj

Senast

Hemhjälp, social 1960: juli
Konsumentpriserna i Sverige och i
utlandet 1960: sept
Mödranhjälp 1960: sept
Nykterhetsnämndernas ingripanden.
Preliminär rapport 1960: juni
Nykterhetsnämndernas verksamhet . 1960: dec
Nykterhetsvårdsklientelet detta nr
Socialhjälp och barnavård till utlän-
ningar 1961: mars
Socialhjälp 1960: nov
Socialvårdens kostnader och finansie-
ring detta nr
Statens utgifter för sociala ändamål 1961: febr
Ungdomsvårdsskolorna 1960: maj
Vårdanstalt för alkoholmissbrukare,
intagna på 1960: nov
Ålderdomshem, statsbidrag till . . . 1960: juli
Ålderdomshemmen, antal platser och
vårdtagare m m 1960: mars

INDEX PERIODICAL SURVEYS

EVERY MONTH

The consumer price index
Employment in mining and manufacturing

EVERY QUARTER

Wages in industry 1961: March
Turnover in retail trade etc . . . 1961: Febr
Data on house production 1961: March
Aliens in Sweden 1961: Febr

EVERY YEAR

National General Inheritance Fund 1960: Dec
The work of the Child Welfare
Boards 1961: March
General children's allowances . . . 1961: March
Housing construction 1961: March
Day nurseries and nursery schools this issue
Absenteeism in industry 1960: May
National Home-Help Scheme . . . 1960: July

Most

recently in

Consumer prices in Sweden and
abroad 1960: Sept
Maternity assistance 1960: Sept
Cases of intervention by the Temp-
erance Boards
Preliminary report 1960: June
The work of the Temperance Boards 1960: Dec
The clientele of the Temperance
Boards this issue
Social assistance and child welfare
provided for aliens 1961: March
Social assistance 1960: Nov
The cost of social welfare and how
it is financed this issue
State expenditure for social purposes 1961: Febr
Approved schools 1960: May
Persons admitted into institutions
for inebriates 1960: Nov
State grants to homes for the aged 1960: July
The number of places in homes
for the aged and the number of
inmates, etc 1960: March

Fosterbarns skol- och yrkesutbildning

I det följande redogörs för en av socialstyrelsen utförd undersökning av skol- och yrkesutbildning samt vissa därmed sammanhängande faktorer för en årskull 16-åriga fosterbarn. Uppgifterna avser förhållandena under oktober månad 1958. Undersökningen har utförts av dåvarande amanuensen Bengt Sjöberg som också lett bearbetningen av materialet. Sedan han slutat sin anställning vid styrelsen, har författaren till denna artikel slutfört undersökningen.

Bakgrund och syfte. Fosterbarnen består som bekant av två huvudkategorier, nämligen dels barn som efter omhändertagande av barnavårdsnämnden placerats i enskilda hem, och dels barn som på enskilt initiativ — vanligen av modern — placerats i ett fosterhem. I fråga om båda dessa grupper av barn kan det befaras, att de i mindre utsträckning än andra barn kommer i åtnjutande av skolundervisning utöver det obligatoriska minimum.

För att hindra att fosterbarnen i detta hänseende blir eftersatta, uppmanas barnavårdsnämnderna att »verka för att fosterbarn erhåller den utbildning, som med hänsyn till barnets anlag och övriga omständigheter finnes lämplig» (1924 års Bvl 53 §). När det gäller omhändertagna barn finns vissa möjligheter att bevilja stipendier och studiebidrag, men beträffande ej omhändertagna fosterbarn finns en hel del övrigt att önska.

Målet är som nämnts att fosterbarn skall få samma utbildning som övriga barn. Någon egentlig statistik, som belyser i hur stor utsträckning fosterbarnen och därvid speciellt de ej omhändertagna fosterbarnen fått någon yrkesutbildning,

finns inte, bortsett från vissa uppgifter i en fosterbarnsundersökning som gjordes av Allmänna barnhuset 1952—53 och publicerades i Sociala Meddelanden 1956 nr 8 under rubriken »Hur går det för fosterbarnen?» Undersökningen omfattade ca 1 000 barn fördelade över hela landet och födda under åren 1921—34. Av de barn, om vilka uppgifter om utbildning lämnats (60 % av samtliga), uppgavs 29 % ha erhållit utbildning utöver folkskola.

Med anledning av bristen på tillfredsställande uppgifter om fosterbarnens utbildning framfördes under sommaren 1958 från Allmänna barnhuset, i vars verksamhet bland annat ingår att bidra till yrkesutbildningen för fosterbarn, önskemål om en statistisk undersökning av dessa spörsmål. I anledning av barnhusets förslag beslutade socialstyrelsen i oktober 1958 att en statistisk undersökning med huvudsakligt syfte att belysa fosterbarns skol- och yrkesutbildning skulle företas. Därutöver skulle även kostnaderna för yrkesutbildningen samt kommunernas ev stipendie- och bidragsverksamhet undersökas. Undersökningen, som begränsades till att omfatta endast en årsgrupp fosterbarn, skulle genomföras med barnavårdsnämndernas hjälp. Undersökningen skulle få karaktären av intervjuundersökning.

Undersökningens omfattning och materialet. Barnavårdsnämnderna lämnar årligen statistiska uppgifter till socialstyrelsen rörande alla fosterbarn under 16 år. Då barnen fyller 16 år upphör såväl tillsynen enligt de särskilda bestämmelserna om fosterbarnsvård som samhällsvården.

Vanligen upphör barnavårdsnämndernas kontakt med barnen samtidigt. Med anledning härav ansågs att äldre fosterbarn ej borde ingå i undersökningen. Det beslutades att undersökningen skulle omfatta alla barn som var eller varit fosterbarn under år 1958 och var födda år 1942.

Det slutliga undersökningsmaterialet överensstämmer ej fullt med vad ovan sagts. Av praktiska skäl måste urvalet göras på följande sätt: alla barn som enligt den till socialstyrelsen insända statistiska redogörelsen för år 1957 angetts både vara födda år 1942 och vårdade i enskilt hem skulle ingå i materialet. Undersökningsmaterialet kom på så sätt att omfatta drygt 2 600 fosterbarn. Hur dessa fördelade sig mellan landsbygd och städer framgår av efterföljande tablå. Att undersökningen ansetts böra omfatta ett så stort material berodde främst på kravet av att få så stor grupp »studerande», att variationerna i skol- och yrkesutbildningen för olika kategorier fosterbarn skulle kunna belysas.

	Omhändertagna barn placerade inom den omhändertagande kommunens område	Fosterbarn enl Bvl:s bestämmelser om fosterbarnsvård	Samtliga fosterbarn
Städer . . .	336	672	1 008
Landsbygd .	380	1 249	1 629
Summa	716	1 921	2 637

Som nämnts kom materialet ej att innehålla alla år 1942 födda barn som under någon del av år 1958 varit fosterbarn. Bortsett från brister i registret ingår inte heller av Stockholms stad omhändertagna barn utplacerade i annan kommun, enär dessa ej ingår i barnavårdsnämndernas register, och ej heller under år 1958 nyttillkomna fosterbarn. Däremot är medtagna alla de barn för vilka tillsynen eller fosterhemsvistelsen upphört redan under år 1957. Antalet

barn i de nämnda grupperna torde emellertid vara ringa.

Urvalet av fosterbarnen har gjorts på socialstyrelsen. För varje utvalt barn registrerades följande från barnavårdsnämndernas statistikblanketter hämtade identifieringsdata: det i 1957 års blankett angivna registreringsnumret på barnet, dess födelsedatum, kön och börd samt i förekommande fall även den paragraf enligt vilken barnet varit omhändertaget.

Blanketter och intervjuare. De båda kategorierna av fosterbarn, nämligen dels omhändertagna barn placerade i enskilt hem inom kommunen och dels fosterbarn enligt barnavårdslagens bestämmelser om fosterbarnsvård, redovisas i statistiken helt olika, varför två typer frågeblanketter måst utarbetas. Dessa, vilka dock i huvudsak är lika, omfattar följande huvuddata: fosterbarnens teoretiska skolutbildning, deras yrkesutbildning och kostnaderna för densamma samt vissa andra upplysningar, bland annat om barnets och fosterföräldrarnas sysselsättning och lön.

Frågeblanketterna, försedda med nämnda identifieringsdata, översändes till barnavårdsnämnderna i november 1958 med benägen anhållan om deras medverkan i undersökningen. Nämndernas uppgifter bestod dels i att identifiera barnet och dels i att införskaffa erforderliga uppgifter. Dessa, vilka avsåg förhållandena i oktober månad 1958, var huvudsakligen av den karaktären att de krävde aktiv medverkan av nämndernas personal, bland annat som intervjuare av barnen och deras fosterföräldrar. Om fosterbarnstillsynen, på grund av att barnet flyttat, överförts till annan barnavårdsnämnd skulle den nämnd till vilket barnet flyttat lämna de begärda uppgifterna.

Intervjuare och uppgiftslämnare har

till största delen varit barnavårdsnämndernas ordförande samt, särskilt på större orter, socialvårdsassistenter, barnavårdsmän m. fl. Totalt har dessa genomfört ca 2 500 intervjuer. Intervjuarna har ej specialutbildats för denna uppgift.

Definitioner. Hur barnens sysselsättningsgrupper definierats framgår av nedanstående sammanställning:

studerande

huvudsakligen heldagsstuderande, såväl i teoretiska skolor, t. ex. läroverk, som i yrkesskolor, inkl seminarier m m. Lärlingar och praktikanter ingår ej.

hantverkare

förutom rena hantverkare omfattar gruppen alla lärlingar och praktikanter, även om dessa senare ej direkt kan rubriceras som hantverkare.

jordbruksarbetare

förutom arbetare inom jordbruk med binärningar ingår även hemmabarn till fosterföräldrar hörande till nämnda kategori.

övriga arbetare

gruppen omfattar alla typer av industri- och grovarbetare; dock ej jordbruksarbetare.

biträden

alla typer av biträden, inkl expedit, samt alla grupper springpojkar. Hembiträden ingår emellertid ej.

hembiträden

kontorsanställda

inkl elever

övriga

gruppen består dels av sådana som ej uppgivit sysselsättning och dels av »hemmabarn» (exkl jordbrukares).

Den ovan definierade gruppen studerande innehåller studerande såväl från allmänbildande som yrkesutbildande skolor. För att mer i detalj få fosterbarnens utbildning belyst kommer i ett par senare avsnitt de studerande att delas upp

i sådana med teoretisk utbildning, dvs studerande vid folkskola, realskola, gymnasier samt folkhögskolor, och sådana med yrkesutbildning, dvs studerande vid verkstadsskolor eller andra yrkesutbildande skolor.

Bortfall. I efterföljande sammanställning redovisas materialets storlek samt omfattningen av bortfallet med fördelning på bortfallets orsaker.

	Antal	%
Utvalda fosterbarn	2 637	100
därav		
Genomförda och bearbetade intervjuer	2 428	92
Ej inkomna blanketter	77	3
Inkomna dubletter	47	3
Fel födelseår, ej enskilt hem m m	30	
Emigranter	15	2
Utflyttade, ej följda eller funna	15	
Annan orsak	25	

Det bearbetade materialet har på ett par punkter ej varit tillfredsställande ifyllt, nämligen beträffande frågorna om fosterföräldrarnas yrke och inkomster. I 13 % av fallen har ej angivits fosterföräldrarnas yrke och i 20 % har deras inkomstuppgifter utelämnats. Även beträffande de detaljerade frågorna om kostnaderna för yrkesutbildningen och vilka som bidragit till denna är svaren av synnerligen varierande värde. Av olika orsaker har ingen komplettering av de lämnade uppgifterna kunnat göras.

Undersökningsresultaten

Materialets sammansättning samt fosterhemmen. Innan fosterbarnens skol- och yrkesutbildning redovisas, skall först nämnas något om undersökningsmaterialets sammansättning samt om fosterhemmen. Här är ej meningen att ge en uttömmande beskrivning av fosterföräldrarna, vilket för övrigt ligger utanför denna undersöknings ram, utan blott ge några bak-

	Pojkar	Flickor	Summa	därav stude- rande	Antal år i foster- hem
Hela antalet fosterbarn	1 220	1 208	2 428	624	12,0
därav i %					
Omhändertagna för skyddsuppfostran	10	9	10	8)	10,8
Omhändertagna för samhällsvård	39	36	37	34)	
Ej omhändertagna	51	56	53	58	13,0

grundsdata för bedömandet av den utbildning fosterbarnen fått. I detta sammanhang kommer också vissa data för gruppen studerande att lämnas.

Av undersökningens fosterbarn var närmare hälften omhändertagna. Hur dessa fördelar sig mellan omhändertagandeparaagraferna 22 och 29 i 1924 års Bvl — skyddsuppfostran och samhällsvård — framgår av ovanstående tablå, liksom även den tid barnen genomsnittligt vistats i fosterhem.

Fosterbarnen i detta material var vid undersökningstillfället (i oktober 1958) mellan 15,8 och 16,8 år gamla. Detta betyder att, då barnen genomsnittligt vistats i fosterhem ca 12 år, majoriteten av barnen blivit utackorderade i fosterhem redan under de första levnadsåren. Av materialet framgår vidare att de som tillhör gruppen studerande ej skiljer sig från övriga fosterbarn vad beträffar längden av vistelsen i fosterhem.

Omkring 2/3 av de utvalda barnen vistades på landsbygden, enligt 1957 års statistiska redogörelse från vilken urvalet gjordes. Som jämförelse kan nämnas att blott omkring hälften av befolkningen bor på landsbygden. Av efterföljande tablå framgår för övrigt att ca 1/4 av fosterfäderna var sysselsatta inom jord- och skogsbruket. Pensionärer som fortfarande brukar sin jord har förts till jordbrukarna.

Ca 18 % av fosterfäderna har klassificerats som pensionärer eller avlidna, medan i ca 17 % av fallen yrke eller sysselsättning ej angivits. Det förhållandet att

så många av fosterföräldrarna är pensionärer eller döda förklaras av att barnens mor- och farföräldrar i stor utsträckning får ta hand om sina barnbarn.

Fosterfädernas yrkesgrupp i oktober 1958	Om- hän- dert i %	Ej om- hän- dert i %	Stu- de- rande i %
Akademiker, kontorsanställda	6	11	15
Jordbrukare och jordbruksarb	26	22	18
Övriga arbetare	27	28	29
Folkpensionärer, döda	17	19	20
Uppgift saknas	15	20	20
Samtliga	100	100	100

Fosterföräldrarnas inkomster syns ej ligga lägre än vad folk i allmänhet tjänar. Enligt SOS-publikationen Skattetaxeringarna, taxeringsåret 1958 (avser inkomsten under 1957) framgår att den sammanräknade nettoinkomsten (om samtaxerade räknas som en inkomsttagare) var 8 656 kr för inkomsttagare på landsbygden och 12 172 kr för inkomsttagare i städerna. Enligt undersökningen var motsvarande inkomster för fosterföräldrarna år 1957 9 200 kr på landsbygden och 11 900 kr i städerna, vilket framgår av efterföljande tablå.

	Sammanräknad nettoinkomst för fosterföräldrarna, kr	
	Städer	Lands- kom- muner
Pojkar, omhändertagna barn	11 050	8 530
ej omhändertagna	13 080	9 520
Flickor, omhändertagna barn	10 480	9 050
ej omhändertagna	12 890	9 680
Samtliga fosterbarn	11 870	9 190
därav		
studerande	13 480	10 940

Av tabblån framgår dessutom att de studerandes fosterföräldrar har en inkomst som ligger drygt 1 500 kr över genomsnittet för samtliga fosterbarn.

Av materialet framgår vidare att en stor del av barnen vistas hos nära släktingar. Av de ej omhändertagna barnen syns drygt 60 % ha vuxit upp hos släktingar — mor- eller farföräldrar, syskon eller de egna föräldrarnas syskon — medan blott 1/4 av de omhändertagna uppfostrats hos nära anförvanter. De studerande fosterbarnen bor ej i större utsträckning hos sina släktingar än andra fosterbarn. Beträffande barnantalet hos fosterföräldrarna framgår att 3/4 ej hade några barn utöver fosterbarnet. Barnlöshet förelåg i något större utsträckning i hem som vårdat ej omhändertagna barn än i hem med omhändertagna barn. Vid undersökningstillfället vistades för övrigt över 75 % av ungdomarna fortfarande i fosterföräldrahemmet. Endast 9 % hade återvänt till endera eller båda föräldrarna. De presenterade siffrorna gäller i stort även för gruppen studerande.

Fosterbarnens sysselsättning och ev tidigare erhållen utbildning. I detta avsnitt

skall ges en översikt av barnens sysselsättning vid undersökningstillfället i oktober 1958. Av tabell A framgår därvid att i runt tal 1/4 av ungdomarna tillhörde gruppen studerande. Andelen var 32 % i städerna och 22 % på landsbygden. En mer ingående analys av denna grupp fosterbarn kommer i följande avsnitt.

En de studerande närstående grupp är praktikanter och lärlingar, vilka ingår i gruppen hantverkare. Här fanns ca 20 % av pojkarna och 4 % av flickorna. I övrigt syns bland landsbygdens pojkar jordbruksarbetarna — inkl hemmabarn till jordbrukare — vara en stor grupp. Återstående hemmabarn finns redovisade under gruppen övriga. Bland flickorna syns däremot hembiträderna vara den största gruppen med ca 21 % av samtliga flickor. Att gruppen övriga är så stor bland flickorna syns bero på att dessa ofta stannar kvar i fosterhemmet som hemhjälp och ej går ut i förvärvslivet.

Hur ter sig nu fosterbarnens fördelning efter sysselsättning i jämförelse med 16-åringarnas sysselsättningsstatus i allmänhet? Som jämförelsematerial har använts ett av arbetsmarknadsstyrelsen insamlat postundersökningsmaterial, i vilket efter-

Tab A. Fosterbarnen fördelade efter vidtagna åtgärder samt sysselsättning (oktober 1958)

	Pojkar				Flickor			
	Ej omhändertagna	Omhändertagna för		Samliga pojkar	Ej omhändertagna	Omhändertagna för		Samliga flickor
		samhällsvård	skydds- uppfostran			samhällsvård	skydds- uppfostran	
Samtliga	619	485	116	1 220	673	431	104	1 208
därav i %								
Studerande	25	24	24	25	31	22	24	27
Hantverkare	20	17	16	18	5	5	5	5
Arbetare	16	14	7	14	6	6	7	6
Jordbruksarbetare	16	16	24	17	6	7	8	6
Biträden	14	16	9	14	15	15	3	14
Hembiträden	—	—	—	—	18	24	22	21
Kontorsanställda	3	3	3	3	7	9	5	8
Övriga	6	9	17	8	12	13	27	14

Tab B. Barn födda 1942 fördelade efter sysselsättning

	Arbetsmarknadsstyrelsens postundersökningsmaterial (april 1959)				Samtliga fosterbarn (oktober 1958)			
	Pojkar		Flickor		Pojkar		Flickor	
	Städer	Landsbygd	Städer	Landsbygd	Städer	Landsbygd	Städer	Landsbygd
Samtliga	346	411	279	329	399	821	438	770
därav i %								
Studerande	45	31	56	40	31	22	34	23
Hantverkare	23	16	6	10	22	17	7	3
Arbetare	8	13	3	5	11	16	8	5
Jordbruksarbetare	1	23	—	2	3	23	0	10
Biträden	16	10	16	16	19	13	14	14
Hembiträden	—	—	5	12	—	—	12	26
Kontorsanställda	7	3	11	7	7	2	12	6
Övriga	1	3	3	8	9	8	13	15

frågades yrke eller sysselsättning en viss vecka i april 1959. Ur detta material har urplockats alla 16-åringar (födda 1942), vilka fördelats efter fosterbarnsundersökningens sysselsättningsnormer.

Framförallt framgår — se tab B — att gruppen studerande är väsentligt lägre i fosterbarnsmaterialet än i normalpopulationen och att antalet barn med okänt yrke (hemmabarn) är högre bland fosterbarnen än i normalpopulationen. Beträffande övriga sysselsättningsgrupper syns däremot fosterbarnen fördela sig på samma sätt som barnen i normalpopulationen.

Av intresse att veta är även om det föreligger några skillnader i utbildningen mellan olika kategorier fosterbarn. Att så ej är fallet framgår för övrigt av tab A. Enda större skillnaden i sysselsättningshänseende mellan de tre kategorierna syns vara att bland de skyddsuppfostrade barnen andelen biträden är lägre än i de två andra kategorierna, medan i stället gruppen övriga är högre.

Av ovanstående framgick att ca 1/4 av fosterbarnen var studerande i oktober 1958. En del barn hade emellertid re-

dan då avslutat sin utbildning. Realexamen uppger sig 28 ungdomar ha avlagt, medan 161 (7 %) uppgivit att de avslutat lägre påbyggnadsstudier eller avbrutit realskoleutbildning. Härutöver anger 72 ungdomar att de fullföljt eller avbrutit viss yrkesutbildning, samt 30 att de har genomgått vissa aftonkurser.

I det föregående har konstaterats att andelen fosterbarn som vid en viss tidpunkt bedriver studier är lägre än bland barn i allmänhet. Hur fosterbarnen fördelar sig efter olika studieinriktning framgår av tab C.

Medan flickorna syns vara mer inriktade på allmänbildande utbildning — ca 2/3 av flickorna gick i realskola — syns pojkarna ha varit mer inriktade på yrkesutbildande studier. Praktiskt taget hälften av pojkarna studerade vid centrala verkstadsskolor, kommunala eller enskilda yrkesskolor eller andra yrkesutbildande skolor.

Hur dessa uppgifter ställer sig vid en jämförelse med samtliga 16-åringars studieinriktning är i stort sett omöjligt att säga av brist på jämförelsesiffror. Statistiska centralbyrån har dock gjort viss

Tab C. Fosterbarn fördelade efter skol- och yrkesutbildning (oktober 1958)

	Pojkarn						Flickor					
	Stä- der	Lands- bygd	Till- hopa	därav			Stä- der	Lands- bygd	Till- hopa	därav		
				omht f skyddsu	omht f samhv	ej omht				omht f skyddsu	omht f samhv	ej omht
Samtliga	122	170	300	28	117	155	149	175	324	26	92	206
Enhetsskola	3	6	9	2	3	4	8	10	18	—	7	11
Realskola	49	60	109	2	34	73	82	125	207	13	55	139
Gymnasium	11	9	20	1	7	12	22	10	32	1	6	25
Folkhögskola	2	9	11	2	7	2	6	4	10	3	1	6
Verkstadsskola	17	43	60	11	18	31	25	21	46	4	22	20
Yrkesskola	36	42	78	5	44	29						
Annan yrkesutb.skola	4	9	13	5	4	4	6	5	11	5	1	5

elevstatistik under höstterminen 1959 och uppskattar andelen 16-åringar (pojkar och flickor tillsammans) som går i gymnasium, real- och flickskolor till 35 %. I fosterbarnsundersökningen var motsvarande siffra 15 %. Jämför man dessa siffror med hela andelen studerande i respektive population, 42 % och 25 %, kan man konstatera att omkring 7 % av alla 16-åringar undergår praktisk utbildning mot 10 % av fosterbarnen.

Vid en jämförelse mellan omhändertagna och ej omhändertagna fosterbarn kan man beträffande studieinriktning se, att den största skillnaden föreligger i fråga om realskoleutbildning. Betydligt fler av de ej omhändertagna än av de omhändertagna går i realskola. Detta gäller både pojkar och flickor. Skillnaden är statistiskt säkerställd. Även i fråga om gymnasieutbildning råder samma tendens. Här rör det sig dock om mycket små grupper. Den enda skolform, inom vilken större andel av de omhändertagna än av de ej omhändertagna barnen finns, är yrkesskolan. Även här är skillnaden statistiskt säkerställd. Detta gäller speciellt pojkarna.

I detta sammanhang skall även lämnas några uppgifter över den vidareutbildning ungdomarna tänkt sig, vilken helt

naturligt ej alltid är så lätt att ange. I efterföljande tablå redovisas den ytterligare utbildning ungdomarna tänkt sig.

	Pojkar	Flickor
Antal fosterbarn	1 220	1 208
därav i % med planerad utbildning		
Realskola, folkhögskola, seminarier	6	23
Gymnasier och högre utbildning	5	3
Yrkesutbildning av annat slag	13	7
Ingen vidare utbildning . .	76	67

Flickornas planer för framtiden skiljer sig tydligen från pojkarnas. Det är betydligt vanligare att flickor tänker fortsätta till realskola, folkhögskola eller seminarium och ovanligare att flickor inte planerar någon vidareutbildning. Skillnaderna mellan flickor och pojkar är i dessa båda avseenden statistiskt säkerställda.

Av materialet framgår vidare att ca 40 % av hembiträderna önskade vidareutbilda sig vid folkhögskolor, barn- eller sjuksköterskeskolor, men även jordbruksarbetarna har i stor utsträckning angivit att de önskar vidareutbildning — främst på folkhögskolor. Yrkesutbildning utöver den de har — inklusive aftonskoleutbildning — syns i främsta hand de kontors-

anställda vilja ha. Bland arbetarna angav 83 %, att de ej planerade någon ytterligare utbildning.

Barnavårdsnämndens anslag till yrkesutbildning. I undersökningen ingick även en fråga om barnavårdsnämnderna disponerade över några särskilda anslag för yrkesutbildning. Av de barnavårdsnämnder som omfattades av undersökningen hade 26 % angivit att de hade egna anslag eller kunde få anslag från andra. I efterföljande tablå redovisas hur kommunerna fördelar sig efter typ av anslag.

	Antal kommuner fördelade efter anslagstyp		
	Städer	Landskommuner	Tillhoppa
Bvn med eget anslag . . .	51	116	167
» som kan få medel från andra	2	17	19
Ej besvarat frågan	10	58	68
Har inget anslag	48	456	504
Summa	111	647	758

Av tablå framgår att städerna har anslag till yrkesutbildning i högre grad än landskommunerna. Det bör emellertid påpekas att i ca 1/3 av fallen anslag endast utgår till omhändertagna barn. De ej omhändertagna fosterbarnen, vilka utgör hälften av alla fosterbarn, saknar således i många fall helt möjlighet att genom barnavårdsnämnden få bidrag till utbildning. I en del fall är det å andra sidan bestämt, att bidragen skall gå till fosterbarns yrkesutbildning — ofta först sedan barnen fyllt 16 år. Beträffande övriga

principer för beviljande av anslag kan sägas, att oberoende om bidragen är av engångstyp eller periodiska, en prövning sker; vanligen bedöms både den sökandes anslag för studier eller yrkesutbildning och fosterföräldrarnas ekonomi. Beloppens storlek syns variera; stipendiebeloppen syns ligga mellan 20 kr/mån och 500 kr/år.

Fosterbarn med studiekostnader. Av de över 600 fosterbarn som i oktober månad gick i skola av något slag har 293 uppgivits ha särskilda kostnader i samband med studierna. Dessa kostnader har dels bestått av termins- eller kursavgifter, skolböcker, verktyg, skyddskläder, resor till och från skolan m m samt kostnader för inackordering och mat utom fosterhemmet. Hur dessa kostnader fördelar sig på omhändertagna och ej omhändertagna barn samt vilka som bestridit kostnaderna framgår av tab D. Ett barn kan givetvis erhålla bidrag till studier från flera personer eller institutioner, vilket också är det vanligaste. Hälften av barnen fick ekonomisk hjälp till studierna av fosterföräldrarna som var den i särklass största gruppen bland bidragsgivarna. Inom gruppen »annat sätt» består hälften av fallen av barnen själva. Det är sådana barn som jämsides med förvärvsarbete går i aftonskola.

Uppgift om kostnadernas och bidragens storlek infordrades också men var så ofullständiga att de ej gått att bearbeta.

Tab D. Fosterbarn med studiekostnader fördelade efter åtgärder (oktober 1958)

	Antal barn	Kostnader för		Kostnaderna har bestridits av						
		studier	inackordering	barnets fader	barnets moder	fosterföräldrar	bvn	annat komm organ	statlig studiehjälp	annat sätt
Omhändertagna	86	74	39	7	1	29	35	18	32	21
Ej omhändertagna . . .	207	179	73	24	24	118	30	31	66	40
Summa	293	253	112	31	25	147	65	49	98	61

Tab E. Genomsnittlig kontantlön per månad för fosterbarn (oktober 1958)

	Pojkar				Flickor				Andel fosterbarn med lön i % av samtliga	
	Städer		Landsbygd		Städer		Landsbygd		Städer	Landsbygd
	lön per mån, kr	antal barn	lön per mån, kr	antal barn	lön per mån, kr	antal barn	lön per mån, kr	antal barn		
Samtliga	334	236	323	467	289	229	238	362	56	52
Studerande	263	13	328	19	(324)	5	(180)	4	7	7
Praktikanter, hantverkare	311	74	315	125	209	29	188	17	89	89
Industri- och gruvarbetare	387	43	402	111	382	34	372	37	96	87
Jordbruksarbetare	(244)	9	260	100	(125)	1	245	12	67	42
Biträden, springpojkar	335	70	308	91	290	60	262	96	95	90
Hembiträden	—	—	—	—	172	41	163	146	79	74
Kontorsanställda	389	22	309	12	369	50	363	41	95	93
Hemmabarn, okänt yrke	(288	5	(321)	9	(242)	9	(242)	9	16	10

Barnens löner. I samband med frågan om fosterbarnens sysselsättning i oktober 1958 skulle även uppgift lämnas om barnen hade någon inkomst av förvärvsarbete. Omkring hälften av barnen uppgavs ha kontantlön. Medellönen samt antalet barn inom varje kategori framgår av tab E. Hembiträden och jordbruksarbetare har i många fall fritt vivre utöver kontantlönen, varför de i tabellen angivna beloppen för dessa kategorier är lägre än de verkliga löneförmånerna. Någon jämförelse mellan fosterbarnens löner och övriga barns löner har ej kunnat göras, då de enda siffror som finns tillgängliga gäller samtliga inkomsttagare under 19 år. Denna grupp omfattar ej heller personer med en årsinkomst understigande 1 200 kr och man kan anta att många ungdomar i de yngre tonåren endast arbetar sporadiskt och därför ej kommer upp till en årsinkomst som överstiger 1 200 kr.

Sammanfattning. Undersökningens syfte var att belysa fosterbarnens skol- och yrkesutbildning samt om möjligt jämföra

den med övriga barns utbildning. Vidare önskade man få veta något om kostnaderna i samband med fosterbarnens utbildning samt vem som betalade dem.

Omkring en fjärdedel av fosterbarnen var under oktober månad sysselsatta med studier — huvudsakligen på heltid. Enligt arbetsmarknadsstyrelsens postundersökning kan drygt 40 % av alla 16-åringar betecknas som studerande. Tydligt är det en mindre andel av fosterbarnen som studerar än av barnen i normalpopulationen. Detta gäller enbart inom de allmänbildande skolorna medan de däremot inom den praktiska utbildningen tycks vara väl i nivå med samtliga barn. Emellertid är det både bland fosterbarnen och inom totalpopulationen skillnad på andelen studerande 16-åringar på landsbygden och i städerna. Andelen studerande på landsbygden är betydligt lägre än i städerna. Om man tar hänsyn till att 2/3 av fosterbarnen är placerade på landsbygden mot 1/2 av totalpopulationen blir skillnaden mellan fosterbarnen och övriga barn i samma miljö ej så stor. Att fosterbarnen dock genom-

snittligt är så pass kraftigt underrepresenterade bland de studerande barnen är tydligen en konsekvens av att man i stor utsträckning placerar fosterbarn på landsbygden.

Av de studerande fosterbarnen uppgavs hälften, ca 300, ha särskilda kostnader i samband med studierna. Betraktar man barnavårdsnämndernas möjligheter att lämna ekonomisk hjälp till dessa barns utbildning tycks de vara ganska små. Omkring hälften av städerna och endast 1/5 av landskommunerna uppgav att de har egna anslag eller kan få medel

av andra. Detta visar sig givetvis i fråga om vem som bestrider studiekostnaderna för fosterbarnen. Barnavårdsnämnderna uppges som bidragsgivare i drygt en femtedel av fallen, medan fosterföräldrarna lämnar ekonomisk hjälp till hälften av barnen. I detta sammanhang kan nämnas att den genomsnittliga vårdavgiften för samtliga fosterbarn med avgift under 1958 var ca 80 kr per månad. Den faktiska kostnaden enbart för mat och kläder för en 16-åring kan uppskattas till inemot det tredubbla.

Marianne Elg

Socialvårdens kostnader och finansiering år 1959

Socialvårdens kostnader. En översikt av utgifterna för olika sociala ändamål i Sverige under 1959 lämnas i tab 1. Sammanställningen är uppgjord i enlighet med de principer som uppdragits av en nordisk expertkommitté.¹

Översikten omfattar utgifterna för de fyra socialförsäkringsgrenarna, nämligen sjukförsäkringen, olycksfallsförsäkringen, arbetslöshetsförsäkringen och folkpensioneringen, varjämte redovisas den huvudsakliga delen av de statliga och kommunala utgifterna (inkl landstingens) till sociala välfärdsanordningar. De medtagna utgiftsändamålen framgår av den specifikation som lämnas i tabellens förspalt.

De skilda verksamhetsgrenarna har i tab 1 uppdelats på olika huvudgrupper efter de väsentligaste anledningarna till behovet av stöd eller hjälp. Efter de fyra huvudgrupperna sjukdom (I), olycksfall i arbete (II), arbetslöshet (III), ålderdom och invaliditet (IV) har införts en särskild grupp för de familjesociala åtgärderna (V). För sistnämnda grupp är motiven av befolkningspolitisk natur, men verkningarna av samma art som inom den allmänna hjälpverksamheten. Därefter följer en grupp (VI) för den allmänna socialhjälp (fattigvården). Även bland kostnaderna för försvaret ingår stora utgifter av social karaktär. Störst av dessa är ersättningarna till de inkallades familjer (familjebidrag); dessa har emellertid ej medtagits här, då de mer kan betraktas som lön till de inkallade. Däremot har medtagits olycksfallsförsäk-

ringens kostnader för personskador vid militär- och krigsolyckor (VII). De sociala ämbetsverkens förvaltningskostnader redovisas nederst i tabellen. En uppdelning på olika socialvårdsgrenar är här svår att göra, enär resp myndigheter ofta handlägger flera olika sociala verksamhetsgrenar. De lokala socialvårdsorganens förvaltningskostnader däremot ingår i utgifterna för den förvaltningsgren som utgör deras huvudsakliga verksamhetsområde.

Inom varje utgiftsgrupp redovisas såväl statens och kommunernas utgifter till resp förvaltningsgrenar som de avgifter och premier som arbetsgivare och befolkning erlägger. För arbetsgivarnas del är dock endast medräknade deras författningensenliga bidrag. Däremot har deras frivilliga eller avtalsenliga bidrag till sociala ändamål utelämnats. I fråga om den enskilda hjälpverksamhet, som på olika områden bedrivs av bl a föreningar och stiftelser, redovisas inga andra kostnader än de offentliga bidrag, som eventuellt lämnats. I redovisningen ingår också ränte- och andra inkomster, som socialförsäkringsorganen har av fonder o dyl.

Utgiftsbeloppen är redovisade netto, vilket innebär att inkomster i form av ersättningar från de hjälpta frånräknats. Beträffande anstalterna innefattar utgiftsbeloppen icke deras anläggningskostnader utan endast kostnaderna för driften.

Tab 1 belyser såväl kostnaderna för dem som lämnat ekonomiska bidrag som värdet för mottagaren av erhållen hjälp. I kol 2—6 anges de belopp som social-

¹ Senaste publikation Nordisk statistisk skriftserie nr 6. Statistikk vedrørende den sociale lovgivning i de nordiske land, Oslo 1959.

Tab 1. Utgifter för sociala ändamål, i tusental kr, under år 1959

Utgiftsändamål	Utgifter täckta genom tillskott från					In- komster av fonder (netto)	Över- föring från (+) till (-) fond	Summa sociala utgifter (inkl adm)
	staten	kommun- er och lands- ting	arbets- givare	befolk- ning	summa			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Sjukdom	705 207	1 051 479	302 744	533 097	2 592 527	11 024	- 52 967	2 550 584
Sjukförsäkring och mot- svarande hjälp	256 880	—	302 744	533 097	1 092 721	11 024	- 52 967	1 050 778
Allmän hälso- och sjuk- vård, sjukhusväsendet, barnmorskväsendet . .	414 427	950 339	—	—	1 364 766	—	—	1 364 766
Sinnesslövärd	23 120	38 250	—	—	61 370	—	—	61 370
Folk tandvård	10 780	62 890	—	—	73 670	—	—	73 670
II. Olycksfall i arbete och arbetarskydd	8 721	—	105 212	—	113 933	24 445	- 45 496	92 882
Yrkesskadeförsäkring . .	4 341	—	105 212	—	109 553	24 445	- 45 496	88 502
Arbetarskydd	4 380	—	—	—	4 380	—	—	4 380
III. Arbetslöshet	234 212	18 100	—	59 189	311 501	10 326	- 9 668	312 159
Arbetslöshetsförsäkring och -understöd	87 394	4 072	—	59 189	150 655	10 326	- 9 668	151 313
Arbetsförmedling och yrkesvägledning . . .	35 878	—	—	—	35 878	—	—	35 878
Omskolning av arbets- lösa m m	15 551	—	—	—	15 551	—	—	15 551
Offentliga arbeten . . .	95 389	14 028	—	—	109 417	—	—	109 417
IV. Ålderdom, invaliditet m m	1 361 171	451 364	—	641 252	2 453 787	54 558	—	2 508 345
Ålders- och invalidpen- sioner	1 319 339	335 427	—	641 252	2 296 018	54 558	—	2 350 576
Vård av vanföra	30 761	9 646	—	—	40 407	—	—	40 407
Ålderdomshem	154	106 291	—	—	106 445	—	—	106 445
Pensionärshem	10 917	..	—	—	10 917	—	—	10 917
V. Familjer med barn . .	1 028 346	307 695	—	—	1 336 041	—	—	1 336 041
Mödra- och spädbarns- vård	14 933	6 880	—	—	21 813	—	—	21 813
Allmänna barnbidrag . .	734 748	—	—	—	734 748	—	—	734 748
Särskilda barnbidrag . .	8 285	7 470	—	—	15 755	—	—	15 755
Bidragsförskott	16 594	7 685	—	—	24 279	—	—	24 279
Offentlig barnavård . . .	22 865	114 785	—	—	137 650	—	—	137 650
Skolmåltider	21 716	133 284	—	—	155 000	—	—	155 000
Skolhälsovård ¹	..	..	—	—	..	—	—	..
Hemhjälpverksamhet . .	4 593	36 302	—	—	40 895	—	—	40 895
Omkostnader vid bo- sättningslån	502	—	—	—	502	—	—	502
Hysesrabatter till barn- rika familjer	111 953	..	—	—	111 953	—	—	111 953
Annat	92 157	1 289	—	—	93 446	—	—	93 446
VI. Allmän och ospecifice- rad hjälp (socialhjälp)	11 000	138 571	—	—	149 571	—	—	149 571
VII. Utg f personskador vid militär- o krigsolyckor	12 731	—	—	—	12 731	—	—	12 731
Summa I—VII	3 361 388	1 967 209	407 956	1 233 538	6 970 091	100 353	- 108 131	6 962 313
Centrala administra- tionsutgifter	67 307	—	3 428	—	70 735	—	—	70 735
Tillsammans	3 428 695	1 967 209	411 384	1 233 538	7 040 826	100 353	- 108 131	7 033 048

¹ Kostnaderna för skolhälsovård ingår under I i allmän hälso- och sjukvård.

	Socialutgifter					
	1950	1952	1954	1956	1958	1959
I. Sjukdom	728	1 068	1 183	1 986	2 484	2 592
II. Olycksfall i arbete	130	157	146	132	122	114
III. Arbetslöshet m m	75	76	130	158	187	311
IV. Ålderdom, invaliditet	864	1 131	1 562	¹ 1 901	2 307	2 454
V. Familjer med barn	655	803	910	1 002	1 291	1 336
VI. Allmän socialhjälp	125	160	188	¹ 115	146	150
VII. Personskador vid militär- och krigsolyckor	12	12	14	14	14	13
Summa I—VII	2 589	3 407	4 133	5 308	6 551	6 970
Centrala förvaltningskostnader	33	45	50	56	65	71
Barnavdrag vid beskattning	46	—	—	—	—	—
Summa socialutgifter	2 668	3 452	4 183	5 364	6 616	7 041
I % av nettonationalinkomsten	10,6	10,2	11,5	12,6	14,0	14,0

¹ Driftkostnaderna vid ålderdomshemmen, som fr o m 1956 ingår under IV (se tab 1), har tidigare redovisats under VI.

vården erhållit av skattemedel från staten (kol 2), av kommuner och landsting (kol 3), i form av avgifter från arbetsgivare (kol 4) och från enskilda försäkringstagare (kol 5). Ökas summan av dessa bidrag (kol 6) med ränte- och andra inkomster som socialförsäkringsorganen har av fonder o dyl (kol 7) och minskas med de belopp som deras organ överfört till fonder (kol 8), får man fram de belopp som under året utbetalts i sociala utgifter och tjänster (kol 9).

De totala socialutgifterna uppgick år 1959 till 7 040,8 milj kr. Detta innebär en ökning sedan 1958 med 424,6 milj kr (från 6 616,2) eller med 6 %.

De mest kostnadskrävande sociala verksamhetsgrenarna är försörjningen av åldringar och invalider samt den allmänna hälso- och sjukvården. Efter dessa båda grenar kommer de barna- och familjevårdande åtgärderna; här är de allmänna barnbidragen den största posten.

Utbyggnaden av socialvården har under senare år varit inriktad på en utbyggnad av socialförsäkringarna. Deras betydelse har också efter hand ökat alltmåra. De sammanlagda kostnaderna för de fyra socialförsäkringsgrenarna, sjukförsäkringen, yrkesskadeförsäkringen, ar-

betslöshetsförsäkringen samt folkpensioneringen, uppgick år 1959 till 3 643 milj kr eller 52 % av de totala socialutgifterna.

En översikt av socialutgifternas storlek (i milj kr) för de olika huvudgrupperna av utgiftsändamål under de senaste åren lämnas i ovanstående sammanställning.

Vid jämförelse med tidigare år måste givetvis hänsyn tas till penningvärdets förändringar. Sätter man utgifterna i relation till nettonationalinkomsten, som skett på sista raden i tablån, får man ett av penningvärdets och försörjningslägets förändringar oberoende mått på socialpolitikens omfattning under olika år. År 1959 utgjorde socialutgifterna ca 14 % av nationalinkomsten, dvs samma som ett år tidigare mot 12,6 % år 1956. Åren 1950—1954 var motsvarande tal 10,6—11,5 % samt år 1939 ca 7 %. I medeltal uppgick socialutgifterna år 1959 till 945 kr per invånare (892 kr ett år tidigare). För en familj om två vuxna och två barn utgör detta ca 3 750 kr.

Socialutgifternas finansiering. Kostnaderna för socialvården bestrids huvudsakligen av stat, landsting och primärkommuner genom skattemedel. Av de totala so-

Tab 2. Kostnadsfördelningen inom de fyra socialförsäkringsgrenarna 1959

Inkomstslag	Sjukförsäkringen	Yrkes-skade-försäkringen ¹	Arbets-löshets-försäkringen	Folk-pen-sione-ringen	Sjukförsäkringen	Yrkes-skade-försäkringen	Arbets-löshets-försäkringen	Folk-pen-sione-ringen
	1 000-tal kr				Fördelning i %			
Statsbidrag	256 880	4 341	85 569	1 319 339	23,3	3,2	55,2	56,1
Kommunbidrag	—	—	—	335 427	—	—	—	14,3
Arbetsgivarbidrag	302 744	108 640	—	—	27,4	79,0	—	—
Försäkrades avgifter	533 097	—	59 189	641 252	48,3	—	38,2	27,3
Övriga inkomster (räntor o dyl)	11 024	24 445	10 326	54 558	1,0	17,8	6,6	2,3
Summa	1 103 745	137 426	155 084	2 350 576	100	100	100	100

¹ Inkl arbetsgivarnas förvaltningsbidrag

cialutgifterna under 1959, 7 041 milj kr, kom 49 % på staten (3 429 milj kr), och 28 % på primärkommuner och landsting (1 967 milj kr). Resten utgjordes av avgifter till socialförsäkringsorganen, nämligen 6 % av arbetsgivarnas avgifter till sjuk- och olycksfallsförsäkringarna (411 milj kr) och sammanlagt 17 % av de försäkrades avgifter till sjukförsäkringen (533 milj kr), arbetslöshetsförsäkringen (59 milj kr) och folkpensioneringen (641 milj kr). Sedan 1958 har ingen nämnvärd förändring inträffat vad gäller huvudmännens relativa andel i finansieringen av de sociala utgifterna.

Kostnadsfördelningen mellan olika huvudmän är mycket varierande för olika grenar av socialvården. Vissa verksamhetsgrenar finansieras helt av statliga medel, exempelvis allmänna barnbidragen, mödrahjälpen och arbetsförmedlingen. På en del områden, såsom inom sinnessjuk- och sinnesslövdvården, alkoholistvården och ungdomsvården, drivs vissa anstalter i statlig regi, men i de flesta fall handhas verksamheten av lokala organ, landsting eller primärkommuner som efter vissa regler erhåller statliga bidrag till kostnaderna. Storleken av dessa bidrag är mycket växlande för olika verksamhetsgrenar. På vissa områden bedriver där-

jämte enskilda föreningar och stiftelser, understödda av staten, en livlig verksamhet, exempelvis inom barnavård, vanförevård och sjukvård.

Största delen av statens utgifter går till folkpensioneringen (1 319 milj kr), barnbidragen (735 milj kr) samt hälso- och sjukvården (705 milj kr). Huvudparten av landstingens och primärkommunernas socialvårdskostnader kommer på hälso- och sjukvård (1 051 milj kr), folkpensioner (335 milj kr), socialhjälp (245 milj kr), skolmåltider (133 milj kr) samt offentlig barnavård (115 milj kr).

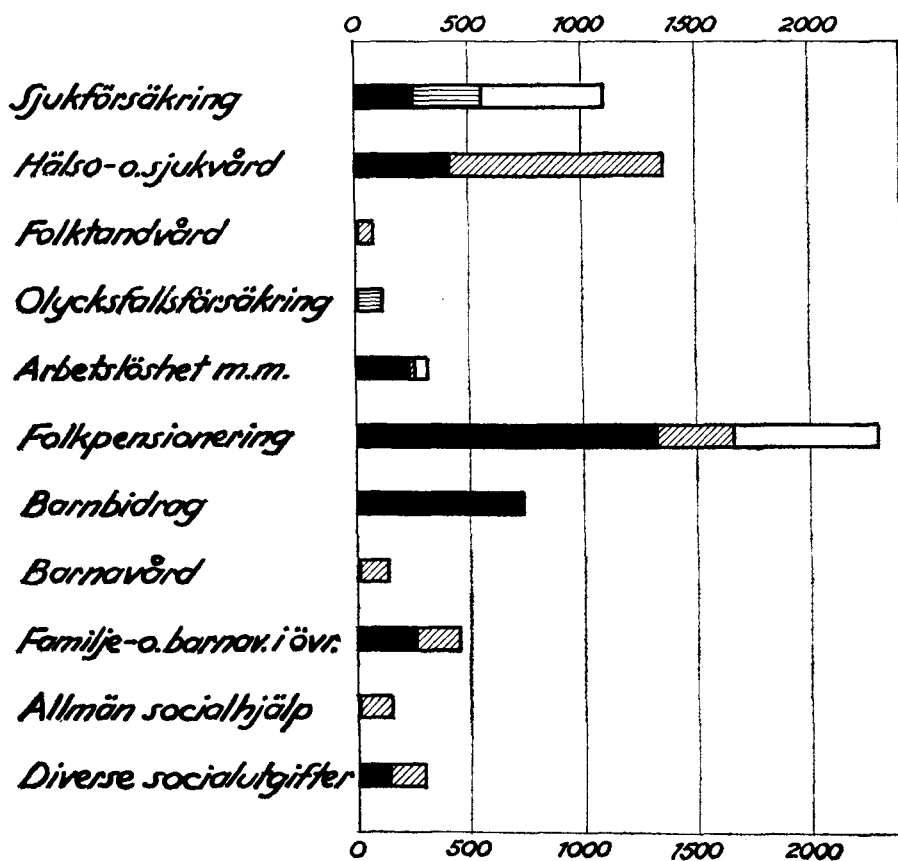
De sociala utgifterna har den största relativa betydelsen i landstingens budget, där närmare 95 % av deras nettoutgifter går till sociala ändamål. I statens budget hänförs sig drygt en tredjedel och i primärkommunernas ej fullt en tredjedel av de totala nettoutgifterna till socialvården.

Beträffande de fyra socialförsäkringsgrenarna lämnas i tab 2 en översikt över kostnadernas fördelning på olika huvudmän.

Inom sjukförsäkringen finansieras ungefär hälften av kostnaderna och inom arbetslöshetsförsäkringen drygt en tredjedel genom de försäkrades avgifter. Dessa kassors verksamhet understöds av bety-

SOCIALUTGIFTERNA I SVERIGE ÅR 1959 I MILJ KR

- Utgifter som täcks av skatter till staten*
- Utgifter som täcks av skatter till kommuner o. landsting*
- Utgifter som täcks av premier och avgifter från arbetsgivare*
- Utgifter som täcks av premier och avgifter från försäkrade*

dande statsbidrag. Den övervägande delen (79 %) av yrkesskadeförsäkringens kostnader bestrids av arbetsgivarna. Staten står för kostnaden för yrkesskadeförsäkringen av sina egna arbetare samt dessutom utgifterna för vissa dyrtidstillägg, förvaltningskostnader m m. Kostnaden för folkpensioneringen bestrids till 56 % av staten, till drygt en fjärdedel av folkpensionsavgifter samt i övrigt av kommunala bidrag och ränteavkastning ur folkpensioneringsfonden.

Om man bortser från arbetslöshetsförsäkringen, för vilken redovisningen år 1958 endast avser tiden 1/1—31/8 har för de övriga socialförsäkringsgrenarna inga nämnvärda förskjutningar ägt rum i fördelningen mellan olika huvudmän.

Arbetsgivarnas avgifter till sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna samt arbetar-

skydd utgör endast en del av deras bidrag till de sociala välfärdsanordningarna i landet. Härtill kommer nämligen en del andra utgifter, som inte redovisas i detta sammanhang men som i utlandet ofta brukar räknas med i »social charges». De betalar t ex oavkortad lön till sina arbetare och anställda under den lagstadgade semestern. De har också betydande utgifter för hygieniska inrättningar vid företagen. Dessa olika utgifter är emellertid ej kända till sin storlek. Därtill kommer att många företag nedlagt ett betydande arbete och stora kostnader på att bereda sina anställda goda bostäder. Slutligen kan man peka på att de svenska arbetsgivarna har avsevärda utgifter för sociala ändamål i form av kapitalinvesteringar för att öka trivseln för sina arbetare.

Britta Belo

Nykterhetsvårdsklientelet under år 1959

I denna tidskrifts decembernummer för 1960, s 353, redovisades vissa huvudsiffror rörande samtliga de personer, som nykterhetsnämnden tagit befattning med under år 1959. I denna artikel kommer en närmare redogörelse att lämnas för de olika slag av nykterhetsvårdande åtgärder som förekommit.

Nykterhetsvårdsfallen består av tre olika kategorier, nämligen:

a) 15 §-fallen, varmed avses de svåraste missbrukarna, för vilka s. k. »hemfallenhets» åt alkoholmissbruk är konstaterad,

b) 14 §-fallen, varmed avses de personer, för vilka enbart hjälpåtgärder företagits,

c) undersökningsfallen, varmed avses de personer, som endast varit föremål för undersökning.

Observera att det här rör sig om hela skalan av nykterhetsvårdsfall, från djupt alkoholiserade personer till fall, där det senare visade sig att anmälan var helt obefogad. Av denna anledning förefaller det vara liten mening med att summera samtliga tre kategorier. I det följande behandlas därför först undersökningsfallen för sig och därefter 14 och 15 §-fallen tillsammans. Denna summa benämnes *åtgärdsfall*. Det bör påpekas, att gränsen mellan lindrigare 14 §-fall, dvs sådana fall, där exempelvis ett rådgivande samtal förekommit som enda åtgärd, och undersökningsfallen på sina håll är mycket svår att dra. Slutligen redovisas resultatet av bearbetningen av de individualuppgifter, som lämnats för 15 §-fallen.

Undersökningsfall. Fram till och med år 1954 företedde undersökningsfallen en-

dast en obetydlig ökning, men från och med år 1955 har dessas antal ökat kraftigt, vilket framgår av nedanstående tablå. En anledning härtill är att den nya nykterhetsvårdslagen föreskriver, att nykterhetsnämnderna skall ingripa på ett tidigare stadium än förut. Numera är en nykterhetsnämnd skyldig att företa undersökning beträffande varje person om vilken nämnden erfarit, att han använt alkoholhaltiga drycker till uppenbar skada för sig själv eller annan. Enligt den förut gällande alkoholistlagen gällde detta endast i fråga om personer som kunde befaras vara hemfallna åt alkoholmissbruk. En annan anledning till ökningen av de endast undersökta fallen kan vara de betydligt större personalresurser, som nämnderna numera har i jämförelse med tiden före nykterhetsreformen.

Av tablåen överst på nästa sida framgår antalet undersökningsfall på landsbygden och i städerna samt den relativa förändringen sedan 1958. På landsbygden har undersökningsfallen minskat med ca 4 %, medan en obetydlig ökning redovisas i städerna.

År	Antal undersökningsfall
1947	6 373
1948	5 799
1949	5 767
1950	6 329
1951	6 187
1952	7 066
1953	7 237
1954	7 300
1955	14 167
1956	26 437
1957	30 074
1958	32 715
1959	32 237

I fråga om antalet yngre personer bland undersökningsfallen visar det sig att antalet personer under 25 år uppgick till 7 543 år 1959, dvs 23 % av samtliga undersökningsfall mot 6 842 (21 %) ett år tidigare.

	Antal undersök- ningsfall		För- ändring i %
	1958	1959	
Landsbygden . .	11 379	10 883	— 4,4
Städerna	21 336	21 354	+ 0,1
Hela riket	32 715	32 237	— 1,5

Åtgärdsfall enligt 14 och 15 §§. Alltsedan årsstatistiken över nykterhetsvården påbörjades 1947, har antalet dylika fall ökat för varje år med undantag för åren 1957 och 1958. Av efterföljande tablå framgår att åtgärdsfallen ökat från ca 20 000 år 1947 till nära 47 000 år 1959.

År	15 §- fall ¹	14 §- fall	Samtliga åtgärds- fall
1947	9 791	9 719	19 510
1948	11 272	12 248	23 520
1949	12 358	13 478	25 836
1950	12 989	13 971	26 960
1951	12 701	14 229	26 930
1952	13 117	16 229	29 346
1953	13 351	17 517	30 868
1954	13 727	18 041	31 768
1955	14 136	20 428	34 564
1956	16 158	30 603	46 761
1957	18 566	27 391	45 957
1958	18 599	27 020	45 619
1959	18 905	27 677	46 582

¹ Före 1 oktober 1955 1 § Alkoholistlagen.

Antalet åtgärdsfall på landsbygden och i städerna samt den relativa förändringen sedan 1958 framgår av nedanstående tablå. Den största ökningen redovisar som synes 14 §-fallen. Skillnaden är rätt markant mellan landsbygd och städer. På

Tab 1. Antal åtgärdsfall per 1 000 invånare år 1959

Län	15 §- fall	14 §- fall	Samtliga åtgärds- fall
Stockholms stad . .	5,4	5,5	10,9
Stockholms län	2,1	5,1	7,2
Uppsala »	1,3	4,9	6,2
Södermanlands »	1,7	4,1	5,7
Östergötlands »	2,0	4,9	6,9
Jönköpings »	1,3	2,4	3,7
Kronobergs »	1,4	2,3	3,6
Kalmar »	2,1	2,5	4,5
Gotlands »	1,2	2,6	3,8
Blekinge »	2,2	2,8	5,0
Kristianstads »	1,5	2,0	3,5
Malmöhus »	3,4	3,0	6,4
Hallands »	2,0	4,2	6,2
Göteborgs o Bohus »	3,4	3,0	6,4
Älvsborgs »	2,1	3,4	5,5
Skaraborgs »	1,4	2,3	3,6
Värmlands »	2,8	4,6	7,5
Örebro »	2,5	4,5	7,0
Västmanlands »	1,9	4,5	6,4
Kopparbergs »	1,7	2,8	4,5
Gävleborgs »	2,9	4,8	7,7
Västernorrlands »	1,8	1,7	3,5
Jämtlands »	1,1	3,7	4,8
Västerbottens »	1,4	3,3	4,7
Norrbottnens »	2,2	4,1	6,3
Hela riket	2,5	3,7	6,3
därav: landsbygd	1,1	2,3	3,4
städer	3,9	5,1	9,0

landsbygden har samtliga fall minskat, medan förhållandet är det motsatta i städerna.

I tab 1 redovisas länsvis antalet åtgärdsfall per 1 000 invånare. I hela riket var antalet fall 6,3 per 1 000 invånare, på landsbygden 3,4 samt i städerna 9,0. Som synes av tabellen råder det rätt stora skillnader mellan de olika länen. Den största frekvensen har Stockholms stad med ca 11 fall per 1 000 invånare, medan de lägsta frekvenserna registreras för

Personer	Landsbygden		För- änd- ring i %	Städerna		För- änd- ring i %	Hela riket		För- änd- ring i %
	1958	1959		1958	1959		1958	1959	
15 §-fall	4 341	4 191	— 3,5	14 258	14 714	+ 3,2	18 599	18 905	+ 1,6
14 §-fall	8 565	8 239	— 3,8	18 455	19 438	+ 5,3	27 020	27 677	+ 2,4
Samtliga åtgärdsfall	12 906	12 430	— 3,7	32 713	34 152	+ 4,4	45 619	46 582	+ 2,1

År	15 §-fall under 25 år		14 §-fall under 25 år		Samtliga åtgärds- fall under 25 år	
	Antal	i %	Antal	i %	Antal	i %
1947	632	6,5	2 514	25,9	3 146	16,1
1948	742	6,6	3 078	25,1	3 820	16,2
1949	768	6,2	3 496	25,9	4 264	16,5
1950	769	5,9	4 030	28,8	4 799	17,8
1951	694	5,5	3 837	27,0	4 531	16,8
1952	730	5,6	3 988	24,6	4 718	16,1
1953	747	5,6	4 476	25,6	5 223	16,9
1954	797	5,8	4 679	25,9	5 476	17,2
1955	740	5,2	5 388	26,4	6 128	17,7
1956	805	5,0	8 696	28,4	9 501	20,3
1957	932	5,0	6 285	22,9	7 217	15,7
1958	1 000	5,4	5 405	20,0	6 405	14,0
1959	1 007	5,3	6 280	22,7	7 287	15,6

Kristianstads och Västernorrlands län med 3,5 fall per 1 000 invånare.

Av de ca 27 700 14 §-fallen var omkring 6 300 under 25 år, dvs 23 % av samtliga. Även bland 15 §-fallen ingår ett antal ungdomsalkoholister. De uppgick till 1 000, eller 5,3 % av samtliga 15 §-fall. Antalet åtgärdsfall under 25 år åren 1947—1959 framgår av ovanstående sammanställning.

Hur skillnaderna i antalet åtgärdsfall mellan 1958 och 1959 fördelar sig på olika delar av riket samt i städer av olika storlek framgår av nedanstående tablå.

	Antalet åtgärdsfall		Föränd- ring i % 1958—59
	1958	1959	
Landsbygden			
Mälarlän	2 146	1 951	— 9,1
Östra Götaland	1 479	1 391	— 5,9
Södra Götaland	1 942	1 872	— 3,6
Bohuslän och Väner- län	2 704	2 540	— 6,1
Dalarna och Nedre Norrland	2 962	3 039	+ 2,6
Övre Norrland	1 673	1 637	— 2,2
Summa landsbygd	12 906	12 430	— 3,7
Städerna			
Stockholm	8 269	8 791	+ 6,3
Göteborg	2 151	2 324	+ 8,0
Malmö	1 351	1 447	+ 7,1
Städer med 30 000— 100 000 invånare	10 857	11 843	+ 9,1
Övriga städer	10 085	9 747	— 3,4
Summa städer	32 713	34 152	+ 4,4
Hela riket	45 619	46 582	+ 2,1

På landsbygden redovisas den största nedgången i Mälardalen, där antalet personer mot vilka åtgärder vidtagits, minskat med 9 %. Bland städerna redovisas den högsta ökningen för städer med 30 000—100 000 invånare (9 %).

15 §-fall. Antalet dylika fall utgjorde 18 905 under år 1959. Som kvarstående från år 1958 redovisade nykterhetsnämnderna 12 199 personer och som nytillkomna under året 6 136. Ärenden för 570 personer har överförts från annan nämnd. De flesta fallen, 12 593, redovisas som kvarstående till 1960, medan 5 626 fall avslutats under 1959 och 686 fall överförts till annan nykterhetsnämnd. Antalet vid 1959 års slut kvarstående fall är 3,2 % högre än ett år tidigare. Den totala omsättningen på landsbygden och i städerna samt för olika kön och civilstånd redovisas i tab 2.

Fördelning efter kön, ålder och civilstånd. Kvinnorna utgör blott en ringa del av samtliga (4 % eller knappt 800). Antalet kvinnor har emellertid ökat något kraftigare än antalet män på senare år. Vid 1959 års slut var antalet kvarvarande kvinnor 18 % flera än ett år tidigare.

15 §-fallens fördelning efter civilstånd på landsbygden och i städerna framgår

Tab 2. Omsättningen inom olika kön och civilstånd år 1959. 15 §-fallen

	Kvar- stående den 31/12 1958	Nyttill- komna under år 1959	Överförda från annan nykter- hets- nämnd	Överförda till annan nykter- hets- nämnd	Ärendet avslutat under år 1959	Kvar- stående den 31/12 1959	Kol 6 i % av kol 1
	1	2	3	4	5	6	7
Män	11 735	5 823	549	666	5 395	12 046	102,7
därav: ogifta	4 702	2 438	234	329	2 077	4 968	105,7
gifta	4 085	2 157	125	135	2 150	4 082	99,9
änklingar	312	153	13	13	158	307	98,4
frånskilda	2 636	1 075	177	189	1 010	2 689	102,0
Kvinnor	464	313	21	20	231	547	117,9
därav: ogifta	88	56	8	5	47	100	113,6
gifta	213	147	7	7	106	254	119,2
änkor	44	27	2	1	20	52	118,2
frånskilda	119	83	4	7	58	141	118,5
Summa	12 199	6 136	570	686	5 626	12 593	103,2
därav: landsbygd	2 647	1 375	169	280	1 362	2 549	96,3
städer	9 552	4 761	401	406	4 264	10 044	105,2

av nedanstående tablå. För att belysa frekvensen inom de olika civilstånden redovisas dessutom antalet fall per 1 000 invånare mellan 20 och 80 år, se även diagrammet här intill.

	Lands- bygd Antal	Städer Antal	Hela riket Antal	per 1 000 inv
Ogifta	1 944	5 582	7 526	6,8
Gifta	1 615	5 119	6 734	1,9
Änkor och än- klingar	105	446	551	1,6
Frånskilda	527	3 567	4 094	28,8
Summa	4 191	14 714	18 905	3,7
därav: män	4 099	14 008	18 107	7,2
kvinnor	92	706	798	0,3

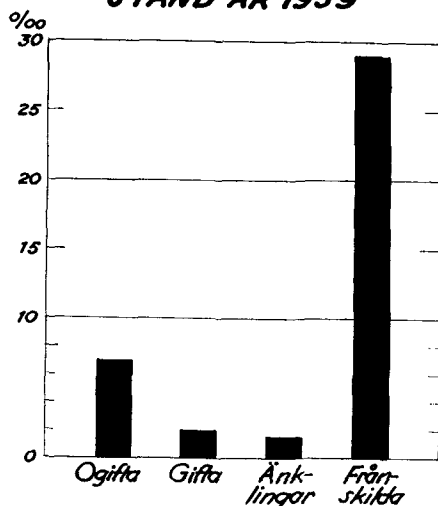
Särskilt de frånskilda har en mycket hög frekvens. Per 1 000 frånskilda återfinns sålunda 29 15 §-fall. För männen var frekvensen 7,2 per 1 000, för kvinnorna endast 0,3.

Påpekas bör även 15 §-fallens starka koncentration till städerna. Drygt tre fjärdedelar hör nämligen hemma i städerna.

I tab 3 redovisas 15 §-fallen uppdelade

de efter åldersklasser. Man observerar särskilt de höga frekvenserna i de mellersta åldersgrupperna: ca 56 % av samtliga fall är mellan 35 och 55 år. Någon större skillnad mellan landsbygd och städer föreligger inte. Koncentrationen till

ANTAL 15§-FALL PER 1000 INVÅNARE INOM OLIKA CIVILSTÅND ÅR 1959

Tab 3. 15 §-fallens åldersfördelning år 1959

Åldersgrupp	Landsbygd		Städer		Hela riket		därav			
							män		kvinnor	
	antal	%	antal	%	antal	%	antal	%	antal	%
—19 år	37	0,9	76	0,5	113	0,6	113	0,6	—	—
20—24 »	233	5,6	661	4,5	894	4,7	861	4,8	33	4,1
25—29 »	364	8,7	1 104	7,5	1 468	7,8	1 416	7,8	52	6,5
30—34 »	436	10,4	1 648	11,2	2 084	11,0	1 995	11,0	89	11,2
35—39 »	567	13,5	2 127	14,5	2 694	14,2	2 555	14,1	139	17,4
40—44 »	527	12,6	2 002	13,6	2 529	13,4	2 391	13,2	138	17,3
45—49 »	646	15,4	2 253	15,3	2 899	15,3	2 777	15,3	122	15,3
50—54 »	563	13,4	2 002	13,6	2 565	13,6	2 478	13,7	87	10,9
55—59 »	391	9,3	1 403	9,5	1 794	9,5	1 714	9,5	80	10,0
60—64 »	219	5,2	785	5,3	1 004	5,3	972	5,4	32	4,0
65— »	208	5,0	653	4,5	861	4,6	835	4,6	26	3,3
Summa	4 191	100	14 714	100	18 905	100	18 107	100	798	100
Medelålder	43,5		43,7		43,7		43,7		43,2	

mellanåldrarna är något större för kvinnorna än för männen.

Den relativa frekvensen av ingripanden är i alla åldersklasser större för de ogifta än för de gifta. Särskilt stor är denna skillnad i de mellersta åldrarna. Det största talet redovisas, som framgår av tab 4, för ogifta män i åldern 45—49 år med 21 per 1 000 män i dessa åldrar, vilket är mer än 4 gånger större än för gifta män i samma ålder. Antalet 15 §-fall per 1 000 invånare inom olika åldersgrupper

Tab 4. Antal 15 §-fall per 1 000 invånare inom olika åldersklasser och civilstånd år 1959

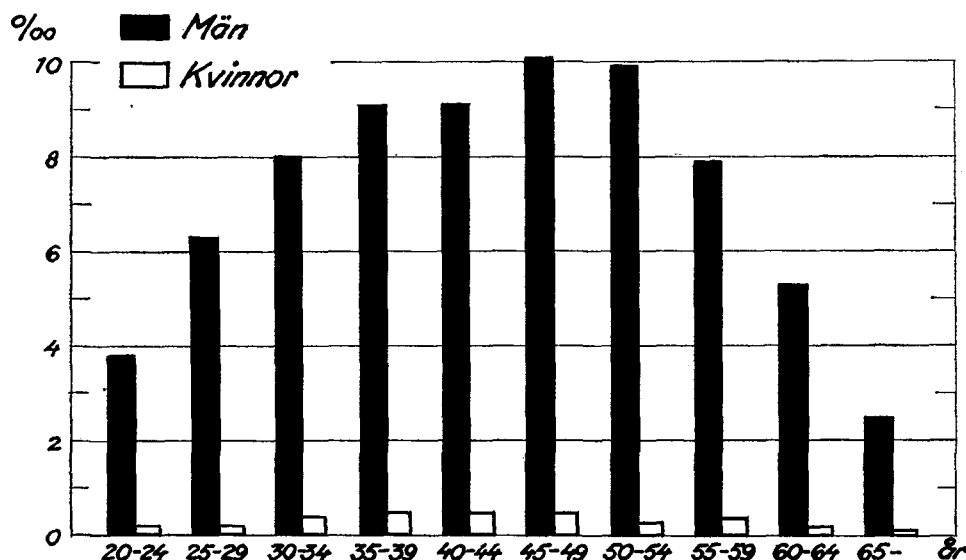
Ålder	Män			Kvinnor
	Ogifta	Gifta	Samtliga	
20—24 år . .	4,3	1,8	3,8	0,2
25—29 » . .	9,5	3,0	6,3	0,2
30—34 » . .	16,3	3,6	8,0	0,4
35—39 » . .	19,7	4,2	9,1	0,5
40—44 » . .	18,9	4,3	9,1	0,5
45—49 » . .	20,9	4,9	10,1	0,5
50—54 » . .	19,5	5,0	9,9	0,3
55—59 » . .	17,2	4,0	7,9	0,4
60—64 » . .	12,0	2,6	5,3	0,2
65— » . .	5,7	1,3	2,5	0,1
Samtliga	11,8	3,7	7,2	0,3

belyses även av diagrammet på nästa sida.

Fördelning efter olika indikationer. För att 15 § nykterhetsvårdslagen skall kunna tillämpas fordras dels att hemfallenhet åt alkoholmissbruk är konstaterad, dels att minst en av de i denna paragraf omnämnda specialindikationerna är för handen. Vilka dessa indikationer är, framgår av tab 5, där indikationerna 1—7 är hänförliga till 15 § Nvl.

Den vanligaste indikationen är nr 4 (ur stånd att ta vård om sig själv). För nära 40 % av samtliga personer har denna angetts. Därefter vanligast är återfallsfylleristerna (ind 6) med drygt 35 % och de dåliga försörjarna med 19 % (ind 2). En jämförelse med tidigare år ger vid handen att den relativa andelen hjälplösa ökat från 33,6 % år 1955 till 39,8 % år 1959 och samma tendens uppvisar även återfallsfylleristerna (26,9 % resp. 35,5 %). En minskning av den relativa andelen kan däremot konstateras för de dåliga försörjarna, där den relativa andelen sjunkit från 26,5 % till 19,0 % 1959. Vissa differenser föreligger mellan landsbygd och städer, främst i fråga om de farliga, vilka på landsbygden utgör 18 %, men i städerna blott 9 % av samtliga, samt i

ANTAL 15 §-FALL PER 1000 INVÅNARE INOM OLIKA ÅLDERSGRUPPER ÅR 1959

fråga om dem som återtagits på anstalt för brott mot utskrivningsbestämmelserna (ind 8), vilka på landsbygden utgjorde ca 4 % och i städerna ca 9 %.

För en och samma person har ibland flera indikationer angetts, och i dessa fall har samtliga räknats. Härigenom blir totalantalet fall inte lika med summan av

Tab 5. Antal 15 §-fall med olika indikationer på landsbygd och i städer år 1959

Indikationer	Antal			Procent			
	Lands- bygd	Stä- der	Hela riket	Lands- bygd	Stä- der	Hela riket	
						1959	1958
1. Vara farlig för annans personliga säkerhet eller kroppsliga eller själsliga hälsa eller för eget liv	757	1 348	2 105	18,1	9,2	11,1	12,0
2. Utsätta någon som han är skyldig att försörja för nöd eller uppenbar vanvård eller eljest grovt brista i sina plikter mot sådan person	874	2 714	3 588	20,9	18,4	19,0	20,2
3. Ligga det allmänna, sin familj eller annan till last	541	1 304	1 845	12,9	8,9	9,8	9,7
4. Vara ur stånd att ta vård om sig själv	1 693	5 822	7 515	40,4	39,6	39,8	38,6
5. Föra ett för närboende eller andra grovt störande levnadssätt	458	1 099	1 557	10,9	7,5	8,2	8,7
6. Under de två senaste åren dömd för minst tre begångna fylleriförseelser	1 408	5 301	6 709	33,6	36,0	35,5	34,6
7. Föra ett kringflackande liv utan att ärligen försörja sig	83	87	170	2,0	0,6	0,9	1,1
8. Brott mot utskrivningsbestämmelserna (55 § Nvl)	149	1 284	1 433	3,6	8,7	7,6	6,2
9. Enligt 19 § 2 mom Nvl (straffrifyklarad)	4	6	10	0,1	0,0	0,1	0,1
10. Frivillig intagning på allmän vårdanstalt (58 § Nvl)	69	510	579	1,6	3,5	3,1	2,6

de olika indikationerna, och summan av den relativa fördelningen blir större än 100.

Det ligger i de olika indikationernas karaktär, att vissa av dem kommer att dominera för vissa civilstånd, vilket framgår av tab 6. De gifta alkoholmissbrukarna är antingen våldsamma och misshandlar sin familj eller försummar att underhålla den. I förstnämnda fallet betecknas vederbörande som farlig, i sistnämnda som dålig försörjare. Bägge dessa indikationer är betydligt sällsyntare bland de icke gifta alkoholmissbrukarna, vilka oftare är ute och blir tagna för fylleri, varför ett relativt stort antal av dessa blir rubricerade som återfallsfyllerister. De hjälplösa har den högsta frekvensen bland änklingsarna, vilket givetvis sammanhänger med deras högre genomsnittsålder.

Det ligger även i de olika indikationernas karaktär att vissa blir dominerande i vissa åldrar. Så är t ex dåliga försörjare och farliga mest förekommande i de mellersta åldrarna. Av dem som är över 60 år har drygt 45 % betecknats som hjälplösa, nära 30 % som återfallsfyllerister, 14 % som dåliga försörjare och 12 % som grovt störande. Den relativa andelen återfallsfyllerister sjunker i stort sett med åldern; sålunda har nära två

tredjedelar av dem som är under 25 år hänförs till denna grupp.

Olika slag av åtgärder. Vissa siffror som belyser 15 §-fallens fördelning efter de olika åtgärder som nykterhetsnämnderna vidtagit, har sammanställts i tab 7. I de fall då mer än en åtgärd vidtagits mot en och samma person, har vederbörande redovisats under var och en av åtgärderna.

I första hand söker nykterhetsnämnderna i allmänhet att uppnå avsett resultat på annat sätt än genom vård på allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare. Av redovisade 18 905 personer har sålunda 18 091, dvs 96 % av samtliga, varit föremål för öppen vård. Motsvarande tal för år 1958 var 95 %. De flesta av dessa personer har inte varit föremål för några ytterligare åtgärder, men mot 8 405 har även strängare sådana (syftande till eller innebärande intagning på vårdanstalt) måst vidtas. Detta innebär en ökning sedan närmast föregående år med 8 %. Anledningen härtill torde bl a sammanhånga med ökningen i antalet vårdplatser och därmed större möjligheter att tillgodose vårdbehovet.

År 1959 vårdades drygt 2 000 personer på sjukhus, och poliklinikbehandling åtnjöts av ca 5 000 personer. Observera

Tab 6. Antal 15 §-fall med olika indikationer inom olika civilstånd år 1959

Civilstånd	Farliga	Dåliga försörjare	»Parasiter»	Hjälplösa	Grovt störande	Återfallsfyllerister	Brott mot utskrivn.-bestämm	Fri-villiga
Antal								
Ogifta	475	228	660	2 918	571	3 948	115	248
Gifta	1 245	2 765	738	2 465	568	1 264	14	121
Änkor och änklingsar	39	44	32	301	78	145	3	18
Frånskilda	346	551	415	1 831	340	1 352	38	202
I %								
Ogifta	6,3	3,0	8,8	38,8	7,6	52,5	1,5	3,3
Gifta	18,5	41,1	11,0	36,6	8,4	18,8	0,2	1,8
Änkor och änklingsar	7,1	8,0	5,8	54,6	14,2	26,3	0,5	3,3
Frånskilda	8,5	13,5	10,1	44,7	8,3	33,0	0,9	4,9

Tab 7. 15 §-fallens fördelning på olika åtgärder år 1959

Åtgärder	Antal			Procent		
	Lands- bygd	Städer	Hela riket	Lands- bygd	Städer	Hela riket
Hela antalet personer	4 191	14 714	18 905	100	100	100
därav föremål för						
1. hjälpåtgärder						
a) poliklinikbehandling	824	4 302	5 126	19,7	29,2	27,1
b) sjukhusvård	439	1 671	2 164	11,8	11,4	11,4
c) vård på konv.hem el ensk vårdanstalt	288	917	1 205	6,9	6,2	6,4
d) annan hjälpåtgärd	1 485	6 606	8 091	35,4	44,9	42,8
2. avstängning från inköpsrätt till alkoholhaltiga drycker	1 761	7 007	8 768	42,0	47,6	46,4
3. övervakning						
a) övervakning utan samband med intagningsbeslut	2 570	8 559	11 129	61,3	58,2	58,9
b) övervakning i samband med anstånd med intagningsbeslut	679	2 274	2 953	16,2	15,5	15,6
c) övervakning i samband med utskrivning från allmän vårdanstalt	548	1 964	2 512	13,1	13,3	13,3
4. intagningsbeslut sökt men ej verkställt vid årets utgång	642	1 886	2 528	15,3	12,8	13,4
5. anstaltsvård samtliga inskrivna på allmän vårdanstalt	1 233	5 462	6 695	29,4	37,1	35,4

att dessa siffror endast gäller de fall, där 15 § Nvl varit tillämplig. Över 8 000 personer har varit föremål för något annat slag av hjälpåtgärd. Det har här rört sig om hjälp till ombyte av arbete eller vistelseort, anskaffande av ny bostad, omskolning eller dylikt.

I nykterhetsvårdslagen, som trädde i kraft den 1 oktober 1955, fanns inte åtgärden avstängning från rätt att inköpa alkoholhaltiga drycker, varför dessa åtgärder ej togs med i årsstatistiken. Fr o m den 1 juli 1957 infördes emellertid i 14 §, 2 mom i denna lag befogenhet för läns-

Tab 8. Antal 15 §-fall med vissa åtgärder fördelade efter ålder år 1959

Ålder	Hjälptåtgärder				Avstängning (inköpsförbud)
	Poliklinik	Sjukhusvård	Vård på konv.hem el ensk vårdanstalt	Annan åtgärd	
Antal					
—24 år	252	71	33	428	281
25—34 »	1 055	400	214	1 585	1 550
35—44 »	1 546	660	348	2 296	2 466
45—54 »	1 466	663	383	2 319	2 638
55—64 »	670	289	185	1 143	1 405
65— »	137	81	42	320	428
I %					
—24 år	25,3	7,1	3,3	43,0	28,2
25—34 »	30,9	11,7	6,3	46,4	45,3
35—44 »	31,0	13,2	7,0	46,0	49,4
45—54 »	28,2	12,8	7,4	44,7	50,8
55—64 »	25,2	10,9	7,0	43,0	52,8
65— »	16,5	9,7	5,0	38,5	51,4

Tab 9. Antal 15 §-fall med övervakning fördelade efter ålder år 1959

Ålder	Övervakning		
	Utan samband med intagningsbeslut	I samband med anstånd med intagningsbeslut	I samband med utskrivning från allmän vårdanstalt
Antal			
—24 år	852	105	31
25—34 »	2 264	594	417
35—44 »	2 954	914	725
45—54 »	3 007	878	819
55—64 »	1 516	365	399
65— »	536	97	121
I %			
—24 år	85,6	10,6	3,1
25—34 »	66,2	17,4	12,2
35—44 »	59,2	18,3	14,5
45—54 »	57,9	16,9	15,8
55—64 »	57,0	13,7	15,0
65— »	64,4	11,7	14,5

nykterhetsnämnd (i vissa fall kommunal nykterhetsnämnd) att avstänga en person från sådana inköp, varför uppgifter härom åter sårredovisas. Sådant förbud har under 1959 utfärdats för 8 768 personer.

Hela antalet personer med övervakning var 16 600, varav två tredjedelar utan samband med intagningsbeslut, en sjättedel med anstånd med intagningsbeslut och slutligen en sjundedel i samband med utskrivning från allmän vårdanstalt.

Den relativa fördelningen av olika slag av åtgärder företer vissa skillnader mel-

lan landsbygd och städer. Framför allt poliklinikbehandling är vanligare i städerna.

Hur de olika åtgärderna fördelar sig efter 15 §-fallens ålder framgår av tab 8 och 9. Poliklinikbehandling och sjukhusvård är vanligast i de mellersta åldrarna, medan den relativa andelen personer som fått inköpsförbud i stort sett stiger med åldern. Övervakning utan samband med intagningsbeslut är vanligast i de yngsta åldrarna, och den relativa andelen personer sjunker i stort sett med högre ålder.

Övervakningens längd (i månader)	Övervakning utan samband med intagningsbeslut	Övervakning i samband med intagningsbeslut	Övervakning i samband med utskrivning	Samtliga Antal	%
1—5	554	479	227	1 260	16,9
6	283	79	100	462	6,2
7—11	768	322	215	1 305	17,5
12	1 607	636	461	2 704	36,2
13—17	514	51	44	609	8,1
18	92	4	2	98	1,3
19—23	275	22	9	306	4,1
24	461	5	2	468	6,3
25—	256	1	1	258	3,4
Summa	4 810	1 599	1 061	7 470	100
Antal månader i genomsnitt	1959 13,1	8,7	9,2		
	1958 12,7	8,7	9,0		

I närmast föregående sammanställning redovisas den tid som övervakningen varat. Här har endast medtagits de fall för vilka övervakningen avslutats under året, antingen genom att ärendet avförts eller genom att vederbörande intagits på vårdanstalt. För de flesta, över tre fjärdede-

	Samtliga intagna	Därav på egen ansökan	
		Antal	i %
Landsbygd			
Ogifta	620	96	15,5
Gifta	371	47	12,7
Änklingar och änkor	38	11	28,9
Frånskilda	204	27	13,2
Summa landsbygd	1 233	181	14,7
Städer			
Ogifta	2 199	386	17,6
Gifta	1 486	212	14,3
Änklingar och änkor	137	28	20,4
Frånskilda	1 640	329	20,1
Summa städer	5 462	955	17,5
Hela riket	6 695	1 136	17,0
därav: män	6 512	1 112	17,1
kvinnor	183	24	13,1

lar, hade övervakningen varat högst ett år. Endast ca 10 % har varit övervakade i två år eller längre tid.

6 695 personer har varit inskrivna på allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare under 1959, de flesta på länsstyrelsens resolution. Endast 17 % hade på egen ansökan vårdats på dylik anstalt. Frivillig intagning är något vanligare bland män

än bland kvinnor. På grund av att kvinnorna till antalet är så få, kan emellertid rena tillfälligheter spela in. Skillnaderna mellan landsbygd och städer samt mellan olika civilstånd i fråga om antal intagna på egen ansökan framgår av tablån här intill.

Anstaltsvistelsens längd redovisas i nedanstående sammanställning. Endast sådana fall som utskrivits under året har medtagits. För omkring 42 % av samtliga hade anstaltsvistelsen varat högst ett år.

Av de 6 695 personer, vilka redovisats som inskrivna på allmän vårdanstalt, har 2 333 personer utskrivits under 1959. Den genomsnittliga vårdtiden är avsevärt längre för dem som intagits på beslut av länsstyrelsen (20,4 månader), än för dem som intagits på egen ansökan (13,2 månader). En vårdtid av två år eller längre redovisas för 31 % av de personer som intagits på beslut av länsstyrelsen. För sammanlagt 233 fall (10 %) hade anstaltsvistelsen varat 3 år eller längre tid. Det bör uppmärksammas, att uppgifterna om vistelsetiderna vid anstalterna avser den tid vederbörande varit *inskriven* vid en anstalt. Många av de inskrivna åtnjuter emellertid försökspermission och vistas sålunda ej på anstalten.

Barbro Wängberg

Anstaltsvistelsens längd (i månader)	Antal personer, som intagits på grund av		Samtliga antal	%
	beslut av länsstyrelsen	egen ansökan		
1—5	27	23	50	2,1
6—11	76	38	114	4,9
12	574	237	811	34,8
13—17	333	116	449	19,2
18—23	218	38	256	11,0
24—29	205	7	212	9,1
30—35	120	3	123	5,3
36—41	85	1	86	3,7
42 och högre	146	1	147	6,3
Ej känd anstaltsvistelse	78	7	85	3,6
Summa	1 862	471	2 333	100
Antal månader i genomsnitt 1959	20,4	13,2	18,9	
1958	21,0	12,7	19,4	

Daghem, lekskolor och eftermiddagshem

I följande översikt lämnas några statistiska data för att belysa utvecklingen av den halvöppna barnavården under senare år. De huvudsakliga formerna för arbetet inom detta område är daghem och lekskolor för småbarn samt eftermiddagshem för skolbarn. I tab 1 redovisas antalet statsunderstödda institutioner av olika

slag och deras platsantal vid slutet av åren 1950—60.

Tabellen visar att antalet lekskolor mer än fördubblats under den redovisade perioden. Platsantalet vid dessa uppgick vid utgången av 1960 till 38 373 och har sedan 1950 ökat med 105 %. Ökningen av platsantalet vid daghem och vid ef-

Tab 1. Antal institutioner och platser åren 1950—60

31 dec	Institutioner				Platser			
	Daghem	Lekskolor	Eftermiddagshem	S:a ¹	Daghem	Lekskolor	Eftermiddagshem	S:a
1950	313	477	107	725	9 708	18 743	2 364	30 815
1951	313	538	111	788	9 713	21 167	2 442	33 322
1952	307	574	114	816	9 731	22 460	2 513	34 704
1953	310	593	115	836	9 869	23 256	2 528	35 653
1954	314	640	117	885	9 974	26 415	2 337	38 726
1955	314	671	118	915	10 015	27 769	2 340	40 124
1956	302	708	112	939	10 322	30 535	2 420	43 277
1957	309	760	121	995	10 510	31 911	2 615	45 036
1958	315	795	126	1 035	10 763	33 379	2 745	46 887
1959	304	861	121	1 104	10 035	35 086	2 450	47 571
1960	309	922	130	1 170	10 270	38 373	2 450	51 093
därav								
Stockholm	117	228	76	319	4 157	8 505	1 570	14 232
Göteborg	44	83	11	119	1 365	3 507	177	5 049
Malmö	19	24	—	39	693	1 068	—	1 761
Övriga landet	129	587	43	693	4 055	25 293	703	30 051

¹ Daghem, lekskola och eftermiddagshem kombineras ofta inom en institution, varför summan av dessa överstiger summa institutioner.

Tab 2. Antal institutioner fördelade på huvudmän åren 1958—61

	Institutioner			
	¹ / ₁ 1958	¹ / ₁ 1959	¹ / ₁ 1960	¹ / ₁ 1961
Landsting och kommuner	1 500	1 532	1 647	1 728
Föreningar	390	398	345	335
Industrier	34	34	32	27
Privatpersoner . . .	71	71	80	80
S:a	995	1 035	1 104	1 170

¹ Därav 2 drivna av landsting.

termiddagshem uppgick till 11 respektive 16 % fram till år 1959. Under år 1959 minskade platsantalet kraftigt inom dessa institutioner, men under det senaste året har daghemsplatserna återigen ökat något. En av förklaringarna till ovan nämnda tillbakagång är att kommunerna numera placerar ett allt större antal barn såväl i förskoleåldern som i de yngre skolåldrarna i familjedaghem. Den 31 december 1960 var ca 3 600 barn placerade i sådana hem.

Tab 3. Antal förskollärare som varit i tjänst vid de statsunderstödda institutionerna under någon del av budgetåren 1957/58 och 1958/59

	1957/58		1958/59	
	Antal	Därav ny-anställda	Antal	Därav ny-anställda
Samtliga	1 766	245	1 867	248
därav				
Förskollärare	1 706	238	1 804	243
Barnavårdslärarinnor	22	1	22	2
Förskollärare med utländsk examen	38	6	41	3

Institutionernas fördelning på huvudmän åren 1958—61 framgår av tab 2.

De flesta institutionerna drivs av lands-ting och kommuner (f n 62 %) samt föreningar (29 %).

Personalen vid daghem, lekskolor och eftermiddagshem utgörs av förskollärare, barnsköterskor, ekonomipersonal och övrig personal. Av förskollärare krävs utbildning vid förskoleseminarium. Ett fåtal har annan utbildning. Antalet förskollärare vid de statsunderstödda institutionerna under budgetåren 1957/58 och 1958/59 framgår av tab 3, som även visar deras fördelning efter examen.

Det statliga stödet till den halvöppna barnavården utgår i fyra former: 1) engångsbidrag från allmänna arvsfonden till inrättande av daghem, lekskolor och eftermiddagshem ävensom till sanering eller ombyggnad av redan befintliga sådana institutioner, 2) driftbidrag till institutionerna, 3) driftbidrag till förskoleseminarier för utbildning av personal och 4) anslag till försöksverksamhet rörande daghem m m.

Bidragens storlek under de senaste budgetåren framgår av efterföljande tablå.

	Allmänna arvsfonden	Driftbidrag till institutioner	Driftbidrag till förskoleseminarier	Försöksverksamhet rörande daghem m m
	1 000-tal kr			
1957/58	551	4 052	384	24
1958/59	877	4 214	449	91
1959/60	1 372	4 600	425	83
1960/61 (anslaget)	..	4 800	510	100

Britta Belo

Sysselsättning inom industrin

Socialstyrelsen har sedan flera år tillbaka en gång i månaden inhämtat uppgifter om sysselsättningsförhållandena för arbetare inom industrin. Från och med 1959 inhämtas från företag (firmor eller arbetsställen) uppgifter som avser dels en avlöningsperiod, dels en viss dag i respektive månad. Beträffande industriell verksamhet, förrådsarbete m m i statlig regi (»statliga verkstäder m m») inhämtas endast uppgifter som avser en viss dag i månaden.

Från och med år 1959 grundar sig insamlingen av uppgifter på ett stickprov av företag som ingår i ett inom socialstyrelsen upprättat adressregister. Vid utsändningen av uppgiftsblanketter i januari 1961 tillämpades samma stickprovsförfarande som åren 1959 och 1960, dvs blanketter utsändes till samtliga i registret upptagna företag med över 25 anställda arbetare och statliga verkstäder m m (oavsett arbetarantal) samt till vart tionde av övriga företag. Blanketter skickades i januari 1961 till inalles 4 973 företag (arbetsställen), varav 162 tillhörde gruppen »statliga verkstäder m m».

Liksom tidigare skall uppgifterna enligt anvisningarna på blanketten avse arbetare (såväl heltids- som deltidsanställda) inberäknat lagerarbetare, chaufförer samt förmän som regelmässigt själva deltar i arbetet. I redovisningen skall inte medtas ingenjörer, verkmästare och andra arbetsledare, kontors- och butikspersonal, lagerföreståndare, hemarbetare, städskor och servitriser, skogs- och jordbruksarbetare.

Den vid materialets bearbetning till-

lämpade industrigrupperingen ansluter sig i huvudsak till den som tillämpas i kommerskollegii industristatistik. Vissa avvikelser förekommer dock, t ex då företag med flera arbetsställen med olika produktionsinriktning inte kan redovisa dessa vart för sig. Uppgifterna från statliga verkstäder m m bearbetas separat.

Redovisningen på blanketten skall om möjligt avse *dels* den sista helgfria avlöningsperiod i respektive månad för vilken bokföringen av löner och arbetstid slutförts i så god tid att uppgifter kan sammanställas omkring månadsskiftet (jfr A, här nedan), *dels* en dag under senare hälften av månaden (jfr B, s 98). Redovisningsdagen skall inte vara lördag, söndag, helgdag, helgdagsafton eller dag, då någon större del av personalen är frånvarande på grund av fyra- eller femdagarsvecka el dyl.

- A. Uppgifter skall lämnas om antalet arbetare, som *under avlöningsperioden*
- 1) varit i arbete (hela eller del av perioden)
 - 2) haft deltidsarbete (hela eller del av perioden)
 - 3) haft korttidsarbete (hela eller del av perioden)
 - 4) lämnat företaget efter uppsägning från arbetsgivaren
 - 5) lämnat företaget på egen begäran el dyl
 - 6) anställts vid företaget.

Vidare skall redovisas

- 7) hela antalet under avlöningsperioden utförda arbetstimmar (inkl övertidstimmar)

Tab 1. Sysselsättning inom industrin december 1960—januari 1961 vid företag som lämnat uppgifter för båda månaderna

Uppgifterna i kol 1—5 och 9—10 avser förhållandena en dag i månaden.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	Antal anställda arbetare (exkl. permitterade) jan 1961	Indextal för januari 1961 (december 1960 = 100)				Antal i arbete varande arbetare	Antal arbetstimmor (inkl. övertid) under en vecka	Antal övertidstimmor i % av samtliga arbetstimmor under en vecka		Antal arbetare (%) frånvarande av personliga skäl	
		Antal anställda arbetare (exkl. permitterade)			dec 1960			jan 1961	dec 1960	jan 1961	
		Män	Kvinnor	S:a							
Gruvindustri	5 408	100,0	..	100,1	101,3	104,2	2,3	2,5	10,5	9,4	
Metall- och verkstadsindustri . .	210 769	99,9	100,5	99,9	100,4	100,1	3,1	3,0	9,3	9,8	
Jord- och stenindustri	23 642	97,5	100,0	97,7	97,7	99,0	3,1	2,6	7,8	7,9	
Träindustri	32 762	99,8	100,3	99,8	100,3	101,1	2,8	1,9	6,2	5,7	
Massa- och pappersindustri . .	37 860	99,2	99,6	99,2	99,8	101,1	6,1	5,9	8,9	8,4	
Grafisk industri	16 387	99,5	97,4	99,1	98,8	97,0	4,1	2,5	7,3	7,6	
Livsmedelsindustri	27 527	91,4	95,4	92,6	93,2	88,8	4,6	2,8	9,0	8,4	
Dryckesvaru- och tobaksindustri	5 677	93,0	95,6	93,8	92,4	87,9	4,8	2,2	8,8	10,1	
Textil- och beklädnadsindustri	49 861	99,8	100,0	99,9	100,4	101,2	1,6	1,3	9,5	9,0	
Läder-, hår- o gummivaruind	17 739	98,8	99,3	99,0	100,3	101,0	1,7	1,3	7,4	6,2	
Kemisk och kemisk-teknisk ind	18 029	100,8	97,0	100,0	100,6	100,4	3,5	2,9	10,0	9,5	
Samtliga industrigrupper (exkl. statliga verkstäder m m)	445 661	99,1	99,2	99,1	99,5	99,3	3,3	2,8	8,8	8,4	
Statliga verkstäder m m . . .	15 638	100,1	99,5	100,1	106,7	..	..	..	13,9	8,2	

8) antalet under avlöningsperioden utförda övertidstimmor (redovisningen skall avse alla övertidstimmor, både på tidlön och ackord, som enligt avtal är övertid eller eljest betalas som övertid, men ej skiftstimmor för vilka skifttillägg men ej övertidstillägg utgår).

Om inom ett företag avlöningsperioder av olika längd tillämpas för olika grupper av arbetare, skall dessa grupper redovisas var för sig.

I grupp A: 1 skall medräknas alla arbetare, som varit i arbete någon del av perioden, sålunda även de som redovisas i grupperna A: 2—6. Som arbetare med *deltidsarbete* (grupp A: 2) skall redovisas arbetare som enligt individuell överenskommelse med arbetsgivaren har en kortare

veckoarbetstid än den som eljest är bruklig vid ifrågavarande arbete. Med *korttidsarbete* (grupp A: 3) skall avses inskränkning av arbetstiden till följd av *driftsförhållandena* vid företaget, dock ej inskränkningar, som sammanhänger med arbetstidens utläggning under året eller kollektivavtal om kortare arbetstid eller med särskilda bestämmelser om arbetstiden för treskiftsarbetare, arbetare under jord m fl.

B. Uppgifter skall även lämnas om antalet arbetare, som *redovisningsdagen*

- 1) var i arbete (inkl frånvarande på grund av friskift eller arbetstidens utläggning)
- 2) ej var i arbete på grund av sjukdom, olycksfall, moderskapsledig-

Tab 2. Indextal (uträknade enligt kedjemetod, januari 1960 = 100) för antal anställda arbetare (exkl permitterade) december 1959—januari 1961

	1959	1960											1961
	dec	febr	mars	april	maj	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec.	jan
Gruvindustri	99,6	101,3	101,4	101,4	101,8	103,1	102,2	101,8	101,8	101,7	101,9	101,1	101,2
Metall- o verkstadsind	99,9	100,9	101,7	102,2	102,0	104,1	104,0	103,8	104,8	105,5	106,2	106,3	106,2
Jord- och stenindustri	102,7	101,0	102,0	103,8	105,6	108,0	107,6	106,6	106,6	106,5	106,6	105,5	103,1
Träindustri	100,0	101,8	104,2	108,2	109,2	112,3	112,6	109,4	108,5	108,5	106,1	105,3	105,1
Massa- och pappersind	100,0	100,5	101,4	102,0	102,4	105,9	107,1	104,2	103,3	103,1	102,9	102,9	102,1
Grafisk industri	101,2	99,5	99,6	99,4	99,0	101,2	101,4	101,6	103,0	103,5	104,0	103,7	102,8
Livsmedelsindustri	104,2	99,8	99,2	100,3	100,5	104,1	106,7	105,3	104,2	108,6	108,3	105,3	97,5
Dryckesvaru- och tobaksindustri	104,4	100,5	101,1	104,4	106,8	114,6	113,8	106,4	102,5	101,6	101,4	106,3	99,7
Textil- o beklädnadsind	99,8	101,3	101,3	100,6	99,7	99,8	98,4	99,6	101,2	101,5	101,5	100,5	100,4
Läder-, hår- och gummivaruindustri	100,3	100,1	101,0	100,5	99,7	99,8	98,9	99,1	99,2	99,7	99,3	99,1	98,1
Kemisk och kemisk-teknisk industri	100,8	101,2	102,3	102,3	102,5	106,6	106,5	103,6	103,3	102,9	102,9	102,1	102,1
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	100,5	100,9	101,7	102,4	102,4	104,7	104,7	103,9	104,3	104,9	105,0	104,6	103,7

het, militärtjänstgöring, semester, tillfällig ledighet eller frånvaro utan förfall

- 3) ej var i arbete på grund av arbetsbrist, maskinfel, materialbrist, reparationer el dyl
- 4) ej var i arbete på grund av arbetskonflikt.

För grupperna B: 1 och B: 2 skall uppgifterna avse antalet manliga respektive kvinnliga arbetare var för sig. Grupperna B: 1 och B: 2 tillhopa benämnes i tabellerna *anställda arbetare (exkl permitterade)*.

Från statliga verkstäder m m har man hittills endast inhämtat uppgifter enligt B.

Tab 3. Antal i november 1960—januari 1961 under en vecka avgångna resp nyanställda arbetare samt antal arbetare med deltidarbete resp korttidsarbete i procent av hela antalet arbetare, som varit i arbete under den redovisade avlöningsperioden

	Avgångna arbetare			Nyanställda arbetare			Deltidsarbete			Korttidsarbete		
	nov	dec	jan	nov	dec	jan	nov	dec	jan	nov	dec	jan
Gruvindustri	0,27	0,31	0,27	0,27	0,14	0,27	0,12	—	0,15	0,06	0,07	0,03
Metall- och verkstadsindustri	0,56	0,57	0,58	0,71	0,48	0,73	0,50	0,49	0,56	0,03	0,03	0,06
Jord- och stenindustri	0,49	0,56	0,53	0,79	0,41	0,92	2,13	1,68	2,46	0,36	0,86	0,55
Träindustri	0,87	0,67	0,40	0,52	0,42	0,99	0,80	0,85	1,00	0,07	0,36	0,74
Massa- och pappersindustri	0,37	0,44	0,39	0,49	0,26	0,48	1,11	1,16	1,21	0,04	0,05	0,05
Grafisk industri	0,46	0,89	0,47	0,66	0,43	0,42	1,83	2,19	1,87	0,09	0,06	0,04
Livsmedelsindustri	0,91	2,41	0,97	0,97	0,56	0,69	4,77	4,56	4,74	0,36	0,34	1,24
Dryckesvaru- och tobaksindustri	0,36	1,17	0,81	0,70	1,75	0,53	0,83	0,97	1,98	0,44	0,56	0,59
Textil- och beklädnadsindustri	0,63	0,77	0,81	0,73	0,30	0,89	7,78	7,63	8,20	0,44	0,42	0,87
Läder-, hår- och gummivaruindustri	0,51	0,63	0,65	0,56	0,43	1,17	4,42	3,62	3,99	0,02	0,02	0,13
Kemisk och kemisk-teknisk industri	0,71	0,58	0,51	0,62	0,56	0,62	1,50	1,78	2,20	0,01	0,01	0,02
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	0,59	0,73	0,59	0,68	0,45	0,75	2,02	2,01	2,16	0,13	0,18	0,32

Med hänsyn till att de redovisade avlöningsperioderna är av skiftande längd, företas vid bearbetningen en omräkning av uppgifterna angående antalet avgångna och nyanställda arbetare samt antalet arbetstimmar och övertidstimmar till att avse en (helgfri) vecka. Vidare gör man vid bearbetningen av samtliga uppgifter en uppräkning på så sätt att uppgifterna från företag, som utvalts med sannolikheten 1/10, multipliceras med 10.

I Sociala Meddelanden, Statistisk Information, publiceras endast vissa huvudresultat av sysselsättningsstatistiken. Mer detaljerade redogörelser lämnas i Meddelande från socialstyrelsens byrå för löne-

och sysselsättningsstatistik och i Arbetsmarknadsstatistik (utgiven av arbetsmarknadsstyrelsen, Lindhagensgatan 74, Stockholm 12).

Vid beräkningen av de i tab 1 och 2 återgivna indextalen m för januari 1961 har man endast använt primäruppgifter för de företag som lämnat uppgifter för både december 1960 och januari 1961 (för december 1960 och januari 1961 »identiskt material»). Procenttalen i tab 3 har däremot uträknats med användande av allt material för respektive månader.

Carl Y:son Hermelin

Konsumentprisindex för februari 1961

Konsumentprisindex för februari 1961 har av socialstyrelsen beräknats till 161 (1949 = 100) eller samma tal som för januari. Med två decimaler är talet för februari 161,22 mot 160,77 för januari. Indextalen för de olika huvudgrupperna av varor och tjänster för tidigare beräkningstillfällen återges i tab 1.

Prisförändringar för enskilda varuslag märks i första hand inom gruppen livsmedel, som har stigit med 0,7 procent. Höjda priser har noterats för bland annat mjöl, bröd, mejeriprodukter, ägg och charkuterivaror, medan däremot kalvkött,

fläsk m m har gått ner i pris. Højningen av indextalet för inventarier och husgeråd beror till stor del på höjda priser på husgeråd och verktyg. Inom övriga huvudgrupper har prisförändringarna varit rätt obetydliga. Priset för bilmontörsarbete har dock stigit med 5 procent.

Prisutvecklingen under de senaste månaderna för vissa undergrupper av varor och tjänster belyses av indextalen i tab 2.

Pensionspristalet har beräknats till 131 liksom för januari.

Inga Tammelin

Tab 1. Konsumentprisindex 1950—februari 1961 (år 1949 = 100)¹

Tidpunkt	Livs- medel	Alkohol- haltiga drycker o tobak	Bostad, bränsle o lyse	Därav		Klä- der o skor	Inven- tarier o hus- geråd	Diverse	Total- index	Kommers- kollegii partipris- index
				bostad	bränsle o lyse					
1950 årsm	102	102	99	100	96	102	101	100	101	105
1951 »	119	116	110	102	130	124	118	112	117	134
1952 »	134	120	117	108	139	127	127	121	126	142
1953 »	137	122	120	116	129	123	127	124	128	134
1954 »	137	129	122	120	125	123	126	126	129	133
1955 »	144	132	126	124	130	120	127	129	133	138
1956 »	154	135	139	135	147	120	129	134	139	145
1957 »	157	152	147	140	162	122	133	142	145	147
1958 »	163	171	154	149	163	125	134	149	152	144
1959 »	165	173	156	155	158	125	134	150	153	144
1960 »	175	179	157	159	153	131	140	155	159	148
1960 febr	175	180	157	156	156	129	140	154	159	147
mars	175	179	156	157	153	131	140	154	159	147
april	174	179	155	157	151	131	140	154	158	147
maj	175	179	155	157	151	131	140	154	159	148
juni	176	179	158	160	152	131	140	154	159	149
juli	175	179	158	161	152	131	140	155	159	148
aug	174	179	158	161	152	130	140	155	159	148
sept	174	179	159	161	153	131	140	155	159	148
okt	174	179	158	161	152	131	140	155	159	149
nov	176	179	159	161	153	131	141	155	160	150
dec	177	180	159	161	153	131	141	156	160	150
1961 jan	177	180	163	167	154	130	140	156	161	151
febr	178	180	163	167	154	130	141	156	161	151

¹ Indextalen för varje kvartal och månad 1950—1959 se SocM 1957: 4, s 255, och 1958: 3, s 191, samt SocM, Stat Inf 1959, s 104, och 1960, s 67.

Tab 2. Indextal för olika delposter år 1960 och december 1960—februari 1961 samt talens procentuella förändringar december 1960—februari 1961

Huvudgrupper och undergrupper	Väg- nings- tal 1961	Indextal (1949 = 100)				Pro- centuell förändring ¹ dec 1960— febr 1961
		1960	Dec 1960	Jan 1961	Febr 1961	
Livsmedel	298	175	177	177	178	+ 1
Mjöl, gryn och bröd	38	177	180	181	186	+ 3
Mejeriprodukter	51	169	171	172	175	+ 2
Matfett utom smör	8	131	129	130	130	+ 1
Ägg	10	134	130	135	142	+ 9
Kött	20	232	247	251	248	0
Fläsk	20	217	231	231	226	— 2
Charkuterivaror och köttkonserver	20	182	192	193	193	0
Fisk och fiskkonserver	13	187	194	199	201	+ 2
Rotfrukter och grönsaker	13	214	187	179	177	— 7
Frukt och bär	26	146	140	138	139	— 1
Specerier	43	176	174	173	173	0
Läskedrycker och lättöl	8	162	165	165	165	0
Förtäring utom hemmet	28	208	212	214	215	+ 1
Alkoholhaltiga drycker och tobak	88	179	180	180	180	0
Spritdrycker och vin	45	218	218	217	217	—
Öl	10	150	152	152	152	0
Tobak	33	149	149	149	149	—
Bostad, bränsle och lyse	151	157	159	163	163	+ 2
Bostad utan bränsle och lyse	103	159	161	167	167	+ 2
Bränsle och lyse	48	153	153	154	154	+ 1
Kläder och skor	118	131	131	130	130	— 1
Kläder	98	127	127	126	126	— 1
Konfektion och skrädderiarbete	59	132	133	131	131	— 1
Underkläder och strumpor	15	97	97	97	97	0
Päls- och skinnvaror, huvudbona- der, handskar m m	10	122	122	121	120	— 1
Tyger, garner och sybehör	14	141	140	139	140	0
Skor	20	154	154	152	152	— 1
Inventarier och husgeråd	110	140	141	140	141	0
Möbler	13	145	147	147	148	+ 1
Radio och musikinstrument	24	106	104	103	103	—
Armatyr, husgeråd och verktyg	29	152	156	156	157	+ 1
Hushållstextilier	18	134	135	135	134	— 1
Mopeder, cyklar, sportartiklar och leksaker	16	144	146	146	146	0
Personliga effekter	10	139	138	138	138	0
Diverse	235	155	156	156	156	0
Läkemedel och tandläkararvode	16	152	152	152	152	0
Kroppsvård	16	145	145	145	145	0
Rengöringsmedel och tvätt	11	103	103	103	104	0
Läsning och skrivmateriel	21	204	205	205	205	0
Post och tele	14	169	169	169	169	—
Nöjen och rekreation	21	157	159	159	159	0
Resor	35	156	161	163	163	+ 2
Motorfordon	80	147	147	147	147	0
Hemhjälp	8	199	207	210	210	—
Blommor m m	13	127	126	127	126	—
Totalindex	1 000	159	160	161	161	+ 1

¹ Beräknad på indextal med två decimaler. Siffran 0 anger en förändring mindre än en halv procent.

SUMMARY

The School and Vocational Education of Foster Children.

The Social Welfare Board has made an inquiry into the school and vocational education of a group of 16-year-old foster children and certain closely related matters. The particulars collected refer to conditions in October 1958. The aim of the inquiry, which was conducted by means of interviews and with the assistance of the Child Welfare Boards, was to throw light on the school and vocational education of foster children and, where possible, to make a comparison with the education of other children. There was also a desire to obtain some information on the cost of the education of foster children and on who paid for it.

In Sweden foster children can be divided into two main groups, one group consisting of those who have been taken into public care and then placed in a private home and the other consisting of those who have been placed in a foster home on private initiative, usually by the mother. It is feared that both these groups of children have less chance of benefiting from school education above the compulsory minimum than do other children.

So as to prevent foster children being neglected in this respect, the 1924 Child Welfare Act urged that Child Welfare Boards to "see that foster children receive the education that is appropriate for the child's capacities and other circumstances". In regard to children taken into public care it is possible in some cases to help them with scholarships and study grants but a good deal that is desirable remains undone in regard to the other foster children.

The goal, as has been already mentioned, is that foster children shall have the same education as other children. There exist no proper statistics showing how common it has been for foster children, including those not in official charge, to receive a vocational education; the only available particulars were obtained in an inquiry concerning foster children carried out by Allmänna Barnhuset (a Stockholm children's home) in 1952—53 and described in the "Review of Social Affairs" 1956 No. 8. The inquiry covered about 1,000 children distributed throughout the country and born between 1921—34. Twenty-nine per cent of the children for whom particulars on education were given (60 % of the total number) were stated to have continued their education after leaving school.

During October about one-quarter of the foster children were receiving further education, principally full-time. According to a survey conducted by the Labour Market Board rather more than 40 % of all 16-year-olds were receiving further education. Evidently a smaller proportion of foster children are receiving this education than children in a normal population. This is true of the schools providing a general education but not, on the other hand, of institutions supplying practical education; here the foster children seem well

up to the level of the children in general. However, both among the foster children and in the total population there is a difference between the country and the towns in the proportion of 16-year-olds receiving further education. The proportion of these in the country is considerably lower than in the towns. If it is taken into account that 2/3 of the foster children are placed in the country as against 1/2 of the total population, the difference between the foster children and the other children in the same environment is not so large. The fact that foster children are nevertheless on an average so very strongly underrepresented among the children receiving further education is evidently a result of the widely followed practice of placing foster children in the country.

It was stated in the survey that special expenses had been incurred for their education by one half, about 300, of the children receiving further education. A study of this question shows that it is only possible to a rather limited extent for the Child Welfare Boards to provide financial assistance for these children's education. About one half of the towns and only 1/5 of the rural communes stated that they have grants of their own or are able to obtain funds from others. This is naturally apparent in regard to who defrays the cost of providing further education for the foster children. It can be mentioned in this connection that the average remuneration for the care of all paying foster children during 1958 was approximately 80 kronor a month. The actual cost for food and clothing only for a 16-year-old can be estimated as being almost three times as much.

The incomes of foster parents do not seem to be lower than those of people in general. In 1957 the net income of income earners in the country was 8,656 kronor and 12,172 in the towns. According to the survey the corresponding incomes of foster parents in 1957 was 9,200 kronor in the country and 11,900 in the towns. The foster parents of children receiving further education earn somewhat over 1,500 kronor more than the average parents of school children.

Day nurseries, nursery schools and afternoon homes; recent developments.

The number of kindergartens has doubled between 1950—60. There were 38,373 places at kindergartens at the end of 1960, this being an increase on 1950 by 105 %. The number of places at day nurseries and afternoon homes increased by 11 % and 16 % respectively up to 1959. During 1959 there was a pronounced decrease in the number of places at these institutions but during the last year the number of places at day nurseries has once again increased slightly. One of the explanations of this decline is that the communes are now placing a greater and greater number of children, both those under school age and younger school children, in approved private homes. On 31st December 1960 about 3,600 children were placed in such homes.

Most of these institutions are run by the county councils and the communes (at present 62 %), and by associations (29 %).

The staff of day nurseries, kindergartens and approved schools consists of kindergarten teachers, nurses, catering staff and others; kindergarten teachers must have qualified at a training college.

State support for this kind of child welfare is given in four different ways: 1) a once-for-all contribution from the National General Inheritance Fund for the establishment of day nurseries, kindergartens and afternoon homes and also for the adaptation or re-construction of existing institutions of this kind, 2) contributions to these institutions for running costs, 3) contributions for the running costs of training colleges for kindergarten teachers and 4) grants for research in respect of day nurseries etc.

The total social expenditure amounted in 1959 to 7,040.8 million kronor. This means an increase since 1958 by 424.6 million kronor (from 6,612.2) or by 6 %.

The most costly social welfare activities are the care of the aged and of the disabled, and public health and the care of the sick. Next in order come child and family welfare measures, the largest item here being general children's allowances.

The expansion of social welfare during recent years has been aimed at an expansion of the social insurances. Their importance has been steadily increasing. The total cost of the four forms of social insurance — sickness insurance, industrial injuries insurance, unemployment insurance and national pensions amounted in 1952 to 3,643 million kronor or 52 % of the total social expenditure.

When making a comparison with previous years, regard must naturally be paid to changes in the value of money. By relating this expenditure to the net national income, one can obtain a measure of the extent of social policy during recent years that is independent of changes in the value of money and in the balance of resources. In 1959 social expenditure amounted to approximately 14 % of the national income i.e. the same as the previous year as against 12.6 % in 1956. In 1950—54 the corresponding figures were 10.6 %—11.5 % and in 1939 approximately 7 %. On an average social expenditure in 1959 amounted to 945 kronor per inhabitant (892 kronor for the previous year). For a family consisting of two adults and two children this expenditure amounts to about 3,750 kronor.

The cost of social welfare is mainly defrayed by means of taxes by the State, the county councils and the primary communes. During 1959, 49 % (3,429 million kronor) of the total social expenditure, 7,041 million kronor, was met by the State, and 28 % (1,967 million kronor) by the primary communes and county councils. The remainder was made up of payments to the social insurance institutions, 6 % being payments by employers to

sickness and industrial injuries insurance (411 million kronor) and 17 % being payments by insured persons to sickness insurance (533 million kronor), unemployment insurance (59 million kronor) and national pensions (641 million kronor). Since 1958 no great change has occurred in the relative share paid by these groups in the financing of social expenditure.

The greater part of State expenditure is distributed between national pensions (1,319 million kronor), children's allowances (735 million kronor) and public health and the care of the sick (705 million kronor). The major part of the cost for social welfare borne by the county councils and the primary communes is made up of public health and the care of the sick (1,051 million kronor), national pensions (335 million kronor), social assistance (245 million kronor), school meals (133 million kronor) and public child welfare (115 million kronor).

Social expenditure is of the greatest relative importance in the budget of the county councils, almost 95 % of their net expenditure going to social purposes. In the national budget social welfare is responsible for rather more than one-third of the total net expenditure and in the budget of the primary communes for somewhat less than one-third.

About one half of the cost of sickness insurance, and rather more than one-third of the cost of unemployment insurance, is financed by the payments of insured persons. These insurance funds are subsidised by considerable State grants. The predominant part (79 %) of the cost of industrial injuries insurance is defrayed by the employers. The State meets the cost of industrial injuries insurance for its own workers and, in addition, the cost of certain cost-of-living supplements, administrative charges etc. Fifty-six per cent of the cost of national pensions is defrayed by the State, rather more than one quarter by national pensions payments and the remainder by municipal contributions and the interest on the national pensions fund.

Payments by employers to the sickness and industrial injuries insurances and to worker's protection schemes only form part of their contribution to the social welfare arrangements of this country. They meet a number of other charges not accounted for in these calculations which are often reckoned as being social charges in other countries. They pay, for instance, full wages and salaries to their employees during their statutory holidays. They must also spend considerable sums on sanitary arrangements on their premises. The size of the expenditure of this kind is not known, however. In addition, many firms have put much work and money into the provision of good housing for their employees. Attention can finally be drawn to the fact that Swedish employers have to bear the cost of considerable expenditure for social purposes in the form of capital investment for the increase of the well-being of their workers.

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

Nr 5 • MAJ • 1961

KUNGL SOCIALSTYRELSEN • STOCKHOLM

SOCIALSTYRELSENS STATISTISKA AVDELNINGAR

Birger Jarls torg 14. Telefon: 22 12 00, rikssamtal 22 12 50

FJÄRDE BYRÅN (byrån för pris- och socialvårdsstatistik)

BYRÅCHEF

Erland v Hofsten 21 80 41

SOCIALVÅRDSSTATISTIK (barnvårdsstatistik, socialhjälpstatistik, nykterhetsvårdsstatistik, socialutgifter):

Förste aktuarierna Linnéa Jonsson och Britta Belo, aktuarie Marianne Elg samt amanuenserna Barbro Wängberg och Anita Lagerkvist

KONSUMENTPRISINDEX:

Förste aktuarierna Inga Tammelin (20 95 89) och Ejnar Olsson, amanuens Yngve Lindén samt kanslisten Ingrid Lindgren

FÖRFRÅGNINGAR OM INDEX:

Fröken Maja Gustafsson (22 12 00, ankn 96)

LEVNADSKOSTNADSUNDERSÖKNINGAR:

Vakant

KANSLI:

Fru Ulla Weise (22 12 04)

FEMTE BYRÅN (byrån för löne- och sysselsättningsstatistik)

BYRÅCHEF

Leif Björk 21 80 43

Förste aktuarie Roland v Euler

LÖNESTATISTIK FÖR ANSTÄLLDA INOM JORDBRUK, INDUSTRI, HANDEL, SAMFÄRDELS, RESTAURANGER M M, STATISTIK RÖRANDE SYSSELSÄTTNING INOM INDUSTRI:

Förste aktuarierna Ingrid Dalén och Carl Y:son Hermelin, tf förste aktuarierna Thore Grönqvist och Dagmar Witkowsky-Johnsson, aktuarie Vera Katz

STATISTIK RÖRANDE OMSÄTTNINGEN I DETALJHANDELN:

Tf förste aktuarie Jonas Elmdahl

HÄLKORTSAVDELNINGEN:

Tf förste aktuarie Thore Grönqvist och förste maskinoperatör Elisabeth Hellström

KANSLI:

Fru Ann-Britt Gripenfors (22 12 05)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS

REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

ARGÅNG 1961 NR 5 · Maj

Innehåll

- 108 Statistisk Information, Periodiska översikter
- 109 Konsumtionsförhållandena i de nordiska länderna — några jämförelser
- 113 Summary
- 115 Omsättningen inom detaljhandel mm 4:e kvartalet 1959
- 119 Konsumentprisindex för mars 1961
- 121 Sysselsättning inom industrin

Contents

The National Social Welfare Board, Statistical Divisions

PERIODICAL SURVEYS

- 108 *Statistisk Information, Index*
- 109 *Consumption in the Nordic Countries — Some comparisons*
- 113 *Summary*
- 115 *Turnover in retail trade etc in the fourth quarter of 1959*
- 119 *The consumer price index for March 1961*
- 121 *Employment in mining and manufacturing*

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! Inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet och Statistisk Information tillsammans kr 26,— per år.

Redaktion: Birger Jarls torg 2, tel 22 12 00, ankn 40 (redaktionen personligen)

Vid återgivande av artiklar ur denna tidskrift skall källan anges. Socialstyrelsen ansvarar ej för åsikter som framförs i signerade artiklar.

STATISTISK INFORMATION

PERIODISKA ÖVERSIKTER

VARJE MÅNAD:

Konsumentprisindex
Sysselsättning inom industrin

VARJE KVARTAL:

Löneförhållandena för arbetare inom
industri 1961: mars
Omsättningen inom detaljhandel
m m detta nr
Uppgifter om bostadsbyggandet . . 1961: mars
Utlänningar i Sverige 1961: febr

VARJE ÅR:

Arvsfonden, allmänna 1960: dec
Barnavårdsnämndernas verksamhet . 1961: mars
Barnbidrag, allmänna 1961: mars
Bostadsbyggandet 1961: mars
Daghem, lekskolor och eftermiddagshem 1961: april
Frånvarofrekvensen inom industrin . 1960: maj

Senast

Hemhjälp, social 1960: juli
Konsumentpriserna i Sverige och i
utlandet 1960: sept
Mödrahjälpen 1960: sept
Nykterhetsnämndernas ingripanden.
Preliminär rapport 1960: juni
Nykterhetsnämndernas verksamhet . 1960: dec
Nykterhetsvårdsklientelet 1961: april
Socialhjälp och barnavård till utlän-
ningar 1961: mars
Socialhjälp 1960: nov
Socialvårdens kostnader och finansie-
ring 1961: april
Statens utgifter för sociala ändamål . 1961: febr
Ungdomsvårdsskolorna 1960: maj
Vårdanstalt för alkoholmissbrukare,
intagna på 1960: nov
Ålderdomshem, statsbidrag till . . 1960: juli
Ålderdomshemmen, antal platser och
vårdtagare m m 1960: mars

INDEX PERIODICAL SURVEYS

EVERY MONTH

The consumer price index
Employment in mining and manufacturing

EVERY QUARTER

Wages in industry 1961: March
Turnover in retail trade etc . . . this issue
Data on house production . . . 1961: March
Aliens in Sweden 1961: Febr

EVERY YEAR

National General Inheritance Fund 1960: Dec
The work of the Child Welfare
Boards 1961: March
General children's allowances . . 1961: March
Housing construction 1961: March
Day nurseries and nursery schools 1961: April
Absentecism in industry 1960: May
National Home-Help Scheme . . 1960: July

Most

recently in

Consumer prices in Sweden and
abroad 1960: Sept
Maternity assistance 1960: Sept
Cases of intervention by the Temp-
erance Boards
Preliminary report 1960: June
The work of the Temperance Boards 1960: Dec
The clientele of the Temperance
Boards 1961: April
Social assistance and child welfare
provided for aliens 1961: March
Social assistance 1960: Nov
The cost of social welfare and how
it is financed 1961: April
State expenditure for social purposes 1961: Febr
Approved schools 1960: May
Persons admitted into institutions
for inebriates 1960: Nov
State grants to homes for the aged 1960: July
The number of places in homes
for the aged and the number of
inmates, etc 1960: March

Konsumtionsförhållandena i de nordiska länderna — några jämförelser

Vid det i augusti 1960 hållna nordiska statistikermötet i Helsingfors framkastades i ett sammanhang möjligheten av att utarbeta jämförande tabeller med vissa resultat från de senaste levnadskostnadsundersökningarna i de nordiska länderna. Enär sådana undersökningar under de senaste åren utförts i de fyra större länderna efter i stort sett likartade undersökningsmetoder, vore tillfället för en sådan jämförelse just nu ovanligt gynnsamt. I anslutning till detta uppslag har den sammanställning utarbetats, som presenteras i det följande.

Jämförelsen grundar sig på uppgifter som, med undantag av Danmark, speciellt tillställts socialstyrelsen från respektive land. Beträffande Danmark bygger uppgifterna på en preliminär redovisning av materialet från en undersökning av konsumtionsförhållandena bland löntagare i städer och andra tätorter under år 1955, publicerad i Statistiske Efterretninger, december 1957. Så långt detta material tillåtit har en uppspaltning utförts på de olika delposter, som använts vid jämförelsen mellan de övriga nordiska länderna.

För Finlands del härrör sig uppgifterna från en undersökning avseende löntagarhushåll, vilken redovisats i »Konsumtionsundersökningen, Städer och köpingar 1955—1956» (Finlands officiella statistik XXXII: 22, Helsingfors 1959). Norge har lämnat uppgifter från en ännu inte färdigbearbetad undersökning beträffande konsumtionsförhållandena i Norge år 1958 (NOS A7. Forbruksundersøkelsen 1958, første hefte, Oslo 1960). Under-

sökningen omfattade löntagare och egna företagare utom jordbrukare och fiskare. För Sveriges del slutligen grundar sig sifferuppgifterna på den av socialstyrelsen utförda levnadskostnadsundersökningen publicerad i »Hushållens konsumtion 1958» (Sveriges officiella statistik, Stockholm 1961). Denna undersökning omfattade alla befolkningskategorier utanför anstaltshushåll.

Vid samtliga undersökningar har man använt sig av någon form av slumpmässigt urval. Urvalsenheten utgjordes av hushållet, definierat som »matlagshushållet» (personer som har gemensam bostad och mathållning). Vid urvalet av hushåll har man som register i Finland och Sverige utnyttjat mantalslängder, i Sverige kompletterat med vissa andra befolkningsstatistiska uppgifter. I Danmark och Norge valdes hushållen ut från register, som speciellt konstruerats på grundval av materialet vid folkräkningarna 1956 resp 1950, med nödvändiga kompletteringar.

Den danska undersökningen omfattade 3 100 hushåll, den finska 532, den norska 3 502 samt den svenska 3 645 hushåll.

I Danmark och Finland utgjordes undersökningsmaterialet av intervjuuppgifter kompletterat med tre veckors bokföring av livsmedelsutgifterna som, för att undvika att säsongmässiga förändringar i livsmedelskonsumtionen skulle snedvrida beräkningarna, spreds ut över ett helt år. I Sverige och Norge använde man sig av en månads bokföring av samtliga utgifter kompletterad med intervjuer i de fall, där fullständiga bokföringsuppgifter saknades.

Tab 1. Konsumtionens fördelning på olika grupper av varor och tjänster inom tjänstemanna- och arbetarhushåll i städer och andra tätorter i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Samtliga löntagare

Budgetpost	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Norge	Sverige
	Danska kr per hushåll och år	Finska mk per hushåll och år	Norska kr per hushåll och år	Svenska kr per hushåll och år	Procentuell fördelning			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Genomsnittligt antal personer per hushåll	2,8	2,9	3,1	2,8	2,8	2,9	3,1	2,8
Livsmedel	3 579	196 300	4 807	4 123	30,9	37,3	37,9	28,9
därav:								
Restaurang- och kafébesök	304	26 090	192	595	2,6	5,0	1,5	4,2
Alkoholhaltiga drycker	108	8 000	160	320	0,9	1,5	1,3	2,2
Tobak	616	12 270	330	347	5,3	2,3	2,6	2,4
Bostad, sommarstuga, bränsle och lyse . .	1 710	76 840	1 670	2 062	14,8	14,6	13,2	14,5
Kläder och skor . .	1 359	77 040	1 580	1 552	11,7	14,7	12,5	10,9
därav:								
Kläder	1 108	65 710	1 237	1 281	9,6	12,5	9,8	9,0
Skor	251	11 330	343	271	2,1	2,2	2,7	1,9
Möbler och husgeråd ¹	690	43 540	836	1 192	6,0	8,3	6,6	8,4
Resor och egna fordon	712	27 350	772	1 811	6,2	5,2	6,1	12,7
därav:								
Allmänna trafikmedel	186	12 960	399	536	1,6	2,5	3,2	3,8
Drift- och inköpskostnader för egna fordon (bilar, motorcyklar, mopeder, cyklar o båtar)	526	12 320	373	1 275	4,6	2,3	2,9	8,9
Diverse varor o tjänster	2 797	84 640	2 513	2 847	24,2	16,1	19,8	20,0
därav:								
Läkar- o sjukhusvård		4 900	41	92		0,9	0,3	0,6
Tandvård	165	2 940	97	119	1,4	0,6	0,8	0,8
Läkemedel och sjukvårdsartiklar . .		4 520	114	78		0,9	0,9	0,5
Tidningar o böcker		8 720	217	250		1,7	1,7	1,8
Telefon och telegraf	357	1 730	81	214	3,1	0,3	0,6	1,5
Nöjen och idrott ¹ .	683	8 830	221	340	5,9	1,7	1,7	2,4
Lotteri, tippning och totalisator		3 250	116	181		0,6	0,9	1,3
Avgifter till tjänstepensionering, löföre-, olycksfalls- o riskförsäkringar, föreningsavgifter	1 066	5 320	175	382	9,2	1,0	1,4	2,7
Understöd och kontanta gåvor . .		10 990	413	238		2,1	3,3	1,7
Summa konsumtion	11 571	525 980	12 668	14 254	100	100	100	100
Summa konsumtion per person	4 133	181 372	4 034	5 091				
Skatter på inkomst, förmögenhet, lotterivinst, arv och gåva	1 508	86 750	3 098	4 364				

¹ I uppgifterna för Danmark ingår utgifter för radio, tv-apparat, musikinstrument i posten Nöjen och idrott.

Tab 2. Konsumtionens fördelning på olika grupper av varor och tjänster inom tjänstemanna- och arbetarhushåll, ensamstående samt makar och barn i städer och andra tätorter i Danmark, Finland, Norge och Sverige

Budgetpost	Tjänstemän i hela riket			Arbetare i hela riket		Ensamstående i städer och andra tätorter		Makar och barn i städer och andra tätorter	
	Danmark	Norge	Sverige	Norge	Sverige	Finland	Sverige	Finland	Sverige
	Danska kr per hushåll och år	Norska kr per hushåll och år	Svenska kr per hushåll och år	Norska kr per hushåll och år	Svenska kr per hushåll och år	Finska mk per hushåll och år	Svenska kr per hushåll och år	Finska mk per hushåll och år	Svenska kr per hushåll och år
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Genomsnittligt antal personer per hushåll	2,6	3,0	2,7	3,2	3,0	1,0	1,0	4,0	3,7
Livsmedel	3 526	5 057	4 221	4 699	4 006	101 880	2 134	239 060	4 803
därav:									
Restaurang- och kaffébesök	300	266	774	161	341	43 180	909	19 580	449
Alkoholhaltiga drycker	132	245	318	123	248	4 900	183	9 650	295
Tobak	586	335	316	327	312	5 460	202	15 600	363
Bostad, sommarstuga, bränsle och lyse . .	1 980	2 215	2 349	1 436	1 562	50 120	1 414	90 440	2 310
Kläder och skor . .	1 593	1 856	1 830	1 462	1 283	48 560	888	91 690	1 682
därav:									
Kläder	1 308	1 490	1 550	1 128	1 018	41 940	752	77 690	1 395
Skor	285	366	280	334	265	6 620	136	14 000	287
Möbler och husgeråd ¹	838	989	1 412	770	973	21 640	647	52 370	1 343
Resor och egna fordon	913	1 011	2 095	668	1 417	15 870	1 051	27 700	1 765
därav:									
Allmänna trafikmedel	234	519	696	347	323	10 670	484	12 850	426
Drift- och inköpskostnader för egna fordon (bilar, motorcyklar, mopeder, cyklar o båtar)	679	492	1 399	321	1 094	2 880	567	13 180	1 339
Diverse varor o tjänster	3 394	3 504	3 538	2 086	1 992	64 440	1 779	95 820	3 060
därav:									
Läkar- o sjukhusvård		48	111	39	66	2 560	42	5 640	98
Tandvård	233	130	159	82	61	1 970	107	2 920	136
Läkemedel och sjukvårdsartiklar . .		145	90	100	65	2 540	42	5 060	88
Tidningar o böcker		285	297	187	193	5 250	188	10 520	263
Telefon och telegraf	492	143	243	54	144	1 080	135	2 150	225
Nöjen och idrott ¹ .	926	271	466	199	203	9 240	187	8 900	323
Lotteri, tippning och totalisator		126	157	112	172	2 090	121	3 630	183
Avgifter till tjänstepensionering, lösöre-, olycksfalls- o riskförsäkringar, föreningsavgifter	1 148	192	492	167	243	2 800	193	6 580	434
Understöd och kontanta gåvor . .		573	277	344	171	15 460	265	8 730	209
Summa konsumtion	12 962	15 212	16 079	11 571	11 793	312 870	8 298	622 330	15 621
Summa konsumtion per person	4 985	5 037	5 955	3 627	3 931	312 870	8 298	155 583	4 222
Skatter på inkomst, förmögenhet, lotterivinst, arv och gåva	2 157	4 130	5 471	2 653	3 006	66 230	2 672	91 720	4 611

¹ I uppgifterna för Danmark ingår utgifter för radio, tv-apparat, musikinstrument i posten Nöjen och idrott.

Tab 3. Konsumtionens procentuella fördelning på olika grupper av varor och tjänster inom tjänstemanna- och arbetarhushåll, ensamstående samt makar och barn i städer och andra tätorter i Danmark, Finland, Norge och Sverige

Budgetpost	Tjänstemän i hela riket			Arbetare i hela riket		Ensamstående i städer och andra tätorter		Makar och barn i städer och andra tätorter	
	Danmark	Norge	Sverige	Norge	Sverige	Finland	Sverige	Finland	Sverige
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Genomsnittligt antal personer per hushåll	2,6	3,0	2,7	3,2	3,0	1,0	1,0	4,0	3,7
Livsmedel	27,2	33,3	26,3	40,6	34,0	32,6	25,7	38,4	30,8
därav:									
Restaurang- och kafébesök	2,3	1,8	4,8	1,4	2,9	13,8	11,0	3,1	2,9
Alkoholhaltiga drycker	1,0	1,6	2,0	1,1	2,1	1,6	2,2	1,6	1,9
Tobak	4,5	2,2	2,0	2,8	2,6	1,7	2,4	2,5	2,3
Bostad, sommarstuga, bränsle och lyse . .	15,3	14,6	14,6	12,4	13,2	16,0	17,0	14,5	14,8
Kläder och skor . .	12,3	12,2	11,3	12,6	10,9	15,5	10,7	14,7	10,7
därav:									
Kläder	10,1	9,8	9,6	9,7	8,6	13,4	9,1	12,5	8,9
Skor	2,2	2,4	1,7	2,9	2,3	2,1	1,6	2,2	1,8
Möbler och husgeråd ¹	6,5	6,5	8,8	6,7	8,3	6,9	7,8	8,4	8,6
Resor och egna fordon	7,0	6,6	13,0	5,8	12,0	5,1	12,7	4,5	11,3
därav:									
Allmänna trafikmedel	1,8	3,4	4,3	3,0	2,7	3,4	5,8	2,1	2,7
Drift- och inköpskostnader för egna fordon (bilar, motorcyklar, mopeder, cyklar och båtar)	5,2	3,2	8,7	2,8	9,3	0,9	6,9	2,1	8,6
Diverse varor o tjänster	26,2	23,0	22,0	18,0	16,9	20,6	21,5	15,4	19,6
därav:									
Läkar- och sjukhusvård		0,3	0,7	0,3	0,6	0,8	0,5	0,9	0,6
Tandvård	1,8	0,9	1,0	0,7	0,5	0,6	1,3	0,5	0,9
Läkemedel och sjukvårdsartiklar . .		1,0	0,6	0,9	0,6	0,8	0,5	0,8	0,6
Tidningar o böcker	3,8	1,9	1,8	1,6	1,6	1,7	2,3	1,7	1,7
Telefon och telegraf		0,9	1,5	0,5	1,2	0,3	1,6	0,3	1,4
Nöjen och idrott ¹ .	7,1	1,8	2,9	1,7	1,7	3,0	2,3	1,4	2,1
Lotteri, tippning och totalisator .		0,8	1,0	1,0	1,5	0,7	1,5	0,6	1,2
Avgifter till tjänstepensionering, lösöre-, olycksfalls- och riskförsäkringar, föreningsavgifter	8,9	1,3	3,1	1,4	2,1	0,9	2,3	1,1	2,8
Understöd och kontanta gåvor . .		3,8	1,7	3,0	1,5	4,9	3,2	1,4	1,3
Summa konsumtion	100	100	100	100	100	100	100	100	100

¹ I uppgifterna för Danmark ingår utgifter för radio, tv-apparat, musikinstrument i posten Nöjen och idrott.

Som ovan nämnts avsåg endast levnadskostnadsundersökningen i Sverige 1958 samtliga befolkningsgrupper, medan undersökningarna i de övriga länderna hänförde sig till vissa befolkningskategorier. Sammanställningarna i tab 1—3 har därför begränsats till att redovisa konsumtionens fördelning på olika huvudgrupper av varor och tjänster inom tjänstemanna- och arbetarhushåll. Uppgifterna avser städer och andra tätorter, med undantag av konsumtionsuppgifterna för tjänstemän, som gäller hela riket.

Den varugruppering som tillämpades i 1958 års svenska levnadskostnadsundersökning har följts. Konsumtionsbeloppen anges i respektive lands valuta.

Vid jämförelser mellan budgeterna för de skilda länderna märker man att dessa i en del avseenden avviker markant från varandra. Vid dylika jämförelser måste man naturligtvis ha klart för sig att olikheterna kan bero på ett flertal skilda faktorer. Några enkla slutsatser om »lev-

nadsnivåns höjd» i de olika nordiska länderna kan knappast dragas av konsumtionsuppgifter av detta slag, även om man räknar om respektive lands myntenhet till svenska kronor med hjälp av gängse växelkurser. Flera faktorer, som inte kan statistiskt isoleras, omöjliggör en sådan jämförelse. Konstaterade skillaktigheter i konsumtionens omfattning och inriktning kan, förutom på statistiska felkällor, bero på kvantitativa och kvalitativa skillnader samt skilda priser, såväl absoluta som relativa. Dessa faktorer kan i sin tur förklaras såväl av skilda värderingar i de olika länderna beträffande konsumtionens inriktning som av produktionsmässiga fördelar. Man bör i detta sammanhang inte förbise de verkningar, som den i respektive land förda ekonomiska politiken kan ha medfört för konsumtionens omfattning och inriktning.

Erland v Hofsten

Yngve Lindén

SUMMARY

Consumption in the Nordic Countries — Some Comparisons

At the Nordic Statistical Meeting held in Helsinki in August 1960 the suggestion was made that it might be possible to draw up tables comparing certain of the results of the most recent cost-of-living surveys in the Nordic countries. As such surveys have been carried out in recent years by Denmark, Finland, Norway and Sweden according to largely similar methods, this would be an unusually favourable opportunity for making such comparisons. The compilation that is presented here has been drawn up as a result of this suggestion.

The comparison is based on data put specially at the disposal of the Social Welfare Board by all the countries concerned with the exception of Denmark. The data in respect of the latter country is based on a preliminary report on material from a survey of the consumption of wage and salary earners in towns and other population clusters during 1955 which was published in "Statistiske Efterretninger" in December 1957. As far as the ma-

terial has permitted, break-downs have been made of the various items that have been used in the comparison between the other Nordic countries.

In the case of Finland the data are derived from a survey regarding wage and salary earners which is described in "Konsumtionsundersökningen, Städer och köpingar 1955—1956"¹ (Official Statistics of Finland XXXII: 22, Helsinki 1959). Norway has supplied data from a survey of consumption in Norway in 1958 that has not yet been processed in its entirety (NOS A7. Förbruksundersökelsen 1958, første hefte, Oslo 1960). This survey covered wage and salary earners, and self-employed persons with the exception of farmers and fishermen. Finally, as regards Sweden, the figures are founded on the cost-of-living. Survey conducted by the Social Welfare Board and published in "Hushållens konsumtion 1958"² (Official Statistics of Sweden, Stock-

¹ »Consumption investigation, Towns and Market Towns 1955—1956».

² »The consumption of households in 1958».

holm 1961). This survey covered all categories of the population with the exception of institutional households.

Use has been made in all these surveys of some form of random sample. The sampling unit has been the household, which has been defined as the "board household" (its members living in the same dwelling and sharing the same meals). When drawing the sample of households in Finland and Sweden, the register used has been the national registration lists, these lists being supplemented in Sweden by certain other particulars from the population statistics. In Denmark and Norway the households were selected from registers specially constructed from material, which was supplemented where necessary, obtained in the 1956 and 1950 censuses of population.

The Danish survey covered 3 100 households, the Finnish survey 532, the Norwegian survey 3 502 and the Swedish survey 3 645 households.

In Denmark and Finland the survey material consisted of data obtained by interview supplemented by the keeping of accounts on food expenditure for three weeks; these weeks were spread out over the year so as to prevent a distortion of the calculations by seasonal changes in food consumption. In Sweden and Norway the system used was the keeping of accounts on all expenditure for one month with supplementary interviews in the cases where the accounts were incomplete.

As has been mentioned above, the 1958 cost-of-living survey in Sweden was the only survey to cover all groups of the population; the surveys in the other countries had reference to certain groups of the population only. The compilations that have now been made have

therefore been limited to an account of the distribution of consumption by various main groups of goods and services in the households of wage-earners and salaried employees. The data refer to towns and population clusters but in the case of the data on consumption in respect of salaried employees they refer to the whole country.

The commodity grouping applied in the Swedish 1958 cost-of-living survey has been used. The amount of money spent on consumption is given in the currency of the respective countries.

When a comparison is made between the budgets in the various countries it will be seen that the budgets differ widely from each other in some respects. When making such comparisons one must naturally be fully aware that the discrepancies can be due to several independent factors. It is scarcely possible to draw any simple inferences on the "level of living" in the different Nordic countries from data on consumption of this kind even if the currencies of the respective countries are converted into Swedish kronor at the current rate of exchange. Several factors that cannot be isolated statistically make such a comparison impossible. Apart from statistical errors the divergences established in the extent and pattern of consumption can be due to differences of quantity and quality and to different prices, both absolute and relative. These factors, in their turn, can be explained by a different valuation in the various countries of the pattern of consumption and by advantages in production. Nor should one ignore in this connection the effects that the economic policy of the respective countries can have had on consumption's pattern and extent.

Omsättningen inom detaljhandel m m 4:e kvartalet 1960¹

Tab 1. Indextal² (2:a kvartalet 1955 = 100) för omsättningen (försäljningens värde) inom enskild detaljhandel m m 3:e kvartalet 1957—4:e kvartalet 1960

	Indextal (2:a kvartalet 1955 = 100) för															
	1957		1958				1959				1960					
	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv		
Livsmedelsbutiker	110	114	103	112	113	115	104	113	115	126	105	119	120	127		
Beklädnadsbutiker	76	115	72	99	71	117	73	98	72	129	68	101	77	133		
Herrkonfektionsbutiker, herrschrädderier	76	117	72	103	72	117	74	104	73	134	68	110	79	131		
Damkonfektionsbutiker, sy- ateljéer	70	86	54	90	62	85	54	91	62	95	50	94	65	103		
Butiker för herr- och dam- konfektion samt barnkon- fektionsbutiker	66	101	59	93	61	105	63	91	59	110	55	93	67	115		
Manufakturbutiker och textila varuhus	90	133	91	105	89	140	91	109	92	149	90	112	96	155		
Skobutiker och skomakerier	90	120	60	113	85	121	66	118	83	123	63	127	95	132		
Skobutiker	89	123	61	114	83	123	67	118	81	127	63	127	92	134		
Skomakerier	99	99	56	103	99	93	60	113	92	91	61	122	115	110		
Inventariebutiker	120	171	130	122	120	192	138	116	132	257	112	125	157	236		
Butiker för heminrednings- textilier	111	144	112	110	130	189	136	108	140	248	132	119	157	248		
Butiker för möbler	100	159	109	106	102	165	114	111	116	227	94	121	129	204		
Bosättnings- och ramaffärer, glasmästerier	134	184	110	109	124	187	114	109	128	208	97	120	168	181		
Radio-, el- och belysnings- affärer	136	181	158	139	122	203	161	119	138	291	122	122	171	273		
Järn-, cykel- och sportaffärer	111	97	73	111	108	103	81	117	116	133	77	126	113	116		
Järnaffärer	125	119	84	108	113	126	88	116	120	173	87	118	121	144		
Cykel- och sportaffärer	99	77	64	134	120	92	87	138	131	103	77	156	124	107		
Övriga specialbutiker	114	136	110	119	119	144	113	122	125	154	111	125	124	154		
Färghandel, parfym- och sjukvårdsaffärer	104	122	86	113	108	132	86	113	110	131	79	113	103	128		
Urmakerier, optikaffärer	122	147	112	116	121	158	114	128	149	194	118	146	156	225		
Bok-, pappers- och musik- handel, tidningskiosker	126	140	117	122	132	146	121	127	137	160	123	131	142	161		
Tobaksbutiker	103	129	109	110	113	133	112	111	116	129	108	105	102	118		
Lanthandel, skeppshandel (med huvudsakligen annat än livsmedel)	122	125	102	117	121	119	91	115	112	129	93	119	123	122		
Varuhus, basarer, postorder- firmor	122	172	101	135	124	185	113	147	138	217	120	171	150	220		
Summa egentlig detaljhandel	105	124	98	113	107	129	101	115	111	145	98	121	117	146		
Restauranger, kaféer och kon- ditorier	95	79	77	93	96	86	78	94	96	88	85	103	103	99		
Restauranger	89	73	69	87	92	80	72	88	90	84	82	100	100	97		
Kaféer och konditorier	109	93	93	107	106	96	91	106	107	94	91	110	107	101		
Betjäningsställen	112	121	111	131	114	128	114	133	116	135	124	147	126	146		
Frisersalonger, hygieniska institut	103	113	100	123	106	120	103	126	111	126	106	134	113	130		
Bad- och tvättinrättningar	116	121	112	135	119	131	118	137	112	138	119	147	124	143		
Samtliga branscher	105	120	96	112	106	125	99	114	109	140	97	120	115	142		

¹ Se anm under tab 5, s 118. — ² Indextalen fr o m 1:a kvartalet 1960 har beräknats med utgångspunkt från omsättningsbelopp i vilka allmän varuskatt ingår.

Tab 2. Indextal¹ för omsättningen (försäljningens värde) inom enskild detaljhandel m m under 4:e kvartalet och 1:a—4:e kvartalen 1960 samt uppräknade försäljningssummor

	Antal identiska företag 3:e och 4:e kv 1960	Uppräknade försäljningssummor milj kr 4:e kv 1960	Indextal för 4:e kv 1960		Indextal för 1:a—4:e kv 1960 (1:a—4:e kv 1959 = 100) ³
			(3:e kv 1960 = 100) ²	(4:e kv 1959 = 100) ³	
Livsmedelsbutiker	663	2 324,2	105	101	103
Beklädnadsbutiker	503	1 040,2	172	103	102
Herrkonfektionsbutiker, herrskrädderier	92	222,6	167	98	101
Damkonfektionsbutiker, syateljéer	82	155,9	159	108	103
Butiker för herr- och damkonfektion samt barnkonfektionsbutiker	73	211,4	173	105	103
Hatt- och mössbutiker, modebutiker	21	35,6	305	..	..
Manufakturbutiker och textila varuhus	194	346,3	162	104	103
Päls- och skinnvarubutiker	30	43,4	341	80	82
Skobutiker och skomakerier	109	158,6	139	107	107
Skobutiker	68	145,1	146	106	106
Skomakerier	41	13,5	96	121	114
Inventariebutiker	294	691,0	150	92	98
Butiker för heminredningstextilier	45	53,0	158	100	104
» möbler	61	177,5	158	90	96
Bosättnings- och ramaffärer, glasmästerier	65	72,9	107	87	101
Radio-, el- och belysningsaffärer	70	297,1	159	94	97
Butiker för hemslojd och leksaker	47	31,5	174	100	101
Järn-, cykel- och sportaffärer	133	218,8	103	87	97
Järnaffärer	91	134,2	119	83	95
Cykel- och sportaffärer	39	72,4	86	103	101
Övriga specialbutiker	386	900,1	124	100	100
Blomsterhandel	53	98,2	205	103	102
Färghandel, parfym- och sjukvårdsaffärer	54	99,3	124	97	96
Juvellerarbutiker	18	47,9	168	..	..
Urmakerier, optikaffärer	33	67,3	144	116	111
Fotoaffärer och -ateljéer	40	49,9	96	116	113
Bok-, pappers- och musikhandel, tidningskiosker	114	364,3	113	101	102
Tobaksbutiker	40	127,7	116	92	92
Läderhandel	19	26,4	161	..	..
Lanthandel, skeppshandel (med huvudsakligen annat än livsmedel)	27	26,2	99	94	102
Varuhus, basarer, postorderfirmor	21	454,6	146	102	108
Summa egentlig detaljhandel	2 136	5 813,7	125	100	102
Restauranger, kaféer och konditorier	460	332,6	96	113	110
Restauranger	294	228,1	97	115	113
Kaféer och konditorier	166	104,5	94	107	102
Betjäningsställen	256	162,5	116	108	109
Frisersalonger, hygieniska institut	126	78,4	116	104	104
Bad- och tvättinrättningar	123	62,0	115	104	106
Samtliga branscher	2 852	6 308,8	123	101	103

¹ Se not 2, tab 1.

² Uträknade enligt uppgifter från identiska företag.

³ Uträknade enligt kedjemetod.

Tab 3. Indextal¹ för omsättningen (försäljningens värde) inom enskild detaljhandel m m under 4:e kvartalet och 1:a—4:e kvartalen 1960, exklusive och inklusive omsättningen i vissa större varuhus

	Indextal för 4:e kv 1960						Indextal för 1:a—4:e kv 1960 (1:a—4:e kv 1959 = 100) ³		
	(3:e kv 1960 = 100) ²			(4:e kv 1959 = 100) ³			exkl varu-husen	enbart varu-husen ⁴	inkl varu-husen ⁴
	exkl varu-husen	enbart varu-husen ⁴	inkl varu-husen ⁴	exkl varu-husen	enbart varu-husen ⁴	inkl varu-husen ⁴			
Livsmedelsbutiker	105	126	106	101	136	101	103	139	103
Beklädnadsbutiker	172	161	171	103	115	104	102	115	103
Skobutiker, skomakerier	139	130	139	107	99	107	107	101	107
Inventariebutiker	150	160	151	92	109	94	98	108	99
Järn-, cykel- och sportaffärer	103	97	103	87	116	88	97	115	97
Övriga specialbutiker	124	156	126	100	118	101	100	117	101
Restauranger och kaféer	96	94	96	113	121	113	110	120	110
Samtliga branscher	121	147	123	100	118	101	102	119	103

¹ Se not 2, tab 1. — ², ³ Se resp not, tab 2. — ⁴ De av varuhusen särredovisade varugrupperna upptas under resp bransch.

Tab 4. Indextal¹ för omsättningen (försäljningens värde) inom konsumentkooperativ detaljhandel m m under 4:e kvartalet och 1:a—4:e kvartalen 1960 samt uppräknade försäljningssummor

	Uppräknade försäljningssummor milj kr 4:e kv 1960	Indextal för 4:e kv 1960			Indextal för 1:a—4:e kv 1960 (1:a—4:e kv 1959 = 100) ³
		(3:e kv 1960 = 100) ²	(4:e kv 1959 = 100) ³	(2:a kv 1955 = 100) ³	
Detaljförsäljning					
Livsmedelsbutiker (inkl butiksbusar)	687,4	109	104	136	106
Snabbköpsbutiker	475,2	112	116	289	118
Speceri- och diversebutiker	148,2	99	84	63	87
Charkuteributiker	23,5	120	82	53	83
Mjölk- och brödbutiker	36,1	111	92	71	93
Fiskbutiker	4,3	118	100	103	99
Varuhus, specialbutiker, övriga butiker	209,9	172	110	223	109
Restauranger, serveringar	21,1	96	116	129	109
Samtliga branscher, detaljförsäljning	918,4	119	106	150	107
» » partiförsäljning	40,6	94	103	..	108
Total försäljning	959,0	117	106	..	107

¹ Se not 2, tab 1. — ², ³ Se resp not, tab 2.

Tab 5. Indextal¹ (2:a kvartalet 1955 = 100) för omsättningen (försäljningens värde) inom vissa branscher av enskild och konsumentkooperativ detaljhandel m m 1:a kvartalet 1957—4:e kvartalet 1960

	1957				1958				1959				1960			
	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv
Samtliga branscher .	93	109	105	121	97	113	107	126	100	115	110	140	99	122	117	143
Livsmedelsbutiker .	100	111	110	115	104	113	113	117	105	115	116	128	107	121	122	130
Restauranger, serveringar	79	94	96	80	77	94	97	86	79	95	97	89	86	104	105	100

¹ Se not 2, tab 1. — Indextalen har uträknats enligt kedjemetod. De för varje kvartal för enskild resp konsumentkooperativ detaljhandel beräknade indextalen med närmast föregående kvartal som bas har vägts samman med de uppräknade försäljningsbeloppen som vikter.

Anm. Beträffande statistikens uppläggning hänvisas till Sociala Meddelanden 1956: 2 och 1958: 2 samt till Sociala Meddelanden, Statistisk Information 1959: februari.

Frågeblanketter som avsåg omsättningen under 4:e kvartalet 1960 utsändes till 4 452 i socialstyrelsens register ingående företag (firmor och försäljningsställen) inom enskild detaljhandel m m. Bearbetningsbara svar erhöles från 2 939 företag (66 %). Inom egentlig detaljhandel var svarsfrekvensen 65 %, för restauranger m m 77 % och för betjäningssällena 59 %. Av de företag som lämnat bearbetningsbara svar hade 2 852 även insänt blanketter rörande tredje kvartalet 1960. Uppgifter från dessa »identiska» företag har använts vid beräkningen av indextal för omsättningens förändringar mellan tredje och fjärde kvartalen 1960.

Uppgifter rörande omsättningen inom konsumentkooperativ detaljhandel m m under 4:e kvartalet 1960 erhöles från 191 till Kooperativa förbundet anslutna konsumtionsföreningar, Svenska Skoindustri AB m fl. Bland dessa uppgiftslämnare förekom ej något bortfall.

I de redovisade omsättningsbeloppen skulle enligt anvisningarna allmän varuskatt ingå. Kungl Maj:ts i oktober 1959 framlagda proposition med förslag till förordning om allmän varuskatt m m torde i ej ringa grad ha påverkat omsättningen under fjärde kvartalet 1959. Beslut om införande av allmän varuskatt fr o m 1 januari 1960 fattades av riksdagen den 1 december 1959.

Ändringar av tidigare publicerade indextal

På grund av felkodning har i nr 11, 1960, tab 4 och i nr 2, 1961, tab. 4 publicerade indextal för omsättningen inom restauranger och serveringar, tillhörande konsumentkooperativa företag, blivit felaktiga. De rätta indextalen återges nedan (tidigare publicerade inom parentes):

	Indextal för 2:a kv 1960			Indextal för 1:a—2:a kv 1960 (1:a—2:a kv 1959 = 100)	Indextal för 3:e kv 1960			Indextal för 1:a—3:e kv 1960 (1:a—3:e kv 1959 = 100)
	(1:a kv 1960 = 100)	(2:a kv 1959 = 100)	(2:a kv 1955 = 100)		(2:a kv 1960 = 100)	(3:e kv 1959 = 100)	(2:a kv 1955 = 100)	
Restauranger, serveringar	113 (119)	105 (111)	120 (126)	106 (109)	111 (110)	107 (111)	134 (139)	106 (110)

Jonas Elmdahl

Konsumentprisindex för mars 1961

Konsumentprisindex för mars 1961 har av socialstyrelsen beräknats till 162 (1949 = 100) mot 161 för februari 1961. Med två decimaler är talet för mars 161,85 mot 161,22 för februari. Indextalen för de olika huvudgrupperna av varor och tjänster för tidigare beräkningstillfällen återges i tab 1.

Mellan februari och mars märks prisförändringar för enskilda varuslag i första hand inom gruppen livsmedel, som har stigit med 0,6 procent. Höjda priser har noterats för bland annat bröd, mejeriprodukter, ägg, kalvkött och charkuterivaror,

medan däremot nötkött, fläsk m m gått ner i pris.

Höjningen av indextalet för diverse beror på höjda priser på pensionatsvistelse och motorfordon. Inom gruppen inventarier och husgeråd har förekommit prishöjningar på bland annat moped, kamera och filmrulle, men dessa uppgångar har inte höjt indextalet för gruppen.

Prisutvecklingen under de senaste månaderna för vissa undergrupper av varor och tjänster belyses av indextalen i tab 2.

Pensionspristalet har beräknats till 131 liksom för februari.

Inga Tammelin

Tab 1. Konsumentprisindex 1950—mars 1961 (år 1949 = 100)¹

Tidpunkt	Livsmedel	Alkoholhaltiga drycker o tobak	Bostad, bränsle o lyse	Därav		Kläder o skor	Inventarier o husgeråd	Diverse	Totalindex	Kommerskollegii partiprisindex
				bostad	bränsle o lyse					
1950 årsm	102	102	99	100	96	102	101	100	101	105
1951 »	119	116	110	102	130	124	118	112	117	134
1952 »	134	120	117	108	139	127	127	121	126	142
1953 »	137	122	120	116	129	123	127	124	128	134
1954 »	137	129	122	120	125	123	126	126	129	133
1955 »	144	132	126	124	130	120	127	129	133	138
1956 »	154	135	139	135	147	120	129	134	139	145
1957 »	157	152	147	125	162	122	133	142	145	147
1958 »	163	171	154	149	163	125	134	149	152	144
1959 »	165	173	156	155	158	125	134	150	153	144
1960 »	175	179	157	159	153	131	140	155	159	148
1960 mars	175	179	156	157	153	131	140	154	159	147
april	174	179	155	157	151	131	140	154	158	147
maj	175	179	155	157	151	131	140	154	159	148
juni	176	179	158	160	152	131	140	154	159	149
juli	175	179	158	161	152	131	140	155	159	148
aug	174	179	158	161	152	130	140	155	159	148
sept	174	179	159	161	153	131	140	155	159	148
okt	174	179	158	161	152	131	140	155	159	149
nov	176	179	159	161	153	131	141	155	160	150
dec	177	180	159	161	153	131	141	156	160	150
1961 jan	177	180	163	167	154	130	140	156	161	151
febr	178	180	163	167	154	130	141	156	161	151
mars	179	180	163	167	154	130	141	157	162	151

¹ Indextalen för varje kvartal och månad 1950—1959 se SocM 1967: 4, s 255, och 1958: 3, s 191, samt SocM, Stat Inf 1959, s 104, 1960, s 67 och 1961, s 59.

Tab 2. Indextal för olika delposter år 1960 och januari—mars 1961 samt talens procentuella förändringar december 1960—mars 1961

Huvudgrupper och undergrupper	Vägnings- tal 1961	Indextal (1949 = 100)				Pro- centuell förändring ¹ dec 1960— mars 1961
		1960	Jan 1961	Febr 1961	Mars 1961	
Livsmedel	298	175	177	178	179	+ 1
Mjöl, gryn och bröd	38	177	181	186	187	+ 4
Mejeriprodukter	51	169	172	175	177	+ 3
Matfett utom smör	8	131	130	130	130	+ 1
Ägg	10	134	135	142	143	+10
Kött	20	232	251	248	249	+ 1
Fläsk	20	217	231	226	223	— 4
Charkuterivaror och köttkonserver	20	182	193	193	195	+ 1
Fisk och fiskkonserver	13	187	199	201	203	+ 4
Rotfrukter och grönsaker	13	214	179	177	178	— 7
Frukt och bär	26	146	138	139	142	+ 1
Specerier	43	176	173	173	173	0
Läskedrycker och lättöl	8	162	165	165	167	+ 1
Förtäring utom hemmet	28	208	214	215	217	+ 2
Alkoholhaltiga drycker och tobak	88	179	180	180	180	0
Spritdrycker och vin	45	218	217	217	217	—
Öl	10	150	152	152	153	+ 1
Tobak	33	149	149	149	150	+ 1
Bostad, bränsle och lyse	151	157	163	163	163	+ 2
Bostad utan bränsle och lyse	103	159	167	167	167	+ 2
Bränsle och lyse	48	153	154	154	154	+ 1
Kläder och skor	118	131	130	130	130	— 1
Kläder	98	127	126	126	126	— 1
Konfektion och skrädderiarbete	59	132	131	131	133	— 1
Underkläder och strumpor	15	97	97	97	97	— 1
Päls- och skinnvaror, huvudbona- der, handskar m m	10	122	121	120	120	— 1
Tyger, garnar och sybehör	14	141	139	140	139	— 1
Skor	20	154	152	152	153	0
Inventarier och husgeråd	110	140	140	141	141	+ 1
Möbler	13	145	147	148	148	+ 1
Radio och musikinstrument	24	106	103	103	102	— 1
Armatyr, husgeråd och verktyg	29	152	156	157	157	0
Hushållstextilier	8	134	135	134	135	0
Mopeder, cyklar, sportartiklar och leksaker	16	144	146	146	152	+ 4
Personliga effekter	10	139	138	138	138	0
Diverse	235	155	156	156	157	+ 1
Läkemedel och tandläkararvode	16	152	152	152	152	0
Kroppsvård	16	145	145	145	145	0
Rengöringsmedel och tvätt	11	103	103	104	104	0
Läsning och skrivmateriel	21	204	205	205	205	0
Post och tele	14	169	169	169	169	—
Nöjen och rekreation	21	157	159	159	161	+ 2
Resor	35	156	163	163	163	+ 2
Motorfordon	80	147	147	147	148	+ 1
Hemhjälp	8	199	210	210	210	—
Blommor m m	13	127	127	126	126	0
Totalindex	1 000	159	161	161	162	+ 1

¹ Beräknad på indextal med två decimaler. Siffran 0 anger en förändring mindre än en halv procent.

Sysselsättning inom industrin¹

Tab 1. Sysselsättning inom industrin januari—februari 1961 vid företag som lämnat uppgifter för båda månaderna

Uppgifterna i kol. 1—5 och 9—10 avser förhållandena en dag i månaden.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Uppräknat antal anställda arbetare (exkl permitterade) febr 1961	Indextal för februari 1961 (januari 1961 = 100)				Antal arbetstimmor (inkl övertid) under en vecka	Antal övertidstimmor i % av samtliga arbetstimmor under en vecka		Antal arbetare (%) frånvarande av personliga skäl	
		Antal anställda arbetare (exkl permitterade)			Antal arbetstimmor (inkl övertid) under en vecka					
		Män	Kvinnor	S:a			jan 1961	febr 1961	jan 1961	febr 1961
Gruvindustri	6 782	99 7	..	99 8	98 7	98,8	2,8	2,7	9,4	10,4
Metall- och verkstadsindustri	221 746	100 6	101,8	100,7	100 3	101 0	2,9	2,9	8,6	9,0
Jord- och stenindustri	25 623	100,0	99 6	99 9	99 6	99 9	2,6	2,7	7,9	9,2
Träindustri	41 822	101,3	97,1	101 2	101 1	101 3	1,9	1,8	5,8	5,8
Massa- och pappersindustri	38 958	99 8	99 8	99 8	99 5	98,4	6,1	5,1	8,5	8,8
Grafisk industri	16 712	100 5	100 3	100 5	98 9	101,1	2,4	3,2	6,4	7,8
Livsmedelsindustri	30 648	100,9	101,5	101,1	100 3	99,0	2,7	2,5	8,1	8,9
Dryckesvaru- och tobaksindustri	5 515	98,1	97,3	97 9	97,4	98,8	2,3	2,3	9,9	10,3
Textil- och beklädnadsindustri	56 897	100 0	100 6	100 4	100 3	101 1	1,2	1,4	8,8	8,9
Läder-, hår- o gummivaruind	17 758	101,0	99 6	100 5	99 9	100 0	1,5	1,8	6,1	6,7
Kemisk och kemisk teknisk ind	18 548	100,2	101,0	100,4	100,5	99,7	2,9	2,7	9,3	9,1
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	481 009	100,5	100,7	100,5	100 1	100 5	2,8	2,7	8,2	8,5
Statliga verkstäder m m	15 621	100,0	100,8	100 0	99,3	..	..	..	8,2	8,9

Tab 2. Indextal (uträknade enligt kedjemetod, februari 1960 = 100) för antal auställda arbetare (exkl permitterade) januari 1960—februari 1961

	1960											1961	
	jan	mars	april	maj	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	jan	febr
Gruvindustri	98,7	100,1	100 1	100,5	101 8	100 9	100 5	100,5	100 4	100,6	99,8	99 9	99,7
Metall- o verkstadsind	99,1	100,8	101,3	101,1	103 2	103 1	102 9	103 9	104 6	105 3	105 4	105,3	106 0
Jord- och stenindustri	99 0	101,0	102 8	104 5	106 9	106 5	105 5	105 5	105,4	105 5	104 4	102 0	101,9
Träindustri	98 2	102 4	106 3	107 3	110 3	110,6	107 5	106 6	106 6	104 3	103 5	103 3	104,5
Massa- och pappersind	99,5	100 9	101,5	101 9	105 4	106,6	103 7	102 8	102 6	102 4	102,4	101 6	101,4
Grafisk industri	100,5	100 1	99 9	99,5	101,7	101,9	102 1	103 5	104 0	104,5	104,2	103 3	103 8
Livsmedelsindustri	100 2	99 4	100,5	100,7	104,3	106 9	105 5	104,4	108,8	108 5	105,5	97,7	98 8
Dryckesvaru- och tobaksindustri	99 5	100 6	103 9	106 3	114,1	113,3	105 9	102 0	101 1	100 9	105,7	99 1	97 0
Textil- o beklädnadsind	98,7	100,0	99,3	98,4	98,5	97 1	98 3	99 9	100 2	100,2	99 2	99 1	99 5
Läder-, hår- och gummivaruindustri	99 9	100 9	100 4	99 6	99 7	98 8	99 0	99 1	99 6	99 2	99 0	98 0	98 5
Kemisk och kemisk teknisk industri	98 8	101,1	101 1	101 3	105 4	105 3	102 5	102 2	101 8	101 8	101 0	101 0	101 4
Samtl industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	99 1	100 8	101 5	101 5	103 7	103 7	102 9	103 3	103 9	104 0	103 6	102 7	103 2

¹ En redogörelse för uppläggnngen av den i tab 1—3 redovisade statistiken och för de använda beräkningsmetoderna m m har lämnats i Sociala Meddelanden, Statistisk Information, april 1961 (s 97—100). Utförligare redogörelser återges dels i Meddelande från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik (adress Birger Jarls torg 14, Stockholm 2) och dels i Arbetsmarknadsstatistik, utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (adress Lindhagensgatan 74, Stockholm 12).

Tab 3. Antal i december 1960—februari 1961 under en vecka avgångna resp nyanställda arbetare samt antal arbetare med deltidsarbete resp korttidsarbete i procent av hela antalet arbetare, som varit i arbete under den redovisade avlöningsperioden

	Avgångna arbetare			Nyanställda arbetare			Deltidsarbete			Korttidsarbete		
	dec	jan	febr	dec	jan	febr	dec	jan	febr	dec	jan	febr
Gruvindustri	0,31	0,27	0,34	0,14	0,27	0,38	—	0,15	0,25	0,07	0,03	0,04
Metall- och verkstadsindustri . . .	0,57	0,58	0,60	0,48	0,73	0,70	0,49	0,56	0,53	0,03	0,06	0,06
Jord- och stenindustri	0,56	0,53	0,77	0,41	0,92	0,53	1,68	2,46	1,86	0,86	0,55	0,65
Träindustri	0,67	0,40	0,46	0,42	0,99	1,19	0,85	1,00	1,13	0,36	0,74	0,57
Massa- och pappersindustri	0,44	0,39	0,37	0,26	0,48	0,43	1,16	1,21	1,23	0,05	0,05	0,05
Grafisk industri	0,89	0,47	0,71	0,43	0,42	0,87	2,19	1,87	2,40	0,06	0,04	0,07
Livsmedelsindustri	2,41	0,97	0,78	0,56	0,69	1,00	4,56	4,74	5,91	0,34	1,24	1,25
Dryckesvaru- och tobaksindustri . .	1,17	0,81	1,11	1,75	0,53	0,82	0,97	1,98	1,51	0,56	0,59	0,82
Textil- och beklädnadsindustri . . .	0,77	0,81	0,82	0,30	0,89	0,73	7,63	8,20	8,51	0,42	0,87	0,83
Läder-, hår- och gummivaruindustri	0,63	0,65	0,65	0,43	1,17	0,65	3,62	3,99	3,88	0,02	0,13	0,24
Kemisk och kemisk-teknisk industri	0,58	0,51	0,69	0,56	0,62	0,68	1,78	2,20	2,11	0,01	0,02	1,10
Samtliga industrigrupper (exkl. statliga verkstäder m m)	0,73	0,59	0,63	0,45	0,75	0,74	2,01	2,16	2,27	0,18	0,32	0,36

Pris 1,60

KUNGL. BOKTR. STHLM 1961 610100

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

Nr 6 • JUNI • 1961

KUNGL SOCIALSTYRELSEN • STOCKHOLM

SOCIALSTYRELSENS STATISTISKA AVDELNINGAR

Birger Jarls torg 14. Telefon: 22 12 00, rikssamtal 22 12 50

FJÄRDE BYRÅN (byrån för pris- och socialvårdsstatistik)

BYRÅCHEF

Erland v Hofsten 21 80 41

SOCIALVÅRDSSTATISTIK (barnavårdsstatistik, socialhjälpstatistik, nykterhetsvårdsstatistik, socialutgifter):

Förste aktuarierna Linnéa Jonsson och Britta Belo, aktuarie
Marianne Elg samt amanuenserna Barbro Wängberg och Anita
Lagerkvist

KONSUMENTPRISINDEX:

Förste aktuarierna Inga Tammelin (20 95 89) och Ejnar Olsson,
amanuens Yngve Lindén samt kanslisten Ingrid Lindgren

FÖRFRÅGNINGAR OM INDEX:

Fröken Maja Gustafsson (22 12 00, ankn 96)

LEVNADSKOSTNADSUNDERSÖKNINGAR:

Vakant

KANSLI:

Fru Ulla Weise (22 12 04)

FEMTE BYRÅN (byrån för löne- och sysselsättningsstatistik)

BYRÅCHEF

Leif Björk 21 80 43

Förste aktuarie Roland v Euler

LÖNESTATISTIK FÖR ANSTÄLLDA INOM JORDBRUK, INDUSTRI, HANDEL,
SAMFÄRDESEL, RESTAURANGER M M, STATISTIK RÖRANDE SYSSELSÄTT-
NING INOM INDUSTRI:

Förste aktuarierna Ingrid Dalén och Carl Y:son Hermelin, tf
förste aktuarierna Thore Grönqvist och Dagmar Witkowsky-
Johnsson, aktuarie Vera Katz

STATISTIK RÖRANDE OMSÄTTNINGEN I DETALJHANDELN:

Tf förste aktuarie Jonas Elmdahl

HÅLKORTSAVDELNINGEN:

Tf förste aktuarie Thore Grönqvist och förste maskinoperatör
Elisabeth Hellström

KANSLI:

Fru Ann-Britt Gripenfors (22 12 05)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS

REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

ÄRGÅNG 1961 NR 6 • Juni

Innehåll

- 128 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 129 Kostnader för barns konsumtion, vård och uppfostran åren 1958 och 1961
- 143 Mödrahjälpen år 1960
- 149 Utlänningar i Sverige
En översikt för första kvartalet 1961 och läget den 1 april 1961
- 153 Uppgifter om bostadsbyggandet under första kvartalet 1961
- 156 Löneförhållanden inom industrin
- 161 Sysselsättning inom industrin
- 163 Konsumentprisindex för april 1961
- 142, 160 Summary

Contents

The National Social Welfare Board, Statistical Divisions

PERIODICAL SURVEYS

- 128 *Statistisk Information, Index*
- 129 *The costs of children's consumption, care and education in the years 1958 and 1961*
- 143 *Maternity assistance during 1960*
- 149 *Aliens in Sweden: a review for the first quarter of 1961 and the situation on 1st April 1961*
- 153 *Data on house production during the first quarter of 1961*
- 142, 160 *Summary*
- 156 *Wages in industry*
- 161 *Employment in mining and manufacturing*
- 163 *The consumer price index for April 1961*

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! Inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet och Statistisk Information tillsammans kr 26,— per år.

Redaktion: Birger Jarls torg 2, tel 22 12 00, ankn 81 (redaktionen personligen)

Vid återgivande av artiklar ur denna tidskrift skall källan anges. Socialstyrelsen ansvarar ej för åsikter som framförs i signerade artiklar.

STATISTISK INFORMATION

PERIODISKA ÖVERSIKTER

VARJE MÅNAD:

Konsumentprisindex
Sysselsättning inom industrin

VARJE KVARTAL:

Löneförhållandena för arbetare inom
industri detta nr
Omsättningen inom detaljhandel
m m 1961: maj
Uppgifter om bostadsbyggandet . . . detta nr
Utlänningar i Sverige detta nr

VARJE ÅR:

Arvsfonden, allmänna 1960: dec
Barnvårdsnämndernas verksamhet . 1961: mars
Barnbidrag, allmänna 1961: mars
Bostadsbyggandet 1961: mars
Daghem, lekskolor och eftermiddagshem 1961: april
Frånvarofrekvensen inom industrin . 1960: maj

Senast

Hemhjälp, social 1960: juli
Konsumentpriserna i Sverige och i
utlandet 1961: maj
Mödrahjälpen detta nr
Nykterhetsnämndernas ingripanden.
Preliminär rapport 1960: juni
Nykterhetsnämndernas verksamhet . 1960: dec
Nykterhetsvårdsklientelet 1961: april
Socialhjälp och barnavård till utlän-
ningar 1961: mars
Socialhjälpen 1960: nov
Socialvårdens kostnader och finansie-
ring 1961: april
Statens utgifter för sociala ändamål 1961: febr
Ungdomsvårdsskolorna 1960: maj
Vårdanstalt för alkoholmissbrukare,
intagna på 1960: nov
Ålderdomshem, statsbidrag till . . . 1960: juli
Ålderdomshemmen, antal platser och
vårdtagare m m 1960: mars

INDEX PERIODICAL SURVEYS

EVERY MONTH

The consumer price index
Employment in mining and manufacturing

EVERY QUARTER

Wages in industry this issue
Turnover in retail trade etc . . . 1961: May
Data on house production this issue
Aliens in Sweden this issue

EVERY YEAR

National General Inheritance Fund 1960: Dec
The work of the Child Welfare
Boards 1961: March
General children's allowances . . . 1961: March
Housing construction 1961: March
Day nurseries and nursery schools 1961: April
Absenteeism in industry 1960: May
National Home-Help Scheme . . . 1960: July

Most
recently in

Consumer prices in Sweden and
abroad 1961: May
Maternity assistance this issue
Cases of intervention by the Temp-
erance Boards
Preliminary report 1960: June
The work of the Temperance Boards 1960: Dec
The clientele of the Temperance
Boards 1961: April
Social assistance and child welfare
provided for aliens 1961: March
Social assistance 1960: Nov
The cost of social welfare and how
it is financed 1961: April
State expenditure for social purposes 1961: Febr
Approved schools 1960: May
Persons admitted into institutions
for inebriates 1960: Nov
State grants to homes for the aged 1960: July
The number of places in homes
for the aged and the number of
inmates, etc 1960: March

Kostnader för barns konsumtion, vård och uppfostran åren 1958 och 1961

Inledning

Socialstyrelsen får ofta ta emot frågor om hur stora kostnaderna för barn egentligen är. Det kan gälla diskussioner om den lämpliga storleken av ersättning till fosterhem, om storleken av underhållsbidrag eller andra liknande frågor. En annan frågeställning gäller hur stor del av barnkostnaderna, som täcks av det allmänna barnbidraget och andra bidrag från det allmänna.

Frågan om barnkostnaderna har vid flera tidigare tillfällen behandlats av socialstyrelsen. Beräkningarna har därvid baserats på uppgifter från olika av styrelsen utförda levnadskostnadsundersökningar. Uppläggningsen av problemet har varierats något.¹

Då nu resultatet för 1958 års levnads-kostnadsundersökning föreligger,² har det ansetts lämpligt att lägga fram en aktuell version av beräkningarna. Denna levnads-kostnadsundersökning avser förhållandena år 1958 och omfattar ett urval bland de privata hushållen i riket. Urvalet är så konstruerat, att det möjliggör skattningar som avser totalbefolkningen, bortsett från anstaltshushållen. Undersökningens syfte

var att ge uppgifter om konsumtionsförhållandena inom hushållssektorn för olika befolkningsgrupper. Undersökningåret indelades i tolv perioder, och de utvalda hushållen fördelades slumpmässigt på dessa med en tolfedel på varje period. Uppgifter om konsumtionen insamlades från hushållen i första hand genom bokföring, som utfördes av hushållsmedlemmarna själva och gällde den period som hushållet tilldelats. Om bokföringen av någon anledning ej fullföljdes, kompletterades den med en intervju. För närmare upplysningar om metoderna för undersökningen hänvisas till redogörelsen.

En utgångspunkt vid beräkandet av barnkostnaderna kan vara, att frågeställningen går ut på att söka fastslå *den minsta kostnad*, som är förknippad med ett barn. Då uppstår emellertid problemet att definiera, vad som skall anses som minimum. Om man endast skulle räkna med de kostnader, som krävs för att barnet skall få en kost med tillräckligt näringsvärde, kläder som skyddar mot kyla, lagstadgad skolundervisning osv, skulle man komma fram till ett mycket lågt och alldeles orealistiskt belopp.

En annan angreppspunkt kan gå ut på att man söker fastställa *den merkostnad* som skulle erfordras för att ett hushåll skulle kunna leva *på samma levnadsnivå* efter tillkomsten av ett barn som före. Bortsett från att det erbjuder stora svårigheter att fastställa vad som menas med lika nivå, så blir en sådan beräkning ore-

¹ Se Bilaga 3 till Betänkande om barnkostnadernas fördelning (SOU 1946: 6), artikeln »Vad kostar det att ha barn?» (Soc Medd 1951: 5) och Bilaga 2 till betänkandet Samhället och barnfamiljerna (SOU 1955: 29). Se även kapitlet »Vad barn kostar» i Erland von Hofsten, Vad får vi för pengarna? Stockholm (Rabén & Sjögren) 1961.

² Hushållens konsumtion år 1958. Sveriges officiella statistik. Stockholm 1961.

listisk, därför att hushållen som regel inte får några ekonomiska tillskott, som gör det möjligt för dem att upprätthålla en oförändrad levnadsnivå, sedan hushållet blivit större.

Mest realistiskt och av det största intresset förefaller det därför vara att ställa frågan så, att man vill söka beräkna *de faktiska barnkostnaderna*, dvs värdet av den konsumtion i vidaste bemärkelse, som barnen svarar för. Detta sätt att ställa frågan, vilket också tillämpats vid de ovan citerade tidigare beräkningarna, kommer att tillämpas i det följande.

Beräkningen avser endast sådana barn, som lever i privata hushåll. Samma åldersgräns begagnas som i undersökningen, nämligen 16 år.

Vad ingår i barnkostnaderna?

Barnens konsumtion sker huvudsakligen inom hushållets ram. Det slags kostnader man i första hand tänker på, när det gäller att analysera hushållets barnkostnader, är utgifterna för sådana varor och tjänster, som konsumeras av barnen personligen. Hit hör kläder och skor samt andra rent personliga tillhörigheter, såsom leksaker och sportutrustning, resor med allmänna trafikmedel m m. Beträffande denna individuella konsumtion är det i levnadskostnadsundersökningen i stort sett möjligt att redovisa kostnaderna för varje enskild hushållsmedlem.

Även livsmedelskonsumtionen hör naturligtvis i princip till den individuella konsumtionen. Livsmedelsinköpen sker dock gemensamt för hela hushållet, och levnadskostnadsundersökningen gör det inte möjligt att redovisa denna konsumtion individuellt. Vid fördelningen av livsmedelskostnaderna mellan barn och vuxna har i efterföljande kalkyl utnyttjats den

kännedom man har om kaloribehovet hos individer av olika ålder och kön.

Ett annat slags barnkostnader utgöres av utgifter för av hushållsmedlemmarna gemensamt förbrukade nyttigheter. Hit hör exempelvis kostnader för bostad, bränsle och lyse, möbler och husgeråd, tvätt, telefon, radio, tidningar och böcker samt kostnader för hushållets egna fordon (i levnadskostnadsundersökningen räknas som egna fordon endast bilar och motorcyklar, medan exempelvis cyklar och mopeder ingår i gruppen inventarier och husgeråd och redovisas som individuell konsumtion). Många är kanske benägna att ej räkna in utgifterna för dessa gemensamma nyttigheter i barnkostnaderna, eftersom de skulle förekomma även om hushållet saknade barn. Här måste man dock betänka, att åtskilliga av dessa utgifter blir högre, om hushållet utökas med ett barn; bostaden byts kanske ut mot en rymligare och därmed dyrare, tvättnotor och så småningom telefonräkningar blir större osv. Vidare gäller att även om utgifterna för vissa varor och tjänster förblir oförändrade efter barnets ankomst — man behåller kanske sin gamla bostad med dess möbler och husgeråd etc — så måste man räkna med, att barnet tar dessa nyttigheter i anspråk och alltså bör tillskrivas en del av kostnaderna för dem. För samtliga gemensamt konsumerade varor och tjänster gäller, att den på barnen fallande delen måste skattas mer eller mindre skönsmässigt.

Ett tredje slag av barnkostnader är värdet av den vård och tillsyn, som barnet erhåller i hemmet. I viss utsträckning utgöres denna kostnad av kontantutlägg till hemhjälp och redovisas då tillsammans med den övriga gemensamma konsumtionen. Av ojämförligt större betydelse är emellertid de arbetsinsatser i hemmet, som utföres av husmodern eller andra hushållsmedlemmar. Även beträffande

Tab 1. Barnhushållens konsumtion av olika grupper av varor och tjänster med fördelning efter antalet minderåriga barn
Kronor per hushåll och år

Konsumtionsbeloppen för hela hushållet är hämtade från levnadskostnadsundersökningen. De vuxnas resp barnens andel är skattade.

	Hushåll med			Samtliga barnhushåll
	1 barn	2 barn	3 o fl barn	
Antal hushåll i undersökningen	874	667	444	1 985
Antal hushåll, uppräknat tal	9 263	5 791	3 666	18 720
Antal personer per hushåll	3,3	4,2	5,7	4,0
Antal barn per hushåll	1,0	2,0	3,4	1,8
Antal konsumtionsenheter per hushåll	2,9	3,4	4,3	3,3
Antal konsumtionsenheter som utgörs av barn .	0,7	1,4	2,4	1,2
Livsmedel				
<i>Individuell konsumtion</i>	4 607	5 114	5 945	5 026
De vuxnas andel	3 495	3 009	2 627	3 175
Barnens andel	1 112	2 105	3 318	1 851
Alkoholhaltiga drycker och tobak				
<i>Individuell konsumtion</i>	568	594	593	581
De vuxnas andel	568	594	593	581
Barnens andel	—	—	—	—
Bostad, sommarstuga, bränsle och lyse				
<i>Gemensam konsumtion</i>	1 964	1 841	2 001	1 933
De vuxnas andel	1 309	921	1 001	1 128
Barnens andel	655	920	1 000	805
Kläder och skor				
<i>Individuell konsumtion</i>	1 600	1 794	1 964	1 732
De vuxnas andel	1 212	1 138	1 080	1 164
Barnens andel	388	656	884	568
Inventarier och husgeråd				
<i>Individuell konsumtion</i>	375	446	458	413
De vuxnas andel	293	307	271	293
Barnens andel	82	139	187	120
<i>Gemensam konsumtion</i>	839	944	804	865
De vuxnas andel	585	494	324	506
Barnens andel	254	450	480	359
Resor				
<i>Individuell konsumtion</i> (= allmänna trafikmedel)	407	306	373	369
De vuxnas andel	346	260	317	313
Barnens andel	61	46	56	56
<i>Gemensam konsumtion</i> (= egna fordon o andra fordonskostnader)	816	1 308	704	946
De vuxnas andel	670	899	405	689
Barnens andel	146	409	299	257

	Hushåll med			Samtliga barnhushåll
	1 barn	2 barn	3 o fl barn	
Diverse varor och tjänster				
<i>Gemensam konsumtion</i>				
Sjukvård, tandvård	187	207	142	184
De vuxnas andel	130	109	57	109
Barnens andel	57	98	85	75
Läkemedel, sjukvårdsartiklar	81	90	78	83
De vuxnas andel	56	47	31	48
Barnens andel	25	43	47	35
Tvål, skönhetsmedel, toalettartiklar	116	119	109	116
De vuxnas andel	95	82	63	85
Barnens andel	21	37	46	31
Härvård, skönhetsvård, bad	119	107	122	116
De vuxnas andel	98	74	70	85
Barnens andel	21	33	52	31
Rengöringsmedel	129	148	182	145
De vuxnas andel	90	78	73	83
Barnens andel	39	70	109	62
Tvätt och strykning	70	70	81	72
De vuxnas andel	49	37	33	42
Barnens andel	21	33	48	30
Tidningar, böcker, skrivmateriel	237	291	262	259
De vuxnas andel	165	152	106	150
Barnens andel	72	139	156	109
Kursavgifter	138	140	135	138
De vuxnas andel	19	13	9	15
Barnens andel	119	127	126	123
Telefon, porto, frakter	211	200	203	206
De vuxnas andel	173	138	117	151
Barnens andel	38	62	86	55
Nöjen och rekreation	335	234	291	295
De vuxnas andel	275	161	167	218
Barnens andel	60	73	124	77
Hemhjälp	150	232	191	184
De vuxnas andel	80	82	48	75
Barnens andel	70	150	143	109
Övrigt	925	888	873	903
De vuxnas andel	760	611	502	663
Barnens andel	165	277	371	240
<i>Summa individuell konsumtion</i>	7 557	8 254	9 333	8 121
De vuxnas andel	5 914	5 308	4 888	5 526
Barnens andel	1 643	2 946	4 445	2 595
<i>Summa gemensam konsumtion</i>	6 317	6 819	6 178	6 445
De vuxnas andel	4 554	3 898	3 006	4 047
Barnens andel	1 763	2 921	3 172	2 398
Summa konsumtion	13 874	15 073	15 511	14 566
De vuxnas andel	10 468	9 206	7 894	9 573
Barnens andel	3 406	5 867	7 617	4 993

denna konsumtion är man hänvisad till en skönsmässig bedömning, både av hemarbetets värde och av hur stor del som bör tillskrivas barnen.

Ytterligare en typ av barnkostnader kan man urskilja, nämligen det allmännas kostnad för barnens uppfostran, vård och utbildning utanför hemmet. Den största posten här utgöres av skolundervisningen.

Ålder, år	Konsumtionsenhetsvärde	
	Män	Kvinnor
Under 2	0,30	0,30
2—3	0,40	0,40
4—6	0,50	0,50
7	0,70	0,50
8	0,70	0,70
9—10	0,80	0,70
11—12	0,83	0,80
13	1,00	0,80
14—15	1,00	0,83
16—19	1,20	0,83
20 och däröver	1,00	0,83

Värdet av i hushållet konsumerade varor och tjänster

I tab 1 redovisas den genomsnittliga konsumtionen i kronor per hushåll och år av olika grupper av varor och tjänster för samtliga hushåll med barn under 16 år. De i denna tabell angivna beloppen på raderna »individuell konsumtion» och »gemensam konsumtion» har hämtats ur undersökningen och bygger sålunda på faktiska observationer. Fördelningen av dessa belopp på de vuxnas respektive barnens andel bygger däremot på en schematisk uppdelning, som kommenteras i det följande. Redovisningen har skett med fördelning efter hushåll med olika antal barn. Då materialet omfattar samtliga hushåll där barn ingår och inte bara sådana som utgöres av rena familjer, kan antalet vuxna i hushållen variera. Det uppräknade antalet hushåll är det antal man approximativt skulle ha erhållit, om urvalsprocenten hade varit lika stor inom samtliga kategorier av befolkningen, som den var inom den kategori som hade den största urvalsprocenten. I tabellen anges även det genomsnittliga antalet konsumtionsenheter per hushåll. Vid beräkningen av detta tal har använts en av statens institut för folkhälsan utarbetad kaloriskala. I efterföljande tablå redovisas konsumtionsenhetensvärdena för olika åldrar och kön.

Det genomsnittliga antalet konsumtionsenheter för barn i åldern 0—16 år blir enligt dessa värden = 0,7.¹

Hushållens livsmedelskonsumtion har i tabellen fördelats mellan vuxna och barn i samma förhållande som antalet konsumtionsenheter. Huruvida denna metod är helt adekvat kan kanske diskuteras. Konsumtionsenhetsskalan är ju endast ett mått på den kalorimängd, som individer av olika ålder och kön enligt fysiologiska undersökningar har behov av. Det är ingalunda säkert att den faktiska fördelningen på olika hushållsmedlemmar stämmer med denna fördelning. Härtill kommer att livsmedelskostnaderna inte bara är beroende av mängden kalorier utan även av priset per kalori. Vid en jämförelse mellan barn och vuxna finns det med andra ord anledning misstänka, att deras kost i genomsnitt är olika dyr per kalori. Å ena sidan kan man anta, att barnens kost, som bör innehålla ett flertal dyrbara skyddsfödoämnen, skulle vara dyrare per kalori än de vuxnas. Vidare är exempelvis den småbarnsmat, som finns att köpa på burk, relativt dyr. Å andra sidan torde de vuxna i högre grad än barnen konsumera sådana dyra livsmedel som kaffe, skaldjur o d

¹ Här bör emellertid påpekas, att detta tal sannolikt är något för stort som genomsnitt i ett barnshushållen, när barnets genomsnittsålder i denna kategori kan förutsättas vara lägre än i de övriga hushållskategorierna. Många hushåll hör nämligen hit för att de bara hunnit få det första barnet.

och oftare inta måltider på näringsställen. Det har här ansetts rimligt att förutsätta, att kostnaden per kalori är densamma för alla hushållsmedlemmar.

Utgifterna för alkoholhaltiga drycker och för tobak har helt förts på de vuxnas konto.

Fördelningen av bostadskostnaden mellan vuxna och barn måste helt bygga på en skönsmåsig uppskattning. I detta sammanhang har det, som framgår av tabellen, ansetts skäligt att tilldela barnet i ettbarnshushållet en tredjedel av bostadskostnaden och barnen i de övriga hushållskategorierna hälften. Denna barnens andel kan kanske synas väl högt tilltagen. Man bör dock bland annat betänka det stora slitaget, som bostaden utsätts för från barnens sida.

Konsumtionen av kläder och skor finns i levnadskostnadsundersökningen redovisad per individ inom vissa kategorier av hushåll (»Hushållens konsumtion år 1958», s 344). Dessa siffror har utnyttjats vid fördelningen av klädkonsumtionen mellan barn och vuxna.

Av de varor som ingår i gruppen inventarier och husgeråd finns ett fåtal redovisade per individ, nämligen mopeder, cyklar, båtar, sportutrustning, fotoartiklar, leksaker, optiska artiklar, fick- och armbandsur, smycken, väskor, paraplyer och pipor. Då denna individuella konsumtion ej finns redovisad på olika hushållsstorlekar i levnadskostnadsundersökningen, har i tab 1 fördelningen mellan vuxna och barn av konsumtionsbeloppet för dessa varor skett efter samma proportioner som klädkonsumtionen. Vid fördelningen av de övriga, gemensamt redovisade varorna inom denna grupp har kostnaden delats lika mellan de olika hushållsmedlemmarna.

Även resorna har delats upp i individuell och gemensam konsumtion. Härvid har kostnaderna för alla resor med all-

männa trafikmedel räknats som individuell konsumtion, medan kostnaderna för egna fordon (här = bilar och motorcyklar) ansetts som för hela hushållet gemensam konsumtion. Beträffande resor med allmänna trafikmedel har levnadskostnadsundersökningens uppgifter om den genomsnittliga kostnaden per individ i åldern 0—16 år använts för beräkning av barnens andel i samtliga hushåll. För 1-, 2- 3- och flerbarnshushållen har barnens andel beräknats till samma relation som för samtliga hushåll. Vad gäller de egna fordonen, har de vuxna tilldelats dubbelt så stor andel per person som barnen.

Under rubriken diverse varor och tjänster återfinns ett flertal sinsemellan mycket heterogena poster. Många av dessa är rätteligen att anse som individuellt konsumerade, men då de ej finns redovisade per individ i levnadskostnadsundersökningen, har hela gruppen här måst räknas som gemensam konsumtion. Kostnaderna för sjukvård och tandvård liksom för läkemedel och sjukvårdsartiklar har delats lika mellan de olika hushållsmedlemmarna. Beträffande tvål, skönhetsmedel och toalettartiklar samt hårvård, skönhetsvård och bad har de vuxnas andel per person satts dubbelt så stor som barnens. Rengöringsmedel, tvätt och strykning samt tidningar, böcker och skrivmateriel har återigen delats lika mellan de olika hushållsmedlemmarna. Kursavgifterna finns redan i levnadskostnadsundersökningen uppdelade på vuxna och barn. Som framgår av tabellen är barnens andel avsevärt större, vilket beror på att skolavgifter, daghems- och lekskoleavgifter ingår här. Kostnaderna för telefon, porto och frakter samt för nöjen och rekreation har uppskattats vara dubbelt så stora för en vuxen som för ett barn. Detsamma gäller restgruppen övrigt. Hemhjälpkontot har däremot ansetts böra

Barnens individuella konsumtion. Kronor per hushåll och år

	Hushåll med			Samtliga barn- hushåll
	1 barn	2 barn	3 o fl barn	
Livsmedel	1 110	2 110	3 320	1 850
Kläder och skor	390	660	880	570
Inventarier och husgeråd	80	140	190	120
Resor	60	50	60	60
Summa	1 640	2 960	4 450	2 600
Kostnad per barn	1 640	1 480	1 310	1 450

Barnens andel i hushållets gemensamma konsumtion. Kronor per hushåll och år

	Hushåll med			Samtliga barn- hushåll
	1 barn	2 barn	3 o fl barn	
Bostad, sommarstuga, bränsle och lyse	660	920	1 000	800
Inventarier och husgeråd	250	450	480	360
Resor	150	410	300	260
Diverse varor och tjänster	710	1 140	1 390	980
Summa	1 770	2 920	3 170	2 400
Kostnad per barn	1 770	1 460	930	1 330

tillskrivas barnen i högre grad än de vuxna; barnen har således tilldelats dubbelt så stor andel per person härav som de vuxna.

Strängt taget borde man naturligtvis vid de ovan relaterade schematiska fördelningarna av olika kostnadsposter mellan barn och vuxna ha skilt mellan barn i olika åldrar. De minsta barnen deltar ju inte i konsumtionen av böcker, telefon osv, medan å andra sidan deras konsumtion är stor i vad avser andra poster. En dylik förfining av beräkningarna har emellertid inte ansetts praktiskt genomförbar, utan vid den schematiska uppdelningen har man haft i tankarna ett genomsnitt för barn i alla åldrar mellan 0 och 16 år. I slutet av uppsatsen redovisas en uppdelning av de totala barnkostnaderna efter ålder.

En sammanfattning av barnens individuella konsumtion resp deras andel i den gemensamma konsumtionen redovisas i ovanstående tablåer. Beloppen är här avrundade till jämna 10-tal kronor.

Som framgår av tablåerna är variationerna i barnkostnaderna mellan de skilda hushållsstorlekarna mycket olika för olika slag av konsumtion. I den första tablån finner man, vad beträffar livsmedelskonsumtionen, att den ökar i ungefär samma förhållande som antalet barn. Kostnaderna för kläder och skor är däremot lägre per barn, ju fler barn det finns i hushållet. Detta betingas sannolikt till en del av att barnen i ett flerbarnshushåll i viss mån kan »ärva» kläder efter sina äldre syskon, men troligen är det främst ett tecken på att flerbarnshushållen nödgas leva på en i genomsnitt lägre nivå. Beträffande inventarier och husgeråd samt resor finner man samma tendens. I fråga om resorna inverkar kanske förutom de dryga kostnaderna, att det är besvärligt att resa på bussar och tåg med flera barn och att flerbarnshushållen av den anledningen reser mindre än ettbarnshushållen. Järnvägarnas familjebiljetter inverkar också något.

Betraktar man tablån över barnens an-

del i hushållets gemensamma konsumtion, finner man, att resekostnaderna per barn är högre i tvåbarnshushållen än i de övriga kategorierna. I fråga om inventarier och husgeråd samt diverse varor och tjänster är kostnaden per barn lägre, ju flera barn det finns i hushållet.

Värdet av vård och tillsyn i hemmet

En typ av konsumtion som man, när det gäller barnkostnaderna, naturligtvis inte får underlåta att behandla, är värdet av den vård och tillsyn, som barnet erhåller i hemmet. I allmänhet utövas denna vård och tillsyn av en hemarbetande husmor. Små barn, i synnerhet spädbarn, kräver en avsevärd del av hennes arbetstid. Ju äldre barnen blir, desto mindre tillsyn behöver de, men även de äldsta skolbarnen torde ta mera av husmoderns tid i anspråk än vad de vuxna hushållsmedlemmarna gör (matlagning, klädvård, hjälp med läsläsning osv).

Värdet av denna arbetsinsats och av den motsvarande konsumtionen märks inte så tydligt, eftersom den i allmänhet inte föranleder några kontanta utlägg. I stället utgöres den av utebliven lön för husmodern, som sannolikt skulle ha förvärvsarbete och däremot svarande löneinkomst, om hon inte hade barn att vårda. Vid ett försök att uppskatta denna del av barnens konsumtion möts man av svårigheten, dels att värdera hemarbetet och dels att avgöra hur stor del härav, som skall tillskrivas barnen. Som tidigare antytts måste man ta sin tillflykt till skönsmässiga skattningar.

Värdet av husmoderns arbetsinsats varierar i hög grad mellan olika hushåll, beroende på ett flertal faktorer, såsom hur stor del av sin arbetsdag husmodern ägnar åt hemgöromål och hurdana hennes kunskaper och förmåga i fråga om sådana sysslor är. Vad den förstnämnda faktorn beträffar, måste man i första hand ta hän-

syn till i hur stor utsträckning husmödrarna förvärvsarbetar inom de olika hushållskategorierna. I »Hushållens konsumtion år 1958» (s 236) finns uppgifter om den relativa frekvensen förvärvsarbete hustrur bland löntagarhushållen. Löntagarhushållen utgör ca 75 % av samtliga yrkesgrupper inom barnhushållen. Nedanstående till jämna 5-tal avrundade siffror torde i stort kunna gälla frekvensen förvärvsarbete resp icke förvärvsarbete hustrur inom samtliga yrkesgrupper. Som förvärvsarbete har räknats de som under undersökningsmånaden hade inkomstbringande sysselsättning under minst en tredjedels normal arbetsdag.

Antal minderåriga barn i hushållet	% förvärvsarbete hustrur	% icke förvärvsarbete hustrur
1	30	70
2	20	80
3 o fl	20	80
Samtliga barnhushåll	25	75

Då det bland de förvärvsarbete hustrurarna finns åtskilliga, som endast har halv eller tredjedels arbetsdag utom hemmet, och då även heltids förvärvsarbete utför hemgöromål, kan man ej bortse från de förvärvsarbete hustrurarnas hemarbetsinsats. För att få en grov uppskattning av den tid husmodern ägnar åt hemarbete i hushåll av olika storlek antas här, att de förvärvsarbete hustrurarna i genomsnitt ägnar en halv arbetsdag åt hemgöromål och de icke förvärvsarbete hustrurarna en hel arbetsdag. Detta resulterar i efterföljande siffror.

Antal minderåriga barn i hushållet	Tid ägnad åt hemarbete
1	$\frac{30}{100 \times 2} + \frac{70}{100} = 85 \%$
2	$\frac{20}{100 \times 2} + \frac{80}{100} = 90 \%$
3 o fl	$\frac{20}{100 \times 2} + \frac{80}{100} = 90 \%$
Samtliga barnhushåll	$\frac{25}{100 \times 2} + \frac{75}{100} = 88 \%$

Det synes kanske orimligt, att t ex ett trebarnshushåll enligt ovanstående beräkning endast kräver 5 % mera arbete än ett ettbarnshushåll. Härpå kan man svara, att husmodern i ett trebarnshushåll sannolikt endast hinner det nödvändigaste, tvätta, städa, laga mat osv, medan husmodern i ettbarnshushållet kanske dessutom hinner sy o d. Icke desto mindre bör även värdet av dessa sysslor tillgodoräknas hushållet. Dessutom är anställd hemhjälp vanligare i de större hushållen. Ytterligare en faktor borde man egentligen ta hänsyn till. I ovanstående beräkning är endast husmoderns arbetsinsats värderad, men i många hushåll får hon sannolikt en icke obetydlig hjälp i hemarbetet av maken och de äldre barnen. Detta torde särskilt vara fallet i de större hushållen.

Nästa problem som uppstår är hur hemarbetet skall värderas i reda pengar. Ett par tänkbara möjligheter finns. Man kan exempelvis söka uppskatta det belopp, som husmodern skulle kunna tjäna, om hon i stället ägnade hela sin arbetsdag åt förvärvsarbete, och sedan värdera hemarbetet till samma belopp. Ett sådant tal är emellertid i praktiken omöjligt att bestämma. En annan utväg är att beräkna vad det skulle kosta att ersätta husmoderns arbetskraft i hemmet med annan betald arbetskraft. Detta är en metod, som tillämpats här. Det gäller nu alltså att avgöra vad en anställd hemarbetskraft är värd.

Kontantlönen för ett hembitråde kan 1958 anses ha legat omkring 300—350 kr per månad (inkl skatt). Detta gör

3 600—4 200 kr per år. Härtill kommer värdet av naturaförmånerna. Enligt en av styrelsen nyligen företagen utredning bör värdet härav år 1961 beräknas till 200—270 kr per månad, beroende på bostadens kvalitet. Eftersom tyngdpunkten numera ligger på bostäder av högre kvalitet, bör man räkna med ett genomsnitt av 250 kr. För år 1958 kan man räkna med ett 10 % lägre belopp eller 225 kr, vilket gör 2 700 kr per år. Den sammanlagda lönen för ett hembitråde skulle således år 1958 ha legat mellan 6 300 och 6 900 kr per år.

Emellertid måste en husmoders arbetskraft anses vara värd betydligt mera, främst på grund av den längre arbetstiden. Man kan kanske därför värdera hennes arbetsinsats i hemmet till i genomsnitt 7 500 kr per år, förutsatt att hon ägnar hela sin tid häråt. Det bör starkt understrykas, att detta måste anses vara en låg värdering.

Om man godtar det nyss angivna beloppet, 7 500 kr, så erhålls för de olika kategorierna av hushåll följande belopp:

Antal minderåriga barn i hushållet	Värdet av hemarbetet Kronor per hushåll och år	Avrundade tal, kr
1	85 % $\times$ 7 500 = 6 375	6 400
2	90 % $\times$ 7 500 = 6 750	6 800
3 o fl	90 % $\times$ 7 500 = 6 750	6 800
Samtliga barnhushåll	88 % $\times$ 7 500 = 6 600	6 600

Hela värdet av hemarbetet kommer naturligtvis inte barnen till godo. Även vuxna i hushållet utnyttjar ju hemarbetskraften. Om man tillskriver barnen dub-

Antal minderåriga barn i hushållet	Antal vuxna	Värdet av hemarbetet Kronor per hushåll och år	De vuxnas andel	Barnens andel	Värdet per barn
1	2,3	6 400	3 420	2 980	2 980
2	2,2	6 800	2 410	4 390	2 200
3 o fl (i genomsnitt 3,4)	2,3	6 800	1 720	5 080	1 500
Samtliga barnhushåll (i genomsnitt 1,8 barn)	2,2	6 600	2 500	4 100	2 280

	Statens kostnader (milj kr)	Kommu- nernas kostnader (milj kr)	Samhällets totala kostnader (milj kr)	Antal barn i åldern 0—16 år	Genom- snittlig kostnad per barn, kr
Folkskoleväsendet	775	565	1 340	1 955 000	685
Läroverken ¹	170	40	210	1 955 000	107
Summa	945	605	1 550	1 955 000	792

¹ De totala statliga kostnaderna för läroverken uppgick till ca 340 milj kr. Av detta belopp har hälften uppskattats komma barn under 16 år till godo. Eleverna under 16 år är visserligen flera än de som är över 16 år, men i gengäld torde undervisningen vara billigare för de yngre.

belt så stor andel per person som de vuxna, erhålles följande värden för de vuxna resp barnen (se tablå nederst på föregående sida).

Det må än en gång framhållas, att här inte ingår värdet av den eventuella insats i hemarbetet, som gjorts av andra hushållsmedlemmar än husmodern.

Värdet av den offentliga konsumtionen

Det sista slaget barnkostnader, de som gäller barnens konsumtion utanför hushållet, består som tidigare nämnts huvudsakligen av olika kostnader för skolbarnen (undervisning, läroböcker, skolskjutsar m m). I ovanstående tablå redovisas statens och kommunernas ungefärliga kostnader för folkskolorna och läroverken 1958/59. Observera att värdet av skolmåltiderna i levnadskostnadsundersökningen inräknats i hushållens livsmedelskonsumtion, varför de ej medtagits i ovanstående siffror. Såväl skolmåltiderna som de allmänna barnbidragen behandlas senare under rubriken »Barnkostnadernas fördelning mellan hushållet och samhället».

Till den offentliga konsumtionen kan man även räkna värdet av den förebyggande mödra- och barnavården samt förlossningsvården, men då dessa belopp blir relativt obetydliga, då de slås ut på alla barn under 16 år, har de utelämnats här. Samhället bekostar dessutom i stor utsträckning barnens tandvård och hälsovård, men dessa kostnader finns tyvärr ej

preciserade. Utslagna på samtliga barn kan dessa belopp ej bli höga.

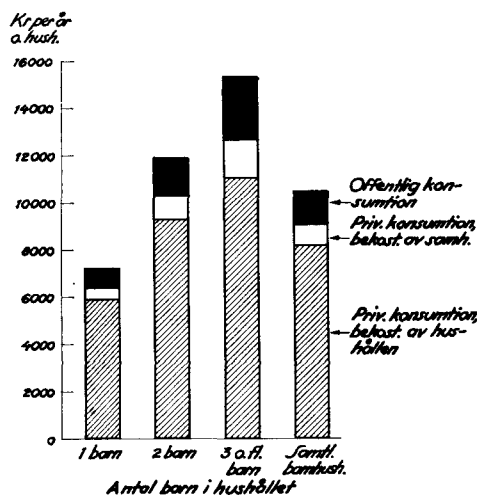
Sammanfattning

En sammanfattning av de olika slagen av barnkostnader presenteras i nedanstående tablå. Där redovisas även den totala kostnaden per barn och månad. Som tidigare konstaterats är kostnaden per barn lägre, ju fler barn det finns i hushållet.

Barnkostnadernas fördelning mellan hushållet och samhället

Ovan framlagda kalkyl omfattar värdet av den totala konsumtion, som barnen i det privata hushållet svarar för. En upp-

**BARNKOSTNADERNAS FÖRDELNING
MELLAN HUSHÅLLEN OCH SAMHÄLLET
INOM HUSHÅLL MED OLIKA
BARNANTAL ÅR 1958**

Samtliga barnkostnader. Kronor per hushåll och år

	Hushåll med			Samtliga barn-hushåll
	1 barn	2 barn	3 o fl barn	
Individuell konsumtion	1 640	2 960	4 450	2 600
Andel i gemensam konsumtion	1 770	2 920	3 170	2 400
Värdet av vård och tillsyn i hemmet	2 980	4 390	5 080	4 100
Värdet av offentlig konsumtion	790	1 580	2 690	1 420
Summa	7 180	11 850	15 390	10 520
Kostnad per barn	7 180	5 930	4 530	5 850
Kostnad per barn och månad	600	500	380	490

Samhällets barnkostnader. Kronor per hushåll och år

Värdet av offentlig konsumtion	790	1 580	2 690	1 420
Allmänna barnbidrag	400	800	1 360	720
Värdet av fria skolmåltider	80	160	260	140
Summa	1 270	2 540	4 310	2 280
Kostnad per barn	1 270	1 270	1 270	1 270
Kostnad per barn och månad	110	110	110	110

Hushållets barnkostnader. Kronor per hushåll och år

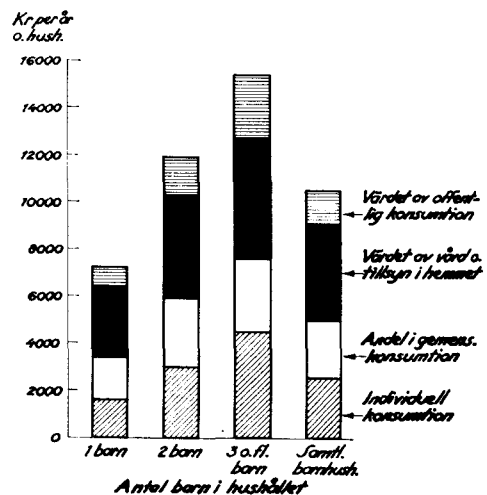
Summa	5 910	9 310	11 080	8 240
Kostnad per barn	5 910	4 660	3 260	4 580
Kostnad per barn och månad	490	390	270	380

delning har skett mellan konsumtionen inom hushållets ram och den offentliga konsumtionen. Samhället bekostar emellertid inte bara barnens offentliga konsumtion utan bidrar även till den konsumtion, som sker inom hushållet. Samhällets viktigaste bidrag här är de allmänna barnbidragen och de fria skolmåltiderna. I ovanstående tablå redovisas barnkostnadernas fördelning mellan samhället och hushållet. Värdet av skolmåltiderna är genomsnittsvärden för 1958, som erhållits i levnadskostnadsundersökningen.

Variationer i barnkostnaderna

Den ovan framlagda beräkningen av barnkostnaderna hänför sig till ett genomsnitt för samtliga barn i privathushållen. Den enda uppdelning som företagits är

BARNKOSTNADERNAS FÖRDELNING EFTER OLIKA SLAG AV KONSUMTION INOM HUSHÅLL MED OLIKA BARNANTAL ÅR 1958

Tab 2. Barnkostnadernas variation med barnets ålder
Kronor per barn och år

	Barnets ålder, år				
	0—2	3—6	7—10	11—13	14—16
Individuell konsumtion	730	1 020	1 510	1 790	2 250
Livsmedel	510	740	1 080	1 300	1 470
Kläder och skor	200	230	330	380	520
Inventarier och husgeråd	20	50	90	70	160
Resor	0	0	10	40	100
Andel i gemensam konsumtion	1 330	1 330	1 330	1 330	1 330
Värdet av vård och tillsyn i hemmet	3 300	2 800	2 300	1 800	1 300
Värdet av offentlig konsumtion					
Folkskoleväsendet ¹	—	—	1 580	1 580	1 580
Allmänna läroverk ²	—	—	—	1 270	1 270
Summa	5 360	5 150	6 720	7 770	7 730

¹ Antalet folkskolebarn var 1958 approx 850 000

² Antalet läroverksbarn under 16 år var 1958 approx 165 000. Samhällets kostnader för barn under 16 år i läroverk skattades till hälften av de totala läroverkskostnaderna.

mellan hushåll med olika barnantal. Givetvis påverkas barnkostnaderna av ett flertal andra faktorer, såsom barnets ålder, hushållets inkomst, hushållets bostadsort m m. Dessutom föreligger naturligtvis individuella variationer mellan olika hushåll. Av dessa faktorer har här endast barnets ålder studerats.

I tab 2 redovisas barnkostnaderna med fördelning på åldersgrupperna 0—2, 3—6, 7—10, 11—13 och 14—16 år. Livsmedelskostnaderna har fördelats med hjälp av konsumtionsenhetsskalan, vars värden för dessa åldersgrupper framgår av efterföljande tablå.

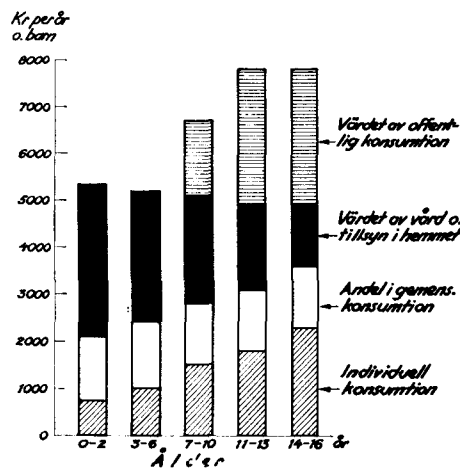
Åldersgrupp	Konsumtionsenhetsvärde
0—2	0,33
3—6	0,48
7—10	0,70
11—13	0,84
14—16	0,95

Beträffande den övriga individuella konsumtionen har uppgifter hämtats från levnadskostnadsundersökningen, där som

tidigare nämnts dessa varor finns redovisade per individ.

Vad det gäller barnens andel i hushållets gemensamma konsumtion kan man naturligtvis diskutera, om inte också denna borde sättas olika stor i skilda åldersklasser. Då detta emellertid skulle innebära, att man än en gång tvingades tillgripa skönsrättsliga skattningar, har det

**BARNKOSTNADERNAS FÖRDELNING
EFTER OLIKA SLAG AV KONSUMTION
FÖR BARN INOM SKILDA ÅLDERS-
GRUPPER ÅR 1958**

ansetts lämpligare att använda genomsnittsbeloppet i samtliga åldersgrupper.

Vid skattningen av värdet av värden och tillsynen i hemmet för barn i olika åldrar har följande tillvägagångssätt använts. Den mellersta åldersgruppen, 7—10 år, har tillskrivits det genomsnittliga belopp per barn som anges i tablån på s 137, dvs 2 300 kr (avrundat). Därefter har den äldsta åldersgruppen tillskrivits 1 300 kr, dvs ett belopp som något överstiger det genomsnittliga för en vuxen person. De övriga åldersgrupperna har sedan påförts så stora belopp, att jämnt fallande belopp erhålls från de yngsta till de äldsta räknat. Enligt denna metod erhålls följande värden av vård och tillsyn i hemmet för barn i olika åldrar.

Alder, år	Kronor per barn och år
0—2	3 300
3—6	2 800
7—10	2 300
11—13	1 800
14—16	1 300

Beträffande värdet av den offentliga konsumtionen har 7—16-åringarna tillskrivits lika stort belopp för folkskoleundervisning och 11—16-åringarna lika stort belopp för läroverksundervisning. De äldre barnen tilldelas härigenom möjligen för stor del av folkskolekostnaderna, eftersom en stor del av dem går i läroverk, men å andra sidan är undervisningen i folkskolans lägsta klasser billigare än i de högre.

Vad beträffar barnkostnadernas variation med hushållets inkomst skall här bara antydast, vilket samband som troligen föreligger. Ju högre inkomsten är, desto större blir såväl den totala konsumtionen som de faktiska barnkostnaderna. Det är dock sannolikt, att barnkostnaderna inte stiger i samma takt som det totala konsumtionsbeloppet. Ju större detta är, desto mindre andel därav utgöres av barnkost-

nader. Vid stigande inkomst i ett hushåll ökar sådana utgifter snabbast, som hänför sig till de vuxnas konsumtion.

Bosättningsorten inverkar sannolikt så, att barnkostnaderna är högre i städer och andra tätorter än vad de är i glesbygder.

I detta sammanhang kan också nämnas, att samhällets kostnader för vissa mindre kategorier av barn är betydligt större än de ovan redovisade. En kategori utgöres av barn, som visserligen tillhör privathushållen, men som åtnjuter vissa speciella förmåner. Dessa kan bestå av bidrag, som utgår efter inkomstprövning, starkt subventionerad daghemsvård, tillfällig vård av barnen på sjukhus o d. En annan kategori av barn är på grund av psykisk eller fysisk ohälsa eller av annan anledning helt omhändertagen av olika institutioner. Denna sistnämnda grupp av barn utgör en mycket liten andel av samtliga, och samhällets kostnad per barn är för dem mycket hög. Samhället har ju här övertagit även hushållets barnkostnader.

	Milj kr år 1958
Mödra- och spädbarnsvård	21
Särskilda barnbidrag	16
Bidragsförskott	24
Offentlig barnavård	119
Hemhjälpsverksamhet	41
Hyresrabatter till barnrika familjer . .	103
Annat	80
Summa	404

I ovanstående tablå redovisas samhällets övriga utgifter för sådana sociala ändamål som kommer barnhushållen till godo.

Det rör sig som synes om jämförelsevis obetydliga belopp, som till huvudsaklig del blott kommer speciella kategorier av barn till godo.

Belopp för år 1961

Sedan levnadskostnadsundersökningen utfördes, 1958, och fram till innevarande

år, 1961, har enligt konjunkturinstitutets beräkningar värdet av den totala enskilda konsumtionen ökat med ca 10 %, bland annat beroende på omsättnings-

skattens införande. Om man antar, att barnkostnaderna stigit i samma takt, skulle de 1961 uppgå till följande belopp för barn i privathushåll:

Barnkostnaderna år 1961. Kronor per hushåll och år

	Hushåll med			Samtliga barn-hushåll
	1 barn	2 barn	3 o fl barn	
Individuell konsumtion	1 800	3 260	4 900	2 860
Andel i gemensam konsumtion	1 950	3 210	3 490	2 640
Värdet av vård och tillsyn i hemmet	3 280	4 830	5 590	4 510
Värdet av offentlig konsumtion	870	1 740	2 960	1 560
Summa	7 900	13 040	16 940	11 570
Kostnad per barn	7 900	6 520	4 980	6 430
Kostnad per barn och månad	660	540	420	540
Därav svarar samhället för:				
Summa	1 410	2 810	4 780	2 530
Kostnad per barn	1 410	1 410	1 410	1 410
Kostnad per barn och månad	120	120	120	120
och hushållet för:				
Summa	6 490	10 230	12 160	9 040
Kostnad per barn	6 490	5 110	3 570	5 020
Kostnad per barn och månad	540	420	300	420

Erland v Hofsten Maj-Britt Karlsson

SUMMARY

The costs of children's consumption, care and education in the years 1958 and 1961

The Social Welfare Board often receives enquiries as to how much the costs for children really amount to. The question can arise in connection with discussions as to the appropriate amount to be paid to foster homes, the size of maintenance allowances and other similar problems. Another aspect of the question concerns how great a part of the costs connected with children is covered by the Family or General Children's Allowance and other allowances made from public funds.

The question of costs connected with children has often been dealt with by the Social Welfare Board. The calculations on these occasions have been based upon information gathered in various cost of living surveys carried out by the Board. As the result of the 1958 cost of living survey is now

available, it has been decided to submit an up-to-date version of the calculations. This cost of living survey deals with conditions in 1958 and covers a sample of the private households in Sweden. The aim has been to try to calculate the actual costs for children, that is to say the value of the consumption, in the widest sense of the word, for which children are responsible. The calculation includes only those children who live in private households. 16 has been used as the upper age limit.

Children's consumption occurs mainly within the framework of the household. The household costs for children are payments for those goods and services which are consumed by the children personally: clothes, shoes, other personal belongings such as playthings and sporting equipment, journeys by public transport systems, etc. In the distribution of expenditure on food between children and adults, use has been made of the knowledge we have of the calorie-requirements of individuals of different

Forts s 165

Mödrahjälpen år 1960

Mödrahjälpen, vilken infördes år 1938, utgår till kvinnor, vilka visat sig vara i uppenbart behov av understöd i samband med havandeskap och barnsbörd. Mödrahjälp beviljas av mödrahjälpnämnderna, en i varje landstingsområde. Redogörelsen i det följande bygger på från dessa nämnder insända protokollsutdrag.

Mödrahjälpens omfattning. Mödrahjälpen nådde sin största omfattning under mitten av 1940-talet, då i runt tal 65 000 mödrar erhöll understöd i samband med havandeskap och barnsbörd. Därefter har en oavbruten minskning i verksamhetens omfattning ägt rum, vilket framgår av nedanstående tablå. Den kraftiga nedgången år 1955 (ca 30 %) var en följd av moderskapsförsäkrings införande.

Det totala antalet handlagda ansökningar om mödrahjälp var, som framgår av tablå, knappt 24 000 under år 1960. Antalet har minskat med ca 1 500 sedan föregående år. Under året handlades knappt en mödrahjälpansökan på vart fjärde nyfött barn. Av de handlagda an-

sökningarna beviljades i likhet med föregående år något mer än 65 %. Sammanlagt utbetalades under året 6,16 milj kr i mödrahjälp.

I tab 1 lämnas en detaljerad redovisning av mödrahjälpens omfattning under år 1960. Frekvensen handlagda ansökningar per 1 000 levande födda barn var betydligt högre på landsbygden än i städerna. Även frekvensen beviljade ansökningar var mycket högre på landsbygden. Ungefär vart femte nyfött barn på landsbygden erhöll mödrahjälp mot endast vart nionde i städerna.

Av mödrahjälpnämnderna (= landstingsområdena) redovisades den högsta frekvensen handlagda ansökningar av mödrahjälpnämnden på Gotland. Den högsta andelen beviljade ansökningar redovisades för Uppsala, Västernorrlands och Gotlands läns mödrahjälpso mråden, där minst 75 % av de handlagda ansökningarna beviljades. Lägsta andelen visar mödrahjälpnämnden i Västmanlands län med blott 49 % beviljade ansökningar.

Av tab 1 framgår också att ej gifta mödrar (ogifta, frånskilda och änkor) be-

	Handlagda ansökningar		Beviljade ansökningar		Mödrahjälpsbelopp	
	Antal	Per 1 000 levande födda	Antal	Per 1 000 levande födda	1 000-tal kr	Per fall, kr
1938	—	—	34 265	365	6 989	200
1942	—	—	53 681	471	10 022	186
1946	76 977	581	65 249	495	14 682	225
1950	58 501	508	44 976	390	10 774	240
1954	41 577	396	28 484	271	8 960	315
1955	32 589	304	19 578	182	5 686	290
1956	28 556	264	17 558	162	5 635	321
1957	26 652	249	17 016	159	5 711	336
1958	26 280	249	17 267	164	6 058	351
1959	25 343	242	16 812	160	6 265	373
1960	23 829	233	16 016	157	6 157	384

Tab 1. Absoluta och relativa antalet handlagda och beviljade ansökningar om mödrahjälp i mödrahjälsområdena under år 1960

Mödrahjälsområde (lo = landstingsområde)	Handlagda ansökningar		Beviljade ansökningar						
	Antal	Per 1 000 levande födda	I allt			Från gifta		Från ej gifta	
			Antal	Per 1 000 levande födda	I % av handlagda ansökningar	Antal	I % av ansökningar från gifta	Antal	I % av ansökningar från ej gifta
Stockholms stad	779	76	544	53	69,8	165	58,7	379	76,1
Stockholms läns lo	840	114	440	60	52,4	141	35,3	299	67,8
Uppsala » »	454	180	360	142	79,3	209	75,7	151	84,8
Södermanlands » »	616	202	401	132	65,1	266	59,2	135	80,8
Östergötlands » »	1 215	253	893	186	73,5	580	69,0	313	83,7
Norrköpings stad	214	177	115	95	53,7	32	31,7	83	73,5
Jönköpings läns lo	958	245	710	182	74,1	558	71,4	152	86,4
Kronobergs » »	545	276	379	192	69,5	273	63,6	106	91,4
Kalmar (norra osödra) » »	763	259	450	153	59,0	273	51,2	177	77,0
Gotlands » »	333	404	251	305	75,4	141	63,2	110	100,0
Blekinge » »	500	266	368	196	73,6	236	69,8	132	81,5
Kristianstads » »	893	276	627	194	70,2	414	63,2	213	89,5
Malmöhus » »	937	113	649	78	69,3	359	59,7	290	86,3
Malmö stad	770	244	533	169	69,2	226	54,7	307	86,0
Hälsingborgs stad	193	210	123	134	63,7	64	57,1	59	72,8
Hallands läns lo	402	183	228	104	56,7	146	48,0	82	83,7
Göteborgs o Bohus » »	534	61	316	36	59,2	187	53,4	129	70,1
Göteborgs stad	802	137	592	101	73,8	225	58,1	367	88,4
Älvsborgs läns lo	1 198	243	814	165	67,9	552	61,6	262	86,8
Skaraborgs » »	682	205	462	139	67,7	267	57,2	195	90,7
Värmlands » »	1 212	329	821	223	67,7	461	57,6	360	87,6
Örebro » »	819	250	555	169	67,8	269	57,6	286	81,3
Västmanlands » »	419	121	207	60	49,4	86	40,4	121	58,7
Kopparbergs » »	1 071	268	617	155	57,6	276	43,9	341	77,0
Gävleborgs » »	1 401	364	1 030	268	73,5	569	67,5	461	82,6
Gävle stad	127	165	71	92	55,9	19	34,5	52	72,2
Västernorrlands läns lo	1 308	350	993	266	75,9	589	66,5	404	95,7
Jämtlands » »	726	394	481	261	66,3	232	54,7	249	82,5
Västerbottens » »	1 410	393	977	273	69,3	608	61,4	369	87,9
Norrbottnens » »	1 708	381	1 009	225	59,1	678	50,9	331	87,8
Summa för hela riket år 1960	23 829	233	16 016	157	67,2	9 101	58,8	6 915	82,8
därav: landsbygd	14 778	310	10 041	211	67,9	6 394	60,9	3 647	85,1
städer	9 051	166	5 975	110	66,0	2 707	54,3	3 268	80,3
År 1959	25 343	242	16 812	160	66,3	10 212	59,0	6 600	82,2
» 1958	26 280	249	17 267	164	65,7	10 745	58,7	6 522	81,9
» 1957	26 652	249	17 016	159	63,8	10 768	56,8	6 248	81,3
» 1956	28 556	264	17 558	162	61,5	11 228	54,8	6 330	78,4

viljades mödrahjälp i betydligt större utsträckning än de gifta.

Mödrarnas ålder, civilstånd, sjukpenningklass m m. De mödrar som erhållit

mödrahjälp har i tab 2 fördelats efter civilstånd och ålder. Därvid framgår att 57 % av mödrarna var gifta. Vid en jämförelse med tidigare år har denna andel minskat; år 1948 var 80 % gifta. Ande-

Tab 2. Beviljade ansökningar fördelade efter mödrarnas ålder och civilstånd, år 1960

Åldersgrupper	Landsbygd			Städer			Hela riket		
	gifta	ej gifta	samtliga	gifta	ej gifta	samtliga	gifta	ej gifta	samtliga
Antal mödrar	6 394	3 647	10 041	2 707	3 268	5 975	9 101	6 915	16 016
därav, i %, i nedanstående åldrar									
—19 år	5,3	48,8	21,1	10,6	49,4	31,8	6,9	49,1	25,1
20—24 »	23,9	33,3	27,3	35,5	31,9	33,6	27,4	32,7	29,7
25—29 »	24,3	8,9	18,7	24,1	9,5	16,1	24,3	9,2	17,8
30—34 »	21,1	4,2	15,0	16,1	4,9	10,0	19,6	4,5	13,1
35—39 »	16,1	3,3	11,4	9,8	3,2	6,1	14,2	3,2	9,5
40—44 »	8,2	1,3	5,7	3,5	0,9	2,1	6,8	1,1	4,3
45— »	1,0	0,1	0,7	0,4	0,2	0,3	0,8	0,2	0,5

len gifta var dessutom högre på landsbygden (64 %) än i städerna (45 %). Mödrarnas fördelning efter ålder visar, att 1/4 var under 20 år. År 1948 utgjorde dessa unga mödrar mindre än 1/10. Vidare var de gifta mödrarna i städerna yngre än på landsbygden, medan bland de ej gifta åldern i stort sett var lika.

De hjälpta mödrarna har i tab 3 fördelats efter antalet hemmavarande barn före den nedkomst för vilken mödrahjälp beviljats. Som framgår av tabellen är naturligtvis skillnaden i antalet barn mellan gifta och ej gifta kvinnor avsevärd. Av de gifta mödrarna hade knappt 1/5 varit barnlösa, medan bland de ej gifta drygt 3/4 tidigare varit utan barn. Mellan landsbygd och stad är skillnaderna i barnantal

obetydliga, bortsett från att som barnlösa redovisas bland de gifta mödrarna 15 % på landsbygden och 27 % i städerna. Av de gifta mödrarna hade 1/5 minst 4 barn.

De gifta och ej gifta kvinnornas inplacering i sjukpenningklass framgår av följande tablå, vilken samtidigt ger en bild av förekomsten av förvärvsarbete bland dem.

De gifta kvinnor, som beviljats mödrahjälp, tillhörde huvudsakligen sjukpenningklass 1 H. Till nämnda grupp förs, förutom gifta kvinnor med en inkomst av 1 200—1 800 kr per år, även alla gifta kvinnor utan inkomst eller med en inkomst under 1 200 kr. Huvudparten av kvinnorna i sjukpenningklass 1 H är ej förvärvsarbetande. Av de ej gifta mödrar-

Tab 3. Beviljade ansökningar fördelade efter antalet hemmavarande barn under 16 år före den aktuella nedkomsten, år 1960

Barnantal	Landsbygd			Städer			Hela riket		
	gifta	ej gifta	samtliga	gifta	ej gifta	samtliga	gifta	ej gifta	samtliga
Antal mödrar	6 394	3 647	10 041	2 707	3 268	5 975	9 101	6 915	16 016
därav, i %, med nedanstående antal barn									
0	14,9	81,8	39,2	26,5	74,5	52,8	18,3	78,4	44,3
1	24,8	11,2	19,9	27,7	16,8	21,7	25,6	13,9	20,6
2	21,5	3,4	14,9	19,3	5,1	11,5	20,8	4,2	13,6
3	16,5	2,1	11,3	13,1	2,4	7,2	15,5	2,2	9,8
4	10,3	0,9	6,9	7,4	0,8	3,8	9,4	0,8	5,7
5 el fl	12,0	0,6	7,9	6,1	0,4	3,0	10,2	0,5	6,0

Sjuk- penning- klass	Årsinkomst, kr	Beviljade ansökningar fördelade efter sjuk- penningklass, i %			
		landsbygd		städer	
		gifta	ej gifta	gifta	ej gifta
0 ¹	—1 200	—	23,3	—	25,1
1 ²	1 200—1 800	91,7	20,7	73,3	8,4
2	1 800—2 400	1,1	6,6	1,5	3,1
3	2 400—3 000	1,2	5,7	1,3	3,7
4	3 000—3 600	0,7	6,0	1,9	4,4
5	3 600—4 200	0,7	7,4	2,5	7,2
6	4 200—5 000	0,9	7,8	2,6	9,2
7	5 000—5 800	0,9	5,8	3,0	8,3
8	5 800—6 800	0,9	5,8	3,4	8,9
9	6 800—8 400	1,2	7,7	6,0	14,7
10 och över	8 400—	0,6	3,2	4,5	7,1
		100	100	100	100
		Antal 6 394		3 647	
				2 707	
				3 268	

¹ Omfattar kvinnor utan förvärvsarbete samt förvärvsarbetande kvinnor, vars inkomst ej överstiger 1 200 kr per år.

² Omfattar även gifta kvinnor utan inkomst av tjänst eller med inkomst av tjänst understigande 1 200 kr per år (1 H).

na hade i städerna ca 2/3 förvärvsarbete som inbringade mer än 1 800 kr per år, medan motsvarande andel mödrar på landsbygden utgjorde knappt hälften. Av samtliga mödrar som beviljats mödrahjälp hade 17 % en inkomst som översteg 5 000 kr per år, dvs sjukpenningklass 7 eller däröver. Andelen beviljade mödrahjälp-ansökningar avtar, som framgår av tablån, med förvärvsinkomstens storlek.

Mödrahjälps storlek. Under år 1960 utbetalades som tidigare nämnts 6,16 milj kr i mödrahjälp. Av beloppet gick 3,83 milj kr till landsbygdens mödrar och 2,33 till städernas, vilket redovisas i tab 4. Medelbeloppet per moder uppgick till 384 kr och har sedan 1956 ökat med 63 kr. Det genomsnittliga mödrahjälpbeloppet var vidare högre för den ej gifta modern än för den gifta.

Efter förnyad ansökan beviljades tilläggsbelopp i 450 fall med i genomsnitt 219 kr. Som jämförelse kan nämnas att år 1959 beviljades tilläggsbelopp i 531 fall med i genomsnitt 211 kr.

Skillnaden i beviljad mödrahjälp mellan de olika mödrahjälpssområdena är, som framgår av tabellen, avsevärd vad

medelbeloppen beträffar. Det lägsta genomsnittsbeloppet redovisar Västmanlands läns landstingsområde (250 kr), medan det högsta redovisas för nämnden i Västernorrlands län (466 kr).

Utöver det ovan nämnda mödrahjälpbeloppet erhåller praktiskt taget alla kvinnor genom lagen om moderskapshjälp moderskapspenning, vilken utgår med 270 kr vid enkelbörd och 405 kr vid flerbörd (grundbelopp). Det bör observeras att mödrahjälpen är maximerad; det högsta belopp någon vid havandeskap eller barnsbörd kan tillerkännas är 600 kr (vid flerbörd 800 kr).

I tab 5 redovisas mödrahjälpfallen fördelade efter sjukpenningklass och beloppets storlek. Därvid framgår att 30 % av mödrarna erhållit minst 600 kr, medan belopp understigande 200 kr utgått till 17 %. Andelen mödrar som erhållit högsta mödrahjälpbelopp är självfallet högst bland dem som saknar förvärvsarbete eller har låg inkomst.

Hjälpformer. Mödrahjälp till tandvård ersätts direkt genom nämndernas försorg. I övrigt utgår mödrahjälpen sedan 1955 som regel i kontant form.

Tab 4. Den beviljade mödrahjälpens belopp inom olika mödrahjälsområden år 1960

Mödrahjälsområde (lo = landstingsområde)	Beviljad mödra- hjälp i allt, 1 000-tal kr	Beviljat belopp i medeltal per moder, kr			Genom- snittligt belopp be- viljat till tandvård, kr	Antal mödrar som till- delats tand- vård	Andel mödrar som tilldelats tandvård
		samt- liga	gifta	ej gifta			
Stockholms stad	228	420	434	413	232	378	69,5
Stockholms läns lo	179	406	368	424	189	313	71,1
Uppsala » »	103	286	293	276	164	264	73,3
Södermanlands » »	145	361	361	361	157	238	59,4
Östergötlands » »	365	409	372	476	157	470	52,6
Norrköpings stad	40	351	364	346	151	81	70,4
Jönköpings läns lo	285	401	388	450	179	412	58,0
Kronobergs » »	119	314	280	403	169	165	43,5
Kalmar (norra och södra) » »	148	328	309	357	162	266	59,1
Gotlands » »	93	369	324	427	186	111	44,2
Blekinge » »	117	318	303	345	169	210	57,1
Kristianstads » »	279	445	416	500	182	411	65,6
Malmöhus » »	287	442	433	453	177	371	57,2
Malmö stad	215	404	380	421	182	361	67,7
Hälsingborgs stad	36	295	303	287	214	82	66,7
Hallands läns lo	80	351	303	437	193	104	45,6
Göteborgs och Bohus » »	130	413	374	469	159	173	54,7
Göteborgs stad	252	425	396	443	161	440	74,3
Älvsborgs läns lo	260	319	305	347	180	552	67,8
Skaraborgs » »	138	298	280	322	166	143	31,0
Värmlands » »	312	381	336	438	194	468	57,0
Örebro » »	210	378	347	408	180	245	44,1
Västmanlands » »	52	250	242	255	150	143	69,1
Kopparbergs » »	228	370	319	410	141	374	60,6
Gävleborgs » »	410	398	376	424	166	591	57,4
Gävle stad	31	435	389	451	144	49	69,0
Västernorrlands läns lo	463	466	407	552	201	503	50,7
Jämtlands » »	161	335	328	341	177	212	44,1
Västerbottens » »	338	346	301	422	180	360	36,8
Norrbottnens » »	453	449	424	502	160	349	34,6
Summa för hela riket	6 157	384	357	421	176	8 839	55,2
därav: landsbygd	3 830	381	353	431	174	4 945	49,2
städer	2 327	389	366	409	178	3 894	65,2
År 1959	6 265	373	351	406	173	8 965	53,3
» 1958	6 058	351	330	385	167	9 117	52,8
» 1957	5 711	336	314	373	147	8 321	48,9
» 1956	5 635	321	301	356	141	8 217	46,8

Efterföljande tablå utvisar antalet beslut angående vissa hjälpformer samt dessas fördelning av totalbeloppet. Det bör observeras att en moder kan få såväl kon-
tanthjälp som hjälp in natura, varför an-
talet beslut överstiger antalet hjälpta
mödrar.

Mödrahjälp i form av kontantersätt-

ning utgick till 73 % av samtliga mödrar
och omfattade 4,03 milj kr. Varje moder
med kontantersättning erhöi i genom-
snitt 343 kr. I tandvårdsersättning utbe-
talades 1,55 milj kr till ca 9 000 mödrar,
vilket betyder att över hälften av de hjälpta
mödrarna erhöi dylik hjälp. Hjälp-
pen till tandvård var av något större omfatt-

Tab 5. Mödrahjälsfall fördelade efter beloppets storlek och sjukpenningklass, år 1960

Sjukpenningklass	Antal beviljade ansökningar	därav, i %, med nedanstående belopp (kr)						
		-99	100-199	200-299	300-399	400-499	500-599	600-800
0	1 840	2,3	6,3	9,0	10,4	12,6	7,9	51,6
1	8 691	3,0	14,4	18,5	16,1	14,0	6,7	27,3
2	450	1,8	9,6	11,3	15,6	15,3	9,8	36,7
3	439	2,7	13,0	11,8	14,8	15,3	7,7	34,6
4	459	4,1	6,1	12,4	13,7	17,4	9,4	36,8
5	618	2,9	10,8	14,4	17,2	16,5	7,4	30,7
6	718	3,6	14,2	17,3	16,7	16,2	7,5	24,5
7	624	4,8	15,7	17,6	17,3	15,7	7,5	21,3
8	653	3,8	13,9	20,2	19,3	15,9	6,0	20,8
9	1 003	5,0	16,3	17,1	21,1	16,0	4,7	19,8
10—	506	5,1	22,1	17,6	17,8	15,2	4,9	17,2
Ingen	15	6,7	—	6,7	20,0	13,3	13,3	40,0
Summa	16 016	3,2	13,3	16,5	15,9	14,5	6,9	29,6
därav:								
landsbygd	10 041	2,8	13,2	17,1	16,4	14,8	6,9	28,9
städer	5 975	4,0	13,5	15,7	15,2	14,0	7,0	30,6

ning på landsbygden än i städerna. Det genomsnittligt beviljade tandvårdsbeloppet var 176 kr. Tandvårdsbeloppets storlek inom olika mödrahjälsområden framgår för övrigt av tab 4. Vad beträffar in natura-hjälpen till kost, utrustning, hemhjälp och inackordering upptar den endast en mindre del av besluten (10 %) och svarar tillsammans för endast ca 11 % av mödrahjälsbeloppet.

Avgivna besvär. Till socialstyrelsen ingavs under år 1960 694 besvär över möd-

rahjälsnämndernas beslut (motsvarande 4 % av samtliga ansökningar). Av besvärssärendena ogillades 575 och 16 lämnades utan åtgärd, medan 103 bifölls med ett belopp på ca 27 000 kr. I de fall ärendet lämnats utan åtgärd hade mödrahjälsnämnderna själva ändrat sina beslut med ledning av de omständigheter som framkommit vid besvärutredningen. Härvid beviljades ytterligare ca 7 200 kr i mödrahjälp.

Marianne Elg

Hjälpform	Antal beslut angående viss hjälpform			Fördelning av totalbeloppet på olika hjälpformer (i 1 000-tal kr)		
	landsbygd	städer	hela riket	landsbygd	städer	hela riket
Kontant	7 623	4 129	11 752	2 648	1 382	4 030
In natura	6 016	4 790	10 806	1 180	945	2 125
därav till						
tandvård	4 947	3 894	8 841	858	695	1 553
kost	123	107	230	22	20	42
utrustning	758	529	1 287	248	159	407
hemhjälp	14	5	19	2	1	3
inackordering	174	255	429	50	70	120

Utlänningar i Sverige

EN ÖVERSIKT FÖR FÖRSTA KVARTALET 1961 OCH LÄGET DEN 1 APRIL 1961

Nedanstående översikt är liksom tidigare redogörelser beträffande utlänningar i Sverige grundad på statistik utarbetad inom statens utlänningskommission. Närmast föregående kvartalsöversikt framlades i februarihäftet av Sociala Meddelanden 1961.

Utlänningar med uppehållstillstånd. Enligt 27 § utlänningskungörelsen 4 juni 1954 äger utlänning icke uppehålla sig i riket längre tid än tre månader utan att inneha gällande uppehållstillstånd. Stadgandet gäller dock ej medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och ej heller för utlänningar som innehar bosättningsstillstånd. Vidare må erinras om att

Tab 1. Upphållstillstånd för utlänningar

Nationalitet	1960	1961		
	1 april	1 jan	1 april	därav män
Baltisk	5 409	4 776	4 588	3 108
Belgisk	90	97	120	62
Brittisk	1 355	1 455	1 501	786
Fransk	627	635	647	385
Nederländsk . .	1 205	1 266	1 314	841
Italiensk	3 272	3 648	3 835	2 427
Polsk	1 647	1 496	1 426	871
Schweizisk . . .	1 162	1 237	1 233	785
Tjeckoslovakisk .	234	198	199	140
Tysk	18 513	18 130	18 054	7 749
Ungersk	6 184	5 867	5 950	3 908
USA-medborgare	1 913	2 115	2 191	1 248
Österrikisk . . .	2 691	2 629	2 701	1 463
Övriga	4 226	4 555	4 855	3 174
Summa	48 528	48 104	48 614	26 947

barn under 16 år i regel är införda i föräldrarnas pass, varvid särskilt uppehållstillstånd inte utfärdas. Som framgår av tab 1 uppgick antalet gällande uppehållstillstånd den 1 april 1961 till 48 614. Detta innebär en ökning sedan den 1 januari 1961 med 510 och en i jämförelse med april 1960 i stort sett oförändrad nivå. Antalet uppehållstillstånd inom den baltiska befolkningsgruppen visar en fortsatt minskning, främst beroende på förvärv av svenskt medborgarskap.

Naturaliserade utlänningar. Under första kvartalet 1961 har 1 959 utlänningar blivit svenska medborgare, varav 1 813 efter Kungl Maj:ts beslut. I totalantalet ingår 1 329 personer över 18 år (551 män, 778 kvinnor) och 630 personer under 18 år (335 män, 295 kvinnor). Beträffande fördelningen efter förutvarande nationalitet kan nämnas, att 595 finländare, 394 tyskar, 230 balter, 166 danskar, 156 norr-män och 77 polacker förvärvat svenskt medborgarskap under det här redovisade kvartalet.

Födda och avlidna utlänningar. Under årets första kvartal har till utlänningskommissionen inkommit uppgifter om att 98 utlänningar avlidit i Sverige. Antalet av utländska kvinnor födda barn uppgick enligt under samma tid inkomna uppgifter till 869. Av mödrarna hade 420 finländsk, 105 dansk, 105 tysk och 75 norsk natio-

Tab 2. Arbetsanmälda utlänningar i Sverige per den 1 april 1961, fördelade efter yrkesgrupp och nationalitet

Yrkesgrupp	Totalt	Därav							
		Dansk	Norsk	Fin- ländsk	Bal- tisk	Tysk	Itali- ensk	Ung- ersk	Öster- rikisk
<i>Jordbruk och skogsbruk</i>	10 610	2 333	1 257	6 021	96	476	8	87	62
Jordbruk	2 501	1 422	115	577	23	153	4	60	33
Trädgårdsskötsel	1 068	242	56	418	5	220	4	15	19
Fiske	55	37	1	11	4	2	—	—	—
Skogsbruk	6 986	632	1 085	5 015	64	101	—	12	10
<i>Industri och hantverk</i>	55 984	9 500	3 610	25 379	1 893	5 165	2 269	3 399	1 255
Malmbrytning o metallindustri	29 120	3 955	1 539	13 382	998	2 829	1 779	1 933	789
Jord- och stenindustri	1 631	561	62	496	16	166	123	100	37
Träindustri	2 077	320	197	1 057	74	197	6	71	32
Pappers- och grafisk industri . .	3 018	636	245	1 244	77	332	33	171	53
Livsmedelsindustri	3 187	972	210	1 114	56	351	33	170	93
Textilindustri	4 547	650	246	2 167	302	338	66	400	45
Beklädnadsindustri	5 357	436	429	3 270	176	425	85	194	113
Läder-, hår- o gummivaruind	2 391	777	149	734	93	176	42	192	26
Kemisk-teknisk industri	989	213	99	433	26	91	28	52	10
Byggnadsindustri	3 632	972	433	1 474	75	251	72	114	56
Kraft-, belysnings- o vattenverk	35	8	1	8	—	9	2	2	1
<i>Samfärdsel</i>	8 579	2 225	959	2 282	214	1 027	167	102	92
Landtransport	1 425	321	202	526	87	89	21	56	15
Luftfart	64	9	43	3	1	1	1	—	1
Sjöfart	7 090	1 895	714	1 753	126	937	145	46	76
<i>Handel</i>	11 718	1 316	1 153	5 118	258	1 730	319	329	325
Försäljnings- o affärsverksamhet	2 429	426	377	830	44	411	40	51	41
Lagerarbete	1 933	334	229	846	76	114	43	108	28
Bank- och försäkringsverksamhet	421	14	35	169	41	55	4	26	8
Hotell och restauranger	6 935	542	512	3 273	97	1 150	232	144	248
<i>Förvaltning och fria yrken</i>	9 248	991	1 565	1 864	432	1 666	240	531	238
Allmän tjänst	65	14	15	19	5	7	—	1	—
Socialvård	64	7	8	16	2	22	—	3	1
Tekniska arbetsområden	4 465	484	1 047	663	199	768	57	329	141
Kontorsarbete	3 365	306	428	1 068	199	675	59	118	54
Undervisning och journalistik	554	34	51	78	22	68	13	56	14
Organisationsverksamhet	13	—	3	2	2	5	—	—	—
Konstnärlig verksamhet	722	146	13	18	3	121	111	24	28
<i>Hälsa- och sjukvård, hygien</i>	5 886	1 167	710	2 477	72	841	24	117	116
<i>Husligt arbete</i>	5 893	518	490	1 855	19	2 481	38	17	176
<i>Genomgående yrken, diversearbete .</i>	4 222	777	368	2 033	157	353	92	151	71
Genomgående yrken	3 058	527	254	1 472	97	318	84	104	55
Diversearbete	1 164	250	114	561	60	35	8	47	16
<i>Arb, ej hänförl t annan näringsgren</i>	894	52	72	218	10	202	31	40	44
<i>Beredskaps- och arkivarbete</i>	110	2	—	6	31	11	—	33	3
Summa	113 144	18 881	10 184	47 253	3 182	13 952	3 188	4 806	2 382
» 1/1 1961	114 123	19 430	10 212	47 493	3 268	14 246	3 075	4 798	2 378
» 1/4 1960	106 092	19 014	9 733	42 286	3 521	13 838	2 690	4 555	2 136

nalitet. Motsvarande fördelning efter faderns nationalitet var resp 365, 184, 121 och 100.

Utlänningar på den svenska arbetsmarknaden. Enligt utlänningskungörelsen åligger det envar som anställt utlänning i sin tjänst att inom tjugofyra timmar efter anställningens tillträddande göra skriftlig anmälan härom till polismyndigheten i orten. Vid anställningens upphörande skall arbetsgivaren inom samma tidrymd göra motsvarande avanmälan. Anmälningsskyldighet föreligger i fråga om samtliga utländska arbetstagare som fyllt 16 år, oavsett om arbetstillstånd erfordras eller ej. På grundval av till utlänningskommissionen inkomna arbetsanmälningskort — som även passerar länsarbetsnämnderna (bl a i och för yrkeskodifiering) — företas vid varje kvartalsskifte en räkning av antalet arbetsanmälda utlänningar. I det följande framläggs resultaten av den per den 1 april 1961 verkställda räkningen.

Som framgår av tab 2 uppgick det totala antalet arbetsanmälda utlänningar den 1 april 1961 till 113 144, vilket innebär en minskning med 979 under första kvartalet 1961. En jämförelse med motsvarande kvartalsskifte 1960 visar däremot en ökning med drygt 7 000 personer. Ökningen är härvid främst att hänföra till den finländska arbetskraften.

Av de arbetsanmälda var 75 571 män och 37 573 kvinnor. I jämförelse med den 1 januari 1961 är antalet män i stort sett oförändrat, medan antalet kvinnor minskat med drygt 1 000. Sedan den 1 april 1960 redovisas en ökning, som fördelar sig på ca 6 700 manliga och ca 400 kvinnliga arbetstagare.

Icke mindre än 42 % av de utländska arbetstagarna var av finländsk nationalitet. Tillsammans utgjorde det nordiska inslaget 68 % av den utländska arbets-

kraften. Bland de i tab 2 och 3 icke redovisade nationaliteterna kan nämnas nederländare (1 075), schweizare (930), briter (922), jugoslaver (909), spanjorer (875) och fransmän (415).

Inom industrin som helhet har antalet arbetsanmälda utlänningar under kvartalet ökat med ca 800, varav drygt 600 män. Ökningen hänför sig huvudsakligen till gruppen malmbrytning och metallindustri (+ 839). Såväl i fråga om den totala industrin som inom metallindustrin är ökningen mindre än under de två närmast föregående kvartalen. Under tredje och fjärde kvartalet 1960 ökade nämligen antalet arbetsanmälda industriarbetare med ca 3 200 resp drygt 1 500, medan ökningen inom metallindustrin under vart och ett av dessa kvartal uppgick till ca 1 400.

Antalet finländare är ungefär detsamma som vid närmast föregående kvartalskifte. Någon större förändring föreligger inte heller i fråga om de norska arbetstagarnas totalantal. Antalet danskar har däremot minskat med drygt 500.

Även om totalantalet finländska arbetstagare inte ökat under kvartalet kan konstateras en fortsatt uppgång för finländarnas del inom gruppen malmbrytning och metallindustri. Ökningen under första kvartalet 1961 stannar emellertid vid siffran 505 mot 795 under närmast föregående kvartal.

Länsuppgifter över antalet arbetsanmälda utlänningar återfinns i tab 3. Som väntat finns en betydande del (21 %) av den utländska arbetskraften inom Stockholms stad. Finländarna är i majoritet inom samtliga län utom Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Kristianstads, Malmöhus och Hallands län, där danskarna av geografiska skäl är den största nationsgruppen. Norrmännen finns till betydande del inom Göteborgs och Bohus län samt Värmlands län. Man finner vidare att den icke-nordiska arbetskraften i ringa

Tab 3. Arbetsanmälda utlänningar i Sverige per den 1 april 1961, fördelade efter län och nationalitet

Län	Totalt	Därav								
		Dansk	Norsk	Fin- ländsk	Bal- tisk	Polsk	Tysk	Itali- ensk	Ung- ersk	Öster- rikisk
Stockholms stad . . .	23 993	2 312	2 227	10 156	764	249	3 780	765	747	515
Stockholms	9 715	785	570	4 997	264	57	1 525	414	264	211
Uppsala	1 609	165	87	839	64	16	186	22	90	37
Södermanlands	4 412	577	184	2 393	230	28	371	87	241	91
Östergötlands	2 892	496	211	990	199	64	410	117	149	60
Jönköpings	2 005	471	140	625	66	29	313	9	157	42
Kronobergs	677	209	37	101	9	14	148	2	94	18
Kalmar	668	142	47	140	22	14	126	11	73	26
Gotlands	184	101	4	49	3	1	16	1	1	—
Blekinge	859	240	30	256	36	15	89	4	115	21
Kristianstads	1 161	508	33	216	10	17	215	6	69	15
Malmöhus	11 242	5 129	409	1 165	158	188	1 681	365	977	185
Hallands	1 236	419	60	246	49	22	184	6	113	16
Göteborgs och Bohus	13 973	3 041	1 916	3 543	734	163	1 662	598	603	218
Älvsborgs	6 146	840	472	3 351	267	51	522	20	241	91
Skaraborgs	1 567	223	134	630	22	11	249	59	86	49
Värmlands	4 162	764	1 050	1 498	32	17	308	13	128	185
Örebro	3 969	585	284	1 968	69	22	514	32	144	125
Västmanlands	8 373	590	603	4 830	99	59	691	584	298	269
Kopparbergs	4 322	588	455	2 472	22	43	344	26	106	104
Gävleborgs	2 388	298	182	1 401	46	14	237	7	47	46
Västernorrlands	2 281	120	192	1 710	11	3	135	13	19	23
Jämtlands	1 445	39	444	853	3	2	61	4	5	10
Västerbottens	866	52	112	553	1	3	85	5	13	9
Norrbottnens	2 999	187	301	2 271	2	5	100	18	26	16
Hela riket	113 144	18 881	10 184	47 253	3 182	1 107	13 952	3 188	4 806	2 382
därav män	75 571	15 048	6 748	29 169	2 354	809	7 480	2 311	3 517	1 572

utsträckning är lokaliserad till norrlands-länen.

I fråga om gruppen malmbrytning och metallindustri förelåg den största ökningen inom Stockholms län, där det redovisade nettotillskottet uppgick till 222. Inom Västmanlands län, som under de två närmast föregående kvartalen redovisat den

största ökningen inom nämnda yrkes-grupp, ökade antalet med 168 och uppgick därmed totalt till 4 675. En ökning med vardera ca 100 arbetsanmälda utlänningar redovisade metallindustrin inom Stockholms stad samt Södermanlands och Malmöhus län.

Lennart Hellestedt

Uppgifter om bostadsbyggandet under första kvartalet 1961

Angående primärmaterial till och uppläggning av följande redovisning hänvisas till Sociala Meddelanden, Statistisk Information, januari 1960 (s 11).

»Småhus» är den gemensamma benämningen på enfamiljs- och tvåfamiljshus samt rad- och kedjehus. Övriga hus utgörs av flerfamiljshus och hus för huvud-

sakligen andra än bostadsändamål — »icke-bostadshus». Då antalet lägenheter i icke-bostadshus är ringa (mindre än en procent av den totala bostadsproduktionen) betecknas i följande tabeller alla andra hus än småhus som »flerfamiljshus».

Tab 1. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga hus i olika kommuner och kommungrupper¹

	Totalt			Därav i småhus		
	1960		1961	1960		1961
	1 kv	Hela året	1 kv	1 kv	Hela året	1 kv
Stockholm	1 214	5 525	1 820	109	708	124
Stockholms inre förortskrets ²	1 736	7 517	2 006	300	1 218	225
Göteborg	1 136	5 030	984	104	312	112
Vissa förortskommuner till Göteborg ³	217	2 058	421	104	707	158
Malmö	542	2 526	868	76	293	51
Övriga städer med 30 000—100 000 invånare	3 566	14 803	3 492	548	1 807	478
10 000—30 000 »	2 069	10 517	2 672	670	2 298	679
under 10 000 »	697	3 223	550	231	875	202
Övriga köpingar	1 006	4 251	939	416	1 564	449
Summa	12 183	55 450	13 752	2 558	9 782	2 478

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1961.

² Boo, Botkyrka, Danderyd, Djursholm, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Märsta, Nacka, Saltsjöbaden, Sollentuna, Solna, Stocksund, Sundbyberg, Tyresö, Täby, Upplands-Väsby, Österhaninge.

³ Angered, Askim, Kungsbacka, Kungälv, Källered, Landvetter, Lerum, Mölndal, Nödinge, Partille, Råda, Skallsjö, Starrkärr, Säve, Torslanda, Tuve, Ytterby, Öckerö.

Tab 2. Antal lägenheter i påbörjade hus i olika kommuner och kommungrupper¹

	Totalt			Därav i småhus		
	1960		1961	1960		1961
	1 kv	Hela året	1 kv	1 kv	Hela året	1 kv
Stockholm	511	3 814	558	78	808	134
Stockholms inre förortskrets ²	978	7 990	1 251	105	1 205	287
Göteborg	392	4 712	1 154	35	498	24
Vissa förortskommuner till Göteborg ³	561	2 115	664	144	723	177
Malmö	200	2 675	762	78	277	56
Övriga städer med 30 000—100 000 invånare	2 867	15 132	2 119	148	2 100	324
10 000—30 000 »	1 444	11 928	2 326	113	2 454	272
under 10 000 »	417	3 388	698	77	879	126
Övriga köpingar	483	4 608	485	275	1 806	224
Summa	7 853	56 362	10 017	1 053	10 750	1 624

Tab 3. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga, påbörjade och pågående flerfamiljshus. Hela riket

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Inflyttningsfärdiga under hela året	42 377	45 713	40 578	41 043	47 335	44 841	51 372	50 962	12 162
1:a kvartalet	10 304	9 412	8 759	12 618	13 798	10 487	9 007	10 430	
2:a »	8 577	9 587	10 057	7 289	10 850	10 296	14 025	13 876	
3:e »	7 932	9 566	8 588	7 524	9 302	9 248	13 197	12 131	
4:e »	15 564	17 148	13 174	13 612	13 385	14 810	15 143	14 525	
Påbörjade under hela året	48 648	43 945	42 670	43 892	47 126	52 282	53 277	51 052	8 925
1:a kvartalet	11 012	8 507	7 197	8 858	7 481	4 792	8 167	7 221	
2:a »	9 375	8 963	9 039	12 437	9 736	14 573	14 253	11 546	
3:e »	12 398	13 235	10 533	9 432	13 421	19 165	15 619	15 834	
4:e »	15 863	13 240	15 901	13 165	16 488	13 752	15 238	16 451	
Pågående vid slutet av									60 300
1:a kvartalet	45 600	50 200	47 800	47 700	48 000	48 400	60 700	60 200	
2:a »	46 400	49 600	46 800	52 800	46 900	52 700	60 900	57 900	
3:e »	50 800	53 300	48 700	54 700	51 000	62 600	63 300	61 600	
4:e »	51 100	49 400	51 400	54 300	54 100	61 500	63 400	63 500	

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1961.

² Se not till tab 1.

³ » » » » 1.

Tab 4. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga hus i städer med 30 000–100 000 invånare¹

Städer	1960		1961	Städer	1960		1961
	1 kv	Hela året	1 kv		1 kv	Hela året	1 kv
Borås	65	468	174	Luleå	53	348	142
Eskilstuna	134	827	1	Lund	521	1 146	117
Gävle	208	850	306	Norrköping	352	1 169	151
Halmstad	115	315	115	Solna	495	1 435	89
Hälsingborg	152	819	169	Södertälje	263	601	280
Jönköping	96	650	80	Trollhättan	75	388	89
Kalmar	93	509	104	Uddevalla	114	591	168
Karlskoga	40	525	57	Uppsala	583	2 304	615
Karlskrona	55	201	112	Västerås	48	766	225
Karlstad	191	611	145	Örebro	114	867	172
Linköping	294	848	270	Tillhopa	4 061	16 238	3 581

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1961.

Löneförhållandena för arbetare inom industri i februari 1961

Sedan flera år tillbaka har socialstyrelsen från företag inom industrin fyra gånger om året inhämtat uppgifter om av arbetare under en avlöningsperiod (som regel i kvartalets mellersta månad) upp- buren lönesumma och utförda arbetstim- mar. På grundval av dessa uppgifter har beräkningar gjorts rörande förändringar- na i arbetarnas genomsnittliga timför- tjänster sedan närmast föregående under- sökningstillfälle och sedan motsvarande undersökningstillfälle föregående år. För varje undersöknings resultat har redo- gjorts i Sociala Meddelanden (senast i SocM, Statistisk Information, mars 1961).

Från och med år 1959 grundar sig in- samlingen av uppgifter till ovannämnda statistik på ett stickprov av företag som ingår i ett inom socialstyrelsen upprättat adressregister. Vid utsändningen av upp- giftsblanketter i februari 1961 tillämpa- des samma stickprovsförfarande som åren 1959 och 1960, dvs blanketter utsändes till samtliga i registret upptagna företag med över 25 anställda arbetare samt till vart tionde av övriga företag. Blanketter skickades i februari 1961 till inalles 4 732 företag (firmor eller arbetsställen). Svar har erhållits från 81 % av de till- skrivna företagen.

De för statistiken erforderliga uppgif- terna om utbetalda lönesummor och ut- gjorda arbetstimmar inhämtas under år 1961 på ett rapportkort, som innehåller uppgifter om a) av arbetare under en avlöningsperiod (som regel i kvartalets

mellersta månad) uppuren lönesumma och utförda arbetstimmar (med fördel- ning på de tre grupperna vuxna manliga arbetare, vuxna kvinnliga arbetare samt minderåriga arbetare plus lärlingar) och b) antal arbetare som varit i arbete under hela eller del av den redovisade avlö- ningsperioden. I lönesummorna skall en- ligt anvisningarna ingå övertidsersätt- ning, skifttillägg, ackordsöverskott m m, men ej semesterlön eller semesterersätt- ning, helgdagslön eller helgdagsersättning (dvs lön som enligt avtal utgår till tim- avlönade arbetare för vissa bestämda helgdagar), ersättningar vid sjukdom, olycksfall o dyl. För tidigare avlönings- perioder utbetalda lönebelopp, som för- anletts av retroaktiva lönebestämmelser i nyingångna avtal, skall ej medtas.

I allmänhet avser uppgifterna fristå- ende arbetsställen. I några fall redovisas dock flera arbetsställen tillhopa. Redovis- ningsenheter betecknas i denna redogö- relse som »företag».

Förändringarna i arbetarnas förtjänster sedan föregående undersökningstillfällen belyses av indextal, vilka beräknats med användande av uppgifter för sådana fö- retag som lämnat uppgifter vid båda de undersökningstillfällen som jämförelsen avser. Företag, för vilka uppgifter erhål- lits endast vid det ena av de två under- sökningstillfällena, har således ej medta- gits. För varje industrigrupp har man be- räknat två genomsnittliga timförtjänster, en för vardera undersökningstillfället, så- som kvoten mellan lönesumma och tim-

Tab 1. Indextal (november 1960 = 100 och februari 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industri i februari 1961

	Företag som lämnat uppgifter för både nov 1960 och febr 1961				Företag som lämnat uppgifter för både febr 1960 och febr 1961				
	Antal före- tag ¹	Indextal (nov 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i febr 1961 för			Antal före- tag ¹	Indextal (febr 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i febr 1961 för		Genomsnittlig timförtjänst, kr, i febr 1961 för	
		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	samtl arb ²		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb
Gruvindustri	52	103,1	..	103,0	57	109,8	..	7,37	..
Malmgruvor	45	102,9	..	102,8	50	109,5	..	7,40	..
Kolgruvor	7	107,3	—	107,3	7	113,9	—	6,71	—
Metall- och verkstadsindustri	991	103,3	104,0	103,6	1 041	111,8	111,7	6,39	4,55
Järn-, stål- och kopparverk	36	104,6	106,9	105,0	41	112,4	115,8	6,49	4,67
Järn- och stålmanufaktur	163	99,9	104,2	100,6	165	114,5	112,5	6,21	4,30
Mekaniska verkstäder	436	103,5	104,2	103,8	474	111,6	111,9	6,36	4,82
Reparationsverkstäder	119	104,5	..	104,2	122	111,3	..	6,23	..
Skeppsvarv	33	103,9	—	104,1	35	111,2	—	6,90	—
Elektroteknisk industri	102	102,8	104,0	103,7	99	111,3	110,2	6,18	4,54
Annan metallindustri	102	102,5	101,0	102,8	105	109,4	111,8	6,05	4,27
Jord- och stenindustri	223	102,8	101,1	102,8	238	111,8	109,4	5,81	3,86
Torvindistri	3	..	—	..	4	..	—	..	—
Stenindustri	39	104,3	..	104,1	42	110,2	..	5,85	..
Kalk- och kritbruk	19	106,6	..	106,7	19	112,2	..	5,91	..
Cementfabriker	7	103,3	..	104,1	7	115,9	..	5,99	..
Cementvarufabriker	38	103,3	..	103,3	40	110,6	..	6,44	..
Tegelbruk	54	103,5	..	104,0	59	112,7	..	5,51	..
Porslins-, kakel- och lergodsind	10	101,7	100,8	101,4	12	109,0	108,9	5,55	4,06
Glasindustri	42	100,8	100,2	100,8	44	111,1	107,5	5,47	3,28
Annan jord- och stenindustri	11	97,8	..	98,0	11	113,5	..	5,82	..
Träindustri	442	102,0	101,7	102,3	465	111,6	111,2	5,49	4,38
Sågverk och hyvlerier	188	102,0	..	102,1	198	113,5	..	5,40	..
Lådfabriker	8	103,3	..	102,9	10	112,6	..	5,46	..
Fanér- och plywoodfabriker	10	102,9	..	103,2	10	109,7	..	5,80	..
Byggnadssnickerifabriker	84	102,7	..	102,8	87	112,1	..	5,49	..
Möbelfabriker	98	100,5	101,6	101,2	106	108,4	107,3	5,59	4,41
Svarveri- och skidfabriker	29	104,3	..	104,7	30	111,8	..	5,67	..
Annan trävaruindustri	25	103,5	..	102,8	24	108,2	..	5,44	..
Massa- och pappersindustri	153	103,0	102,8	103,1	171	111,7	109,7	6,07	4,30
Massafabriker	49	102,0	..	102,1	58	109,2	..	6,13	..
Pappersbruk och pappfabr	59	104,1	104,3	104,1	63	114,3	111,7	6,02	4,40
Wallboardfabriker	8	103,9	..	104,0	10	112,0	..	6,13	..
Papp- och pappersvaruind	37	99,8	98,2	99,8	40	108,6	104,8	5,96	4,16
Grafisk industri	193	100,2	99,4	100,4	197	108,2	106,2	6,18	4,26
Bokbinderier	21	99,6	98,6	100,3	21	110,4	106,0	6,13	4,33
Bok- och accidenstryckerier	88	100,5	99,7	100,5	88	109,2	106,7	6,04	4,14
Tidningsstryckerier	57	99,6	100,3	99,3	61	106,1	106,5	6,25	4,23
Annan grafisk industri	27	100,9	..	101,8	27	108,3	..	6,60	..
Livsmedelsindustri	290	100,6	102,7	101,2	302	108,0	109,2	5,43	4,22
Kvarnar	12	100,4	..	100,9	12	106,6	..	5,22	..
Bageriindustri	61	99,9	101,2	100,4	66	106,1	106,2	5,55	4,47
Sockerindustri	15	99,1	100,6	98,8	16	116,1	114,7	5,45	4,29
Choklad- och konfektindustri	19	107,7	105,4	108,4	19	113,8	113,4	6,02	4,28
Mejeriindustri	44	99,8	98,7	99,6	48	107,1	106,2	5,14	3,99
Slakterier och charkuterier	83	100,1	102,8	100,4	81	105,6	105,1	5,56	4,30
Fiskkonserverfabriker	20	105,4	101,4	102,7	21	109,4	107,8	4,96	4,02
Fruktkonserverindustri	13	107,1	105,1	107,7	15	115,4	116,0	5,17	3,91
Margarinindustri	5	..	..	102,8	5	..	..	..	..
Annan livsmedelsindustri	18	101,7	99,8	101,7	19	106,8	110,6	5,06	4,09

¹ Ej uppräknat. — ² Inkl minderåriga.

Tab 1 (forts). Indextal för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industri i februari 1961

	Företag som lämnat uppgifter för både nov 1960 och febr 1961				Företag som lämnat uppgifter för både febr 1960 och febr 1961				
	Antal före- tag	Indextal (nov 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i febr 1961 för			Antal före- tag	Indextal (febr 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i febr 1961 för		Genomsnittlig timförtjänst, kr, i febr 1961 för	
		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	saml arb		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb
Dryckesvaru- och tobaksind .	78	109,7	113,9	110,9	83	117,2	123,1	5,77	4,61
Dryckesvaruindustri	70	108,6	108,4	108,4	75	115,7	117,2	5,67	4,48
Tobaksfabriker	8	117,0	118,4	118,7	8	128,5	127,5	6,48	4,71
Textil- och beklädnadsindustri	493	104,3	104,4	104,8	518	112,0	112,1	5,19	4,09
Ylleindustri	45	103,9	104,7	104,9	46	113,0	111,6	5,03	4,05
Bomullsindustri	46	104,9	105,0	105,0	48	112,9	111,9	5,13	4,16
Linne- och juteindustri . . .	11	102,9	105,4	104,0	11	112,1	112,8	4,80	3,95
Trikåfabriker	64	103,2	104,3	104,4	66	112,5	112,0	5,45	4,08
Sömnadsindustri	226	105,0	104,6	105,2	241	111,2	112,5	5,30	4,08
Hatt- och mössfabriker . . .	19	98,5	102,9	102,6	19	110,4	109,6	5,41	3,96
Annan textil- och beklädn.ind	82	104,4	102,5	104,5	87	110,7	111,0	5,28	4,12
Läder-, hår- och gummivaruind	142	103,2	103,8	103,8	150	109,9	110,8	5,79	4,13
Garverier	16	105,3	..	104,9	16	112,7	..	5,94	..
Päls- och skinnvarufabriker	23	102,7	105,3	104,7	28	109,6	109,8	5,53	4,17
Skoindustri	62	106,0	105,8	106,2	66	111,6	112,1	5,65	4,18
Andra lädervarufabriker . . .	17	100,7	102,3	101,8	16	110,5	109,4	5,53	4,13
Gummivarufabriker	12	101,2	100,3	101,5	12	107,7	108,9	5,90	3,97
Annan läder-, hår- och gum- mivaruindustri	12	105,3	..	105,1	12	112,8	..	5,76	..
Kemisk och kemisk-teknisk ind	134	103,5	104,6	104,0	142	109,9	112,3	5,98	4,37
Rent kemisk industri	21	102,5	..	102,6	24	109,2	..	5,90	..
Färg-, olje- och parfymfabr	36	103,5	103,8	104,0	41	109,2	111,8	6,15	4,59
Sprängämnesfabriker	8	103,8	104,0	104,5	8	110,7	109,4	6,38	4,73
Tändsticksfabriker	7	103,1	106,1	105,2	7	110,5	115,6	5,18	3,93
Annan kemisk-teknisk ind .	62	104,2	105,2	104,4	62	111,4	113,6	5,93	4,27
Samtliga industrigrupper	3 191	103,0	103,9	103,4	3 364	111,4	111,6	6,12	4,24

Tab 2. Genomsnittliga timförtjänster, kr, i februari 1961 för vuxna manliga industriarbetare i olika dyrortsgrupper

	Genomsnittlig timförtjänst, kr, i dyrortsgrupp				
	2	3	4	5	2—5
Gruvindustri	6,71	6,94	6,84	8,41	7,37
Metall- och verkstadsindustri	6,08	6,15	7,00	7,14	6,39
Jord- och stenindustri	5,42	5,91	6,54	7,32	5,81
Träindustri	5,32	5,47	5,73	6,06	5,49
Massa- och pappersindustri	5,62	6,15	6,23	6,42	6,07
Grafisk industri	5,30	5,84	6,48	6,67	6,18
Livsmedelsindustri	5,24	5,22	5,52	6,20	5,43
Dryckesvaru- och tobaksindustri	4,95	5,32	5,98	6,36	5,77
Textil- och beklädnadsindustri	4,99	5,19	5,71	6,06	5,19
Läder-, hår- och gummivaruindustri	5,66	5,80	5,83	6,50	5,79
Kemisk och kemisk-teknisk industri	5,28	5,92	6,12	6,47	5,98
Samtliga industrigrupper	5,56	5,99	6,57	6,99	6,12

Tab 3. Indextal (februari 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industri i Stockholm i februari 1961

	Vuxna manl arb	Vuxna kvinnl arb		Vuxna manl arb	Vuxna kvinnl arb
Metall- och verkstadsindustri . .	109,7	109,6	Textil- och beklädnadsindustri	108,0	109,5
Grafisk industri	109,1	105,5	Läder-, hår- och gummivaruind	109,4	..
Livsmedelsindustri	108,5	105,9	Kemisk och kemisk-teknisk ind .	115,8	113,1
Dryckesvaru- och tobaksindustri	118,3	..	Samtliga industrigrupper	110,1	109,5

summa för en vecka. Indextalen har där-
efter erhållits genom att timförtjänsterna
vid det aktuella (senare) undersöknings-
tillfället uttryckts i procent av motsva-
rande timförtjänster vid det tidigare un-
dersökningstillfället. Såväl lönesummor
som timsummor vid företag som utvalts
med sannolikheten 1/10 har vid dessa be-
räkningar multiplicerats med 10.

Inom flera industrigrupper förekom-
mer ackordsarbete som sträcker sig över
flera avlöningsperioder. I sådana fall kan
å ena sidan ackordsöverskott som helt el-
ler delvis intjänats under tidigare avlö-
ningsperioder ha utbetalats under redo-
visningsperioden, medan å andra sidan
ackordsöverskott som intjänats under den-

na period kan komma att utbetalas först
senare. Så t ex sammanhänger de relativt
låga indextalen i tab 1 (november 1960
= 100) för vuxna manliga arbetare och
samtliga arbetare inom gruppen »järn-
och stålmanufaktur» med att stora ac-
kordsöverskott redovisats i november
1960 av ett företag inom denna grupp.
Det bör även erinras om att den nor-
mala veckoarbetstiden ibland (t ex då
fria lördagar förekommer under sommar-
en) varierar under året utan motsva-
rande variationer i lönen (veckolön, må-
nadslön). Vid bedömningen av här redo-
visade indextal bör man beakta dessa
omständigheter, liksom möjligheten av
att primäruppgifterna i vissa fall icke

Tab 4. Indextal (febr 1947 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare (män, kvinnor, minderåriga) inom industri

	nov 1958	febr 1959*	maj 1959	aug 1959	nov 1959	febr 1960*	maj 1960	aug 1960	nov 1960	febr 1961
Gruvindustri	269,5	271,3	282,6	278,5	284,5	285,0	295,7	296,1	306,6	315,6
Metall- och verkstadsindustri . .	259,4	260,3	268,6	266,5	268,8	270,0	282,6	282,7	289,4	299,9
därav: verkstadsindustri m m ¹	256,2	257,1	264,9	263,1	264,8	265,8	277,9	278,4	285,3	295,2
Jord- och stenindustri	283,4	289,0	303,0	297,7	301,5	300,5	322,1	321,2	322,7	331,6
Träindustri	262,3	261,3	274,5	275,0	278,1	278,2	294,4	297,5	302,5	309,4
Massa- och pappersindustri . . .	280,1	279,6	297,1	289,3	291,1	294,6	311,2	311,4	317,9	327,9
Grafisk industri	233,6	235,9	245,4	247,0	246,0	251,9	263,8	266,1	268,8	269,9
Livsmedelsindustri	249,7	247,0	259,4	253,1	257,0	260,9	274,6	272,0	277,5	281,0
Dryckesvaru- och tobaksindustri .	229,5	233,7	243,2	245,8	241,2	242,9	263,8	259,7	259,8	288,1
Textil- och beklädnadsindustri . .	244,3	246,2	254,3	251,8	253,9	256,0	271,4	271,8	274,5	287,5
Läder-, hår- och gummivaruindustri	249,9	251,8	262,3	263,7	263,5	265,4	279,3	281,9	283,7	294,6
Kemisk och kemisk-teknisk industri	259,5	254,0	263,9	261,6	269,5	269,9	283,8	282,4	285,6	297,1
Samtliga industrigrupper	262,1	262,8	273,0	269,7	272,9	274,8	289,1	289,0	295,4	305,5

¹ Här ingår grupperna järn- och stålmanufaktur, mekaniska verkstäder, reparationsverkstäder, skepps-
varv, elektroteknisk industri och annan metallindustri. — ² Se texten s 160.

sammanställts i full överensstämmelse med anvisningarna.

I tab 1 återges indextal, som visar de beräknade timförtjänsternas förändringar från november 1960 till februari 1961 och från februari 1960 till februari 1961. De förstnämnda indexalen grundas på uppgifter från 3 191 företag och de sistnämnda på uppgifter från 3 364 företag. Det bör framhållas, att uppgifterna för februari 1960 i regel avser en avlöningsperiod, under vilken 1959 års kollektivavtal tillämpades, trots att avtalsperioden utlupit; de nya avtalen för 1960 blev i allmänhet ej färdiga förrän på våren 1960.

I tab 2 återges genomsnittliga timförtjänster för vuxna manliga arbetare i olika industrigrupper med fördelning på dyrortsgrupper.

Förändringarna mellan februari 1960 och februari 1961 i de genomsnittliga

timförtjänsterna för vuxna arbetare i Stockholm framgår av indexalen i tab 3.

Tab 4 visar löneutvecklingen sedan november 1958 för samtliga arbetare (män, kvinnor och minderåriga). Indexalen i denna tabell har beräknats enligt den s k kedjemetoden. Vid beräkningen av indexalen för februari 1959 och februari 1960 har hänsyn ej tagits till senare utbetalda retroaktiva lönetillägg. För gruppen »verkstadsindustri m m» företogs år 1959 och 1960 stickprovsundersökningar beträffande de retroaktiva lönetilläggs storlek. I anslutning härtil erhöles indexalen 261,1 resp. 274,1 för den genomsnittliga timförtjänsten inklusive retroaktiva lönetillägg i februari 1959 resp i februari 1960.¹

Carl Y:son Hermelin

¹ Jfr SocM, Stat Inf, sept 1959 s 294, okt 1959 s 316 och okt 1960 s 306.

SUMMARY

Wages in mining and manufacturing in February 1961

The Social Welfare Board collects quarterly reports from establishments in mining and manufacturing concerning payrolls and hours worked, relating to one pay period in each quarter.

On the basis of these reports calculations have been made concerning the changes of average hourly earnings of wage-earners since the survey next preceding and since the corresponding survey during the preceding year.

Table 1 gives data on changes of average hourly earnings from November 1960 to February 1961 and from February 1960 to February 1961 and on average hourly earnings of adult male and female workers in February 1961. For adult male workers the average hourly earnings increased by 3.0 per cent from November 1960 to February 1961 and by 11.4 per cent from February 1960 to February 1961.

In table 2 the average hourly earnings of adult male workers in February 1961 are shown for different cost-of-living zones.

The changes from February 1960 to February 1961 of average hourly earnings of adult male workers in Stockholm are shown by the index numbers in table 3.

The wage development since November 1958 for all categories of wage-earners (male and female adults and juveniles) is illustrated by the index numbers in table 4. These index numbers are calculated in accordance with the so-called chain method. Retrospective wage supplements are not included in the quarterly reports. In the years 1959 and 1960 the Social Welfare Board has conducted special sample surveys on retrospective wage supplements in the group "verkstadsindustri m m" (engineering industries etc). In this connection the index numbers 261.1 and 274.1 (February 1947 = 100) were computed for average hourly earnings of wage-earners in the group mentioned in February 1959 and February 1960, respectively, including retrospective wage supplements.

Sysselsättning inom industrin

Tab 1. Sysselsättning inom industrin februari—mars 1961 vid företag som lämnat uppgifter för båda månaderna

Uppgifterna i kol 1—5 och 9—10 avser förhållandena en dag i månaden.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Upp- räknat antal anställda arbetare (exkl permitterade) mars 1961	Indextal för mars 1961 (februari 1961 = 100)					Antal över- tidstimmar i % av samtliga arbets- timmar under en vecka		Antal arbe- tare (%) frånvaran- de av per- sonliga skäl	
		Antal anställda arbetare (exkl permitterade)			Antal i arbe- te va- ran- de ar- be- tare	Antal arbets- tim- mar (inkl över- tid) un- der en vecka				
		Män	Kvin- nor	S:a			febr 1961	mars 1961		
		Gruvindustri	9 215	101,0	..	101,0	101,2	99,6	2,3	2,7
Metall- och verkstadsindustri	242 148	100,2	100,8	100,3	101,1	100,8	2,9	3,0	9,1	8,3
Jord- och stenindustri	28 444	103,1	100,9	102,9	104,7	104,4	2,6	2,8	8,2	6,6
Träindustri	43 298	102,1	99,3	102,0	102,6	102,6	1,8	2,0	5,9	5,3
Massa- och pappersindustri	47 215	100,4	99,9	100,3	100,6	102,0	5,0	5,5	8,8	8,5
Grafisk industri	18 569	99,7	99,7	99,7	101,2	100,4	3,5	4,3	7,6	6,2
Livsmedelsindustri	33 524	100,6	103,5	101,5	102,8	104,2	2,6	3,1	9,0	7,8
Dryckesvaru- och tobaksindustri	6 324	102,0	102,0	102,0	102,9	105,7	2,4	3,0	10,1	9,3
Textil- och beklädnadsindustri	60 909	99,2	100,2	99,9	100,6	100,5	1,6	1,7	9,0	8,3
Läder-, hår- o gummivaruind	20 687	100,1	99,7	100,0	100,3	99,2	1,8	1,6	6,9	6,6
Kemisk och kemisk-teknisk ind	21 064	100,5	101,6	100,8	101,5	101,2	2,7	3,1	9,5	8,8
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	531 397	100,6	100,7	100,6	101,4	101,4	2,8	3,0	8,6	7,9
Statliga verkstäder m m	15 766	100,3	99,9	100,2	100,4	..	..	..	9,0	8,8

Tab 2. Indextal (uträknade enligt kedjemetod, mars 1960 = 100) för antal anställda arbetare (exkl permitterade) februari 1960—mars 1961

	1960										1961		
	febr	april	maj	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec.	jan	febr	mars
Gruvindustri	99,9	100,0	100,4	101,7	100,8	100,4	100,4	100,3	100,5	99,7	99,8	99,6	100,6
Metall- o verkstadsind	99,2	100,5	100,3	102,4	102,3	102,1	103,1	103,8	104,5	104,6	104,5	105,2	105,5
Jord- och stenindustri	99,0	101,8	103,5	105,9	105,5	104,6	104,6	104,5	104,6	103,6	101,2	101,1	104,0
Träindustri	97,7	103,8	104,7	107,6	107,9	104,9	104,1	104,1	101,8	101,0	100,8	102,0	104,0
Massa- och pappersind	99,1	100,6	101,0	104,4	105,5	102,7	101,8	101,6	101,4	101,4	100,6	100,4	100,7
Grafisk industri	99,9	99,8	99,4	101,6	101,8	102,0	103,4	103,9	104,4	104,1	103,2	103,7	103,4
Livsmedelsindustri	100,6	101,1	101,3	104,9	107,5	106,1	105,0	109,4	109,1	106,0	98,2	99,3	100,8
Dryckesvaru- och to- baksindustri	99,4	103,3	105,7	113,4	112,6	105,3	101,4	100,5	100,3	105,1	98,6	96,5	98,4
Textil- o beklädnadsind	100,0	99,3	98,4	98,5	97,1	98,3	99,9	100,2	100,2	99,2	99,1	99,5	99,4
Läder-, hår- och gum- mivaruindustri	99,1	99,5	98,7	98,8	97,9	98,1	98,2	98,7	98,3	98,1	97,1	97,6	97,6
Kemisk och kemisk- teknisk industri	98,9	100,0	100,2	104,2	104,1	101,3	101,0	100,6	100,6	99,8	99,8	100,2	101,0
Samtliga industri- grupper (exkl stat- liga verkstäder m m)	99,2	100,7	100,7	102,9	102,9	102,1	102,5	103,1	103,2	102,8	101,9	102,4	103,0

Tab 3. Antal i januari—mars 1961 under en vecka avgångna resp nyanställda arbetare samt antal arbetare med deltidarbete resp korttidsarbete i procent av hela antalet arbetare, som varit i arbete under den redovisade avlöningsperioden

	Avgångna arbetare			Nyanställda arbetare			Deltidsarbete			Korttidsarbete		
	jan	febr	mars	jan	febr	mars	jan	febr	mars	jan	febr	mars
Gruvindustri	0,27	0,34	0,26	0,27	0,38	0,30	0,15	0,25	0,21	0,03	0,04	0,03
Metall- och verkstadsindustri	0,58	0,60	0,65	0,73	0,70	0,75	0,56	0,53	0,55	0,06	0,06	0,03
Jord- och stenindustri	0,53	0,77	0,55	0,92	0,53	0,79	2,46	1,86	2,64	0,55	0,65	0,65
Träindustri	0,40	0,46	0,61	0,99	1,19	1,14	1,00	1,13	1,00	0,74	0,57	0,51
Massa- och pappersindustri	0,39	0,37	0,39	0,48	0,43	0,44	1,21	1,23	1,09	0,05	0,05	0,04
Grafisk industri	0,47	0,71	0,68	0,42	0,87	0,74	1,87	2,40	2,42	0,04	0,07	0,05
Livsmedelsindustri	0,97	0,78	1,25	0,69	1,00	1,22	4,74	5,91	5,14	1,24	1,25	0,72
Dryckesvaru- och tobaksindustri . .	0,81	1,11	0,75	0,53	0,82	1,10	1,98	1,51	1,16	0,59	0,82	0,70
Textil- och beklädnadsindustri . .	0,81	0,82	0,76	0,89	0,73	0,71	8,20	8,51	7,97	0,87	0,83	0,63
Läder-, hår- och gummivaruindustri	0,65	0,65	0,85	1,17	0,65	0,81	3,99	3,88	3,63	0,13	0,24	0,22
Kemisk och kemisk-teknisk industri	0,51	0,69	0,67	0,62	0,68	0,70	2,20	2,11	2,09	0,02	1,10	0,73
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	0,59	0,63	0,68	0,75	0,74	0,78	2,16	2,27	2,13	0,32	0,36	0,26

Konsumentprisindex för april 1961

Konsumentprisindex för april 1961 har av socialstyrelsen beräknats till 162 (1949 = 100) eller samma tal som för mars. Med två decimaler är talet för april 162,01 mot 161,85 för mars. Indextalen för de olika huvudgrupperna av varor och tjänster för tidigare beräkningstillfällen återges i tab 1.

För de olika i konsumentprisindex ingående huvudgrupperna av varor och tjänster är indextalen för april följande (marstalen inom parentes): livsmedel 179 (179), alkoholihaltiga drycker och tobak 180 (180), bostad, bränsle och lyse 163 (163), därav för enbart bostad 167 (167) och för bränsle och lyse 154 (154), kläder och skor 131 (130), inventarier

och husgeråd 141 (141) och diverse 157 (157).

Mellan mars och april har prisförändringarna varit helt obetydliga. För spår-vagns- och bussresor har dock inregistre-rats en tioprocentig uppgång.

Inom livsmedelsposten har en del mindre prishöjningar och prissänkningar förekommit, men de har tagit ut var-andra.

Prisutvecklingen under de senaste må-naderna för vissa undergrupper av varor och tjänster belyses av indextalen i tab 2.

Pensionspristalet har beräknats till 132 mot 131 i mars. Denna höjning påverkar inte folkpensionerna.

Inga Tammelin

Tab 1. Konsumentprisindex 1950—april 1961 (år 1949 = 100)¹

Tidpunkt	Livs-medel	Alkohol-haltiga drycker o tobak	Bostad, bränsle o lyse	Därav		Kläder o skor	Inven-tarier o hus-geråd	Diverse	Total-index	Kommers-kollegii partipris-index
				bostad	bränsle o lyse					
1950 årsm	102	102	99	100	96	102	101	100	101	105
1951 »	119	116	110	102	130	124	118	112	117	134
1952 »	134	120	117	108	139	127	127	121	126	142
1953 »	137	122	120	116	129	123	127	124	128	134
1954 »	137	129	122	120	125	123	126	126	129	133
1955 »	144	132	126	124	130	120	127	129	133	138
1956 »	154	135	139	135	147	120	129	134	139	145
1957 »	157	152	147	140	162	122	133	142	145	147
1958 »	163	171	154	149	163	125	134	149	152	144
1959 »	165	173	156	155	158	125	134	150	153	144
1960 »	175	179	157	159	153	131	140	155	159	148
1960 april	174	179	155	157	151	131	140	154	158	147
maj	175	179	155	157	151	131	140	154	159	148
juni	176	179	158	160	152	131	140	154	159	149
juli	175	179	158	161	152	131	140	155	159	148
aug	174	179	158	161	152	130	140	155	159	148
sept	174	179	159	161	153	131	140	155	159	148
okt	174	179	158	161	152	131	140	155	159	149
nov	176	179	159	161	153	131	141	155	160	150
dec	177	180	159	161	153	131	141	156	160	150
1961 jan	177	180	163	167	154	130	140	156	161	151
febr	178	180	163	167	154	130	141	156	161	151
mars	179	180	163	167	154	130	141	157	162	151
april	179	180	163	167	154	131	141	157	162	151

¹ Indextalen för varje kvartal och månad 1950—1959 se SocM 1957: 4, s 255, och 1958: 3, s 191, samt SocM, Stat Inf 1959, s 104, 1960, s 67 och 1961, s 59.

Tab 2. Indextal för olika delposter år 1960 och februari–april 1961 samt talens procentuella förändringar december 1960–april 1961

Huvudgrupper och undergrupper	Vägnings- tal 1961	Indextal (1949 = 100)				Pro- centuell förändring ¹ dec 1960— april 1961
		1960	Febr 1961	Mars 1961	April 1961	
Livsmedel	298	175	178	179	179	+ 1
Mjöl, gryn och bröd	38	177	186	187	187	+ 3
Mejeriprodukter	51	169	175	177	176	+ 3
Matfett utom smör	8	131	130	130	130	+ 1
Ägg	10	134	142	143	137	+ 6
Kött	20	232	248	249	250	+ 1
Fläsk	20	217	226	223	222	— 4
Charkuterivaror och köttkonserver	20	182	193	195	196	+ 1
Fisk och fiskkonserver	13	187	201	203	204	+ 4
Rotfrukter och grönsaker	13	214	177	178	179	— 6
Frukt och bär	26	146	139	142	141	0
Specerier	43	176	173	173	174	0
Läskedrycker och lättöl	8	162	165	167	168	+ 2
Förtäring utom hemmet	28	208	215	217	217	+ 2
Alkoholhaltiga drycker och tobak	88	179	180	180	180	+ 1
Spritdrycker och vin	45	218	217	217	217	—
Öl	10	150	152	153	155	+ 2
Tobak	33	149	149	150	150	+ 1
Bostad, bränsle och lyse	151	157	163	163	163	+ 2
Bostad utan bränsle och lyse	103	159	167	167	167	+ 2
Bränsle och lyse	48	153	154	154	154	+ 1
Kläder och skor	118	131	130	130	131	0
Kläder	98	127	126	126	127	0
Konfektion och skrädderiarbete	59	132	131	133	133	0
Underkläder och strumpor	15	97	97	97	96	— 1
Päls- och skinnvaror, huvudbona- der, handskar m m	10	122	120	120	121	0
Tyger, garner och sybehör	14	141	140	139	139	— 1
Skor	20	154	152	153	154	0
Inventarier och husgeråd	110	140	141	141	141	+ 1
Möbler	13	145	148	148	148	+ 1
Radio och musikinstrument	24	106	103	102	102	— 1
Armatur, husgeråd och verktyg	29	152	157	157	157	0
Hushållstextilier	18	134	134	135	135	0
Mopeder, cyklar, sportartiklar och leksaker	16	144	146	152	152	+ 4
Personliga effekter	10	139	138	138	138	0
Diverse	235	155	156	157	157	+ 1
Läkemedel och tandläkararvode	16	152	152	152	153	+ 1
Kroppsvård	16	145	145	145	145	0
Rengöringsmedel och tvätt	11	103	104	104	104	0
Läsning och skrivmateriel	21	204	205	205	207	+ 1
Post och tele	14	169	169	169	169	—
Nöjen och rekreation	21	157	159	161	161	+ 2
Resor	35	156	163	163	166	+ 3
Motorfordon	80	147	147	148	148	+ 1
Hemhjälp	8	199	210	210	210	—
Blommor m m	13	127	126	126	127	+ 1
Totalindex	1 000	159	161	162	162	+ 1

¹ Beräknad på indextal med två decimaler. Siffran 0 anger en förändring mindre än en halv procent.

ages. In the case of all goods and services which are consumed by the household as a whole, such as housing accommodation, light and fuel, furniture and household utensils, laundry, telephone, radio, newspapers and books and the household's private vehicles, the part of the costs allotted to the children has had to be calculated in a more or less arbitrary fashion. Where the valuation of the care and supervision given the child in the home is concerned, above all in the case of the work done in the home by the mother or other members of the household, it is only possible to assess these values arbitrarily too.

Yet another kind of cost in connection with children can be distinguished, namely the costs borne by the community for the fostering, care and education of children outside the home. The biggest item of this type is school education. However the community does not only pay for children's consumption outside the home but also contributes to the consumption within the home too. The most important contribution made by the community in this respect is the Family or General Children's Allowance and the free meals at school. The calculation of the costs for children which is now submitted shows the distribution of the costs between the community and the household. The only division which has been made is between households with different numbers of children. Naturally the costs for children are affected by a number of other factors such as the age of the child, the income of the household, where the household is domiciled, etc. Furthermore individual variations naturally occur between different households. The only one of these factors which has been studied is the child's age.

The costs per child are, of course, lower the more children there are in the household.

In the assessment of the value of care and supervision in the home for children of different ages, the following method was adopted. The middle age group, 7 to 10 years, was assigned an average sum per child of 2,300 kr. The upper age group was assigned 1,300 kr., that is to say an amount which somewhat exceeds the average for an adult. The other age groups were given sums of such a size that the sums assigned to each age group decrease by equal amounts counting from the youngest to the oldest. By this method the following values were obtained for the care and supervision given children of various ages in the home.

Age Years	Kronor per child and year
0—2	3 300
3—6	2 800
7—10	2 300
11—13	1 800
14—16	1 300

Concerning the variation in costs for children with the income of the household, only some indication of the connection which probably exists will be given here. The higher the income is, the larger both the total consumption and the actual costs for children. However it is probable that the costs for children do not increase at the same rate as the total amount spent on consumption. The larger this is, the smaller the part that is made up of costs for children. As the income of a household increases, the expenses which increase most quickly are those connected with the adults' consumption. The place of residence probably has the effect that costs for children are higher in towns and other densely populated areas than they are in sparsely populated areas.

The community's costs for certain categories of children are considerably larger than those given here. One category consists of children who belong to private households but who enjoy certain special benefits. These may consist of allowances made after an investigation of the household's total income, care in heavily subsidized day nurseries, temporary care in hospitals or similar benefits. Another category of children is those who are completely cared for by various institutions owing to mental or physical disorder or some other cause. The latter group of children form a very small percentage of the total and the community's costs per child are very high for this group. The community has, of course, in these cases, also taken over the household's costs for children. The community's other costs for those social services which benefit households with children amount to comparatively small sums which principally benefit special categories of children.

	Million Kronor in 1958
Maternity and Infant Welfare	21
Special Children's allowances	16
Advance payments to mothers in respect of maintenance allowances	24
Public Child Welfare	119
Home-Help Scheme	41
Rent allowances to families with several children	103
Other items	80
Total	404

According to the calculations of the Swedish Institute of Economic Research, from the time when the cost of living survey was carried out in 1958 up to the present year, 1961, the value of the total private consumption has increased by about 10 per cent, due among other things to the introduction of a sales tax. If it is assumed that the costs for children have increased at the same rate, these costs would, in 1961, amount to the following sums:

Costs for Children in 1961 in Kronor per household and year

	Households with			All house-
	1	2	3 or more	holds with
	child	children	children	children
Individual consumption	1 800	3 260	4 900	2 860
Share in goods etc consumed by household as a whole	1 950	3 210	3 490	2 640
Value of care and supervision in the home . . .	3 280	4 830	5 590	4 510
Value of consumption paid for by the community	870	1 740	2 960	1 560
Total	7 900	13 040	16 940	11 570
Cost per child	7 900	6 520	4 980	6 430
Cost per child and month	660	540	420	540
The community's share amounts to				
Total	1 410	2 810	4 780	2 530
Cost per child	1 410	1 410	1 410	1 410
Cost per child and month	120	120	120	120
and the household's share amounts to				
Total	6 490	10 230	12 160	9 040
Cost per child	6 490	5 110	3 570	5 020
Cost per child and month	540	420	300	420

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

Nr 7 • JULI • 1961

KUNGL SOCIALSTYRELSEN • STOCKHOLM

SOCIALSTYRELSENS STATISTISKA

AVDELNINGAR

Birger Jarls torg 14. Telefon: 22 12 00, rikssamtal 22 12 50

FJÄRDE BYRÅN (byrån för pris- och socialvårdsstatistik)

BYRÅCHEF

Erland v Hofsten 21 80 41

SOCIALVÅRDSSTATISTIK (barnvårdsstatistik, socialhjälpstatistik, nykterhetsvårdsstatistik, socialutgifter):

Förste aktuarierna Linnéa Jonsson och Britta Belo, aktuarie Marianne Elg samt amanuenserna Barbro Wängberg och Anita Lagerkvist

KONSUMENTPRISINDEX:

Förste aktuarierna Inga Tammelin (20 95 89) och Ejnar Olsson, amanuens Yngve Lindén samt kanslisten Ingrid Lindgren

FÖRFRÅGNINGAR OM INDEX:

Fröken Maja Gustafsson (22 12 00, ankn 96)

LEVNADSKOSTNADSUNDERSÖKNINGAR:

Vakant

KANSLI:

Fru Ulla Weise (22 12 04)

FEMTE BYRÅN (byrån för löne- och sysselsättningsstatistik)

BYRÅCHEF

Leif Björk 21 80 43

Förste aktuarie Roland v Euler

LÖNESTATISTIK FÖR ANSTÄLLDA INOM JORDBRUK, INDUSTRI, HANDEL, SAMFÄRDSEL, RESTAURANGER M M, STATISTIK RÖRANDE SYSSELSÄTTNING INOM INDUSTRI:

Förste aktuarierna Ingrid Dalén och Carl Y:son Hermelin, tf förste aktuarierna Thore Grönqvist och Dagmar Witkowsky-Johnsson, aktuarie Vera Katz

STATISTIK RÖRANDE OMSÄTTNINGEN I DETALJHANDELN:

Tf förste aktuarie Jonas Elmdahl

HÅLKORTSAVDELNINGEN:

Tf förste aktuarie Thore Grönqvist och förste maskinoperatör Elisabeth Hellström

KANSLI:

Fru Ann-Britt Gripenfors (22 12 05)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS

REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

ÄRGÅNG 1961 NR 7 • Juli

Innehåll

- 170 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 171 Ungdomsvårdsskolorna år 1960
- 175 Nykterhetsnämndernas verksamhet under år 1960
- 179 Statsbidrag till ålderdomshem
- 181 Konsumentprisindex för maj 1961
- 184 Sysselsättning inom industrin

Contents

The National Social Welfare Board, Statistical Divisions

PERIODICAL SURVEYS

- 170 *Statistisk Information, Index*
- 171 *Approved schools during 1960*
- 175 *The work of the Temperance Boards during 1960*
- 179 *State grants to homes for the aged*
- 181 *The consumer price index for May 1961*
- 184 *Employment in mining and manufacturing*

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! Inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet och Statistisk Information tillsammans kr 26,— per år.

Redaktion: Birger Jarls torg 2, tel 22 12 00, ankn 81 (redaktionen personligen)

Vid återgivande av artiklar ur denna tidskrift skall källan anges. Socialstyrelsen ansvarar ej för åsikter som framförs i signerade artiklar.

STATISTISK INFORMATION

PERIODISKA ÖVERSIKTER

VARJE MÅNAD:

Konsumentprisindex
Sysselsättning inom industrin

VARJE KVARTAL:

Löneförhållandena för arbetare inom
industri 1961: juni
Omsättningen inom detaljhandel
m m 1961: maj
Uppgifter om bostadsbyggandet . . 1961: juni
Utlänningar i Sverige 1961: juni

VARJE ÅR:

Arvsfonden, allmänna 1960: dec
Barnvårdsnämndernas verksamhet . 1961: mars
Barnbidrag, allmänna 1961: mars
Bostadsbyggandet 1961: mars
Daghem, lekskolor och eftermiddagshem 1961: april
Frånvarofrekvensen inom industrin . 1960: maj

Senast

Hemhjälp, social 1960: juli
Konsumentpriserna i Sverige och i
utlandet 1961: maj
Mödrahjälpen 1961: juni
Nykterhetsnämndernas ingripanden.
Preliminär rapport 1960: juni
Nykterhetsnämndernas verksamhet . detta nr
Nykterhetsvårdsklientelet 1961: april
Socialhjälp och barnavård till utlän-
ningar 1961: mars
Socialhjälp 1960: nov
Socialvårdens kostnader och finansie-
ring 1961: april
Statens utgifter för sociala ändamål 1961: febr
Ungdomsvårdsskolorna detta nr
Vårdanstalt för alkoholmissbrukare,
intagna på 1960: nov
Ålderdomshem, statsbidrag till . . . detta nr
Ålderdomshemmen, antal platser och
vårdtagare m m 1960: mars

INDEX PERIODICAL SURVEYS

EVERY MONTH

The consumer price index
Employment in mining and manufacturing

EVERY QUARTER

Wages in industry 1961: June
Turnover in retail trade etc . . . 1961: May
Data on house production 1961: June
Aliens in Sweden 1961: June

EVERY YEAR

National General Inheritance Fund 1960: Dec
The work of the Child Welfare
Boards 1961: March
General children's allowances . . . 1961: March
Housing construction 1961: March
Day nurseries and nursery schools 1961: April
Absenteeism in industry 1960: May
National Home-Help Scheme . . . 1960: July

Most

recently in

Consumer prices in Sweden and
abroad 1961: May
Maternity assistance 1961: June
Cases of intervention by the Temp-
erance Boards
Preliminary report 1960: June
The work of the Temperance Boards this issue
The clientele of the Temperance
Boards 1961: April
Social assistance and child welfare
provided for aliens 1961: March
Social assistance 1960: Nov
The cost of social welfare and how
it is financed 1961: April
State expenditure for social purposes 1961: Febr
Approved schools this issue
Persons admitted into institutions
for inebriates 1960: Nov
State grants to homes for the aged this issue
The number of places in homes
for the aged and the number of
inmates, etc 1960: March

Ungdomsvårdsskolorna år 1960

Ungdomsvårdsskolor eller, som den fullständiga benämningen lyder, skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, är skolor för vård av barn och ungdom som omhändertagits av barnavårdsnämnden för skyddsuppföstran på grund av visad vanart. Det finns två olika typer av skolor, nämligen skolhem för barn i skolpliktig ålder samt yrkesskolor för barn och ungdom som avslutat sin skolgång. Som villkorligt utskrivna eller utackorderade erhåller dessutom ungdomarna vård bl a i enskilt hem samt beträffande villkorligt utskrivna även i särskilda inackorderingshem.

Antal skolor, platser, elever m m. Under år 1960 företogs en omfattande upprustning av ungdomsvårdsskoleväsendet. Ett av resultaten härav blev att platsantalet ökade med 15 %, vilket framgår av tab 1. Av skolorna är 16 avsedda för manligt klientel. Dessa fördelar sig på 4 skolhem, 11 yrkesskolor samt 1 kombinerat skolhem och yrkesskola — Lövsta. Av de 9

skolorna för kvinnliga elever är 8 yrkesskolor och 1 skolhem.

Det av Kungl Maj:t fastställda antalet platser på ungdomsvårdsskolorna vid utgången av år 1960 var 970 mot 858 vid samma tidpunkt föregående år. Den verkliga platstillgången på skolorna var emellertid något lägre än det fastställda platsantalet. Vid utgången av år 1960 var antalet disponibla platser 949 eller 21 lägre än det av Kungl Maj:t fastställda. Orsaken härtill är bl a pågående reparationsarbeten. Av hela antalet disponibla platser var 693 avsedda för manligt och 256 för kvinnligt klientel.

Hela ungdomsvårdsskoleklientelet, dvs samtliga barn och ungdomar under skolornas tillsyn, vid utgången av år 1960 omfattade 1 527 elever och hade minskat med ett hundratal sedan föregående år. Orsakerna härtill är ändrade utskrivningsregler i samband med ikraftträdandet av den nya barnavårdslagen. Av dessa elever var drygt 60 % intagna på skolorna, medan 27 % var villkorligt ut-

Tab 1. Ungdomsvårdsskolorna vid slutet av åren 1957—1960

	Antal			Antal ungdomar under skolans tillsyn	därav		
	skolor	disponibla platser	därav för pojkar		intagna på skolorna	villkorligt utskrivna	utackorderade
Skolhem ¹	6	199	171	256	167	68	21
Yrkesskola ¹	20	750	522	1 271	774	338	159
Summa 1960	² 25	949	693	1 527	941	406	180
1959	² 25	826	591	1 622	826	616	180
1958	² 22	728	514	1 502	750	609	143
1957	² 22	³ 781	554	1 455	714	635	106

¹ Beträffande Lövsta har alla elever födda 1946 eller senare förts till skolhemmet medan resten förts till yrkesskolan.

² Utgör nettoantalet skolor.

³ Avser antalet fastställda platser.

skrivna och 12 % utackorderade. Av samtliga kvarvarande barn var 1 027 pojkar och 500 flickor.

Exspektanter. Ett väsentligt resultat av ungdomsvårdsskolornas upprustning är att antalet exspektanter kraftigt kunnat nedbringas. Vid slutet av år 1958 stod 263 ungdomar på skolornas väntelistor. Vid samma tidpunkt 1959 var antalet 138 för att den 31 december 1960 ha sjunkit till 24, varav 13 var pojkar. Alla dessa 24 ungdomar väntade på plats vid yrkesskola.

Förändringar i elevantalet. En elev vid en skola kan när så prövas lämpligt utskrivnas (villkorlig utskrivning eller utackordering). Om vederbörande därvid visar dåligt uppförande eller eljest missköter sig, skall han återtas till skolan. Eleven blir slutligt utskriven när han ej vidare anses i behov av vård eller avförd om han är i behov av vård på annan anstalt eller skall avtjäna straff. I efterföljande tablå redovisas under år 1957—1960 vidtagna förändringar av vårdformerna.

Den stora ökningen av antalet slutligt utskrivna sammanhänger med införandet av den nya barnavårdslagen den 1 januari

1961. Den nya lagen medger ej vård utom skola i det egna hemmet, varför de elever som vid årsskiftet var villkorligt utskrivna och vistades i sina hem blev slutligt utskrivna. Eftervården har i flertalet fall överlämnats till barnavårdsnämnderna. Detta innebär att samhällsvården fortsätter.

	1957	1958	1959	1960
Antal elever som				
nyintagits	443	538	630	794
återintagits efter utackordering eller villkorlig utskrivning	435	472	563	660
utackorderats	129	187	240	276
villkorligt utskrivits	702	711	735	944
slutligt utskrivits	326	343	343	711
avförda för avtjänande av straff	102	129	153	164
avförda för vård på annan anstalt m m	11	20	14	9

Av de år 1960 nyintagna var 228 flickor och 566 pojkar. Huvudparten av dessa barn och ungdomar (85 %) hade placerats på yrkesskolor. Av de samma år utskrivna eleverna avfördes ca 160 — praktiskt taget endast pojkar — för avtjänande av fängelsestraff. Antalet elever som under året överflyttats till annan ungdomsvårdsskola var 186. Omkring 1/3 av dessa flyttades från skolhem till yrkesskola.

Tab 2. Ungdomsvårdsskoleelevernas ålder vid utgången av år 1960

	Intagna på skolorna		Villkorligt utskrivna eller utackorderade		Nyttillkomna	
	pojkar	flickor	pojkar	flickor	pojkar	flickor
Antal yrkesskoleelever	530	243	278	219	471	200
därav, i %, i åldern						
9—14 år	0,2	1,6	—	0,5	—	1,5
15—17 »	75,8	62,0	52,5	36,5	76,8	74,6
18— »	24,1	36,3	47,5	63,0	23,2	23,9
Antal skolhemselever	143	25	76	13	95	28
därav, i %, i åldern						
9—14 år	62,9	72,0	3,9	—	67,4	64,3
15—17 »	37,1	24,0	90,8	100,0	32,6	35,7
18— »	—	4,0	5,3	—	—	—

Elevernas ålder. Ungdomsvårdsskoleelevernas fördelning efter ålder och kön vid slutet av år 1960 redovisas i tab 2. Fullt naturligt var nästan samtliga yrkesskoleelever 15 år eller äldre, medan huvudparten av skolhemseleverna var under 15 år. Om man ställer hela ungdomsvårdsskoleklientelet i relation till folkmängden i olika åldersgrupper, framgår att 2,5 av 1 000 barn i åldern 15—17 år stod under skolornas tillsyn vid utgången av år 1960. I åldersgruppen 18—20 år var motsvarande andel 1,7 % och i åldersgruppen 9—14 år 0,2 %.

Av de nyintagna yrkesskoleeleverna var knappt 1/4 födda 1942 eller tidigare och fyllda 18 år var endast 26 ungdomar, av vilka 16 var flickor. Av de nyintagna skolhemseleverna var ca 1/3 födda 1945 eller tidigare.

Medelåldern för de slutligt utskrivna eleverna var 18 år 4 mån medan de avförda, vilka nästan undantagslöst var pojkar, var något yngre eller 17 år 6 mån.

Eleverna fördelade efter vanartsfaktorer. De barn och ungdomar som står under ungdomsvårdsskolornas tillsyn har omhändertagits på grund av visad vanart. På

vilket sätt denna tagit sig uttryck framgår av tab 3, i vilken eleverna fördelats efter orsakerna till omhändertagandet. Därvid har eleverna fördelats efter samtliga angivna vanartsfaktorer och förekommer sålunda i vissa fall under flera av de angivna faktorerna. I gruppen annan vanart ingår eldsanläggning, ligabrott och rån.

Av tabellen framgår att den ojämförligt vanligaste orsaken till omhändertagande av pojkar år 1960 var andra egendomsbrott än billån. De närmast vanligaste orsaksfaktorerna var billån och alkoholmissbruk. Bland de nytillkomna flickorna var sexuell vanart och vagabondering de mest förekommande orsakerna.

Vid jämförelse med tidigare år framgår att de vagabonderande flickornas andel av ungdomsvårdsskoleklientelet ökat mycket kraftigt under de senaste åren samt att även antalet alkoholmissbrukan- de ungdomar ökat.

Vårdtidens längd. För att belysa vårdtidens längd för de år 1960 utskrivna eleverna har den totala tid eleverna tillhört skolorganisationen uppdelats i a) en första vårdtid på skolan, dvs tiden fram till

Tab 3. Anledningar till barns och ungdomars omhändertagande åren 1957—1960

	Pojkar under skolans tillsyn vid utgången av år				Pojkar nytillkomna år 1960	Flickor under skolans tillsyn vid utgången av år				Flickor nytillkomna år 1960
	1957	1958	1959	1960		1957	1958	1959	1960	
Antal elever	1 005	1 020	1 075	1 027	566	450	482	547	500	228
därav, i %, omhändertagna på grund av										
allmän svärfostran	18,0	16,4	15,5	11,6	5,2	27,6	19,7	18,5	14,8	7,2
skolkning, skolrubbingar . . .	20,4	22,5	20,7	18,8	13,3	20,2	19,1	20,1	13,2	9,0
billån	24,0	29,8	34,5	34,8	40,1	2,7	3,1	3,7	2,6	1,8
andra egendomsbrott	79,2	84,6	87,7	89,6	89,6	31,6	33,0	35,5	39,1	41,4
misshandel	4,9	4,6	5,8	6,7	7,9	1,1	1,2	1,3	0,6	—
sexuell vanart	5,8	6,1	5,4	5,8	5,9	50,2	54,6	55,0	52,3	50,9
vagabondering, arbetsovilja . . .	6,0	9,1	8,8	9,8	9,8	14,2	32,4	41,9	48,9	7,4
alkoholmissbruk	11,5	13,4	16,3	20,1	22,0	11,6	14,5	19,0	24,2	29,8
annan vanart	2,9	3,3	4,1	4,4	3,4	0,7	0,6	1,0	1,2	1,8
Medeltal vanartsfaktorer	1,73	1,81	1,99	2,02	1,97	1,60	1,78	1,96	1,97	1,91

Tab 4. Vårdtiden för år 1960 utskrivna elever

	Slutligt utskrivna					Avförda				
	antal elever	antal dagar i genomsnitt				antal elever	antal dagar i genomsnitt			
		på skolan		tid som villk utskr och utack	hela vård-tiden per elev		på skolan		tid som villk utskr och utack	Hela vård-tiden per elev
		1:a vård-tiden	reste-rande vårdtid				1:a vård-tiden	reste-rande vårdtid		
Yrnesskolor,										
pojkar	363	292	142	491	924	155	282	184	255	721
flickor	199	373	162	722	1 257	10	229	78	229	484
Skolhem	149	354	50	453	857	8	276	—	60	356
Tillhopa år										
1960	711	328	128	547	1 003	173	278	169	245	692
1959	332	382	187	754	1 323	167	406	265	279	950
1958	343	401	141	725	1 267	149	378	242	275	895
1957	326	523		711	1 234	149	378	242	275	895
1956	309	557		751	1 308	149	378	242	275	895

den första villkorliga utskrivningen eller utackorderingen, b) en resterande vårdtid på skolan, dvs ev övrig vistelsetid på skolan, samt c) en utskrivningstid med vilken avses den sammanlagda tid eleverna varit villkorligt utskrivna och/eller utackorderade.

I tab 4 redovisas den genomsnittliga vårdtidens längd för olika kategorier elever. Den genomsnittliga vårdtiden för de slutligt utskrivna eleverna (2 år 9 mån) är betydligt längre än för de avförda eleverna (1 år 11 mån), vilket är naturligt då de sistnämnda huvudsakligen utskrivits för avtjänande av straff eller vård på annan anstalt och således ej är färdigbehandlade.

Av tabellen framgår vidare att av dem som slutligt utskrivits från yrnesskolor det kvinnliga klientelet haft en betydligt längre vårdtid än det manliga. Detta gäller såväl de olika tidkomponenterna som den totala vårdtiden. I detta sammanhang kan nämnas att ett antal skolhemselever (ca 60 elever under år 1960) varje år överförs till yrnesskolorna och sedan vid utskrivningen redovisas som utskrivna från yrnesskolorna. Medan den första vårdtiden på yrnesskolorna var drygt 320 dagar i genomsnitt var den på skolhemmen drygt 350 dagar. För den totala vårdtiden var motsvarande siffror för de två skoltyperna 1 042 dagar resp 857 dagar.

Marianne Elg

Nykterhetsnämndernas verksamhet under år 1960

Åtgärder enligt nykterhetsvårdslagen. Enligt kommunernas årsberättelser var antalet personer, som nykterhetsnämnderna tagit befattning med under 1960, 81 870. Detta innebär en ökning med 4 % i jämförelse med 1959. Ökningen är något kraftigare i städerna (5 %) än på landsbygden (2 %).

Man måste emellertid göra klart för sig att dessa siffror inte bara är ett mått på nykterhetstillståndet, utan därjämte i hög grad påverkas av nämndernas effektivitet. Ett annat mått på nykterhetstillståndet är uppgifterna om antalet avdömda fylleriförseelser; även här kommer

effektiviteten hos det ingripande organet, polisen, in i bilden.

Utvecklingen de senaste åren i fråga om antalet personer med vilka nykterhetsnämnderna tagit befattning samt antalet avdömda fylleriförseelser framgår av följande tablå.

År	Antal personer med vilka nykterhetsnämnd tagit befattning	Antal avdömda fylleriförseelser, begångna under resp år
1954	39 068	42 734
1955	48 731	54 930
1956	73 198	89 714
1957	76 031	87 203
1958	78 334	76 255
1959	78 819	75 500
1960	81 870	74 400

Tab 1. Personer med vilka nykterhetsnämnderna tagit befattning år 1960

Län	Antal personer som varit föremål för:			Hela antalet personer	Ökning eller minskning sedan 1959	
	Endast undersökning	Åtgärd enligt			antal	i %
		14 § Nvl (hjälpåtgärder)	15 § Nvl			
Stockholms stad	3 769	5 334	4 653	13 756	+ 753	+ 5,8
Stockholms län	2 381	2 046	909	5 336	+ 87	+ 1,7
Uppsala »	581	989	184	1 754	+ 126	+ 7,7
Södermanlands »	1 660	1 020	408	3 088	+ 298	+ 10,7
Östergötlands »	2 508	1 726	736	4 970	+ 674	+ 15,7
Jönköpings »	769	659	423	1 851	+ 51	+ 2,8
Kronobergs »	402	483	208	1 093	+ 6	+ 0,6
Kalmar »	799	567	468	1 834	— 62	— 3,3
Gotlands »	139	270	49	458	+ 56	+ 13,9
Blekinge »	507	545	319	1 371	+ 61	+ 4,7
Kristianstads »	674	588	351	1 613	+ 86	+ 5,6
Malmöhus »	2 008	2 844	2 187	7 039	— 56	— 0,8
Hallands »	432	585	349	1 366	+ 53	+ 4,0
Göteborgs o Bohus »	2 688	3 149	2 182	8 019	— 395	— 4,7
Älvsborgs »	1 385	1 217	817	3 419	+ 88	+ 2,6
Skaraborgs »	649	552	346	1 547	+ 58	+ 3,9
Värmlands »	1 319	1 301	743	3 363	— 231	— 6,4
Örebro »	971	1 461	564	2 996	+ 160	+ 5,6
Västmanlands »	1 049	1 302	435	2 786	+ 403	+ 16,9
Kopparbergs »	1 184	971	510	2 665	+ 238	+ 9,8
Gävleborgs »	1 135	1 150	731	3 016	— 264	— 8,0
Västernorrlands »	1 239	636	515	2 390	+ 247	+ 11,5
Jämtlands »	397	573	161	1 131	+ 260	+ 29,9
Västerbottens »	939	770	302	2 011	+ 25	+ 1,3
Norrbottens »	1 510	911	577	2 998	+ 329	+ 12,3
Hela riket 1960	31 094	31 649	19 127	81 870	+ 3 051	+ 3,9
» 1959	32 237	27 677	18 905	78 819		

Tab 2. Antal hjälpåtgärder enligt 14 § Nvl år 1960

Län	Hjälptåtgärder				
	fort- löpande för- bindelse	poliklinik eller annan läkar- vård	sjukhus- vård	vård på enskild vård- anstalt eller kon- valescent- hem	annan hjälp- åtgärd
Stockholms stad	772	1 994	¹ —	¹ —	¹ —
Stockholms län	377	627	177	174	774
Uppsala »	85	179	119	8	212
Södermanlands »	166	600	137	88	697
Östergötlands »	382	633	105	128	1 383
Jönköpings »	171	249	60	106	285
Kronobergs »	199	122	28	30	178
Kalmar »	176	150	37	34	567
Gotlands »	17	9	16	—	31
Blekinge »	144	138	59	15	128
Kristianstads »	227	79	41	28	110
Malmöhus »	1 976	² 565	² 134	² 45	² 421
Hallands »	90	122	52	44	214
Göteborgs o Bohus »	852	² 266	² 54	307	² 252
Älvsborgs »	227	181	134	112	377
Skaraborgs »	90	234	66	41	229
Värmlands »	740	482	161	91	792
Örebro »	477	1 551	250	209	1 599
Västmanlands »	1 086	291	46	39	342
Kopparbergs »	649	149	78	76	316
Gävleborgs »	428	339	83	140	340
Västernorrlands »	331	196	88	51	287
Jämtlands »	108	219	43	29	155
Västerbottens »	176	298	85	100	394
Norrbottnens »	397	442	204	90	838
Hela riket	10 343	..	..	..	..

¹ Uppgift saknas.

² » » för Malmö.

³ » » för Göteborg.

Nykterhetsvårdsfallen har i det följande uppdelats i tre kategorier, nämligen endast undersökningsfall, fall då enbart hjälpåtgärder förekommit (14 §-fall) samt fall mot vilka åtgärder av mera ingripande art företagits (15 §-fall). I nedanstående tablå redovisas antalet fall av ovannämnda tre typer på landsbygden och i städerna samt därav antalet körkorts-innehavare. Emellertid har 1/8 av städerna, däribland även storstäderna, ej kunnat lämna uppgifter om antalet körkorts-innehavare, varför siffrorna i realiteten ligger betydligt över de i tablå redovisade.

	Antal personer	Därav med körkort
<i>Landsbygden</i>		
Undersökningsfall . . .	11 609	3 057
14 §-fall	8 034	1 775
15 §-fall	4 078	343
Samtliga fall	23 721	5 175
<i>Städerna</i>		
Undersökningsfall . . .	19 485	¹ 2 354
14 §-fall	23 615	¹ 2 168
15 §-fall	15 049	¹ 594
Samtliga fall	58 149	¹ 5 116
<i>Hela riket</i>		
Undersökningsfall . . .	31 094	¹ 5 411
14 §-fall	31 649	¹ 3 943
15 §-fall	19 127	¹ 937
Samtliga fall	81 870	¹ 10 291

¹ Uppgift saknas för 16 städer.

Hur antalet personer, som nykterhetsnämnderna tagit befattning med, fördelar sig på olika län framgår av tab 1. Förändringarna sedan föregående år är rätt olika för skilda delar av riket. De flesta länen redovisar en uppgång av antalet fall, störst är denna i Jämtlands län med nära 30 %. Den största minskningen redovisas av Gävleborgs län med 8 %.

Totalantalet fall under 1960 var 11,0 per 1 000 invånare mot 10,6 ett år tidigare; i städerna var motsvarande siffror 15,2 (14,7) och på landsbygden 6,5 (6,4).

Hjälpåtgärder enligt 14 § nykterhetsvårdslagen. Hjälpåtgärder utgör den generella behandlingsformen vid lindrigare fall av alkoholmissbruk. Påpekas bör emellertid att hjälpåtgärder enligt 14 § även har företagits mot de svårare missbrukarna, för vilka s k »hemfallenhet» åt alkoholmissbruk är konstaterad (15 §-fall). Enligt statistiken för 1959 hade den övervägande delen (88 %) av dessa personer också varit föremål för hjälpåtgärder enligt 14 § Nvl.

De olika hjälpåtgärdernas fördelning inom olika län har sammanställts i tab 2. I många fall förekommer flera olika åtgärder mot en och samma person, varför summan av antalet fall med åtgärder blir betydligt större än antalet personer.

Till hjälpåtgärder räknas även ett samtal om det har rådgivande eller eljest terapeutisk karaktär. Den särskilda redovisningen av antalet rådgivande samtal har emellertid slopats, när bl a gränsen mellan dessa lindrigare 14 §-fall och undersökningsfallen på sina håll var mycket svår att dra.

Med s k annan hjälpåtgärd avses hjälp till ombyte av arbete eller vistelseort, anskaffande av ny bostad, omskolning eller dylikt.

Körkortsärenden. Bland nykterhetsnämndernas arbetsuppgifter intar de s k körkortsärendena, dvs yttranden angående lämplighetsintyg för körkortssökande, en betydande plats.

Antalet körkortsärenden samt antalet anmärkningar i nykterhetshänseende i samband med dessa ärendens handläggning framgår av nedanstående tablå. I jämförelse med närmast föregående år hade antalet körkortsärenden under år 1960 ökat med cirka 11 900 till 222 200, vilket motsvarar 29,7 ärenden per 1 000 invånare (föregående år 28,3).

År	Antal körkortsärenden	Därav med anmärkning i nykterhetshänseende	
		totalt	i %
1947	138 726	4 345	3,1
1948	80 231	3 620	4,5
1949	84 868	3 941	4,6
1950	108 765	4 336	4,0
1951	148 135	5 016	3,4
1952	158 165	6 421	4,1
1953	174 250	7 269	4,2
1954	206 971	8 510	4,1
1955	229 591	8 834	3,8
1956	222 433	9 038	4,1
1957	239 695	11 530	4,8
1958	226 040	11 190	5,0
1959	210 311	13 104	6,2
1960	222 183	14 356	6,5

Antalet anmärkningar i nykterhetshänseende har likaså ökat sedan närmast föregående år med 1 250 till 14 350 och utgjorde 1960 6,5 % av hela antalet körkortsärenden (föregående år 6,2 %). Frekvensen nykterhetsanmärkningar har sedan 1955 ökat för varje år. År 1947, det första året för nykterhetsvårdsstatistiken, utgjorde anmärkningarna blott 3 % av körkortsärendena. Åren därefter fram till 1956 höll sig frekvensen anmärkningar omkring 4 %.

Av efterföljande tablå framgår hur anmärkningsprocenten fördelar sig inom olika län.

Län	Nykt erhetsanmärkn ingar i % av körkortsärendena
Stockholms stad	14,1
Stockholms län	6,5
Uppsala »	7,7
Södermanlands »	4,1
Östergötlands »	6,0
Jönköpings »	4,0
Kronobergs »	3,7
Kalmar »	3,7
Gotlands »	4,9
Blekinge »	4,5
Kristianstads »	4,6
Malmöhus »	8,1
Hallands »	4,9
Göteborgs o Bohus »	8,9
Älvsborgs »	3,5
Skaraborgs »	3,6
Värmlands »	6,0
Örebro »	4,8
Västmanlands »	4,2
Kopparbergs »	3,9
Gävleborgs »	5,6
Västernorrlands »	4,4
Jämtlands »	4,2
Västerbottens »	4,2
Norrbot tens »	3,6
Hela riket	6,5
därav:	
landsbygden	3,8
städerna	8,9

Det relativa antalet anmärkningar är väsentligt större i städerna (9 %) än på landsbygden (4 %). Denna skillnad kan möjligen förklaras av det större relativa

antalet alkoholmissbrukare i städerna, men dessutom kan tänkas att bedömningen är mildare på landsbygden. I jämförelse med föregående år har anmärkningarna ökat något på landsbygden, medan en obetydlig minskning kan konstateras i städerna. Den högsta frekvensen anmärkningar har Stockholms stad med 14 % (föregående år 15 %) samt därefter Göteborgs och Bohus län med 9 % (9 %) och Malmöhus län med 8 % (9 %). De lägsta frekvenserna redovisas av Älvsborgs, Skaraborgs och Norrbottens län med drygt 3 %. De lokala skillnaderna kan bero på varierande praxis hos nykterhetsnämnderna samt dessas kvalitativa kompetens för denna verksamhet.

Ytterligare åligger det nykterhetsnämnderna att i vissa fall till länsstyrelse göra anmälningar angående nykterhetsanmärkningar mot körkortsinnehavare samt till länsstyrelse eller annan myndighet avge remissyttranden angående återkallelse resp omhändertagande av körkort. Av nedanstående tablå framgår antalet dylika ärenden på landsbygden och i städerna samt antalet fall, där återkallelse av körkortet förordats.

	Landsbygden	Städerna	Hela riket
Nykterhetsanmärkning mot körkortsinnehavare (enl 80 §, 3 mom vägtrafikkung)	448	663	1 111
Därav återkallelse av körkortet	202	298	500
D:o i %	45,1	44,9	45,0
Remissyttrande	4 016	6 114	10 130
Därav återkallelse av körkortet	1 564	1 990	3 554
D:o i %	38,9	32,5	35,1

Barbro Wängberg

Statsbidrag till ålderdomshem

Tab 1. Nybyggda samt om- och tillbyggda ålderdomshem, länsvis, för vilka länsstyrelserna under tiden 1 juni 1960—31 maj 1961 fastställt statsbidrag

Län		Antal		Byggnads- kostnader, kr	Bidrag, kr
		hem	platser		
Nybyggnader = N					
Om- och tillbyggnader = O					
Stockholms stad	O	1	60	723 239	72 323
Stockholms	N	1	22	614 000	99 000
	O	1	10	353 169	18 000
Uppsala	N	1	35	1 298 556	63 000
	O	1	26	846 567	117 000
Östergötlands	N	4	131	2 898 678	445 500
	O	1	29	709 693	130 500
Jönköpings	N	4	100	2 513 300	410 400
	O	1	22	523 876	99 000
Kronobergs	N	4	101	2 270 283	660 600
	O	1	20	345 702	33 391
Kalmar	N	3	158	3 944 882	486 000
Blekinge	O	2	74	1 286 089	325 360
Kristianstads	N	1	20	496 000	90 000
	O	2	63	1 359 394	324 900
Malmöhus	N	2	90	2 264 000	373 500
	O	2	54	1 075 221	140 400
Hallands	N	2	44	1 238 816	208 800
Göteborgs och Bohus	N	1	30	820 000	216 000
	O	1	28	558 800	176 400
Älvsborgs	N	1	50	1 010 824	315 000
	O	1	40	674 557	202 367
Skaraborgs	N	4	164	4 361 113	619 200
Värmlands	O	1	55	1 073 000	99 000
Örebro	N	2	147	3 650 000	264 600
	O	1	53	1 325 000	190 800
Västmanlands	N	1	37	1 070 000	166 500
Kopparbergs	N	3	136	3 716 891	244 800
	O	1	49	1 008 867	88 200
Gävleborgs	N	2	112	3 056 000	243 900
Västernorrlands	N	1	44	1 286 490	79 200
	O	3	75	1 902 635	310 500
Jämtlands	N	4	103	3 516 329	583 200
	O	2	53	1 468 566	353 700
Västerbottens	N	3	136	3 612 534	869 400
Norrbottens	N	1	46	1 270 215	82 800
Hela riket		67	2 417	60 143 286	9 203 241
Därav N		45	1 706	44 908 911	6 521 400
O		22	711	15 234 375	2 681 841

Tab 2. Nybyggda samt om- och tillbyggda ålderdomshem, årsvis med hänsyn till färdigställandet, för vilka länsstyrelserna under tiden 1 juni 1960—31 maj 1961 fastställt statsbidrag

År Nybyggnader = N Om- och tillbyggnader = O		Antal		Byggnads- kostnader, kr	Byggnads- kostnad per plats, kr	Bidrag kr
		hem	platser			
1958	N	1	50	1 297 787	25 955	90 000
	O	3	168	3 121 239	18 578	362 123
1959	N	6	215	5 134 614	23 881	956 100
	O	9	254	5 872 585	23 120	1 315 360
1960	N	37	1 415	37 926 510	26 803	5 405 100
	O	9	241	5 278 330	21 901	874 758
1961	N	1	26	550 000	21 153	70 200
	O	1	48	962 221	20 046	129 600
Samtliga		67	2 417	60 143 286		9 203 241

Bestämmelserna om statsbidrag till ålderdomshem finns i kungörelsen den 5 juni 1953 (nr 339) om statsbidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem.

Under tiden 1 juni 1960—31 maj 1961 har socialstyrelsen yttrat sig över 54 av länsstyrelserna remitterade ansökningar om statsbidrag. Länsstyrelserna har under nämnda tid fastställt statsbidrag med tillhoppa 9 203 241 kronor avseende 67 byggnadsföretag. Socialstyrelsen, som enligt 8 § kungörelsen har att besluta om utbetalning av statsbidrag i den mån medel finns tillgängliga, har under samma tid utbetalat 8 547 952 kronor i statsbidrag. De utbetalade bidragen har avsett 60 byggnadsföretag.

Under tiden 1 juni 1960—31 maj 1961 har länsstyrelserna fastställt statsbidrag till ålderdomshem i den omfattning, som redovisas i tab 1 och 2.

Det framgår bland annat att ifrågavarande ålderdomshem är 67 till antalet med 2 417 platser, varav 45 hem med 1 706 platser i nybyggnader. För samtliga hem belöper sig byggnadskostnaderna till 60,1 mkr, varav 15,2 mkr kommer på om- och tillbyggnadsföretag. Totala beloppet av fastställda statsbidrag utgör som redan nämnts 9 203 241 kronor.

I tab 2 redovisas de ifrågavarande byggnadernas fördelning efter året för färdigställandet.

Bertil Wirseen

Konsumentprisindex för maj 1961

Konsumentprisindex för maj 1961 har av socialstyrelsen beräknats till 162 (1949 = 100) eller samma tal som för april. Med två decimaler är talet för maj 162,45 mot 162,01 för april. Indextalen för de olika huvudgrupperna av varor och tjänster för tidigare beräkningstillfällen återges i tab 1.

För de olika i konsumentprisindex ingående huvudgrupperna av varor och tjänster är indextalen för maj följande (apriltalet inom parentes): Livsmedel 180 (179), alkoholhaltiga drycker och tobak 180 (180), bostad, bränsle och lyse 163 (163), därav för enbart bostad 167

(167) och för bränsle och lyse 154 (154), kläder och skor 131 (131), inventarier och husgeråd 142 (141) och diverse 158 (157).

Mellan april och maj märks prisförändringarna för enskilda varuslag i första hand inom gruppen livsmedel, som har stigit med 0,6 procent. Höjda priser har noterats för bland annat ägg, ox- och kalvstek, fläskkotletter, apelsiner, strösocker och förtäring utom hemmet, medan däremot smör, kaffe och apelsinmarmelad m m gått ner i pris.

Höjningen av indextalet för inventarier och husgeråd beror till stor del på

Tab 1. Konsumentprisindex 1950—maj 1961 (år 1949 = 100) ¹

Tidpunkt	Livsmedel	Alkoholhaltiga drycker o tobak	Bostad, bränsle o lyse	Därav		Kläder o skor	Inventarier o husgeråd	Diverse	Totalindex	Kommerskollegii partiprisindex
				bostad	bränsle o lyse					
1950 årsm	102	102	99	100	96	102	101	100	101	105
1951 »	119	116	110	102	130	124	118	112	117	134
1952 »	134	120	117	108	139	127	127	121	126	142
1953 »	137	122	120	116	129	123	127	124	128	134
1954 »	137	129	122	120	125	123	126	126	129	133
1955 »	144	132	126	124	130	120	127	129	133	138
1956 »	154	135	139	135	147	120	129	134	139	145
1957 »	157	152	147	140	162	122	133	142	145	147
1958 »	163	171	154	149	163	125	134	149	152	144
1959 »	165	173	156	155	158	125	134	150	153	144
1960 »	175	179	157	159	153	131	140	155	159	148
1960 maj	175	179	155	157	151	131	140	154	159	148
juni	176	179	158	160	152	131	140	154	159	149
juli	175	179	158	161	152	131	140	155	159	148
aug	174	179	158	161	152	130	140	155	159	148
sept	174	179	159	161	153	131	140	155	159	148
okt	174	179	158	161	152	131	140	155	159	149
nov	176	179	159	161	153	131	141	155	160	150
dec	177	180	159	161	153	131	141	156	160	150
1961 jan	177	180	163	167	154	130	140	156	161	151
febr	178	180	163	167	154	130	141	156	161	151
mars	179	180	163	167	154	130	141	157	162	151
april	179	180	163	167	154	131	141	157	162	151
maj	180	180	163	167	154	131	142	158	162	152

¹ Indextalen för varje kvartal och månad 1950—1959 se SocM 1957, 4, s 255, och 1958: 3, s 191, samt SocM, Stat Inf 1959, s 104, 1960, s 67 och 1961, s 59.

Tab 2. Indextal för olika delposter år 1960 och mars—maj 1961 samt talens procentuella förändringar december 1960—maj 1961

Huvudgrupper och undergrupper	Väg- nings- tal 1961	Indextal (1949 = 100)				Pro- centuell förändring ¹ dec 1960— maj 1961
		1960	Mars 1961	April 1961	Maj 1961	
Livsmedel	298	175	179	179	180	+ 2
Mjöl, gryn och bröd	38	177	187	187	186	+ 3
Mejeriprodukter	51	169	177	176	174	+ 2
Matfett utom smör	8	131	130	130	130	+ 1
Ägg	10	134	143	137	151	+ 16
Kött	20	232	249	250	253	+ 2
Fläsk	20	217	223	222	224	— 3
Charkuterivaror och köttkonserver	20	182	195	196	197	+ 2
Fisk och fiskkonserver	13	187	203	204	203	+ 4
Rotfrukter och grönsaker	13	214	178	179	180	— 5
Frukt och bär	26	146	142	141	143	+ 2
Specerier	43	176	173	174	175	+ 1
Läskedrycker och lättöl	8	162	167	168	169	+ 3
Förtäring utom hemmet	28	208	217	217	218	+ 3
Alkoholhaltiga drycker och tobak	88	179	180	180	180	+ 1
Spritdrycker och vin	45	218	217	217	217	—
Öl	10	150	153	155	156	+ 2
Tobak	33	149	150	150	150	+ 1
Bostad, bränsle och lyse	151	157	163	163	163	+ 2
Bostad utan bränsle och lyse	103	159	167	167	167	+ 2
Bränsle och lyse	48	153	154	154	154	+ 1
Kläder och skor	118	131	130	131	131	0
Kläder	98	127	126	127	127	0
Konfektion och skrädderiarbete	59	132	133	133	133	0
Underkläder och strumpor	15	97	97	96	96	— 1
Päls- och skinnvaror, huvudbona- der, handskar m m	10	122	120	121	121	0
Tyger, garner och sybehör	14	141	139	139	140	0
Skor	20	154	153	154	153	0
Inventarier och husgeråd	110	140	141	141	142	+ 1
Möbler	13	145	148	148	150	+ 2
Radio och musikinstrument	24	106	102	102	102	— 1
Armatur, husgeråd och verktyg	29	152	157	157	158	+ 1
Hushållstextilier	8	134	135	135	135	0
Moped, cyklar, sportartiklar och leksaker	16	144	152	152	152	+ 4
Personliga effekter	10	139	138	138	139	0
Diverse	235	155	157	157	158	+ 1
Läkemedel och tandläkararvode	16	152	152	153	153	+ 1
Kroppsvård	16	145	145	145	147	+ 2
Rengöringsmedel och tvätt	11	103	104	104	103	0
Läsning och skrivmateriel	21	204	205	207	207	+ 1
Post och tele	14	169	169	169	169	—
Nöjen och rekreation	21	157	161	161	163	+ 3
Resor	35	156	163	166	166	+ 3
Motorfordon	80	147	148	148	148	+ 1
Hemhjälp	8	199	210	210	210	—
Blommor m m	13	127	126	127	127	0
Totalindex	1 000	159	163	162	162	+ 1

¹ Beräknad på indextal med två decimaler. Siffran 0 anger en förändring mindre än en halv procent.

höjda priser på möbler, porslin och glas. Inom gruppen diverse har prishöjningar på hårvård, dansbiljetter, bilreservdelar m m förorsakat uppgången av indextalet. Inom övriga huvudgrupper har prisförändringarna varit rätt obetydliga.

Prisutvecklingen under de senaste månaderna för vissa undergrupper av varor och tjänster belyses av indextalen i tab 2.

Pensionspristallet har beräknats till 132 liksom för april.

Inga Tammelin

Sysselsättning inom industrin¹

Tab 1. Sysselsättning inom industrin mars—april 1961 vid företag som lämnat uppgifter för båda månaderna

Uppgifterna i kol. 1—5 och 9—10 avser förhållandena en dag i månaden.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Uppräknat antal anställda arbetare (exkl. permitterade) april 1961	Indextal för april 1961 (mars 1961 = 100)				Antal arbetstimer (inkl. övertid) under en vecka	Antal övertidstimmar i % av samtliga arbetstimmar under en vecka		Antal arbetare (%) frånvarande av personliga skäl	
		Antal anställda arbetare (exkl. permitterade)			Antal arbetstimer under en vecka		mars 1961	april 1961	mars 1961	april 1961
		Män	Kvinnor	S:a						
Gruvindustri	9 352	99,9	..	100,0	100,6	95,2	3,1	3,4	9,4	8,9
Metall- och verkstadsindustri	223 613	99,9	101,3	100,0	100,2	95,7	3,0	3,1	8,4	8,1
Jord- och stenindustri	24 661	101,1	100,6	101,1	100,9	99,1	2,9	3,6	6,7	6,9
Träindustri	41 172	100,1	101,3	100,2	101,0	97,4	2,0	2,3	5,2	4,5
Massa- och pappersindustri	39 366	99,9	100,0	99,9	99,7	98,5	5,6	5,9	8,4	8,6
Grafisk industri	17 975	99,9	99,0	99,7	99,5	98,0	4,0	3,6	7,1	7,3
Livsmedelsindustri	32 302	100,0	102,0	100,6	99,7	99,8	3,1	3,3	7,7	8,5
Dryckesvaru- och tobaksindustri	5 777	102,4	100,8	101,9	100,7	97,4	2,9	3,5	9,3	10,4
Textil- och beklädnadsindustri	53 833	99,2	99,2	99,2	99,0	96,0	1,7	1,7	8,3	8,5
Läder-, hår- o gummivaruind	17 133	99,2	100,0	99,5	99,8	98,7	1,5	1,7	6,7	6,5
Kemisk och kemisk-teknisk ind	19 299	100,0	99,7	99,9	99,7	98,2	3,1	3,4	8,6	8,8
Samtliga industrigrupper (exkl. statliga verkstäder m m)	484 483	100,0	100,2	100,0	100,1	96,9	3,0	3,2	7,9	7,8
Statliga verkstäder m m	15 726	99,7	100,1	99,7	99,6	..	..	..	8,9	9,0

Tab 2. Indextal (uträknade enligt kedjemetod, april 1960 = 100) för antal anställda arbetare (exkl. permitterade) mars 1960—april 1961

	1960										1961			
	mars	april	maj	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	jan	febr	mars	april
Gruvindustri	100,0	100,0	100,4	101,7	100,8	100,4	100,4	100,3	100,5	99,7	99,8	99,6	100,6	100,6
Metall- o verkstadsind	99,5	100,0	99,8	101,9	101,8	101,6	102,6	103,3	104,0	104,1	104,0	104,7	105,0	105,0
Jord- och stenindustri	98,2	100,0	101,7	104,0	103,6	102,7	102,7	102,6	102,7	101,7	99,4	99,3	102,2	103,3
Träindustri	96,3	100,0	100,9	103,7	104,0	101,1	100,3	100,3	98,1	97,3	97,1	98,3	100,3	100,5
Massa- och pappersind	99,4	100,0	100,4	103,8	104,9	102,1	101,2	101,0	100,8	100,8	100,0	99,8	100,1	100,0
Grafisk industri	100,2	100,0	99,6	101,8	102,0	102,2	103,6	104,1	104,6	104,3	103,4	103,9	103,6	103,3
Livsmedelsindustri	98,9	100,0	100,2	103,8	105,4	105,0	104,0	108,4	108,1	105,1	97,3	98,4	99,9	100,5
Dryckesvaru- och tobaksindustri	96,8	100,0	102,3	109,8	109,0	101,9	98,1	97,2	97,0	101,7	95,4	93,4	95,3	97,1
Textil- o beklädnadsind	100,7	100,0	99,1	99,2	97,8	99,0	100,6	100,9	100,9	99,9	99,8	100,2	100,1	99,3
Läder-, hår- och gummivaruindustri	100,5	100,0	99,2	99,3	98,4	98,6	98,7	99,2	98,8	98,6	97,6	98,1	98,1	97,6
Kemisk och kemisk-teknisk industri	100,0	100,0	100,2	104,2	104,1	101,3	101,0	100,6	100,6	99,8	99,8	100,2	101,0	100,9
Samtliga industrigrupper (exkl. statliga verkstäder m m)	99,3	100,0	100,0	102,2	102,2	101,4	101,8	102,4	102,5	102,1	101,2	101,7	102,3	102,3

¹ En redogörelse för uppläggningsen av den i tab 1—3 redovisade statistiken och för de använda beräkningsmetoderna m m har lämnats i Sociala Meddelanden, Statistisk Information, april 1961 (s 97—100). Utförligare redogörelser återges dels i Meddelande från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik (adress Birger Jarls torg 14, Stockholm 2) och dels i Arbetsmarknadsstatistik, utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (adress Lindhagensgatan 74, Stockholm 12).

Tab 3. Antal i februari–april 1961 under en vecka avgångna resp nyanställda arbetare samt antal arbetare med deltidsarbete resp korttidsarbete i procent av hela antalet arbetare, som varit i arbete under den redovisade avlöningsperioden

	Avgångna arbetare			Nyanställda arbetare			Deltidsarbete			Korttidsarbete		
	febr	mars	april	febr	mars	april	febr	mars	april	febr	mars	april
Gruvindustri	0,34	0,26	0,38	0,38	0,30	0,31	0,25	0,21	0,18	0,04	0,03	0,03
Metall- och verkstadsindustri	0,60	0,65	0,76	0,70	0,75	0,80	0,53	0,55	0,56	0,06	0,03	0,03
Jord- och stenindustri	0,77	0,55	0,65	0,53	0,79	0,86	1,86	2,64	2,92	0,65	0,65	0,73
Träindustri	0,46	0,61	0,74	1,19	1,14	1,05	1,13	1,00	0,94	0,57	0,51	0,56
Massa- och pappersindustri	0,37	0,39	0,50	0,43	0,44	0,48	1,23	1,09	1,28	0,05	0,04	0,04
Grafisk industri	0,71	0,68	0,61	0,87	0,74	0,63	2,40	2,42	2,39	0,07	0,05	0,03
Livsmedelsindustri	0,78	1,25	0,82	1,00	1,22	1,13	5,91	5,14	5,17	1,25	0,72	1,05
Dryckesvaru- och tobaksindustri	1,11	0,75	0,68	0,82	1,10	1,18	1,51	1,16	1,27	0,82	0,70	0,36
Textil- och beklädnadsindustri	0,82	0,76	0,70	0,73	0,71	0,59	8,51	7,97	8,63	0,83	0,63	0,62
Läder-, hår- och gummivaruindustri	0,65	0,85	0,75	0,65	0,81	0,48	3,88	3,63	4,32	0,24	0,22	0,21
Kemisk och kemisk-teknisk industri	0,69	0,67	0,93	0,68	0,70	0,79	2,11	2,09	2,11	1,10	0,73	0,01
Samtliga industrigrupper (exkl. statliga verkstäder m m)	0,63	0,68	0,72	0,74	0,78	0,78	2,27	2,13	2,25	0,36	0,26	0,26

Trycklov 5 juli 1961

Pris 1,60

KUNGL. BOKTR. STHLM 1961 610100

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

Nr 8 • AUGUSTI • 1961

KUNGL SOCIALSTYRELSEN • STOCKHOLM

SOCIALSTYRELSENS STATISTISKA AVDELNINGAR

Birger Jarls torg 14. Telefon: 22 12 00, rikssamtal 22 12 50

FJÄRDE BYRÅN (byrån för pris- och socialvårdsstatistik)

BYRÅCHEF

Erland v Hofsten 21 80 41

SOCIALVÅRDSSTATISTIK (barnavårdsstatistik, socialhjälpstatistik, nykterhetsvårdsstatistik, socialutgifter):

Förste aktuarierna Linnéa Jonsson och Britta Belo, aktuarie Marianne Elg samt amanuenserna Barbro Wängberg och Anita Lagerkvist

KONSUMENTPRISINDEX:

Förste aktuarierna Inga Tammelin (20 95 89) och Ejnar Olsson, amanuens Yngve Lindén samt kanslisten Ingrid Lindgren

FÖRFRÅGNINGAR OM INDEX:

Fröken Maja Gustafsson (22 12 00, ankn 96)

LEVNADSKOSTNADSUNDERSÖKNINGAR:

Vakant

KANSLI:

Fru Ulla Weise (22 12 04)

FEMTE BYRÅN (byrån för löne- och sysselsättningsstatistik)

BYRÅCHEF

Leif Björk 21 80 43

Förste aktuarie Roland v Euler

LÖNESTATISTIK FÖR ANSTÄLLDA INOM JORDBRUK, INDUSTRI, HANDEL, SAMFÄRDESEL, RESTAURANGER M M, STATISTIK RÖRANDE SYSSELSÄTTNING INOM INDUSTRI:

Förste aktuarierna Ingrid Dalén och Carl Y:son Hermelin, tf förste aktuarierna Thore Grönqvist och Dagmar Witkowsky-Johnsson, aktuarie Vera Katz

STATISTIK RÖRANDE OMSÄTTNINGEN I DETALJHANDELN:

Tf förste aktuarie Jonas Elmdahl

HÅLKORTSAVDELNINGEN:

Tf förste aktuarie Thore Grönqvist och förste maskinoperatör Elisabeth Hellström

KANSLI:

Fru Ann-Britt Gripenfors (22 12 05)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS

REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

ÅRGÅNG 1961 NR 8 · Augusti

Innehåll

- 190 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 191 Bostadsbyggandet år 1960
- 202 Social hemhjälp åt äldre och invalider år 1960
- 204 Frånvaro inom industrin under veckan 20—26 november 1960
- 209 Omsättningen inom detaljhandel m m 1:a kvartalet 1961
- 213 Konsumentindex för juni 1961
- 216 Sysselsättning inom industrin

Contents

The National Social Welfare Board, Statistical Divisions

PERIODICAL SURVEYS

- 190 *Statistisk Information, Index*
- 191 *Housing construction during 1960*
- 202 *National Home-Help Scheme during 1960*
- 204 *Absenteeism in industry during the week 20—26 November 1960*
- 209 *Turnover in retail trade etc during the first quarter of 1961*
- 213 *The consumer price index for June 1961*
- 216 *Employment in mining and manufacturing*

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! Inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet och Statistisk Information tillsammans kr 26,— per år.

Redaktion: Birger Jarls torg 2, tel 22 12 00, ankn 81 (redaktionen personligen)

Vid återgivning av artiklar ur denna tidskrift skall källan anges. Socialstyrelsen ansvarar ej för åsikter som framförs i signerade artiklar.

STATISTISK INFORMATION

PERIODISKA ÖVERSIKTER

VARJE MÅNAD:

Konsumentprisindex
Sys­­selsättnin­­g inom industrin

VARJE KVARTAL:

Lön­­eför­­hållan­­dena för ar­­be­­tare inom
in­­dus­­tri 1961: juni
Omsättnin­­gen inom de­­talj­­han­­del
m m detta nr
Upp­­gif­­ter om bostads­­byg­­gan­­det . . . 1961: juni
Utlänningar i Sverige 1961: juni

VARJE ÅR:

Arvsfonden, allmänna 1960: dec
Barnavårdsnämndernas verksamhet . 1961: mars
Barnbidrag, allmänna 1961: mars
Bostadsbyg­­gan­­det detta nr
Daghem, lek­­sko­­lor och ef­­ter­­mid­­dagshem 1961: april
Frånvarofrekvensen inom industrin . detta nr

Senast

Hemhjälp, social detta nr
Konsumentpriserna i Sverige och i
utlandet 1960: sept
Mödrahjälpen 1961: juni
Nykterhetsnämndernas ingripanden.
Preliminär rapport 1960: juni
Nykterhetsnämndernas verksamhet . 1961: juli
Nykterhetsvårdsklientelet 1961: april
Socialhjälp och barnavård till utlän­
ningar 1961: mars
Socialhjälp 1960: nov
Socialvårdens kostnader och finansie­
ring 1961: april
Statens utgifter för sociala ändamål 1961: febr
Ungdomsvårdsskolorna 1961: juli
Vårdanstalt för alkoholmissbrukare,
intagna på 1960: nov
Ålderdomshem, statsbidrag till . . . 1961: juli
Ålderdomshemmen, antal platser och
vårdtagare m m 1960: mars

INDEX PERIODICAL SURVEYS

EVERY MONTH

The consumer price index
Employment in mining and manufacturing

EVERY QUARTER

Wages in industry 1961: June
Turnover in retail trade etc . . . this issue
Data on house production 1961: June
Aliens in Sweden 1961: June

EVERY YEAR

National General Inheritance Fund 1960: Dec
The work of the Child Welfare
Boards 1961: March
General children's allowances . . . 1961: March
Housing construction this issue
Day nurseries and nursery schools 1961: April
Absenteeism in industry this issue
National Home-Help Scheme . . . this issue

Most
recently in

Consumer prices in Sweden and
abroad 1960: Sept
Maternity assistance 1961: June
Cases of intervention by the Tem­
perance Boards.
Preliminary report 1960: June
The work of the Temperance Boards 1961: July
The clientele of the Temperance
Boards 1961: April
Social assistance and child welfare
provided for aliens 1961: March
Social assistance 1960: Nov
The cost of social welfare and how
it is financed 1961: April
State expenditure for social purposes 1961: Febr
Approved schools 1961: July
Persons admitted into institutions
for inebriates 1960: Nov
State grants to homes for the aged 1961: July
The number of places in homes
for the aged and the number of
inmates, etc 1960: March

Bostadsbyggandet år 1960

ÖVERSIKT UTARBETAD AV BOSTADSSTYRELSEN

Statistiken över bostadsbyggandet omfattar alla i hela riket nybyggda och rivna hus innehållande minst en bostadslägenhet. Statistiken bygger på uppgifter från kommunerna. Alla kommuner har lämnat uppgifter om bostadsbyggandet år 1960. I den följande redogörelsen lämnas jämförelseuppgifter endast för åren 1958 och 1959. Beträffande uppgifter för tidigare år hänvisas till Sveriges officiella statistik, Bostadsbyggandet.

Nybyggnadsverksamhetens omfattning

Under år 1960 tillkom genom nybyggnad 18 823 hus med minst en bostadslägenhet. Antalet lägenheter i dessa hus var 68 293. Av uppgifterna i tab 1 framgår, att antalet lägenheter i nybyggda hus år 1960 med ca 1 000 understeg motsvarande antal år 1959.

Fördelning på kommungrupper och områden med olika planinstitut

Tab 1 ger även en översiktlig bild av produktionens fördelning på kommuntyper. Av de under år 1960 inflyttningsfärdiga lägenheterna är 45 324 belägna i städer, 6 106 i köpingar och 16 863 i egentliga landskommuner. Jämfört med år 1959 har antalet inflyttningsfärdiga lägenheter minskat med 978 i städerna och med 105 i de egentliga landskommunerna och ökat med 58 i köpingarna.

I tab 2 redovisas antalet inflyttningsfärdiga lägenheter i olika kommuner och kommungrupper, varvid Stockholms och Göteborgs förortskommuner sammanförts till särskilda kommungrupper som tillsammans med Stockholms stad resp Göteborgs stad redovisats under beteckning-

Tab 1. Antal lägenheter i nybyggda hus, åren 1958—1960

Hustyp / år	Antal lägen- heter	Därav i			Procentuell fördelning			
		städer	kö- pingar	egentliga landskom- muner	Antal lägen- heter	Därav i		
						städer	kö- pingar	egentliga landskom- muner
Samtliga hustyper								
1958	62 225	41 861	5 264	15 100	100	67,3	8,5	24,3
1959	69 318	46 302	6 048	16 968	100	66,8	8,7	24,5
1960	68 293	45 324	6 106	16 863	100	66,4	8,9	24,7
Småhus								
1958	17 384	6 886	2 166	8 332	100	39,6	12,5	47,9
1959	17 946	6 409	2 011	9 526	100	35,7	11,2	53,1
1960	17 334	6 603	1 979	8 752	100	38,1	11,4	50,5
Övriga hus								
1958	44 841	34 975	3 098	6 768	100	78,0	6,9	15,1
1959	51 372	39 893	4 037	7 442	100	77,7	7,9	14,5
1960	50 959	38 721	4 127	8 111	100	76,0	8,1	15,9

Tab 2. Antal lägenheter i nybyggda hus i olika kommuner och kommungrupper, åren 1958—1960

Kommun / kommungrupp	1958		1959		1960	
	Antal lägenheter	Därav i småhus	Antal lägenheter	Därav i småhus	Antal lägenheter	Därav i småhus
Stor-Stockholm	11 249	1 560	10 577	1 364	13 042	1 926
Därav						
Stockholm	7 117	600	5 538	341	5 525	708
förorter till Stockholm ¹	4 132	960	5 039	1 023	7 517	1 218
Stor-Göteborg	5 385	784	5 392	915	7 154	1 085
Därav						
Göteborg	4 188	266	4 015	307	5 030	312
förorter till Göteborg ²	1 197	518	1 377	608	2 124	773
Malmö	2 337	472	3 608	324	2 526	293
Övriga städer med						
30 000—100 000 invånare	11 889	2 179	15 030	1 690	14 803	1 807
10 000—30 000 »	10 211	2 179	12 129	2 467	10 096	2 232
5 000—10 000 »	3 530	742	3 057	763	3 100	767
— 5 000 »	669	246	588	234	544	174
Övriga köpingar	4 254	1 702	4 641	1 615	4 251	1 564
Övriga egentliga landskommuner . .	12 701	7 520	14 296	8 574	12 777	7 486
Hela riket	62 225	17 384	69 318	17 946	68 293	17 334
Procentuell fördelning						
Stor-Stockholm	18,1	9,0	15,3	7,6	19,1	11,1
Därav						
Stockholm	11,4	3,5	8,0	1,9	8,1	4,1
förorter till Stockholm ¹	6,6	5,5	7,3	5,7	11,0	7,0
Stor-Göteborg	8,7	4,5	7,8	5,1	10,5	6,3
Därav						
Göteborg	6,7	1,5	5,8	1,7	7,4	1,8
förorter till Göteborg ²	1,9	3,0	2,0	3,4	3,1	4,5
Malmö	3,8	2,7	5,2	1,8	3,7	1,7
Övriga städer med						
30 000—100 000 invånare	19,1	12,5	21,7	9,4	21,7	10,4
10 000—30 000 »	16,4	12,5	17,5	13,7	14,8	12,9
5 000—10 000 »	5,7	4,3	4,4	4,3	4,5	4,4
— 5 000 »	1,1	1,4	0,8	1,3	0,8	1,0
Övriga köpingar	6,8	9,8	6,7	9,0	6,2	9,0
Övriga egentliga landskommuner . .	20,4	43,3	20,6	47,8	18,7	43,2
Hela riket	100	100	100	100	100	100

¹ Med förorter till Stockholm avses följande kommuner, alla i Stockholms län:

städer: Djursholm, Lidingö, Nacka, Solna och Sundbyberg.

köpingar: Danderyd, Saltsjöbaden, Sollentuna, Stocksund och Täby.

egentliga landskommuner: Märsta, Upplands-Väsby, Boo, Järfälla, Huddinge, Botkyrka, Österhaninge och Tyresö.

² Med förorter till Göteborg avses följande kommuner:

städer: Kungsbacka, Kungälv och Mölndal.

egentliga landskommuner: i Göteborgs och Bohus län: Landvetter, Partille, Råda, Kållered, Askim, Styrsö, Öckerö, Torslanda, Tuve, Säve och Ytterby.

i Hallands län: Fjärås, Onsala, Särö, Tölö och Lindome.

i Älvsborgs län: Starrkärr, Nödinge, Angered, Stora Lundby, Lerum och Skallsjö.

Tab 3. Antal lägenheter i nybyggda hus fördelade på områden med olika planinstitut, åren 1958—1960

År	Antal lägenheter	Därav i områden med					Antal lägenheter i områden med stadsplan eller byggnadsplan i % av samtliga
		stadsplan	byggnadsplan	utomplansbestämmelser	avstyckningsplan	intetdera	
1958	62 225	48 217	8 627	2 623	772	1 986	91,4
1959	69 318	53 921	10 483	2 460	675	1 779	92,9
1960	68 293	53 068	10 090	2 348	657	2 130	92,5

arna Stor-Stockholm och Stor-Göteborg. Av tab 2 framgår att bostadsproduktionen år 1960 jämförd med år 1959 ökat i Stor-Stockholm och i Stor-Göteborg men minskat eller förblivit ungefär oförändrad i övriga redovisade kommuner och kommungrupper.

I tab 3 redovisas bostadsproduktionens fördelning på områden med olika planinstitut. Andelen lägenheter i områden med stads- eller byggnadsplan är densamma år 1960 som år 1959, dvs 93 %.

Hustyper

Antalet nybyggda hus och antalet lägenheter i dessa fördelas på fem olika hustyper. De egentliga bostadshusen utgörs av

enfamiljshus, tvåfamiljshus, rad- och kedjehus samt flerfamiljshus. Som en femte hustyp — icke-bostadshus — räknas hus, i vilka mindre än hälften av lägenhetsytan är avsedd för bostäder.

Med enfamiljshus och tvåfamiljshus avses friliggande bostadshus med en respektive två som familjebostäder avsedda lägenheter. Därutöver kan i sådana hus förekomma en eller två smålägenheter inte avsedda som familjebostäder. Som rad- och kedjehus har redovisats enfamiljs- eller tvåfamiljshus sammanbyggda i långa med flera liknande hus och med egen ingång från det fria till varje lägenhet. (Bostadsutrymmena kan gränsa direkt till varandra eller vara skilda åt medelst garage eller dylikt.)

Tab 4. Nybyggda hus och antal lägenheter i nybyggda hus fördelade efter hustyp, åren 1958—1960

År		Totalt	Därav				
			enfamiljshus	tvåfamiljshus	rad- och kedjehus	flerfamiljshus	icke-bostadshus
Antal hus	1958	18 693	11 896	504	4 376	1 798	119
	1959	19 403	12 553	451	4 432	1 839	128
	1960	18 823	12 673	315	3 958	1 746	131
Antal lägenheter	1958	62 225	11 954	1 040	4 390	44 306	535
	1959	69 318	12 586	913	4 447	50 814	558
	1960	68 293	12 722	635	3 977	50 396	563
Procentuell fördelning							
Antal lägenheter	1958	100	19,2	1,7	7,1	71,2	0,9
	1959	100	18,2	1,3	6,4	73,3	0,8
	1960	100	18,6	0,9	5,8	73,8	0,8

Tab. 5. De nybyggda flerfamiljshusens storlek (antal våningar), åren 1958—1960

Anm. Källare och vindar har icke inräknats i våningsantalet.

År	Antal lägenheter	Därav i hus med våningar				
		1—2	3	4	5—8	9 o fl
1958	44 306	5 529	20 326	5 032	6 994	6 425
1959	50 814	5 306	22 405	7 441	9 395	6 267
1960	50 396	5 148	20 698	6 198	10 052	8 300
Procentuell fördelning						
1958	100	12,5	45,9	11,4	15,8	14,5
1959	100	10,4	44,1	14,6	18,5	12,3
1960	100	10,2	41,1	12,3	19,9	16,5

Enfamiljshus, tvåfamiljshus samt rad- och kedjehus redovisas i vissa sammanhang under den gemensamma beteckningen småhus.

Av tab 4 framgår, att år 1960 jämfört med år 1959 antalet lägenheter i friliggande enfamiljshus har ökat obetydligt, medan antalet lägenheter i tvåfamiljshus samt i rad- och kedjehus har minskat. Jämfört med år 1959 minskade det sammanlagda antalet lägenheter i småhus med 612 (3 %) och antalet lägenheter i flerfamiljshus med 418 (1 %).

Småhusens relativa andel av bostadsproduktionen, som åren 1958 och 1959 var 28 resp. 26 %, sjönk år 1960 till 25 %.

I efterföljande tablå redovisas för olika kommuntyper det procentuella antalet lägenheter i småhus åren 1958—1960.

	1958	1959	1960
Städer	16,4	13,8	14,6
Köpingar	41,1	33,3	32,4
Egentliga landskommuner	55,2	56,1	51,9
Hela riket	27,9	25,9	25,4

Av tab 5, vari antalet lägenheter i flerfamiljshus med olika antal våningar redovisas, framgår, att andelen lägenheter i hus med fem och flera våningar, som åren 1958 och 1959 utgjorde 30 %, år 1960 har ökat till drygt 36 %.

Byggnadsmaterial

Primäruppgiften om byggnadsmaterial avser det bärande materialet i husens ytterväggar. Hus med bärande innerväggar av betong och med inte bärande utfackningar av annat material i ytterväggarna har klassificerats som betonghus. Kompletterande uppgifter har inhämtats om hus, för vilka mer än ett material redovisats, varefter husets klassificering bestämts av det bärande materialet.

I tab 6 redovisas användningen av de olika materialen genom det antal lägenheter, som ingår i de av respektive material uppförda husen. Vid en jämförelse mellan åren 1958, 1959 och 1960 av antalet lägenheter i betonghus med inte bärande material i ytterväggarna bör beaktas, att ökningen av antalet lägenheter i sådana hus till stor del får tillskrivas en intensifierad granskning av materialet. Det har visat sig att hus som enligt först inkomna primäruppgifter rubricerats såsom lättbetonghus vid senare undersökning visat sig tillhöra gruppen betonghus.

Av tab 6 framgår vidare, att trä är det vanligaste byggnadsmaterialet för småhus. Av lägenheterna i de år 1960 uppförda småhusen var 65 % belägna i trähus, 23 % i hus av lättbetong och 11 % i hus av tegel. Det bör emellertid i detta

Tab 6. Antal lägenheter fördelade efter bärande material, åren 1958—1960

Hustyp / år	Antal lägen- heter	Därav i hus av						
		trä	tegel	lätt- betong	betong		betong- hål- sten	annat
					Totalt	Därav med inte bärande material i ytterväggarna		
Samtliga hustyper								
1958	62 225	11 629	8 279	30 308	11 851	1 214	102	56
1959	69 318	12 378	11 677	27 631	17 519	3 702	113	—
1960	68 293	11 748	14 697	22 569	19 122	7 409	143	14
Småhus								
1958	17 384	11 231	1 426	4 600	69	24	50	8
1959	17 946	12 098	1 759	3 972	48	11	69	—
1960	17 334	11 343	1 831	4 030	100	12	28	2
Övriga hus								
1958	44 841	398	6 853	25 708	11 782	1 190	52	48
1959	51 372	280	9 918	23 659	17 471	3 691	44	—
1960	50 959	405	12 866	18 539	19 022	7 397	115	12
Procentuell fördelning								
Samtliga hustyper								
1958	100	18,7	13,3	48,7	19,0	2,0	0,2	0,1
1959	100	17,9	16,8	39,9	25,3	5,3	0,2	—
1960	100	17,2	21,5	33,0	28,0	10,8	0,2	0,0
Småhus								
1958	100	64,6	8,2	26,5	0,4	0,1	0,3	0,0
1959	100	67,4	9,8	22,1	0,3	0,1	0,4	—
1960	100	65,4	10,6	23,2	0,6	0,1	0,2	0,0
Övriga hus								
1958	100	0,9	15,3	57,3	26,3	2,7	0,1	0,1
1959	100	0,5	19,3	46,1	34,0	7,2	0,1	—
1960	100	0,8	25,2	36,4	37,3	14,5	0,2	0,0

sammanhang påpekas, att antalet tegelhus med säkerhet är för stort, då uppgiftslämnarna ofta rubricerar hus med fasadbeklädnad av fasadtegel som tegelhus. Undersökningar gjorda på annat primärmaterial (ansökningar om egnahemslån) bekräftar detta.

Med anledning av att bostadsbyggnadsstatistikens primäruppgifter om byggnadsmaterial visat sig vara otillförlitliga och då en ännu mera långtgående kontroll av uppgifterna är för arbetskrävande, inhämtas från och med år 1961 inte längre några uppgifter om byggnadsmaterial i bostadsbyggnadsstatistiken.

Byggherrar

Med byggherre avses myndighet, organisation eller enskild, för vars räkning ett hus uppförs, vare sig arbetet bedrivs i egen regi eller utlämnas på entreprenad.

Från och med år 1959 redovisas endast tre grupper av byggherrar: byggherrar inom den offentliga sektorn (stat, lands- ting, kommunala och allmännyttiga före- tag), inom den kooperativa sektorn samt inom den privata sektorn (egnahemsbyg- gare, arbetsgivare och övriga enskilda byggherrar).

I tab 7 redovisas antalet lägenheter i

Tab 7. Antal lägenheter i nybyggda hus fördelade på grupper av byggherrar, åren 1958—1960

Hustyp / år	Antal lägenheter	Därav uppförda för byggherrar inom			Procentuell fördelning			
		offentliga sektorn	kooperativa sektorn	privata sektorn	Antal lägenheter	Därav uppförda för byggherrar inom		
						offentliga sektorn	kooperativa sektorn	privata sektorn
Samtliga hustyper								
1958	62 225	18 901	17 319	26 005	100	30,4	27,8	41,8
1959	69 318	19 055	21 938	28 325	100	27,5	31,6	40,9
1960	68 293	21 221	20 188	26 884	100	31,1	29,6	39,4
Småhus								
1958	17 384	616	755	16 013	100	3,5	4,3	92,1
1959	17 946	549	1 179	16 218	100	3,1	6,6	90,4
1960	17 334	504	885	15 945	100	2,9	5,1	92,0
Övriga hus								
1958	44 841	18 285	16 564	9 992	100	40,8	36,9	22,3
1959	51 372	18 506	20 759	12 107	100	36,0	40,4	23,6
1960	50 959	20 717	19 303	10 939	100	40,7	37,9	21,5

nybyggda hus, fördelade på de tre angivna grupperna av byggherrar.

Totala antalet lägenheter i hus uppförda för byggherrar inom den offentliga sektorn har jämfört med år 1959 ökat såväl absolut som relativt och uppgick år 1960 till ca 21 200 lägenheter. Inom ko-

operativa sektorn färdigställdes ca 20 200 lägenheter och inom privata sektorn ca 26 900 lägenheter. För de båda sistnämnda grupperna av byggherrar har antalet år 1960 färdigställda lägenheter jämfört med år 1959 minskat såväl absolut som relativt.

Tab 8. Förekomst och form av statligt stöd för nybyggda hus, åren 1958—1960

År	Antal lägenheter	Därav med statligt stöd						
		Totalt	Egnahems-lån	Tertiär-och/eller tilläggs-lån	Därav till studentbostadshus ¹	Statsbidrag till pensionärshem	Räntebidrag	Övriga former av statligt stöd
1958	62 225	58 355	15 007	41 714	..	1 269	359	6
1959	69 318	66 218	15 297	49 397	1 222	906	595	23
1960	68 293	64 671	14 635	49 230	2 725	136	659	11
Därav i								
städer	45 324	42 804	4 987	37 197	2 725	—	619	1
köpingar	6 106	5 863	1 688	4 157	—	—	18	—
egentliga landskommuner	16 863	16 004	7 960	7 876	—	136	22	10
Procentuell fördelning								
1958	100	93,8	24,1	67,0	..	2,0	0,6	0,0
1959	100	95,5	22,1	71,3	1,8	1,3	0,9	0,0
1960	100	94,7	21,4	72,1	4,0	0,2	1,0	0,0

¹ Här ingår ej antalet lägenheter i s k insprängda studentbostäder.

Tab 9. Antal lägenheter i nybyggda hus år 1960 fördelade på grupper av byggherrar med särredovisning av hus finansierade med statligt stöd

Hustyp / statligt stöd	Antal lägenheter	Därav uppförda för byggherrar inom		
		offentliga sektorn	kooperativa sektorn	privata sektorn
Samtliga hustyper	68 293	21 221	20 188	26 884
med statligt stöd	64 671	20 815	19 984	23 872
utan » »	3 622	406	204	3 012
Småhus	17 334	504	885	15 945
med statligt stöd	15 832	397	885	14 550
utan » »	1 502	107	—	1 395
Övriga hus	50 959	20 717	19 303	10 939
med statligt stöd	48 839	20 418	19 099	9 322
utan » »	2 120	299	204	1 617
Procentuella antalet lägenheter med statligt stöd				
Samtliga hustyper	94,7	98,1	99,0	88,8
Småhus	91,3	78,8	100,0	91,3
Övriga hus	95,8	98,6	98,9	85,2

Tab 10. Lägenhetstyper i nybyggda hus, åren 1958—1960

Hustyp / år	Antal lägenheter	Därav om							
		1 rum	1 rum och kokvrå	2 och flera rum utan kök	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 och flera rum och kök
Samtliga hustyper									
1958	62 225	1 945	3 600	1 032	3 923	12 376	20 920	12 716	5 713
1959	69 318	2 814	3 821	764	4 647	15 689	22 013	13 607	5 963
1960	68 293	3 889	4 064	926	5 095	15 062	19 798	13 492	5 967
Småhus									
1958	17 384	49	18	24	61	564	5 352	7 218	4 098
1959	17 946	20	10	17	61	594	5 513	7 718	4 013
1960	17 334	23	18	20	50	348	4 691	7 733	4 451
Övriga hus									
1958	44 841	1 896	3 582	1 008	3 862	11 812	15 568	5 498	1 615
1959	51 372	2 794	3 811	747	4 586	15 095	16 500	5 889	1 950
1960	50 959	3 866	4 046	906	5 045	14 714	15 107	5 759	1 516
Procentuell fördelning									
Samtliga hustyper									
1958	100	3,1	5,8	1,7	6,3	19,9	33,6	20,4	9,2
1959	100	4,1	5,5	1,1	6,7	22,6	31,8	19,6	8,6
1960	100	5,7	6,0	1,4	7,5	22,1	29,0	19,8	8,7
Småhus									
1958	100	0,3	0,1	0,1	0,4	3,2	30,8	41,5	23,6
1959	100	0,1	0,1	0,1	0,3	3,3	30,7	43,0	22,4
1960	100	0,1	0,1	0,1	0,3	2,0	27,1	44,6	25,7
Övriga hus									
1958	100	4,2	8,0	2,2	8,6	26,3	34,7	12,3	3,6
1959	100	5,4	7,4	1,5	8,9	29,4	32,1	11,5	3,8
1960	100	7,6	7,9	1,8	9,9	28,9	29,6	11,3	3,0

Jämför man förändringarna mellan åren 1959 och 1960 för småhus och övriga hus var för sig kan för småhus konstateras en mindre relativ ökning av hus uppförda för den privata sektorn och för övriga hus en markerad ökning (5 procentenheter) av den offentliga sektorns relativa andel av bostadsproduktionen.

Statliga lån och bidrag

Redovisningen avser antalet lägenheter i hus med beslut om sådana lån och bidrag, vilkas syfte är att främja bostadsförsörjningen. Då sådana beslut inte alltid fullföljs, blir antalet lägenheter i hus, för vilka lån eller bidrag utbetalas, något mindre än i hus för vilka beslut meddelas.

Av de år 1960 nybyggda husen har beslut om statliga lån och bidrag meddelats för hus med sammanlagt 64 671 lägenheter, medan 3 622 lägenheter uppförts i hus utan sådana lån eller bidrag.

I tab 8 redovisas antalet lägenheter i hus som uppförts med olika former av statligt stöd. Vid ett studium av tabellen

bör uppmärksammas, att nedgången av antalet lägenheter uppförda med statsbidrag till pensionärshem sammanhänger med att denna bidragsform upphörde med utgången av år 1958. Efter denna tidpunkt utgöres det statliga stödet till nyuppförda pensionärshem av tertiärlån jämte årliga pensionärsbostadsbidrag.

Av efterföljande tablå, vari procentuella antalet lägenheter i hus med statliga lån eller bidrag redovisas, framgår, att under de tre sista åren andelen hus uppförda med statligt stöd har varit tämligen konstant och utgjort 91—93 % för småhus och 95—96 % för övriga hus.

	1958	1959	1960
Småhus	91,8	93,4	91,3
Övriga hus	94,5	96,3	95,8
Samtliga hustyper	93,8	95,5	94,7

I tab 9 redovisas antalet lägenheter med fördelning på byggherrar och förekomst av statligt stöd.

Lägenhetstyper

Fördelningen på lägenhetstyper av de år 1960 inflyttningsfärdiga lägenheterna vi-

Tab 11. Lägenhetstyper i nybyggda hus i olika kommuner och kommungrupper, år 1960

Kommun / kommungrupp	Antal lägen- heter	Därav om							
		1 rum	1 rum och kok- vrå	2 och flera rum utan kök	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 och flera rum och kök
Stockholm, Göteborg, Malmö	13 081	974	927	245	711	2 274	4 029	2 625	1 296
Övriga städer	32 243	2 631	1 971	493	2 348	8 077	9 082	5 269	2 372
Köpingar	6 106	68	330	49	601	1 615	1 516	1 367	560
Egentliga landskommuner .	16 863	216	836	139	1 435	3 096	5 171	4 231	1 739
Hela riket	68 293	3 889	4 064	926	5 095	15 062	19 798	13 492	5 967
Procentuell fördelning									
Stockholm, Göteborg, Malmö	100	7,4	7,1	1,9	5,4	17,4	30,8	20,1	9,9
Övriga städer	100	8,2	6,1	1,5	7,3	25,1	28,2	16,3	7,4
Köpingar	100	1,1	5,4	0,8	9,8	26,4	24,8	22,4	9,2
Egentliga landskommuner .	100	1,3	5,0	0,8	8,5	18,4	30,7	25,1	10,3
Hela riket	100	5,7	6,0	1,4	7,5	22,1	29,0	19,8	8,7

	Totalt	Därav om				
		1 rum	1 rum och kökvrå	2 och fl rum utan kök	1 rum och kök	2 och fl rum och kök
1959	1 222	1 176	2	25	—	19
1960	2 725	2 482	19	13	88	123

sar att jämfört med de två närmast föregående åren andelen smålägenheter (lägenheter utan kök och om ett rum och kök) har ökat med sammanlagt fyra procentenheter och att andelen lägenheter om två och tre rum och kök har minskat i motsvarande grad.

Antalet enkelrum, som år 1959 var ca 2 800, ökade år 1960 till ca 3 900. Av uppgifterna i ovanstående tablå, vari antalet lägenheter i studentbostadshus redovisas efter lägenhetstyp, framgår, att ökningen av antalet enkelrum år 1960 jämfört med år 1959 helt kan tillskrivas ökningen av sådana lägenheter i studentbostadshus.

Det bör observeras att antalet s k insprängda studentbostäder inte ingår i de ovan redovisade uppgifterna. Antalet så-

dana lägenheter är emellertid betydligt färre än antalet lägenheter i studentbostadshus.

I småhus är lägenheter om fyra rum och kök sedan en följd av år den vanligaste lägenhetstypen. I övriga hus är lägenheter om tre rum och kök för tredje året i följd den vanligaste lägenhetstypen trots en med drygt två procentenheter minskad andel år 1960 (se tab 10).

Av tablå överst s 201, vari redovisas det procentuella antalet smålägenheter och lägenheter om minst tre rum och kök i olika kommungrupper, framgår, att jämfört med 1959 andelen smålägenheter har ökat i alla redovisade kommungrupper. Största ökningen noteras för de tre storstäderna och den minsta för gruppen övriga städer. Andelen lägenheter

Tab 12. Lägenhetsutrustning i nybyggda hus, åren 1958—1960

Hustyp / år	Antal lägenheter	Därav			Procentuell fördelning			
		med wc och badrum	med wc utan badrum	utan wc	Antal lägenheter	Därav		
						med wc och badrum	med wc utan badrum	utan wc
Samtliga hustyper								
1958	62 225	59 624	2 229	372	100	95,8	3,6	0,6
1959	69 318	66 509	1 942	867	100	95,9	2,8	1,3
1960	68 293	64 304	1 836	2 153	100	94,2	2,7	3,2
Småhus								
1958	17 384	17 202	140	42	100	99,0	0,8	0,2
1959	17 946	17 798	90	58	100	99,2	0,5	0,3
1960	17 334	17 244	67	23	100	99,5	0,4	0,1
Övriga hus								
1958	44 841	42 422	2 089	330	100	94,6	4,7	0,7
1959	51 372	48 711	1 852	809	100	94,8	3,6	1,6
1960	50 959	47 060	1 769	2 130	100	92,3	3,5	4,2

Tab 13. Lägenhetsutrustning i lägenheter av olika storlek i nybyggda hus, åren 1958—1960

År	Samtliga lägenheter	Enkelrum	Kokvrå-lägenheter och dubbletter	1 rum och kök	2 och flera rum och kök
Procentuella antalet lägenheter med wc och badrum					
1958	95,8	21,6	86,5	91,2	99,8
1959	95,9	26,2	91,4	96,4	99,7
1960	94,2	15,4	90,9	96,1	99,9
Procentuella antalet lägenheter utan wc					
1958	0,6	15,9	0,1	0,1	0,1
1959	1,3	26,1	0,3	0,0	0,2
1960	3,2	52,6	0,0	1,7	0,0

Tab 14. Antal lägenheter i rivna hus fördelade på lägenhetstyper, år 1960

Hustyp	Antal lägenheter	Därav om				
		1 rum och kök eller mindre	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 och flera rum och kök
Samtliga hustyper	6 896	3 971	1 787	705	235	198
Småhus	1 137	342	413	223	87	72
Övriga hus	5 759	3 629	1 374	482	148	126
Procentuell fördelning						
Samtliga hustyper	100	57,6	25,9	10,2	3,4	2,9
Småhus	100	30,1	36,3	19,6	7,7	6,3
Övriga hus	100	63,0	23,9	8,4	2,6	2,2

Tab 15. Antal lägenheter i rivna hus fördelade efter utrustningsstandard, år 1960

Hustyp	Antal lägenheter	Därav					
		med centralvärme och			utan centralvärme		
		wc och badrum	wc utan badrum	utan wc	med wc och badrum	med wc utan badrum	utan wc
Samtliga hustyper	6 896	290	553	305	59	921	4 768
Småhus	1 137	82	90	71	16	109	769
Övriga hus	5 759	208	463	234	43	812	3 999
Procentuell fördelning							
Samtliga hustyper	100	4,2	8,0	4,4	0,9	13,4	69,1
Småhus	100	7,2	7,9	6,2	1,4	9,6	67,6
Övriga hus	100	3,6	8,0	4,1	0,7	14,1	69,4

	Utan kök eller 1 rum och kök			Tre och flera rum och kök		
	1958	1959	1960	1958	1959	1960
Stockholm, Göteborg, Malmö	15,0	15,1	21,8	68,3	62,3	60,8
Övriga städer	18,8	21,2	23,1	58,0	54,7	51,9
Köpingar	14,0	13,5	17,2	64,6	61,0	56,4
Egentliga landskommuner	16,0	13,2	15,6	67,9	68,2	66,1
Hela riket	16,9	17,4	20,5	63,2	60,0	57,5

om minst tre rum och kök har minskat i alla redovisade kommungrupper.

Lägenhetsutrustning

Förekomsten av wc och badrum redovisas i tabellerna 12 och 13. Uppgifterna avser enskilda wc:n och badrum. Då praktiskt taget alla lägenheter i de under senare år byggda husen är utrustade med centralvärme, särredovisas ej det fåtal lägenheter, som ej utrustats härmed.

Såväl wc som badrum inreddes år 1960 i drygt 99 % av lägenheterna i småhus och i 92 % av lägenheterna i övriga hus (tab 12).

I tab 13 redovisas lägenhetsutrustningen i lägenheter av olika storlek. Av denna tabell framgår, att utrustningsstandarden särskilt för enkelrum men även för lägenheter om ett rum och kök sjunkit jämfört med närmast föregående år. Detta sammanhänger, som framgår av nedanstående uppgifter, med ökningen av antalet lägenheter i studentbostadshus. Studentbostäderna utgöres i allt större utsträckning av ett antal enkelrum grupperade kring vissa gemensamma utrymmen såsom kök, badrum, wc etc. I bostadsbyggnadsstatistiken räknas varje sådant studentrum såsom ett enkelrum. Att försämringen i utrustningsstandarden

sammanhänger med ökningen av antalet sådana lägenheter, belyses av uppgifterna i nedanstående tablå, i vilken motsvarande uppgifter som i tab 13, men med lägenheterna i studentbostadshus frändragna, redovisas.

Rivningsverksamheten

År 1960 påbörjades rivning av 1 605 hus med sammanlagt 6 896 lägenheter, vilket innebär att rivningsverksamheten jämfört med tidigare år ytterligare ökat.

År	Påbörjad rivning	
	Antal hus	Antal lägenheter
1958	978	4 186
1959	1 375	5 656
1960	1 605	6 896

Mer än hälften av lägenheterna i hus, vilkas rivning påbörjades 1960, saknade kök eller omfattade endast ett rum och kök. Lägenheternas fördelning på lägenhetstyper framgår av tab 14.

Av lägenheterna i de hus, vilkas rivning påbörjades år 1960, saknade drygt två tredjedelar såväl centralvärme som wc och badrum. Av lägenheterna var 17 % försedda med centralvärme och 4 % med såväl centralvärme som wc och badrum (tab 15).'

	Samtliga lägenheter	Enkelrum	Kokvrå-lägenheter och dubbl	1 rum och kök	2 och fl rum och kök
Procentuella antalet lägenheter med wc och badrum	1959 97,6 1960 97,8	42,8 42,6	91,6 90,8	96,4 97,7	99,7 99,9
Procentuella antalet lägenheter utan wc	1959 0,5 1960 0,3	13,9 11,7	0,3 0,0	0,0 —	0,2 0,0

Social hemhjälp åt åldringar och invalider år 1960

I nr 7/1960 av denna publikation lämnades en redogörelse för socialstyrelsens undersökning rörande den sociala hemhjälpn åt åldringar och invalider under år 1959. I redogörelsen ingick även en översikt över utvecklingen från och med år 1954 av den s k särskilda hemhjälpn åt åldringar och invalider.

Motsvarande undersökning för år 1960 visar, att antalet kommuner, som då bedrev särskild hemhjälp åt åldringar och invalider, ökat från 710 år 1959 till 743. Vid årsskiftet 1960/1961 hade ytterligare 16 kommuner för avsikt att starta sådan verksamhet, medan 25 kommuner vid samma tid hade frågan om sådan verksamhet under utredning.

Denna form av hemhjälpverksamhet bedrevs under år 1960 i 629 kommuner i kommunal regi och för övrigt av enskilda sammanslutningar, främst rödakorskretsar. I 14 kommuner bedrevs sådan verksamhet av flera än en organisation. Hemhjälpn förmedlades i 213 kommuner av hemhjälpnämndens arbetsledare, i 75 kommuner av ordföranden eller ledamot i socialnämnd, i 211 kommuner av socialvårdsbyrå samt i 41 kommuner av arbetsförmedlingen. För övrigt förmedlades hjälpen av distriktssköterska eller privatperson och i några kommuner genom särskild expedition.

Socialstyrelsens fråga huruvida det under året förelegat svårigheter att erhålla

arbetskraft har besvarats av 722 kommuner. Av dessa har 575 inte haft några svårigheter att få arbetskraft. I de övriga 147 kommunerna har sådana svårigheter förelegat; i 60 av dessa endast tidvis. Överskott på arbetskraft har redovisats i 116 kommuner.

Sammanlagt 55 470 åldringar och invalider, varav 68 % i städer och 32 % i övriga kommuner, erhöll under året hjälp genom den särskilda hemhjälpn, vilket innebär en ökning med 10 % från år 1959 och med 119 % från år 1955. Under den sista veckan i januari 1961 hjälptes sammanlagt 30 830 åldringar och invalider av 12 640 hemhjälpare. Motsvarande siffror för den första veckan i februari 1960 var 26 800 respektive 11 500.

Hemvårdarinnorna lämnade under år 1960 hemhjälp åt 24 000 åldringar och invalider, varav 20 % i städerna och 80 % i de övriga kommunerna. I städerna erhöll 17 % av dessa personer regelbundet återkommande hjälp, medan motsvarande procentsats för de övriga kommunerna var 40. Samma person kan under året ha erhållit hemhjälp såväl av hemvårdarinna som av annan hemhjälpare.

I följande tabell lämnas en översikt över den sociala hemhjälpn åt åldringar och invalider under år 1960 inom landstingsområden resp städer utom landsting.

Hemhjälp åt äldre och invalider under år 1960

Landstingsområden resp städer utom landsting	Hemvårdarinne- verksamheten			Annat hemhjälp åt äldre och invalider						
	Antal hu- vud- män	Antal hjälp- per- soner 1960	därav regelb åter- kom- mande hjälp	Ant- tal kom- mu- ner	Svårt att få arbetskraft			Antal hjälp- per- soner 1960	23—29/1 1961	
					ja	nej	ibl		Antal hjälp- per- soner	Antal hjälp- pare
Stockholms län	53	1 304	609	38	9	23	4	2 405	1 123	503
Uppsala län	25	696	197	17	4	8	3	1 810	979	275
Södermanlands län	38	793	333	29	5	21	3	1 650	708	263
Östergötlands län	45	1 201	508	36	2	30	4	1 766	733	310
Jönköpings län	53	982	334	33	3	29	1	1 255	540	235
Kronobergs län	42	979	356	31	2	23	3	837	247	131
Kalmar läns norra	22	474	199	19	1	15	3	749	355	139
Kalmar läns södra	28	580	225	20	3	16	—	806	433	210
Gotlands län	14	358	183	9	—	7	1	119	35	27
Blekinge län	24	624	230	22	4	18	—	1 061	523	234
Kristianstads län	56	1 650	861	42	5	31	3	1 533	607	195
Malmöhus län	68	1 554	824	40	4	33	2	1 602	935	288
Hallands län	38	580	266	17	—	15	2	595	327	149
Göteborgs och Bohus län	43	776	334	34	8	24	1	1 095	649	312
Älvsborgs län	65	1 558	583	43	6	31	4	1 726	1 002	447
Skaraborgs län	55	1 307	540	37	9	26	1	1 149	608	282
Värmlands län	49	845	287	38	3	29	4	1 428	651	369
Örebro län	32	1 053	385	27	1	25	1	2 120	1 351	590
Västmanlands län	28	556	188	17	—	15	2	1 799	1 188	497
Kopparbergs län	47	995	300	38	2	32	3	1 765	906	435
Gävleborgs län	40	835	204	38	1	35	2	2 441	1 013	496
Västernorrlands län	44	855	142	38	5	30	3	2 531	1 145	472
Jämtlands län	35	820	247	23	3	17	3	578	196	129
Västerbottens län	33	1 013	64	28	4	20	3	1 627	630	338
Norrbottnens län	30	460	101	23	3	18	2	1 115	465	226
Summa	1 007	22 848	8 500	737	87	571	58	35 562	17 349	7 552
Stockholms stad	1	283	—	1	—	—	1	9 546	6 400	2 200
Göteborgs stad	1	460	—	1	—	—	1	4 718	3 516	1 450
Malmö stad	1	175	—	1	—	1	—	4 067	2 450	930
Norrköpings stad	1	88	—	1	—	1	—	445	395	150
Hälsingborgs stad	1	135	2	1	—	1	—	408	273	185
Gävle stad	1	10	—	1	—	1	—	727	447	175
Summa	6	1 151	2	6	—	4	2	19 911	13 481	5 090
Städer utom landsting	6	1 151	2	6	—	4	2	19 911	13 481	5 090
Landstingsområden	1 007	22 848	8 500	737	87	571	58	35 562	17 349	7 552
Hela landet	1 013	23 999	8 502	743	87	575	60	55 473	30 830	12 642

Marja Lundquist

Frånvaro inom industrin under veckan 20—26 november 1960

Hösten 1960 inhämtade socialstyrelsen uppgifter till en undersökning angående frånvaro från arbetet bland arbetare inom industrin under veckan 20—26 november. Liknande undersökningar har sedan hösten 1947 företagits en eller två gånger om

året (sedan 1956 en gång varje höst).¹

Undersökningen hösten 1960 omfattar ett urval av företag, som erhållits på följande sätt. Företag som lämnat uppgifter till socialstyrelsens undersökning rörande

¹ Jfr SocM, Stat Inf maj 1960, s 159.

Tab 1. Procentuellt antal arbetare frånvarande från arbetet inom skilda industrigrupper

Anm M. = män, Kv = kvinnor

M = måndag, F = fredag, L = lördag

		Upp- räknat antal arb (1 000- tal) ¹	Frånvarande av personliga skäl (%)				Därav frånvarande (%)							
							på grund av sjukdom eller olycksfall				på grund av familje- skäl eller andra per- sonliga förhållanden			
			M-F ²	M	F	L	M-F ²	M	F	L	M-F ²	M	F	L
Gruvindustri	M.	7	7,5	7,7	7,7	14,9	6,7	6,9	6,8	13,0	0,8	0,8	0,9	1,9
	Kv	0	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Metall- och verk- stadsindustri	M.	188	6,7	6,8	6,8	10,6	5,7	5,7	5,8	7,1	1,0	1,1	1,0	3,5
	Kv	15	12,3	12,8	12,6	20,7	10,6	10,9	10,8	13,5	1,7	1,9	1,8	7,2
Jord- och sten- industri	M.	22	5,8	6,0	5,7	9,1	5,0	5,1	5,0	6,2	0,8	1,0	0,7	2,8
	Kv	2	10,2	10,1	11,3	19,3	9,2	9,2	9,8	13,3	1,1	0,9	1,5	6,1
Träindustri	M.	34	5,1	5,1	5,3	8,0	4,4	4,3	4,7	5,8	0,7	0,8	0,7	2,3
	Kv	1	7,6	6,9	8,0	13,6	6,8	6,2	6,4	8,4	0,9	0,7	1,5	5,2
Massa- och pappers- industri	M.	36	6,4	6,3	6,5	8,6	5,5	5,4	5,5	6,9	0,9	0,9	0,9	1,6
	Kv	4	10,5	11,0	9,9	16,1	8,8	9,1	8,2	11,1	1,7	1,9	1,7	5,0
Grafisk industri	M.	12	5,8	5,8	5,9	6,6	5,3	5,4	5,5	5,7	0,4	0,4	0,4	0,9
	Kv	3	11,8	12,5	11,3	16,0	10,8	10,7	10,6	11,7	1,0	1,7	0,7	4,3
Livsmedelsindustri	M.	20	5,6	5,8	5,8	6,6	5,2	5,2	5,3	5,7	0,5	0,6	0,6	0,8
	Kv	8	10,4	10,9	10,8	17,5	8,9	9,2	9,2	12,0	1,5	1,7	1,5	5,5
Dryckesvaru- och tobaksindustri	M.	3	6,1	6,5	6,2	17,9	5,8	6,2	5,8	16,8	0,3	0,3	0,4	1,1
	Kv	1	13,3	13,5	13,2	23,0	11,2	11,3	11,1	14,4	2,1	2,1	2,0	8,6
Textil- och bekläd- nadsindustri	M.	18	6,2	6,4	6,4	8,6	5,7	5,9	5,7	6,6	0,5	0,5	0,6	2,0
	Kv	31	10,4	10,8	10,5	18,6	9,3	9,5	9,4	11,9	1,1	1,3	1,1	6,7
Läder-, hår- och gummivaruindustri	M.	11	5,2	5,5	5,1	7,9	4,5	4,6	4,5	5,6	0,7	0,9	0,6	2,3
	Kv	6	9,3	9,6	9,2	18,0	8,2	8,4	8,1	10,4	1,0	1,1	1,1	7,7
Kemisk och kemisk- teknisk industri	M.	13	6,8	6,7	7,3	9,2	6,1	6,0	6,3	7,2	0,7	0,8	1,0	2,0
	Kv	4	11,0	11,8	11,8	19,0	9,7	10,2	10,1	11,2	1,4	1,6	1,8	7,8
Samtliga industri- grupper	M.	365	6,3	6,4	6,5	9,6	5,5	5,5	5,6	6,9	0,8	1,0	0,9	2,8
	Kv	76	10,8	11,2	10,9	18,7	9,5	9,7	9,5	12,1	1,3	1,5	1,4	6,6

¹ Genomsnitt per dag under perioden 21—26 november 1960.

² Genomsnitt för 21—25 november 1960.

Tab 2. Procentuellt antal arbetare frånvarande från arbetet av personliga skäl måndag—fredag vid företag i olika storleks- och industrigrupper

Anm M. = män, Kv = kvinnor

		Företag med arbetare				
		1—100	101—200	201—500	501—1 000	över 1 000
Gruvindustri	M.	7,1	6,9	8,9	—	6,8
	Kv	—	..	..	—	..
Metall- och verkstadsindustri	M.	5,6	6,5	6,9	6,6	7,2
	Kv	10,4	13,5	11,5	12,1	14,0
Jord- och stenindustri	M.	4,9	6,2	6,5	6,9	8,1
	Kv	6,7	8,2	11,2	12,0	16,9
Träindustri	M.	4,5	5,6	6,3	8,6	—
	Kv	4,9	8,5	10,5	7,4	—
Massa- och pappersindustri	M.	4,9	6,8	6,3	6,2	8,4
	Kv	6,5	12,0	10,6	12,7	..
Grafisk industri	M.	4,9	4,7	6,4	8,7	8,7
	Kv	12,0	7,7	9,9	13,2	19,1
Livsmedelsindustri	M.	4,7	6,3	7,9	6,9	—
	Kv	9,2	10,7	13,5	7,3	—
Dryckesvaru- och tobaksindustri	M.	5,0	7,6	7,3	—	—
	Kv	10,7	12,7	14,5	—	—
Textil- och beklädnadsindustri	M.	5,8	6,0	6,7	5,4	6,6
	Kv	9,4	10,8	11,2	12,3	8,6
Läder-, hår- och gummivaruindustri	M.	3,8	4,3	5,4	6,3	6,0
	Kv	8,1	8,5	9,0	19,1	10,0
Kemisk och kemisk-teknisk industri	M.	5,5	7,7	7,4	7,4	5,3
	Kv	10,5	12,8	9,3	6,4	10,5
Samtliga industrigrupper	M.	5,1	6,3	6,8	6,6	7,2
	Kv	9,3	11,0	11,4	12,0	12,6

sysselsättningen inom industrin i augusti 1960¹ fördelades (i regel efter det genomsnittliga antalet anställda arbetare under år 1959 enligt uppgifterna till sysselsättningsstatistiken) på storleksgrupperna företag med högst 25 arbetare, företag med 26—100 arbetare och företag med minst 101 arbetare. I den förstnämnda storleksgruppen uttogs till frånvaroundersökningen alla företag (dvs alla i sysselsättningsstatistikens tiondelsurval ingående företag som lämnat uppgifter för augusti 1960),

i storleksgruppen 26—100 arbetare vart femte företag och i storleksgruppen minst 101 arbetare samtliga företag. Inom storleksgruppen företag med 26—100 arbetare tillsågs att företag, som i 1959 års frånvaroundersökning representerats av ett femtedelsurval, år 1960 fick representeras av samma företag som år 1959.

Uppgiftsblanketter tillställdes inalles 1 691 företag, av vilka 1 647 insänt bearbetningsbara uppgifter. Två företag meddelade, att de ej haft några anställda arbetare under redovisningsperioden.

Uppgifterna skulle avse arbetare, inräknat lagerarbetare, chaufförer samt förmän, som regelmässigt själva deltog i arbetet, men ej ingenjörer, verkmästare och

¹ Insamlingen av uppgifter till sysselsättningsstatistiken grundar sig på ett urval av företag (vart tionde företag med högst 25 anställda arbetare och samtliga övriga företag) från ett inom socialstyrelsen upprättat adressregister över industriföretag (Jfr SocM, Stat Inf april 1961, s 97).

Tab 3. Procentuellt antal arbetare frånvarande från arbetet av personliga skäl vid företag med 6 och 5 dagars arbetsvecka (den 20—26 november 1960)¹

Anm M. = män, Kv = kvinnor

M = måndag, F = fredag, L = lördag

		Uppräknat antal arbe- tare (1 000-tal)	Frånvarande av personliga skäl (%)			
			M-F	M	F	L
Företag med 6 dagars arbetsvecka ¹	M.	312	6,3	6,5	6,4	9,5
	Kv	53	11,1	11,4	11,2	18,5
Företag med 5 dagars arbetsvecka ¹	M.	61	6,2	6,3	6,6	13,4
	Kv	27	10,2	10,7	10,4	24,8

¹ Se texten s 207.

andra arbetsledare, kontors- och butikspersonal, lagerföreståndare, hemarbetare, städerskor, servitriser samt skogs- och jordbruksarbetare. Även arbetare, som på grund av driftsförhållanden, avsättnings-svårigheter e d hade förkortad arbetsvecka, skulle medtas. Däremot skulle deltid-arbetare, dvs arbetare som enligt individu-ell överenskommelse med arbetsgivaren hade en kortare veckoarbetstid än den som eljest var bruklig vid ifrågavarande arbete, inte redovisas liksom ej heller inkallade till militärtjänstgöring (vare sig inkallelsen avsåg repetitionsövning, värn-pliktstjänstgöring eller annan militär-tjänstgöring), lediga i samband med barnsbörd och semesterlediga arbetare.

På blanketten skulle för varje dag under veckan uppges antalet manliga och kvinnliga arbetare fördelade på följande grupper:

- 1) i arbete hela dagen eller del av da-gen
- 2) ej i arbete under dagen på grund av
 - a) sjukdom (inkl olycksfall)
 - b) familjeskäl eller andra person-liga förhållanden
 - c) andra orsaker.

Arbetare som deltagit i nattskiftsarbete skulle redovisas i grupp 1 för den dag då nattskiftet avslutades. Arbetare som en viss veckodag påbörjat nattskiftsarbete på

kvällen men inte utfört något arbete ti-digare under dagen skulle för denna dag redovisas som frånvarande (i någon av grupperna 2 a—c). Frånvaro från natt-skiftsarbete skulle redovisas (i grupp 2) den dag då nattskiftet avslutades.

Till gruppen 2 c skulle enligt anvis-ningarna räknas arbetare som inte varit i arbete under dagen på grund av fri-skift, omfördelning av arbetstiden i sam-band med utläggningen av arbetstidsför-kortningen, reducerat antal driftsdagar (t ex fyra- eller femdagarsvecka) eller el-jest på grund av driftsförhållandena vid företaget (permittering i samband med driftsinskränkning, maskinfel, material-brist e d).

Vid bearbetningen har man företagit en »uppräkning» genom att de redovisa-de antalsiffrorna för olika grupper av företag dividerats med de kvoter som till-lämpats vid urvalet av företag inom gruppen. De i tab 1—5 redovisade rela-tionstalen har erhållits genom att det uppräknade antalet arbetare i grupperna 2 a och 2 b tillhoppa respektive var för sig uttryckts i procent av motsvarande antal i grupperna 1, 2 a och 2 b tillsamman-tagna.

I tab 1 redovisas för olika industri-grupper det procentuella antalet arbeta-re, som under perioden måndag—fredag

Tab 4. Procentuellt antal manliga arbetare frånvarande från arbetet av personliga skäl vid företag av olika storlek och belägenhet inom metall- och verkstadsindustrin

Anm M. = män, Kv = kvinnor

M = måndag, F = fredag, L = lördag

				Uppräknat antal man- liga arb (1 000-tal) ¹	Frånvarande av personliga skäl (%)			
					M—F	M	F	L
Företag med 1— 25 arb	Storstäder ²			4	5,2	5,3	6,6	7,2
	Landet i övrigt			9	4,7	5,5	4,6	8,8
» » 26— 100 »	Storstäder			5	7,2	7,1	7,9	14,2
	Landet i övrigt			21	5,6	5,6	5,6	8,9
» » 101— 200 »	Storstäder			5	7,2	7,1	7,6	12,0
	Landet i övrigt			16	6,3	6,2	6,4	10,2
» » 201— 500 »	Storstäder			6	8,3	8,6	9,1	14,6
	Landet i övrigt			24	6,6	6,7	6,7	10,2
» » 501—1 000 »	Storstäder			7	7,3	7,7	7,5	11,4
	Landet i övrigt			20	6,4	6,4	6,6	9,7
» » över 1 000 »	Storstäder			22	7,9	8,3	8,3	13,0
	Landet i övrigt			49	6,9	7,2	6,9	10,3

¹ Genomsnitt per dag under perioden 21—26 november 1960.

² I storstäder ingår Stor-Stockholm (Stockholm med omnejd), Stor-Göteborg (Göteborg med omnejd) och Malmö.

samt under var och en av dagarna måndag, fredag och lördag varit frånvarande hela dagen eller del av dagen av personliga skäl (grupperna 2 a + 2 b), på grund av sjukdom eller olycksfall (grupp 2 a) eller på grund av familjeskäl eller andra personliga förhållanden (grupp 2 b). Tabellen ger vid handen, att frånvaron såväl på grund av sjukdom eller olycksfall som av andra personliga skäl än sjukdom och olycksfall genomgående var större för kvinnor än för män.

Det bör påpekas, att i vissa fall frekvenstalen för lördagsfrånvaron möjligen blivit något för höga genom att vissa företag, där en del av arbetsstyrkan varit i arbete på lördagen, såsom frånvarande på lördagen på grund av sjukdom redovisat även arbetare som eljest denna dag skulle ha varit frånvarande på grund av friskift eller av annan anledning.

I tab 2 redovisas det procentuella antalet frånvarande i genomsnitt för perioden måndag—fredag vid företag av olika

storlek inom skilda industrigrupper. Tabellen procenttal visar en tendens till högre frånvarofrekvens vid större än vid mindre företag.

I tab 3 har sammanställts uppgifter om det procentuella antalet frånvarande bland arbetare vid företag med 5 respektive 6 dagars arbetsvecka. Därvid har som företag med 6 dagars arbetsvecka räknats företag, där varje dag under perioden 21—26 november gruppen 2 c var mindre än eller lika stor som grupperna 1, 2 a och 2 b tillhopa. Företag där gruppen 2 c var mindre än eller lika stor som grupperna 1, 2 a och 2 b tillhopa varje dag den 21—25 november men större än grupperna 1, 2 a och 2 b tillhopa den 26 november har räknats som företag med 5 dagars arbetsvecka.

I tab 4 anges beträffande företag av olika storlek inom metall- och verkstadsindustrin det procentuella antalet frånvarande manliga arbetare dels i storstäderna (dvs Stockholm med omnejd, Gö-

Tab 5. Antal frånvarande i procent av samtliga arbetare exkl de som var frånvarande på grund av driftförhållanden vid företaget åren 1957—1960

A = frånvarande av personliga skäl

B = frånvarande på grund av sjukdom eller olycksfall

C = frånvarande av andra personliga skäl än sjukdom och olycksfall (= familjeskäl eller andra personliga förhållanden)

				Måndag—fredag				Lördag			
				Hösten 1957	Hösten 1958	Hösten 1959	Hösten 1960	Hösten 1957	Hösten 1958	Hösten 1959	Hösten 1960
Samtliga industri- grupper (hela in- dustrin)	Män	A		7,4	5,7	6,1	6,3	10,0	8,2	8,8	9,6
		B		6,7	5,0	5,4	5,5	7,5	5,8	6,6	6,9
		C		0,7	0,7	0,7	0,8	2,5	2,4	2,3	2,8
	Kvinnor	A		11,3	9,1	9,7	10,8	16,1	15,2	16,5	18,7
		B		10,0	7,9	8,5	9,5	11,4	10,1	11,3	12,1
		C		1,3	1,2	1,1	1,3	4,7	5,1	5,2	6,6

teborg med omnejd och Malmö) och dels i landet i övrigt. Av tabellen framgår, att frånvaron var högre för »storstäder» än för »landet i övrigt». I såväl »storstäder» som i »landet i övrigt» var frånvaron inom den minsta storleksklassen av företag (företag med 1—25 arbetare) mindre än inom alla de större storleksklasserna.

I tab 5 återges beträffande hela industrin procenttal angående frånvaron från arbetet enligt undersökningarna hösten 1957—hösten 1960. Vid jämförelser mellan de olika åren bör hållas i minnet,

att både urvalsmetoden och anvisningarna på blanketterna undergått vissa förändringar. Sålunda redovisades arbetare, som var frånvarande på grund av friskift, vid undersökningen år 1957 i grupp 1 men i undersökningarna för åren 1958, 1959 och 1960 i grupp 2 c. I motsats till tidigare undersökningar har arbetare, som var i arbete del av dagen, i 1959 och 1960 års undersökningar redovisats i grupp 1.

Carl Y:son Hermelin

Omsättningen inom detaljhandel m m 1:a kvartalet 1961¹

Tab 1. Indextal² (2:a kvartalet 1955 = 100) för omsättningen (försäljningens värde) inom enskild detaljhandel m m 4:e kvartalet 1957—1:a kvartalet 1961

	Indextal (2:a kvartalet 1955 = 100) för																	
	1957					1958				1959				1960				1961
	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv				
Livsmedelsbutiker	114	103	112	113	115	104	113	115	126	105	119	120	127	115				
Beklädnadsbutiker	115	72	99	71	117	73	98	72	129	68	101	77	133	83				
Herrkonfektionsbutiker, herrskrädderier	117	72	103	72	117	74	104	73	134	68	110	79	131	84				
Damkonfektionsbutiker, sy- ateljéer	86	54	90	62	85	54	91	62	95	50	94	65	103	62				
Butiker för herr- och dam- konfektion samt barnkon- fektionsbutiker	101	59	93	61	105	63	91	59	110	55	93	67	115	68				
Manufakturbutiker och textila varuhus	133	91	105	89	140	91	109	92	149	90	112	96	155	105				
Skobutiker och skomakerier	120	60	113	85	121	66	118	83	123	63	127	95	132	81				
Skobutiker	123	61	114	83	123	67	118	81	127	63	127	92	134	81				
Skomakerier	99	56	103	99	93	60	113	92	91	61	122	115	110	79				
Inventariebutiker	171	130	122	120	192	138	116	132	257	112	125	157	236	160				
Butiker för heminrednings- textilier	144	112	110	130	189	136	108	140	248	132	119	157	248	181				
Butiker för möbler	159	109	106	102	165	114	111	116	227	94	121	129	204	142				
Bosättningsaffärer (exkl ramaffär o. glasmästerier)	182	98	96	109	172	99	96	111	185	88	101	124	201	115				
Radio-, el- och belysnings- affärer	181	158	139	122	203	161	119	138	291	122	122	171	273	185				
Järn-, cykel- och sportaffärer	97	73	111	108	103	81	117	116	133	77	126	113	116	88				
Järnaffärer	119	84	108	113	126	88	116	120	173	87	118	121	144	101				
Cykel- och sportaffärer	77	64	134	120	92	87	138	131	103	77	156	124	107	94				
Övriga specialbutiker	136	110	119	119	144	113	122	125	154	111	125	124	154	123				
Färghandel, parfym- och sjukvårdsaffärer	122	86	113	108	132	86	113	110	131	79	113	103	128	88				
Urmakerier, optikaffärer	147	112	116	121	158	114	128	149	194	118	146	156	225	150				
Bok-, pappers- och musik- handel, tidningskiosker	140	117	122	132	146	121	127	137	160	123	131	142	161	138				
Tobaksbutiker	129	109	110	113	133	112	111	116	129	108	105	102	118	107				
Lanthandel, skeppshandel (med huvudsakligen annat än livsmedel)	125	102	117	121	119	91	115	112	129	93	119	123	122	102				
Varuhus, basarer, postorder- firmor	172	101	135	124	185	113	147	138	217	120	171	150	220	148				
Summa egentlig detaljhandel	124	98	113	107	129	101	115	111	145	98	121	117	146	113				
Restauranger, kaféer och kon- ditorier	79	77	93	96	86	78	94	96	88	85	103	103	99	93				
Restauranger	73	69	87	92	80	72	88	90	84	82	100	100	97	91				
Kaféer och konditorier	93	93	107	106	96	91	106	107	94	91	110	107	101	99				
Betjämningsställen	121	111	131	114	128	114	133	116	135	124	147	126	146	133				
Frisersalonger, hygieniska institut	113	100	123	106	120	103	126	111	126	106	134	113	130	118				
Bad- och tvättinrättningar	121	112	135	119	131	118	137	112	138	119	147	124	143	128				
Samtliga branscher	120	96	112	106	125	99	114	109	140	97	120	115	142	112				

¹ Se anm under tab 5, s 212. — ² Indexalen fr o m 1:a kvartalet 1960 har beräknats med utgångspunkt från omsättningsbelopp i vilka allmän varuskatt ingår.

Tab 2. Indextal¹ för omsättningen (försäljningens värde) inom enskild detaljhandel m m under 1:a kvartalet 1961 samt uppräknade försäljningssummor

	Antal identiska företag 4:e kv 1960 och 1:a kv 1961	Uppräknade försäljningssummor milj kr 1:a kv 1961	Indextal för 1:a kv 1961	
			(4:e kv 1960 = 100) ²	(1:a kv 1960 = 100) ³
Livsmedelsbutiker	770	2 078,6	90	109
Beklädnadsbutiker	530	661,2	62	122
Herrkonfektionsbutiker, herrskrädderier . . .	94	146,0	64	123
Damkonfektionsbutiker, syateljéer	97	100,5	60	124
Butiker för herr- och damkonfektion samt barnkonfektionsbutiker	79	124,4	59	123
Hatt- och mössbutiker, modebutiker	22	16,6	48	..
Manufakturbutiker och textila varuhus . . .	200	236,9	68	116
Päls- och skinnvarubutiker	28	26,1	53	127
Skobutiker och skomakerier	117	101,7	61	129
Skobutiker	79	91,9	60	128
Skomakerier	38	9,8	71	130
Inventariebutiker	311	480,9	68	143
Butiker för heminredningstextilier	44	42,1	73	136
» » möbler	63	131,8	70	150
Bosättningsaffärer (exkl ramaffärer och glas-mästerier)	56	28,3	57	131
Radio-, el- och belysningsaffärer	79	200,7	68	151
Butiker för hemslöjd och leksaker	50	18,2	50	118
Järn-, cykel- och sportaffärer	146	180,2	76	115
Järnaffärer	110	111,5	71	117
Cykel- och sportaffärer	34	67,8	88	122
Övriga specialbutiker	412	755,5	80	111
Blomsterhandel	52	89,5	89	111
Färghandel, parfym- och sjukvårdsaffärer . .	65	74,7	69	110
Juvellerarbutiker	22	31,3	56	..
Urmakerier, optikaffärer	36	44,3	67	127
Fotoaffärer och -ateljéer	42	38,2	76	144
Bok-, pappers- och musikhandel, tidningskiosker	119	328,6	85	112
Tobaksbutiker	39	114,9	90	100
Läderhandel	20	17,0	56	..
Lanthandel, skeppshandel (med huvudsakligen annat än livsmedel)	29	20,6	84	110
Varuhus, basarer, postorderfirmor	20	311,3	67	123
Summa egentlig detaljhandel	2 335	4 590,1	78	115
Restauranger, kaféer och konditorier	530	326,4	94	110
Restauranger	348	229,3	93	111
Kaféer och konditorier	182	97,1	98	109
Betjäningsställen	287	145,3	91	107
Frisersalonger, hygieniska institut	126	73,3	90	111
Bad- och tvättinrättningar	154	49,1	89	107
Samtliga branscher	3 152	5 061,8	79	115

¹ Se not 2, tab 1.

² Uträknade enligt uppgifter från identiska företag.

³ Uträknade enligt kedjemetod.

Tab 3. Indextal¹ för omsättningen (försäljningens värde) inom enskild detaljhandel m m under 1:a kvartalet 1961, exklusive och inklusive omsättningen i vissa större varuhus

	Indextal för 1:a kv 1961					
	(4:e kv 1960 = 100) ²			(1:a kv 1960 = 100) ³		
	exkl varu- husen	enbart varu- husen ⁴	inkl varu- husen ⁴	exkl varu- husen	enbart varu- husen ⁴	inkl varu- husen ⁴
Livsmedelsbutiker	90	93	90	109	139	110
Beklädnadsbutiker	62	55	62	122	124	122
Skobutiker, skomakerier . . .	61	70	61	129	123	128
Inventariebutiker	68	50	66	143	125	141
Järn-, cykel- och sportaffärer	76	60	76	115	122	115
Övriga specialbutiker	80	54	78	111	124	111
Restauranger och kaféer . . .	94	93	94	110	123	110
Samtliga branscher	80	63	79	114	128	115

¹ Se not 2, tab 1. — ², ³ Se resp not, tab 2. — ⁴ De av varuhusen särredovisade varugrupperna upptas under resp bransch.

Tab 4. Indextal¹ för omsättningen (försäljningens värde) inom konsumentkooperativ detaljhandel m m under 1:a kvartalet 1961 samt uppräknade försäljningssummor

	Uppräknade försäljnings- summor milj kr 1:a kv 1961	Indextal för 1:a kv 1961		
		(4:e kv 1960 = 100) ²	(1:a kv 1960 = 100) ³	(2:a kv 1955 = 100) ³
Detaljförsäljning				
Livsmedelsbutiker (inkl butiksbusar) . .	628,0	91	110	124
Snabbköpsbutiker	446,3	93	120	268
Speceri- och diversebutiker	124,4	85	91	54
Charkuteributiker	19,4	82	87	44
Mjök- och brödbutiker	33,6	94	91	67
Fiskbutiker	4,3	99	105	102
Varuhus, specialbutiker, övriga butiker .	115,2	55	128	123
Restauranger, serveringar	20,5	97	118	125
Samtliga branscher, detaljförsäljning . . .	763,6	83	112	124
» » partiförsäljning	38,2	92	95	..
Total försäljning	801,9	83	111	..

¹ Se not 2, tab 1. — ², ³ Se resp not, tab 2.

Tab 5. Indextal¹ (2:a kvartalet 1955 = 100) för omsättningen (försäljningens värde) inom vissa branscher av enskild och konsumentkooperativ detaljhandel m m 2:a kvartalet 1957—1:a kvartalet 1961

	1957			1958				1959				1960				1961
	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv
Samtliga branscher	109	105	121	97	113	107	126	100	115	110	140	99	122	117	143	114
Livsmedelsbutiker	111	110	115	104	113	113	117	105	115	116	128	107	121	122	130	117
Restauranger, serveringar	94	96	80	77	94	97	86	79	95	97	89	86	104	105	100	95

¹ Se not 2, tab 1. — Index talen har uträknats enligt kedjemetod. De för varje kvartal för enskild resp konsumentkooperativ detaljhandel beräknade index talen med närmast föregående kvartal som bas har vägts samman med de uppräknade försäljningsbeloppen som vikter.

Anm. Beträffande statistikens uppläggning hänvisas till Sociala Meddelanden 1956: 2 och 1958: 2 samt till Sociala Meddelanden, Statistisk Information 1959: februari.

För jämförelsen mellan fjärde kvartalet 1960 och första kvartalet 1961 har adressregistret för statistiken beträffande enskild detaljhandel m m genom komplettering av styrelsens firmaregister utökats med 582 företag. Kompletteringen gjordes med ledning av uppgifter från riksförsäkringsanstalten om arbetsgivare inom enskild detaljhandel och vissa serviceyrken med anställd personal försäkrad hos riksförsäkringsanstalten eller ömsesidigt olycksfallsförsäkringsbolag år 1956. Vid upprättandet av firmaregistret år 1954, som också byggde på uppgifter från riksförsäkringsanstalten, medtogs samtliga företag med minst 10 årsarbetare (andra än inom grupperna kontor och hushåll). På grund av ändrade redovisningsmetoder kunde för år 1956 uppgifter endast erhållas om antalet redovisade arbetstimmar. Samtliga företag med minst 20 000 redovisade arbetstimmar (exkl arbetstimmar för kontors- och hushållspersonal) tillfördes firmaregistret; av dessa infördes i adressregistret för statistiken samtliga företag med minst 35 000 arbetstimmar och vartannat av övriga företag. Företag som år 1956 ej redovisat minst 20 000 arbetstimmar men som tidigare återfanns i adressregistret, kvarstår i detta.

Frågeblanketter som avsåg omsättningen under 1:a kvartalet 1961 utsändes till 4 989 i socialstyrelsens register ingående företag (firmor och försäljningsställen) inom enskild detaljhandel m m. Bearbetningsbara svar erhöles från 3 287 företag (66 %). Inom egentlig detaljhandel var svarsfrekvensen 65 %, för restauranger m m 76 % och för betjämningsställen 58 %. Av de företag som lämnat bearbetningsbara svar hade 3 152 även insänt blanketter rörande fjärde kvartalet 1960. Uppgifter från dessa »identiska» företag har använts vid beräkningen av index tal för omsättningens förändringar mellan fjärde kvartalet 1960 och första kvartalet 1961.

Uppgifter rörande omsättningen inom konsumentkooperativ detaljhandel m m under 1:a kvartalet 1961 erhöles från 186 till Kooperativa förbundet anslutna konsumtionsföreningar, Svenska Skoindustri AB m fl. Bland dessa uppgiftslämnare förekom ej något bortfall.

Jonas Elmdahl

Konsumentprisindex för juni 1961

Konsumentprisindex för juni 1961 har av socialstyrelsen beräknats till 163 (1949 = 100) mot 162 för maj. Med två decimaler är talet för juni 162,90 mot 162,45 för maj. Indextalen för de olika huvudgrupperna av varor och tjänster för tidigare beräkningstillfällen återges i tab 1.

För de olika i konsumentprisindex ingående huvudgrupperna av varor och tjänster är indextalen för juni följande (majtalen inom parentes): livsmedel 181 (180), alkoholhaltiga drycker och tobak 180 (180), bostad, bränsle och lyse 164 (163), därav för enbart bostad 168 (167)

och för bränsle och lyse 154 (154), kläder och skor 131 (131), inventarier och husgeråd 143 (142) och diverse 158 (158).

Mellan maj och juni märks prisförändringarna för enskilda varuslag i första hand inom gruppen livsmedel, som har stigit med 0,5 procent. Höjda priser har noterats för bland annat mjölk, oxstek, köttfärs, fläskkotletter, charkuterivaror, strösocker och förtäring utom hemmet, medan däremot ost, kalvkött, saltvattensfisk och apelsinmarmelad m m gått ner i pris.

Tab 1. Konsumentprisindex 1950—juni 1961 (år 1949 = 100)¹

Tidpunkt	Livs- medel	Alkohol- haltiga drycker o tobak	Bostad, bränsle o lyse	Därav		Klä- der o skor	Inven- tarier o hus- geråd	Diverse	Total- index	Kommers- kollegii partipris- index
				bostad	bränsle o lyse					
1950 årsm	102	102	99	100	96	102	101	100	101	105
1951 »	119	116	110	102	130	124	118	112	117	134
1952 »	134	120	117	108	139	127	127	121	126	142
1953 »	137	122	120	116	129	123	127	124	128	134
1954 »	137	129	122	120	125	123	126	126	129	133
1955 »	144	132	126	124	130	120	127	129	133	138
1956 »	154	135	139	135	147	120	129	134	139	145
1957 »	157	152	147	140	162	122	133	142	145	147
1958 »	163	171	154	149	163	125	134	149	152	144
1959 »	165	173	156	155	158	125	134	150	153	144
1960 »	175	179	157	159	153	131	140	155	159	148
1960 juni	176	179	158	160	152	131	140	154	159	149
juli	175	179	158	161	152	131	140	155	159	148
aug	174	179	158	161	152	130	140	155	159	148
sept	174	179	159	161	153	131	140	155	159	148
okt	174	179	158	161	152	131	140	155	159	149
nov	176	179	159	161	153	131	141	155	160	150
dec	177	180	159	161	153	131	141	156	160	150
1961 jan	177	180	163	167	154	130	140	156	161	151
febr	178	180	163	167	154	130	141	156	161	151
mars	179	180	163	167	154	130	141	157	162	151
april	179	180	163	167	154	131	141	157	162	151
maj	180	180	163	167	154	131	142	158	162	152
juni	181	180	164	168	154	131	143	158	163	152

¹ Indextalen för varje kvartal och månad 1950—1959 se SocM 1957: 4, s 255, och 1958: 3, s 191, samt SocM, Stat Inf 1959, s 104, 1960, s 67 och 1961, s 59.

Tab 2. Indextal för olika delposter år 1960 och april–juni 1961 samt talens procentuella förändringar december 1960–juni 1961

Huvudgrupper och undergrupper	Vägnings- tal 1961	Indextal (1949 = 100)				Pro- centuell förändring ¹ dec 1960– juni 1961
		1960	April 1961	Maj 1961	Juni 1961	
Livsmedel	298	175	179	180	181	+ 2
Mjöl, gryn och bröd	38	177	187	186	186	+ 3
Mejeriprodukter	51	169	176	174	176	+ 3
Matfett utom smör	8	131	130	130	130	+ 1
Ägg	10	134	137	151	150	+ 16
Kött	20	232	250	253	250	+ 1
Fläsk	20	217	222	224	227	– 2
Charkuterivaror och köttkonserver	20	182	196	197	199	+ 3
Fisk och fiskkonserver	13	187	204	203	201	+ 3
Rotfrukter och grönsaker	13	214	179	180	187	– 2
Frukt och bär	26	146	141	143	142	+ 1
Specerier	43	176	174	175	175	+ 1
Läskedrycker och lättöl	8	162	168	169	169	+ 3
Förtäring utom hemmet	28	208	217	218	222	+ 5
Alkoholhaltiga drycker och tobak	88	179	180	180	180	0
Spritdrycker och vin	45	218	217	217	216	0
Öl	10	150	155	156	156	+ 2
Tobak	33	149	150	150	150	+ 1
Bostad, bränsle och lyse	151	157	163	163	164	+ 2
Bostad utan bränsle och lyse	103	159	167	167	168	+ 3
Bränsle och lyse	48	153	154	154	154	+ 1
Kläder och skor	118	131	131	131	131	0
Kläder	98	127	127	127	127	0
Konfektion och skrädderiarbete	59	132	133	133	134	0
Underkläder och strumpor	15	97	96	96	96	– 1
Päls- och skinnvaror, huvudbona- der, handskar m m	10	122	121	121	121	0
Tyger, garner och sybehör	14	141	139	140	141	0
Skor	20	154	154	153	153	0
Inventarier och husgeråd	110	140	141	142	143	+ 2
Möbler	13	145	148	150	150	+ 2
Radio och musikinstrument	24	106	102	102	102	– 1
Armatyr, husgeråd och verktyg	29	152	157	158	158	+ 1
Hushållstextilier	18	134	135	135	135	0
Moped, cyklar, sportartiklar och leksaker	16	144	152	152	152	+ 4
Personliga effekter	10	139	138	139	152	+ 10
Diverse	235	155	157	158	158	+ 1
Läkemedel och tandläkararvode	16	152	153	153	153	+ 1
Kroppsvård	16	145	145	147	147	+ 2
Rengöringsmedel och tvätt	11	103	104	103	103	0
Läsning och skrivmateriel	21	204	207	207	207	+ 1
Post och tele	14	169	169	169	169	–
Nöjen och rekreation	21	157	161	163	163	+ 3
Resor	35	156	166	166	166	+ 3
Motorfordon	80	147	148	148	148	+ 1
Hemhjälp	8	199	210	210	216	+ 3
Blommor m m	13	127	127	127	125	– 1
Totalindex	1 000	159	162	162	163	+ 2

¹ Beräknad på indextal med två decimaler. Siffran 0 anger en förändring mindre än en halv procent.

I fråga om bostadsposten beror uppgången huvudsakligen på en ökning sedan årsskiftet av underhållskostnaderna för eget hem. Höjningen av indextalet för inventarier och husgeråd beror till stor del på höjda priser på urvaror och urreparationer. Inom övriga huvudgrupper har

prisförändringarna varit rätt obetydliga.

Prisutvecklingen under de senaste månaderna för vissa undergrupper av varor och tjänster belyses av indextalen i tab 2.

Pensionspristalet har beräknats till 132 liksom för maj.

Inga Tammelin

Sysselsättning inom industrin¹

Tab 1. Sysselsättning inom industrin april-maj 1961 vid företag som lämnat uppgifter för båda månaderna

Uppgifterna i kol 1—5 och 9—10 avser förhållandena en dag i månaden.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Uppräknat antal anställda arbetare (exkl permitterade) maj 1961	Indextal för maj 1961 (april 1961 = 100)				Antal arbetstimmor under en vecka	Antal övertidstimmar i % av samtliga arbetstimmor under en vecka		Antal arbetare (%) frånvarande av personliga skäl	
		Antal anställda arbetare (exkl permitterade)			Antal arbetstimmor under en vecka		april 1961	maj 1961	april 1961	maj 1961
		Män	Kvinnor	S:a						
Gruvindustri	9 875	100,1	..	100,1	100,1	101,2	3,0	2,7	9,0	8,9
Metall- och verkstadsindustri . .	229 894	99,8	100,2	99,9	100,3	95,7	3,2	3,5	8,2	7,8
Jord- och stenindustri	27 779	100,8	100,0	100,7	101,7	98,4	3,5	3,5	7,1	6,2
Träindustri	41 926	101,0	101,2	101,0	101,1	99,2	2,2	2,6	4,5	4,4
Massa- och pappersindustri . . .	45 677	100,4	101,0	100,5	100,3	100,2	6,1	7,6	8,8	9,0
Grafisk industri	18 949	99,2	99,7	99,2	97,8	96,6	4,0	3,9	7,5	8,9
Livsmedelsindustri	33 303	100,4	101,5	100,8	101,6	101,3	3,4	4,1	8,4	7,7
Dryckesvaru- och tobaksindustri	6 203	102,7	103,7	103,0	104,0	104,3	3,6	4,0	10,4	9,5
Textil- och beklädnadsindustri	55 242	99,2	99,5	99,4	99,4	95,7	1,7	1,3	8,7	8,7
Läder-, hår- o gummivaruind	17 284	98,4	98,8	98,6	99,0	93,0	1,7	1,4	6,4	6,0
Kemisk och kemisk-teknisk ind	20 614	99,9	101,9	100,4	101,3	98,6	3,4	3,7	8,9	8,1
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	506 746	100,1	100,1	100,1	100,4	97,1	3,2	3,6	7,9	7,7
Statliga verkstäder m m . . .	15 324	99,8	99,5	99,8	97,7	..	..	..	9,1	11,0

Tab 2. Indextal (uträknade enligt kedjemetod, maj 1960 = 100) för antal anställda arbetare (exkl permitterade) april 1960—maj 1961

	1960								1961				
	april	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	jan	febr	mars	april	maj
Gruvindustri	99,6	101,3	100,4	100,0	100,0	99,9	100,1	99,3	99,4	99,2	100,2	100,2	100,3
Metall- o verkstadsind	100,2	102,1	102,0	101,8	102,8	103,5	104,2	104,3	104,2	104,9	105,2	105,2	105,1
Jord- och stenindustri	98,3	102,3	101,9	101,0	101,0	100,9	101,0	100,0	97,7	97,6	100,4	101,5	102,2
Träindustri	99,1	102,8	103,1	100,2	99,4	99,4	97,2	96,4	96,2	97,4	99,3	99,5	100,5
Massa- och pappersind	99,6	103,4	104,5	101,7	100,8	100,6	100,4	100,4	99,6	99,4	99,7	99,6	100,1
Grafisk industri	100,4	102,2	102,4	102,6	104,0	104,5	105,0	104,7	103,8	104,3	104,0	103,7	102,9
Livsmedelsindustri . .	99,8	103,6	106,2	104,8	103,8	108,2	107,9	104,9	97,1	98,2	99,7	100,3	101,1
Dryckesvaru- och tobaksindustri	97,8	107,3	106,5	99,6	95,9	95,0	94,8	99,4	93,2	91,2	93,0	94,8	97,6
Textil- o beklädnadsind	100,9	100,1	98,7	99,9	101,5	101,8	101,8	100,8	100,7	101,1	101,0	100,2	99,6
Läder-, hår- och gummivaruindustri . . .	100,6	100,1	99,2	99,4	99,5	100,0	99,6	99,4	98,4	98,9	98,9	98,4	97,0
Kemisk och kemisk-teknisk industri . . .	99,8	104,0	103,9	101,1	100,8	100,4	100,4	99,6	99,6	100,0	100,8	100,7	101,1
Samtl industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	100,0	102,2	102,2	101,4	101,8	102,4	102,5	102,1	101,2	101,7	102,3	102,3	102,4

¹ En redogörelse för uppläggningsen av den i tab 1—3 redovisade statistiken och för de använda beräkningsmetoderna m m har lämnats i Sociala Meddelanden, Statistisk Information, april 1961 (s 97—100). Utförligare redogörelser återges dels i Meddelande från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik (adress Birger Jarls torg 14, Stockholm 2) och dels i Arbetsmarknadsstatistik, utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (adress Lindhagensgatan 74, Stockholm 12).

Tab 3. Antal i mars—maj 1961 under en vecka avgångna resp nyanställda arbetare samt antal arbetare med deltidsarbete resp korttidsarbete i procent av hela antalet arbetare, som varit i arbete under den redovisade avlöningsperioden

	Avgångna arbetare			Nyanställda arbetare			Deltidsarbete			Korttidsarbete		
	mars	april	maj	mars	april	maj	mars	april	maj	mars	april	maj
Gruvindustri	0,26	0,38	0,46	0,30	0,31	0,52	0,21	0,18	0,08	0,03	0,03	0,03
Metall- och verkstadsindustri . . .	0,65	0,76	0,78	0,75	0,80	0,82	0,55	0,56	0,58	0,03	0,03	0,01
Jord- och stenindustri	0,55	0,65	0,51	0,79	0,86	0,94	2,64	2,92	2,64	0,65	0,73	0,83
Träindustri	0,61	0,74	1,06	1,14	1,05	1,48	1,00	0,94	0,99	0,51	0,56	0,50
Massa- och pappersindustri . . .	0,39	0,50	0,48	0,44	0,48	0,64	1,09	1,28	1,09	0,04	0,04	0,04
Grafisk industri	0,68	0,61	0,47	0,74	0,63	0,55	2,42	2,39	2,28	0,05	0,03	0,02
Livsmedelsindustri	1,25	0,82	1,00	1,22	1,13	1,58	5,14	5,17	4,98	0,72	1,05	0,70
Dryckesvaru- och tobaksindustri .	0,75	0,68	0,77	1,10	1,18	1,43	1,16	1,27	1,02	0,70	0,36	0,53
Textil- och beklädnadsindustri . .	0,76	0,70	0,79	0,71	0,59	0,61	7,97	8,63	8,66	0,63	0,62	0,38
Läder-, hår- och gummivaruindustri	0,85	0,75	1,07	0,81	0,48	0,63	3,63	4,32	4,19	0,22	0,21	0,20
Kemisk och kemisk-teknisk industri	0,67	0,93	0,74	0,70	0,79	0,99	2,09	2,11	1,83	0,73	0,01	0,11
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	0,68	0,72	0,77	0,78	0,78	0,89	2,13	2,25	2,18	0,26	0,26	0,20

Trycklov 1 augusti 1961

Pris 1,60

KUNGL. BOKTR. STHLM 1961 610100

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

Nr 9 • SEPTEMBER • 1961

KUNGL SOCIALSTYRELSEN STOCKHOLM

SOCIALSTYRELSENS STATISTISKA AVDELNINGAR

Birger Jarls torg 14. Telefon: 22 12 00, rikssamtal 22 12 50

FJÄRDE BYRÅN (byrån för pris- och socialvårdsstatistik)

BYRÅCHEF

Erland v Hofsten 21 80 41

SOCIALVÅRDSSTATISTIK (barnavårdsstatistik, socialhjälpssstatistik, nykterhetsvårdsstatistik, socialutgifter):

Förste aktuarierna Linnéa Jonsson och Britta Belo, aktuarie
Marianne Elg samt amanuenserna Barbro Wängberg och Anita
Lagerkvist

KONSUMENTPRISINDEX:

Förste aktuarierna Inga Tammelin (20 95 89) och Ejnar Olsson,
amanuens Yngve Lindén samt kanslisten Ingrid Lindgren

FÖRFRÅGNINGAR OM INDEX:

Fröken Maja Gustafsson (22 12 00, ankn 96)

LEVNADSKOSTNADSUNDERSÖKNINGAR:

Förste aktuarien Thore Grönqvist

KANSLI:

Fru Ulla Weise (22 12 04)

FEMTE BYRÅN (byrån för löne- och sysselsättningsstatistik)

BYRÅCHEF

Leif Björk 21 80 43

Förste aktuarie Roland v Euler

LÖNESTATISTIK FÖR ANSTÄLLDA INOM JORDBRUK, INDUSTRI, HANDEL, SAMFÄRDSEL, RESTAURANGER M M, STATISTIK RÖRANDE SYSSEL- SÄTTNING INOM INDUSTRI:

Förste aktuarierna Ingrid Dalén och Carl Y:son Hermelin, tf
förste aktuarierna Dagmar Witkowsky-Johnsson och Jonas Elmdahl,
aktuarie Vera Katz

STATISTIK RÖRANDE OMSÄTTNINGEN I DETALJHANDELN:

Tf förste aktuarie Jonas Elmdahl

HÅLKORTSAVDELNINGEN:

Förste aktuarie Roland v Euler och förste maskinoperatör Elisabeth
Hellström

KANSLI:

Fru Ann-Britt Gripenfors (22 12 05)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS

REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

ÅRGÅNG 1961 NR 9 · September

Innehåll

- 222 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 223 Uppgifter om bostadsbyggandet under andra kvartalet 1961
- 225 Utlänningar i Sverige
En översikt för andra kvartalet 1961 och läget den 1 juli 1961
- 229 Löneförhållandena för arbetare inom industri i maj 1961
- 234 Sysselsättning inom industrin
- 236 Konsumentprisindex för juli 1961

Contents

The National Social Welfare Board, Statistical Divisions

PERIODICAL SURVEYS

- 222 *Statistisk Information, Index*
- 223 *Data on house production during the 2nd quarter of 1961*
- 225 *Aliens in Sweden*
A survey of the 2nd quarter of 1961 and the situation on 1st July 1961
- 229 *Wages in mining and manufacturing in May 1961*
- 234 *Employment in mining and manufacturing*
- 236 *The consumer price index for July 1961*

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! Inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet och Statistisk Information tillsammans kr 26,— per år.

Redaktion: Birger Jarls torg 2, tel 22 12 00, ankn 81 (redaktionen personligen)

Vid återgivning av artiklar ur denna tidskrift skall källan anges. Socialstyrelsen ansvarar ej för åsikter som framförs i signerade artiklar.

STATISTISK INFORMATION

PERIODISKA ÖVERSIKTER

VARJE MÅNAD:

Konsumentprisindex
Sysselsättning inom industrin

VARJE KVARTAL:

Löneförhållandena för arbetare inom
industri detta nr
Omsättningen inom detaljhandel
m m 1961: aug
Uppgifter om bostadsbyggandet . . . detta nr
Utlänningar i Sverige detta nr

VARJE ÅR:

Arvsfonden, allmänna 1960: dec
Barnavårdsnämndernas verksamhet . 1961: mars
Barnbidrag, allmänna 1961: mars
Bostadsbyggandet 1961: aug
Daghem, lekskolor och eftermiddagshem 1961: april
Frånvarofrekvensen inom industrin . 1961: aug

Senast

Hemhjälp, social 1961: aug
Konsumentpriserna i Sverige och i
utlandet 1960: sept
Mödrahjälpen 1961: juni
Nykterhetsnämndernas ingripanden.
Preliminär rapport 1960: juni
Nykterhetsnämndernas verksamhet . 1961: juli
Nykterhetsvårdsklientelet 1961: april
Socialhjälp och barnavård till utlän-
ningar 1961: mars
Socialhjälp 1960: nov
Socialvårdens kostnader och finansie-
ring 1961: april
Statens utgifter för sociala ändamål 1961: febr
Ungdomsvårdsskolorna 1961: juli
Vårdanstalt för alkoholmissbrukare,
intagna på 1960: nov
Ålderdomshem, statsbidrag till . . 1961: juli
Ålderdomshemmen, antal platser och
vårdtagare m m 1960: mars

INDEX PERIODICAL SURVEYS

EVERY MONTH

The consumer price index
Employment in mining and manufacturing

EVERY QUARTER

Wages in industry this issue
Turnover in retail trade etc . . . 1961: Aug
Data on house production this issue
Aliens in Sweden this issue

EVERY YEAR

National General Inheritance Fund 1960: Dec
The work of the Child Welfare
Boards 1961: March
General children's allowances . . . 1961: March
Housing construction 1961: Aug
Day nurseries and nursery schools 1961: April
Absenteeism in industry 1961: Aug
National Home-Help Scheme . . . 1961: Aug

Most

recently in

Consumer prices in Sweden and
abroad 1960: Sept
Maternity assistance 1961: June
Cases of intervention by the Temp-
erance Boards.
Preliminary report 1960: June
The work of the Temperance Boards 1961: July
The clientele of the Temperance
Boards 1961: April
Social assistance and child welfare
provided for aliens 1961: March
Social assistance 1960: Nov
The cost of social welfare and how
it is financed 1961: April
State expenditure for social purposes 1961: Febr
Approved schools 1961: July
Persons admitted into institutions
for inebriates 1960: Nov
State grants to homes for the aged 1961: July
The number of places in homes
for the aged and the number of
inmates, etc 1960: March

Uppgifter om bostadsbyggandet under andra kvartalet 1961

Angående primärmaterial till och uppläggning av följande redovisning hänvisas till Sociala Meddelanden, Statistisk Information, januari 1960 (s 11).

»Småhus» är den gemensamma benämningen på enfamiljs- och tvåfamiljshus samt rad- och kedjehus. Övriga hus utgörs av flerfamiljshus och hus för huvud-

sakligen andra än bostadsändamål — »icke-bostadshus». Då antalet lägenheter i icke-bostadshus är ringa (mindre än en procent av den totala bostadsproduktionen) betecknas i följande tabeller alla andra hus än småhus som »flerfamiljshus».

Tab 1. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga hus i olika kommuner och kommungrupper¹

	Totalt					Därav i småhus				
	1960			1961		1960			1961	
	2:a kv	1—2 kv	Hela året	2:a kv	1—2 kv	2:a kv	1—2 kv	Hela året	2:a kv	1—2 kv
Stockholm	2 011	3 225	5 525	946	2 766	176	285	708	164	288
Stockholms inre förortskrets ²	1 615	3 351	7 517	1 887	3 890	334	634	1 218	331	556
Göteborg	1 615	2 751	5 030	1 106	2 090	62	166	312	21	133
Vissa förortskommuner till Göteborg ³	764	981	2 058	913	1 334	184	288	707	144	302
Malmö	634	1 176	2 526	1 133	2 001	75	151	293	89	140
Övriga städer med 30 000—100 000 invånare	3 236	6 802	14 803	3 625	7 117	432	980	1 807	641	1 120
10 000— 30 000 »	3 314	5 383	10 517	2 644	5 317	617	1 287	2 298	540	1 220
under 10 000 »	671	1 368	3 223	755	1 310	262	493	875	191	398
Övriga köpingar	1 042	2 048	4 251	944	1 884	327	743	1 564	398	848
Summa	14 902	27 085	55 450	13 953	27 709	2 469	5 027	9 782	2 519	5 005

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1961.

² Boo, Botkyrka, Danderyd, Djursholm, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Märsta, Nacka, Saltsjöbaden, Sollentuna, Solna, Stocksund, Sundbyberg, Tyresö, Täby, Upplands-Väsby, Österhaninge.

³ Angered, Askim, Kungsbacka, Kungälv, Källered, Landvetter, Lerum, Mölndal, Nödinge, Partille, Råda, Skallsjö, Starrkärr, Säve, Torslanda, Tuve, Ytterby, Öckerö.

Tab 2. Antal lägenheter i påbörjade hus i olika kommuner och kommungrupper¹

	Totalt					Därav i småhus				
	1960			1961		1960			1961	
	2:a kv	1—2 kv	Hela året	2:a kv	1—2 kv	2:a kv	1—2 kv	Hela året	2:a kv	1—2 kv
Stockholm	1 281	1 792	3 994	1 334	1 894	152	230	808	46	180
Stockholms inre förortskrets ²	1 128	2 106	8 023	1 202	2 448	391	496	1 201	436	724
Göteborg	1 005	1 397	4 712	1 094	2 248	35	70	498	153	177
Vissa förortskommuner till Göteborg ³	403	964	2 116	669	1 333	231	375	724	394	571
Malmö	1 341	1 541	2 688	904	1 652	58	136	277	110	166
Övriga städer med 30 000—100 000 invånare	3 326	6 185	15 204	3 552	5 671	699	847	2 123	966	1 290
10 000—30 000 »	3 042	4 485	11 990	3 006	5 332	912	1 025	2 454	945	1 217
under 10 000 »	1 275	1 693	3 401	952	1 651	306	383	891	404	531
Övriga köpingar	1 368	1 883	4 640	1 395	1 879	637	912	1 807	717	940
Summa	14 169	22 046	56 768	14 108	24 108	3 421	4 474	10 783	4 171	5 796

Tab 3. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga, påbörjade och pågående flerfamiljshus. Hela riket

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Inflyttningsfärdiga under hela året	42 377	45 713	40 578	41 043	47 335	44 841	51 372	50 959	
1:a kvartalet	10 304	9 412	8 759	12 618	13 798	10 487	9 007	10 436	12 294
2:a »	8 577	9 587	10 057	7 289	10 850	10 296	14 025	13 876	12 423
3:e »	7 932	9 566	8 588	7 524	9 302	9 248	13 197	12 122	
4:e »	15 564	17 148	13 174	13 612	13 385	14 810	15 143	14 525	
Påbörjade under hela året	48 648	43 945	42 670	43 892	47 126	52 297	53 444	51 289	
1:a kvartalet	11 012	8 507	7 197	8 858	7 481	4 792	8 167	7 247	8 865
2:a »	9 375	8 963	9 039	12 437	9 736	14 561	14 249	11 531	10 718
3:e »	12 398	13 235	10 533	9 432	13 421	19 185	15 637	15 844	
4:e »	15 863	13 240	15 901	13 165	16 488	13 759	15 391	16 667	
Pågående vid slutet av 1:a kvartalet	45 600	50 200	47 800	47 700	48 000	48 400	60 700	60 400	60 500
2:a »	46 400	49 600	46 800	52 800	46 900	52 600	60 900	58 100	58 800
3:e »	50 800	53 300	48 700	54 700	51 000	62 600	63 400	61 800	
4:e »	51 100	49 400	51 400	54 300	54 100	61 500	63 600	63 900	

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1961.

² Se not till tab 1.

³ » » » » 1.

Tab 4. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga hus i städer med 30 000—100 000 invånare¹

	1960			1961			1960			1961	
	2:a kv	1—2 kv	Hela året	2:a kv	1—2 kv		2:a kv	1—2 kv	Hela året	2:a kv	1—2 kv
Borås . . .	123	188	468	240	414	Luleå . . .	142	195	348	113	255
Eskilstuna .	127	261	827	169	170	Lund . . .	187	708	1 146	71	188
Gävle . . .	32	240	850	174	480	Norrköping .	319	671	1 169	476	627
Halmstad .	80	195	315	256	371	Solna . . .	313	808	1 435	235	324
Hälsingborg	265	417	819	211	380	Södertälje .	67	330	601	335	615
Jönköping .	242	338	650	145	225	Trollhättan .	92	167	388	104	193
Kalmar . .	201	294	509	197	301	Uddevalla .	143	257	591	264	432
Karlskoga .	40	80	525	16	73	Uppsala . .	674	1 257	2 304	386	1 001
Karlskrona .	7	62	201	26	138	Västerås . .	158	206	766	141	366
Karlstad . .	50	241	611	55	200	Örebro . .	117	231	867	115	287
Linköping .	170	464	848	131	401	Tillhopa	3 549	7 610	16 238	3 860	7 441

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1961.

Utlänningar i Sverige

EN ÖVERSIKT FÖR ANDRA KVARTALET 1961 OCH LÄGET DEN 1 JULI 1961

Nedanstående översikt är liksom tidigare redogörelser beträffande utlänningar i Sverige grundad på statistik utarbetad inom statens utlänningskommission. Närmast föregående kvartalsöversikt framlades i junihäftet av Sociala Meddelanden 1961.

Utlänningar med uppehållstillstånd. Enligt 27 § utlänningskungörelsen 4 juni 1954 äger utlänning inte uppehålla sig i riket längre tid än tre månader utan att inneha gällande uppehållstillstånd. Stadgandet gäller dock ej medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och ej heller utlänningar som innehar bosättningsstillstånd. Vidare må erinras om att

Tab 1. Upphållstillstånd för utlänningar

Nationalitet	1960	1961		
	1 juli	1 april	1 juli	därav män
Baltisk	5 055	4 588	4 285	2 946
Belgisk	93	120	131	70
Brittisk	1 277	1 501	1 443	767
Fransk	571	647	636	379
Nederländsk . .	1 196	1 314	1 300	837
Italiensk	3 076	3 835	4 012	2 571
Polsk	1 510	1 426	1 377	850
Schweizisk . . .	1 123	1 233	1 239	801
Tjeckoslovakisk .	213	199	201	142
Tysk	17 622	18 054	17 533	7 708
Ungersk	5 495	5 950	5 801	3 816
USA-medborgare	1 644	2 191	2 013	1 136
Österrikisk . . .	2 521	2 701	2 665	1 465
Övriga	4 123	4 855	4 850	3 207
Summa	45 519	48 614	47 486	26 695

Tab 2. Arbetsanmälda utlänningar i Sverige per den 1 juli 1961, fördelade efter yrkesgrupp och nationalitet

Yrkesgrupp	Totalt	Därav							
		Dansk	Norsk	Fin- ländsk	Bal- tisk	Tysk	Itali- ensk	Ung- ersk	Öster- rikisk
<i>Jordbruk och skogsbruk</i>	10 593	2 379	1 221	5 764	97	614	11	93	95
Jordbruk	2 691	1 488	122	579	24	211	6	60	57
Trädgårdsskötsel	1 240	238	58	480	7	299	5	17	27
Fiske	68	37	—	21	4	6	—	—	—
Skogsbruk	6 594	616	1 041	4 684	62	98	—	16	11
<i>Industri och hantverk</i>	57 084	9 434	3 615	25 926	1 900	5 255	2 366	3 402	1 275
Malmbrytning o metallindustri	29 876	3 956	1 542	13 776	993	2 845	1 836	1 948	817
Jord- och stenindustri	1 693	551	68	532	21	168	135	99	36
Träindustri	2 072	289	195	1 054	74	211	7	70	31
Pappers- och grafisk industri . .	3 084	622	239	1 281	78	342	36	179	57
Livsmedelsindustri	3 341	999	207	1 170	62	393	35	175	92
Textilindustri	4 545	649	237	2 149	294	327	83	384	45
Beklädnadsindustri	5 310	444	418	3 257	174	409	89	193	106
Läder-, hår- o gumminvaruind	2 331	684	142	754	97	178	47	179	27
Kemisk-teknisk industri	1 020	236	103	429	24	95	20	62	10
Byggnadsindustri	3 783	997	464	1 516	83	280	76	111	53
Kraft-, belysnings- o vattenverk	29	7	—	8	—	7	2	2	1
<i>Samfärdsel</i>	9 299	2 328	1 028	2 438	233	1 181	174	123	100
Landtransport	1 610	341	240	607	90	104	24	74	13
Luftfart	70	9	43	3	—	4	2	—	3
Sjöfart	7 619	1 978	745	1 828	143	1 073	148	49	84
<i>Handel</i>	12 548	1 360	1 161	5 293	274	1 992	346	354	406
Försäljnings- o affärsverksamhet	2 504	425	390	874	44	424	44	48	41
Lagerarbete	1 910	337	243	785	84	111	49	116	28
Bank- och försäkringsverksamhet	447	15	35	186	42	58	3	26	8
Hotell och restauranger	7 687	583	493	3 448	104	1 399	250	164	329
<i>Förvaltning och fria yrken</i>	10 083	1 004	1 632	1 960	461	1 859	336	573	257
Allmän tjänst	74	14	14	26	5	8	—	2	1
Socialvård	71	7	8	16	2	27	—	3	2
Tekniska arbetsområden	4 613	483	1 077	691	215	779	62	344	148
Kontorsarbete	3 472	304	434	1 112	202	705	65	127	57
Undervisning och journalistik	551	35	53	81	25	67	15	56	14
Organisationsverksamhet	13	—	3	1	3	5	—	—	—
Konstnärlig verksamhet	1 289	161	43	33	9	268	194	41	35
<i>Hälso- och sjukvård, hygien</i>	6 157	1 220	710	2 661	74	848	21	125	136
<i>Husligt arbete</i>	5 839	509	487	1 847	18	2 446	34	16	181
<i>Genomgående yrken, diversearbete .</i>	4 477	779	386	2 148	163	415	107	160	78
Genomgående yrken	3 212	538	274	1 529	101	338	95	116	60
Diversearbete	1 265	241	112	619	62	77	12	44	18
<i>Arb, ej hänförl t annan näringsgren</i>	1 056	63	86	315	10	230	30	45	39
<i>Berednings- och arkivarbete</i>	113	2	—	6	31	13	—	34	3
Summa	117 249	19 078	10 326	48 358	3 261	14 853	3 425	4 925	2 570
» ^{1/8} 1961	113 144	18 881	10 184	47 253	3 182	13 952	3 188	4 806	2 382
» ^{1/7} 1960	108 406	19 320	9 725	43 597	3 363	14 180	2 742	4 613	2 161

Tab 3. Arbetsanmälda utlänningar i Sverige per den 1 juli 1961, fördelade efter län och nationalitet

Län	Totalt	Därav								
		Dansk	Norsk	Finländsk	Baltisk	Polsk	Tysk	Italiensk	Ungersk	Österrikisk
Stockholms stad . . .	25 361	2 368	2 263	10 564	808	241	4 083	865	793	587
Stockholms	9 976	764	566	5 130	269	51	1 559	414	285	241
Uppsala	1 684	178	89	875	63	15	186	26	99	38
Södermanlands	4 453	571	184	2 400	229	23	382	89	246	98
Östergötlands	2 970	519	211	1 027	200	65	422	125	142	64
Jönköpings	2 061	467	141	633	71	26	335	13	165	43
Kronobergs	689	209	37	109	9	13	149	4	94	19
Kalmar	718	155	48	146	27	11	137	13	69	27
Gotlands	190	101	4	49	3	1	16	4	1	1
Blekinge	919	238	31	330	38	12	92	4	110	16
Kristianstads	1 212	504	34	199	10	19	251	8	72	24
Malmöhus	11 841	5 131	413	1 212	170	204	1 945	400	979	225
Hallands	1 307	436	53	257	46	19	212	26	110	13
Göteborgs och Bohus	15 018	3 185	2 033	3 751	748	160	1 782	607	654	236
Älvsborgs	6 282	851	481	3 403	272	49	538	16	245	87
Skaraborgs	1 566	209	141	590	22	9	262	79	85	54
Värmlands	4 224	743	1 067	1 526	32	17	326	17	123	183
Örebro	4 021	566	282	2 008	65	26	516	38	150	127
Västmanlands	8 487	580	599	4 921	96	58	668	599	288	270
Kopparbergs	4 370	589	463	2 519	21	42	355	26	104	101
Gävleborgs	2 463	293	183	1 469	47	14	243	15	46	46
Västernorrlands	2 203	124	190	1 639	12	4	135	10	14	25
Jämtlands	1 269	41	382	728	1	2	66	3	7	11
Västerbottens	866	55	112	540	1	4	91	5	15	11
Norrbottens	3 099	201	319	2 333	1	6	102	19	29	23
Hela riket	117 249	19 078	10 326	48 358	3 261	1 091	14 853	3 425	4 925	2 570
därav män	78 666	15 192	6 923	29 670	2 451	795	8 207	2 501	3 603	1 749

barn under 16 år i regel är införda i föräldrarnas pass, varvid särskilt uppehållstillstånd inte utfärdas. Som framgår av tab 1 uppgick antalet gällande uppehållstillstånd den 1 juli 1961 till 47 486. Detta innebär en minskning sedan den 1 april 1961 med 1 128 men en ökning av nära 2 000 jämfört med juli 1960. Minskningen under kvartalet har främst gällt balter och tyskar och huvudsakligen berott på förvärv av svenskt medborgarskap.

Naturaliserade utlänningar. Under andra kvartalet 1961 har 2 434 utlänningar blivit svenska medborgare, varav 2 306 efter Kungl Maj:ts beslut. I totalantalet ingår 1 640 personer över 18 år (643 män, 997 kvinnor) och 794 personer un-

der 18 år (385 män, 409 kvinnor). Beträffande fördelningen efter förutvarande nationalitet kan nämnas, att 730 finländare, 629 tyskar, 239 balter, 185 danskar, 135 norrmän, 82 polacker och 79 österrikare förvärvat svenskt medborgarskap under det här redovisade kvartalet.

Födda och avlidna utlänningar. Under årets andra kvartal har till utlänningskommissionen inkommit uppgifter om att 95 utlänningar avlidit i Sverige. Antalet av utländska kvinnor födda barn uppgick enligt under samma tid inkomna uppgifter till 740. Av mödrarna hade 367 finländsk, 118 tysk, 75 dansk och 58 norsk nationalitet. Fördelningen efter faderns nationalitet var resp. 341, 107, 146 och 91.

Utlänningar på den svenska arbetsmarknaden. Enligt utlänningskungörelsen åligger det envar som anställt utlänning i sin tjänst att inom tjugofyra timmar efter anställningens tillträde göra skriftlig anmälan härom till polismyndigheten på orten. Vid anställningens upphörande skall arbetsgivaren inom samma tidrymd göra motsvarande avanmälan. Anmälningsskyldighet föreligger i fråga om samtliga utländska arbetstagare som fyllt 16 år, oavsett om arbetstillstånd erfordras eller ej. På grundval av till utlänningskommissionen inkomna arbetsanmälningskort — vilka även passerar länsarbetsnämnderna (bl a i och för yrkeskodifiering) — företas vid varje kvartalsskifte en räkning av antalet arbetsanmälda utlänningar. I det följande framläggs resultaten av den per den 1 juli 1961 verkställda räkningen.

Som framgår av tab 2 uppgick det totala antalet arbetsanmälda utlänningar den 1 juli 1961 till 117 249, vilket innebär en ökning med 4 105 under andra kvartalet 1961. En jämförelse med motsvarande kvartalsskifte 1960 visar en ökning med nära 9 000 personer. Den finländska arbetskraften svarar för mer än hälften av denna ökning.

Av de arbetsanmälda var 78 666 män och 38 583 kvinnor. I jämförelse med den 1 april 1961 har antalet män ökat med ca 3 000 och antalet kvinnor med ca 1 000. Den ovan nämnda ökningen om ca 9 000 sedan 1 juli 1960 fördelar sig på 8 000 män och knappt 1 000 kvinnor.

De nordiska arbetstagarnas andel av den utländska arbetskraften har minskat något sedan föregående kvartalsskifte och utgör nu 66 % mot förut 68 %. Bland de i tab 2 och 3 inte redovisade nationaliteterna kan nämnas jugoslaver (1 185), nederländare (1 172), spanjorer (1 063),

schweizare (1 058), briter (1 013) och fransmän (480).

Inom industri och hantverk har antalet arbetsanmälda utlänningar under kvartalet ökat med 1 100, varav drygt 1 000 män. Som vanligt är det gruppen malmbrytning och metallindustri som redovisar den största ökningen (+ 756). I övrigt har förändringarna delvis varit av säsongmässig karaktär. Sålunda har grupperna jordbruk och trädgårdsskötsel (+ 362), sjöfart (+ 529), hotell och restauranger (+ 752) samt konstnärlig verksamhet (+ 567) ökat medan gruppen skogsbruk (— 392) minskat.

Samtliga i tab 2 upptagna nationaliteter har ökat under andra kvartalet, särskilt då finländare och tyskar, vilka tillsammans svarar för nära hälften av kvartalets ökning. Finländarnas procentuella andel har dock minskat något och uppgår nu till 41 % mot förut 42 %.

Länsuppgifter över antalet arbetsanmälda utlänningar återfinns i tab 3. I nästan alla län har den utländska arbetskraften ökat, men i de flesta fall har förändringarna varit små. Stockholm, som redan tidigare hade drygt en femtedel av de arbetsanmälda utlänningarna, har ökat sin andel något under andra kvartalet. I övrigt är de olika nationaliteternas länsvisa fördelning i stort sett oförändrad. Den finländska arbetskraftens dominans är mest markant i de nordligaste länen medan danskarna huvudsakligen sökt sig till de södra och normännen till de västra länen.

I fråga om gruppen malmbrytning och metallindustri var ökningen under andra kvartalet störst i Göteborgs och Bohus län, som redovisar ett nettotillskott av 212 personer. I Västmanlands län var ökningen denna gång 91 och totalsiffran därmed 4 766.

Göran Söderlund

Löneförhållandena för arbetare inom industri i maj 1961

Sedan flera år tillbaka har socialstyrelsen från företag inom industrin fyra gånger om året inhämtat uppgifter om av arbetare under en avlöningsperiod (som regel i kvartalets mellersta månad) upp- buren lönesumma och utförda arbetstim- mar. På grundval av dessa uppgifter har beräkningar gjorts rörande förändringar- na i arbetarnas genomsnittliga timför- tjänster sedan närmast föregående under- sökningstillfälle och sedan motsvarande undersökningstillfälle föregående år. För varje undersöknings resultat har redo- gjorts i Sociala Meddelanden (senast i SocM, Statistisk Information, juni 1961).

Från och med år 1959 grundar sig in- samlingen av uppgifter till ovannämnda statistik på ett stickprov av företag som ingår i ett inom socialstyrelsen upprättat adressregister. År 1961 har samma stickprovsförfarande använts som åren 1959 och 1960. Stickprovet består av samtliga i registret upptagna företag med över 25 anställda arbetare samt vart ti- onde av övriga företag.

Beträffande de uppgifter på vilka sta- tistiken grundas, vilka löneelement som ingår m m, hänvisas till föregående redo- görelse (se ovan).

I allmänhet avser uppgifterna fristå- ende arbetsställen. I några fall redovisas dock flera arbetsställen tillhopa. Redovi- sningsenheterna betecknas i denna redogö- relse som »företag».

Förändringarna i arbetarnas förtjänster sedan föregående undersökningstillfällen belyses av indextal, vilka beräknats med användande av uppgifter för sådana fö- retag som lämnat uppgifter vid båda de undersökningstillfällen som jämförelsen avser. För varje industrigrupp har man be- räknat två genomsnittliga timförtjänster, en för vardera undersökningstillfället, så- som kvoten mellan lönesumma och tim- summa för en vecka. Indextalen har där- efter erhållits genom att timförtjänsterna vid det aktuella (senare) undersöknings- tillfället uttryckts i procent av motsva- rande timförtjänster vid det tidigare un- dersökningstillfället. Såväl lönesummor som timsummor vid företag som utvalts med sannolikheten 1/10 har vid dessa be- räkningar multiplicerats med 10.

Inom flera industrigrupper förekom- mer ackordsarbete som sträcker sig över flera avlöningsperioder. I sådana fall kan å ena sidan ackordsöverskott som helt el- ler delvis intjänats under tidigare avlö- ningsperioder ha utbetalats under redo- visningsperioden, medan å andra sidan ackordsöverskott som intjänats under den- na period kan komma att utbetalas först senare. Så t ex sammanhänger de relativt låga indextalen i tab 1 (maj 1960 = 100) för vuxna manliga arbetare inom gruppen »cementvarufabriker» med att stora ackordsöverskott redovisats i maj 1960 av ett företag inom denna grupp. Det bör även erinras om att den nor-

Tab 1. Indextal (februari 1961 = 100 och maj 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industri i maj 1961

	Företag som lämnat uppgifter för både febr och maj 1961				Företag som lämnat uppgifter för både maj 1960 och maj 1961				
	Antal företag ¹	Indextal (febr 1961 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i maj 1961 för			Antal företag ¹	Indextal (maj 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i maj 1961 för		Genomsnittlig timförtjänst, kr, i maj 1961 för	
		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	samt ² arb ²		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb
Gruvindustri	51	101,1	..	101,0	56	109,0	..	7,98	..
Malmgruvor	44	101,2	..	101,2	49	108,8	..	8,03	..
Kolgruvor	7	98,2	—	98,2	7	109,5	—	6,59	—
Metall- och verkstadsindustri	1 068	102,2	102,2	102,4	980	108,9	108,2	6,53	4,67
Järn-, stål- och kopparverk	35	102,7	100,5	102,9	42	110,6	111,3	6,77	4,68
Järn- och stålmanufaktur	173	101,8	100,4	101,9	156	109,1	107,1	6,23	4,33
Mekaniska verkstäder	470	102,0	102,2	102,0	440	108,7	108,7	6,45	4,92
Reparationsverkstäder	132	103,0	..	103,3	109	108,8	..	6,43	..
Skeppsvarv	36	101,2	..	101,4	37	107,4	..	6,99	..
Elektroteknisk industri	106	103,1	102,5	103,3	95	109,9	107,1	6,45	4,67
Annan metallindustri	116	102,4	103,7	102,8	101	106,9	108,1	6,19	4,41
Jord- och stenindustri	255	103,9	103,7	104,2	225	107,4	109,2	6,02	4,02
Torvindistri	5	98,8	—	99,8	4	..	—	..	—
Stenindustri	52	102,7	..	102,8	42	110,5	..	6,00	..
Kalk- och kritbruk	17	102,9	..	102,7	19	109,4	..	6,01	..
Cementfabriker	8	102,9	..	102,8	7	107,4	..	6,19	..
Cementvarufabriker	45	105,5	..	105,5	36	102,6	..	6,78	..
Tegelbruk	60	101,9	..	101,9	55	108,2	..	5,62	..
Porslins-, kakel- och lergodsind	14	104,5	102,0	104,1	11	108,0	107,1	5,81	4,14
Glasindustri	41	106,2	109,2	106,9	39	111,2	113,4	5,74	3,60
Annan jord- och stenindustri	13	106,0	..	105,4	12	101,7	..	6,11	..
Träindustri	487	103,4	102,3	103,6	438	108,6	110,2	5,71	4,36
Sågverk och hyvlerier	202	104,2	..	103,9	190	108,5	..	5,68	..
Lådfabriker	13	103,6	..	105,8	9	105,8	..	5,51	..
Faner- och plywoodfabriker	7	103,4	..	103,0	9	110,1	..	6,06	..
Byggnadssnickarfabriker	94	103,3	..	103,7	82	109,4	..	5,69	..
Möbelfabriker	112	103,0	102,2	103,4	98	108,2	107,6	5,78	4,35
Svarveri- och skidfabriker	32	100,5	..	101,2	28	106,8	..	5,68	..
Annan trävaruindustri	27	102,9	..	102,0	22	109,7	..	5,73	..
Massa- och pappersindustri	167	104,4	101,9	104,4	162	110,3	108,2	6,32	4,39
Massafabriker	57	105,8	..	105,7	55	109,7	..	6,44	..
Pappersbruk och pappfabr	58	103,3	101,7	103,4	59	111,1	109,6	6,23	4,48
Wallboardfabriker	10	104,9	..	104,6	11	112,3	..	6,37	..
Papp- och pappersvaruind	42	102,6	103,8	103,5	37	106,9	105,3	6,19	4,32
Grafisk industri	195	106,8	105,0	107,4	179	109,7	109,3	6,55	4,49
Bokbinderier	20	104,7	103,7	104,3	17	107,6	106,1	6,48	4,54
Bok- och accidenstryckerier	86	106,8	106,0	108,0	78	109,9	111,2	6,34	4,35
Tidningsstryckerier	61	107,7	103,2	107,9	58	109,0	106,2	6,67	4,39
Annan grafisk industri	28	106,1	..	106,4	26	112,6	..	7,01	..
Livsmedelsindustri	318	105,6	104,5	105,5	281	109,1	108,0	5,68	4,36
Kvarnar	12	108,3	..	107,3	12	109,4	..	5,66	..
Bageriindustri	79	106,8	106,5	106,3	61	109,1	111,4	5,85	4,74
Sockerindustri	16	102,7	108,2	102,2	16	110,6	115,8	5,60	4,64
Choklad- och konfektindustri	17	99,9	100,6	100,8	17	109,6	108,4	6,05	4,31
Mejeriindustri	54	106,7	107,0	106,0	48	108,1	105,6	5,48	4,23
Slakterier och charkuterier	82	107,2	107,4	107,4	75	109,0	110,1	5,84	4,42
Fiskkonserverfabriker	23	101,7	98,6	101,6	17	105,6	96,9	5,16	3,95
Fruktkonserverindustri	13	101,0	102,1	102,5	14	115,3	108,1	5,22	4,00
Margarinindustri	3	..	..	101,7	3	..	..	..	..
Annan livsmedelsindustri	19	106,0	104,8	106,0	18	106,9	108,2	5,37	4,29

¹ Ej uppräknat. — ² Inkl minderåriga.

Tab 1 (forts). Indextal för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industri i maj 1961

	Företag som lämnat uppgifter för både febr och maj 1961				Företag som lämnat uppgifter för både maj 1960 och maj 1961				
	Antal före- tag	Indextal (febr 1961 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i maj 1961 för			Antal före- tag	Indextal (maj 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i maj 1961 för		Genomsnittlig timförtjänst, kr, i maj 1961 för	
		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	saml arb		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb
Dryckesvaru- och tobaksind	79	102,2	101,1	101,9	79	110,0	115,2	5,92	4,67
Dryckesvaruindustri	71	102,2	101,9	101,4	71	108,6	111,3	5,83	4,57
Tobaksfabriker	8	104,4	101,3	102,8	8	121,5	119,2	6,76	4,77
Textil- och beklädnadsindustri	500	102,3	101,7	102,0	482	108,4	108,3	5,35	4,17
Ylleindustri	44	102,3	103,7	102,6	44	109,4	110,9	5,17	4,26
Bomullsindustri	48	101,9	100,7	101,6	46	110,1	107,3	5,23	4,20
Linne- och juteindustri	10	103,3	100,0	102,2	10	110,1	107,7	4,95	3,96
Triåfabriker	64	102,4	100,7	101,3	62	107,2	106,3	5,60	4,13
Sömnadsindustri	235	101,6	101,7	102,1	222	108,1	108,5	5,39	4,14
Hatt- och mössfabriker	18	101,5	103,4	102,5	18	108,8	107,2	5,44	4,11
Annan textil- och beklädn.ind	81	103,1	102,8	102,4	80	105,4	108,7	5,59	4,26
Läder-, hår- och gummivaruind	157	103,3	102,3	103,3	145	108,3	108,5	5,98	4,21
Garverier	14	100,4	..	101,4	14	108,0	..	5,96	..
Päls- och skinnvarufabriker	31	103,4	103,2	103,8	29	109,3	107,3	5,79	4,17
Skoidustri	66	102,8	100,5	102,8	63	107,3	108,4	5,80	4,21
Andra lädervarufabriker	20	102,2	102,7	102,3	16	107,9	109,3	5,72	4,28
Gummivarufabriker	13	104,6	104,3	104,7	12	108,5	107,8	6,17	4,13
Annan läder-, hår- och gum- mivaruindustri	13	102,9	..	101,7	11	110,1	..	5,73	..
Kemisk och kemisk-teknisk ind	149	103,0	102,4	103,2	136	107,6	109,5	6,20	4,51
Rent kemisk industri	25	105,3	..	105,7	24	109,1	..	6,26	..
Färg-, olje- och parfymfabr	44	101,9	103,7	102,1	39	107,8	112,4	6,38	4,86
Sprängämnesfabriker	6	101,8	100,3	101,4	7	107,3	105,5	6,51	4,71
Tändsticksfabriker	7	101,0	101,1	101,0	7	104,1	107,2	5,23	3,97
Annan kemisk-teknisk ind	67	102,1	102,3	102,5	59	106,7	110,2	6,03	4,38
Samtliga industrigrupper	3 426	102,9	102,4	103,0	3 163	109,0	108,7	6,32	4,34

Tab 2. Genomsnittliga timförtjänster, kr, i maj 1961 för vuxna manliga industriarbetare i olika dyrortsgrupper

	Genomsnittlig timförtjänst, kr, i dyrortsgrupp				
	2	3	4	5	2—5
Gruvindustri	6,59	6,95	6,94	9,08	7,98
Metall- och verkstadsindustri	5,85	6,30	7,19	7,25	6,53
Jord- och stenindustri	5,64	6,09	6,84	7,70	6,02
Träindustri	5,54	5,67	5,94	6,44	5,71
Massa- och pappersindustri	5,82	6,41	6,52	6,43	6,32
Grafisk industri	5,73	6,33	6,80	6,94	6,55
Livsmedelsindustri	5,46	5,52	5,85	6,44	5,68
Dryckesvaru- och tobaksindustri	5,07	5,45	6,17	6,64	5,92
Textil- och beklädnadsindustri	5,12	5,39	5,70	6,19	5,35
Läder-, hår- och gummivaruindustri	5,84	6,00	6,15	6,42	5,98
Kemisk och kemisk-teknisk industri	5,47	6,06	6,43	6,67	6,20
Samtliga industrigrupper	5,64	6,16	6,79	7,31	6,32

Tab 3. Indextal (maj 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industri i Stockholm i maj 1961

	Vuxna manl arb	Vuxna kvinnl arb		Vuxna manl arb	Vuxna kvinnl arb
Metall- och verkstadsindustri . .	107,4	107,9	Textil- och beklädnadsindustri .	104,1	109,2
Grafisk industri	111,2	108,9	Läder-, hår- och gummivaruind	108,8	..
Livsmedelsindustri	110,4	109,0	Kemisk och kemisk-teknisk ind .	108,5	109,7
Dryckesvaru- och tobaksindustri	107,0	..	Samtliga industrigrupper	107,9	108,9

mala veckoarbetstiden ibland (t ex då fria lördagar förekommer under sommaren) varierar under året utan motsvarande variationer i lönen (veckolön, månadslön). Vid bedömningen av här redovisade indextal bör man beakta dessa omständigheter, liksom möjligheten av att primäruppgifterna i vissa fall icke sammanställts i full överensstämmelse med anvisningarna.

I tab 1 återges indextal, som visar de beräknade timförtjänsternas förändringar från februari till maj 1961 och från maj 1960 till maj 1961. De förstnämnda indextalen grundas på uppgifter från 3 426 företag och de sistnämnda på uppgifter från 3 163 företag.

I tab 2 återges genomsnittliga timförtjänster för vuxna manliga arbetare i olika industrigrupper med fördelning på dyrtorsgrupper.

Förändringarna mellan maj 1960 och maj 1961 i de genomsnittliga timförtjänsterna för vuxna arbetare i Stockholm framgår av indextalen i tab 3.

Tab 4 visar löneutvecklingen sedan februari 1959 för samtliga arbetare (män, kvinnor och minderåriga). Indextalen i denna tabell har beräknats enligt den s k kedjemetoden. Vid beräkningen av indextalen för februari 1959 och februari 1960 har hänsyn ej tagits till senare utbetalda retroaktiva lönetillägg. För gruppen »verkstadsindustri m m» företogs år

Tab 4. Indextal (febr 1947 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare (män, kvinnor, minderåriga) inom industri

	febr 1959*	maj 1959	aug 1959	nov 1959	febr 1960*	maj 1960	aug 1960	nov 1960	febr 1961	maj 1961
Gruvindustri	271,3	282,6	278,5	284,5	285,0	295,7	296,1	306,6	315,6	318,9
Metall- och verkstadsindustri . .	260,3	268,6	266,5	268,8	270,0	282,6	282,7	289,4	299,9	307,0
därav: verkstadsindustri m m ¹ .	257,1	264,9	263,1	264,8	265,8	277,9	278,4	285,3	295,2	301,8
Jord- och stenindustri	289,0	303,0	297,7	301,5	300,5	322,1	321,2	322,7	331,6	345,4
Träindustri	261,3	274,5	275,0	278,1	278,2	294,4	297,5	302,5	309,4	320,4
Massa- och pappersindustri . . .	279,6	297,1	289,3	291,1	294,6	311,2	311,4	317,9	327,9	342,4
Grafisk industri	235,9	245,4	247,0	246,0	251,9	263,8	266,1	268,8	269,9	289,8
Livsmedelsindustri	247,0	259,4	253,1	257,0	260,9	274,6	272,0	277,5	281,0	296,4
Dryckesvaru- och tobaksindustri .	233,7	243,2	245,8	241,2	242,9	263,8	259,7	259,8	288,1	293,5
Textil- och beklädnadsindustri . .	246,2	254,3	251,8	253,9	256,0	271,4	271,8	274,5	287,5	293,1
Läder-, hår- och gummivaruindustri	251,8	262,3	263,7	263,5	265,4	279,3	281,9	283,7	294,6	304,4
Kemisk och kemisk-teknisk industri	254,0	263,9	261,6	269,5	269,9	283,8	282,4	285,6	297,1	306,6
Samtliga industrigrupper	262,8	273,0	269,7	272,9	274,8	289,1	289,0	295,4	305,5	314,8

¹ Här ingår grupperna järn- och stålmanufaktur, mekaniska verkstäder, reparationsverkstäder, skeppsvarv, elektroteknisk industri och annan metallindustri. — * Se texten s 233.

1959 och 1960 stickprovsundersökningar beträffande de retroaktiva lönetilläggens storlek. I anslutning härtil erhöles index-talen 261,1 resp. 274,1 för den genom-snittliga timförtjänsten inklusive retroak-

tiva lönetillägg i februari 1959 resp i februari 1960.¹

Carl Y:son Hermelin

¹ Jfr SocM, Stat Inf, sept 1959 s 294, okt 1959 s 316 och okt 1960 s 306.

SUMMARY

Wages in mining and manufacturing in May 1961

The Social Welfare Board collects quarterly reports from establishments in mining and manufacturing concerning payrolls and hours worked, relating to one pay period in each quarter.

On the basis of these reports calculations have been made concerning the changes of average hourly earnings of wage-earners since the survey next preceding and since the corresponding survey during the preceding year.

Table 1 gives data on changes of average hourly earnings from February to May 1961 and from May 1960 to May 1961 and on average hourly earnings of adult male and female workers in May 1961. For adult male workers the average hourly earnings increased by 2.9 per cent from February to May 1961 and by 9.0 per cent from May 1960 to May 1961.

In table 2 the average hourly earnings of adult male workers in May 1961 are shown for different cost-of-living zones.

The changes from May 1960 to May 1961 of average hourly earnings of adult male workers in Stockholm are shown by the index numbers in table 3.

The wage development since February 1959 for all categories of wage-earners (male and female adults and juveniles) is illustrated by the index numbers in table 4. These index numbers are calculated in accordance with the so-called chain method. Retrospective wage supplements are not included in the quarterly reports. In the years 1959 and 1960 the Social Welfare Board has conducted special sample surveys on retrospective wage supplements in the group "verkstadsindustri m m" (engineering industries etc). In this connection the index numbers 261.1 and 274.1 (February 1947 = 100) were computed for average hourly earnings of wage-earners in the group mentioned in February 1959 and February 1960, respectively, including retrospective wage supplements.

Sysselsättning inom industrin¹

Tab 1. Sysselsättning inom industrin maj—juni 1961 vid företag som lämnat uppgifter för båda månaderna

Uppgifterna i kol 1—5 och 9—10 avser förhållandena en dag i månaden.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Uppräknat antal anställda arbetare (exkl permitterade) juni 1961	Indextal för juni 1961 (maj 1961 = 100)				Antal arbets-timmar (inkl övertid) under en vecka	Antal över-tidstimmar i % av samtliga arbetstimmar under en vecka		Antal arbetare (%) frånvarande av personliga skäl	
		Antal anställda arbetare (exkl permitterade)			Antal i arbete varande arbetare		maj 1961	juni 1961	maj 1961	juni 1961
		Män	Kvinnor	S:a						
Gruvindustri	8 809	102,6	..	102,5	97,6	96,9	2,6	3,1	9,2	13,6
Metall- och verkstadsindustri . .	181 951	101,7	101,3	101,7	100,1	102,9	3,4	3,3	7,9	9,3
Jord- och stenindustri	25 679	102,3	112,4	103,2	100,2	100,8	3,8	3,9	6,2	8,9
Träindustri	34 201	102,4	103,2	102,5	101,5	102,8	2,5	2,6	4,3	5,2
Massa- och pappersindustri . .	36 862	103,1	101,1	102,9	100,7	99,5	7,8	5,7	8,7	10,7
Grafisk industri	14 214	101,4	101,0	101,3	96,0	95,2	3,5	3,6	8,0	12,8
Livsmedelsindustri	31 811	104,8	105,6	105,1	101,7	102,6	4,0	4,2	7,8	10,8
Dryckesvaru- och tobaksindustri	6 403	110,4	104,9	108,7	103,6	107,7	3,8	4,8	9,3	13,5
Textil- och beklädnadsindustri	40 067	101,1	99,7	100,2	100,2	101,5	1,3	1,3	8,6	8,7
Läder-, hår- o gummi-varuind	16 235	99,7	101,4	100,3	100,5	101,4	1,8	1,9	6,2	6,0
Kemisk och kemisk-teknisk ind	18 876	103,4	103,5	103,4	100,3	101,5	3,9	4,1	8,2	11,0
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	415 108	102,3	101,9	102,2	100,3	101,9	3,5	3,4	7,6	9,3
Statliga verkstäder m m . . .	15 394	99,5	102,7	99,8	99,4	..	..	..	11,1	11,4

Tab 2. Indextal (uträknade enligt kedjemetod, juni 1960 = 100) för antal anställda arbetare (exkl permitterade) maj 1960—juni 1961

	1960							1961						
	maj	juli	aug	sept	okt	nov	dec	jan	febr	mars	april	maj	juni	
Gruvindustri	98,7	99,1	98,7	98,7	98,6	98,8	98,0	98,1	97,9	98,9	98,9	99,0	101,5	
Metall- o verkstadsind	97,9	99,9	99,7	100,7	101,4	102,1	102,2	102,1	102,8	103,1	103,1	103,0	104,8	
Jord- och stenindustri	97,8	99,6	98,7	98,7	98,6	98,7	97,7	95,5	95,4	98,2	99,3	100,0	103,2	
Träindustri	97,3	100,3	97,5	96,7	96,7	94,6	93,8	93,6	94,7	96,6	96,8	97,8	100,2	
Massa- och pappersind	96,7	101,1	98,4	97,5	97,3	97,1	97,1	96,3	96,1	96,4	96,3	96,8	99,6	
Grafisk industri	97,8	100,2	100,4	101,8	102,3	102,8	102,5	101,6	102,1	101,8	101,5	100,7	102,0	
Livsmedelsindustri . .	96,5	102,5	101,2	100,2	104,4	104,1	101,2	93,7	94,7	96,1	96,7	97,5	102,5	
Dryckesvaru- och tobaksindustri	93,2	99,3	92,8	89,4	88,6	88,4	92,6	86,9	85,1	86,8	88,4	91,1	99,0	
Textil- o beklädnadsind	99,9	98,6	99,8	101,4	101,7	101,7	100,7	100,6	101,0	100,9	100,1	99,5	99,7	
Läder-, hår- och gummi-varuindustri	99,9	99,1	99,3	99,4	99,9	99,5	99,3	98,3	98,8	98,8	98,3	96,9	97,2	
Kemisk och kemisk-teknisk industri	96,2	99,9	97,2	96,9	96,5	96,5	95,7	95,7	96,1	96,9	96,8	97,2	100,5	
Samtl industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	97,8	100,0	99,2	99,6	100,2	100,3	99,9	99,0	99,5	100,1	100,1	100,2	102,4	

¹ En redogörelse för uppläggnen av den i tab 1—3 redovisade statistiken och för de använda beräkningsmetoderna m m har lämnats i Sociala Meddelanden, Statistisk Information, april 1961 (s 97—100). Utförligare redogörelser återges dels i Meddelande från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik (adress Birger Jarls torg 14, Stockholm 2) och dels i Arbetsmarknadsstatistik, utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (adress Lindhagensgatan 74, Stockholm 12).

Tab 3. Antal i april—juni 1961 under en vecka avgångna resp nyanställda arbetare samt antal arbetare med deltidarbete resp korttidsarbete i procent av hela antalet arbetare, som varit i arbete under den redovisade avlöningsperioden

	Avgångna arbetare			Nyanställda arbetare			Deltidsarbete			Korttidsarbete		
	april	maj	juni	april	maj	juni	april	maj	juni	april	maj	juni
Gruvindustri	0,38	0,46	0,40	0,31	0,52	1,08	0,18	0,08	0,14	0,03	0,03	0,03
Metall- och verkstadsindustri	0,76	0,78	0,80	0,80	0,82	1,49	0,56	0,58	0,55	0,03	0,01	0,01
Jord- och stenindustri	0,65	0,51	0,68	0,86	0,94	1,91	2,92	2,64	2,34	0,73	0,83	0,61
Träindustri	0,74	1,06	1,19	1,05	1,48	1,59	0,94	0,99	0,88	0,56	0,50	0,52
Massa- och pappersindustri	0,50	0,48	0,42	0,48	0,64	1,54	1,28	1,09	1,19	0,04	0,04	0,06
Grafisk industri	0,61	0,47	0,81	0,63	0,55	1,03	2,39	2,28	2,11	0,03	0,02	0,04
Livsmedelsindustri	0,82	1,00	1,12	1,13	1,58	3,11	5,17	4,98	5,05	1,05	0,70	0,44
Dryckesvaru- och tobaksindustri	0,68	0,77	0,71	1,18	1,43	3,07	1,27	1,02	1,17	0,36	0,53	0,24
Textil- och beklädnadsindustri	0,70	0,79	0,80	0,59	0,61	1,04	8,63	8,66	8,32	0,62	0,38	0,52
Läder-, hår- och gummivaruindustri	0,75	1,07	0,69	0,48	0,63	1,41	4,32	4,19	3,44	0,21	0,20	0,20
Kemisk och kemisk-teknisk industri	0,93	0,74	0,77	0,79	0,99	2,10	2,11	1,83	1,68	0,01	0,11	0,01
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	0,72	0,77	0,80	0,78	0,89	1,64	2,25	2,18	2,07	0,26	0,20	0,19

Konsumentprisindex för juli 1961

Konsumentprisindex för juli 1961 har av socialstyrelsen beräknats till 163 (1949 = 100) eller samma tal som för juni. Med två decimaler är talet för juli 162,58 mot 162,90 för juni. Indextalen för de olika huvudgrupperna av varor och tjänster för tidigare beräkningstillfällen återges i tab 1.

För de olika i konsumentprisindex ingående huvudgrupperna av varor och tjänster är indextalen för juli följande (junitalen inom parentes): Livsmedel 181 (181), alkoholhaltiga drycker och tobak 180 (180), bostad, bränsle och lyse 162 (164), därav för enbart bostad 168 (168) och för bränsle och lyse 148 (154), kläder och skor 130 (131) inventarier och husgeråd 143 (143) och diverse 158 (158).

Mellan juni och juli märks prisföränd-

ringar för enskilda varuslag bl a inom livsmedelsposten. Höjda priser har noterats för fläskkotlett, färsk skinka, fisk och middagsmåltid m m medan däremot t ex oxkött, kalvkött och strösocker har gått ner i pris.

Sänkningen av indextalet för posten bostad, bränsle, lyse liksom för posten enbart bränsle och lyse beror på en kraftig nedgång av priset på eldningsolja. Posten kläder och skor har sjunkit med en enhet (0,4 procent) i huvudsak på grund av realisationer under juli månad.

Prisutvecklingen under de senaste månaderna för vissa undergrupper av varor och tjänster belyses av indextalen i tab 2.

Pensionspristalet har beräknats till 132 liksom för juni.

Inga Tammelin

Tab 1. Konsumentprisindex 1950—juli 1961 (år 1949 = 100)¹

Tidpunkt	Livs- medel	Alkohol- haltiga drycker o tobak	Bostad, bränsle o lyse	Därav		Klä- der o skor	Inven- tarier o hus- geråd	Diverse	Total- index	Kommers- kollegii partipris- index
				bostad	bränsle o lyse					
1950 årsm	102	102	99	100	96	102	101	100	101	105
1951 »	119	116	110	102	130	124	118	112	117	134
1952 »	134	120	117	108	139	127	127	121	126	142
1953 »	137	122	120	116	129	123	127	124	128	134
1954 »	137	129	122	120	125	123	126	126	129	133
1955 »	144	132	126	124	130	120	127	129	133	138
1956 »	154	135	139	135	147	120	129	134	139	145
1957 »	157	152	147	140	162	122	133	142	145	147
1958 »	163	171	154	149	163	125	134	149	152	144
1959 »	165	173	156	155	158	125	134	150	153	144
1960 »	175	179	157	159	153	131	140	155	159	148
1960 juli	175	179	158	161	152	131	140	155	159	148
aug	174	179	158	161	152	130	140	155	159	148
sept	174	179	159	161	153	131	140	155	159	148
okt	174	179	158	161	152	131	140	155	159	149
nov	176	179	159	161	153	131	141	155	160	150
dec	177	180	159	161	153	131	141	156	160	150
1961 jan	177	180	163	167	154	130	140	156	161	151
febr	178	180	163	167	154	130	141	156	161	151
mars	179	180	163	167	154	130	141	157	162	151
april	179	180	163	167	154	131	141	157	162	151
maj	180	180	163	167	154	131	142	158	162	152
juni	181	180	164	168	154	131	143	158	163	152
juli	181	180	162	168	148	130	143	158	163	151

¹ Indextalen för varje kvartal och månad 1950—1959 se SocM 1957: 4, s 255, och 1958: 3, s 191, samt SocM, Stat Inf 1959, s 104, 1960, s 67 och 1961, s 59.

Tab 2. Indextal för olika delposter år 1960 och maj—juli 1961 samt talens procentuella förändringar december 1960—juli 1961

Huvudgrupper och undergrupper	Väg- nings- tal 1961	Indextal (1949 = 100)				Pro- centuell förändring ¹ dec 1960— juli 1961
		1960	Maj 1961	Juni 1961	Juli 1961	
Livsmedel	298	175	180	181	181	+ 2
Mjöl, gryn och bröd	38	177	186	186	186	+ 3
Mejeriprodukter	51	169	174	176	176	+ 3
Matfett utom smör	8	131	130	130	130	+ 1
Ägg	10	134	151	150	146	+ 13
Kött	20	232	253	250	243	— 2
Fläsk	20	217	224	227	229	— 1
Charkuterivaror och köttkonserver	20	182	197	199	199	+ 3
Fisk och fiskkonserver	13	187	203	201	204	+ 4
Rotfrukter och grönsaker	13	214	180	187	186	— 3
Frukt och bär	26	146	143	142	142	+ 1
Specerier	43	176	175	175	175	+ 1
Läskedrycker och lättöl	8	162	169	169	170	+ 3
Förtäring utom hemmet	28	208	218	222	225	+ 6
Alkoholhaltiga drycker och tobak	88	179	180	180	180	0
Spritdrycker och vin	45	218	217	216	216	0
Öl	10	150	156	156	156	+ 3
Tobak	33	149	150	150	150	+ 1
Bostad, bränsle och lyse	151	157	163	164	162	+ 1
Bostad utan bränsle och lyse	103	159	167	168	168	+ 3
Bränsle och lyse	48	153	154	154	148	— 3
Kläder och skor	118	131	131	131	130	— 1
Kläder	98	127	127	127	127	— 1
Konfektion och skrädderiarbete	59	132	133	134	133	0
Underkläder och strumpor	15	97	96	96	96	— 1
Päls- och skinnvaror, huvudbona- der, handskar m m	10	122	121	121	120	— 1
Tyger, garner och sybehör	14	141	140	141	140	0
Skor	20	154	153	153	153	0
Inventarier och husgeråd	110	140	142	143	143	+ 2
Möbler	13	145	150	150	150	+ 2
Radio och musikinstrument	24	106	102	102	102	— 1
Armatur, husgeråd och verktyg	29	152	158	158	157	0
Hushållstextilier	18	134	135	135	135	0
Mopeder, cyklar, sportartiklar och leksaker	16	144	152	152	152	+ 5
Personliga effekter	10	139	139	152	153	+ 11
Diverse	235	155	158	158	158	+ 2
Läkemedel och tandläkararvode	16	152	153	153	153	+ 1
Kroppsvård	16	145	147	147	147	+ 2
Rengöringsmedel och tvätt	11	103	103	103	103	0
Läsning och skrivmateriel	21	204	207	207	210	+ 3
Post och tele	14	169	169	169	170	0
Nöjen och rekreation	21	157	163	163	163	+ 3
Resor	35	156	166	166	166	+ 3
Motorfordon	80	147	148	148	148	+ 1
Hemhjälp	8	199	210	216	216	+ 3
Blommor m m	13	127	127	125	127	+ 1
Totalindex	1 000	159	162	163	163	+ 1

¹ Beräknad på indextal med två decimaler. Siffran 0 anger en förändring mindre än en halv procent.

Trycklov 12 september 1961

Pris 1,60

KUNGL. BOKTR. STHLM 1961 610100

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

Nr 10 • OKTOBER • 1961

KUNGL SOCIALSTYRELSEN • STOCKHOLM

SOCIALSTYRELSENS STATISTISKA AVDELNINGAR

Birger Jarls torg 14. Telefon: 22 12 00, rikssamtal 22 12 50

FJÄRDE BYRÅN (byrån för pris- och socialvårdsstatistik)

BYRÅCHEF

Erland v Hofsten 21 80 41

SOCIALVÅRDSSTATISTIK (barnavårdsstatistik, socialhjälpstatistik, nykterhetsvårdsstatistik, socialutgifter):

Förste aktuarierna Linnea Jonsson och Britta Belo, aktuarie Marianne Elg samt amanuenserna Barbro Wängberg, Anita Lagerkvist och Irmelin Majava

KONSUMENTPRISINDEX:

Förste aktuarierna Inga Tammelin (20 95 89) och Einar Olsson, amanuens Yngve Lindén samt kanslisten Ingrid Lindgren

FÖRFRÅGNINGAR OM INDEX:

Fröken Maja Gustafsson (22 12 00, ankn 96)

LEVNADSKOSTNADSUNDERSÖKNINGAR:

Förste aktuarien Thore Grönqvist

KANSLI:

Fru Ulla Weise (22 12 04)

FEMTE BYRÅN (byrån för löne- och sysselsättningsstatistik)

BYRÅCHEF

Leif Björk 21 80 43

Förste aktuarie Roland v Euler

LÖNESTATISTIK FÖR ANSTÄLLDA INOM JORDBRUK, INDUSTRI, HANDEL, SAMFÄRDSEL, RESTAURANGER M M, STATISTIK RÖRANDE SYSSELSÄTTNING INOM INDUSTRIEN:

Förste aktuarierna Ingrid Dalén och Carl Y:son Hermelin, tf förste aktuarierna Dagmar Witkowsky-Johnsson och Jonas Elmdahl, aktuarie Vera Katz

STATISTIK RÖRANDE OMSÄTTNINGEN I DETALJHANDELN:

Tf förste aktuarie Jonas Elmdahl

HÅLKORTSAVDELNINGEN:

Förste aktuarie Roland v Euler och förste maskinoperatör Elisabeth Hellström

KANSLI:

Fru Ann-Britt Gripenfors (22 12 05)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS

REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

ÅRGÅNG 1961 NR 10 · Oktober

Innehåll

- 242 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 243 1959 års socialhjälpundersökning
- 246 Socialhjälpn under år 1960
- 248 Konsumentpriserna i Sverige och i utlandet 1957—mars 1961
- 252 Konsumentprisindex för augusti 1961
- 254 Sysselsättning inom industrin
- 256 Summary

Contents

The National Social Welfare Board, Statistical Divisions

PERIODICAL SURVEYS

- 242 *Statistisk Information, Index*
- 243 *The 1959 social assistance*
- 246 *Social assistance in 1960*
- 248 *Consumer price in Sweden and abroad 1957—March 1961*
- 252 *The consumer price index for August 1961*
- 254 *Employment in mining and manufacturing*
- 256 *Summary*

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! Inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet och Statistisk Information tillsammans kr 26,— per år.

Redaktion: Birger Jarls torg 2, tel 22 12 00, ankn 81 (redaktionen personligen)

Vid återgivande av artiklar ur denna tidskrift skall källan anges. Socialstyrelsen ansvarar ej för åsikter som framförs i signerade artiklar.

†—610100. SocM Stat Inf nr 10

STATISTISK INFORMATION

PERIODISKA ÖVERSIKTER

VARJE MÅNAD:

Konsumentprisindex
Sysseisättning inom industrin

VARJE KVARTAL:

Senast

Löneförhållandena för arbetare inom
industri 1961: sept
Omsättningen inom detaljhandel
m m 1961: aug
Uppgifter om bostadsbyggandet . . 1961: sept
Utlänningar i Sverige 1961: sept

VARJE ÅR:

Arvsfonden, allmänna 1960: dec
Barnavårdsnämndernas verksamhet . 1961: mars
Barnbidrag, allmänna 1961: mars
Bostadsbyggandet 1961: aug
Daghem, lekskolor och eftermiddagshem 1961: april
Frånvarofrekvensen inom industrin . 1961: aug

Senast

Hemhjälp, social 1961: aug
Konsumentpriserna i Sverige och i
utlandet detta nr
Mödrahjälpen 1961: juni
Nykterhetsnämndernas ingripanden.
Preliminär rapport 1960: juni
Nykterhetsnämndernas verksamhet . 1961: juli
Nykterhetsvårdsklientelet 1961: april
Socialhjälp och barnavård till utlän-
ningar 1961: mars
Socialhjälp detta nr
Socialvårdens kostnader och finansie-
ring 1961: april
Statens utgifter för sociala ändamål . 1961: febr
Ungdomsvårdsskolorna 1961: juli
Vårdanstalt för alkoholmissbrukare,
intagna på 1960: nov
Ålderdomshem, statsbidrag till . . . 1961: juli
Ålderdomshemmen, antal platser och
vårdtagare m m 1960: mars

INDEX PERIODICAL SURVEYS

EVERY MONTH

The consumer price index
Employment in mining and manufacturing

EVERY QUARTER

Most
recently in

Wages in industry 1961: Sept
Turnover in retail trade etc . . . 1961: Aug
Data on house production 1961: Sept
Aliens in Sweden 1961: Sept

EVERY YEAR

National General Inheritance Fund 1960: Dec
The work of the Child Welfare
Boards 1961: March
General children's allowances . . . 1961: March
Housing construction 1961: Aug
Day nurseries and nursery schools 1961: April
Absenteeism in industry 1961: Aug
National Home-Help Scheme . . . 1961: Aug

Most
recently in

Consumer prices in Sweden and
abroad this issue
Maternity assistance 1961: June
Cases of intervention by the Temp-
erance Boards.
Preliminary report 1960: June
The work of the Temperance Boards 1961: July
The clientele of the Temperance
Boards 1961: April
Social assistance and child welfare
provided for aliens 1961: March
Social assistance this issue
The cost of social welfare and how
it is financed 1961: April
State expenditure for social purposes 1961: Febr
Approved schools 1961: July
Persons admitted into institutions
for inebriates 1960: Nov
State grants to homes for the aged 1961: July
The number of places in homes
for the aged and the number of
inmates, etc 1960: March

1959 års socialhjälsundersökning

Med anledning av en av socialpolitiska kommittén gjord framställning fick socialstyrelsen i mars 1959 i uppdrag att utföra en statistisk undersökning av personer med socialhjälp. Utredningens resultat har nyligen offentliggjorts i publikationen »1959 års socialhjälsundersökning», som ingår i serien Sveriges officiella statistik. Här nedan återges några huvuddata ur undersökningen.

Undersökningen omfattar ca 4 000 familjer och ensamstående personer över hela landet, vilka uppbar socialhjälp i april 1959. Urvalet av undersökningsfall gjordes på så sätt, att de hjälpfall medtogs, vilkas huvudperson var född den 5, 15 eller 25 i någon av årets månader. Detta innebar att ca en tiondel av de under april månad aktuella socialhjälsfallen ingår i undersökningen.

Uppgifter om de utvalda fallen skulle lämnas av den person som handlade ärendet, i samband med att framställning gjordes om hjälp. I stort sett avsåg undersökningen endast sådana fakta, som regelmässigt brukar inhämtas vid en rutinutredning, dvs den hjälpsökandes ålder, civilstånd och familjeförhållanden, förekomst av sjukdom, alkoholmissbruk och kriminalitet, bostads-, arbets- och inkomstförhållanden etc. På ett par punkter begärdes därutöver uppgifter om den hjälpsökandes förhållanden för viss tid bakåt, exempelvis om antalet månader med socialhjälp under vart och ett av de fem senaste åren, och om vederbörandes sysselsättningsförhållanden under 1958 och 1959. Dessutom skulle utredaren ange vilka omständigheter som kunde anses ha föranlett det aktuella hjälpbehovet.

Undersökningsmaterialets sammansättning i fråga om civilstånd och familjetyp framgår av tabellen på nästa sida. Som synes utgjordes nära 70 % av hjälptagarna av ensamma personer, främst kvinnor. Om man jämför med hela befolkningen i riket uppgår antalet hjälptagare till 12 per 1 000 invånare. Skillnaden mellan denna siffra och årsstatistikens ca 40 per 1 000 invånare beror på att en stor del av hjälpfallen är tillfälliga och endast förekommer någon månad under året. Av hjälpfallen i april 1959 kan ungefär 8 per 1 000 betraktas som mera kontinuerliga hjälpfall. Hög hjälpfrekvens noterades för fränskilda män och kvinnor samt för ensamma kvinnor med barn (se diagrammet s 245). Inom olika åldersgrupper var hjälpfrekvensen högst bland de minderåriga till följd av barnfamiljernas större behov av socialhjälp samt i åldrarna 50—66 år. Däremot erhö11 endast en obetydlig del, något över en halv procent, av ålderspensionärerna socialhjälp. För utbyggnaden av folkpensionen måste däremot en väsentlig del av pensionärerna komplettera sin pension med socialhjälp (fattigvård).

I ca hälften av hjälpfallen förelåg sjukdom hos huvudpersonen. I den helt övervägande delen av dessa fall rörde det sig om sjukdomar, som varat längre tid än ett år. Av de sjukskrivna hjälptagarna under 67 år var något mindre än hälften berättigade till sjukpenning. Nära en fjärdedel hade aldrig varit sjukpenningförsäkrade enligt den obligatoriska sjukförsäkringen, i regel därför att de var sjuka redan då denna infördes. 16 % var utförsäkrade på grund av sjukdom och 12

Antalet hjälpfall fördelade efter familjetyp och civilstånd

Antalet undersökningsfall multiplicerade med 10 för att motsvara hela antalet hjälpfall i april 1959

Familjetyp	Huvudpersonens civilstånd				Samtliga	%
	Ogift	Gift ¹	Änkling, änka	Franskild		
Ensam man utan barn . .	4 970	580	1 090	2 290	8 930	22,2
» » med » . .	10	30	110	30	180	0,5
» kvinna utan barn	4 040	410	4 390	2 440	11 280	28,1
» » med » . .	990	1 610	1 280	3 370	7 250	18,0
Makar ¹ utan barn . . .	300	3 950	30	80	4 360	10,8
» ¹ med » . . .	390	7 620	30	160	8 200	20,4
Summa	10 700	14 200	6 930	8 370	40 200	100
%	26,6	35,3	17,3	20,8	100	

¹ Till makar har förts även samboende icke gifta personer.

² Inklusive hemskilda personer.

% var 0-klassade utan att vara utförsäkrade. — Utöver de akut sjuka förekom klenhet och bristande arbetsförmåga hos en femtedel av de hjälpsökande.

Av samtliga huvudpersoner i undersökningen hade över hälften inte arbetat under år 1958 och ca tre fjärdedelar ej under tiden januari—april 1959. Med ledning av de uppgifter som lämnats i blanketten uppskattas andelen huvudpersoner som sannolikt inte heller i framtiden kan komma ut på arbetsmarknaden till över 40 %.

Som komplettering till de av socialnämnderna lämnade uppgifterna begärdes utdrag ur kontrollstyrelsens och fängvårdsstyrelsens straffregister. Härav framgår att omkring en femtedel av männen bland hjälptagarna missbrukade alkohol, och att 17 % dömts för straffregisterbrott under den senaste femårsperioden.

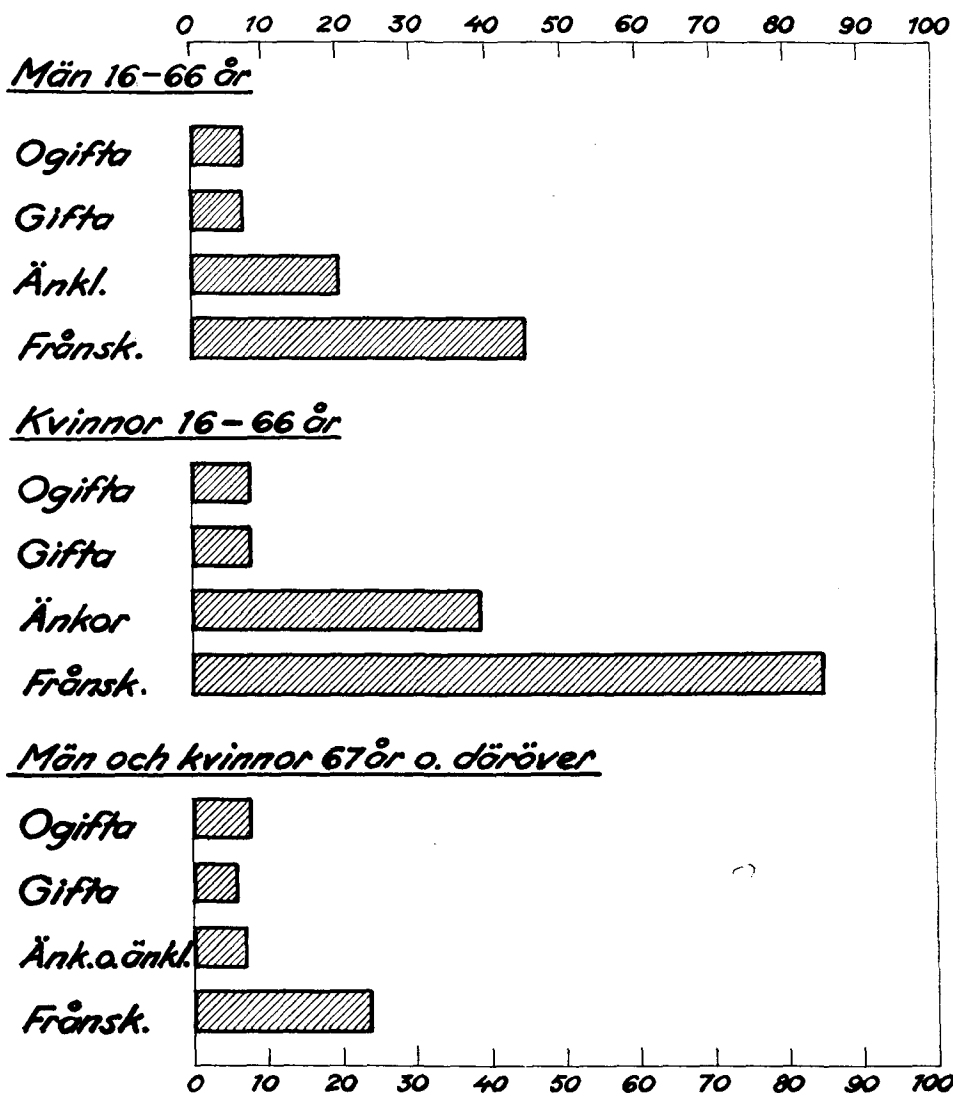
Sedan en mängd faktiska förhållanden antecknats i blanketten, skulle uppgiftslämnaren försöka ange de »omedelbara omständigheter som kan anses ha föranlett behovet av socialhjälp i april 1959».

Bland dessa omständigheter dominerade sjukdom och klenhet, som angavs för tre fjärdedelar av samtliga fall. För de ensamma kvinnorna med barn var det däremot vårdnaden om barnen som framför allt gjorde det svårt för dem att försörja sig. Både bland de ensamma männen och bland de gifta spelade arbetslöshet, alkoholmissbruk och annan misskötsamhet en väsentlig roll, när det gällde uppkomsten av behovet av socialhjälp.

Under april 1959 hade de ensamstående hjälptagarna ca 300 kr och makarna med barn 770 kr att leva på. Ungefär hälften av dessa belopp utgjordes av socialhjälp. Den andra hälften bestod av arbetsinkomster, pension, barnbidrag, sjukpenning och andra bidrag från offentliga organ samt bidrag från enskilda. Socialhjälp utgick till övervägande delen i form av hemunderstöd till uppehållet i allmänhet. De speciella ändamål som förekom oftast var hjälp till bostad, bränsle och lyse samt bland pensionärerna bidrag till kostförbättring, läkarvård och medicin.

Linnéa Jonsson

*Staplarnas längd anger antalet socialhjälpstagare
per 1000 av folkmängden*

Socialhjälpen under år 1960

I följande artikel redovisas i sammandrag en del av de statistiska uppgifter som mera utförligt kommer att framläggas i den årsredogörelse som ingår i serien Sveriges officiella statistik under benämningen »Socialhjälpen». Resultaten hänför sig sålunda till den rutinmässiga årliga socialhjälpstatistiken. De bör ej sammanblandas med resultaten av den nyligen utförda specialundersökning för april 1959, som refereras i en annan artikel i detta nummer av SocM, Stat Inf.

Antal hjälpta familjer och personer. Hela antalet familjer, som fått socialhjälp under 1960, uppgick till 143 300, innefattande sammanlagt 302 000 personer. Antalet hjälpta personer i relation till folkmängden var för hela riket 4,0 per 100 invånare, varav för städerna 4,6 och för landsbygden 3,5. Inom olika delar av riket är understödsfrekvensen mycket varierande, vilket framgår av följande sammanställning.

	Antal hjälp- tare i % av folk- mängden
Landsbygd	3,5
Mälarlän	3,5
Östra Götaland	2,7
Södra Götaland	2,5
Bohuslän och Vänern	2,5
Dalarna och Nedre Norrland	4,7
Övre Norrland	5,9
Städer	4,6
Stockholm	5,6
Göteborg	4,9
Malmö	4,9
Städer med 30 000—100 000 inv	4,5
» » 10 000—30 000 »	4,0
» » under 10 000 »	3,5
Hela riket	4,0

På landsbygden var frekvensen lägst i de södra och sydvästra delarna och högst i övre Norrland. Bland de skilda landskommunerna redovisas de högsta frekvenserna för norrbottenkommunen Töre samt Stora Malm i Södermanlands län med nära 11 %. Bland städerna har Bollnäs den högsta frekvensen med drygt 7 %.

Sedan närmast föregående år har såväl antalet familjer som antalet hjälpta personer minskat kraftigt med inemot 8 %. En bidragande orsak till det minskade behovet av socialhjälp har sannolikt varit det under 1960 avsevärt förbättrade arbetsmarknadsläget.

En uppdelning på olika familjetyper redovisas i tab. 1. Därvid framkommer att nedgången är störst för ensamma män samt för gifta par med barn. Antalet barn i de hjälpta familjerna har minskat med inte fullt 7 %, antalet vuxna kvinnor med 6 % samt antalet vuxna män med 10 %.

Tab 1. Antal hjälpfall inom olika familjetyper

	Antal år 1960	Förändring sedan år 1959	
		antal	i %
Antal hjälpta familjer	143 304	-12 239	- 7,9
därav			
ensam man utan barn	39 892	- 5 434	-12,0
» » med »	712	- 147	-17,1
» kv utan barn	35 984	- 1 364	- 3,7
» » med »	18 218	- 780	- 4,1
gift par utan »	18 047	- 779	- 4,1
» » med »	30 451	- 3 735	-10,9
Hjälpta personer . .	301 962	-24 830	- 7,6
därav			
vuxna män	89 102	-10 095	-10,2
» kvinnor	102 700	- 6 658	- 6,1
barn under 16 år . .	110 160	- 8 077	- 6,8

Tab 2. Antal hjälpfall och hjälptagare inom olika riksområden

	Hjälpfall				Hjälpta personer			
	Antal		Förändring 1959—1960		Antal		Förändring 1959—1960	
	1959	1960	antal	%	1959	1960	antal	%
<i>Landsbygd</i>	60 226	55 290	— 4 936	— 8,2	137 205	127 217	— 9 988	— 7,3
Mälardalen	10 703	10 027	— 676	— 6,3	23 883	22 477	— 1 406	— 5,9
Östra Götaland	8 305	7 506	— 799	— 9,6	18 138	16 796	— 1 342	— 7,4
Södra Götaland	6 643	6 003	— 640	— 9,6	15 786	14 347	— 1 439	— 9,1
Bohuslän och Vänerlän	9 477	8 298	— 1 179	— 12,4	19 971	18 107	— 1 864	— 9,3
Dalarna och Nedre Norrland	15 939	14 847	— 1 092	— 6,9	35 421	33 332	— 2 089	— 5,9
Övre Norrland	9 159	8 609	— 550	— 6,0	24 006	22 158	— 1 848	— 7,7
<i>Städer</i>	95 317	88 014	— 7 303	— 7,7	189 587	174 745	— 14 842	— 7,8
Stockholm	28 540	24 404	— 4 136	— 14,5	53 288	45 116	— 8 172	— 15,3
Göteborg	11 380	10 714	— 666	— 5,9	21 051	19 838	— 1 213	— 5,8
Malmö	5 413	5 352	— 61	— 1,1	11 195	11 048	— 147	— 1,3
Städer med 30 000—100 000 inv	23 372	23 243	— 129	— 0,6	48 576	48 325	— 251	— 0,5
» » 10 000—30 000 »	20 901	19 023	— 1 878	— 9,0	43 584	39 279	— 4 305	— 9,9
» » under 10 000 »	5 711	5 278	— 433	— 7,6	11 893	11 139	— 754	— 6,3
<i>Hela riket</i>	155 543	143 304	— 12 239	— 7,9	326 792	301 962	— 24 830	— 7,6

Av tab 2 framgår att det föreligger rätt stora variationer mellan olika delar av riket samt mellan städer av olika storlek i fråga om förändringarna mellan 1959 och 1960. På landsbygden har socialhjälpens omfattning minskat mest i Bohuslän och Vänerlän såväl i fråga om antalet fall som i fråga om antalet hjälpta personer. Bland städerna är nedgången störst i Stockholm, omkring 15 %, och minst i städer med mellan 30 000—100 000 invånare, inte fullt 1 %.

I vissa, framför allt mindre, städer har minskningen av antalet hjälpta personer varit rätt kraftig. För 11 städer redovisas sålunda en minskning med 25 % eller mer. Å andra sidan har en ökning med 25 % eller mer av antalet hjälpta personer redovisats för 8 städer. Ordnade efter den relativa minskningen resp ökningen redovisas dessa städer i vidstående tablå.

Socialhjälpens kostnader. Inalles utbetalade socialnämnderna under 1960 socialhjälp till ett värde av 125 milj kr mot 136 milj kr ett år tidigare, dvs en minskning

på nära 8 %. På landsbygden var nedgången 9 % och i städerna 7 %. Av socialhjälpens totala kostnader redovisades 83 % till hjälp för uppehållet, 7 % till vård på sjukvårdsanstalt samt 10 % till »annan hjälp».

Till socialhjälp för uppehållet utbetalades under 1960 sammanlagt 104,1 milj kr,

	Antal hjälptagare		Förändring sedan 1959 i %
	1959	1960	
Skanör m Falsterbo	10	3	(— 70)
Hjo	135	70	— 48
Öregrund	73	44	— 40
Kumla	528	328	— 38
Söderköping	154	108	— 30
Strängnäs	234	166	— 29
Höganäs	253	180	— 29
Djursholm	85	61	— 28
Arvika	1 267	924	— 27
Simrishamn	269	197	— 27
Strömstad	140	105	— 25
Gränna	50	97	+ 94
Laholm	39	68	+ 74
Mjölby	255	365	+ 43
Trosa	19	26	(+ 37)
Oxelösund	358	488	+ 36
Huskvarna	441	561	+ 27
Arboga	400	506	+ 27
Kungsbacka	127	159	+ 25

vilket innebär en minskning sedan närmast föregående år med 7,6 milj kr (7 %). Minskningen av dessa kostnader har relativt sett varit större i städerna (8 %) än på landsbygden (3 %).

Vård på sjukvårdsanstalt bekostade socialnämnderna under 1960 till ett värde av 8,8 milj kr. Detta utgör en minskning sedan 1959 med 3,7 milj kr (30 %). Denna nedgång är helt koncentrerad till landsbygden.

Kostnaden för »annan hjälp» (dvs inackordering, utrustning för intagning på anstalt, resor, kostnader för yrkesutbildning, tandvård, läkarvård, begravningskostnader m m) har i motsats till kostnaden för de båda övriga hjälpformerna ökat sedan närmast föregående år med

0,8 milj kr till 12,5 milj kr. Ökningen av dessa kostnader har varit större i städerna (10 %) än på landsbygden (5 %).

Kommunernas sammanlagda kostnader för olika hjälpformer på landsbygden och i städerna framgår av följande tablå.

		Social- hjälp till uppe- hållet	Vård på sjuk- vårds- anstalt	Annan hjälp	Samt- liga hjälp- former
		Milj kr			
Landsbygd	1960	32,7	3,4	6,8	42,9
	1959	33,7	6,9	6,5	47,1
Städer	1960	71,4	5,4	5,7	82,5
	1959	78,0	5,6	5,2	88,8
Hela riket	1960	104,1	8,8	12,5	125,4
	1959	111,7	12,5	11,7	135,9

Barbro Wängberg

Konsumentpriserna i Sverige och i utlandet 1957—mars 1961

I anslutning till de månatliga redogörelserna i denna tidskrift för detaljprisernas utveckling i Sverige återges här motsvarande beräkningar från vissa främmande länder. Såsom mått på prisnivåns förändringar anges i tabellen på s 249 de olika ländernas officiella indextal för konsumentpriserna, hämtade ur Internationella arbetsbyråns i Genève utgivna tidskrift *International Labour Review*. Indextalen kan endast tjäna som grund för en ungefärlig jämförelse, eftersom tillvägagångssättet vid indexberäkningarna varierar högst betydligt i olika länder.

I det första diagrammet på s 250 ges en översikt av de sammanlagda prisförändringarna i form av indextal för ett antal länder fram till mars 1961. I det andra diagrammet på s 251 redovisas detaljpri-

sernas procentuella förändringar under tiden mars 1959 till mars 1961 för samma länder.

Sedan mars 1959 har index i Sverige stigit med 7 %. Om man undantar Jugoslavien och Turkiet, där indextalen gått upp med 17 resp 14 %, är detta den högsta indexstegringen i Europa. Införandet av den allmänna varuskatten har som bekant inträffat under denna period. I USA och Canada har prisnivån sedan 1959 stigit med endast 3 %. De kraftigaste prisförändringarna har inträffat i Brasilien (82 %), Uruguay (80 %) och Argentina (62 %). Det enda indextal, som sjunkit under denna tid, är Hong-Kongs, där en nedgång med 6 % inträffat.

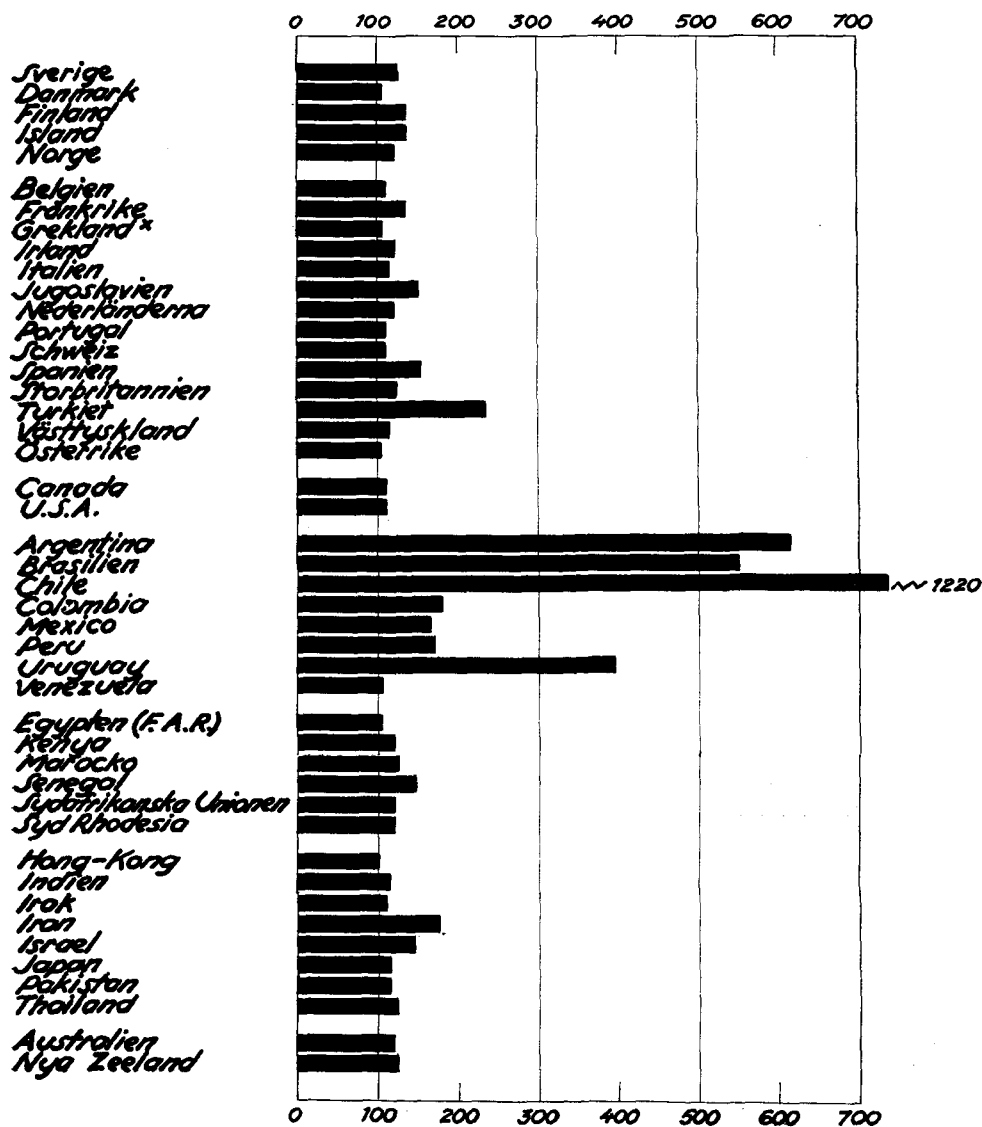
Britta Belo

Konsumentprisindex 1957—mars 1961 (1953 = 100)

	År 1957	År 1958	År 1959	År 1960	Juni 1960	Dec 1960	Jan 1961	Febr 1961	Mars 1961
<i>Europa</i>									
Sverige	113	119	120	124	124	125	126	126	127
Danmark		100	102	103	—	—	104	—	—
Finland	120	128	130	134	134	136	136	136	136
Island	121	128	130	131	132	132	134	134	134
Norge	112	118	120	121	121	121	121	121	122
Belgien	107	108	110	110	110	110	110	110	111
Frankrike	106	121	129	134	133	136	136	136	136
Grekland			¹ 101	102	102	105	105	104	105
Irland	112	117	117	117	—	—	—	119	—
Italien	110	113	113	115	115	116	117	117	117
Jugoslavien	119	123	125	139	140	142	145	149	149
Nederländerna	115	117	119	121	120	121	122	122	121
Portugal	104	105	107	109	108	110	109	109	108
Schweiz	105	107	106	108	108	109	108	109	109
Spanien	123	140	150	152	151	154	154	153	—
Storbritannien	116	119	120	121	121	123	123	123	123
Turkiet	152	171	216	228	229	226	228	231	236
Västtyskland	106	110	111	113	113	114	114	114	115
Österrike		100	101	103	104	103	104	105	105
<i>Amerika</i>									
Canada	106	108	110	111	110	112	112	112	112
USA	105	108	109	111	111	111	111	111	111
Argentina	165	217	464	590	591	622	607	612	615
Brasilien	206	237	326	439	430	499	517	525	551
Chile	627	752	¹ 1 043	¹ 1 164	¹ 1 139	¹ 1 185	¹ 1 206	¹ 1 211	¹ 1 220
Colombia	133	153	164	170	172	175	175	179	182
Mexico	135	150	154	162	160	167	167	165	164
Peru	125	135	152	165	163	166	167	168	171
Uruguay	149	175	244	338	327	390	408	406	397
Venezuela	98	103	108	112	113	110	106	107	107
<i>Afrika</i>									
Egypten	102	102	102	103	102	103	103	103	103
Kenya	116	118	118	118	118	119	—	119	—
Marocko	113	116	116	123	121	124	126	128	126
Senegal	110	132	140	142	—	141	141	143	144
Sydafrikanska Unionen	110	114	115	117	117	118	118	118	118
Syd-Rhodesia	108	113	116	118	118	119	119	120	120
<i>Asien</i>									
Hong-Kong	98	96	104	100	101	97	100	101	101
Indien	104	109	114	117	116	117	116	116	117
Irak	113	108	107	111	108	112	112	111	111
Iran	139	138	152	164	164	169	173	176	177
Israel	135	139	141	144	141	147	146	146	147
Japan	109	108	110	114	114	115	117	117	117
Pakistan	106	110	106	113	114	113	113	113	114
Thailand	118	124	119	118	113	122	122	123	126
Australien	112	113	115	120	119	122	—	—	122
Nya Zeeland	113	118	123	124	123	125	—	—	125

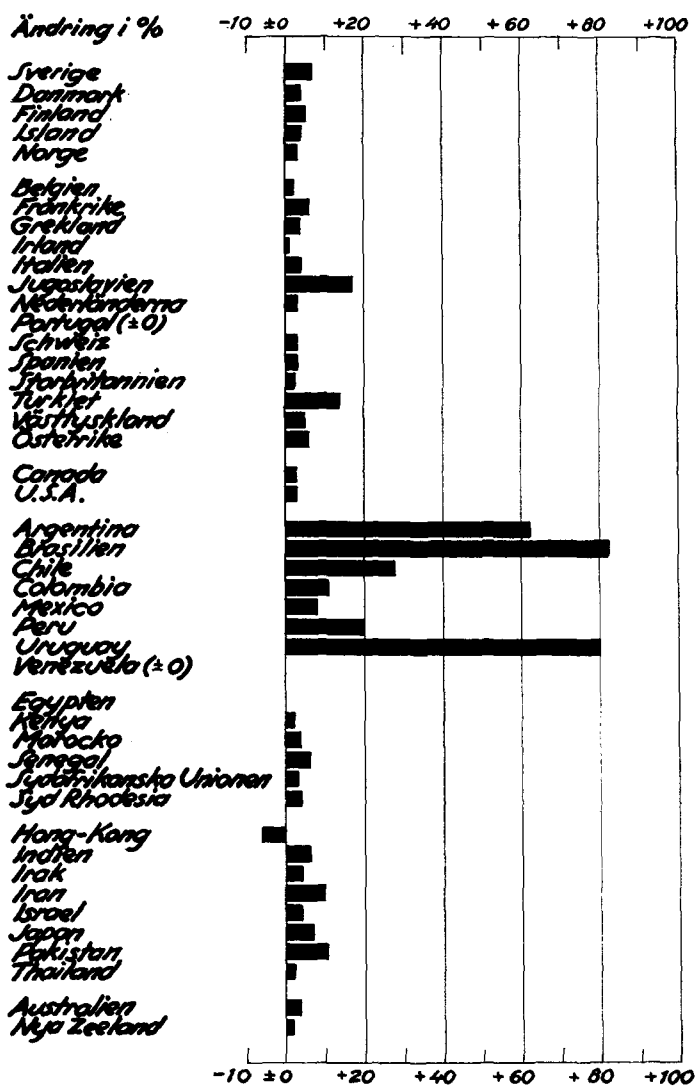
¹ Juni 1959 = 100.

KONSUMENTPRISINDEX FÖRÄNDRINGAR I OLIKA LÄNDER 1953 - MARS 1961

* Juni 1959 = 100

KONSUMENTPRISERNAS FÖRÄNDRINGAR I OLIKA LÄNDER MARS 1959 - MARS 1961

Konsumentprisindex för augusti 1961

Konsumentprisindex för augusti 1961 har av socialstyrelsen beräknats till 163 (1949 = 100) eller samma tal som för juli. Med två decimaler är talet för augusti 162,79 mot 162,58 för juli. Indextalen för de olika huvudgrupperna av varor och tjänster för tidigare beräkningstillfällen återges i tab 1.

För de olika i konsumentprisindex ingående huvudgrupperna av varor och tjänster är indextalen för augusti följande (julitalen inom parentes): livsmedel 181 (181), alkoholhaltiga drycker och tobak 180 (180), bostad, bränsle och lyse 162 (162), därav för enbart bostad 168 (168) och för bränsle och lyse 148 (148), kläder och skor 131 (130), inventarier och hushållsgeråd 143 (143) och diverse 158 (158).

Även när det gäller enskilda varuslag har prisförändringarna i stort sett varit

obetydliga. Inom varugruppen livsmedel har priserna på flertalet kött-, fläsk- och charkuterivaror samt på vissa grönsaker, bl a morötter, vitkål och gul lök, gått ned något, medan smärre prishöjningar kunnat noteras på en del brödsorter, på ost och smör samt på apelsiner och citroner.

Inom undergruppen bränsle och lyse noteras något ökade priser på ved. De inom gruppen kläder och skor för juli månad konstaterade prissänkningarna på grund av realisationer har försvunnit och medfört en indexökning. För övriga grupper har förekommande prishöjningar något övervägt prissänkningarna.

Prisutvecklingen under de senaste månaderna för vissa undergrupper av varor och tjänster belyses av indextalen i tab 2.

Pensionspristalet har beräknats till 132 liksom för juli.

Ejnar Olsson

Tab 1. Konsumentprisindex 1950—augusti 1961 (år 1949 = 100)¹

Tidpunkt	Livsmedel	Alkoholhaltiga drycker o tobak	Bostad, bränsle o lyse	Därav		Kläder o skor	Inventarier o hushållsgeråd	Diverse	Totalindex	Kommerskollegii partiprisindex
				bostad	bränsle o lyse					
1950 årsm	102	102	99	100	96	102	101	100	101	105
1951 »	119	116	110	102	130	124	118	112	117	134
1952 »	134	120	117	108	139	127	127	121	126	142
1953 »	137	122	120	116	129	123	127	124	128	134
1954 »	137	129	122	120	125	123	126	126	129	133
1955 »	144	132	126	124	130	120	127	129	133	138
1956 »	154	135	139	135	147	120	129	134	139	145
1957 »	157	152	147	140	162	122	133	142	145	147
1958 »	163	171	154	149	163	125	134	149	152	144
1959 »	165	173	156	155	158	125	134	150	153	144
1960 »	175	179	157	159	153	131	140	155	159	148
1960 aug	174	179	158	161	152	130	140	155	159	148
sept	174	179	159	161	153	131	140	155	159	148
okt	174	179	158	161	152	131	140	155	159	149
nov	176	179	159	161	153	131	141	155	160	150
dec	177	180	159	161	153	131	141	156	160	150
1961 jan	177	180	163	167	154	130	140	156	161	151
febr	178	180	163	167	154	130	141	156	161	151
mars	179	180	163	167	154	130	141	157	162	151
april	179	180	163	167	154	131	141	157	162	151
maj	180	180	163	167	154	131	142	158	162	152
juni	181	180	164	168	154	131	143	158	163	152
juli	181	180	162	168	148	130	143	158	163	151
aug	181	180	162	168	148	131	143	158	163	151

¹ Indextalen för varje kvartal och månad 1950—1959 se SocM 1957: 4, s 255, och 1958: 3, s 191, samt SocM, Stat Inf 1959, s 104, 1960, s 67 och 1961, s 59.

Tab 2. Indextal för olika delposter år 1960 och juni–augusti 1961 samt talens procentuella förändringar december 1960–augusti 1961

Huvudgrupper och undergrupper	Vägnings- tal 1961	Indextal (1949 = 100)				Pro- centuell förändring ¹ dec 1960– aug 1961
		1960	Juni 1961	Juli 1961	Aug 1961	
Livsmedel	298	175	181	181	181	+ 2
Mjöl, gryn och bröd	38	177	186	186	186	+ 3
Mejeriprodukter	51	169	176	176	176	+ 3
Matfett utom smör	8	131	130	130	130	+ 1
Ägg	10	134	150	146	146	+ 12
Kött	20	232	250	243	239	– 3
Fläsk	20	217	227	229	228	– 1
Charkuterivaror och köttkonserver	20	182	199	199	199	+ 3
Fisk och fiskkonserver	13	187	201	204	199	+ 1
Rotfrukter och grönsaker	13	214	187	186	198	+ 4
Frukt och bär	26	146	142	142	147	+ 4
Specier	43	176	175	175	173	0
Läskedrycker och lättöl	8	162	169	170	170	+ 4
Förtäring utom hemmet	28	208	222	225	223	+ 5
Alkoholhaltiga drycker och tobak	88	179	180	180	180	0
Spritdrycker och vin	45	218	216	216	216	0
Öl	10	150	156	156	156	+ 3
Tobak	33	149	150	150	150	+ 1
Bostad, bränsle och lyse	151	157	164	162	162	+ 1
Bostad utan bränsle och lyse	103	159	168	168	168	+ 3
Bränsle och lyse	48	153	154	148	148	– 3
Kläder och skor	118	131	131	130	131	0
Kläder	98	127	127	127	127	0
Konfektion och skrädderiarbete	59	132	134	133	133	0
Underkläder och strumpor	15	97	96	96	96	– 2
Päls- och skinnvaror, huvudbonader, handskar m m	10	122	121	120	121	0
Tyger, garner och sybehör	14	141	141	140	140	0
Skor	20	154	153	153	153	0
Inventarier och husgeråd	110	140	143	143	143	+ 2
Möbler	13	145	150	150	151	+ 3
Radio och musikinstrument	24	106	102	102	102	– 1
Armatyr, husgeråd och verktyg	29	152	158	157	157	0
Hushållstextilier	18	134	135	135	137	+ 1
Mopeder, cyklar, sportartiklar och leksaker	16	144	152	152	152	+ 4
Personliga effekter	10	139	152	153	154	+ 11
Diverse	235	155	158	158	158	+ 2
Läkemedel och tandläkararvode	16	152	153	153	153	+ 1
Kroppsvård	16	145	147	147	147	+ 1
Rengöringsmedel och tvätt	11	103	103	103	103	0
Läsning och skrivmateriel	21	204	207	210	210	+ 3
Post och tele	14	169	169	170	170	0
Nöjen och rekreation	21	157	163	163	163	+ 3
Resor	35	156	166	166	166	+ 3
Motorfordon	80	147	148	148	148	+ 1
Hemhjälp	8	199	216	216	216	+ 3
Blommor m m	13	127	125	127	129	+ 2
Totalindex	1 000	159	163	163	163	+ 2

¹ Beräknad på indextal med två decimaler. Siffran 0 anger en förändring mindre än en halv procent.

Sysselsättning inom industrin¹

Tab 1. Sysselsättning inom industrin juni—juli 1961 vid företag som lämnat uppgifter för båda månaderna

Uppgifterna i kol 1—5 och 9—10 avser förhållandena en dag i månaden.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Uppräknat antal anställda arbetare (exkl permitterade) juli 1961	Indextal för juli 1961 (juni 1961 = 100)			Antal arbetare under en vecka		Antal arbetstimmar i % av samtliga arbetstimmar under en vecka		Antal arbetare (%) frånvarande av personliga skäl	
		Män	Kvinnor	S:a			juni 1961	juli 1961	juni 1961	juli 1961
Gruvindustri	8 733	99,7	..	99,9	68,2	59,3	2,9	3,9	19,6	45,1
Metall- och verkstadsindustri	177 557	99,7	98,3	99,6	52,2	50,4	3,3	4,1	9,9	52,8
Jord- och stenindustri	22 956	100,3	95,0	99,9	55,4	51,4	4,0	4,5	9,1	49,6
Träindustri	34 641	97,6	98,5	97,6	47,1	48,6	2,7	3,0	5,7	54,5
Massa- och pappersindustri	39 731	102,1	98,6	101,7	72,0	72,9	5,7	7,6	11,0	37,0
Grafisk industri	16 368	100,0	99,1	99,8	59,4	59,3	3,8	4,1	13,2	48,3
Livsmedelsindustri	31 372	102,6	101,5	102,2	76,1	77,2	4,1	4,8	10,9	33,7
Dryckesvaru- och tobaksindustri	6 675	98,7	100,8	99,3	87,5	81,9	5,4	3,5	13,8	24,1
Textil- och beklädnadsindustri	47 072	99,0	98,1	98,4	53,7	53,6	1,3	1,1	8,8	50,3
Läder-, hår- o gummiindustri	14 315	99,2	98,8	99,0	33,7	30,6	1,6	2,1	6,1	68,1
Kemisk och kemisk-teknisk ind	17 478	99,7	98,4	99,4	54,5	56,7	3,9	4,7	11,5	51,5
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	416 898	99,9	98,8	99,7	56,2	55,3	3,4	4,2	9,9	49,2
Statliga verkstäder m m	14 383	99,4	98,6	99,4	55,5	..	..	..	11,6	50,7

Tab 2. Indextal (uträknade enligt kedjemetod, juli 1960 = 100) för antal anställda arbetare (exkl permitterade) juni 1960—juli 1961

	1960						1961						
	juni	aug	sept	okt	nov	dec	jan	febr	mars	april	maj	juni	juli
Gruvindustri	100,9	99,6	99,6	99,5	99,7	98,9	99,0	98,8	99,8	99,8	99,9	102,4	102,3
Metall- o verkstadsind	100,1	99,8	100,8	101,5	102,2	102,3	102,2	102,9	103,2	103,2	103,1	104,9	104,5
Jord- och stenindustri	100,4	99,1	99,1	99,0	99,1	98,1	95,8	95,7	98,5	99,6	100,3	103,5	103,4
Träindustri	99,7	97,2	96,4	96,4	94,3	93,5	93,3	94,4	96,3	96,5	97,5	99,9	97,5
Massa- och pappersind	98,9	97,3	96,4	96,2	96,0	96,0	95,2	95,0	95,3	95,2	95,7	98,5	100,2
Grafisk industri	99,8	100,2	101,6	102,1	102,6	102,3	101,4	101,9	101,6	101,3	100,5	101,8	101,6
Livsmedelsindustri	97,6	98,7	97,7	101,8	101,5	98,7	91,4	92,4	93,8	94,4	95,2	100,1	102,3
Dryckesvaru- och tobaksindustri	100,7	93,5	90,0	89,2	89,0	93,3	87,5	85,7	87,4	89,1	91,8	99,8	99,1
Textil- o beklädnadsind	101,4	101,2	102,8	103,1	103,1	102,1	102,0	102,4	102,3	101,5	100,9	101,1	99,5
Läder-, hår- och gummiindustri	100,9	100,2	100,3	100,8	100,4	100,2	99,2	99,7	99,7	99,2	97,8	98,1	97,1
Kemisk och kemisk-teknisk industri	100,1	97,3	97,0	96,6	96,6	95,8	95,8	96,2	97,0	96,9	97,3	100,6	100,0
Samtl industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	100,0	99,2	99,6	100,2	100,3	99,9	99,0	99,5	100,1	100,1	100,2	102,4	102,1

¹ En redogörelse för uppläggningsmetoden av den i tab 1—3 redovisade statistiken och för de använda beräkningsmetoderna m m har lämnats i Sociala Meddelanden, Statistisk Information, april 1961 (s 97—100). Utförligare redogörelser återges dels i Meddelande från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik (adress Birger Jarls torg 14, Stockholm 2) och dels i Arbetsmarknadsstatistik, utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (adress Lindhagensgatan 74, Stockholm 12).

Tab 3. Antal i maj—juli 1961 under en vecka avgångna resp nyanställda arbetare samt antal arbetare med deltidsarbete resp korttidsarbete i procent av hela antalet arbetare, som varit i arbete under den redovisade avlöningsperioden

	Avgångna arbetare			Nyanställda arbetare			Deltidsarbete			Korttidsarbete		
	maj	juni	juli	maj	juni	juli	maj	juni	juli	maj	juni	juli
Gruvindustri	0,46	0,40	0,46	0,52	1,08	0,32	0,08	0,14	0,06	0,03	0,03	0,03
Metall- och verkstadsindustri	0,78	0,80	1,00	0,82	1,49	0,61	0,58	0,55	0,39	0,01	0,01	0,04
Jord- och stenindustri	0,51	0,68	1,31	0,94	1,91	1,55	2,64	2,34	2,57	0,83	0,61	0,64
Träindustri	1,06	1,19	1,42	1,48	1,59	0,76	0,99	0,88	0,56	0,50	0,52	0,97
Massa- och pappersindustri	0,48	0,42	0,57	0,64	1,54	0,69	1,09	1,19	0,81	0,04	0,06	0,07
Grafisk industri	0,47	0,81	0,76	0,55	1,03	0,73	2,28	2,11	2,58	0,02	0,04	0,07
Livsmedelsindustri	1,00	1,12	1,82	1,58	3,11	1,87	4,98	5,05	4,59	0,70	0,44	0,84
Dryckesvaru- och tobaksindustri	0,77	0,71	2,02	1,43	3,07	1,51	1,02	1,17	0,82	0,53	0,24	0,29
Textil- och beklädnadsindustri	0,79	0,80	1,59	0,61	1,04	0,81	8,66	8,32	7,05	0,38	0,52	0,25
Läder-, hår- och gummivaruindustri	1,07	0,69	1,15	0,63	1,41	0,72	4,19	3,44	3,24	0,20	0,20	0,04
Kemisk och kemisk-teknisk industri	0,74	0,77	1,56	0,99	2,10	0,92	1,83	1,68	1,04	0,11	0,01	0,01
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	0,77	0,80	1,16	0,89	1,64	0,86	2,18	2,07	1,80	0,20	0,19	0,26

SUMMARY

The 1959 Social Assistance Survey.

As a result of a request by the Social Policy Committee the Social Welfare Board was commissioned in March 1959 to undertake a statistical survey of persons receiving social assistance. The findings of this survey have recently been published in "The 1959 Social Assistance Survey", a publication in the series the Official Statistics of Sweden. Some of the main particulars relative to the survey are given below.

The survey covers some 4 000 families and single persons throughout the country who received social assistance in April 1959. The sample of the cases investigated was so arranged that it comprised cases of assistance whose head of family was born on 5th, 15th or 25th of any month in the year. This means that approximately one-tenth of the cases of social assistance currently being dealt with in April are included in the survey.

Particulars on the selected cases were to be furnished by the person dealing with the case at the time when the request for assistance was made. In the main the survey only covered facts normally collected in a routine inquiry i.e. the applicant's age, marital status, family circumstances, state of health, alcoholism and criminal record, housing conditions, employment and income etc. Additional information was requested on one or two points regarding the applicant's past history, for instance how many months in each of the last five years had he been receiving assistance, and what was his employment situation during 1958 and 1959. In addition the person conducting the inquiry was to state the circumstances which might be regarded as having occasioned the present need for assistance.

Nearly 70 % of the recipients of assistance are single persons, chiefly women; if a comparison is made with the total population of the country the number of recipients of assistance amount to a figure of 12 per 1 000 inhabitants. The difference between this figure and the one given in the annual statistics, approximately 40 per 1 000 inhabitants, is largely due to the fact that there are a large number of temporary cases of assistance which only last over a month or so in the year. About 8 per 1 000 of the cases of assistance in April 1959 can be regarded as being of a more long-term nature. It was noted that assistance was frequently given to divorced men and women, and also to single women with children. As regards the different age groups, assistance was most frequently given to those under age, as a result of the greater need for social assistance for families with children, and to those in the 50—66 age group. On the other hand only an insignificant number, somewhat over a half per cent, of old-age pensioners received social assistance. Before the national pensions scheme was expanded a large number of pensioners had to supplement their pensions with social assistance (poor relief).

In approximately one half of the cases assisted the head of the family was ill. In the

overwhelming majority of these cases the illness concerned had lasted for more than a year. Rather less than one half of the recipients of assistance certified as ill and under the age of 67 were entitled to sickness benefits. Nearly a quarter of them had never been insured according to the compulsory sickness insurance scheme, usually because they were already ill when it was introduced. Sixteen per cent did not qualify because of illness and 12 % were classed in group 0 without being disqualified. In addition to those with serious illness one-fifth of the applicants for assistance were in poor health or their capacity for work was reduced. Over one half of the heads of the families in the assistance cases covered by the survey had not worked during 1958 and about three-quarters had not worked between January—April 1959. It is estimated from the particulars supplied on the forms that more than 40 % of these heads of families will not be able to come out on the labour market in the future.

To supplement the data supplied by the Social Committees extracts from the registers of convictions were requested from the Liquor Control Board and the Prison Board. From these it was apparent that about one-fifth of the men assisted were alcoholics and 17 % had been convicted under the Penal Code during the last five year period.

After a large number of facts had been noted down on the form, the respondent was to try to indicate the "immediate circumstances that can be regarded as having occasioned the need for social assistance in April 1959". Illness and poor health were the most common reasons given (by three-quarters of all the cases). On the other hand as regards the single women with children, it was the care of their children that primarily made it hard for them to support themselves. In respect of both the single men and the married men unemployment, alcoholism and other anti-social behaviour played a very important part in determining the reasons for the need for social assistance.

In April 1959 the single recipients of assistance had about kr. 300 to live on and the married couples with children about kr. 770. Social assistance accounted for about one-half of this sum, while the other half consisted of earnings, pensions, children's allowances, sickness benefits and other contributions from public bodies as well as from private persons. The greater part of social assistance was given in the form of general subsistence allowances in the home. The special items appearing most frequently were assistance with housing, fuel and lighting and in the case of old age pensioners contributions towards improvement in the diet, medical care and medicine. Page 243.

Social Assistance in 1960.

This article summarizes some of the statistical data that will be presented in greater detail in the annual report, entitled "Social Assistance", included in the series the Official Statistics of Sweden.

A total of 143 300 families, comprising 302 000 persons in all, received social assistance in 1960. The number of persons assisted in relation to the population was 4.0 per 100 inhabitants, the figure for the towns being 4.6 and for the rural districts 3.5. There is a great variation in the figures for different parts of the country. In the rural districts the percentages were lowest in the southern and south-western parts of the country and highest in northern Norrland. Since the previous year both the number of families and the number of persons assisted has decreased very considerably, by almost 8 %. Greatly improved conditions on the labour market in 1960 in all probability have contributed towards the reduction in the need for social assistance. The decrease is most pronounced for single men, and for married couples with children. The number of children in the families assisted has decreased by almost 7 %, the number of adult women by 6 % and the number of adult men by 10 %.

There are rather large variations between the different parts of the country and between towns of different sizes in respect of the changes between 1959 and 1960. In the case of the towns the decline is greatest in Stockholm, about 15 %, and smallest in towns with between 30 000 and 100 000 inhabitants, not quite 1 %. In certain towns, especially in small ones, the decrease in the number of persons assisted has been rather pronounced. Eleven towns report a decrease of 25 % or more in the number of persons assisted.

In all, the Social Committees disbursed in 1960 social assistance valued at 125 million kronor as against 136 million kronor one year previously i.e. a reduction by almost 8 %. In the rural areas the decrease was 10 % and in the towns 7 %. Subsistence allowances account for 83 % of the total expenditure on social assistance, hospital care for 7 % and "other assistance" for 10 %.

In 1960 a total of 104.1 million kronor was disbursed for social assistance in the form of

subsistence allowances; this is a decrease by 7.6 million kronor (7 %) on the immediately preceding year. The reduction in this expenditure has relatively been larger in the towns (8 %) than in the rural areas (3 %).

In 1960 the Social Committees defrayed the cost of hospital care to the tune of 8.8 million kronor. This is a reduction by 3.7 million kronor (30 %) since 1959. This decrease is entirely concentrated in the rural districts.

In contrast to the other forms of assistance, since the immediately preceding year expenditure on "other assistance" (i.e. boarding out, equipment before admission to an institution, fares, expenditure on vocational training, dental care, medical care, funeral expenses, etc.) has increased by 0.8 million kronor to 12.5 million kronor. The increase in this expenditure has been larger in the towns (10 %) than in the rural areas (5 %). Page 246.

Consumer prices in Sweden and abroad

The official index figures for consumer prices from the International Labour Review (ILO Journal) are given here as a yard-stick for the changes in price levels in various countries. Only an approximate comparison is possible, however, as the methods used in the making of index calculations vary very considerably in the different countries. The index figures are compared in a graph on page 249. The Swedish index has risen by 7 % since March 1959. If an exception is made of Yugoslavia and Turkey where the index figures have gone up by 17 % and 14 % respectively, this is the greatest increase in Europe. It should nevertheless be mentioned that a general purchase tax has been introduced in this period. In USA and Canada the index figures have gone up by only 3 % during the same period. The greatest changes have occurred in Brazil (82 %), Uruguay (80 %) and Argentine (62 %). The only country having had a decrease is Hong-Kong (6 %). Page 248.

Trycklov 16 oktober 1961

Pris 1,60

KUNGL. BOKTR. STHLM 1961 610100

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

Nr 11 • NOVEMBER • 1961

KUNGL SOCIALSTYRELSEN • STOCKHOLM

SOCIALSTYRELSENS STATISTISKA

AVDELNINGAR

Birger Jarls torg 14. Telefon: 22 12 00, rikssamtal 22 12 50

FJÄRDE BYRÅN (byrån för pris- och socialvårdsstatistik)

BYRÅCHEF

Erland v Hofsten 21 80 41

SOCIALVÅRDSSTATISTIK (barnavårdsstatistik, socialhjälpstatistik, nykterhetsvårdsstatistik, socialutgifter):

Förste aktuarierna Linnea Jonsson och Britta Belo, aktuarie Marianne Elg samt amanuenserna Barbro Wängberg, Anita Lagerkvist och Irmelin Majava

KONSUMENTPRISINDEX:

Förste aktuarierna Inga Tammelin (20 95 89) och Ejnar Olsson, amanuens Yngve Lindén samt kanslisten Ingrid Lindgren

FÖRFRÅGNINGAR OM INDEX:

Fröken Maja Gustafsson (22 12 00, ankn 96)

LEVNADESKOSTNADSUNDERSÖKNINGAR:

Förste aktuarien Thore Grönqvist

KANSLI:

Fru Ulla Weise (22 12 04)

FEMTE BYRÅN (byrån för löne- och sysselsättningsstatistik)

BYRÅCHEF

Leif Björk 21 80 43

Förste aktuarie Roland v Euler

LÖNESTATISTIK FÖR ANSTÄLLDA INOM JORDBRUK, INDUSTRI, HANDEL, SAMFÄRDSEL, RESTAURANGER M M, STATISTIK RÖRANDE SYSSELSÄTTNING INOM INDUSTRI:

Förste aktuarierna Ingrid Dalén och Carl Y:son Hermelin, tf förste aktuarierna Dagmar Witkowsky-Johnsson och Jonas Elmdahl, aktuarie Vera Katz

STATISTIK RÖRANDE OMSÄTTNINGEN I DETALJHANDELN:

Tf förste aktuarie Jonas Elmdahl

HÅLKORTSAVDELNINGEN:

Förste aktuarie Roland v Euler och förste maskinoperatör Elisabeth Hellström

KANSLI:

Fru Ann-Britt Gripenfors (22 12 05)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS

REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

ÅRGÅNG 1961 NR 11 • November

Innehåll

- 262 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 263 Barnavårdsnämndernas verksamhet under år 1960
Preliminär redogörelse
- 266 Utlänningar i Sverige
En översikt för tredje kvartalet 1961 och läget den 1 oktober 1961
- 270 Omsättningen inom detaljhandel m m 2:dra kvartalet 1961
- 274 Konsumentprisindex för september 1961
- 276 Sysselsättning inom industrin
- 277 Summary

Contents

The National Social Welfare Board, Statistical Divisions

PERIODICAL SURVEYS

- 262 *Statistisk Information, Index*
- 263 *The work of the Child Welfare Boards during 1960*
- 266 *Aliens in Sweden*
A survey of the third quarter of 1961 and the situation of 1st October 1961
- 270 *Turnover in retail trade etc during the second quarter of 1961*
- 274 *The consumer price index for September 1961*
- 276 *Employment in mining and manufacturing*
- 277 *Summary*

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! Inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet och Statistisk Information tillsammans kr 26,— per år.

Redaktion: Birger Jarls torg 2, tel 22 12 00, ankn 81 (redaktionen personligen)

Vid återgivande av artiklar ur denna tidskrift skall källan anges. Socialstyrelsen ansvarar ej för åsikter som framförs i signerade artiklar.

STATISTISK INFORMATION

PERIODISKA ÖVERSIKTER

VARJE MÅNAD:

Konsumentprisindex
Sysselsättning inom industrin

Senast

Frånvarofrekvensen inom industrin . 1961: aug
Hemhjälp, social 1961: aug
Konsumentpriserna i Sverige och i
utlandet 1961: okt
Mödrahjälpen 1961: juni
Nykterhetsnämndernas verksamhet . 1961: juli
Nykterhetsvårdsklientelet 1961: april
Socialhjälp och barnavård till utlän-
ningar 1961: mars
Socialhjälpen 1961: okt
Socialvårdens kostnader och finansie-
ring 1961: april
Statens utgifter för sociala ändamål 1961: febr
Ungdomsvårdsskolorna 1961: juli
Vårdanstalt för alkoholmissbrukare,
intagna på 1960: nov
Ålderdomshem, statsbidrag till . . . 1961: juli
Ålderdomshemmen, antal platser och
vårdtagare m m 1960: mars

VARJE KVARTAL:

Senast

Löneförhållandena för arbetare inom
industri 1961: sept
Omsättningen inom detaljhandel
m m detta nr
Uppgifter om bostadsbyggandet . . 1961: sept
Utlänningar i Sverige detta nr

VARJE ÅR:

Arvsfonden, allmänna 1960: dec
Barnavårdsnämndernas verksamhet . detta nr
Barnbidrag, allmänna 1961: mars
Bostadsbyggandet 1961: aug
Daghem, lekskolor och eftermiddagshem 1961: april

INDEX PERIODICAL SURVEYS

Most
recently in

EVERY MONTH

The consumer price index
Employment in mining and manufacturing

Absenteeism in industry 1961: Aug
National Home-Help Scheme . . . 1961: Aug
Consumer prices in Sweden and
abroad 1961: Oct
Maternity assistance 1961: June
The work of the Temperance Boards
The clientele of the Temperance
Boards 1961: April
Social assistance and child welfare
provided for aliens 1961: March
Social assistance 1961: Oct
The cost of social welfare and how
it is financed 1961: April
State expenditure for social purposes 1961: Febr
Approved schools 1961: July
Persons admitted into institutions
for inebriates 1960: Nov
State grants to homes for the aged 1961: July
The number of places in homes
for the aged and the number of
inmates, etc 1960: March

EVERY QUARTER

Most
recently in

Wages in industry 1961: Sept
Turnover in retail trade etc . . . this issue
Data on house production 1961: Sept
Aliens in Sweden this issue

EVERY YEAR

National General Inheritance Fund 1960: Dec
The work of the Child Welfare
Boards this issue
General children's allowances . . . 1961: March
Housing construction 1961: Aug
Day nurseries and nursery schools 1961: April

Barnavårdsnämndernas verksamhet under år 1960

PRELIMINÄR REDOGÖRELSE

I det följande redovisas vissa preliminära uppgifter avseende barnavårdsnämndernas verksamhet under år 1960, vilket som bekant är sista året 1924 års barnavårdslag gällde.

Barnavårdsmanneförordnanden. En av barnavårdsnämndens uppgifter är att förordna barnavårdsmän och utöva tillsyn över deras verksamhet. Under år 1960 tillkom ca 27 000 förordnanden, fördelade på 7 700 för jä-barn och 19 300 för uä-barn. Av de nytillkomna hade ca 30 % överförts från annan barnavårdsnämnd. Det totala antalet barnavårdsmanneförordnanden vid slutet av år 1960 var 133 923.

År	Antal barn		Tillhopa	per 1 000 av befolkningen under 18 år	Därav nytillkomna ¹
	jä	uä			
1940	3 548	95 355	98 903	62	..
1946	9 589	85 135	94 724	54	..
1952	23 948	85 934	109 882	58	..
1958	38 524	90 242	128 766	63	24 957
1959	40 224	91 087	131 311	64	25 363
1960	41 098	92 825	133 923	65	26 988

Huvudanledningen till att barnavårdsmanneförordnats för de 5 392 helt nytillkomna jä-barnen är äktenskapsskillnad samt hemskillnad (91 %). Andra anledningar, såsom söndring, föräldrars död etc, spelar däremot en mycket ringa roll.

Fastställande av faderskap. En av barnavårdsmannefunktionerna är att söka få faderskapet till uä-barn fastställt. Beträffande de ca 92 800 uä-barnen vid 1960

¹ Inkl överförda från annan barnavårdsnämnd.

års slut hade faderskapet fastställts för 91 %. Till största delen hade detta skett genom erkännande (78 %) och i resten av fallen genom dom.

Av de drygt 8 000 barn för vilka faderskapet ej fastställts var hälften under 3 år.

Barnavårdsmän. Vid slutet av år 1960 var antalet barnavårdsmän 1 529 mot 1 564 året innan. Som framgår av nedanstående tabell har minskningen av antalet barnavårdsmän oavbrutet fortsatt sedan början av 1940-talet.

År	Antal barnavårdsmän	därav kvinnor i %	Antal förordnanden per bvm
1940	6 321	14,4	16
1946	4 382	21,3	22
1952	2 139	32,4	51
1958	1 619	42,6	80
1959	1 564	44,9	84
1960	1 529	45,7	87

Antalet förordnanden (dvs barn) per barnavårdsman har ökat mycket kraftigt och är nu mer än 5 ggr större än år 1940. Detta torde sammanhånga med, speciellt beträffande städerna, att kommunala tjänstemän har barnavårdsmannekap som huvudsaklig syssla. För övrigt bör påpekas att kvinnornas andel ökat starkt inom detta område.

Bidragsförskott. Underlåter fader till uä-barn och fränskilda kvinnors barn att betala fastställt underhållsbidrag, kan barnavårdsnämnden förskotta bidraget. Antalet barn för vilka dylika bidragsförskott utbetalades under året var drygt

74 000. Deras antal har som syns av efterföljande tablå ökat kraftigt under senare år. Antalet bidragsmottagare under år 1960 var drygt 56 600.

År	Hela antalet barn	per 1 000 barn under 16 år	Högsta utbetalda belopp, kr	Genomsnittligt belopp, kr	Totalt, i 1 000-tal kr
1940	29 705	21,2	250	193	5 700
1946	24 610	15,6	250	198	4 900
1952	40 192	22,6	324 ¹ (250)	233	9 400
1958	65 805	35,7	720	549	36 153
1959	69 007	37,8	720	559	38 576
1960	74 262	41,6	996 ¹ (720)	605	44 900

De barn som erhöll bidragsförskott var till ca 52 % födda inom äktenskapet.

Fäderna till barn för vilka bidragsförskott utgår är återbetalningsskyldiga. Under år 1960 inbetalade 41 100 fäder sammanlagt 21,9 milj kr. Detta motsvarar inte fullt hälften av det utbetalda beloppet.

Utfyllnadsbidrag. För barn utgående familjerättsliga underhållsbidrag, vilka understiger 720 kr om året, kan under vissa förutsättningar »utfyllas» av allmänna medel. Under år 1960 har i utfyllnadsbidrag utbetalats sammanlagt 3,8 milj kr till 30 500 barn.

Arbetsföreläggande. Enligt Bvl kan försumliga föräldrar, vilkas barn omhändertagits, samt föräldrar, som försummar fastställd bidragsskyldighet, erhålla arbetsföreläggande. Under år 1960 beslutades om arbetsföreläggande i 1 031 fall, varav 986 för försummad bidragsskyldighet. Hälften av dessa gjorde därvid inbetalningar för att fullgöra sin skyldighet. Under år 1960 begärde barnavårdsnämnderna dessutom handräckning för inställande till arbete efter beslut om arbetsföreläggande i 336 fall. Av dessa hade 131 beviljats under året.

¹ Maximibeloppet höjdes 1 juli.

Förebyggande åtgärder. Barnavårdsnämndernas centrala uppgift enligt barnavårdslagen är att vid behov ingripa för att bereda skydd, vård eller uppfostran åt barn och ungdom antingen genom förebyggande åtgärder eller genom omhändertagande samt att utöva tillsyn över fosterbarnsvården.

Förebyggande åtgärder berör vanvårdade och vanartade barn och ungdomar under 21 år i de fall barnavårdsnämnden anser rättelse möjlig utan att de behöver skiljas från hemmet. Dessa åtgärder omfattar övervakning, förmaning till föräldrar, varning till barnet, ordnande av samsällsättning o dyl. Kombination av flera åtgärder är vanlig. Under år 1960 var 17 201 barn och ungdomar föremål för förebyggande åtgärder mot 15 296 föregående år. Det innebär en ökning på över 12 %. Ökningen kommer uteslutande på åtgärden övervakning.

Av de 11 391 barn, för vilka förebyggande åtgärder beslöts under året, var 81 % fyllda 13 år och endast 6 % under skolåldern. Motsvarande siffror för år 1959 var 80 % resp 4 %. Vidare framgår av materialet att förebyggande övervakning beslöts för 5 251 barn.

År	Hela antalet barn	per 1 000 av befolkn under 21 år	Med övervakning
1940	2 920	1,0	1 249
1946	4 583	2,3	..
1952	7 366	3,3	4 628
1958	12 464	5,3	6 774
1959	15 296	6,7	9 391
1960	17 201	7,3	11 804

Skyddsuppfostran. Visar sig de förebyggande åtgärderna vara utan gagn eller nytta, kan barnavårdsnämnden omhändertaga barnet för skyddsuppfostran. Det antal barn och ungdomar som omhändertogs under år 1960 var 1 740. Som följande

de tablå visar var antalet nytillkomna större under år 1960 än under år 1959. Det totala antalet omhändertagna år 1960 var 8 574.

År	Hela antalet barn	per 1 000 av be-folkn under 21 år	Nyttill-komna	därav omhän-dertagna p g a van-vård (§ 22 mom a)	vanart (§ 22 mom c)
1940	6 516	3,4	1 010	215	458
1946	7 922	3,9	989	242	451
1952	6 919	3,1	1 029	328	452
1958	7 657	3,3	1 554	448	894
1959	8 106	3,6	1 698	394	1 086
1960	8 574	3,6	1 740	395	1 201

Av de vid årets slut kvarvarande barnen och ungdomarna var 60 % pojkar. Beträffande åldersfördelningen bland de nytillkomna barnen var 76 % över 13 år mot endast 53 % år 1952. En förskjutning i åldersfördelningen mot högre åldrar har sålunda skett under senare år.

Den vanligaste orsaken till omhändertagande för skyddsuppfostran under 1960 var vanart (69 %) jämfört med vanvård och fara för vanart som vardera angavs i drygt 1/5 av fallen. De nytillkomna barnen hade till 36 % placerats i enskilda hem. Övriga barn placerades på barnhem (16 %), ungdomsvårdsskola (25 %) samt annan anstalt och annat håll (12 %). Drygt 10 % av de omhändertagna barnen blev ej placerade under året.

Samhällsvård. Om ett barn under 16 år utsätts för nöd i hemmet, är övergivet eller på grund av kroppslig eller andlig sjukdom eller svaghet är i behov av vård utom hemmet, skall sådant barn omhändertas för samhällsvård. På grund av nämnda orsaker omhändertogs 9 433 barn under år 1960. Totalt sett var 23 291 barn omhändertagna för samhällsvård under redovisningsåret (se efterföljande tablå).

Vad beträffar åldersfördelningen för de nytillkomna barnen var knappt 1/3 under

År	Hela antalet barn	per 1 000 av be-folkn under 16 år	Nyttill-komna	därav vårdade i en-skilt hem	barn-hem
1940	30 021	21,5	6 157	1 945	2 969
1946	25 539	16,2	6 916	2 262	4 284
1952	26 585	14,9	9 982	3 099	6 749
1958	23 743	12,9	9 329	3 181	6 325
1959	23 350	12,8	9 349	2 984	5 913
1960	23 291	13,0	9 433	3 150	5 849

2 år och ungefär lika många över 7 år. Av samtliga den 31/12 kvarvarande samhällsvårdade barn var däremot nästan 2/3 i eller över skolåldern. Vidare kan nämnas att ca 60 % av de kvarvarande barnen kom från ofullständiga hem, dvs modern var ogift, fränskild, änka eller död.

Av de under 1960 nytillkomna barnen hade majoriteten (62 %) erhållit vård på barnhem, vilket dock för det stora flertalet blott är en övergångsform. Av samtliga den 31/12 kvarvarande barn vårdades drygt 3/4 i enskilt hem och övriga på barnhem eller annan anstalt (sjukhus, anstalt för psykiskt efterblivna etc).

Vårdkostnader för omhändertagna barn.

Vårdkostnaderna för de omhändertagna barnen avser kommunernas bruttoutgifter oavsett om de ersätts från annat håll eller ej. Kostnaderna omfattar dels inackorderingsavgifter i enskilda hem och vårdavgifter på anstalter, dels andra kostnader såsom resor, utrustning o dyl. Beträffande kostnaderna för vård på anstalt bör observeras att de endast avser avgifter som utgår enligt fastställd taxa och ej de kostnader kommunerna såsom huvudmän i övrigt bestrider.

År	Kostnader i 1 000-tal kr		
	Vårdavgifter	Annan kostnad	Summa
1958	20 400	1 800	22 200
1959	22 000	2 100	24 100
1960	24 100	2 200	26 300

Marianne El

Utlänningar i Sverige

EN ÖVERSIKT FÖR TREDJE KVARTALET 1961 OCH LÄGET DEN 1 OKTOBER 1961

Nedanstående översikt är liksom tidigare redogörelser beträffande utlänningar i Sverige grundad på statistik utarbetad inom statens utlänningskommission. Närmast föregående kvartalsöversikt framlades i septemberhäftet av Sociala Meddelanden 1961.

Tab 1. Uppehållstillstånd för utlänningar

Nationalitet	1960	1961		
	1 okt	1 juli	1 okt	därav män
Baltisk	4 903	4 285	4 278	2 955
Belgisk	88	131	134	70
Brittisk	1 317	1 443	1 486	794
Fransk	582	636	637	380
Nederländsk	1 232	1 300	1 352	868
Italiensk	3 237	4 012	4 019	2 544
Polsk	1 508	1 377	1 364	838
Schweizisk	1 193	1 239	1 314	844
Tjeckoslovakisk . . .	201	201	196	138
Tysk	18 020	17 533	18 211	8 217
Ungersk	5 725	5 801	5 985	3 925
USA-medborgare . . .	1 784	2 013	2 082	1 181
Österrikisk	2 601	2 665	2 730	1 554
Övriga	4 185	4 850	5 146	3 452
Summa	46 576	47 486	48 934	27 760

Utlänningar med uppehållstillstånd. Enligt 27 § utlänningskungörelsen 4 juni 1954 äger utlänning icke uppehålla sig i riket längre tid än tre månader utan att inneha gällande uppehållstillstånd. Stadgandet gäller dock ej medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge och ej heller för utlänningar som innehar bosättningsstillstånd. Vidare må erinras om att barn under 16 år i regel är införda i föräldrarnas pass, varvid särskilt uppehålls-

tillstånd inte utfärdas. Som framgår av tab 1 uppgick antalet gällande uppehållstillstånd den 1 oktober 1961 till 48 934. Detta innebär en ökning med 1 448 sedan den 1 juli och med ca 2 350 sedan den 1 oktober 1960. Nära hälften av ökningen under kvartalet avser tyskar, trots att dessas antal icke oväsentligt minskats genom förvärv av svenskt medborgarskap.

Naturaliserade utlänningar. Under tredje kvartalet 1961 har 1 314 utlänningar blivit svenska medborgare, varav 1 209 efter Kungl. Maj:ts beslut. I totalantalet ingår 890 personer över 18 år (394 män och 496 kvinnor) samt 424 personer under 18 år (225 män och 199 kvinnor). Beträffande fördelningen efter förutvarande nationalitet kan nämnas att 386 finländare, 324 tyskar, 118 balter, 113 danskar och 92 norrmän förvärvat svenskt medborgarskap under det här redovisade kvartalet.

Födda och avlidna utlänningar. Under årets tredje kvartal har till utlänningskommissionen inkommit uppgifter om att 103 utlänningar avlidit i Sverige. Antalet av utländska kvinnor födda barn uppgick enligt under samma tid inkomna uppgifter till 885. Av mödrarna hade 441 finländsk, 101 dansk, 101 tysk och 83 norsk nationalitet. Motsvarande fördelning efter faderns nationalitet var 420, 185, 125 och 105.

Utlänningar på den svenska arbetsmarknaden. Enligt utlänningskungörelsen ålig-

Tab 2. Arbetsanmälda utlännningar i Sverige per den 1 oktober 1961, fördelade efter yrkesgrupp och nationalitet

Yrkesgrupp	Totalt	Därav							
		Dansk	Norsk	Fin- ländsk	Bal- tisk	Tysk	Itali- ensk	Ung- ersk	Öster- rikisk
<i>Jordbruk och skogsbruk</i>	10 931	2 186	1 227	5 933	99	693	16	94	282
Jordbruk	2 722	1 277	124	587	26	265	10	68	193
Trädgårdsskötsel	1 317	248	58	486	7	315	5	12	53
Fiske	59	38	—	14	4	3	—	—	—
Skogsbruk	6 833	623	1 045	4 846	62	110	1	14	36
<i>Industri och hantverk</i>	59 456	9 561	3 739	26 823	1 884	5 584	2 439	3 488	1 610
Malmbrytning o metallindustri	31 142	4 017	1 593	14 318	985	2 979	1 867	2 000	947
Jord- och stenindustri	1 731	546	69	563	20	162	133	97	40
Träindustri	2 197	302	195	1 099	74	238	15	68	45
Pappers- och grafisk industri . .	3 279	659	255	1 294	76	384	44	189	94
Livsmedelsindustri	3 622	1 026	228	1 218	60	418	33	188	202
Textilindustri	4 671	644	241	2 263	287	323	94	376	55
Beklädnadsindustri	5 389	447	427	3 291	171	404	93	211	114
Läder-, hår- o gummivaruind . .	2 346	682	150	744	95	176	61	186	28
Kemisk-teknisk industri	1 035	229	102	451	24	92	20	56	17
Byggnadsindustri	4 004	994	477	1 575	92	400	77	113	68
Kraft-, belysnings- o vattenverk	40	15	2	7	—	8	2	4	—
<i>Samfärdsl</i>	9 819	2 389	1 068	2 476	229	1 252	192	149	116
Landtransport	1 749	347	244	667	86	112	32	93	27
Luftfart	61	9	41	3	—	1	1	—	—
Sjöfart	8 009	2 033	783	1 806	143	1 139	159	56	89
<i>Handel</i>	13 619	1 345	1 171	5 491	263	2 135	410	371	782
Försäljnings- o affärsverksamhet	2 584	429	390	906	44	448	43	55	44
Lagerarbete	2 080	351	238	911	81	120	52	125	34
Bank- och försäkringsverksamhet	458	14	37	185	40	59	3	25	11
Hotell och restauranger	8 497	551	506	3 489	98	1 508	312	166	693
<i>Förvaltning och fria yrken</i>	10 438	1 071	1 679	1 989	460	1 898	351	598	296
Allmän tjänst	82	13	15	32	6	9	—	2	1
Socialvård	74	7	8	17	2	29	—	3	1
Tekniska arbetsområden	4 804	496	1 109	701	217	806	69	356	173
Kontorsarbete	3 575	303	442	1 130	200	738	64	134	58
Undervisning och journalistik . .	583	35	52	88	27	73	14	57	14
Organisationsverksamhet	15	—	3	1	2	6	—	1	—
Konstnärlig verksamhet	1 305	217	50	20	6	237	204	45	49
<i>Hälsö- och sjukvård, hygien . . .</i>	6 333	1 225	732	2 739	73	886	27	125	146
<i>Husligt arbete</i>	5 791	522	483	1 848	18	2 394	31	17	174
<i>Genomgående yrken, diversearbete .</i>	4 710	810	417	2 207	159	430	115	172	107
Genomgående yrken	3 349	544	277	1 586	100	358	100	123	77
Diversearbete	1 361	266	140	621	59	72	15	49	30
<i>Arb, ej hänförl t annan näringsgren</i>	1 649	62	86	283	12	400	44	57	190
<i>Beredskaps- och arkivarbete . . .</i>	112	2	—	6	32	13	—	34	3
Summa	122 858	19 173	10 602	49 795	3 229	15 685	3 625	5 105	3 706
» 1/7 1961	117 249	19 078	10 326	48 358	3 261	14 853	3 425	4 925	2 570
» 1/10 1960	115 327	19 616	10 077	46 448	3 373	15 212	3 048	4 887	2 863

ger det envar som anställt utlänniug i sin tjänst att inom tjugofyra timmar efter anställningens tillträdande göra skriftlig an-

mälan härom till polismyndigheten på orten. Vid anställningens upphörande skall arbetsgivaren inom samma tidrymd göra

Tab 3. Arbetsanmälda utlänningar i Sverige per den 1 oktober 1961, fördelade efter län och nationalitet

Län	Totalt	Därav								
		Dansk	Norsk	Finländsk	Baltisk	Polsk	Tysk	Italiensk	Ungersk	Österrikisk
Stockholms stad . . .	26 661	2 355	2 288	10 880	793	250	4 215	960	821	912
Stockholms	10 528	776	586	5 366	263	60	1 645	406	285	353
Uppsala	1 768	183	94	887	65	17	203	26	91	62
Södermanlands	4 612	572	183	2 453	230	25	415	92	240	115
Östergötlands	3 106	505	220	1 042	188	66	475	119	156	98
Jönköpings	2 145	465	151	656	69	25	351	11	170	49
Kronobergs	718	211	38	116	8	13	161	2	98	22
Kalmar	741	155	48	150	26	11	139	15	69	35
Gotlands	189	102	4	48	3	1	16	3	1	1
Blekinge	1 003	250	35	370	36	11	105	4	109	23
Kristianstads	1 272	522	37	215	10	18	262	6	82	28
Malmöhus	12 572	5 131	434	1 231	166	200	2 036	422	1 081	479
Hallands	1 320	398	54	268	47	20	206	40	109	22
Göteborgs och Bohus .	15 904	3 289	2 126	3 856	755	173	1 930	643	656	372
Älvsborgs	6 549	851	498	3 562	270	47	560	20	254	122
Skaraborgs	1 624	225	146	585	23	9	262	78	91	54
Värmlands	4 359	720	1 098	1 536	29	20	374	11	119	224
Örebro	4 237	573	296	2 103	68	23	547	43	145	145
Västmanlands	8 763	574	615	5 043	92	56	683	621	299	304
Kopparbergs	4 505	592	473	2 567	22	41	386	29	114	117
Gävleborgs	2 656	304	192	1 529	52	14	290	23	47	71
Västernorrlands	2 239	125	189	1 642	11	2	142	22	17	32
Jämtlands	1 253	44	348	730	1	2	67	2	4	17
Västerbottens	910	52	116	553	1	4	96	5	20	21
Norrbottens	3 224	199	333	2 407	1	7	119	22	27	28
Hela riket	122 858	19 173	10 602	49 795	3 229	1 115	15 685	3 625	5 105	3 706
därav män	83 247	15 228	7 139	30 592	2 441	816	8 979	2 681	3 728	2 737

motsvarande avanmälan. Anmälnings-skyldighet föreligger i fråga om samtliga utländska arbetstagare som fyllt 16 år, cavsett om arbetstillstånd erfordras eller ej.

På grundval av till utlänningskommis-sionen inkomna arbetsanmälningskort — vilka även passerar länsarbetsnämnderna (bl a i och för yrkeskodifiering) — före-tas vid varje kvartalsskifte en räkning av antalet arbetsanmälda utlänningar. I det följande framläggs resultaten av den per den 1 oktober 1961 verkställda räkningen.

Som framgår av tab 2 uppgick det totala antalet arbetsanmälda utlänningar den 1 oktober 1961 till 122 858, vilket in-nebär en ökning med 5 609 under tredje kvartalet 1961. En jämförelse med mot-svarande kvartalsskifte 1960 visar en ök-

ning med drygt 7 500 personer, varav nä-ra hälften utgöres av finländare.

Av de arbetsanmälda var 83 247 män och 39 611 kvinnor. Den ovan angivna ökningen under kvartalet utgjordes till över 80 % av män och ökningen under den senaste 12-månadersperioden nästan helt av män.

Även under detta kvartal har de nordis-ka arbetstagarnas andel av den utländska arbetskraften minskat något och uppgår nu till knappt 65 % mot förut 66 %. An-talet arbetsanmälda balter har minskat något, vilket främst torde bero på förvärv av svenskt medborgarskap. Bland de i tab 2 och 3 inte särskilt redovisade nationa-liteterna kan nämnas jugoslaver (1 437), nederländare (1 321), briter (1 290),

spanjorer (1 256), schweizare (1 099) och fransmän (593).

Yrkesgruppen industri och hantverk har ökat mest under kvartalet (+ 2 372) och då främst undergruppen malmbrytning och metallindustri (+ 1 266).

De relativt största ändringarna har gällt grupperna handel (+ 1 071), samfärdsel (+ 520) samt elevpraktikarbete (+ 591). En smärre minskning (— 48) har noterats för gruppen husligt arbete.

Av de i tab 2 upptagna nationaliteterna har samtliga utom balterna ökat under tredje kvartalet. I absoluta tal har finländarna ökat mest (+ 1 437) men deras andel, som förut var 41 %, har ändå minskat något. Den relativt sett största ökningen kan österrikarna uppvisa; de har

ökat med drygt 40 %, huvudsakligen inom yrkesgruppen hotell och restauranger.

Länsuppgifter över antalet arbetsanmälda utlänningar återfinns i tab 3. Alla län utom Gotlands och Jämtlands visar ökade siffror. Redan tidigare fanns över hälften av de arbetsanmälda utlänningarna i Stockholms stad och län samt Malmöhus och Göteborgs och Bohus län och denna koncentration har blivit något större under tredje kvartalet, eftersom ökningen under detta till drygt 60 % gällt dessa län.

Ökningen inom metallindustrin var denna gång störst i Stockholms län (+ 207) och stad (+ 151) med Malmöhus län (+ 136) på tredje plats.

Göran Söderlund

Omsättningen inom detaljhandel m m 2:a kvartalet 1961¹

Tab 1. Indextal² (2:a kvartalet 1955 = 100) för omsättningen (försäljningens värde) inom enskild detaljhandel m m 1:a kvartalet 1958—2:a kvartalet 1961

	Indextal (2:a kvartalet 1955 = 100) för													
	1958				1959				1960				1961	
	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv
Livsmedelsbutiker	103	112	113	115	104	113	115	126	105	119	120	127	115	124
Beklädnadsbutiker	72	99	71	117	73	98	72	129	68	101	77	133	83	109
Herrkonfektionsbutiker, herrskrädderier	72	103	72	117	74	104	73	134	68	110	79	131	84	114
Damkonfektionsbutiker, sy- ateljéer	54	90	62	85	54	91	62	95	50	94	65	103	62	105
Butiker för herr- och dam- konfektion samt barnkon- fektionsbutiker	59	93	61	105	63	91	59	110	55	93	67	115	68	104
Manufakturbutiker och textila varuhus	91	105	89	140	91	109	92	149	90	112	96	155	105	116
Skobutiker och skomakerier	60	113	85	121	66	118	83	123	63	127	95	132	81	131
Skobutiker	61	114	83	123	67	118	81	127	63	127	92	134	81	129
Skomakerier	56	103	99	93	60	113	92	91	61	122	115	110	79	140
Inventariebutiker	130	122	120	192	138	116	132	257	112	125	157	236	160	141
Butiker för heminrednings- textilier	112	110	130	189	136	108	140	248	132	119	157	248	181	142
Butiker för möbler	109	106	102	165	114	111	116	227	94	121	129	204	142	134
Bosättningsaffärer (exkl ramaff- och glasmästerier)	98	96	109	172	99	96	111	185	88	101	124	201	115	113
Radio-, el- och belysnings- affärer	158	139	122	203	161	119	138	291	122	122	171	273	185	140
Järn-, cykel- och sportaffärer	73	111	108	103	81	117	116	133	77	126	113	116	88	137
Järnaffärer	84	108	113	126	88	116	120	173	87	118	121	144	101	144
Cykel- och sportaffärer	64	134	120	92	87	138	131	103	77	156	124	107	94	164
Övriga specialbutiker	110	119	119	144	113	122	125	154	111	125	124	154	123	134
Färghandel, parfym- och sjukvårdsaffärer	86	113	108	132	86	113	110	131	79	113	103	128	88	116
Urmakerier, optikaffärer	112	116	121	158	114	128	149	194	118	146	156	225	150	161
Bok-, pappers- och musik- handel, tidningskiosker	117	122	132	146	121	127	137	160	123	131	142	161	138	142
Tobaksbutiker	109	110	113	133	112	111	116	129	108	105	102	118	107	103
Lanthandel, skeppshandel (med huvudsakligen annat än livsmedel)	102	117	121	119	91	115	112	129	93	119	123	122	102	126
Varuhus, basarer, postorder- firmor	101	135	124	185	113	147	138	217	120	171	150	220	148	191
Summa egenlig detaljhandel	98	113	107	129	101	115	111	145	98	121	117	146	113	129
Restauranger, kaféer och kon- ditorier	77	93	96	86	78	94	96	88	85	103	103	99	93	109
Restauranger	69	87	92	80	72	88	90	84	82	100	100	97	91	108
Kaféer och konditorier	93	107	106	96	91	106	107	94	91	110	107	101	99	111
Betjäningsställen	111	131	114	128	114	133	116	135	124	147	126	146	133	156
Frisersalonger, hygieniska institut	100	123	106	120	103	126	111	126	106	134	113	130	118	139
Bad- och tvättinrättningar	112	135	119	131	118	137	112	138	119	147	124	143	128	154
Samtliga branscher	96	112	106	125	99	114	109	140	97	120	115	142	112	128

¹ Se anm under tab 5, s 273. — ² Indextalen fr o m 1:a kvartalet 1960 har beräknats med utgångspunkt från omsättningsbelopp i vilka allmän varuskatt ingår.

Tab 2. Indextal¹ för omsättningen (försäljningens värde) inom enskild detaljhandel m m under 2:a kvartalet och 1:a—2:a kvartalen 1961 samt uppräknade försäljningssummor

	Antal identiska företag 1:a och 2:a kv 1961	Uppräknade försäljningssummor milj kr 2:a kv 1961	Indextal för 2:a kv 1961		Indextal för 1:a—2:a kv 1961 (1:a—2:a kv 1960 = 100) ³
			(1:a kv 1961 = 100) ²	(2:a kv 1960 = 100) ²	
Livsmedelsbutiker	780	2 225,9	109	105	107
Beklädnadsbutiker	533	873,3	132	108	114
Herrkonfektionsbutiker, herrskrädderier . . .	93	192,9	136	103	111
Damkonfektionsbutiker, syateljéer	101	177,6	171	112	116
Butiker för herr- och damkonfektion samt barnkonfektionsbutiker	82	189,0	154	112	116
Hatt- och mössbutiker, modebutiker	23	23,3	140	..	..
Manufakturbutiker och textila varuhus	198	262,7	111	104	109
Päls- och skinnvarubutiker	27	14,5	51	101	117
Skobutiker och skomakerier	112	166,4	162	104	112
Skobutiker	76	148,1	160	102	111
Skomakerier	36	18,3	179	115	120
Inventariebutiker	313	435,2	88	113	127
Butiker för heminredningstextilier	47	34,5	79	120	129
» » möbler	66	119,8	94	111	128
Bosättningsaffärer (exkl ramaffärer och glas-mästerier)	57	27,7	98	112	121
Radio-, el- och belysningsaffärer	72	161,2	75	114	133
Butiker för hemslöjd och leksaker	52	17,6	105	112	115
Järn-, cykel- och sportaffärer	150	265,7	155	108	111
Järnaffärer	113	149,9	142	122	120
Cykel- och sportaffärer	35	114,1	176	106	111
Övriga specialbutiker	410	832,2	109	107	109
Blomsterhandel	53	86,5	94	102	106
Färghandel, parfym- och sjukvårdsaffärer . .	65	96,2	132	102	106
Juvelerarbutiker	21	38,2	128	..	..
Urmakerier, optikaffärer	35	50,4	108	110	118
Fotoaffärer och -ateljéer	37	49,5	130	123	131
Bok-, pappers- och musikhandel, tidningskiosker	124	339,0	103	109	111
Tobaksbutiker	38	113,5	96	98	99
Läderhandel	20	22,0	123	..	..
Lanthandel, skeppshandel (med huvudsakligen annat än livsmedel)	29	25,6	123	106	108
Varuhus, basarer, postorderfirmor	20	401,9	129	111	116
Summa egentlig detaljhandel	2 347	5 226,2	114	107	111
Restauranger, kaféer och konditorier	519	394,6	117	106	108
Restauranger	353	280,8	119	108	109
Kaféer och konditorier	166	113,8	112	101	105
Betjäningsställen	294	172,6	117	106	107
Frisersalonger, hygieniska institut	127	86,8	118	104	107
Bad- och tvättinrättningar	161	58,8	120	105	106
Samtliga branscher	3 160	5 793,4	114	107	110

¹ Se not 2, tab 1.

² Uträknade enligt uppgifter från identiska företag.

³ Uträknade enligt kedjemetod.

Tab 3. Indextal¹ för omsättningen (försäljningens värde) inom enskild detaljhandel m m under 2:a kvartalet och 1:a–2:a kvartalen 1961, exklusive och inklusive omsättningen i vissa större varuhus

	Indextal för 2:a kv 1961						Indextal för 1:a–2:a kv 1961 (1:a–2:a kv 1960 = 100) ³		
	(1:a kv 1961 = 100) ²			(2:a kv 1960 = 100) ³					
	exkl varu-husen	enbart varu-husen ⁴	inkl varu-husen ⁴	exkl varu-husen	enbart varu-husen ⁴	inkl varu-husen ⁴	exkl varu-husen	enbart varu-husen ⁴	inkl varu-husen ⁴
Livsmedelsbutiker	109	112	109	105	138	106	107	138	108
Beklädnadsbutiker	132	147	133	108	112	108	114	116	114
Skobutiker, skomakerier	162	177	162	104	130	104	112	127	112
Inventariebutiker	88	116	90	113	116	113	127	120	126
Järn-, cykel- och sportaffärer	155	189	156	108	113	108	111	116	111
Övriga specialbutiker	109	121	110	107	111	108	109	117	109
Restauranger och kaféer	117	113	117	106	117	106	108	120	108
Samtliga branscher	114	127	114	106	119	107	110	123	110

¹ Se not 2, tab 1. — ^{2, 3} Se resp not, tab 2. — ⁴ De av varuhusen särredovisade varugrupperna upptas under resp bransch.

Tab 4. Indextal¹ för omsättningen (försäljningens värde) inom konsumentkooperativ detaljhandel m m under 2:a kvartalet och 1:a–2:a kvartalen 1961 samt uppräknade försäljningssummor

	Uppräknade försäljningssummor milj kr 2:a kv 1961	Indextal för 2:a kv 1961			1:a–2:a kv 1961 (1:a–2:a kv 1960 = 100)
		(1:a kv 1961 = 100) ²	(2:a kv 1960 = 100) ³	(2:a kv 1955 = 100) ³	
Detaljförsäljning					
Livsmedelsbutiker (inkl butiksbusar)	683,3	109	105	135	107
Snabbköpsbutiker	494,9	111	114	297	117
Speceri- och diversebutiker	133,4	109	89	59	90
Charkuteributiker	18,4	95	82	42	84
Mjök- och brödbutiker	32,3	96	88	64	90
Fiskbutiker	4,2	98	96	100	101
Varuhus, specialvarubutiker, övriga butiker	155,6	135	113	165	119
Restauranger, serveringar	22,7	111	115	139	116
Samtliga branscher, detaljförsäljning	861,6	113	107	140	110
» » partiförsäljning	40,5	106	102	..	98
Total försäljning	902,1	113	107	..	109

¹ Se not 2, tab 1. — ^{2, 3} Se resp not, tab 2.

Tab 5. Indextal¹ (2:a kvartalet 1955 = 100) för omsättningen (försäljningens värde) inom vissa branscher av enskild och konsumentkooperativ detaljhandel m m 3:e kvartalet 1957—2:a kvartalet 1961

	1957		1958				1959				1960				1961	
	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv	3:e kv	4:e kv	1:a kv	2:a kv
Samtliga branscher	105	121	97	113	107	126	100	115	110	140	99	122	117	143	114	130
Livsmedelsbutiker	110	115	104	113	113	117	105	115	116	128	107	121	122	130	117	127
Restauranger, serveringar	96	80	77	94	97	86	79	95	97	89	86	104	105	100	95	111

¹ Se not 2, tab 1. — Index talen har uträknats enligt kedjemethod. De för varje kvartal för enskild resp konsumentkooperativ detaljhandel beräknade index talen med närmast föregående kvartal som bas har vägts samman med de uppräknade försäljningsbeloppen som vikter.

Anm. Beträffande statistikens uppläggning hänvisas till Sociala Meddelanden 1956: 2 och 1958: 2 samt till Sociala Meddelanden, Statistisk Information 1959: februari.

För jämförelsen mellan fjärde kvartalet 1960 och första kvartalet 1961 utökades adressregistret för statistiken beträffande enskild detaljhandel m m genom komplettering av styrelsens firmaregister med 582 företag. Kompletteringen gjordes med ledning av uppgifter från riks-försäkringsanstalten om arbetsgivare inom enskild detaljhandel och vissa serviceyrken med anställd personal försäkrad hos riks-försäkringsanstalten eller ömsesidigt olycksfallsförsäkringsbolag år 1956. Vid upprättandet av firmaregistret år 1954, som också byggde på uppgifter från riks-försäkringsanstalten, medtogs samtliga företag med minst 10 årsarbetare (andra än inom grupperna kontor och hushåll). På grund av ändrade redovisningsmetoder kunde för år 1956 uppgifter endast erhållas om antalet redovisade arbetstimmar. Samtliga företag med minst 20 000 redovisade arbetstimmar (exkl arbetstimmar för kontors- och hushållspersonal) tillfördes firmaregistret; av dessa infördes i adressregistret för statistiken samtliga företag med minst 35 000 arbetstimmar och vartannat av övriga företag. Företag som år 1956 ej redovisat minst 20 000 arbetstimmar men som tidigare återfanns i adressregistret, fick kvarstå i detta. Det kompletterade registret har använts även för jämförelsen mellan första och andra kvartalen 1961.

Frågeblanketter som avsåg omsättningen under andra kvartalet 1961 utsändes till 4 947 i socialstyrelsens register ingående företag (firmor och försäljningsställen) inom enskild detaljhandel m m. Bearbetningsbara svar erhöles från 3 252 företag (66 %). Inom egentlig detaljhandel var svarsfrekvensen 65 %, för restauranger m m 75 % och för betjäningssällen 61 %. Av de företag som lämnat bearbetningsbara svar hade 3 160 även insänt blanketter rörande första kvartalet 1961. Uppgifter från dessa »identiska» företag har använts vid beräkningen av index tal för omsättningens förändringar mellan första och andra kvartalen 1961.

Uppgifter rörande omsättningen inom konsumentkooperativ detaljhandel m m under 2:a kvartalet 1961 erhöles från 184 till Kooperativa förbundet anslutna konsumtionsföreningar och från vissa av Kooperativa förbundet centralt administrerade företag. Bland dessa uppgiftslämnare förekom ej något bortfall.

Jonas Elmdahl

Konsumentprisindex för september 1961

Konsumentprisindex för september 1961 har av socialstyrelsen beräknats till 163 (1949=100) eller samma tal som för augusti. Med två decimaler är talet för september 162,89 mot 162,79 för augusti. Indextalen för de olika huvudgrupperna av varor och tjänster för tidigare beräkningstillfällen återges i tab 1.

För de olika i konsumentprisindex ingående huvudgrupperna av varor och tjänster är indextalen för september följande (augustitalen inom parentes): livsmedel 181 (181), alkoholhaltiga drycker och tobak 180 (180), bostad, bränsle och lyse 162 (162), därav för enbart bostad 168 (168) och för bränsle och lyse 149

(148), kläder och skor 131 (131), inventarier och husgeråd 143 (143) och diverse 158 (158).

Mellan augusti och september har inte heller för enskilda varuslag förekommit några större prisändringar. Inom livsmedelsgruppen har en del prishöjningar och prissänkningar dock skett, men de har tagit ut varandra. I fråga om posten bränsle och lyse beror uppgången på något högre vedpriser.

Prisutvecklingen under de senaste månaderna för vissa undergrupper av varor och tjänster belyses av indextalen i tab 2.

Pensionspristalet har beräknats till 132 liksom för augusti. *Inga Tammelin*

Tab 1. Konsumentprisindex 1950—september 1961 (år 1949 = 100)¹

Tidpunkt	Livs- medel	Alkohol- haltiga drycker o tobak	Bostad, bränsle o lyse	Därav		Klä- der o skor	Inven- tarier o hus- geråd	Diverse	Total- index	Kommers- kollegii partipris- index
				bostad	bränsle o lyse					
1950 årsm	102	102	99	100	96	102	101	100	101	105
1951 »	119	116	110	102	130	124	118	112	117	134
1952 »	134	120	117	108	139	127	127	121	126	142
1953 »	137	122	120	116	129	123	127	124	128	134
1954 »	137	129	122	120	125	123	126	126	129	133
1955 »	144	132	126	124	130	120	127	129	133	138
1956 »	154	135	139	135	147	120	129	134	139	145
1957 »	157	152	147	140	162	122	133	142	145	147
1958 »	163	171	154	149	163	125	134	149	152	144
1959 »	165	173	156	155	158	125	134	150	153	144
1960 »	175	179	157	159	153	131	140	155	159	148
1960 sept	174	179	159	161	153	131	140	155	159	148
okt	174	179	158	161	152	131	140	155	159	149
nov	176	179	159	161	153	131	141	155	160	150
dec	177	180	159	161	153	131	141	156	160	150
1961 jan	177	180	163	167	154	130	140	156	161	151
febr	178	180	163	167	154	130	141	156	161	151
mars	179	180	163	167	154	130	141	157	162	151
april	179	180	163	167	154	131	141	157	162	151
maj	180	180	163	167	154	131	142	158	162	152
juni	181	180	164	168	154	131	143	158	163	152
juli	181	180	162	168	148	130	143	158	163	151
aug	181	180	162	168	148	131	143	158	163	151
sept	181	180	162	168	149	131	143	158	163	151

¹ Indextalen för varje kvartal och månad 1950—1959 se SocM 1957: 4, s 255, och 1958: 3, s 191, samt SocM, Stat Inf 1959, s 104, 1960, s 67 och 1961, s 59.

Tab 2. Indextal för olika delposter år 1960 och juli—september 1961 samt talens procentuella förändringar december 1960—september 1961

Huvudgrupper och undergrupper	Väg- nings- tal 1961	Indextal (1949 = 100)				Pro- centuell förändring ¹ dec 1960— sept 1961
		1960	Juli 1961	Aug 1961	Sept 1961	
Livsmedel	298	175	181	181	181	+ 2
Mjöl, gryn och bröd	38	177	186	186	186	+ 3
Mejeriprodukter	51	169	176	176	176	+ 3
Matfett utom smör	8	131	130	130	130	0
Ägg	10	134	146	146	136	+ 5
Kött	20	232	243	239	239	— 3
Fläsk	20	217	229	228	218	— 6
Charkuterivaror och köttkonserver	20	182	199	199	196	+ 2
Fisk och fiskkonserver	13	187	204	199	197	0
Rotfrukter och grönsaker	13	214	186	198	205	+ 8
Frukt och bär	26	146	142	147	155	+10
Specerier	43	176	175	173	174	0
Läskedrycker och lättöl	8	162	170	170	170	+ 3
Förtäring utom hemmet	28	208	225	223	224	+ 5
Alkoholhaltiga drycker och tobak	88	179	180	180	180	0
Spritdrycker och vin	45	218	216	216	216	0
Öl	10	150	156	156	156	+ 3
Tobak	33	149	150	150	150	+ 1
Bostad, bränsle och lyse	151	157	162	162	162	+ 1
Bostad utan bränsle och lyse	103	159	168	168	168	+ 3
Bränsle och lyse	48	153	148	148	149	— 2
Kläder och skor	118	131	130	131	131	0
Kläder	98	127	127	127	127	0
Konfektion och skrädderiarbete	59	132	133	133	134	0
Underkläder och strumpor	15	97	96	96	96	— 2
Päls- och skinnvaror, huvudbona- der, handskar m m	10	122	120	121	121	0
Tyger, garner och sybehör	14	141	140	140	141	—
Skor	20	154	153	153	154	0
Inventarier och husgeråd	110	140	143	143	143	+ 2
Möbler	13	145	150	151	151	+ 3
Radio och musikinstrument	24	106	102	102	103	— 1
Armatyr, husgeråd och verktyg	29	152	157	157	156	0
Hushållstextilier	18	134	135	137	136	+ 1
Mopeder, cyklar, sportartiklar och leksaker	16	144	152	152	152	+ 4
Personliga effekter	10	139	153	154	154	+11
Diverse	235	155	158	158	158	+ 2
Läkemedel och tandläkararvode	16	152	153	153	153	+ 1
Kroppsvård	16	145	147	147	147	+ 1
Rengöringsmedel och tvätt	11	103	103	103	103	0
Läsning och skrivmateriel	21	204	210	210	210	+ 3
Post och tele	14	169	170	170	170	0
Nöjen och rekreation	21	157	163	163	164	+ 3
Resor	35	156	166	166	166	+ 3
Motorfordon	80	147	148	148	148	+ 1
Hemhjälp	8	199	216	216	216	+ 3
Blommor m m	13	127	127	129	128	+ 2
Totalindex	1 000	159	163	163	163	+ 2

¹ Beräknad på indextal med två decimaler. Siffran 0 anger en förändring mindre än en halv procent.

Sysselsättning inom industrin¹

Tab 1. Sysselsättning inom industrin juli–augusti 1961 vid företag som lämnat uppgifter för båda månaderna

Uppgifterna i kol 1–5 och 9–10 avser förhållandena en dag i månaden.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Uppräknat antal anställda arbetare (exkl permitterade) aug 1961	Indextal för augusti 1961 (juli 1961 = 100)					Antal övertidstimmar i % av samtliga arbetstimmar under en vecka		Antal arbetare (%) frånvarande av personliga skäl	
		Antal anställda arbetare (exkl permitterade)			Antal arbetstimmar under en vecka					
		Män	Kvinnor	S:a		juli 1961	aug 1961	juli 1961	aug 1961	
Gruvindustri	10 589	98,0	..	97,9	186,5	157,4	3,5	2,4	54,5	13,3
Metall- och verkstadsindustri	221 034	99,9	100,7	100,0	190,6	192,8	3,9	3,0	52,6	9,7
Jord- och stenindustri	22 465	99,1	92,4	98,6	180,7	197,9	4,6	3,1	49,7	7,8
Träindustri	38 192	98,1	99,5	98,1	197,3	193,7	2,9	2,5	53,3	6,2
Massa- och pappersindustri	40 887	96,4	98,4	96,7	136,1	132,2	7,7	5,5	37,3	11,8
Grafisk industri	16 364	99,6	101,3	100,0	172,6	173,2	3,3	3,1	48,7	11,4
Livsmedelsindustri	31 305	95,8	94,9	95,5	124,7	121,9	4,8	3,4	33,0	12,6
Dryckesvaru- och tobaksindustri	6 365	91,2	91,6	91,3	101,0	103,7	2,7	2,3	23,4	15,2
Textil- och beklädnadsindustri	52 828	99,5	101,7	101,0	180,2	180,3	1,2	1,5	48,7	8,4
Läder-, hår- o gummivaruind	14 520	100,2	102,2	100,9	272,4	306,5	2,0	1,7	65,1	5,9
Kemisk och kemisk-teknisk ind	19 085	98,5	98,6	98,6	169,3	170,4	4,8	3,9	48,0	10,8
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	473 634	98,9	99,8	99,1	175,7	176,1	3,0	3,0	49,1	9,7
Statliga verkstäder m m	13 943	99,6	99,0	99,5	182,7	..	..	..	52,2	12,3

Tab 2. Indextal (uträknade enligt kedjemetod, augusti 1960 = 100) för antal anställda arbetare (exkl permitterade) juli 1960–augusti 1961

	1960					1961							
	juli	sept	okt	nov	dec.	jan	febr	mars	april	maj	juni	juli	aug
Gruvindustri	100,4	100,0	99,9	100,1	99,3	99,4	99,2	100,2	100,2	100,3	102,8	102,7	100,5
Metall- o verkstadsind	100,2	101,0	101,7	102,4	102,5	102,4	103,1	103,4	103,4	103,3	105,1	104,7	104,7
Jord- och stenindustri	100,9	100,0	99,9	100,0	99,0	96,7	96,6	99,4	100,5	101,2	104,4	104,3	102,8
Träindustri	102,9	99,2	99,2	97,0	96,2	96,0	97,2	99,1	99,3	100,3	102,8	100,3	98,4
Massa- och pappersind	102,8	99,1	98,9	98,7	98,7	97,9	97,7	98,0	97,9	98,4	101,3	103,0	99,6
Grafisk industri	99,8	101,4	101,9	102,4	102,1	101,2	101,7	101,4	101,1	100,3	101,6	101,4	101,4
Livsmedelsindustri	101,3	99,0	103,2	102,9	100,0	92,6	93,6	95,0	95,6	96,4	101,3	103,5	98,8
Dryckesvaru- och tobaksindustri	107,0	96,3	95,4	95,2	99,8	93,6	91,6	93,4	95,2	98,1	106,6	105,9	96,7
Textil- o beklädnadsind	98,8	101,6	101,9	101,9	100,9	100,8	101,2	101,1	100,3	99,7	99,9	98,3	99,3
Läder-, hår- och gummivaruindustri	99,8	100,1	100,6	100,2	100,0	99,0	99,5	99,5	99,0	97,6	97,9	96,9	97,8
Kemisk och kemisk-teknisk industri	102,8	99,7	99,3	99,3	98,5	98,5	98,9	99,7	99,6	100,0	103,4	102,8	101,4
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	100,8	100,4	101,0	101,1	100,7	99,8	100,3	100,9	100,9	101,0	103,2	102,9	102,0

¹ En redogörelse för uppläggningsen av den i tab 1–3 redovisade statistiken och för de använda beräkningsmetoderna m m har lämnats i Sociala Meddelanden, Statistik Information, april 1961 (s 97–100). Utförligare redogörelser återges dels i Meddelande från statistikstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik (adress Birger Jarls torg 14, Stockholm 2) och dels i Arbetsmarknadsstatistik, utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (adress Lindhagensgatan 74, Stockholm 12).

Tab 3. Antal i juni–augusti 1961 under en vecka avgångna resp nyanställda arbetare samt antal arbetare med deltidsarbete resp korttidsarbete i procent av hela antalet arbetare, som varit i arbete under den redovisade avlöningsperioden

	Avgångna arbetare			Nyanställda arbetare			Deltidsarbete			Korttidsarbete		
	juni	juli	aug	juni	juli	aug	juni	juli	aug	juni	juli	aug
Gruvindustri	0,40	0,46	0,68	1,08	0,32	0,30	0,14	0,06	0,09	0,03	0,03	0,02
Metall- och verkstadsindustri	0,80	1,00	1,20	1,49	0,61	1,17	0,55	0,39	0,51	0,01	0,04	0,01
Jord- och stenindustri	0,68	1,31	1,28	1,91	1,55	0,72	2,34	2,57	1,43	0,61	0,64	0,80
Träindustri	1,19	1,42	1,03	1,59	0,76	0,82	0,88	0,56	0,85	0,52	0,97	0,31
Massa- och pappersindustri	0,42	0,57	0,98	1,54	0,69	0,44	1,19	0,81	1,12	0,06	0,07	0,06
Grafisk industri	0,81	0,76	0,70	1,03	0,73	0,66	2,11	2,58	2,04	0,04	0,07	0,05
Livsmedelsindustri	1,12	1,82	2,15	3,11	1,87	1,32	5,05	4,59	4,60	0,44	0,84	0,61
Dryckesvaru- och tobaksindustri	0,71	2,02	2,03	3,07	1,51	0,52	1,17	0,82	1,12	0,24	0,29	0,59
Textil- och beklädnadsindustri	0,80	1,59	1,06	1,04	0,81	1,21	8,32	7,05	7,85	0,52	0,25	0,60
Läder-, hår- och gummivaruindustri	0,69	1,15	1,00	1,41	0,72	1,33	3,44	3,24	3,92	0,20	0,04	0,01
Kemisk och kemisk-teknisk industri	0,77	1,56	1,46	2,10	0,92	1,17	1,68	1,04	2,04	0,01	0,01	0,13
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkstäder m m)	0,80	1,16	1,21	1,64	0,86	1,03	2,07	1,80	1,95	0,19	0,26	0,20

SUMMARY

The Work of the Child Welfare Boards during 1960.

1960 was the last year during which the 1924 Child Welfare Act remained in force. Preliminary data on the work of the Child Welfare Committees are given in the following summary.

One of the functions of the Child Welfare Committees is to appoint child welfare guardians and to supervise their work. At the end of 1960 there were 1,529 child welfare guardians in the country as opposed to 1,564 in the previous year. There has been a steady decline in the number of child welfare guardians since the beginning of the 1940's. The number of appointments (i.e. children) per child welfare guardian has increased to a very pronounced extent and is now more than 5 times greater than in 1940. This is principally due to the fact that the main work of certain municipal employees is to act as child welfare guardians. It should also be mentioned that there has been a very great increase in the number of women doing this work. Rather more than 27,000 appointments were made in 1960, 7,700 of these appointments being for legitimate children and 19,200 for illegitimate children. The total number of existing appointments of child welfare guardians at the end of 1960 was 133,923.

The main reasons for the new appointments of child welfare guardians for 5,392 legitimate children were divorce and legal separation (91 %). Other reasons, such as dissension in a marriage, the death of the parents, are of very little significance.

One of the functions of the child welfare guardians is to try to get the paternity of illegitimate children established. Paternity had been established for 91 % of the some 92,800 illegitimate children at the end of 1960. Paternity was established by acknowledgement in most cases (78 %) and in the remainder by court action.

One half of the rather more than 8,000 children for whom paternity was not established were under the age of 3 years.

If a father of an illegitimate child or the child of a divorced woman fails to pay the maintenance allowance that has been established, the Child Welfare Committee may grant a maintenance advance. Rather more than 74,000 children received maintenance advances during the year. There has been a very pronounced increase during the last few years. There were rather more than 56,000 recipients of allowances in 1960. 52 % of the children in receipt of maintenance advances were legitimate. The father of a child granted a maintenance advance is liable for the repayment of the advance. In 1960 41,100 fathers paid back a total of 21.9 million crowns this sum being not quite one half of the sum disbursed.

In the case of children in receipt of legally established maintenance allowances of less than 720 kronor a year, supplementary allowances from public funds may be made to them under certain circumstances. In 1960 supplementary allowances totalling 3.8 million kronor were paid to 30,500 children.

In accordance with the Child Welfare Act negligent parents whose children have been taken into public custody and parents who fail to pay the established maintenance allowances can be issued with compulsory work

orders. In 1960 1,031 compulsory work orders were issued, 986 being for failure to pay maintenance allowances. One half of the recipients of these orders then made payments to fulfil their obligations. In addition, the Child Welfare Committees requested police assistance in 336 cases where public work orders had been issued. This was granted in 131 of the cases.

The main functions of the Child Welfare Committees as envisaged by the Child Welfare Act are intervention where necessary to provide protection, care or education for children and young people either by preventive measures or by taking into public care, and the supervision of foster children.

Preventive measures can affect neglected children and children who have fallen into bad habits, and similar young people up to the age of 21, in cases where the Child Welfare Committees consider that improvement is possible without removal from the home. The preventive measures adopted can be probation, admonitions to the parents, warnings to the children, the arrangement of some kind of occupation, etc. A combination of several measures is usual. In 1960 preventive measures were taken in respect of 17,201 children and young persons as against 15,296 the previous year; this is a 12 % increase, an increase entirely accounted for by probation.

Out of the 11,391 children affected by preventive measures resolved on during the year, 81 % were over the age of 13 and only 6 % under school age. The corresponding figures for 1959 were 80 % and 4 %. Preventive probation was resolved on for 5,251 children.

Where it has been shown that the preventive measures have led to no improvement, the Child Welfare Committees can take charge of the child for protective upbringing. 1,740 children and young persons were taken charge of in 1960, this being a larger number than in 1959. In 1960 a total of 8,574 children were taken charge of; at the end of the year 60 % of those still having protective upbringing were boys. As regards the age distribution of the children newly taken charge of, 76 % were over 13 years of age as against only 53 % in 1952. This means a movement towards high age groups in recent years.

The most usual reason for a child or young person to be taken charge of for protective upbringing in 1960 was misbehaviour (69 %) while maltreatment and potential misbehaviour were only each given for rather more than 1/5 of the cases. 36 % of the children newly put under protective upbringing were placed in private homes. On the other hand 54 % of the children remaining under this upbringing at the end of the year were placed in private homes. This is due to the fact that a great number of children were temporarily placed in children's homes and later transferred to be cared for in private homes. About 1/4 of the children were sent to approved schools.

If a child under the age of 16 is neglected at home, is deserted or needs care outside home on account of physical or mental illness or weakness, he is to be taken charge of for social protection. In 1960, 9,433 children were taken charge of for these reasons. A total of 23,291 children received social protection in 1960.

As regards the age distribution of the children newly taken charge of for social protection not quite 1/3 were under the age of 2 and about as many over the age of 7. On the other hand nearly 2/3 of all the children remaining on the 31 of December were of school age or over. Mention can also be made of the fact that approximately 60 % of these children came from an incomplete home, i.e. their mother was unmarried, divorced, a widow or dead. The majority (62 %) of the children taken charge of for social protection in 1960 were cared for in a children's home but for most of them this was a temporary measure. Rather more than 3/4 of all the children remaining on the 31 of December were cared for in private homes and the remainder in children's homes or some other institution (hospital, institution for mentally retarded children etc).

The costs of providing care, e. g. protective upbringing and social protection, amounted during the year to about 26 million crowns. Of this sum 24 million crowns consisted of the cost of child care in private homes or other institutions, while 2.2 million crowns covered expenditures on equipment, travelling expenses etc.

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

Nr 12 • DECEMBER • 1961

KUNGL SOCIALSTYRELSEN • STOCKHOLM

SOCIALSTYRELSENS STATISTISKA AVDELNINGAR

Birger Jarls torg 14. Telefon: 22 12 00, rikssamtal 22 12 50

FJÄRDE BYRÅN (byrån för pris- och socialvårdsstatistik)

BYRÅCHEF

Erland v Hofsten 21 80 41

SOCIALVÅRDSSTATISTIK (barnavårdsstatistik, socialhjälpstatistik, nykterhetsvårdsstatistik, socialutgifter):

Förste aktuarie Linnea Jonsson och aktuarie Marianne Elg samt amanuenserna Barbro Wängberg, Anita Lagerkvist och Irmelin Majava

KONSUMENTPRISINDEX OCH LEVNADSKOSTNADSUNDERSÖKNINGAR:

Förste aktuarierna Inga Tammelin (20 95 89), Ejnar Olsson och Britta Belo, amanuenserna Yngve Lindén och Lars Abelin samt kanslisten Ingrid Lindgren

FÖRFRÅGNINGAR OM INDEX:

Fröken Maja Gustafsson (22 12 00, ankn 96)

KANSLI:

Fru Ulla Weise (22 12 04)

FEMTE BYRÅN (byrån för löne- och sysselsättningsstatistik)

BYRÅCHEF

Leif Björk 21 80 43

Förste aktuarie Roland v Euler

LÖNESTATISTIK FÖR ANSTÄLLDA INOM JORDBRUK, INDUSTRI, HANDEL, SAMFÄRDESEL, RESTAURANGER M M, STATISTIK RÖRANDE SYSSELSÄTTNING INOM INDUSTRI:

Förste aktuarierna Ingrid Dalén och Carl Y:son Hermelin, tf förste aktuarierna Dagmar Witkowsky-Johnsson och Jonas Elmdahl, aktuarie Vera Katz

STATISTIK RÖRANDE OMSÄTTNINGEN I DETALJHANDELN:

Tf förste aktuarie Jonas Elmdahl

HÅLKORTSAVDELNINGEN:

Förste aktuarie Roland v Euler och förste maskinoperatör Elisabeth Hellström

KANSLI:

Fru Ann-Britt Gripenfors (22 12 05)

SOCIALA MEDDELANDEN

STATISTISK INFORMATION

UTGIVEN AV KUNGL SOCIALSTYRELSEN

ANSVARIG UTGIVARE: ERNST BEXELIUS

REDAKTÖR: KAJ ANDERSSON

ARGÅNG 1961 NR 12 · December

Innehåll

- 282 Statistisk Information. Periodiska översikter
- 283 Allmänna arvsfonden budgetåret 1960/61
- 284 Uppgifter om bostadsbyggandet under tredje kvartalet 1961
- 287 Löneförhållandena för arbetare inom industri i augusti 1961
- 291 Konsumentprisindex för oktober 1961
- 294 Sysselsättning inom industrin

- 297 Sakregister för 1961
- 298 Författarregister till år 1961

Contents

The National Social Welfare Board, Statistical Divisions

PERIODICAL SURVEYS

- 282 *Statistisk Information, Index*
- 283 *The National General Inheritance Fund during the budget-year 1960/61*
- 284 *Data on house production during the third quarter of 1961*
- 287 *Wages in industry during August 1961*
- 291 *The consumer price index for October 1961*
- 294 *Employment in mining and manufacturing*

- 297 *Index for 1961*
- 298 *Index of authors for 1961*

Sociala Meddelanden utkommer med 12 statistiska häften (Statistisk Information) och 8 artikelnummer (Allmänna häftet) per år. Prenumeration sker på postanstalt (Obs! Inte postprenumeration) eller i bokhandel. Prenumerationspriset 1961 inklusive oms är för Statistisk Information kr 13,— per år, lösnnummer kr 1,60. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet kr 21,— per år, lösnnummer kr 3,20. För Sociala Meddelanden, Allmänna häftet och Statistisk Information tillsammans kr 26,— per år.

Redaktion: Birger Jarls torg 2, tel 22 12 00, ankn 81

Vid återgivande av artiklar ur denna tidskrift skall källan anges. Socialstyrelsen ansvarar ej för åsikter som framförs i signerade artiklar.

STATISTISK INFORMATION

PERIODISKA ÖVERSIKTER

VARJE MÅNAD:

Konsumentprisindex
Sysselsättning inom industrin

VARJE KVARTAL:

Löneförhållandena för arbetare inom
industri detta nr
Omsättningen inom detaljhandel
m m 1961: nov
Uppgifter om bostadsbyggandet . . . detta nr
Utlänningar i Sverige 1961: nov

VARJE ÅR:

Arvsfonden, allmänna detta nr
Barnvårdsnämndernas verksamhet . 1961: nov
Barnbidrag, allmänna 1961: mars
Bostadsbyggandet 1961: aug
Daghem, lekskolor och eftermiddagshem 1961: april

Senast

Frånvarofrekvensen inom industrin . 1961: aug
Hemhjälp, social 1961: aug
Konsumentpriserna i Sverige och i
utlandet 1961: okt
Mödranhjälpen 1961: juni
Nykterhetsnämndernas verksamhet . 1961: juli
Nykterhetsvårdsklientelet 1961: april
Socialhjälp och barnavård till utlän-
ningar 1961: mars
Socialhjälpen 1961: okt
Socialvårdens kostnader och finansie-
ring 1961: april
Statens utgifter för sociala ändamål 1961: febr
Ungdomsvårdsskolorna 1961: juli
Vårdanstalt för alkoholmissbrukare,
intagna på 1960: nov
Ålderdomshem, statsbidrag till . . . 1961: juli
Ålderdomshemmen, antal platser och
vårdtagare m m 1960: mars

INDEX PERIODICAL SURVEYS

EVERY MONTH

The consumer price index
Employment in mining and manufacturing

EVERY QUARTER

Wages in industry this issue
Turnover in retail trade etc . . . 1961: Nov
Data on house production this issue
Aliens in Sweden 1961: Nov

EVERY YEAR

National General Inheritance Fund this issue
The work of the Child Welfare
Boards 1961: Nov
General children's allowances . . . 1961: March
Housing construction 1961: Aug
Day nurseries and nursery schools 1961: April

Most

recently in

Absenteeism in industry 1961: Aug
National Home-Help Scheme . . . 1961: Aug
Consumer prices in Sweden and
abroad 1961: Oct
Maternity assistance 1961: June
The work of the Temperance Boards 1961: July
The clientele of the Temperance
Boards 1961: April
Social assistance and child welfare
provided for aliens 1961: March
Social assistance 1961: Oct
The cost of social welfare and how
it is financed 1961: April
State expenditure for social purposes 1961: Febr
Approved schools 1961: July
Persons admitted into institutions
for inebriates 1960: Nov
State grants to homes for the aged 1961: July
The number of places in homes
for the aged and the number of
inmates, etc 1960: March

Allmänna arvsfonden budgetåret 1960/61

Beloppet av de arvsmedel som tillförts allmänna arvsfonden har under de senast förflutna budgetåren företett en fortlöpande ökning. Så var förhållandet jämväl under budgetåret 1960/61, även om ökningen var ganska obetydlig, eller från 5,8 milj kr 1959/60 till 5,9 milj kr.

Enligt bestämmelserna för fonden har en tredjedel av arvsmedlen, eller ca 1,9 milj kr, tillförts fonden, medan 4 milj kr avsatts för utdelning. Ränteavkastningen av de fonderade medlen har uppgått till 1,24 milj kr, vilket belopp även får delas ut. Tillhoppa med från föregående budgetår reserverat belopp står ett belopp av ca 8 milj kr till förfogande för utdelning under innevarande budgetår. Fondens behållning utgör för närvarande 23 milj kr. Huvudparten av fondens tillgångar, eller 21 milj kr, är placerad i obligationer och återstoden i inteckningslån och kommunlån.

Under budgetåret 1960/61 har i runt tal 3,4 milj kr delats ut ur arvsfonden. Detta innebär en betydande minskning i

förhållande till närmast föregående budgetår, då ej mindre än 4,7 milj kr utdelades. Minskningen beror ej på att anspråken på bidrag ur fonden minskat utan har huvudsakligen sin grund i att inkomna ansökningar ej hunnit behandlas. Hur understöden fördelats på olika ändamål framgår av nedanstående tablå, vilken jämväl redovisar en jämförelse med de två närmast föregående budgetåren. (Beloppen har angetts i tusental kronor.)

Som framgår av tablå är det huvudsakligen bidragen till ungdomslokaler och barnstugor som minskat. Bidragen till ungdomslokaler har likväl tagit i anspråk närmare två tredjedelar av de utdelade medlen. Bidrag har beviljats till 94 ungdomsgårdar och scoutstugor. Vidare har 10 barnkolonier samt 27 barnstugor uppförts, förbättrats eller utrustats med bidrag ur arvsfonden. Bidrag till motorfordon, som regel personbilar, har tilldelats 25 ungdomar.

Ändamål	Budgetår 1958/59	Budgetår 1959/60	Budgetår 1960/61
Barnstugor (daghem, lekskolor m m)	877	1 372	703
Barnkolonier	435	204	321
Ungdomslokaler m m	1 940	2 963	2 344
Studier och yrkesutbildning	56	46	35
Invalidfordon	183	109	93
	3 491	4 694	3 496

Ossian Larnstedt

Uppgifter om bostadsbyggandet under tredje kvartalet 1961

Angående primärmaterial till och uppläggning av följande redovisning hänvisas till Sociala Meddelanden, Statistisk Information, januari 1960 (s 11).

»Småhus» är den gemensamma benämningen på enfamiljs- och tvåfamiljshus samt rad- och kedjehus. Övriga hus utgörs av flerfamiljshus och hus för huvud-

sakligen andra än bostadsändamål — »icke-bostadshus». Då antalet lägenheter i icke-bostadshus är ringa (mindre än en procent av den totala bostadsproduktionen) betecknas i följande tabeller alla andra hus än småhus som »flerfamiljshus».

Tab 1. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga hus i olika kommuner och kommungrupper¹

	Totalt					Därav i småhus				
	1960			1961		1960			1961	
	3:e kv	1—3 kv	Hela året	3:e kv	1—3 kv	3:e kv	1—3 kv	Hela året	3:e kv	1—3 kv
Stockholm	1 326	4 551	5 525	577	3 343	226	511	708	226	514
Stockholms inre förortskrets ²	2 024	5 375	7 517	1 632	5 517	267	901	1 218	260	816
Göteborg	964	3 715	5 030	1 265	3 355	36	202	312	129	262
Vissa förortskommuner till Göteborg ³	558	1 539	2 058	518	1 852	170	458	707	244	546
Malmö	469	1 645	2 526	438	2 439	59	210	293	98	238
Övriga städer med 30 000—100 000 invånare	3 718	10 520	14 803	3 118	10 235	253	1 233	1 807	368	1 488
10 000—30 000 »	1 991	7 374	10 517	2 850	8 332	343	1 630	2 298	463	1 690
under 10 000 »	744	2 112	3 223	1 188	2 562	129	622	875	224	628
Övriga köpingar	813	2 861	4 251	1 234	3 232	220	963	1 564	348	1 215
Summa	12 607	39 692	55 450	12 820	40 867	1 703	6 730	9 782	2 360	7 397

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1961.

² Boo, Botkyrka, Danderyd, Djursholm, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Märsta, Nacka, Saltsjöbaden, Sollentuna, Solna, Stocksund, Sundbyberg, Tyresö, Täby, Upplands-Väsby, Österhaninge.

³ Angered, Askim, Kungsbacka, Kungälv, Källered, Landvetter, Lerum, Mölndal, Nödinge, Partille, Råda, Skallsjö, Starrkärr, Säve, Torslanda, Tuve, Ytterby, Öckerö.

Tab 2. Antal lägenheter i påbörjade hus i olika kommuner och kommungrupper¹

	Totalt					Därav i småhus				
	1960			1961		1960			1961	
	3:e kv	1—3 kv	Hela året	3:e kv	1—3 kv	3:e kv	1—3 kv	Hela året	3:e kv	1—3 kv
Stockholm	778	2 570	3 994	410	2 301	296	526	808	110	289
Stockholms inre förortskrets ²	2 346	4 442	8 035	2 120	4 641	341	837	1 203	330	1 046
Göteborg	1 918	3 315	4 712	1 438	3 679	74	144	498	77	253
Vissa förortskommuner till Göteborg ³	832	1 796	2 117	318	1 662	174	549	724	244	822
Malmö	213	1 754	2 688	855	2 507	74	210	277	107	273
Övriga städer med 30 000—100 000 invånare	5 467	11 648	15 238	4 102	9 818	809	1 657	2 124	802	2 089
10 000—30 000 »	4 129	8 622	12 068	3 452	8 944	853	1 878	2 461	929	2 148
under 10 000 »	822	2 515	3 443	1 122	2 823	267	650	891	362	899
Övriga köpingar	1 223	3 114	4 649	1 820	3 895	496	1 408	1 820	513	1 463
Summa	17 728	39 776	56 944	15 637	40 270	3 384	7 859	10 806	3 474	9 282

Tab 3. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga, påbörjade och pågående flerfamiljshus. Hela riket

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Inflyttningsfärdiga under hela året	42 377	45 713	40 578	41 043	47 335	44 841	51 372	50 959	
1:a kvartalet	10 304	9 412	8 759	12 618	13 798	10 487	9 007	10 436	12 431
2:a »	8 577	9 587	10 057	7 289	10 850	10 296	14 025	13 876	12 872
3:e »	7 932	9 566	8 588	7 524	9 302	9 248	13 197	12 122	11 947
4:e »	15 564	17 148	13 174	13 612	13 385	14 810	15 143	14 525	
Påbörjade under hela året	48 648	43 945	42 670	43 892	47 126	52 299	53 526	51 545	
1:a kvartalet	11 012	8 507	7 197	8 858	7 481	4 792	8 167	7 271	8 847
2:a »	9 375	8 963	9 039	12 437	9 736	14 563	14 249	11 533	11 407
3:e »	12 398	13 235	10 533	9 432	13 421	19 185	15 683	16 096	14 323
4:e »	15 863	13 240	15 901	13 165	16 488	13 759	15 427	16 645	
Pågående vid slutet av 1:a kvartalet	45 600	50 200	47 800	47 700	48 000	48 400	60 700	60 500	60 700
2:a »	46 400	49 600	46 800	52 800	46 900	52 600	60 900	58 200	59 300
3:e »	50 800	53 300	48 700	54 700	51 000	62 600	63 400	62 200	61 600
4:e »	51 100	49 400	51 400	54 300	54 100	61 500	63 700	64 300	

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1961.

² Se not till tab 1.

³ » » » » 1.

Tab 4. Antal lägenheter i inflyttningsfärdiga hus i städer med 30 000—100 000 invånare ¹

	1960			1961			1960			1961	
	3:e kv	1—3 kv	Hela året	3:e kv	1—3 kv		3:e kv	1—3 kv	Hela året	3:e kv	1—3 kv
Borås . . .	207	395	468	131	545	Luleå . . .	16	211	348	111	366
Eskilstuna .	289	550	827	94	264	Lund . . .	320	1 028	1 146	10	198
Gävle . . .	358	598	850	52	532	Norrköping .	291	962	1 169	135	762
Halmstad .	101	296	315	114	485	Solna . . .	401	1 209	1 435	—	324
Hälsingborg	139	556	819	225	605	Södertälje .	150	480	601	135	750
Jönköping .	99	437	650	119	344	Trollhättan	147	314	388	216	409
Kalmar . .	133	427	509	91	392	Uddevalla .	166	423	591	7	439
Karlskoga .	126	206	525	163	236	Uppsala . .	703	1 960	2 304	650	1 651
Karlskrona .	78	140	201	102	240	Västerås . .	82	288	766	280	646
Karlstad . .	2	243	611	101	301	Örebro . .	137	368	867	77	364
Linköping .	174	638	848	305	706	Tillhopa	4 119	11 729	16 238	3 118	10 559

¹ Enligt den administrativa indelningen den 1 januari 1961.

Löneförhållandena för arbetare inom industri i augusti 1961

Sedan flera år tillbaka har socialstyrelsen från företag inom industrin fyra gånger om året inhämtat uppgifter om av arbetare under en avlöningsperiod (som regel i kvartalets mellersta månad) upp- buren lönesumma och utförda arbetstim- mar. På grundval av dessa uppgifter har beräkningar gjorts rörande förändringar- na i arbetarnas genomsnittliga timför- tjänster sedan närmast föregående under- sökningstillfälle och sedan motsvarande undersökningstillfälle föregående år. För varje undersöknings resultat har redogjorts i Sociala Meddelanden (senast i SocM, Statistisk Information, september 1961).

Från och med år 1959 grundar sig in- samlingen av uppgifter till ovan nämnda statistik på ett stickprov av företag som ingår i ett inom socialstyrelsen upprättat adressregister. Under år 1961 har samma stickprovsförfarande använts som åren 1959 och 1960. Stickprovet består av samtliga i registret upptagna företag med över 25 anställda arbetare samt vart ti- onde av övriga företag.

Beträffande de uppgifter på vilka sta- tistiken grundas, vilka löneelement som ingår m m, hänvisas till redogörelsen i SocM, Statistisk Information, juni 1961, s 156.

I allmänhet avser uppgifterna fristå- ende arbetsställen. I några fall redovisas dock flera arbetsställen tillhopa. Redovis- ningsenheter betecknas i denna redogö- relse som »företag».

Förändringarna i arbetarnas förtjänster sedan föregående undersökningstillfällen belyses av indextal, vilka beräknats med

användande av uppgifter för sådana fö- retag som lämnat uppgifter vid båda de undersökningstillfällen som jämförelsen avser. För varje industrigrupp har man beräknat två genomsnittliga timförtjän- ster, en för vardera undersökningstillfället, såsom kvoten mellan lönesumma och tim- summa för en vecka. Indextalen har där- efter erhållits genom att timförtjänsterna vid det aktuella (senare) undersöknings- tillfället uttryckts i procent av motsva- rande timförtjänster vid det tidigare un- dersökningstillfället. Såväl lönesummor som timsummor vid företag som utvalts med sannolikheten 1/10 har vid dessa be- räkningar multiplicerats med 10.

Inom flera industrigrupper förekom- mer ackordsarbete som sträcker sig över flera avlöningsperioder. I sådana fall kan å ena sidan ackordsöverskott som helt el- ler delvis intjänats under tidigare avlö- ningsperioder ha utbetalats under redo- visningsperioden, medan å andra sidan ackordsöverskott som intjänats under den- na period kan komma att utbetalas först senare. Det bör även erinras om att den normala veckoarbetstiden ibland (t ex då fria lördagar förekommer under somma- ren) varierar under året utan motsva- rande variationer i lönen (veckolön, må- nadslön). Vid bedömningen av här redo- visade indextal bör man beakta dessa omständigheter, liksom möjligheten av att primäruppgifterna i vissa fall icke sammanställts i full överensstämmelse med anvisningarna.

I tab 1 återges indextal, som visar de beräknade timförtjänsternas förändringar från maj till augusti 1961 och från

Tab 1. Indextal (maj 1961 = 100 och augusti 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industri i augusti 1961

	Företag som lämnat uppgifter för både maj och aug 1961				Företag som lämnat uppgifter för både aug 1960 och aug 1961				
	Antal före- tag ¹	Indextal (maj 1961 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i aug 1961 för			Antal före- tag ¹	Indextal (aug 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i aug 1961 för		Genomsnittlig timförtjänst, kr, i aug 1961 för	
		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	saml arb ²		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb
Gruvindustri	53	98,9	..	98,2	56	107,1	..	7,87	..
Malmgruvor	48	98,9	..	98,2	49	107,0	..	7,92	..
Kolgruvor	5	100,4	—	100,4	7	108,3	—	6,57	—
Metall- och verkstadsindustri	1 062	100,2	100,7	99,4	980	107,6	107,7	6,49	4,68
Järn-, stål- och kopparverk	39	98,6	100,9	97,9	41	108,0	109,2	6,63	4,73
Järn- och stålmanufaktur	175	100,2	101,2	99,5	152	106,8	107,3	6,18	4,41
Mekaniska verkstäder	465	101,0	100,4	100,3	446	107,9	108,2	6,46	4,93
Reparationsverkstäder	128	99,7	..	98,0	105	104,8	..	6,40	..
Skeppsvarv	36	99,9	..	99,8	34	106,7	..	6,99	..
Elektroteknisk industri	107	98,6	100,3	98,0	101	107,8	107,0	6,33	4,67
Annan metallindustri	112	101,3	101,0	100,0	101	108,7	106,5	6,25	4,42
Jord- och stenindustri	254	100,5	101,1	100,3	226	108,0	107,4	6,08	4,06
Torvindistri	6	109,4	—	109,4	4	..	—	..	—
Stenindustri	48	99,2	..	98,8	39	109,4	..	6,02	..
Kalk- och kritbruk	19	99,2	..	98,6	19	108,2	..	5,96	..
Cementfabriker	8	100,8	..	100,9	7	109,9	..	6,28	..
Cementvarufabriker	44	97,8	..	97,6	37	103,5	..	6,61	..
Tegelbruk	57	100,0	..	99,7	55	107,3	..	5,66	..
Porslins-, kakel- och lergodsind	15	102,0	102,4	101,3	13	109,7	107,9	5,92	4,23
Glasindustri	43	101,1	99,3	100,0	41	110,8	107,6	5,87	3,56
Annan jord- och stenindustri	14	109,6	..	110,5	11	110,5	..	6,70	..
Träindustri	467	99,9	100,4	99,2	416	107,6	107,0	5,69	4,51
Sågverk och hyvelrier	192	98,0	..	97,4	181	106,0	..	5,56	..
Lådfabriker	13	100,3	..	97,7	7	103,5	..	5,57	..
Fanér- och plywoodfabriker	9	99,6	..	99,5	9	107,0	..	5,94	..
Byggnadssnickerifabriker	89	102,0	..	101,2	78	110,3	..	5,77	..
Möbelfabriker	105	100,7	100,1	100,1	92	108,0	107,4	5,81	4,65
Svarveri- och skidfabriker	31	102,4	..	100,9	27	107,0	..	5,89	..
Annan trävaruindustri	28	101,0	..	101,4	22	111,2	..	5,76	..
Massa- och pappersindustri	164	97,4	100,9	97,0	162	106,9	107,9	6,17	4,43
Massafabriker	54	97,2	..	96,6	55	106,9	106,8	6,34	4,05
Pappersbruk och pappfabr	57	97,1	99,7	96,8	57	106,7	108,8	6,01	4,47
Wallboardfabriker	10	96,1	..	95,9	10	105,9	..	6,10	..
Papp- och pappersvaruind	43	102,0	103,1	102,2	40	108,0	106,3	6,27	4,45
Grafisk industri	202	99,7	99,7	98,9	186	107,8	106,8	6,60	4,47
Bokbinderier	18	103,4	102,0	102,6	18	109,2	106,8	6,73	4,67
Bok- och accidenstryckerier	93	99,6	100,1	98,4	82	108,6	108,2	6,38	4,32
Tidningsstryckerier	60	98,9	97,7	98,6	59	106,1	106,5	6,68	4,30
Annan grafisk industri	31	100,1	..	98,1	27	108,6	..	7,05	..
Livsmedelsindustri	324	99,5	99,0	98,5	282	107,0	106,4	5,70	4,36
Kvarnar	12	97,9	..	98,7	13	104,2	..	5,52	..
Bageriindustri	84	99,7	97,6	98,6	62	106,7	106,7	5,73	4,67
Sockerindustri	16	101,2	95,3	101,2	16	110,2	109,9	5,66	4,42
Choklad- och konfektindustri	18	98,6	99,7	97,7	17	108,9	108,8	5,97	4,30
Mejeriindustri	56	98,3	98,1	98,0	46	107,3	105,6	5,39	4,16
Slakterier och charkuterier	81	100,5	98,5	99,4	74	109,3	107,7	6,00	4,54
Fiskkonserverfabriker	24	102,5	108,1	105,2	21	108,1	105,3	5,30	4,24
Fruktkonserverindustri	10	100,0	98,4	96,2	11	95,4	102,3	5,67	4,08
Margarinindustri	3	..	..	..	4	..	..	..	..
Annan livsmedelsindustri	20	99,6	99,0	98,8	18	104,9	106,0	5,39	4,28

¹ Ej uppräknat. — ² Inkl minderåriga.

Tab 1 (forts). Indextal för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industri i augusti 1961

	Företag som lämnat uppgifter för både maj och aug 1961				Företag som lämnat uppgifter för både aug 1960 och aug 1961				
	Antal före- tag	Indextal (maj 1961 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i aug 1961 för			Antal före- tag	Indextal (aug 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst i aug 1961 för		Genomsnittlig timförtjänst, kr, i aug 1961 för	
		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	saml arb		vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb	vuxna manl arb	vuxna kvinnl arb
Dryckesvaru- och tobaksind .	78	98,0	100,3	97,9	77	110,7	117,6	5,82	4,71
Dryckesvaruindustri	70	97,9	97,9	97,4	69	109,2	110,4	5,72	4,52
Tobaksfabriker	8	97,5	102,1	99,8	8	120,8	124,3	6,59	4,87
Textil- och beklädnadsindustri	507	100,6	100,3	100,0	485	108,0	107,3	5,33	4,17
Ylleindustri	42	101,1	97,4	99,4	41	109,7	106,9	5,22	4,15
Bomullsindustri	48	100,9	100,7	100,2	46	108,3	107,4	5,28	4,23
Linne- och juteindustri . . .	9	100,9	99,1	99,9	9	109,1	106,1	4,89	3,90
Trikåfabriker	67	101,4	101,3	101,4	63	107,2	107,4	5,68	4,18
Sömnadsindustri	240	101,1	100,6	100,1	226	108,2	107,5	5,45	4,16
Hatt- och mössfabriker . . .	16	106,2	98,2	100,7	16	109,8	105,6	5,69	4,06
Annan textil- och beklädn.ind	85	98,1	100,5	98,8	84	106,0	107,0	5,30	4,27
Läder-, hår- och gummivaruind	152	101,2	100,7	100,6	142	108,2	107,9	6,05	4,22
Garverier	14	98,7	..	98,0	15	106,2	..	5,91	..
Päls- och skinnvarufabriker	31	102,9	100,2	101,3	28	109,8	108,4	5,93	4,17
Skoindustri	60	101,6	101,6	100,8	58	106,7	107,6	5,86	4,22
Andra lädervarufabriker . . .	20	102,6	101,1	101,6	16	109,8	113,1	5,89	4,31
Gummivarufabriker	13	101,2	99,3	100,8	12	108,7	104,8	6,24	4,11
Annan läder-, hår- och gum- mivaruindustri	14	100,7	..	100,3	13	110,7	..	5,91	..
Kemisk och kemisk-teknisk ind	147	99,6	99,8	98,7	133	107,4	108,5	6,20	4,48
Rent kemisk industri	23	99,3	..	98,3	24	108,3	..	6,28	..
Färg-, olje- och parfymfabr	41	99,4	97,4	98,1	36	106,7	107,9	6,32	4,68
Sprängämnesfabriker	8	100,0	101,3	100,0	8	106,8	106,8	6,50	4,80
Tändsticksfabriker	7	100,7	100,1	99,6	7	104,8	107,4	5,27	3,97
Annan kemisk-teknisk ind . .	68	100,2	100,7	99,8	58	108,0	110,9	6,09	4,43
Samtliga industrigrupper	3 410	99,7	100,2	98,9	3 145	107,6	107,8	6,28	4,35

Tab 2. Genomsnittliga timförtjänster, kr, i augusti 1961 för vuxna manliga industriarbetare i olika dyrortsgrupper

	Genomsnittlig timförtjänst, kr, i dyrortsgrupp				
	2	3	4	5	2—5
Gruvindustri	6,57	6,91	7,10	9,05	7,87
Metall- och verkstadsindustri	5,85	6,26	7,13	7,30	6,49
Jord- och stenindustri	5,67	6,15	6,81	7,77	6,08
Träindustri	5,58	5,67	5,91	6,09	5,69
Massa- och pappersindustri	5,73	6,27	6,30	6,54	6,17
Grafisk industri	5,82	6,30	6,82	7,09	6,60
Livsmedelsindustri	5,56	5,48	5,85	6,53	5,70
Dryckesvaru- och tobaksindustri	5,03	5,37	6,02	6,46	5,82
Textil- och beklädnadsindustri	5,14	5,33	5,83	6,20	5,33
Läder-, hår- och gummivaruindustri	5,99	6,03	6,19	6,79	6,05
Kemisk och kemisk-teknisk industri	5,54	6,06	6,43	6,84	6,20
Samtliga industrigrupper	5,66	6,13	6,73	7,31	6,28

Tab 3. Indextal (augusti 1960 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industri i Stockholm i augusti 1961

	Vuxna manl arb	Vuxna kvinnl arb		Vuxna manl arb	Vuxna kvinnl arb
Metall- och verkstadsindustri . .	107,6	106,8	Textil- och beklädnadsindustri .	105,6	107,4
Grafisk industri	107,8	106,7	Läder-, hår- och gummivaruind	109,7	..
Livsmedelsindustri	110,5	110,3	Kemisk och kemisk-teknisk ind .	110,1	111,6
Dryckesvaru- och tobaksindustri	110,1	..	Samtliga industrigrupper	108,1	108,1

augusti 1960 till augusti 1961. De förstnämnda indextalen grundas på uppgifter från 3 410 företag och de sistnämnda på uppgifter från 3 145 företag.

Det bör påpekas, att den stora ökningen av de genomsnittliga timförtjänsterna från augusti 1960 till augusti 1961 sammanhänger med en höjning av avtalslönerna i samband med avslösning av tidigare pensionsförmåner.

I tab 2 återges genomsnittliga timförtjänster för vuxna manliga arbetare i olika industrigrupper med fördelning på dyrortsgrupper.

Förändringarna mellan augusti 1960 och augusti 1961 i de genomsnittliga timförtjänsterna för vuxna arbetare i Stockholm framgår av indextalen i tab 3.

Tab 4 visar löneutvecklingen sedan maj 1959 för samtliga arbetare (män, kvinnor och minderåriga). Indextalen i denna tabell har beräknats enligt den s k kedjemetoden. Vid beräkningen av indextalen för februari 1960 har hänsyn ej tagits till senare utbetalda retroaktiva lönetillägg. För gruppen »verkstadsindustri m m» företogs en stickprovsundersökning beträffande de retroaktiva lönetilläggs storlek. I anslutning här till erhöles indextalet 274,1 för den genomsnittliga timförtjänsten inklusive retroaktiva lönetillägg i februari 1960.¹

Carl Y:son Hermelin

¹ Jfr SocM, Stat Inf, okt 1960 s 306.

Tab 4. Indextal (febr 1947 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare (män, kvinnor, minderåriga) inom industri

	maj 1959	aug 1959	nov 1959	febr 1960 ¹	maj 1960	aug 1960	nov 1960	febr 1961	maj 1961	aug 1961
Gruvindustri	282,6	278,5	284,5	285,0	295,7	296,1	306,6	315,6	318,9	313,1
Metall- och verkstadsindustri . .	268,6	266,5	268,8	270,0	282,6	282,7	289,4	299,9	307,0	305,1
därav: verkstadsindustri m m ¹	264,9	263,1	264,8	265,8	277,9	278,4	285,3	295,2	301,8	300,9
Jord- och stenindustri	303,0	297,7	301,5	300,5	322,1	321,2	322,7	331,6	345,4	346,3
Träindustri	274,5	275,0	278,1	278,2	294,4	297,5	302,5	309,4	320,4	318,0
Massa- och pappersindustri . . .	297,1	289,3	291,1	294,6	311,2	311,4	317,9	327,9	342,4	332,1
Grafisk industri	245,4	247,0	246,0	251,9	263,8	266,1	268,8	269,9	289,8	286,6
Livsmedelsindustri	259,4	253,1	257,0	260,9	274,6	272,0	277,5	281,0	296,4	292,0
Dryckesvaru- och tobaksindustri .	243,2	245,8	241,2	242,9	263,8	259,7	259,8	288,1	293,5	287,4
Textil- och beklädnadsindustri . .	254,3	251,8	253,9	256,0	271,4	271,8	274,5	287,5	293,1	293,2
Läder-, hår- och gummivaruindustri	262,3	263,7	263,5	265,4	279,3	281,9	283,7	294,6	304,4	306,4
Kemisk och kemisk-teknisk industri	263,9	261,6	269,5	269,9	283,8	282,4	285,6	297,1	306,6	302,7
Samtliga industrigrupper	273,0	269,7	272,9	274,8	289,1	289,0	295,4	305,5	314,8	311,5

¹ Här ingår grupperna järn- och stålmanufaktur, mekaniska verkstäder, reparationsverkstäder, skeppsvarv, elektroteknisk industri och annan metallindustri. — ² Se texten ovan.

SUMMARY

Wages in mining and manufacturing in August 1961

The Social Welfare Board collects quarterly reports from establishments in mining and manufacturing concerning payrolls and hours worked, relating to one pay period in each quarter.

On the basis of these reports calculations have been made concerning the changes of average hourly earnings of wage-earners since the survey next preceding and since the corresponding survey during the preceding year.

Table 1 gives data on changes of average hourly earnings from May to August 1961 and from August 1960 to August 1961 and on average hourly earnings of adult male and female workers in August 1961. For adult male workers the average hourly earnings decreased by 0.3 per cent from May to August 1961 and increased by 7.6 per cent from August 1960 to August 1961.

In table 2 the average hourly earnings of adult male workers in August 1961 are shown for different cost-of-living zones.

The changes from August 1960 to August 1961 of average hourly earnings of adult male workers in Stockholm are shown by the index numbers in table 3.

The wage development since May 1959 for all categories of wage-earners (male and female adults and juveniles) is illustrated by the index numbers in table 4. These index numbers are calculated in accordance with the so-called chain method. Retrospective wage supplements are not included in the quarterly reports. In the year 1960 the Social Welfare Board has conducted a special sample survey on retrospective wage supplements in the group "verkstadsindustri m m" (engineering industries etc). In this connection the index number 274.1 (February 1947 = 100) was computed for average hourly earnings of wage-earners in the group mentioned in February 1960, including retrospective wage supplements.

Konsumentprisindex för oktober 1961

Konsumentprisindex för oktober 1961 har av socialstyrelsen beräknats till 163 (1949 = 100) eller samma tal som för september. Med två decimaler är talet för oktober 163,29 mot 162,89 för september. Indextalen för de olika huvudgrupperna av varor och tjänster för tidigare beräknings-tillfällen återges i tab 1.

För de olika i konsumentprisindex ingående huvudgrupperna av varor och tjänster är indextalen för oktober följande (septembertalen inom parentes): livsme-

del 181 (181), alkoholhaltiga drycker och tobak 180 (180), bostad, bränsle och lyse 164 (162), därav för enbart bostad 168 (168) och för bränsle och lyse 154 (149), kläder och skor 132 (131), inventarier och husgeråd 143 (143) och diverse 158 (158).

Mellan september och oktober har bland livsmedlen förekommit både pris-sänkningar och prishöjningar, vilka dock tagit ut varandra. Högre priser har noterats för bl a mjölk, grädde, färsk skinka

samt djupfryst torskfilé, medan ägg, nötkött, kalvkött, fläskkotlett m m har gått ner i pris.

Uppgången av posten bränsle och lyse, och därmed även posten bostad, bränsle och lyse, beror på högre priser för eldningssolja och björkved.

Bland beklädnadsvarorna har prishöjningar förekommit särskilt på konfektions-

varor. Inom övriga huvudgrupper har prisförändringarna varit obetydliga.

Prisutvecklingen under de senaste månaderna för vissa undergrupper av varor och tjänster belyses av indextalen i tab 2.

Pensionspristalet har beräknats till 133 mot 132 i september, och därmed får folkpensionärerna ytterligare ett indextillägg fr o m januari 1962.

Inga Tammelin

Tab 1. Konsumentprisindex 1950—oktober 1961 (år 1949 = 100)¹

Tidpunkt	Livs- medel	Alkohol- haltiga drycker o tobak	Bostad, bränsle o lyse	Därav		Klä- der o skor	Inven- tarier o hus- geråd	Diverse	Total- index	Kommers- kollegii partipris- index
				bostad	bränsle o lyse					
1950 årsm	102	102	99	100	96	102	101	100	101	105
1951 »	119	116	110	102	130	124	118	112	117	134
1952 »	134	120	117	108	139	127	127	121	126	142
1953 »	137	122	120	116	129	123	127	124	128	134
1954 »	137	129	122	120	125	123	126	126	129	133
1955 »	144	132	126	124	130	120	127	129	133	138
1956 »	154	135	139	135	147	120	129	134	139	145
1957 »	157	152	147	140	162	122	133	142	145	147
1958 »	163	171	154	149	163	125	134	149	152	144
1959 »	165	173	156	155	158	125	134	150	153	148
1960 »	175	179	157	159	153	131	140	155	159	148
1960 okt	174	179	158	161	152	131	140	155	159	149
nov	176	179	159	161	153	131	141	155	160	150
dec	177	180	159	161	153	131	141	156	160	150
1961 jan	177	180	163	167	154	130	140	156	161	151
febr	178	180	163	167	154	130	141	156	161	151
mars	179	180	163	167	154	130	141	157	162	151
april	179	180	163	167	154	131	141	157	162	151
maj	180	180	163	167	154	131	142	158	162	152
juni	181	180	164	168	154	131	143	158	163	152
juli	181	180	162	168	148	130	143	158	163	151
aug	181	180	162	168	148	131	143	158	163	151
sept	181	180	162	168	149	131	143	158	163	151
okt	181	180	164	168	154	132	143	158	163	151

¹ Indextalen för varje kvartal och månad 1950—1959 se SocM 1957: 4, s 255, och 1958: 3, s 191, samt SocM, Stat Inf 1959, s 104, 1960, s 67 och 1961, s 59.

Tab 2. Indextal för olika delposter år 1960 och augusti-oktober 1961 samt talens procentuella förändringar december 1960-oktober 1961

Huvudgrupper och undergrupper	Väg- nings- tal 1961	Indextal (1949 = 100)				Pro- centuell förändring ¹ dec 1960 okt 1961
		1960	Aug 1961	Sept 1961	Okt 1961	
Livsmedel	298	175	181	181	181	+ 3
Mjöl, gryn och bröd	38	177	186	186	186	+ 3
Mejeriprodukter	51	169	176	176	179	+ 5
Matfett utom smör	8	131	130	130	130	0
Ägg	10	134	146	136	128	- 1
Kött	20	232	239	239	232	- 6
Fläsk	20	217	228	218	214	- 8
Charkuterivaror och köttkonserver	20	182	199	196	195	+ 1
Fisk och fiskkonserver	13	187	199	197	198	+ 1
Rotfrukter och grönsaker	13	214	198	205	206	+ 8
Frukt och bär	26	146	147	155	160	+ 14
Specerier	43	176	173	174	174	0
Läskedrycker och lättöl	8	162	170	170	170	+ 3
Förtäring utom hemmet	28	208	223	224	224	+ 6
Alkoholhaltiga drycker och tobak	88	179	180	180	180	0
Spritdrycker och vin	45	218	216	216	216	0
Öl	10	150	156	156	156	+ 3
Tobak	33	149	150	150	150	+ 1
Bostad, bränsle och lyse	151	157	162	162	164	+ 2
Bostad utan bränsle och lyse	103	159	168	168	168	+ 3
Bränsle och lyse	48	153	148	149	154	+ 1
Kläder och skor	118	131	131	131	132	+ 1
Kläder	98	127	127	127	128	+ 1
Konfektion och skrädderiarbete	59	132	133	134	135	+ 1
Underkläder och strumpor	15	97	96	96	96	- 2
Päls- och skinnvaror, huvudbona- der, handskar m m	10	122	121	121	122	+ 1
Tyger, garner och sybehör	14	141	140	141	141	+ 1
Skor	20	154	153	154	153	0
Inventarier och husgeråd	110	140	143	143	143	+ 2
Möbler	13	145	151	151	151	+ 3
Radio och musikinstrument	24	106	102	103	103	- 1
Armatyr, husgeråd och verktyg	29	152	157	156	156	0
Hushållstextilier	18	134	137	136	136	+ 1
Mopeder, cyklar, sportartiklar och leksaker	16	144	152	152	153	+ 5
Personliga effekter	10	139	154	154	154	+ 11
Diverse	235	155	158	158	158	+ 2
Läkemedel och tandläkararvode	16	152	153	153	153	+ 1
Kroppsvård	16	145	147	147	147	+ 1
Rengöringsmedel och tvätt	11	103	103	103	103	0
Läsning och skrivmateriel	21	204	210	210	211	+ 3
Post och tele	14	169	170	170	170	0
Nöjen och rekreation	21	157	163	164	165	+ 4
Resor	35	156	166	166	166	+ 3
Motorfordon	80	147	148	148	148	+ 1
Hemhjälp	8	199	216	216	216	+ 3
Blommor m m	13	127	129	128	124	- 1
Totalindex	1 000	159	163	163	163	+ 2

¹ Beräknad på indextal med två decimaler. Siffran 0 anger en förändring mindre än en halv procent.

Sysselsättning inom industrin¹

Tab 1. Sysselsättning inom industrin augusti—september 1961 vid företag som lämnat uppgifter för båda månaderna

Uppgifterna i kol 1—5 och 9—10 avser förhållandena en dag i månaden.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Uppräknat antal anställda arbetare (exkl. permitterade) sept 1961	Indextal för september 1961 (augusti 1961 = 100)					Antal över-tidstimmar i % av samtliga arbets-timmar under en vecka		Antal arbetare (%) frånvarande av personliga skäl		
	Antal anställda arbetare (exkl. permitterade)			Antal i arbete varande arbetare	Antal arbets-timmar (inkl. över-tid) under en vecka	aug 1961	sept 1961	aug 1961	sept 1961	
	Män	Kvinnor	S:a							
Gruvindustri	11 800	99,3	..	99,3	102,2	105,6	2,4	2,7	13,7	11,2
Metall- och verkstadsindustri	232 151	100,1	102,4	100,3	100,7	102,6	3,0	3,3	9,6	9,2
Jord- och stenindustri	27 484	99,4	101,6	99,6	100,0	100,8	3,0	3,3	8,1	7,7
Träindustri	39 321	97,9	100,4	98,0	97,7	98,0	2,6	2,7	6,2	6,4
Massa- och pappersindustri	44 572	98,5	101,6	98,9	101,8	104,9	5,9	5,4	12,4	9,8
Grafisk industri	19 080	99,6	100,5	99,8	103,3	103,8	3,5	3,8	12,4	9,3
Livsmedelsindustri	32 655	98,6	100,7	99,2	102,9	102,4	3,7	3,3	12,3	9,1
Dryckesvaru- och tobaksindustri	5 898	95,7	93,9	95,2	99,2	99,7	2,3	2,6	15,3	11,7
Textil- och beklädnadsindustri	57 858	99,6	101,2	100,6	100,6	102,1	1,5	1,9	8,4	8,4
Läder-, hår- o gummi-varuindustri	17 291	100,6	101,7	101,0	100,3	102,6	1,5	2,2	6,1	6,8
Kemisk och kemisk-teknisk ind	19 272	98,0	102,2	98,9	101,4	103,7	4,0	3,8	11,3	9,1
Samtliga industrigrupper (exkl. statliga verkstäder m m)	507 382	99,4	101,3	99,8	100,8	102,3	3,1	3,2	9,8	8,9
Statliga verkstäder m m	13 836	100,5	98,9	100,3	103,3	..	..	..	12,4	9,8

Tab 2. Indextal (uträknade enligt kedjemetod, september 1960 = 100) för antal anställda arbetare (exkl. permitterade) augusti 1960—september 1961

	1960				1961								
	aug	okt	nov	dec	jan	febr	mars	april	maj	juni	juli	aug	sept
Gruvindustri	100,0	99,9	100,1	99,3	99,4	99,2	100,2	100,2	100,3	102,8	102,7	100,5	99,8
Metall- o verkstadsind	99,0	100,7	101,4	101,5	101,4	102,1	102,4	102,4	102,3	104,0	103,6	103,6	103,9
Jord- och stenindustri	100,0	99,9	100,0	99,0	96,7	96,6	99,4	100,5	101,2	104,4	104,3	102,8	102,4
Träindustri	100,8	100,0	97,8	97,0	96,8	98,0	100,0	100,2	101,2	103,7	101,2	99,3	97,3
Massa- och pappersind	100,9	99,8	99,6	99,6	98,8	98,6	98,9	98,8	99,3	102,2	103,9	100,5	99,4
Grafisk industri	98,6	100,5	101,0	100,7	99,8	100,3	100,0	99,7	98,9	100,2	100,0	100,0	99,8
Livsmedelsindustri	101,0	104,2	103,9	101,0	93,5	94,5	95,9	96,5	97,3	102,3	104,6	99,9	99,1
Dryckesvaru- och tobaksindustri	103,8	99,1	98,9	103,6	97,2	95,2	97,1	98,9	101,9	110,8	110,0	100,4	95,6
Textil- o beklädnadsind	98,4	100,3	100,3	99,3	99,2	99,6	99,5	98,7	98,1	98,3	96,7	97,7	98,3
Läder-, hår- och gummi-varuindustri	98,9	100,5	100,1	99,9	98,9	99,4	99,4	98,9	97,5	97,8	96,8	97,7	98,7
Kemisk och kemisk-teknisk industri	100,3	99,6	99,6	98,8	98,8	99,2	100,0	99,9	100,3	103,7	103,1	101,7	100,6
Samtl industrigrupper (exkl. statliga verkstäder m m)	99,6	100,6	100,7	100,3	99,4	99,9	100,5	100,5	100,6	102,8	102,5	101,6	101,4

¹ En redogörelse för uppläggningsen av den i tab 1—3 redovisade statistiken och för de använda beräkningsmetoderna m m har lämnats i Sociala Meddelanden, Statistisk Information, april 1961 (s 97—100). Utförligare redogörelser återges dels i Meddelande från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik (adress Birger Jarls torg 14, Stockholm 2) och dels i Arbetsmarknadsstatistik, utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (adress Lindhagensgatan 74, Stockholm 12).

Tab 3. Antal i juli—september 1961 under en vecka avgångna resp nyanställda arbetare samt antal arbetare med deltidsarbete resp korttidsarbete i procent av hela antalet arbetare, som varit i arbete under den redovisade avlöningsperioden

	Avgångna arbetare			Nyanställda arbetare			Deltidsarbete			Korttidsarbete		
	juli	aug	sept	juli	aug	sept	juli	aug	sept	juli	aug	sept
Gruvindustri	0,46	0,68	0,45	0,32	0,30	0,31	0,06	0,09	0,11	0,03	0,02	0,02
Metall- och verkstadsindustri	1,00	1,20	0,76	0,61	1,17	0,97	0,39	0,51	0,55	0,04	0,01	0,01
Jord- och stenindustri	1,31	1,28	0,99	1,55	0,72	0,97	2,57	1,43	2,15	0,64	0,80	0,57
Träindustri	1,42	1,03	1,00	0,76	0,82	0,65	0,56	0,85	1,18	0,97	0,31	0,25
Massa- och pappersindustri	0,57	0,98	0,65	0,69	0,44	0,53	0,81	1,12	1,12	0,07	0,06	0,05
Grafisk industri	0,76	0,70	0,93	0,73	0,66	0,75	2,58	2,04	2,55	0,07	0,05	0,05
Livsmedelsindustri	1,82	2,15	0,91	1,87	1,32	1,74	4,59	4,60	5,82	0,84	0,61	0,71
Dryckesvaru- och tobaksindustri	2,02	2,03	1,25	1,51	0,52	0,56	0,82	1,12	0,91	0,29	0,59	0,51
Textil- och beklädnadsindustri	1,59	1,06	0,82	0,81	1,21	0,94	7,05	7,85	8,09	0,25	0,60	0,47
Läder-, hår- och gummivaruindustri	1,15	1,00	0,76	0,72	1,33	1,53	3,24	3,92	4,12	0,04	0,01	0,05
Kemisk och kemisk-teknisk industri	1,56	1,46	0,88	0,92	1,17	0,88	1,04	2,04	1,94	0,01	0,13	0,01
Samtliga industrigrupper (exkl statliga verkst m m)	1,16	1,21	0,81	0,86	1,03	0,94	1,80	1,95	2,19	0,26	0,20	0,17

Sakregister till år 1961

ARBETSMARKNAD

Frånvaro inom industrin under veckan 20—26 november 1960, s 204 (aug)

Löneförhållandena för arbetare inom industri i november 1960, s 53 (mars), i februari 1961 s 156 (juni), i maj 1961 s 229 (sept), i augusti 1961 s 287 (dec)

Sysselsättning inom industrin enligt uppgifter från arbetsgivarna, *i varje häfte* s 12 (jan), s 39 (febr), s 63 (mars), s 97 (april), s 121 (maj), s 161 (juni), s 184 (juli), s 216 (aug), s 234 (sept), s 254 (okt), s 276 (nov), s 294 (dec)

ARVSFONDEN

Allmänna arvsfonden budgetåret 1960/61 s 283 (dec)

BARNAVÅRD

Barnavårdsnämndernas verksamhet under år 1959. Preliminär redogörelse, s 45 (mars), under år 1960. Preliminär redogörelse, s 263 (nov)

Daghem, lekskolor och eftermiddagshem s 95 (april)

BARNBIDRAG

Utbetalda barnbidrag under år 1960, s 48 (mars)

BYGGNADSVERKSAMHET

Bostadsbyggandet år 1960. Översikt utarbetad av bostadsstyrelsen, s 191 (aug)

Uppgifter om bostadsbyggandet under tredje kvartalet 1960, s 5 (jan), preliminära uppgifter om bostadsbyggandet under fjärde kvartalet och hela år 1960, s 50 (mars), uppgifter om bostadsbyggandet under första kvartalet 1961, s 153 (juni), under andra kvartalet 1961, s 223 (sept), under tredje kvartalet 1961, s 284 (dec)

DETALJHANDELSOMSÄTTNING

Omsättningen inom detaljhandel m m tredje kvartalet 1960, s 33 (febr), under fjärde kvartalet 1960, s 115 (maj), under första kvartalet 1961, s 209 (aug), under andra kvartalet 1961, s 270 (nov)

FOSTERBARNSVÅRD

Fosterbarns skol- och yrkesutbildning s 69 (april)

HEMHJÄLP

Social hemhjälp åt äldre och invalider år 1960, s 202 (aug)

KONSUMENTPRISER

Konsumentpriserna i Sverige och utlandet 1957—mars 1961, s 248 (okt)

Konsumentprisindex, *i varje häfte* — för november 1960, s 14 (jan), för december 1960, s 37 (febr), för januari 1961, s 58 (mars), för februari 1961, s 101 (april), för mars 1961, s 119 (maj), för april 1961, s 163 (juni), för maj 1961, s 181 (juli), för juni 1961, s 213 (aug), för juli 1961, s 236 (sept), för augusti 1961, s 252 (okt), för september 1961, s 274 (nov), för oktober 1961, s 291 (dec)

LEVNADSKOSTNADER

Fördelningen på hushållstyper inom olika åldrar, s 7 (jan)

Konsumtionsförhållandena i de nordiska länderna — några jämförelser, s 109 (maj)

Kostnader för barns konsumtion, vård och uppfostran åren 1958 och 1961, s 129 (juni)

MÖDRAHJÄLP

Mödrahjälpen år 1960, s 143 (juni)

NYKTERHETSVÅRD

Nykterhetsnämndernas verksamhet under år 1960, s 175 (juli)

Nykterhetsvårdsklientelet under år 1959, s 85 (april)

SOCIALHJÄLP

1959 års socialhjälpundersökning, s 243 (okt)

Socialhjälpen under år 1960, s 246 (okt)

Socialhjälp och barnavård till utlänningar under år 1958, s 49 (mars)

SOCIALVÅRDSKOSTNADER

Socialvårdens kostnader och finansiering år 1959, s 79 (april)

Statens utgifter för sociala ändamål 1961/62, s 21 (febr)

UNGDOMSVÅRD

Ungdomsvårdsskolorna under år 1960, s 171 (juli)

UTLÄNNINGAR

Utlänningar i Sverige, en översikt för fjärde kvartalet 1960 och läget den 1 januari 1961, s 29 (febr), för första kvartalet 1961 och läget den 1 april 1961, s 149 (juni), för andra kvartalet 1961 och läget den 1 juli 1961, s 225 (sept), för tredje kvartalet och läget den 1 oktober 1961, s 266 (nov)

Socialhjälp och barnavård till utlänningar under år 1958, s 49 (mars)

ÅLDNINGSVÅRD

Social hemhjälp åt äldre och invalider år 1960, s 202 (aug)

Statsbidrag till äldreomsorg, s 179 (juli)

Äldreomsorgens driftkostnader år 1958, s 24 (febr)

SUMMARY

s 36 (febr), s 57 (mars), s 103 (april), s 113 (maj), s 142, 160 (juni), s 233 (sept), s 256 (okt), s 277 (nov), s 291 (dec)

Författarregister till år 1961

BELO, BRITTA. Daghem, lekskolor och eftermiddagshem, s 95 (april)

— Konsumentpriserna i Sverige och i utlandet 1957—mars 1961, s 248 (okt)

— Socialvårdens kostnader och finansiering år 1959, s 79 (april)

— Statens utgifter för sociala ändamål 1961/1962, s 21 (febr)

ELG, MARIANNE. Barnavårdsnämndernas verksamhet under år 1959. En preliminär redogörelse, s 45 (mars). Under år 1960. En preliminär redogörelse, s 263 (nov)

— Fosterbarns skol- och yrkesutbildning, s 69 (april)

— Mödrahjälpen år 1960, s 143 (juni)

— Ungdomsvårdsskolorna år 1960, s 171 (juli)

ELMDAHL, JONAS. Omsättningen inom detaljhandel m m tredje kvartalet 1960, s 33 (febr), under fjärde kvartalet 1960, s 115 (maj), under första kvartalet 1961, s 209 (aug), under andra kvartalet 1961, s 270 (nov)

HELLESTEDT, LENNART. Utlänningar i Sverige. En översikt för fjärde kvartalet 1960 och läget den 1 januari 1961, s 29 (febr), för första kvartalet 1961 och läget den 1 april 1961, s 149 (juni)

HERMELIN, CARL Y:SON. Frånvaro inom industrin under veckan 20—26 november 1960, s 204 (aug)

— Löneförhållandena för arbetare inom industrin i november 1960, s 53 (mars), i februari 1961, s 156 (juni), i maj 1961, s 229 (sept), i augusti 1961, s 287 (dec)

— Sysselsättning inom industrin, s 97 (april)

HOFSTEN, ERLAND VON. Konsumtionsförhållandena i de nordiska länderna — några jämförelser, s 109 (maj)

— Kostnader för barns konsumtion, vård och uppfostran åren 1958 och 1961, s 129 (juni)

JONSSON, LINNÉA. 1959 års socialhjälpundersökning, s 243 (okt)

— Äldreomsorgens driftkostnader år 1958, s 24 (febr)

KARLSSON, MAJ-BRITT. Fördelningen på hushållstyper inom olika åldrar, s 7 (jan)

— Kostnader för barns konsumtion, vård och uppfostran åren 1958 och 1961, s 129 (juni)

LARNSTEDT, OSSIAN. Allmänna arvsfonden budgetåret 1960/1961, s 283 (dec)

— Socialhjälp och barnavård till utlänningar under år 1958, s 49 (mars)

LINDÉN, YNGVE. Konsumtionsförhållandena i de nordiska länderna — några jämförelser, s 109 (maj)

LUNDQUIST, MARJA. Social hemhjälp åt äldre och invalider år 1960, s 202 (aug)

OLSSON, EJNAR. Konsumentprisindex för augusti 1961, s 252 (okt)

RUNHEM, M. Utbetalda barnbidrag under år 1960, s 48 (mars)

